

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

بضاعت‌نامه

گذری بر عملکرد مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

(آذر ۱۴۰۰ تا مرداد ۱۴۰۳)

نام گزارش: بضاعت‌نامه؛ گذری بر عملکرد مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (آذر ۱۴۰۰ تا مرداد ۱۴۰۳)

گردآوری و تدوین: حوزه ریاست

همکاران: دکتر نجف آقائی، دکتر حشمت‌الله عسگری، دکتر مهدی دهمرده، دکتر حسین سمیعی، امیر مرسلی، هما فضلی، نـدا رضـایی، نازنین شرف‌الاسلامی، مرضیه آزادی، زهره سیفی‌پور، دکتر فریده جعفری، مژگان مهدوی

مدیرمسئول انتشارات: دکتر فریده جعفری

صفحه‌آرائی: زهرا نوری

تاریخ چاپ: ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۰ نسخه

نشانی: خیابان نلسون ماندلا، خیابان گلفام، شمارهٔ ۷۰، کدپستی ۱۹۱۵۶۷۳۴۸۱

تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶ **دورنگار:** ۲۲۰۵۰۳۳۸،

وبگاه: www.irphe.ir، **پست الکترونیکی:** institute@irphe.ir

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و جز اینها برای ناشر محفوظ است
(نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است)

فهرست مطالب

پیشگفتار (سخن معاون وزیر و رئیس مؤسسه) ۱
چشم‌انداز مؤسسه ۷
سیر تحولات مؤسسه ۸
چشم انداز ۱۰
اهداف کلان ۱۰
وظایف و اختیارات ۱۱
ساختار و تشکیلات سازمانی ۱۳
ظرفیت‌سازی و نوآفرینی سازمانی ۱۵
شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع) ۱۷
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما) ۲۸
پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان (پسند) ۷۶
تولید گزارش‌های جهاد تبیین ۷۹
ایجاد گروه پژوهشی فلسفه آموزش عالی ۹۰
ایجاد گروه پژوهشی آینده پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی ۹۱
کمیته آمار بخشی ۹۲
ارتقاء سازمانی و افزایش اثربخشی ۹۷
اصلاح اساسنامه ۹۹
ارتقاء جایگاه مؤسسه ۱۰۱
هیأت امناء منطقه دو پژوهشی ۱۰۳
مجمع پژوهشگاه‌های ملی کشور ۱۰۸
نماینده تام الاختیار وزارت عتف ۱۱۲
استقرار دبیرخانه جذب جاسب ۱۱۴

دبیرخانه کمیته دائمی همایش (کنفرانس) ارزیابی کیفیت در نظام‌های دانشگاهی در مؤسسه ۱۱۷
مدیریت همکاری‌های علمی و بین‌المللی ۱۲۰
کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت در آموزش عالی ۱۳۰
تفاهم‌نامه‌ها ۱۳۳
مهمترین دیدارها و تعاملات دوسویه ۱۳۶
اصلاح رویکردها و ساماندهی فرآیندها ۱۴۹
مأموریت‌گرایی در انجام طرح‌های پژوهشی ۱۵۱
راه‌اندازی سامانه مدیریت پژوهش ۱۵۲
آیین‌نامه خدمت موظف اعضای هیأت علمی ۱۵۳
آیین نامه ترفیع اعضای هیأت علمی ۱۵۳
برگزاری کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور ۱۵۴
فعالیت‌های برجسته ۱۶۱
مطالعات سیاستی کوتاه مدت ۱۶۳
تدوین بخش آموزش عالی برنامه هفتم پیشرفت ۲۱۳
تدوین برنامه راهبردی سوم مؤسسه ۲۱۵
ارائه پیشنهادهای موردی به وزیر محترم علوم ۲۱۷
مأموریت‌های جاری مؤسسه ۲۳۳
حوزه ریاست ۲۳۴
جذب اعضای هیئت علمی ۲۳۵
روابط عمومی ۲۳۹
مدیریت برنامه ریزی، نظارت و ارزیابی IR ۲۵۱
گروه‌های پژوهشی ۲۵۷
۱- آینده پژوهی و نظریه پردازی در آموزش عالی ۲۵۸

۲ـ اقتصاد آموزش عالی و بررسی‌های نیروی انسانی ۲۵۹
۳ـ برنامه‌ریزی آموزش عالی ۲۶۰
۴ـ پژوهش‌های آماری و فنّاوری اطلاعات ۲۶۱
۵- فلسفه آموزش عالی ۲۶۸
۶ـ مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی ۲۶۸
۷ ـ مطالعات مدیریت آموزش عالی ۲۶۹
۸- نوآوری آموزشی و درسی ۲۶۹
پژوهش و فناوری ۲۷۰
شوراها و کمیته‌ها ۲۷۰
عملکرد شورای پژوهشی ۲۷۰
طرح های پژوهشی ۲۷۳
کتابخانه و مرکز اسناد مدارک علمی و انتشارات ۲۸۰
انتشار کتاب آمار آموزش عالی ۲۹۳
انتشار کتاب رصد اشتغال دانش‌آموختگان ۲۹۴
فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی ۲۹۷
فصلنامه اقتصاد توسعه دانش بنیان ۳۰۹
توسعه و پشتیبانی ۳۱۰
انجام امور جاری حوزه امور مالی ۳۱۰
گزارش‌های بودجه ۳۱۲
گزارش‌های امور اداری، فرهنگی و رفاهی ۳۲۸
امور اداری ۳۲۸
امور فرهنگی و پشتیبانی ۳۳۳
راه ادامه دارد... ۳۶۸
پیوست‌ها ۳۶۹
پیوست ۱: اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی ۳۶۹

پیوست ۲: سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی ۳۶۹
پیوست ۳: آیین‌نامه تألیف و انتشار کتاب‌های درسی دانشگاهی ۳۶۹
پیوست ۴: آیین‌نامه اعطای ترفیع سالانه اعضای هیأت علمی ۳۶۹
پیوست ۵: آیین‌نامه خدمت موظف اعضای هیأت علمی ۳۶۹
پیوست ۶: فعالیت شاخص مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی..... ۳۶۹

پیشگفتار (سخن معاون وزیر و رئیس مؤسسه)

پیشگفتار (سخن معاون وزیر و رئیس مؤسسه)

مدیریت به درستی مسئولیت خوانده می‌شود زیرا مدیران باید در برابر آنچه انجام داده‌اند (فعل‌هایشان) و آنچه انجام نداده‌اند (ترک فعل‌هایشان) خود را در مقام پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری و در معرض پرسش ذی‌نفعان بدانند. پرواضح است که پاسخگویی مدیران به منزله مسئولیت‌پذیری سازمان/ مؤسسه و مجموعه دست‌اندرکاران ذیربط است. این امر وقتی در یک نهاد علمی و سازمان نخبگانی معنا شود از طراز بالای دانشی و بینشی برخوردار خواهد بود به‌گونه‌ای که فرایند پرسشگری و پاسخگویی در بستر رویکرد علمی و با نثار عقلانیت فردی و سازمانی جلوه‌گر می‌شود.

از تهدید به انحلال تا ارتقاء به معاونت وزیر

حکایت اجمالی وضعیت مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در سال‌های اخیر، روایت همین گزاره است. در حالی که در سال‌های پایانی دهه ۹۰ مطالعات و بررسی‌های کارشناسی به پیشنهاد منجر شده بود که مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی یا در مؤسسات مشابه ادغام شود یا به کار آن خاتمه داده شود، در این سال بواسطه نگاه مثبت و باور وزیر محترم علوم به جایگاه و امکان اثربخشی مؤسسه و پژوهشگران ارجمند آن، پس از بازدید ۶ ساعته و گفتگوی صمیمی و تفصیلی با همکاران، در مقاطع مختلف از برنامه‌ها و سیاست‌های مؤسسه حمایت نمودند تا نهایتاً مؤسسه علاوه بر تثبیت و تقویت به مرحله ارتقاء و جایگاه سازمانی هم رسید و بار دیگر در جایگاه معاونت وزیر قرار گرفت.

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به منزله کانون تفکر آموزش عالی کشور نهادیست دیرپا، مأموریت‌گرا و راهبردی، پیشینه بیش از ۵ دهه فعالیت و تجربه دوره‌های مختلف و متنوع زیستی و فراز و فرازترهای پشت سرگذاشته حاکی از انباشت تجارب مطالعاتی و سیاست پژوهی در مؤسسه است. در بستر این تجارب ذی‌قیمت، در دوره اخیر مدیریت مؤسسه، تلاش شد تا مبتنی بر «تحول رویکردها و ساماندهی فرایندها» مقدمات و استلزامات اثربخش بیش از پیش مؤسسه را در بهبود و اصلاح سیاستگذاری، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در نظام آموزش عالی فراهم آورد. بر همین اساس

۱) اصلاح رویکرد و ساماندهی فرآیندها

پژوهش‌های مؤسسه در چارچوب مأموریت‌گرایی و همراستا با اسناد بالادستی و مأموریت‌های محوله راهبری شد. بدیهی است این امر هرگز مانع اهتمام پژوهشگران ارجمند برای پرداختن به پژوهش‌های مورد علاقه و حوزه‌های تمرکز مطالعات‌شان - به عنوان اولویت دوم نشد.

۲) ارتقاء جایگاه و افزایش اثربخشی

هرچند از ابتدای دوره مدیریت جدید در حکم انتصاب، رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، عبارت عضو دائمی شورای معاونین نیز درج شده بود و از طریق حضور در جلسات شورای معاونین هم در جریان امور وزارت عتف قرار می‌گرفت و هم فرصت مشارکت در تصمیم‌گیری پیدا می‌کرد، با استناد به پیشینه جایگاه مؤسسه در ادوار مختلف از طریق اصلاح اساسنامه، بار دیگر جایگاه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی از تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ به عنوان «معاون وزیر و رئیس مؤسسه» اصلاح، مصوب و ابلاغ شد.

با عنایت به فرصت به دست آمده و رویکرد حمایتی وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری از فعالیت‌های مؤسسه و ضرورت بهبود و اصلاح برخی جهت‌گیری‌ها و ایجاد ظرفیت‌های جدید، اساسنامه مؤسسه با مشارکت و هم‌فکری اعضاء محترم هیأت علمی و یاوران محترم علمی مؤسسه اصلاح و در تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ به تصویب شورای گسترش رسید.

۳) ظرفیت‌سازی و نوآفرینی سازمانی

افزون بر بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های جاری و بسترهای فراهم شده، ایجاد ظرفیت‌های جدید یکی از راهبردهای افزایش بهره‌وری و کارایی سیستم است. بویژه آنگاه که این ظرفیت‌های جدید دقیقاً در راستا و سازگار با مأموریت‌های سازمان ایجاد و طراحی شود.

از این ظرفیت‌های ایجاد شده در دوره جدید در این گزارش به عنوان اولین‌ها یاد شده است که برخی از مهم‌ترین آنها عبارتست از:

۳-۱. شبکه متخصصان آموزش عالی با نام اختصاری شماع، این شبکه برای نخستین بار با عضویت ۱۸۰۰ نفر – تاکنون - و با برخورداری از اساسنامه و لوگوی خاص و تحت راهبری شورای سیاستگذاری فعالیت می‌کنند.

۳-۲. پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان با نام اختصاری پسند. در بستر بانک آمار و اطلاعات مؤسسه و به منظور پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان و به اشتراک‌گذاری برخی مسائل و دریافت دیدگاه‌های جامعه دانشگاهی واحد پسند ایجاد شد و تاکنون چهار گزارش نیز منتشر نموده است.

۳-۳. الگوی گزارش نویسی ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی با نام اختصاری ازما. به منظور کمک به کاربست بروندادهای پژوهشی به خصوص ایده‌های پژوهشگران علوم انسانی و سیاست پژوهان، این الگوی طراحی و هم اینک هر نوع

مطالعه‌ای در مؤسسه انجام می‌پذیرد در نهایت در قالب گزارشی یک صفحه‌ای «ازما» تلاش دارد تا ایده خود را به زبان مدیر اجرایی و ذی‌نفعان آن مسأله بیان کنند.

۳-۴. ایجاد گروه پژوهشی فلسفه آموزش عالی. در کنار گروه‌های پژوهشی فعال در مؤسسه گروه فلسفه آموزش عالی در پی انجام مطالعات تخصصی پیرامون چیستی آموزش عالی در زیست بوم جمهوری اسلامی، نقد و نظر درباره نسل‌های دانشگاهی رایج و ترسیم الگوی مطلوب آموزش عالی جمهوری اسلامی خواهد بود.

۳-۵. فعال‌سازی گروه آینده‌پژوهی آموزش عالی، این گروه که اسماً در میان گروه‌های پژوهشی مؤسسه وجود داشت، با استفاده از ظرفیت اعضاء محترم هیأت علمی رسماً فعال شد و تلاش خواهد نمود تا با تصویرسازی از آینده آموزش عالی نسبت به تهدیدها و فرصت‌های پیش رو توصیه‌های سیاستی خود را ارائه نماید.

۳-۶. استقرار دبیرخانه مجمع پژوهشگاه‌های ملی کشور در مؤسسه

۳-۷. استقرار دبیرخانه جذب جاسب (متشکل از چهار مجموعه مؤسسه مطالعات جمعیت، ایرانداک، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی)

شاید برای خوانندگان فرهیخته این گزارش جالب توجه باشد وقتی تأیید و تصدیق سه تن از وزرای محترم علوم، تحقیقات و فناوری را درباره محتوای آن تقدیم کنم.

دکتر محمدمهدی زاهدی: ایجاد گروه پژوهشی فلسفه آموزش عالی اینقدر مهم است که من حاضرم داوطلبانه برای شکل‌گیری و فعالیت آن به شما کمک کنم.

دکتر جعفر توفیقی: ایجاد شبکه متخصصان آموزش عالی و گزارش‌نویسی ازما و مرکز پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان اقدامات خلاقانه و بسیار لازمی است که بابت این کارها به شما تبریک می‌گویم.

دکتر محمدعلی زلفی‌گل: ایده گزارش‌نویسی ازما می‌تواند به احیاء پژوهش‌های علوم انسانی و کاربردی‌سازی آنها منجر شود.

در پایان از وزیر دانشمند و فرهیخته علوم، تحقیقات و فناوری جناب آقای دکتر زلفی‌گل بواسطه حمایت‌های انگیزه‌بخش و همراهی مؤثر در جهت به فعلیت رساندن ظرفیت‌های عظیم مؤسسه قدردانی می‌کنم. همچنین از همکاران ارجمند و ارزشمند خودم در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، اعضای محترم هیأت علمی، یاوران محترم علمی و بویژه اعضای محترم هیأت رئیسه و شورای محترم پژوهشی مؤسسه صمیمانه قدردانی و تشکر می‌کنم. بی‌تردید آنچه در این مجال ذکر شد تنها بخشی از خدمات ارزشمند و ماندگار این عزیزان و رؤسا و کارکنان محترم ادوار مؤسسه است و امیدوارم در آینده و بیش از پیش همواره مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با کنشگری خلاقانه، مطالعات علمی و ارزشمند و میدان‌داری در عرصه برنامه‌ریزی در آموزش عالی بدرخشد.

فـروغ آدم خـاکـی ز تـازه‌کـاریـهـاسـت
مه و ستاره کنند آنچه پیش ازین کردند.
(اقبال لاهوری)

علی‌باقر طاهری‌نیا
معاون وزیر و رئیس موسسه

چشم‌انداز مؤسسه

سیر تحولات مؤسسه

مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی از سال ۱۳۴۷ با هدف کمک به بهبود و ارتقای کیفیت محتوای برنامه‌های علمی و آموزشی در کلیه سطوح آموزشی کار خود را آغاز کرده است.

از سال ۱۳۶۰ به بعد مؤسسه مذکور در قالب چهار مرکز برنامه‌ریزی آموزشی، سیاست‌های علمی کشور، خدمات کتابداری و اسناد و مدارک علمی ایران و مرکز نظارت و ارزیابی به فعالیت خود ادامه داد.

در سال ۱۳۶۹، شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم وقت، ایجاد یک نهاد توانمند برای مطالعه و پیشنهاد سیاستهای توسعه کمی و کیفی آموزش عالی در قانون برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران را در دستور کار خود قرار داد و اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی در تاریخ ۶۹/۱۲/۲۵ به تصویب رسید و بر این اساس ، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی تأسیس شد.

این مؤسسه عملاً از سال ۱۳۷۰ با امکانات مرکز آمار و برنامه ریزی آموزشی، که از واحدهای تابعه معاونت آموزشی وزارت متبوع است، شروع به کار نمود و با گذشت مدت زمانی در حدود ۲ سال، سرانجام تشکیلات و نمودار سازمانی آن در تاریخ ۱۳۷۲/۵/۱۲ به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسید و فعالیت خود را رسماً آغاز نمود.

به دنبال طرح موضوعات جدید درباره سیاست‌های بخش آموزش عالی کشور برای حضور هر چه بیشتر در صحنه‌های جهانی که روز به روز با سرعت تمام بنیادهایش بر آموزش، یادگیری و نوآوری استوار می‌شود، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان کانون تفکر نهادهای آموزش عالی و ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشور فعالیت‌های خود را در راستای رسالت، مأموریت و اهداف وزارت متبوع و جلب رضایت کلیه ذینفعان آموزش عالی ساماندهی کرده است. در سال ۱۴۰۱ سومین برنامه راهبردی مؤسسه و در سال ۱۴۰۲ اساسنامه جدید مؤسسه براساس تحولات در حال رخداد در حوزه آموزش عالی و کارویژه‌های مورد انتظار اسناد بالادستی و دانشگاه‌ها و جامعه از مؤسسه، مورد بازبینی، تدوین و تصویب قرار گرفت. در بخش ذیل به مهمترین اهداف مطرح شده در اساسنامه جدید مؤسسه اشاره می‌شود.

چشم انداز

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در افق ۱۴۰۶ بر آن است با دستیابی به ظرفیت‌های لازم، به‌سان نهاد مؤثر سیاست‌پژوهی، دانشگاه‌پژوهی و مرجع آمار و اطلاعات آموزش عالی ایران، در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی نقش بازی کند.

اهداف کلان

۱- انتشار و انتقال دانش آموزش عالی در میان نقش‌آفرینان و ذینفعان آموزش عالی
۲- توسعه کمی و کیفی پژوهش در قلمرو آموزش عالی با تأکید بر تولید دانش بومی
۳- ایفای نقش مسئولیت اجتماعی و افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی با رویکرد به آینده
٤- پاسخگویی به نیازهای تحقیقاتی، سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی حوزه آموزش عالی
۵- مرجعیت رسمی آمار و اطلاعات نظام آموزش عالی و دستیابی به مرجعیت در حوزه سیاست پژوهی، آینده‌پژوهی و مطالعات برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی
۶- توسعه برنامه‌های دانش افزایی و گفتمان سازی (اشاعه، انتشار، ترویج و انتقال) دانش تخصصی آموزش عالی در میان نقش آفرینان و ذینفعان برای بهبود سیاست‌گذاری، تصمیم سازی، برنامه‌ریزی و مدیریت در حوزه آموزش عالی
۷- دستیابی مؤسسه به جایگاه بین المللی شایسته و افزایش تعاملات و همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در حوزه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی

وظایف و اختیارات

۱- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی و انجام مطالعات تخصصی و تولید گزارش‌های سیاستی به منظور ارایه راه‌حل‌های دانش بنیان برای تصمیم‌سازی و حل مسایل جاری و اولویت‌داری آموزش عالی کشور

۲- نقش‌آفرینی مؤسسه به عنوان کانون تفکر و بازوی مشورتی وزارت عتف و نظام آموزش عالی کشور، پشتیبان نظام تصمیم در عرصه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی، از طریق اجرای طرح‌های پژوهشی بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای به منظور تحقق اهداف مؤسسه

۳- ایجاد، یکپارچه‌سازی و مدیریت پایگاه اطلاعات و آمار آموزش عالی، نوین سازی نظام آماری و نظام جمع‌آوری داده‌های آموزش عالی، توسعه و استقرار نظام رصد و پایش شاخص‌های آموزش عالی (از بند ۱۷)، پایش و ارزیابی سیاست‌ها و برنامه‌ها، طراحی پایگاه‌ها، داشبوردهای تحلیلی – مدیریتی مربوط به سنجش نگرش انگیزشی و مهارتهای دانشجویان، دانش‌آموختگان، اعضای هیأت علمی، کارکنان و داده‌های عملکرد نهادی دانشگاه‌ها، تهیه گزارش‌های آماری و مکان محور، آمایشی GIS و ارائه گزارش‌های سیاستی و تحلیل های راهبردی و خدمات آماری و ایفای نقش کارا و اثربخش به عنوان مرجع رسمی آمار و اطلاعات نظام آموزش عالی

۴- ارائه مشاوره تخصصی و همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در تدوین برنامه‌های راهبردی و پیاده‌سازی در چارچوب سیاست‌های وزارت عتف و اسناد بالادستی

۵- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی و فناوری در زمینه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و حکمرانی مطلوب نظام آموزش عالی کشور

۶- بررسی و ارائه راهکارهای مناسب جهت تحقق اهداف مندرج در نقشه جامع علمی کشور، سند دانشگاه اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب و اسناد بالادستی و انجام مطالعات پشتیبان به منظور طراحی و استقرار الگوی دانشگاه حکمت بنیان و تمدن‌ساز و تدوین الگوی آموزش عالی سازگار با زیست بوم ایرانی- اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب در افق تمدنی نوین

۷- ساماندهی و تشکیل شبکه متخصصان آموزش عالی برای بهره مندی از خرد جمعی و تقویت نظام پشتیبان تصمیم در حوزه های سیاستگذاری، برنامه ریزی و اجرا در نظام آموزش عالی کشور و افزایش قابلیت‌ها و شبکه‌سازی برای تولید محتوای علمی و تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی، برنامه‌ریزی و مدیریتی و ارائه توصیه‌های سیاستی، برنامه‌ریزی و مدیریتی، مشورت‌های تخصصی و گزارش‌های راهبردی

۸- ارائه خدمات علمی، تخصصی و مشاوره‌ای به اشخاص حقیقی و مراکز و نهادهای مرتبط بر اساس نتایج فعالیت‌های علمی و پژوهشی انجام شده

۹- همکاری و مشارکت برای ایجاد کنسرسیوم دانشگاهی با همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در زمینه توسعه فعالیت‌های دانشگاه پژوهی و پشتیبانی علمی، فنی، نرم‌افزاری، پژوهشی و آموزشی اعضای کنسرسیوم در مسیر تحقق اهداف دانشگاه‌پژوهی و تقویت و توانمندسازی دانشگاه‌ها برای استقرار نظام پشتیبانی تصمیم.

۱۰- پژوهش در زمینه تأمین و مدیریت منابع مالی، توسعه مدیریت و سرمایه انسانی- مطالعات تطبیقی ملی و فراملی آینده‌پژوهی، آمار و اطلاعات آموزش عالی، طراحی الگوی نظام آموزش عالی سازگار با زیست بوم جمهوری اسلامی ایران.

۱۱- تقویت و توسعه سازوکارهای انجام تحقیقات میان رشته‌ای مسأله محور و کاربردی در حوزه نظام آموزش عالی و ایجاد ارتباط مؤثر میان پژوهش‌های نظام آموزش عالی با سایر حوزه های علوم و فناوری

۱۲- کمک به تدوین و پایش شاخص‌های آموزش عالی به منظور اعتبارسنجی و اعتباربخشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و استقرار نظام تضمین کیفیت آموزش عالی

۱۳- رصد و پایش اشتغال دانش آموختگان دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و تولید گزارش های تخصصی و تحلیلی و ارایه پیشنهادهای سیاستی

۱۴- ایفای نقش محوری در انجام مطالعات پشتیبان و تهیه احکام مربوط به آموزش عالی در برنامه های پنجساله توسعه کشور و تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل های حوزه آموزش عالی

۱۵- طراحی، برنامه ریزی و اجرای کارگاه‌های دانش افزایی به منظور ارتقای دانش و مهارت مدیران و برنامه‌ریزان شاغل در بخش آموزش عالی در چارچوب ماموریت های موسسه

۱۶- انتشار مجله، کتب علمی، تولید محتوای چندرسانه ای و... متناسب با اهداف مؤسسه و برگزاری همایش، نشست، کنگره، کارگاه، پنل و میزهای علمی

۱۷- اهتمام به ایفای نقش مسوولیت اجتماعی سازمانی از طریق استفاده بهره‌ورانه از منابع و افزایش بهره‌وری، همکاری با جامعه، صنعت و دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری، شفافیت در عملکرد ایجاد مؤسسه سبز، مشارکت در حل بحران‌های اقلیمی و معضلات با رعایت اخلاق زیست محیطی، سازمانی و پژوهشی در فرایند مطالعه مسائل و ارائه راه حل به نظام آموزش عالی

۱۸- نوآفرینی سازمانی در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌ها

ساختار و تشکیلات سازمانی

نمودار سازمانی موسسه بر اساس اساسنامه شماره ۳/۳۲۹۱۵۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ توسط هیأت امنای منطقه ۲ پژوهشی کشور مصوب و به شرح ذیل ابلاغ گردید.

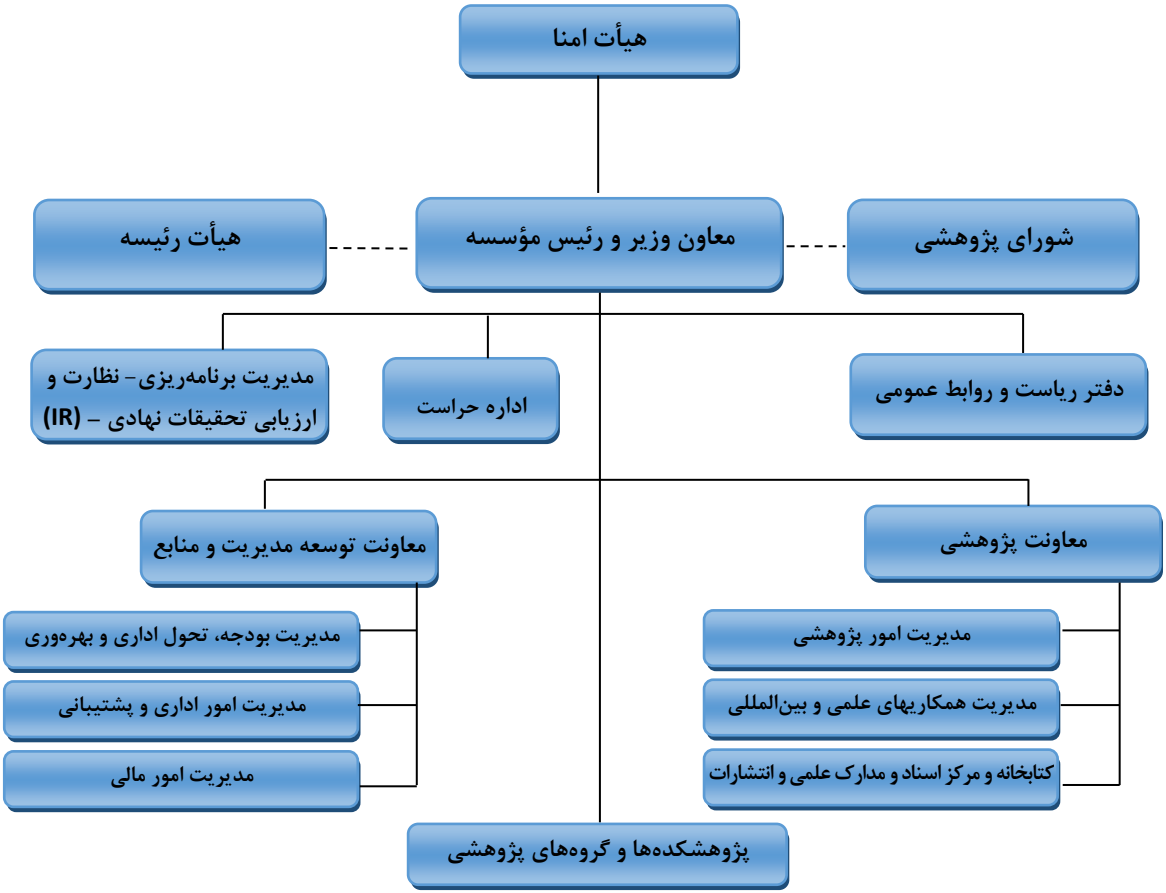

ظرفیت‌سازی و نوآفرینی سازمانی

شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع)

شبکه متخصصان آموزش عالی با نام اختصاری شماع در سال ۱۴۰۱ با هدف بهره‌گیری حداکثری از توان و ظرفیت‌های علمی و تخصصی آموزش عالی، ایجاد پویش در میان کنشگران آموزش عالی برای حل مشکلات جامعه، توسعه ارتباطات و تعاملات سازنده میان ذی‌نفعان آموزش عالی در موسسه راه‌اندازی شد. طی جلسات متعدد با متخصصان، اساسنامه شبکه تدوین و تصویب شد و با تشکیل شورای سیاست‌گذاری و راهبری شبکه-شامل ۱۲ نفر از صاحبنظران و پیشکسوتان آموزش عالی- رسما فعالیت‌های خود را آغاز کرده است. برپایه اساسنامه مصوب، میزهای پژوهشی ذیل شبکه با هدف توسعه تعاملات علمی و پاسخ‌گویی بهنگام به مسائل آموزش عالی تشکیل می‌شود که شیوه‌نامه تشکیل و فعالیت این میزها نیز در شورای سیاستگذاری مصوب شده است. دیگر فعالیت‌هایی که در راستای تقویت جایگاه و گسترش فعالیت‌های شبکه انجام شده است، عبارتند از:

- طراحی لوگوی شبکه متخصصان آموزش عالی
- طراحی معماری و راه‌اندازی وب سایت رسمی شبکه
- طراحی الگوی تدوین میزهای پژوهشی و راه‌اندازی آنها
- طراحی فرایندهای فعالیت‌های شبکه
- عضو گیری شبکه بالغ بر ۱۸۰۰ متخصص در آموزش عالی
- برگزاری کارگاه های آموزشی با هدف ایجاد تعامل و دانش افزایی کاربران شبکه
- ایجاد تسهیلات و تشویق های مادی و معنوی جهت ایجاد انگیزه ذینغعان

شبکه متخصصین آموزش عالی (شماع)

سابقه فعالیت نهادهای مشابه

- **شبکه سیاست‌پژوهی** وابسته به مرکز تحقیقات مجلس کشور
- **شبکه مطالعات سیاست‌گذاری عمومی(شمس)**، وابسته به مرکز بررسی استراتژیک ریاست جمهوری

ضرورت تشکیل شبکه در موسسه

- پاسخگویی به نیاز وزارت عتف و ذی‌نفعان در فرایند تصمیم‌گیری
- وجود ظرفیت‌ها علمی و زیرساختی لازم برای هدایت جریان مطالعات
- انباشت دانش نظری و کاربردی در حوزه آموزش عالی

هدف شبکه

- توسعه ارتباطات و تعاملات سازنده میان ذی نفعان آموزش عالی و دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی
- پشتیبانی علمی و فکری به ذی‌نفعان آموزش عالی
- ایجاد فرصت تبادل نظرات و تجارب و نیز کمک به بهره‌مندی از استعدادهای بین‌المللی، ملی و دانشگاهی
- ایجاد پویش در میان کنشگران آموزش عالی برا حل مشکلات جامعه کمک به ورزیدگی و کار آزمودگی هر چه بیشتر علاقمندان و دانش پژوهان حوزه آموزش عالی.

دستاوردهای بلندمدت شبکه

- انسجام و همگرایی میان نظری و عملی در قلمرو آموزش عالی
- توسعه رویکرد میان رشته ای و پاسخگویی به نیازهای جامعه
- تشکیل قطب‌ها ومیزهای تخصصی
- تشکیل ائتلاف میان نهادهای آموزش برای بهره گیری حداکثری از ظرفیت‌های موجود
- مرجعیت علمی در قلمرو آموزش عالی

ویژگی شبکه

- شناسایی و رصد ژرف چالش‌ها و مسائل جامعه و دانشگاه
- پایه‌ریزی فرایند تصمیم‌سازی برای تصمیم‌گیران و برنامه‌ریزان
- انجام همزمان چندین مطالعه
- ایجاد همگرایی و سینرژی میان کنشگران و ذی‌نفعان آموزش عالی
- جریان‌سازی و گفتمان سازی در آموزش عالی

اصول بنیادین و ارزش ها

- تاکید بر بکارگیری معیارهای دقیق علمی و رفع
- رعایت و حفظ موضع بی طرفی در قبال مسایل و موضوعات مورد بررسی
- تکیه بر خلاقیت های نیروهای متخصص و معتمد کارشناسی

نوآوری

- نبود واحدی مشابه در نظام آموزش عالی ایران
- داشتن ساختاری چابک برای پاسخگویی سریع به مقام عالی وزارت و دیگر ذی‌نفعان

برنامه پیش رو توسعه شبکه شماع در سطح ملی
ایجاد قطب های شبکه شماع در سطح ملی بر اساس تقسیم بندی

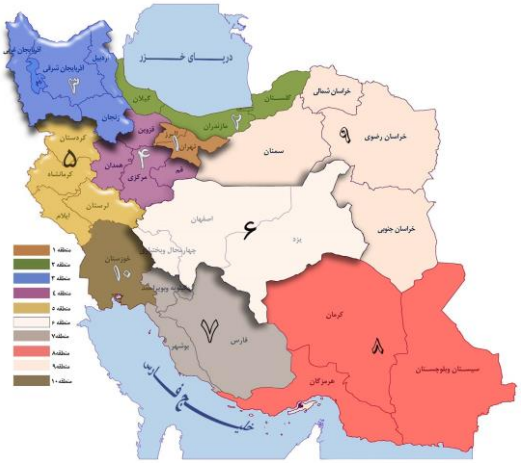

نقشه مناطق ده گانه آموزش عالی

منطقه ۱: تهران- البرز
منطقه ۲: گیلان- مازندران- گلستان
منطقه ۳: اردبیل- آذربایجان غربی- آذربایجان شرقی- زنجان
منطقه ۴: همدان- مرکزی- قزوین- قم
منطقه ۵: کردستان- کرمانشاه- لرستان- ایلام
منطقه ۶: یزد- اصفهان- چهارمحال و بختیاری
منطقه ۷: فارس- کهگیلویه و بویراحمد-بوشهر
منطقه ۸: هرمزگان- سیتان و بلوچستان- کرمان
منطقه ۹: خراسان شمالی- خراسان رضوی- خراسان جنوبی- سمنان
منطقه ۱۰: خوزستان

یکی از مهمترین ماموریت‌های شماع راه‌اندازی میزهای پژوهشی است. در این خصوص تاکنون ۱۲ مورد میز تعریف و به شرح ذیل برگزار گردیدند. این میزهای پژوهشی از سه ویژگی مهم برخوردارند نخست اینکه مسأله محور هستند. دوم میان‌رشته‌ای و فرارشته‌ای هستند. سوم مدت‌دار هستند به این ترتیب میزهای پژوهشی ساختار انعطاف پذیر و چابک هستند که مبتنی بر بارش فکری و گفتگوی علمی صاحب‌نظران برای مسائل مورد نظر راه‌کار دانش‌بنیان ارائه می‌دهند.

ردیف	عنوان میز	مدیر میز
۱	راهنمایی برای شیوه جاری سازی آموزش ترکیبی در دانشگاه‌ها	دکتر رشیدی
۲	الزامات اجرایی‌سازی مصوبه‌ی سیاست‌ها و ضوابط سامان‌دهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی	دکتر فریدونی
۳	احصاء مصادیق نابرابری در آموزش عالی ایران	دکتر ابراهیمی
۴	نظام مسائل حکمرانی آموزش عالی: الزامات و موانع استقرار حکمرانی خوب درآموزش عالی ایران	دکتر روشن
۵	راه‌های پیشگیری از مهاجرت بی رویه نخبگان ورزشی ایران با تاکید بر نخبگان جامعه دانشگاهی	دکتر آقایی
۶	استقلال دانشگاه‌ها از طریق ایجاد منابع درآمدی جدید و پایدار	دانشگاه خوارزمی
۷	الزامات کسب و ارتقاء مهارت‌های عمومی دانش‌آموختگان دانشگاهی جهت اشتغال آنان	دکتر صالحی
۸	واکاوی ابعاد حقوقی اصل سی ام و سوم قانون اساسی وراهکارهای احیای ظرفیتهای آنها	دکتر ذاکر صالحی
۹	آینده‌پژوهی سیاست‌گذاری‌های زنان در آموزش عالی: توازن کار و زندگی	دکتر نصیری
۱۰	تحلیل شایستگی‌هایو الزامات کانونی دانشگاه‌های دولتی ایران برای حل مسائل راهبردی زیست بوم خود	دکتر یعقوب انتظاری
۱۱	هوش مصنوعی و آینده آموزش عالی در ایران	آقای دکتر رضا منیعی
۱۲	احصاء مصادیق و تبیین مشارکت مردمی در آموزش عالی	خانم دکتر سمیه نصیرزاده

لازم به ذکر است بعد از هر میز مجری ملزم به تهیه و استخراج گزارش ازما می‌باشد. در ادامه تعدادی گزارش‌های ازما ارایه شده است.

درباره مجری طرح:
سمیه فریدونی
عضو هیات علمی گروه آینده‌پژوهشی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی
کارفرما: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سال اجرا: ۱۴۰۲
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
عنوان طرح پژوهشی:
الزامات اجرایی‌سازی مصوبه‌ی سیاست‌ها و ضوابط سامان‌دهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی (پس از پایان متوسطه)
پژوهشگر: سمیه فریدونی

بیان مسئله

چالش‌های گوناگون پیرامون فرایند سنجش و پذیرش دانشجو از دیرباز تاکنون به‌عنوان یکی از مباحث داغ در آموزش عالی بوده و به قوانین و مصوباتی نیز منتهی شده که برخی از آن‌ها در میانه‌ی راه از اعتبار ساقط شده‌اند و برخی دیگر به اصلاحیه‌ها و تاویلاتی برخورده‌اند از جمله مهم‌ترین آسیب‌های این دسته از قوانین، اجرایی نشدن آنهاست که چه در مجلس و چه در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده‌اند از این رو در خصوص مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی با عنوان «ضوابط سامان‌دهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی ایس از پایان متوسطه)» که به‌عنوان آخرین قانون سنجش و پذیرش برای نهادهای ذی‌ربط لازم‌الاجراست، ضروری به نظر می‌رسد تا الزامات و بایسته‌های مربوط به اجرایی شدن این مصوبه و همین‌طور سناریوهای پیش‌روی آن شناسایی و واکاوی شوند به همین منظور در این میز تخصصی بر آن شدیم تا با فراهم آوردن شرایطی برای شنیدن صدای ذی‌نفعان و ذی‌ربطان این مصوبه، الزامات و بایسته‌های اجرایی و شرایطی که پس از اجرای این مصوبه نظام آموزش عالی با آن مواجه خواهد شد را به دست آوریم، این یافته‌ها مسیر حرکت به سمت ثبات و پویایی نظام سنجش و پذیرش دانشجو را فراهم آورده و دریچه‌ای به سوی جلوگیری از نیمه‌کاره رها شدن قوانین می‌گشاید.

یافته‌های اصلی

یافته‌های اصلی به نقدهایی بر مصوبه، چالش‌هایی پیرامون اجرای آن، اقدامات برخی نهادها، پیشنهادهایی برای بهبود و همچنین الزامات اجرایی مصوبه مربوط می‌شوند. موضوع سوابق تحصیلی، فرایندهای تراز و هم‌ترازی، تعیین پوشش محتوای دروس و ضرایب آن‌ها، امنیت آزمون و جریان‌سازی اجتماعی از جمله مهم‌ترین الزامات اجرایی این مصوبه شناخته شده‌اند.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱) توسعه‌ی نظام تصمیم‌گیری چالاک
۲) تامین امنیت آزمون‌ها
۳) توسعه‌ی زیرساخت‌های آموزش و پرورش
۴) حل و فصل چالش‌های پیرامون سوابق تحصیلی
۵) اجرایی شدن الزامات مصوبه
۶) برطرف کردن برخی ابهامات
۷) فعال کردن زیرساخت‌های پژوهشی و مشورتی کمک‌کننده در وزارت علوم
۸) جریان‌سازی اجتماعی
۹) آسیب‌شناسی اجرای مصوبه

پیشنهادهای عملیاتی

۱-۱) ایجاد هم‌گرایی بین‌ذی‌نفعان از طریق شفافیت در ارائه‌ی گزارش عملکرد و اطلاع‌رسانی و آموزش‌های لازم به مجریان مصوبه
۱-۲) هم‌گرا شدن نهادهای تصمیم‌گیر در مورد سنجش و پذیرش مبتنی بر اطمینان خاطر از تغییر نکردن و یا ابطال مصوبه از طریق نهادهای دیگر
۱-۳) توسعه‌ی ظرفیت شورای سنجش و پذیرش برای تصمیم‌گیری‌های بین نهادی
۲-۱) رصد نقاط ورود تقلب و خدشه‌دار شدن امنیت
۲-۱) استفاده از تجربیات بهینه‌ی جهانی در حفظ امنیت آزمون
۲-۳) کاهش دخالت انسانی در بخش‌های مختلف آزمون
۲-۴) تصحیح الکترونیک در آزمون‌های نهایی
۳-۱) توسعه‌ی هدایت تحصیلی و استعدادیابی در آموزش و پرورش
۳-۲) توسعه‌ی آزمون‌های جامع برای ارزشیابی دروس عمومی
۳-۳) آموزش معلمان برای آشنایی با مفاهیم و روش‌های نوین ارزشیابی
۴-۱) استفاده از روش IRT برای تراز و هم‌ترازی نمرات سوابق تحصیلی و نمرات آزمون‌های کنکور
۴-۲) تعیین پوشش عمودی و افقی محتوا و ضرایب آن‌ها در سوابق تحصیلی و آزمون کنکور
۴-۳) بازگرداندن زیرگروه‌ها
۴-۴) تعیین تکلیف آزمون‌های ترمیمی سوابق تحصیلی
۴-۵) تعیین تکلیف سوابق تحصیلی برای دروس عملی
۵-۱) اجرایی شدن الزام اصلاحیه‌ی مصوبه در زمینه‌ی آیین‌نامه تفکیک سنجش و پذیرش از سوی وزارت علوم، تحقیقات ، فناوری
۵-۲) اجرایی شدن الزام مصوبه برای تعیین تکلیف سهمیه‌ها از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی
۶-۱)تعیین تکلیف فرایند سنجش و پذیرش در دانشگاه فرهنگیان
۶-۲) تعیین تکلیف تراز برای داوطلبان پشت کنکور که نمرات سابقه‌ی تحصیلی آن‌ها در آزمون‌هایی غیر از آزمون‌های استاندارد بدست آمده است.
۷-۱) استفاده از ظرفیت موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به‌عنوان کارگروه مشورتی شورای سنجش و پذیرش برای حل و فصل چالش‌ها و ابهامات و اجرایی‌سازی الزامات مصوبه
۸-۱) استفاده از فرصت رسانه‌های جمعی به‌منظور تغییر ذائقه‌ی اجتماعی در مورد مفهوم سنجش و پذیرش و فرایندهای عادلانه‌ی آن
۹-۱) استقرار نظام پایش مصوبه در تمام مراحل اجرا و نتیجه‌گیری و ارائه‌ی بازخورد به متخصصان و افکار عمومی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
مدیر میز: زهرا رشیدی
عضو گروه نوآوری آموزشی و درسی
کارفرما
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
سال اجرا: ۱۴۰۲

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

www.irphe.ac.ir

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان
مدیران اجرایی
(ازما)
عنوان میز پژوهشی:
راهنمایی برای شیوه جاری سازی آموزش ترکیبی
در دانشگاه ها

بیان مسئله

با گسترش و شیوع بیماری‌های همه گیری به سبب پیچیدگی‌ها و لزوم رعایت پروتکل‌های بهداشتی همچون فاصله‌گذاری اجتماعی، جریان کم‌رنگ شیوه‌های آموزشی آنلاین دوباره پررنگ شد و بسیاری از دانشگاه‌ها برای تحقق اهداف آموزشی خود این شیوه آموزشی را به سان شیوه‌ای موثر با توجه به ویژگی‌های بافت و شرایط موجود برگزیدند. با این هدف که بتوان با دستیابی به روشی کارآمد، تعداد بیشتری از فراگیران را در هر مکان و هر زمان و با صرف هزینه‌های مالی کمتر آموزش داد. در مدت زمان کوتاهی ناکارامدی این شیوه با افت قابل محسوس کیفیت آموزشی مشخص شد بنابراین مسئله ای با این سوال مطرح شد که آیا بایستی مسیر گذشته آموزش را ادامه داد و یا نه شیوه بهینه دیگری با تکیه بر تجربه دوره کرونا برگزید؟ این همان پرسشی است که چشم‌انداز دانشگاه‌های جهان را به سمت خود هدایت کرد تا آموزش‌های ترکیبی را جایگزین آموزش‌های آنلاین کنند. شبکه متخصصین آموزش عالی (شماع)، شبکه‌ای است نوپا در موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی که با هدف زمینه‌سازی برای تحقق دانشگاه تمدن‌ساز و جامعه‌پرداز و حرکت به سمت کیفیت آموزشی، تحول و مشارکت، شکل‌گرفته شده است. این شبکه بدنبال آن است تا با ایجاد پیوندی مستحکم میان جامعه دانشگاهی و بهره‌گیری حداکثری از ایده‌ها، دیدگاه‌ها و ظرفیت‌های علمی، به حل مسائل و چالش‌های آموزش عالی ایرانی بپردازد. در این راستا، میزپژوهشی «راهنمایی برای شیوه جاری‌سازی آموزش ترکیبی در دانشگاه‌ها» راه‌اندازی شده است تا پاسخی مناسب و کارآمدی برای شیوه اجرای آموزش ترکیبی در دانشگاه‌های ایران بیابد.

یافته‌های اصلی

با عنایت به مأموریت‌های جدید دانشگاه، بهره‌مندی از تجارب قبلی اعضای هیئت علمی و دانشجویان و استفاده حداکثری از امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری ایجاد شده، تدوین راهنمای جاری‌سازی آموزش ترکیبی در دانشگاه‌ها با هدف انتظام بخشی، هدایت و ساماندهی، ایجاد و حفظ وحدت رویه ضمن پاسداشت استقلال دانشگاهی مدنظر است. این راهنما در برگیرنده چهار مرحله اصلی (تجزیه و تحلیل پارامترها، تعیین اهداف و فعالیت‌های یادگیری، طراحی درس ترکیبی و ترسیم یک برنامه اقدام(عملیاتی) است.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱. فراهم آوردن بسترهای حقوقی لازم برای اجرای دوره های آموزش ترکیبی
۲. نهادینه کردن آموزش ترکیبی به عنوان یکی از آموزش های نوین در دانشگاه ها
۳. توسعه زیرساخت‌های فناورانه برای اجرای دوره‌های آموزش تلفیقی در دانشگاه‌ها

پیشنهادهای عملیاتی

۱-۱ در راستای توسعه دوره‌های آموزش ترکیبی، وزارت عتف با توجه به ظرفیت دانشگاه‌ها، دوره‌های آموزش ترکیبی را مصوب و به دانشگاه ابلاغ نماید.

۱-۲وزارت عتف می‌تواند سازوکارهای تشویقی لازم را برای راه اندازی دوره های آموزش ترکیبی طراحی نماید. مانندپیش بینی امتیاز ویژه در آیین نامه ارتقا برای اساتیدی در دوره های آموزش تلفیقی

۱-۳ وزارت عتف شورای ارزیابی و تضمین کیفیت دوره های آموزش تلفیقی را با مشارکت دانشگاه‌های مادر منطقه راه اندازی و نسبت به تدوین اساسنامه و نظام ارزیابی کیفیت این دوره‌ها اقدام نماید.

۲-۱ شورای برنامه‌ریزی دانشگاه بازنگری سرفصل دروس برخی دوره‌های آموزشی را با هدف راه‌اندازی و توسعه آموزش ترکیب در دستور کار خود قرار دهد

۲-۲راه‌اندازی دوره‌های آموزش کوتاه مدت درس پژوهی با تاکید بر بهسازی مستمر آموزش دانشگاهی برای پرورش حرفه‌ای اساتید در زمینه آموزش ترکیبی

۳-۱ با توجه به ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت عتف می‌تواند با همکاری معاونت علمی و فناوری برنامه جامعی را برای راه‌اندازی و پشتیبانی آموزش‌های ترکیبی در دانشگاه‌ها تدوین و اجرا نماید.

درباره مجری طرح:

غلامرضا ذاکرصالحی اسناد

موسسه پژوهش و برنامه ریزی

آموزش عالی است

گارفرما: موسسه

سال اجرا: ۱۴۰۳

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

www.irphe.ac.ir

گزارش‌های مدیریتی

ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)

عنوان میز پژوهشی:

واکاوی ابعاد حقوقی اصل سی ام و سوم قانون اساسی و راهکارهای احیای ظرفیتهای آنها

مدیر میز: غلامرضا ذاکرصالحی

بیان مسئله

طبق اصول ۳ و ۳۰ قانون اساسی دولت موظف است وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور بطور رایگان گسترش دهد و روحیه تتبع و پژوهش و ابتکار و خلاقیت را ایجاد نماید. اما با عنایت به بحران تامین مالی آموزش عالی و چگونگی استفاده از ظرفیت اصل سوم و سی ام قانون اساسی و همچنین عبارات کلیدی فوق‌الذکر نیاز به بررسی و تبادل نظر میان پژوهشگران و عالمان این حوزه وجود دارد. براین اساس نگارنده به منظور ایجاد بستر مشارکت نخبگان و ذینفعان جهت همفکری و تدوین راهکارهای احیای ظرفیت این دو اصل سلسله نشست‌هایی با محوریت موضوعات و پرسشهای مشخص برگزارشد.دو پرسش اصلی عبارتنداز:

بررسی مفاهیم پایه مرتبط با اصل سی ام و سوم قانون اساسی؛ مفاهیمی چون حق برآموزش، کفایت، تعهدات دولت در این زمینه، کشور و فرق آن با دولت، بحث تسهیل و تعمیم و عمومیت بخشیدن، رایگان بودن؟

ارائه راهکارهایی در جهت اجرای اصل سی‌ام و سوم و پیشنهاداتی در زمینه ایجاد ظرفیتی به منظور احیاء آنها؟

انتظار می رود تا در این نشست ها ما بتوانیم به یک مسئله شناسی وسیع و علمی دست یابیم.

یافته‌های اصلی

یافته ها مشتمل بر دو بخش است :نخست تدقیق مفاهیم وسپس راهکارهای حقوقی واجرایی.

حق برآموزش: حق برآموزش مقدمهٔ حق بر آگاهی است. حق بر آگاهی حقی است مطلق. مفهوم حق برآموزش بهره مندی افراداز آموزش دلخواه وشایسته و دردسترس درتمام سطوح است.

خودکفایی: خودکفایی یعنی باسخگویی همزمان به تقاضای اجتماعی، تقاضای بازارکار و نیازهای توسعه کشور. به استناد اصل ۴۳ منظور از خودکفایی نیل به توسعه اقتصادی است.

رایگان: مفهوم رایگان به معنی چیزی است که ما به ازاء نداشته باشد. در ایران دانشجویانی که به ظاهر رایگان تحصیل می¬کنند در ازای آن تعهد خدمت دارند لذا در ایران آموزش عالی رایگان نداریم.مگر درمورد کسانی که درسیستم کاریابی ثبت نام کرده وشغلی پیدانکرده اند.

دولت: منظور از دولت فقط قوهٔ مجریه و دستگاههای اجرایی نیست منظور هر سه قوه است. یک نهاد عالی برآمده از اراده ی عمومی مردم که باید در جهت تأمین منافع و رفاه عموم کار کند. بنابراین دولت یعنی سه قوه، در اینجا ما دولت را یک بنگاه اقتصادی نمیدانیم.

کشور: منظوراز کشور دستگاههای اجرایی نیست.کل جامعه ایرانی مشتمل بر گروههای اجتماعی،خانواده ها وبنگاهها وبخش خصوصی وصنعت و دولت است.منظور از نیاز

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱-توسعه تدابیر حقوقی در پرتو نظم حقوقی جدید

۲-تنوع بخشی و پایداری منابع مالی آموزش عالی

پیشنهادهای عملیاتی

۱- توسعه تدابیر حقوقی در پرتو نظم حقوقی جدید

۱-۱- تدوین سیاستهای کلی اجرای اصل ۳۰ مانند اصل۴۴

۱-۲- پژوهشگری شغل شناخته شده و پژوهشگران آزاد تحت حمایت قرار گیرند

۱-۳- تعهد خدمت به کشور شامل کار در مشاغل آزاد و خانگی نیز بشود

۱-۴- سازمان سرمایه گذاری در دانشگاهها تأسیس شود (تدوین تمام آیین نامه های مورد نیاز)

۱-۵ -کمک های خیرین به آموزش عالی مالیات تلقی شودطبق ماده۹۲ قانون برنامه هفتم(ترویج -برنامه ریزی -توجیه ادارات دارایی)

۱-۶ -نهاد وقف در آموزش عالی تقویت شود(تشکیل بنیادحامیان علم)

۱-۷ -تدوین وانتشاربسته شاخصهای خودکفایی علمی

۱-۸- تلقی بودجه دانشگاهها بعنوان کمک طبق ماده یک قانون احکام دائمی وعدم نقض آن در مصوبات دیگر

۱-۹- استفسار از شورای نگهبان توسط وزیرمحترم علوم وبهداشت درخصوص رفع باره ای ابهامات حدودبهره مندی مردم ازخدمات رایگان(نیازمندبررسی ریسک)

۲- تنوع بخشی و پایداری منابع مالی آموزش عالی

۲-۱- نظام بانکی و صنایع از آموزش عالی دولتی و غیردولتی حمایت مالی کنند (بسته دولتی- بسته غیردولتی)

۲-۲- به دهک های پایین جامعه کوپن آموزشی اعطا شود(نیازمندبررسی بیشتر)

۲-۳- بورس صنعت به بخش های خدمات و کشاورزی هم تسری داده شود

۲-۴- تأمین اعتبار موردنیاز برای اجرای برنامه هفتم توسعه سالانه ۲۰٪کل

۲-۵- دوره های کاردانی با مشارکت بخش خصوصی بصورت مهارتی) ارائه شوند

۲-۶- رشد وتوسعه آموزش عالی متناسب با رشد۸درصد صنعت وکشاورزی وخدمات

۲-۷- طراحی یکپارچه نظام تخصیص منابع همه بخشها توسط سازمان برنامه و دستگاهها

۲-۸- مطالعه تطبیقی وپایش واستفاده ازتجارب موفق برخی کشورها درتنوع منابع مالی دانشگاهها

ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)

شکاف دانش و خلأ ادراکی میان پژوهشگران و مدیران اجرایی همواره بستر نارضایی متقابل و ناکامی در عرصه اقدامات اجرایی و تحولی می‌شود. در حالی که پژوهشگران و متخصصان معتقدند که مدیران اجرایی به کار کارشناسی اعتقاد ندارند و به دیدگاه آنان اعتنایی ندارند، مدیران اجرایی معتقدند که پژوهشگران اغلب تئوری کار و نظریه‌پرداز هستند و با میدان عمل و اقدام بیگانه هستند. این خلأ دانش و ادارکی مسأله روی میز نهادهای سیاست‌پژوه است. در این راستا، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی از یک سو برای تبیین جنبه‌های اثرگذاری و کاربردی دستاوردهای ژرف علمی خود در عرصه عمل، و از سوی دیگر هدفگذاری فعالیت‌های علمی آتی برپایه نیاز جامعه و تصمیم‌گیران حوزه آموزش عالی، مستندی را با عنوان «ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)» طراحی کرده است تا از طریق آن یافته‌های علمی را به زبان مدیران و تصمیم‌گیران روایت کرده و با در نظرگرفتن چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها آن موضوع، مسیرهایی را برای اجرایی‌سازی آن به مدیران اجرایی پیشنهاد دهد. با بهره‌گیری از این مستند مؤسسه در نظر دارد ضمن ترویج علم و دانش تولید و انباشت شده در مؤسسه، کاربردپذیری آن از سوی مدیران و تصمیم‌گیران حوزه آموزش عالی را تبیین نماید. ازما در حقیقت قالب گزارش نویسی خاصی است که میان پژوهش گران و مدیران اجرای نقش مبدل را ایفا می‌کند . این تجربه در ادامه تجارب مشابه از قبیل تهیه گزارش های سیاستی شکل گرفته است و با بهره گیری از تجارب مشابه و رفع نواقص انها تلاش نموده است تا با اتکا بر چند اصل مهم قالبی را برای گزارش نویسی های سیاستی ارایه نماید که عبارتتست از : گزیده گویی، پرهیز از ادبیات تخصصی، بیان سیاست پیشنهادی در کنار اقدام عملیاتی. ایده ازما نویسی ظرفیت تبدیل شدن به یک فرهنگ پژوهشی گسترده را دارد و برای ترویج ان این امر کارگروه هی متشکل از همکاران موسسه پژوهش و برنامهریزی اموزش عالی به تبادل تجربه و تمرینو ازما نویسی پرداختند که در ادامه این تجارب مکتسبه را در ضمن کارگاههای اموزشی در اختیار دانشگاهها و موسسات پژوهشی قرار خواهند داد. در همین راستا اعضای هیات علمی و مجریان فعالیتهای پژوهشی ملزم به تدوین گزارش ازما شدند. در ادامه برخی از مهمترین و موثرترین گزارش‌های ازما ارایه می‌گردد

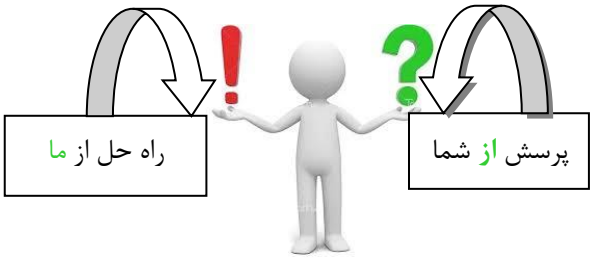

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۳/۵/۲۰
شماره: ۹/۱۱۸۴۶۹
پیوست:

برادر ارجمند جناب آقای دکتر علی‌باقر طاهری‌نیا
معاون محترم وزیر و رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
عضو محترم هیأت علمی دانشگاه تهران

با سلام و دعای خیر

تولید علم نافع، کاربردی‌سازی بروندادهای علمی و فناوری و کاربست دانش در عرصه‌های مختلف جامعه و کمک به حل مسائل کشور یکی از دغدغه‌های بزرگ و مهم سیاستگذاران عرصه علم و فناوری است که به تناسب تنوع تجارب و نظرگاه‌های تصمیم‌سازان برای رفع این دغدغه تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های مختلفی در گذر زمان صورت پذیرفته است. این در حالیست که دغدغه مذکور برای حوزه علوم انسانی و اجتماعی اهمیت و ضرورت دوچندان پیدا می‌کنند و بر همین اساس ضمن قدردانی از ایده خلاقانه و تحول‌آفرین جنابعالی مبنی بر ارائه

الگوی گزارش‌نویسی «ازما» (ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی و ذی‌نفعان)

یادآور می‌شوم که این امر به کاربست بروندادهای علمی بخصوص در حوزه علوم انسانی و اجتماعی کمک شایانی خواهد نمود و انتظار می‌رود پس از ترویج و عمومی‌سازی آن، پژوهشگران ارجمند در پایان هر تلاش ارزشمند علمی، ایده نهایی خود را به زبان ساده، بیان روشن و عبارت کوتاه و گویا در اختیار مدیران و ذی‌نفعان قرار بدهند و از این طریق به تعالی جامعه و حل مسائل آن کمک نمایند.

محمدعلی زلفی‌گل

نشانی:
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمزان،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۴۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

DIRI.07.PRI186.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان
مدیران اجرایی
(ازما)
دانشگاه به مثابه هماهنگ کننده اکوسیستم منطقه
ای توسعه دانش بنیان
پژوهشگر: دکتر یعقوب انتظاری
طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
ماریپچ ازما
فالب‌بندی
مسئله
مساله چیست
تبیین و اقناع
روایت دقیقه‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر
واقعیت
پیشنهادهای
سیاسی و راهبردی
مسیرهای
اجرایی‌سازی
پیشنهادها

بیان مسأله

تحلیل اثربخشی عملکرد دانشگاه های ایران حکایت از آن دارند که آنها ارزش آفرینی لازم و کافی برای زیست بوم خود را ندارند. تحقیقات پیشین در این رابطه در ایران نشان می دهند که دانشگاهها و مراکز علم و فناوری در ایران، بر خلاف انتظار، در خدمت زیست بوم خود نیستند و نقش قابل توجهی در توسعه سرزمین محل استقرار خود ندارند.از این رو، امروزه دانشگاه های ایران شدیداً نیازمند بازاندیشی، بازآفرینی و بازمهندسی هستند. از طرف دیگر، دانشگاه ها زمانی می توانند در جامعه و اقتصاد دانش بنیان بطور اثربخش و ثمربخش ارزش آفرینی کنند که مانند یک اکوسیستم توسعه دانش بنیان رفتار و عمل کنند. بنابراین، هدف پژوهش حاضر بازندیشی در رابطه با دانشگاه به مثابه یک هماهنگ کننده اکوسیستم منطقه ای توسعه بنیان بوده است.

روایت یافته ها

یادگیری عالی، توسعه انسانی، توسعه دانایی و نوآوری از جمله فرآیندهایی از توسعه هستند که بطور مستقیم به دانشگاه مربوط می شوند. همچنین، پایداری(محیط زیست و جامعه)، فناوری اطلاعات، کسب و کارهای دانش بنیان، کارآفرینی دانش بنیان و حکمرانی خوب از جمله فرآیندهایی از توسعه هستند که بطور غیر مستقیم به دانشگاه‌ها مربوط می شوند. در کل، می توانیم این فرآیندهای توسعه را فرآیندهای توسعه دانش بنیان بنامیم. افراد و نهادهای سازمان یافته بر محور هریک از این فرآیندهای دانش بنیان، یک اکوسیستم فرعی از اکوسیستم توسعه را شکل می دهند. در کل ۱۰ اکوسیستم فرعی تشکیل دهنده اکوسیستم توسعه دانش بنیان را می توان از هم تمیز داد:

۱-اکوسیستم یادگیری
۲-اکوسیستم فناوری اطلاعات
۳-اکوسیستم توسعه دانش
۴-اکوسیستم نوآوری
۵-اکوسیستم کارآفرینی
۶-اکوسیستم کسب و کارهای دانش بنیان
۷-اکوسیستم حکمرانی خوب
۸-اکوسیستم توسعه انسانی
۹-اکوسیستم پایداری
۱۰-اکوسیستم بنیادی توسعه

امروزه، دانشگاه ها علاوه بر اینکه مهمترین ذی نفع و کنش‌گر تمام این اکوسیستم‌ها هستند، خود یک اکوسیستم بنیادی توسعه توسعه دانش بنیان است. چون کارویژه مشخصی در رابطه با تمام مؤلفه های توسعه را دارا است و با تولید، توزیع، ترویج و تبدیل دانش پیشرفته این کار ویژه ها را انجام می دهد. علاوه برآن ، دانشگاه تنها نهادی است که می تواند اکوسیستم های دیگر را رهبری کند و تعاملات آنها را هماهنگ و سازماندهی نماید. در واقع دانشگاه ازکستراتور اکوسیستم توسعه دانش بنیان است. شکل(۱) چارچوب مفهومی توسعه دانش بنیان و نقش بالقوه یک دانشگاه در آن را نشان می دهد. طبق این شکل، توسعه دانش بنیان محصول تعاملات و کار هماهنگ ۱۰اکوسیستم اقتصادی-اجتماعی است. دانشگاه، به مثابه یک اکوسیستم بنیادی توسعه، نقش کانونی در اکوسیستم های بزرگتر توسعه و نقش مولد در شکل گیری ۹ اکوسیستم دیگر دارد؛ چون این اکوسیستم ها عمدتاً در اثر جریانات دانش جوشیده از دانشگاه در اقتصاد و جامعه شکل می گیرند. از طرف دیگر، بدون شکل گیری این اکوسیستم ها دانشگاه نمی تواند نقش شایسته‌ای در اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان بازی کند. البته، وجود این اکوسیستم ها برای توسعه دانش بنیان لازم است، اما کافی نیست. توسعه دانش بنیان مستلزم سازماندهی تعاملات و هماهنگی اکوسیستم های یاد شده است که توسط دانشگاه انجام می شود.

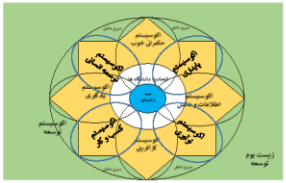

شکل(۱): جایگاه بالقوه دانشگاه های استانی در اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان

نتیجه گیری

دانشگاه یک چشم دانایی است. دانش جوشیده از دانشگاه ابتدا در داخل خود دانشگاه، و آنگاه در جامعه و اقتصاد جریان می یابد و موجب شکل گیری اکوسیستم های متنوع اقتصادی و اجتماعی می شود؛ در بازگشت، اکوسیستم های شکل گرفته به جریانات دانش در دانشگاه و در اقتصاد و جامعه کمک می کند. بنابراین، دانشگاه خود یک اکوسیستم بنیادی توسعه است. دانشگاه به مثابه یک اکوسیستم بنیادی توسعه، در تعامل با دیگر اکوسیستم های اقتصادی و اجتماعی، اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان را شکل می دهند. وجود و تعامل این اکوسیستم ها برای کارآمدی اکوسیستم توسعه دانش بنیان کافی نیست.

این اکوسیستم زمانی کارآمد خواهد بود و توسعه دانش بنیان را به ارمغان خواهد آورد که سازماندهی و هماهنگی لازم بین اکوسیستم های یاد شده وجود داشته باشد.

نتایج تحلیل های تجربی حکایت از آن دارند که دانشگاه جایگاه برجسته ای در اکوسیستم توسعه دانش بنیان دارد و تنها اکوسیستمی است که شایستگی سازماندهی و هماهنگی دیگر اکوسیستم ها را در راستای توسعه دانش بنیان دارد. بنابراین، می تواند دانشگاه را رهبر و ارکستراتور اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان مد نظر قرار داد.

اما، نظر سنجی از اعضای هیأت علمی و مدیران دانشگاه مورد مطالعه (صنعتی ارومیه) حکایت از آن دارد که دانشگاه های در حال توسعه‌ای مانند این دانشگاه، از نظر ساختاری و کارکردی راه طولانی برای بر عهده گرفتن چنین نقشی دارند. چون این دانشگاه ها نه چشمه دانایی هستند؛ نه مشخصه های یک اکوسیستم بنیادی توسعه دارند؛ نه نقش خور توجهی در اکوسیستم های فرعی توسعه بازی می کنند؛ و نه کارویژه های سنتی خود(آموزش، پژوهش و خدمات اجتماعی) را بخوبی انجام می دهند.

بنابراین، یک دانشگاه استانی به تنهایی نمی تواند اکوسیستم منطقه ای دانش بنیان پرورش دهد و اکستراتور آن باشد. برای این منظور دانشگاه ها ی استان باید یک اتحادیه استانی تشکیل دهند و هدایت توسعه استان را بر عهده بگیرند.

پیشنهادهایی برای برنامه ریزان و سیاست گذاران

این اکوسیستم صرفاً در یک زیست بوم مستعد و مناسب شکل می گیرد و پرورش می یابد. اصلاح و بهبود زیست بوم موجود و ایجاد زیست بوم مطلوب توسعه وظیفه دولت است. اما پرورش اکوسیستم های اقتصادی و اجتماعی تشکیل دهنده اکوسیستم منطقه ای دانش بنیان مستلزم همکاری آزادانه افراد، نهادهای ملی، نهادهای استانی، بنگاه های تجاری، سازمان های مردم نهاد و دانشگاه‌ها است. در ادامه اقدامات مربوط به هریک ارائه می شود.

اقدامات دولت

وجود احساس و ادراک آزادی، امنیت، عدالت، ثبات و حکمرانی خوب توسط اکثریت مردم جامعه حکایت از وجود یک زیست بوم مناسب برای توسعه دارد. بنابراین، برای بهبود زیست بوم توسعه دولت باید اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- اطمینان اندیشمندان از آزادی اندیشه و بیان خود، باعث توسعه عملکرد علمی آنها می شود. در حال حاضر این اطمینان وجود ندارد. بنابراین، دولت باید این اطمینان را بوجود آورد.

۲۸-استقلال مدیریتی یک دانشگاه شرط لازم برای انجام اثربخش کار ویژه های دانشگاه است. بنابراین، دولت باید استقلال مدیریتی را به دانشگاه ها برگرداند.

۳-با توجه نقش حیاتی دانش و توسعه انسانی در توسعه، دولت باید در سیاست گذاری توسعه منطقه‌ای خود دانشگاه‌ها را در نقش رهبر، هماهنگ کننده و سازمان دهنده اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان در نظر بگیرند.

اقدامات نهادهای استانی

۱.یک دانشگاه به تنهای نمی تواند نقش ارکسراتور را در اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان بازی کند؛ تشکیل اتحادیه دانشگاه های منطقه‌ای برای این مهم ضروری است. بنابراین، پیشنهاد می شود دانشگاه های استانی با کمک وزارت علوم اتحادیه ای بین خود ایجاد کنند.

۲.پرورش اکوسیستم منطقه ای یادگیری عالی در سطح استان با همکاری دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی، شرکت های دانش بنیان، سازمان های مردم نهاد و سازمان های دولتی واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۳.پرورش اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش در سطح استان با همکاری دانشگاه ها و مراکز پژوهشی، شرکت های دانش بنیان، و سازمان های دولتی مرتبط واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۴.پرورش اکوسیستم منطقه‌ای نوآوری در سطح استان با همکاری دانشگاه ها، مراکز فناوری، نوآوران اجتماعی، شرکت های دانش بنیان، و سازمان های دولتی مرتبط واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۵.پرورش اکوسیستم منطقه ای کارآفرینی در سطح استان با همکاری دانشگاه ها، مراکز رشد، پارک های علم و فناوری ، شرکت های دانش بنیان، و سازمان های دولتی مرتبط واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۶.پرورش اکوسیستم منطقه ای کسب و کارهای دانش بنیان در سطح استان با همکاری دانشگاه ها، پارک های علم و فناوری، شرکت های دانش بنیان، و سازمان های دولتی مرتبط واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۷.پرورش اکوسیستم منطقه ای حکمرانی خوب در سطح استان با همکاری دانشگاه ها، استانداری، سازمان های مردم نهاد واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۸.پرورش اکوسیستم منطقه‌ای توسعه انسانی در سطح استان با همکاری دانشگاه های پزشکی و غیرپزشکی، مراکز بهداشت و سلامتی، سازمان آموزش و پرورش استان، مراکز ورزشی واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

۹ .پرورش اکوسیستم منطقه‌ای توسعه پایدار در سطح استان با همکاری دانشگاه ها، سازمان محیط زیست و سازمان های مردم نهاد واقع در استان آذربایجان غربی توسط اتحادیه دانشگاه های استان.

اقدامات توسط دانشگاه

۱-جاراًفرینی دانشگاه برای تبدیل شدن به یک اکوسیستم بنیادی توسعه مشارکت در پرورش و رهبری اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان، مستلزم تغییر بینش و نگرش سیاست گذران و دانشگاهیان در موارد زیر است:

•دانشگاه صرفاً یک مؤسسه آموزش عالی نیست، بلکه یک چشمه دانایی و کانون توسعه انسانی است؛

•دانش جوشیده از دانشگاه، بواسط کار ویژه های آن در جامعه و اقتصاد جریان می یابد و توسعه دانش بنیان را به ارمغان می آورند؛

•هر دانشگاه حداقل هفت کار ویژه اصلی دارد که براساس آنها می تواند با دیگر دانشگاه های استان اتحادیه تشکیل دهد و در پرورش و رهبری اکوسیستم های متنوع دانش بنیان مشارکت کند؛

•آموزش عالی و توسعه انسانی که مهمترین منبع رشد و توسعه اقتصادی هستند؛ اولین کارویژه یک دانشگاه است.

•پژوهش و تولید سرمایه فکری که عامل مهم دیگری از رشد و توسعه اقتصادی است؛ کارویژه دومین یک دانشگاه محسوب می شود.

•اشاعه دانش و ارائه خدمات اقتصادی و اجتماعی به جامعه که عامل مهم رشد بخش خدمات دانش محور است؛ کارویژه سوم دانشگاه است.

•نقد فرآیندها، سیستوها و نهادهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه که عامل مهم برای شکل گیری حکمرانی خوب است؛ چهارمین کارویژه دانشگاه است.

•کمک به پایداری زیست بوم که به توسعه پایدار منجر می شود؛ کار ویژه پنجم یک دانشگاه است.

•نوآوری فناورانه که به توسعه کارآفرینی دانش بنیان و در نتیجه به توسعه صنعتی منجر می شود؛ کارویژه ششم دانشگاه است.

•کارآفرینی نوآورانه که به توسعه کسب و کارهای دانش بنیان و در نتیجه به توسعه اقتصادی منجر می شود؛ کار ویژه هفتم دانشگاه است.

۲-اتحادیه دانشگاه‌ها، به‌عنوان اکستراتور اکوسیستم منطقه ای توسعه بنیان باید به ذینفعان منطقه‌ای انگیزه داده و برای توانمند سازی آنها تلاش کنند تا نیازهای جمعی توسعه منطقه‌ای را در طرح‌های از پایین به بالا برای تسریع در حل مشکلات زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی در مقیاس بزرگ بازتاب داده و به آن عمل کنند.

۳ -برای پرورش اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان، دانشگاه‌های استان باید تلاش کنند فرهنگ سازمانی خود را در راستای توسعه فرهنگ نوآوری و کارآفرینی تغییر دهند.

۴-برای پرورش اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان، دانشگاه‌های استان باید برنامه های آموزشی و درسی خود را به گونه ای تغییر دهند که علاوه تولید سرمایه انسانی اشتغال پذیری، سرمایه انسانی نوآوری و سرمایه انسانی کارآفرینی تولید کنند.

۵- برای پرورش اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان، اتحادیه دانشگاه‌های استان باید دسترسی دانشگاه ها عضو به منابع مالی پایدار را تضمین کند.

۶-برای پرورش اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان، اتحادیه دانشگاه‌های استان باید دسترسی پایدار اعضای هیأت علمی، پژوهشگران و دانشجویان به سرمایه خطرپذیر را تضمین کند.

۷-برای پرورش اکوسیستم منطقه ای توسعه دانش بنیان، اتحادیه دانشگاه‌های استان باید تعامل پایدار دانشگاه های عضو با دانشگاه‌های ملی و جهانی را تضمین کند.

۸-برای عضویت در اتحادیه دانشگاه های استان، هر دانشگاه باید یک اکوسیستم بنیادی توسعه باشد. بنابراین،دانشگاه ها باید به تحول ساختاری و کارکردی خود دست بزنند.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

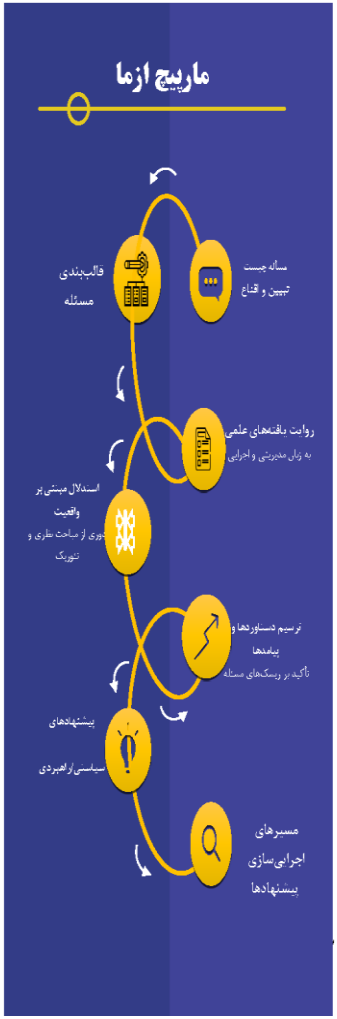

مسئله چیست؟

امروزه همراستایی نظام آموزش عالی با نیازهای جامعه ضرورتی انکارناپذیر است. نظر به مخاطرات زیست‌محیطی کنونی، تربیت نیروی انسانی متخصص برای مدیریت این چالش‌ها از مهم‌ترین انتظارات جوامع از نظام آموزش عالی است. از آنجا که رشته‌های کشاورزی به‌واسطه کار با منابع طبیعی اعم از آب‌وخاک، ارتباط نزدیک‌تری با محیط‌زیست دارند، نظام آموزش عالی کشاورزی در مرتفع نمودن چالش پیش‌گفته مسئولیت بیشتری بر عهده دارد. در این راستا باید در نظر داشت که فعالیت‌های کشاورزی منشأ بسیاری از مخاطرات زیست‌محیطی نظیر خشک شدن تالاب‌ها، تشدید تغییر اقلیم، آلودگی آب‌های زیرزمینی ناشی از سوءمصرف سموم کشاورزی و مصرف بی‌رویه آب و پایین رفتن سطح آب‌های زیرزمینی شده است. ازاین‌رو، توجه به برنامه درسی سبز در رشته‌های کشاورزی در حالتی اضطراری قرار داشته و تسریع در این زمینه برای متوقف نمودن چنین مخاطراتی، از مسائل بسیار مهم پیش روی نظام آموزش عالی به‌ویژه در بخش کشاورزی است.

روایت یافته ها

- اسناد فرادستی دربردارنده کلیدواژه‌های مرتبط با برنامه درسی سبز هستند.
- قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دربردارنده کلیدواژه‌های پیش‌گفته نیست.

تعداد واحدهای درسی در چهار گروه عمومی، پایه، تخصصی و انتخابی بدین شرح است:

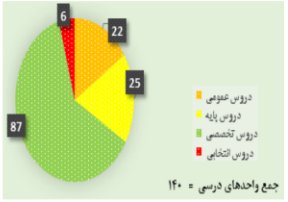

- دروس پایه ۱۸.۵ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس تخصصی اصلی ۲۴.۲ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس تخصصی انتخابی ۱۶.۶ درصد محتوای کاملاً سبز و ۶۴.۲ درصد محتوای نسبتاً سبز

تعداد واحدهای درسی در چهار دروس تخصصی گرایشی بدین شرح است:

- دروس گرایش باغبانی: فاقد محتوای سبز
- دروس گرایش علوم دامی: ۹.۹ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس گرایش مکانیک بیوسیستم: ۲۵ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس گرایش علوم خاک: ۴۰ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس گرایش تولید و تکنولوژی گیاهی: ۱۷.۲ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس گرایش گیاه پزشکی: ۳۴.۳ درصد محتوای نسبتاً سبز و فاقد محتوای کاملاً سبز
- دروس گرایش محیط‌زیست: ۶۵.۵ درصد محتوای نسبتاً سبز و ۱۰.۳ درصد محتوای کاملاً سبز
- به‌منظور تحقق برنامه درسی سبز در رشته ترویج و آموزش کشاورزی پایدار همکاری و هم‌افزایی بین سه بخش نهادهای فرادستی، نظام آموزش عالی کشاورزی و بازار کار ضرورت دارد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

تحقق برنامه درسی سبز در رشته ترویج و آموزش کشاورزی پایدار از طریق تغییر عنوان و حتی محتوای سرفصل‌های مصوب این رشته میسر نمی‌گردد. اکتفا نمودن به‌عنوان و محتوای سرفصل‌ها ممکن است ظاهر رشته را سبز نموده و لیبل پایداری بر تن آن کند اما در این صورت پیکره همان وضعیت غیر سبز و مغایر با پایداری حفظ خواهد کرد. ازاین‌رو، دستیابی به این مهم مستلزم همکاری کنشگران ذی‌ربط در سطوح مختلفی نظیر نهادهای فرادستی، نظام آموزش عالی کشاورزی و بازار کار و تدوین برنامه‌ها و انجام پژوهش‌های کاربردی در این راستا است.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

در نظر گرفتن راهکارهای عملیاتی برای آنچه در راستای برنامه درسی سبز در اسناد فرادستی تعریف‌شده است.

پیشنهاد ۲

توجه بیشتر اهداف و برنامه درسی سبز در سطوح مختلف نظام آموزش عالی اعم سطوح کلان نظیر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در نهادهای عالی و سطوح خرد شامل اجرا و ارزشیابی در دانشگاه و کلاس درس

پیشنهاد ۳

بازنگری جزییات محتوای برنامه درسی سبز در رشته ترویج و آموزش کشاورزی پایدار

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تأسیس نهادهایی متشکل از متخصصان و صاحب‌نظران با تجربیات میدانی که نحوه اجرایی شدن آرمان‌های کلی کشور را با بهره‌گیری از تجربیات موفق، شیوه‌نامه عملیاتی نمودن آرمان‌های کلان آموزشی را در قالب اهداف رفتاری شفاف تدوین نموده و در اختیار متولیان نظام آموزشی کشور قرار دهند.

مسیر دوم

- تغییر قوانین ارتقای اساتید بر اساس اهداف برنامه درسی سبز به‌منظور ایجاد ضمانت اجرایی برنامه درسی سبز
- تدوین سازوکارهای مشخص برای ارتباط دانشگاه ها با سازمان‌های زیست-محیطی
- تدوین معیارهای سبز برای گزینش دانش‌آموختگان به عنوان نیروی کار در بخش کشاورزی

مسیر سوم

- بازنگری دروس عمومی و افزودن محتوای سبز به دروس این گروه
- بازنگری دروس پایه کشاورزی، افزودن محتوای سبز به برخی از دروس و جایگزینی برخی دروس منسوخ‌شده با دروس سبز
- بازنگری محتوای دروس تخصصی رشته ترویج و آموزش کشاورزی و افزودن محتوای سبز به دروس این گروه
- در نظر گرفتن محتوای سبز برای کلیه گرایش‌های رشته ترویج و آموزش کشاورزی پایدار

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

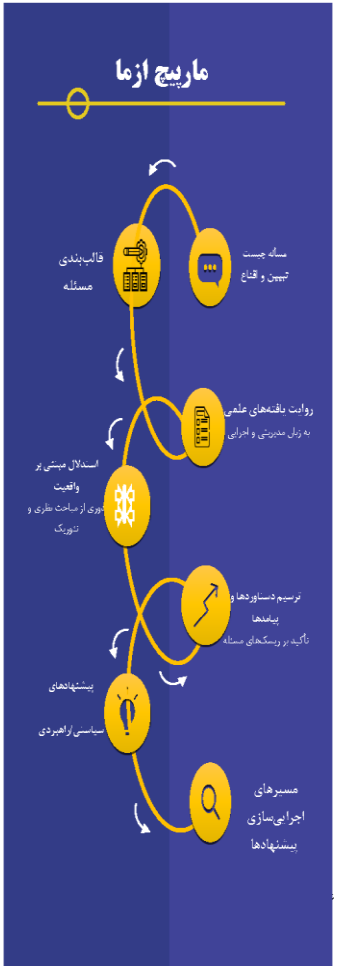

مسئله چیست؟

با گسترش و شیوع همه‌گیری بیماری کرونا به سبب پیچیدگی‌ها و لزوم رعایت پروتکل‌های بهداشتی همچون فاصله‌گذاری اجتماعی، جریان کهرنگ شیوه‌های آموزشی آنلاین دوباره پررنگ شد و بسیاری از دانشگاه‌ها برای تحقق اهداف آموزشی خود این شیوه آموزشی را به سان شیوه‌ای موثر با توجه به ویژگی‌های بافت و شرایط موجود برگزیدند. با این هدف که بتوان با دستیابی به روشی کارآمد، تعداد بیشتری از فراگیران را در هر مکان و هر زمان و با صرف هزینه‌های مالی کمتر آموزش داد. در مدت زمان کوتاهی ناکارامدی این شیوه با افت قابل محسوس کیفیت آموزشی مشخص شد بنابراین مسئله ای با این سوال مطرح شد که آیا بایستی مسیر گذشته آموزش را ادامه داد و یا نه شیوه بهینه دیگری با تکیه بر تجربه دوره کرونا برگزید؟

این همان پرسشی است که چشم‌انداز دانشگاه‌های جهان را به سمت خود هدایت کرد تا آموزش‌های تلفیقی را جایگزین آموزش‌های آنلاین کنند. از این‌رو، در این مطالعه پژوهشگر با شناسایی مولفه‌های اثرگذار در مدل آموزش تلفیقی در دانشگاه‌های منتخب، برکشیدن تفاوت‌ها و شباهت‌های این مدل آموزشی در آن دانشگاه‌ها و همچنین شناسایی چالش‌ها و موفقیت‌های این شیوه آموزشی، ضمن ارائه درس‌مایه‌هایی برای آموزش عالی ایران، مسیرهایی را برای جاری‌سازی آن به برنامه‌ریزان و سیاستگذاران این قلمرو پیشنهاد می‌نماید.

روایت یافته ها

- دانشگاه‌های مورد مطالعه از منظر نوع نهاد دولتی و خصوصی و ساختار نیمه متمرکز و غیر متمرکز دارند
- انعطاف‌پذیری از جمله مولفه‌های مورد تأکید دانشگاه‌ها است.
- تأسیس نهادی در درون دانشگاه و واگذاری مسئولیت مدیریت دوره‌های آموزش تلفیقی به این نهادها
- بهره‌گیری از توان و ظرفیت بخش خصوصی برای توسعه زیرساخت‌های فنی و پشتیبانی
- لزوم وجود کتابخانه دیجیتال فعال و به روز در دانشگاه و ایجاد دسترسی به اساتید و دانشجویان به عنوان بخش مهمی از منابع آموزشی
- راه‌اندازی بسترهای آموزشی چند منظوره برای ارتقای توانمندی دانشجویان و اساتید در زمینه فناوری اطلاعات، تولید محتوای آموزشی، طراحی فضای مجازی کلاس طرح
- طراحی و پیاده‌سازی نظام ارزیابی کیفی دوره‌های آموزش تلفیقی با هدف ارتقای کیفیت یادگیری

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

هر چه دامنه مجهولات علمی و میزان ناشناختگی ابعاد مختلف ویروس بویند و میزان گسترش جهانی آن بیشتر آشکار می‌شود، قطعیت برآورد وضعیت آینده و تشخیص روندهای پیش‌بینی‌پذیر هم دشوارتر و پیچیده‌تر می‌شود و چشم‌انداز پیش روی آموزش عالی هم از این قاعده برکنار نمی‌ماند. از مهم ترین چالش‌های بوجود آمده این شرایط می‌توان اشاره به «کلاس‌های خالی از استاد و دانشجو»، «زیرساخت‌های نه‌چندان مساعد فناورانه» و «فضای اجتماعی نگرانی از حال و بی‌اطمینانی به آینده» کرد. این امر باعث الزام ورود پر شتاب به پارادایم «آموزش مجازی و فراگیر شدن آن» به این منظور که تعداد بیشتری از فراگیران را در هر مکان و هر زمان و با صرف هزینه‌های مالی کمتر آموزش داد. از این رو مهم ترین پیش بایسته‌های آموزش تلفیقی با توجه به بافت آموزش عالی ایران عبارت است از سه تحول اساسی در زمینه آموزشی، اجتماعی و فرهنگی جستجو کرد.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

فراهم آوردن بسترهای حقوقی لازم برای اجرای دوره های آموزش تلفیقی

پیشنهاد ۲

نهادینه کردن آموزش تلفیقی به عنوان یکی از آموزش های نوین در دانشگاه ها

پیشنهاد ۳

توسعه زیرساخت‌های فناورانه برای اجرای دوره‌های آموزش تلفیقی در دانشگاه‌ها

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

- ✓ در راستای توسعه دوره‌های آموزش تلفیقی، وزارت عتف با توجه به ظرفیت دانشگاه‌ها، دوره‌های آموزش تلفیقی را مصوب و به دانشگاه ابلاغ نماید.
- ✓ وزارت عتف می‌تواند سازوکارهای تشویقی لازم را برای راه اندازی دوره های آموزش تلفیقی طراحی نماید.
  - پیش بینی امتیاز ویژه در آیین نامه ارتقا برای اساتیدی در دوره های آموزش تلفیقی
- ✓ وزارت عتف شورای ارزیابی و تضمین کیفیت دوره های آموزش تلفیقی را با مشارکت دانشگاه‌های مادر منطقه راه اندازی و نسبت به تدوین اساسنامه و نظام ارزیابی کیفیت این دوره‌ها اقدام نماید.

مسیر دوم

- ✓ شورای برنامه‌ریزی دانشگاه بازنگری سرفصل دروس برخی دوره‌های آموزشی را با هدف راه‌اندازی و توسعه آموزش تلفیقی در دستور کار خود قرار دهد
- ✓ راه‌اندازی دوره‌های آموزش کوتاه مدت درس پژوهی با تاکید بر بهسازی مستمر آموزش دانشگاهی برای پرورش حرفه‌ای اساتید در زمینه آموزش تلفیقی

مسیر سوم

- ✓ با توجه به ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت عتف می‌تواند با همکاری معاونت علمی و فناوری برنامه جامعی را برای راه‌اندازی و پشتیبانی آموزش‌های تلفیقی در دانشگاه‌ها تدوین و اجرا نماید.

DIRI.00.PRI123.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان
مدیران اجرایی
(ازما)
مفهوم‌سازی مسئولیت اجتماعی دانشگاه در ایران
شناسایی عوامل مؤثر بر مشارکت
اعضای هیئت علمی
پژوهشگر: دکتر نسرین نورشاهی
طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail irphe ac ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
ماریپچ ازما
مساله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی
مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
اسدلال مبتنی بر
واقعیت
وری از مباحث نظری و
تئوریک
ترسیم دستاوردها و
پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای
سیاستی راهبردی
مسیرهای
اجرایی‌سازی
پیشنهادها

مسئله چیست؟

مسئولیت اجتماعی مانند سایر جریان‌ها، نیازمند عزم همگانی دولت، بازارکار، جامعه و آموزش عالی است، اما اعضای هیئت‌علمی به دلیل ویژگی نقش و انتظاری که از آن‌ها به عنوان بخشی از نخبگان اثرگذار در ابعاد مختلف جامعه وجود دارد و رسالتی که بر عهده آموزش عالی است، اهمیت ویژه‌ای دارند. تقلیل اعضای هیئت‌علمی به آدم‌های سازمانی که با احکام کارگزینی و فیش‌های حقوقی و انجام وظایف و ارتقاء رتبه شناخته می‌شوند، خطر بزرگی برای آموزش عالی و دانشگاه ایرانی است. به اضافه، هجوم ارزش‌های اقتصادی و مدیریتی به آموزش عالی، هویت دانشگاه و دانشگاهیان را در معرض تهدید قرار داده است. تحقیق حاضر فرض را بر این نهاده است که رهایی دانشگاه و دانشگاهیان از این دام‌ها به یک جهت موکول به فهم مسئولیت اجتماعی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور و اعضای هیئت‌علمی آن‌ها و میزان و ابعاد مشارکت آن‌ها در انجام این مسئولیت‌هاست. نیز تأکید دارد در این راستا هدف مسئولیت اجتماعی برای تحقق پایداری را بایستی مدنظر قرار داد.

روایت یافته ها

ظهور مسئولیت اجتماعی در دانشگاههای ایران، توسط برخی از اعضای هیئت علمی، حاصل ادراک از نقش و بدون تکیه بر نهاد دانشگاه و بدون چشمداشتی به حمایت دانشگاه بوده و تنها به همین میزان که دانشگاه مأمنی ایجاد نکند احساس رضایت می‌کنند. مسئولیت اجتماعی در نزد ایشان سبک زیستی است که همهٔ ابعاد زندگیشان را دربرگرفته است. در بررسی نسل‌های اعضای هیئت علمی، هرچه رتبهٔ اعضای هیئت علمی بالاتر می‌رود و سابقهٔ بیشتری کسب می‌کنند، خود را از بند دانشگاه رها کرده و به برنامه‌های خویش می‌پردازند. به خصوص اعضای هیئت علمی که مسئولیت‌های برون دانشگاهی دارند، اهمیت آموزش را بیشتر درک می‌کنند. در شکل‌گیری این باورها رشته‌هایی که اعضای هیئت علمی در آن تحصیل کرده و مشغول به فعالیت‌اند، منزلت و تجارب کاری‌شان نیز مؤثر است.

در نهایت تعریف مسئولیت اجتماعی دانشگاهها در این پژوهش چنین است: مسئولیت اجتماعی دانشگاه انتظاری هنجارین از دانشگاه به عنوان نهاد اجتماعی است که به نیازهای حال و آتی ذینفعان درونی و بیرونی، رفاه اجتماعی، کیفیت زندگی، برابری بخت‌های زندگی، رفع آسیب‌های اجتماعی و زیست محیطی، صلح و همزیستی و پایداری توسعه توجه می‌کند و کارکردهای آموزشی، پژوهشی، خدمات تخصصی و سایر کارویژه‌های خود را به پاسخگویی اجتماعی به انتظارات اجتماعی یاد شده معطوف می‌دارد. دانشگاه بدون مشارکت مؤثر و همه جانبه اعضای هیئت علمی و کارکنان خود نمی‌تواند مسئولیت اجتماعی خود را انجام دهد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

مسئولیت اجتماعی دانشگاه در ایران شکل نگرفته و جامعه در سطوح مختلف احساس نیازی به علم و رجوع به نهادهای علمی ندارد. دانشگاه ایرانی هنوز دانشگاه «برج عاج» است که با محیط خود به اندازهٔ کافی تعامل ندارد، دانش ضمنی را ارج نمی‌نهد و با ذینفعان بیرونی خود ارتباط معناداری برقرار نمی‌کند. با این حال اعضای هیئت علمی باور دارند پرداختن به مسئولیت اجتماعی را نیازمند قواعد مناسب، شبکه‌سازی در عین رعایت مالکیت معنوی و حفظ حقوق فردی و سازمانی را زمینه‌ای مناسب برای شکل‌گیری چنین رویدادی می‌دانند. در این میان رشد کمّی دانشجویان فرصتی است که می‌تواند مسئولیت اجتماعی را به طور جدّی وارد عرصه اقدام نماید. شاید اعضای هیئت علمی که مسئولیت اجتماعی را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار داده‌اند به عنوان رهبران کلیدی در کنار دانشجویان بهترین پیشران‌های این جریان باشند که آماده شکل‌گیری است.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

تصویب قوانین مصونیت‌زا برای فعالیت اعضای هیئت علمی با مشورت حوزه حقوقی وزارت عتف و نهادهای قانونگذار و تعریف سیاستهای تشویقی توسط نهاد مرتبط (مانند شورایعالی انقلاب فرهنگی) و تعیین زمینه مناسب پرورش اعضای هیئت‌علمی نقاد و حساس به جامعه و اعطای گرنت‌های اجتماعی

پیشنهاد ۲

مقررات‌زدایی و شیب‌سازی در دانشگاه برای مشارکت تیمی اعضای هیئت‌علمی در انجام مسئولیت‌های اجتماعی با همکاری ان.جی.اوها و نهادهای مدنی و محلی و منطقه‌ای

پیشنهاد ۳

ترمیم مرجعیت علمی دانشگاه در اسناد رسمی و در باور دولتمردان، ارائه گزارش دولت به دانشگاهیان و کمک‌خواهی با دعوت از دانشگاهیان برای حضور در جلسات و شوراهای مهم ملی و کلان سیاستگذاری و تصمیم گیری کشوری

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

برگزاری جلسات مشترک با دعوت از نهادهای غیردولتی به پیشنهاد اعضای هیئت‌علمی فعال در حوزه اجتماعی با هدف تعریف برنامه‌های مشترک و ارائه مسائل قابل حل از جانب نهادها به دانشگاه و نیز تبادل اطلاعات از جامعه به دانشگاه توسط آنها (موردهای مطالعاتی، آمار و اطلاعات واقعی و ملاحظات اجرایی و میدانی)

مسیر دوم

توجه به تعریف حوزه‌های مورد علاقه فردی در امور اجتماعی در برنامه سالانه یا کار راهه شغلی اعضای هیئت‌علمی جوان به عنوان یک برنامه کاری متعهدانه با پیوست گزارشهای سالانه یا دوره‌ای به مدیر گروه علمی مربوطه

مسیر سوم

حساس کردن اعضای هیئت‌علمی نسبت به موضوع محیط زیست و نقش دانشگاه در کاهش اثرات تخریبی زیست‌محیطی با برگزاری کارگاهها، پنل‌ها، نشست‌های علمی، همایش‌ها با مشارکت سازمان محیط زیست و کنشگران و نهادهای فعال مربوطه و انتشار بروشو و فایلهای ترویجی

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

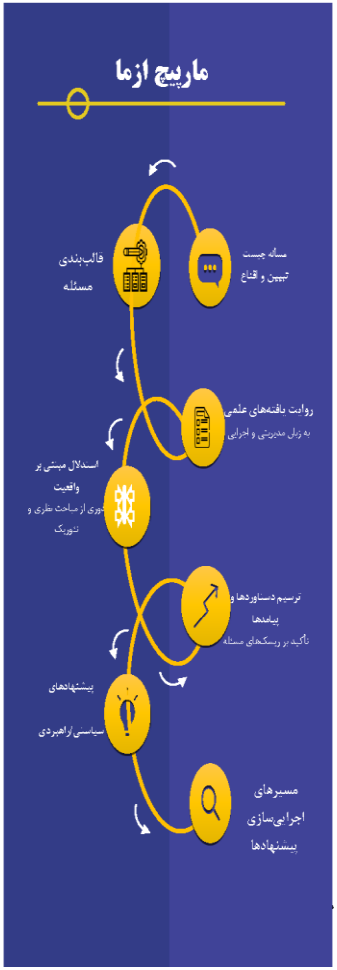

مسئله چیست؟

مطالعات و پژوهش‌های پیشین نشان می دهد که دانشگاه‌ها و مراکز علم و فناوری در ایران، برج عاج نشین(یا منزوی) بوده و در خدمت زیست بوم خود نیستند. از این رو، نقش شایسته و در خور توجهی در توسعه شهر، شهرستان و استان محل استقرار خود ندارند. دو سؤال مهم و عمده در این رابطه مطرح است: ۱- چرا در ایران دانشگاه‌ها به توسعه منطقه‌ای کمک نمی کنند؟ ۲-چگونه می‌توان نقش دانشگاه‌ها در توسعه منطقه‌ای را ارتقاء داد؟

روایت یافته ها

در عصر حاضر که به عصر دانایی مشهور است، توسعه منطقه‌ای مستلزم گسترش یادگیری و توسعه سرمایه انسانی، گسترش تولید داده و اطلاعات، توسعه خلاقیت و تولید دانش جدید، گسترش نوآوری، گسترش کارآفرینی دانش بنیان، گسترش کسب و کارهای دانش بنیان و ایجاد حکمرانی خوب است. انجام هر یک از این امور مستلزم تعامل (همکاری و رقابت) تمام کنشگران (خانوادها، مدارس، دانشگاهها، شرکت‌های تجاری، سازمان‌های مردم نهاد، سازمان‌های دولتی و عمومی، رسانه‌ها و غیره) در بستر منطقه(سپهرهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سیاسی) است. این به معنی شکل‌گیری «اکوسیستم توسعه دانش بنیان منطقه‌ای» است. یافته‌هایی از مطالعه استان آذربایجان غربی و تعمیم پذیری آن به دیگر استان های کشور نشان می‌دهد که این اکوسیستم در اکثر استان های ایران شکل نگرفته است.

بنابراین، علت اینکه چرا دانشگاه‌ها در ایران به توسعه منطقه‌ای کمک نمی‌کنند، فقدان این اکوسیستم است. در نتیجه، ارتقاء نقش دانشگاه‌ها و مراکز علم و فناوری در توسعه منطقه‌ای ایران مستلزم ساخت این اکوسیستم در استان‌ها است.

ارتباطات کنشگران توسعه در استان آذربایجان غربی عمدتاً عمودی و از بالا به پایین (سازمانی دولتی مرکزی با سازمان دولتی استانی) است. تعاملات افقی کنشگران در سطح استان بسیار ضعیف است. اکوسیستم توسعه زمانی شکل می گیرد تعاملات افقی کنشگران پویا و قوی باشد.

چالش‌ها، الزامات و بیش‌پایست‌ها

شکل گیری یا ساخت اکوسیستم توسعه دانش بنیان در یک استان، مستلزم شکل گیری یا ساخت حداقل هفت اکوسیستم اقتصادی به نام‌های اکوسیستم یادگیری، اکوسیستم فناوری اطلاعات، اکوسیستم توسعه دانش، اکوسیستم نوآوری، اکوسیستم کارآفرینی، اکوسیستم کسب و کارهای دانش بنیان و اکوسیستم حکمرانی است. روابط مطلوب این اکوسیستم‌ها با یکدیگر، همتکاملی و عملکرد مطلوب برای آنها، و درنتیجه توسعه دانش بنیان در استان را به ارمغان می آورد. رابطه مطلوب اکوسیستم‌ها با یکدیگر ناشی از روابط مطلوب کنشگران و ذی نفعان آنها است. در هر اکوسیستم، دو نوع رابطه بین ذی نفعان می توان مشاهد کرد: همکاری نافعمسل‌ها و رقابت همسان‌ها. در این اکوسیستم‌ها دانشگاه‌ها باید بایکدیگر رقابت کنند؛ در مقابل، آنها باید با سایر ذی نفعان مانند نهادهای دولتی، نهادهای عمومی، سازمان های مردم نهاد و رسانه های سنتی و مدرن همکاری کنند. در استان آذربایجان غربی، در تمام اکوسیستم های اقتصادی (فرضی) هم رقابت و هم همکاری ذی نفعان بسیار ضعیف است.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

با توجه به بحث بالا، عامل حیاتی در ارتقاء نقش دانشگاه ها در توسعه استانی، ارتقاء رقابت بین دانشگاه ها و مراکز علم و فناوری از یک طرف، و ارتقاء همکاری آنها با سایر ذی نفعان از طرف دیگر است. البته، برای ارتقاء نقش دانشگاه ها در استان، وجود رقابت بین شرکت‌ها و کسب و کارهای دانش بنیان نیز ضروری است. حتی لازم است، نهادهای دولتی و عمومی در خدمت رسانی به مردم ، دانشگاه ها و شرکت ها رقابت کنند.

بنابراین، اقدامات لازم برای ارتقاء نقش و جایگاه دانشگاه و مراکز علم و فناوری در توسعه استان ها را به شرح زیر می توان خلاصه کرد:

پیشنهاد۱: اصلاح زیست بوم توسعه

اکوسیستم ها تنها در زیست بوم مناسب شکل می گیرند، رشد می‌یابند و توسعه پیدا می‌کنند. در بازگشت، رشد اکوسیستم‌ها موجب بهبود زیست بوم‌شان می‌شوند. به عنوان مثال، ساختار و کارکرد اقتصاد ملی، رویکردها، راهبردها، سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه ملی به مثابه مؤلفه‌هایی از زیست بوم اکوسیستم توسعه دانش بنیان، شدیداً توسعه استانی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. اما، متأسفانه توسعه استانی دانش بنیان و ایجاد اکوسیستم‌های اقتصادی برای این منظور، جایگاهی در رویکردها، راهبردها، سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه ملی جمهور اسلامی ایران ندارد. حتی سیاستگذاران و مدیران اجرایی با این مفاهیم آشنا نیستند.

پیشنهاد۲: اصلاح ساختاری دانشگاه‌های استان از طرق زیر

۱. بازآفرینی ساختاری دانشگاه‌های ارومیه و صنعتی ارومیه توسط خودشان برای به‌عهده گرفتن رهبری توسعه استان با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۲. بازآفرینی دانشگاه ها دولتی استان به مثابه ارکستراتور اکوسیستم های اقتصادی دانش بنیان توسط خودشان با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۳. بازتعریف نقش دانشگاه های استان به عنوان لنگرگاه های مبادله دانش و ایده در اکوسیستم های اقتصادی دانش بنیان توسط خودشان با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۴. تعریف نقش جدیدی برای دانشگاه ها به منظور توسعه سرمایه اجتماعی و اعتمادسازی بین ذی نفعان و کنشگران متنوع در اکوسیستم های اقتصادی توسط خودشان؛

۵. ساماندهی مراکز آموزش عالی، علم و فناوری استان برای توسعه دانش، سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی مورد نیاز استان آذربایجان غربی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۶. تلاش دانشگاه های استان برای نوآوری، کارآفرینی و کاهش وابستگی مالی و مدیریتی به دولت محلی و مرکزی ؛

۷. تلاش دانشگاه ها استان برای ایجاد بنگاه های دانش بنیان و ایجاد اکوسیستم های دانش و دانش بنیان بر محور خود؛

۸. پذیرش دانشجوی تمام وقت توسط دانشگاه های استان برای تحصیل و کار همزمان در استان؛

۹. ارتقاء کیفیت آموزش عالی دانشگاه های استان در راستای توسعه قابلیت های کارآفرینی و نوآوری توسط خود آنها با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۱۰. ارتقاء کیفیت پژوهش دانشگاهی در راستای جذب دانش فناورانه و توسعه اختراعات و ابداعات توسط خود آنها با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱۱. تلاش دانشگاه های استان برای پیروی از سبک مدیریت خصوصی و بهره برداری کارا، اثربخش و ثمربخش از سرمایه انسانی، فیزیکی و مالی؛

۱۲. اقدام سازمانی جدی دانشگاه های استان به تجاری سازی اختراعات و ایده‌های مربوط به اعضای هیأت علمی از طریق کارآفرینی نوآورانه؛

۱۳. ایجاد کسب و کارهای جدید مبتنی بر دانش و بکارگیری دانشجویان و فارغ التحصیلان خود توسط دانشگاه؛

پیشنهاد۳: تحول در سایر سازمان ها برای توسعه تعاملات از طرق زیر

۱. اصلاح ساختاری و مدیریتی استانداری آذربایجان غربی برای مشارکت بهتر با دانشگاه ها برای ایجاد شبکه ذی نفعان و رهبری توسعه استان توسط خود استانداری استان؛

۲. ایجاد دبیرخانه راهبری توسعه دانش بنیان استان توسط« شورای عالی استان» در با مشارکت تمام ذی نفعان و بازیگران توسعه استان؛

۳. تشویق و تقویب سازمان های مردم نهاد توسط استانداری برای مشارکت در شبکه ذی نفعان توسعه استان؛

۴. اصلاح ساختاری و کارکردی دفتر استانی سازمان برنامه و بودجه و مرکز آمار و اطلاعات استان برای پشتیبانی اطلاعاتی و مالی شبکه ذی نفعان توسعه استان توسط سازمان برنامه و بودجه کل کشور؛

۵. بازآفرینی پارک علم و فناوری استان آذربایجان غربی برای تسهیل و پیشبرد فعالیت های نوآوری و کارآفرینی استان توسط خود پارک با همکاری دانشگاه های دولتی استان و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۶. اصلاح ساختاری و کارکردی سازمان جهاد کشاورزی استان برای تسهیل کارآفرینی کشاورزی توسط خود سازمان با همکاری دانشگاه های استان و وزارت جهاد کشاورزی؛

۷. اصلاح ساختاری و کارکردی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان برای تسهیل نوآوری و کارآفرینی صنعت و کسب و کارها توسط خود سازمان با همکاری دانشگاه های استان و وزارت صنعت، معدن و تجارت؛

۸. شناسایی و دعوت از سرمایه گذاران خطر پذیر و شتابده ها و فرشتگان نوآوری و کارآفرینی دانش بنیان توسط خود سازمان با همکاری دانشگاه های استان ؛

۹. ساماندهی و ایجاد مراکز رشد در استان برای تسهیل ایجاد بنگاه جدید نوآورانه توسط پارک علم و فناوری استان با همکاری دانشگاه و دستگاه های اجرایی استان؛

۱۰. تأسیس شهرک صنعتی دانش بنیان برای سازماندهی استقرار شرکت های بنیان توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت استان با همکاری دانشگاه های استان و وزارت صنعت، معدن و تجارت

پیشنهاد۴: بهبود تعاملات دانشگاه ها با سایر گنشگران و ذی نفعان

ذی نفعان و گنشگران فعال در اکوسیستم های دانش و دانش بنیان با سه مکانیسم عمده، یعنی یادگیری، بازار و حکمرانی، تعامل می کنند. بهبود این مکانیسم های تعاملی مستلزم اقداماتی است که باید توسط دولت ملی، مقامات محلی و مدیران سازمانی اجرا شوند:

الف.توسعه تعامل شهروندان و مؤسسات آموزش عالی

ب.رفع موانع تعامل مؤسسات آموزش عالی با شرکت های صنعتی

ج.توسعه تعامل مؤسسات آموزش عالی با شرکت های صنعتی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر مناسب برای اصلاح زیست بوم توسعه

۱- تلاش برای پیمادسازی حکمرانی خوب در سطوح ملی و استانی

۲- آزاد و رقابتی سازی اقتصاد در سطوح ملی و استانی

۳- مبارزه جدی دولت مرکزی با فساد دولت مردان در سطوح ملی و استانی

۴- برگزاری کارگاه ها آموزشی و دانش افزایی برای قانون گذاران، سیاست گذاران و مدیران اجرایی در رابطه با پارادایم های فکری و گفتمانی، رویکردها و مفاهیم جدید توسعه و توسعه دانش بنیان، از جمله اکوسیستم های یادگیری، دانش، نوآوری و کارآفرینی.

۵- ترویج پارادایم های فکری و گفتمانی ، رویکردها و مفاهیم جدید توسعه و توسعه دانش بنیان توسط پژوهشگران و اساتید دانشگاه ها

۶- توجه به توسعه استانی دانش بنیان و ساخت اکوسیستم های توسعه دانش بنیان در راهبردها، سیاست های و برنامه های توسعه ملی؛

۷- تغییر نگاه ذی نفعان و بازیگران توسعه به نقش دانشگاه ها در اقتصاد ملی و منطقه ای در راستای واگذاری رهبری توسعه استانی به دانشگاه ها؛

۸- کاهش تدریجی حجم فعالیت نهادهای دولتی در استان و واگذاری آنها به شرکت های خصوصی و سازمان های مردم نهاد؛

۹- گسترش تعاملات اقتصادی با دیگر کشورهای جهان برای دسترسی بازارهای جهانی، فرصت های سرمایه گذاری و کسب سرمایه و دانش.

۱۰- تسریع در تصویب قانون جلوگیری از خام فروشی مواد معدنی با هدف ایجاد ارزش افزوده و افزایش اشتغال در این حوزه.

مسیر توسعه تعامل شهروندان و مؤسسات آموزش عالی

۱.تشویق افراد به کسب مهارت های اشتغال پذیری در نظام آموزشی و محل کار توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ؛

۲.تشویق افراد به کسب سرمایه انسانی کارآفرینی در نظام آموزشی و محل کار توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ؛

۳.تشویق افراد به کسب سرمایه انسانی نوآورانه در نظام آموزشی و محل کار توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ؛

۴.تشویق افراد به کسب سرمایه اجتماعی در نظام آموزشی، جامعه و محل کار توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۵.ارزیابی و کنترل کیفیت مؤسسات آموزش عالی برای توسعه مهارت های اشتغال پذیری توسط توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ؛

۶.ارزیابی و کنترل کیفیت مؤسسات آموزش عالی برای توسعه سرمایه انسانی کارآفرینی توسط توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ؛

۷.ارزیابی و کنترل کیفیت مؤسسات آموزش عالی برای توسعه سرمایه انسانی نوآورانه توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ؛

۸.ارزیابی و کنترل کیفیت مؤسسات آموزش عالی برای توسعه سرمایه اجتماعی توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.

مسیر مناسب برای توسعه تعامل مؤسسات آموزش عالی با شرکت های صنعتی

۱. شناسایی ذینفعان و بازیگران

۲. شناسایی و درک انواع تعاملات

۳. شناخت اهداف و انگیزش های تعامل

۴. کسب اطمینان از ویژگی های اساسی مشارکت

۵. آموزش کارآفرینی، توسعه و استفاده از سرمایه انسانی کارآفرینی

۶. اصلاح راهبرد دانشگاه وتبدیل دانشگاه ها به سازمان های فراکنشی

۷. بازاندیشی در رابطه با تمرکز بر ملکیت معنوی

۸. اتخاذ سیاست هایی برای تشویق تسهیل همکاری

۹. اتخاذ راهبرد خاص برای توسعه همکاری

۱۰. تمرکز بر مؤلفه های سرمایه اجتماعی

۱۱. تنظیم جوایز و مشوق ها

۱۲. مدیریت همکاری ها و توسعه بسترهای همکاری

۱۳. تشویق ایجاد بسط انجمن فارغ التحصیلان

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

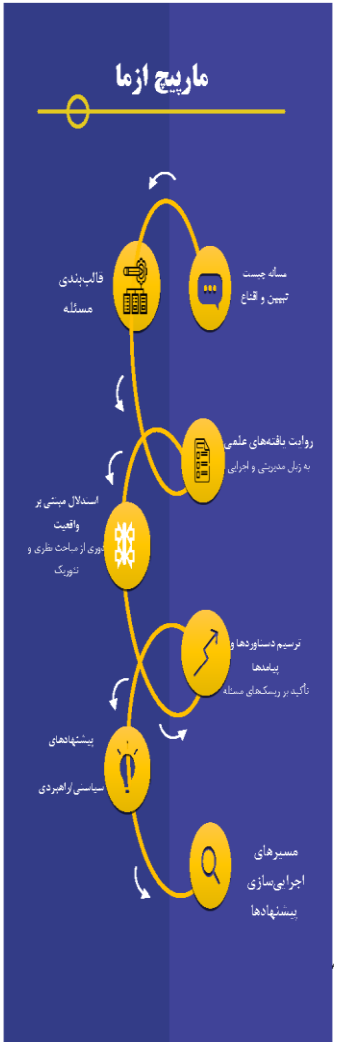

مسئله چیست؟

مؤسسات پژوهشی از ابعاد گوناگون فنی- اجتماعی و پیچیدگی زیادی برخوردارند. فرآیند استقرار و پیاده‌سازی موفق سیستم‌های اطلاعات مدیریت و فناوری‌های نوین اطلاعاتی در این‌گونه مؤسسات نیازمند آگاهی از سطح بلوغ همراستایی استراتژیک فناوری اطلاعات و استراتژی‌ها و مأموریت‌های سازمانی آن‌هاست. تا ببینند کجا ایستاده‌اند و چگونه می‌توانند آن را بهبود دهند. شواهد حاکی از بروز این مسئله است که تا کنون به دلیل فقدان شیوه‌های مناسب سنجش سطح بلوغ همراستایی استراتژیک فناوری اطلاعات و مأموریت‌های سازمانی، سرمایه‌گذاری‌های صورت‌گرفته در زمینه‌های مختلف فناوری و نظام‌های اطلاعاتی پاسخ‌گوی استراتژی‌ها و یا مأموریت‌های سازمانی نبوده و فاصله تا نقطه بهینگی کامل بسیار عمیق است.

روایت یافته ها

همراستایی استراتژیک در این مؤسسات در حد یکسانی قرار دارد و تفاوت‌ها بسیار اندک است. از سوی دیگر، با توجه به مقدار ۰/۳۱۸ شاخص نیکویی برازش (GFI) به‌دست آمده می‌توان ادعا کرد داده‌ها به طور متوسط روی مدل پیشنهادی قرار گرفته‌اند. از این رو نتایج تحلیل عامل تاییدی(CFA) شاخص‌های سنجش سطح بلوغ برای استراتژی‌های کسب‌وکار و استراتژی فناوری اطلاعات مبتنی بر الگوی اندازه‌گیری گارتان و شنکز که با اتکا به پرسشنامه لوفتمن و همکاران و همچنین تقویت با معیارها و شاخص‌های سایر نظریه‌پردازان از برازش قابل قبولی برخوردار شده است و می‌توان ادعا نمود که سطح بلوغ محاسبه شده قابل اعتماد است. بنابراین برای عبور از سطح بلوغ همراستایی فعلی کلیه مؤسسات پژوهشی به شرح زیر می‌توانند از یافته‌های راه‌کارهای سیاستی لازم را اتخاذ کنند.

- بعد عوامل فردی از اهمیت ویژه‌ای نسبت به عوامل فرآیندی و عوامل سازمانی برخوردار است.
- بعد عوامل فردی برای مؤسسات پژوهشی حوزه علوم، تحقیقات و فناوری با میانگین ۳/۳۶ و بعد عوامل فرآیندی با میانگین ۳/۲۸ و بعد عوامل سازمانی با میانگین ۳/۱۸ بیانگر این نکته است که؛ میزان تاثیر عوامل فردی، فرآیندی و سازمانی در دستیابی به همراستایی بین کسب و کار و استراتژی فناوری‌ها و نظام‌های اطلاعاتی از دیدگاه اعضای هیئت علمی مؤسسات خوب است؛ اما با اندکی ارتقا و افزایش، این همراستایی خوب می‌تواند به همراستایی بهتر و رتبه بالاتر مطابق با مدل‌های استاندارد جهانی تبدیل شود.
- نتایج درجه اهمیت همراستایی در دسته‌بندی متشکل از کارکنان غیر هیئت علمی و اعضای هیئت علمی و همچنین نتیجه این آزمون برای مدیران و کارشناسان در نمونه آزمایشی در بین گروه‌های سنی متفاوت و با مدرک تحصیلی و سابقه خدمت متفاوت و سمت‌های سازمانی متفاوت و نیز سابقه کار مدیریتی و یا بدون سابقه کار مدیریتی نیز یکسان ارزیابی شده است.
- بالاترین میانگین موفقیت برای تحقق همراستایی متعلق به شاخص« تضمین موفقیت پروژه‌های فناوری اطلاعات در فرآیند اولویت‌بندی آن‌ها اتفاق می‌افتد که نیازمند حمایت مدیران ارشد از ساختار حاکمیت فناوری اطلاعات است» و بالاترین میانگین رتبه در بین عوامل همراستایی به « حمایت و پشتیبانی مدیریت ارشد از مجموعه فعالیت‌های فناوری اطلاعات » اختصاص دارد.

پاسخگویان مؤسسات و پژوهشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از ویژگی‌های جمعیت شناختی زیرین برخوردار بوده‌اند:

- در شکل‌گیری استراتژی سازمان خود حدود۲/۵ درصد درگیر هستند.
- در شکل‌گیری استراتژی فناوری‌اطلاعات سازمان خود حدود ۱۷ درصد مشغولیت دارند.
- دستیابی به همراستایی استراتژی سازمان و استراتژی فناوری‌اطلاعات برای سازمان خود را با اهمیتی بیش از ۷۲ درصد قائل هستند.
- فقط ۲۴ درصد آنان اعتقاد دارند که استراتژی سازمانشان استراتژی فناوری‌اطلاعات را پوشش می‌دهد.
- کمتر از ۲۶ درصد آنان به وضعیت بخوبی همراستا شدن استراتژی سازمان و فناوری‌اطلاعات اعتقاد دارند.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

میانگین همراستایی استراتژیک به‌دست آمده نشان از این چالش است که امروز اکثر مؤسسات حوزه عتف در سطح سوم بلوغ همراستایی استراتژیک یعنی"مرحله تمرکز کامل " قرار دارند. یعنی همه آن‌ها از سطح اول یعنی "مرحله آغازین" که اغلب سرمایه‌گذاری آنها در فناوری اطلاعات به طور قابل توجهی بی‌تأثیر باقی مانده است عبور کرده و سطح دوم را یعنی "مرحله تعهد" که نقش و جایگاه استراتژیک فناوری اطلاعات نهادینه نشده است را تجربه کرده‌اند، ولی در حال حاضر در میانه راه قرار دارند. عبور موفقیت آمیز از سطح اول و دوم بیانگر این ادعا است که در این مؤسسات فقط رسیدن به همراستایی هموار شده ولی نقش و جایگاه استراتژیک فناوری‌ها و نظام‌های اطلاعاتی نهادینه نشده است. از طرفی تجربه کردن کامل سطح سوم بلوغ همراستایی استراتژیک نیز نیازمند الزاماتی نظیر برخورداری از ساختار بزرگی از فناوری اطلاعات با استفاده از زیرساخت‌های بین سازمانی با شرکای کلیدی است. بنابراین می‌توان گفت درک پیش‌بایست‌های مؤسسات مورد مطالعه برای رسیدن به مرحله چهارم یعنی"سطح بهبودیافته بهینه" و همچنین دستیابی به سطح پنجم یعنی"مرحله بلوغ کامل بهینگی همراستایی استراتژیک" یکی از چالش‌های اساسی آن‌ها است. بنابراین پاسخ به این سؤال که موفقیت و افزایش سطح بلوغ همراستایی استراتژیک فناوری اطلاعات و مأموریت‌های سازمانی به چه تغییراتی در حوزه‌های مختلف نیاز دارد؟ می‌تواند راهگشای پذیرش این نکته گردد تا سیاست‌گذاران حوزه عتف فناوری اطلاعات را به عنوان یک عامل استراتژیک خلاقانه و شگفت انگیز برای کسب موفقیت‌های سازمانی مورد بهره‌برداری قرار دهند.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

در مقایسه سطح همراستایی استراتژیک همه مؤسسات پژوهشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری با توجه به اینکه تمامی مؤسسات نمره پایینی در حدود ۳ را دریافت کرده‌اند، ضروری است مدیران کسب وکار با کمک مدیران فناوری اطلاعات با تشکیل یک نهاد رسمی سیاست‌گذار در بالاترین سطح وزارت عتف در مرحله نخست نسبت به تدوین یک برنامه میان مدت دستیابی به مزیت‌های استراتژیک فناوری‌ها و نظام‌های اطلاعاتی در سطح تمامی حیطه‌های وظایف عمومی و مشترک و سپس تدوین یک برنامه بلند مدت دستیابی به مزیت‌های استراتژیک فناوری‌ها و نظام‌های اطلاعاتی در سطح تمامی حیطه‌های وظایف تخصصی محوله اقدام نمایند.

پیشنهاد ۲

افزایش همراستایی فناوری اطلاعات با استراتژی‌ها، ماموریت‌ها و اهداف نیازمند اقداماتی نظیر: ۱) طراحی و پیاده‌سازی معماری فناوری اطلاعات، ۲) ایجاد رابطه و تعاملات سازمانی در بستر واسطه‌های فناوری اطلاعات، ۳) بکارگیری بسته‌های نرم‌افزاری و همچنین ابزارها متنوع و پرکاربرد فناوری‌ها و نظام‌های اطلاعاتی، ۴)به رسمیت شناختن مالکین فرآیندهای همسوسازی و تدوین استراتژی‌های سازمانی، ۵)همکاری و مشارکت روزافزون مدیران کسب و کار و مدیران فناوری اطلاعات است. این اقدامات با عنایت به عوامل و موقع فرهنگی و ساختاری استقرار فناوری و سیستم‌های اطلاعاتی نیازمند ابلاغ رسمی بالاترین سطوح تصمیم‌گیری مدیریان ارشد مؤسسات است. تا در رصدهای ادواری سنجش شاخص‌های تأثیر گذار بر همراستایی مشکلات پیش‌آمده برطرف گردیده و حرکت برای عبور به سطوح بالاتر هموار گردد.

پیشنهاد ۳

نتایج پژوهش نشان می‌دهد، علیرغم سرمایه‌گذاری‌های کافی برای استقرار فناوری‌ها و نظام‌های اطلاعاتی در واحدهای صف و ستاد مؤسسات مورد مطالعه هنوز شکاف بین استراتژی‌های کسب و کار و استراتژی‌های فناوری اطلاعات مرتفع نشده است. از این رو پیشنهاد می‌گردد تا با ارتباط و تعاملات میان‌سازمانی و فراسازمانی بین تمامی ذینفعان حوزه علوم تحقیقات و فناوری نسبت به افزایش سطح بلوغ همراستایی بین استراتژی‌ها و ماموریت‌های مورد انتظار در مؤسسات پژوهشی وابسته اقدامات اصلاحی لازم به‌عمل آید.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

شناسایی ابزارهای نوین فناوری و نظام‌های اطلاعاتی پیشرفته بکار گرفته شده در اکثر سازمان‌های پژوهشی جهان که وظایفی تخصصی شبیه وظایف و مأموریت‌های محوله بر مؤسسات پژوهشی حوزه علوم، تحقیقات و فناوری ایران دارند و توانسته‌اند مزیت‌های استراتژیک بسیاری را برای خود محقق سازند می‌تواند راهگشای اقدامات چشمگیری باشد تا هر چه زودتر مسیر دستیابی به سطح مطلوب همراستایی استراتژیک در این مؤسسات فراهم گردد. این اقدام با پشتیبانی و نظارت نهادهای رسمی سیاست‌گذار حوزه عتف می‌تواند پیگیری شود.

مسیر دوم

از جمله پیش‌نیازها برای اقدام‌های همراستایی استراتژیک زمینه‌سازی برای تعریف پروژه‌ای با عنوان"طراحی و پیاده‌سازی معماری فناوری اطلاعات در کلیه مؤسسات پژوهشی حوزه علوم، تحقیقات و فناوری" است. ضروری است بدون فوت وقت این پروژه در دستور کار سیاستی مؤسسات مورد مطالعه قرار گرفته و تأمین اعتبار لازم برای اجرای آن پیگیری شود.

مسیر سوم

پذیرش یک مدل مناسب فناوری اطلاعات یا سیستم‌های اطلاعات(IT/IS) برای کلیه مؤسسات پژوهشی حوزه علوم، تحقیقات و فناوری و دریافت مجوز اجرای آن توسط نهادهای قانون‌گذار درکشور می‌تواند سرعت و مسیر دستیابی به سطوح بالاتر همراستایی استراتژیک بین ماموریت‌های سازمانی و استراتژی‌های فناوری اطلاعات در این مؤسسات را تسهیل نماید. طراحی و پذیرش این مدل در تک‌تک مؤسسات از الزامات تحقق همراستایی و رسیدن به نمرات بالای مورد انتظار محسوب می‌گردد. پذیرش چنین اقدامی از مسیر اتخاذ یک استراتژی ملی و با توافق کلیه ذینفعان امکان پذیر است.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

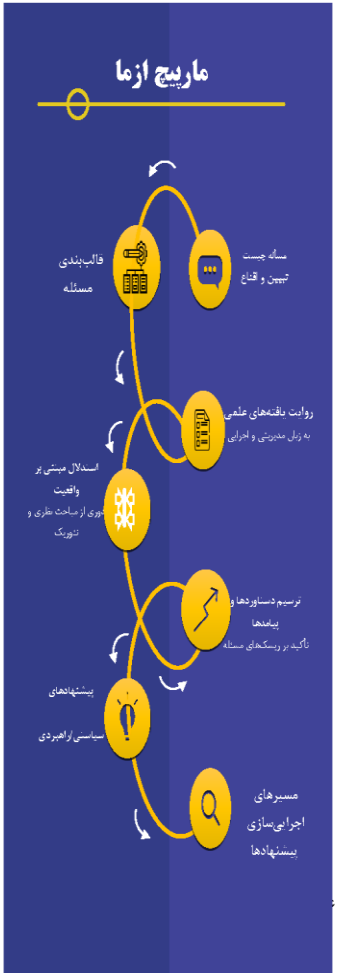

مسئله چیست؟

تغییر و تحولات چند دهه اخیر به خصوص تحولات بازار کار و شکل‌گیری رقابت اقتصاد جهانی و سایر کلان روندهای پر شتاب محیطی موجب سیطره یافتن منطق بازار بر نظام آموزش‌عالی و تقلیل آن به یک سازمان خدماتی با بهره وری کمّی شده است. چنین تفکری موجب تک ساحتی شدن فعالیت نظام دانشگاهی و رو به تزول گراییدن فعالیت‌های آموزشی و دانشی اصیل در نظام دانشگاهی گردید. در مواجهه با چنین وضعیتی، مفهوم دانش پژوهی به دامنه موضوعات آموزش عالی و الگوی عملکرد دانشگاهیان اضافه شده است. مفهوم دانش‌پژوهی آموزش عالی فراتر از پژوهش است و فعالیتی است که بر تفسیر مجدد دانش، ادغام، یکپارچگی و کاربرد آن تاکید دارد و می‌تواند در هر یک از عرصه‌های نظام دانشگاهی اعم از آموزش، پژوهش، خدمات و مدیریت دانشگاهی بکار رود. در این راستا پژوهش حاضر برای فهم چیستی و چگونگی فعالیتهای دانش پژوهی آموزش عالی طراحی و اجرا شد و امید است نتایج آن بتواند در توسعه کیفیت کار دانشگاهیان به ویژه اعضای هیأت علمی اثربخش باشد.

روایت یافته ها

فهم چیستی و چگونگی فعالیت دانش‌پژوهی آموزش عالی در تجربه زیسته ۱۵ استاد برجسته ایرانی بر اساس مصاحبه نیمه ساختار یافته و تحلیل کیفی، نشان داد که در وهله اول شش ویژگی کلیدی شامل: ۱-یادگیرنده بودن، ۲- گشودگی فکری، ۳- سازگارشوندگی، ۴- کنشگری، ۵- خودساختگی، و ۶- گردشگری علمی شکل دهنده شخصیت دانش‌پژوهی بوده است. شکل گیری این ستونهای شخصیتی برآیند عوامل فردی، آموزشی و محیطی بوده است. با چنین شخصیتی، فعالیت دانش‌پژوهی آموزش عالی در تجربه مشارکت‌کنندگان، فرایندی هنری است که به صورت تحلیل نقادانه عرصه‌های مختلف نظام دانشگاهی مبتنی بر یک سنت یا باور فکری مشخص و انجام مداخله خلاقانه، مبتکرانه و هدفمند مبتنی بر الزامات زمینه‌ای و تبدیل نتایج آن به یک جریان علمی پویا و زنده و الهام بخش در مقیاس فرا زمانی و مکانی جلوه می‌یابد. بنابراین دانش‌پژوهی آموزش‌عالی فرآیندی باورمند، نقاد، مبتکرانه، زمینه‌مند و جریان‌ساز است.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

فعالیت دانش‌پژوهی یک فعالیت تقلیدی، مکانیکی و برخوردار از نتایج ملموس و قابل اندازه گیری عینی نمی‌باشد که بتوان در قبال آن مداخلات مدیریتی و اداری کنترل‌گر به کار گرفت، بلکه فرایند هنری در هم‌تنیده ای است که لازم است فرد، باورمندی، منتقدی، کنش‌ورزی، و تلاش‌گری را پیشه فعالیت‌های علمی خود نماید تا بتواند به کنش دانش‌پژوهانه در عرصه‌های مختلف نظام دانشگاهی بپردازد.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

سیاست‌گذاران آموزش عالی از جهت‌گیری بازاری برای عاملان علمی (استاد و دانشجو) پرهیز کنند و محیطی تسهیل‌گر، حمایتی و مبتنی بر استقلال علمی در جهت رشد و تعالی روحیه و شخصیت دانش‌پژوهی تدارک ببینند.

پیشنهاد ۲

ترویج ویژگی‌های شخصیتی مطلوب دانش پژوهی در میان کنشگران و ذی نفعان آموزش عالی

پیشنهاد ۳

حمایت، پشتیبانی و تسهیلگری از برنامه‌های توسعه حرفه‌ای و فردی اعضای هیات علمی و دانشجویان در جهت ارتقای رشد حرفه ای و شخصیتی

آگاه سازی مدیران، اعضای هیات علمی و دانشجویان از ابعاد شکل دهنده شخصیت دانش پژوهی و فرایندهای شکل گیری فعالیتهای دانش پژوهی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تکریم استادان برجسته و برخوردار از ویژگی های دانش پژوهی و ارج گذاری به فعالیتهای آنها و معرفی به جامعه دانشگاهی

مسیر دوم

پرداخت گرنت یادگیری و گردشگری علمی برای رشد حرفه‌ای و شخصیتی اعضای هیات علمی و دانشجویان

مسیر سوم

برگزاری کارگاه های آموزشی برای آگاه سازی مدیران، اعضای هیات علمی و دانشجویان با ابعاد شکل دهنده شخصیت دانش پژوهی و فرایندهای شکل‌گیری آن

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

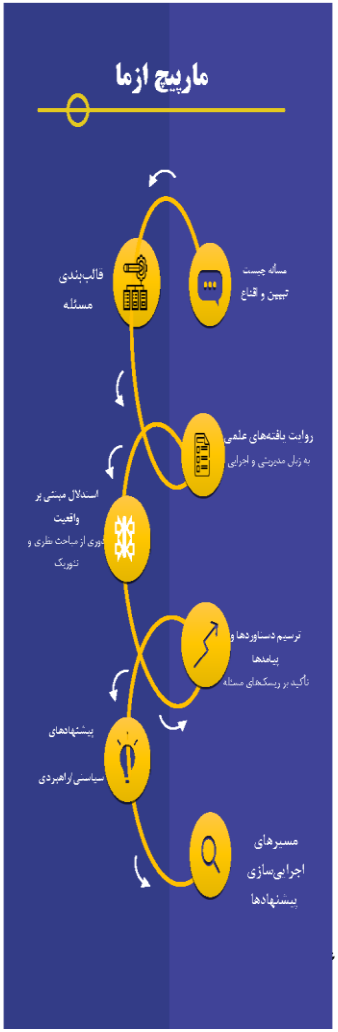

مسئله چیست؟

سطح تعاملات، فعالیت‌ها و کنش‌های علمی دانشجویان در دانشگاه و اجتماعات علمی ارتباط مستقیمی با کیفیت آموزش عالی دارد. *سنجش مشارکت فعال تحصیلی دانشجویان (مشغولیت دانشجویی)* به عنوان رویکردی نوین در ارزیابی کیفیت آموزش عالی شناخته می‌شود و زیست دانشجویی را در ابعاد مختلفی بررسی و تحلیل می‌نماید. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که کشورهای دنیا برای درک عمیق این موضوع با انجام پیمایش‌های متعدد درصدد پاسخ به این دو سوال برآمده‌اند: ۱- دانشجویان در دانشگاه‌ها و محیط های یادگیری چه می‌کنند؟ ۲- موسسات آموزش عالی برای ارتقا دانشجویان چه می‌کنند؟ لذا توجه به مشارکت فعال تحصیلی دانشجویان از دو منظر حائز اهمیت است: الف) در سطح حمایتی مؤسسات آموزش عالی ، ب) در سطح توسعه فردی دانشجویان.

روایت یافته ها

یافته‌ها حاکی از آن است که سطح مشارکت فعال تحصیلی دانشجویان فنی و مهندسی در دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مطلوب نیست. شاخص‌ها نشان می‌دهند تعامل دانشجویان با استادان دارای ضعف جدی است و دانشجویان تجربه خیلی رضایت بخشی از آموزش‌های دانشگاهی ندارند و سطح یادگیری آنها خیلی مطلوب نیست. اگرچه دانشجویان به واسطه مشارکت در برنامه های دانشگاهی دایره تعاملات و ارتباطات خود را با دانشجویان دیگر تا حدودی گسترش داده‌اند اما دانشگاه را یک محیط حمایتگر دانشجو نمی‌دانند و انتظار دارند دانشگاه علاوه بر مسائل صرفا آموزشی به زندگی دانشجویان نیز توجه داشته باشد. همچنین دانشجویان بر این باورند که دانشگاه دانش و مهارتهای آنها را برای ورود به بازار کار به صورت مطلوبی ارتقا نداده است.

تغییر نگاه دانشگاه به دانشجو از شاگرد و یا مشتری به دانشجو به عنوان شریک می‌تواند نقش مهمی را در توسعه مشغولیت دانشجویی در میان دانشجویان ایفا نماید. این رویکرد راهبردی می‌تواند تعامل و انگیزه دانشجویان را در محیط های دانشگاهی پر رنگ کند و به پیامدهای موثری منجر شود.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

مسئولیت اجتماعی دانشگاه در ایران شکل نگرفته و جامعه در سطوح مختلف احساس نیازی به علم و رجوع به نهادهای علمی ندارد. دانشگاه ایرانی هنوز دانشگاه «برج عاج» است که با محیط خود به اندازهٔ کافی تعامل ندارد، دانش ضمنی را ارج نمی‌نهد و با ذینفعان بیرونی خود ارتباط معناداری برقرار نمی‌کند. با این حال اعضای هیئت علمی باور دارند پرداختن به مسئولیت اجتماعی را نیازمند قواعد مناسب، شبکه‌سازی در عین رعایت مالکیت معنوی و حفظ حقوق فردی و سازمانی را زمینه‌ای مناسب برای شکل‌گیری چنین رویدادی می‌دانند. در این میان رشد کمّی دانشجویان فرصتی است که می‌تواند مسئولیت اجتماعی را به طور جدّی وارد عرصه اقدام نماید. شاید اعضای هیئت علمی که مسئولیت اجتماعی را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار داده‌اند به عنوان رهبران کلیدی در کنار دانشجویان بهترین پیشران‌های این جریان باشند که آماده شکل‌گیری است.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

سنجش مستمر مشارکت فعال تحصیلی دانشجویان و ارائه بازخورد نتایج آن به نظام آموزش عالی و دانشگاه‌ها می‌تواند در کنار دیگر رویکردها نقش مهمی در رصد و ارتقای کیفیت آموزش عالی و دانشگاه‌ها داشته باشد. بنابراین حسب ضرورت و نیاز به توسعه کیفی دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود شبکه سنجش مشغولیت دانشجویان ایران با محوریت موسسه تشکیل شود.

پیشنهاد ۲

دانشگاه‌ها با درک تغییر و تحولات بازار کار و رصد مداوم تحولات پیرامونی و آتی، دانشجویان را برای ورود به بازار کار آماده و آنها را با مهارتهای لازم اشتغال پذیری آشنا نمایند.

پیشنهاد ۳

ارتقای سطح تعاملات و ارتباطات، استادان، دانشجویان، یاوران علمی و جامعه با هم.

پیشنهاد ۴

پیامدهای یادگیری باید بیش از پیش مورد توجه دانشگاهیان قرار گیرد، به طوری که بتواند در طول تحصیل آنها را ایجاد و ارتقا بخشد. دانشگاه باید بتواند مهارتهای گفتاری، نوشتاری، تفکر انتقادی و تحلیلی و دانش و مهارتهای مرتبط با انجام کار و زندگی را ارتقا بخشند و کمک کند تا دانشجویان شهروندی فعال و آگاه باشند.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

شبکه پیمایش مشغولیت دانشجویان ایران (ISSEN Iranian Survey of Student Engagement Network) در گام اول با مشارکت ۱۳ دانشگاه برتر کشور راه‌اندازی و هرساله وضعیت مشغولیت دانشجویان توسط این شبکه رصد و نتایج آن در جهت بهبود کیفیت آموزش عالی و دانشگاهها استفاده شود.

مسیر دوم

پیشنهاد می شود. در دوره تحصیل انجام کار دانشجویی به عنوان یکی از راهبردهای مناسب برای ارتقای شایستگی های مورد نیاز دانشجویان برای آمادگی آنها برای ورود به بازارکار استفاده شود. کاروزی در محیط های کاری و مشارکت با استادان در انجام پروژه‌ها از دیگر موارد مهم در جهت توانمندسازی دانشجویان برای کسب تجربه های واقعی و ورود به بازار کار می باشد.

مسیر سوم

دانشگاه برای توسعه تعاملات و ارتباطات سازنده و موثر، ضمن مشارکت همه ذی‌نفعان در تصمیم‌گیری‌ها، باید به فضا و مکان های بینابینی بیش از پیش توجه کند و آن را گسترش دهد. فضای بین دانشجویان باهم، فضای بین استاتید با هم، فضای بین دانشجو و استاد، بین دانشگاه و جامعه، بین ...

مسیر چهارم

برگزاری کارگاه‌های دانش‌افزایی برای مدیران، اعضای هیات علمی و دانشجویان و آشنایی آنها با موضوع پیامدهای یادگیری و اینکه دانشگاه چه دانش و مهارتها و برنامه های توسعه شخصی را باید در دانشجویان ارتقا دهد.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

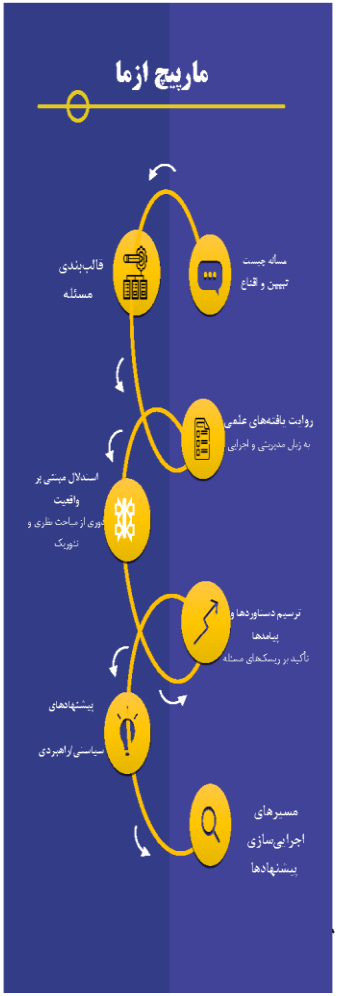

مسئله چیست؟

دانشگاههای کشور در دهه های اخیر از رشد کمی چشمگیری برخوردار شده اند که به دلیل کمبود نیروی انسانی متخصص در برهه ای از زمان شکل گرفتند ودر سالهای بعد دانشگاههای متعددی بدون توجه به نیازهای درازمدت جامعه وامکانات و سطح کمی و کیفی آنها تاسیس و گسترش یافتند. بسیاری از این دانشگاهها با فشارهای محلی و بدون برنامه توجیهی مشخص و ماموریت روشن، ایجاد و گسترش یافته اند دانشگاه های پاسابقه کشور نیز ظرفیت پذیرش خود را بدون هدف مشخص ، بطور نامتناسب افزایش دادند. همین امر سبب گردیده تا امروزه با توجه به آثار این نوع گسترش بدون برنامه‌ریزی‌های آمایشی،(توسعه نامتوازن در مناطق)، برنامه ریزان آموزشی را با چالش ها و مشکلات فراوانی روبرو نموده است

روایت یافته ها

از آنجا که آمایش، چینش ارادی و با برنامه و هماهنگ عناصرفضاساز محیط جغرافیایی، منابع و انسان می‌باشد، لذا همواره جایگاه ویژه ایی را در میان انواع برنامه ریزی‌ها به خود اختصاص داده است. چنین مطالعه‌ایی به دلیل جامعیت و توجه به تمامی اجزای گوناگون مستقر در فضا، علاوه بر تاکید به کالبدی بودن، بغراهبردی‌بودن برنامه نیز (برای رسیدن به آینده مطلوب) توجه جدی دارد. درواقع برنامه‌ریزی‌های آمایشی (فضایی)، تلفیقی است از دو موضوع اساسی: ۱ـ توجه و شناخت دقیق از وضعیت موجود و ۲ـ ارائه تصویری روشن و پایدار از وضعیت مطلوب در آینده. لذا، هدف اصلی ونهایی هرگونه مطالعه آمایشی، تشخیص وتاکید برپتانسیل‌ها منطقه، که در آن نظم نوینی از سازماندهی منابع طبیعی و فعالیتهای انسانی بر پهنه زمین آشکار می‌شود.

بررسیها نشان‌میدهدکه‌اگرچه‌در سالهای گذشته دردانشگاهها ومراکز آموزش عالی استان فارس برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفته است، اما واقعیت این است که این برنامه‌ها با رویکرد آمایش سرزمین و توجه به پتانسیل های مناطق استان، کارکردهای اقتصادی و اجتماعی و ویژگی‌های آنها، منطبق نبوده است. این موضوع سبب شده است که هم اکنون شاهد توسعه نامتوازن آموزش عالی در استان و مغفول ماندن موضوع راهبردهای افزایش کیفیت آموزش عالی باشیم. از این رو استان فارس به عنوان قطب علمی مناطق جنوب کشور و قلب توسعه علم و فناوری در این منطقه، نیازمند تدوین برنامه‌ای جامع جهت توسعه علم و فناوری با رویکرد آمایش سرزمین با قابلیت پیوند برنامه‌های منطقه‌ای با برنامه‌های ملی و تنظیم مجدد روابط آموزش عالی با انسان، محیط (فضا) و جامعه است.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

با توجه به موقعیت جغرافیایی و وسعت استان با توجه به پتانسیل ها و توانهای بالقوه هریک از شهرستان‌های استان می‌توان‌استان‌مورد مطالعه را به ۵ منطقه‌کلی پهنه بندی نمودکه عبارتند از:

پهنه جنوبی: که‌عمدتا مناسب فعالیتهای بازرگانی و تجاری است

پهنه مرکزی:عمدتامناسب‌فعالیتهای‌خدماتی(آموزشی، درمانی و گردشگری) است

پهنه شرقی و شمالی:مناسب‌فعالیتهای‌کشاورزی و باغداری است

پهنه غربی: مناسب فعالیتهای دامداری و صنایع تبدیلی است.لذا می توان ۴ فعالیت عمده‌را برای نقش‌آفرینی استان معرفی نمود:۱ ـ کشاورزی‌پیشرفته مبتنی بر باغداری ۲ـخدمات برتر(آموزش عالی و خدمات درمانی تخصصی)۳ـ گردشگری

۴ـ صنایع نوین و پیشرفته تبدیلی. لذا دانشگاه های مستقر در استان با توجه به اینکه در کدامیک از پهنه ها قرار گرفته اند می توانند ماموریت ها و رسالتهای خود را بازبینی و باز نویسی نمایند. امادر حال حاضر ساختار آموزش عالی استان با چالش های زیر مواجه می باشد :

ـ عدم توازن در پراکنش منطقه ایی مراکز آموزش عالی

ـ عدم توازن تقاضای اجتماعی برحسب گروه ها و رشته ها

ـ عدم‌توان‌منطقه‌ایی‌درارائه‌خدمات‌آموزش‌عالی با کیفیت مطلوب

ـ ودر نهایت افزایش سهم فارغ التحصیلانی که بازار کار بدانها نیاز نداشته و افزایش سهم بیکاران تحصیل کرده درمقاطع مختلف آموزش عالی.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

سیاست جذب متقاضیان آموزش عالی کشورهای حوزه خلیج فارس (برنامه ریزی برای دانشگاههای پهنه مرکزی استان)

پیشنهاد ۲

تبدیل دانشگاه های پهنه شمالی و شرقی به قطب علمی کشاورزی و باغداری در سطح جنوب کشور

پیشنهاد ۳

سیاست ظرفیت سازی برای تبدیل نمودن دانشگاههای پهنه جنوبی به قطب علمی علوم مرتبط با نفت و تجارت و بازرگانی

پیشنهاد ۴

برقراری ارتباط مستمر و مداوم بین نظام آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی جهت هدایت متقاضیان بومی به رشته های مرتبط و مورد نیاز استان و منطقه جنوب کشور

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

برگزاری کارگاه های ، سمینارها و تبادلات علمی بین دانشگاه شیراز و مراکز علمی کشورهای حوزه خلیج فارس ، جهت آشنایی با دانشگاه شیراز و زیرساخت های آن

مسیر دوم

بازنگری در ماموریت ها و رسالتهای دانشگاه های پهنه شمالی و شرقی، و تقویت زیرساخت های رشته های کشاورزی با گرایش باغداری و دامداری

مسیر سوم

تقویت و توسعه زیرساخت های رشته های فنی و مهندسی با گرایش نفت و تقویت رشته های حقوق بین الملل و بازرگانی در پهنه های جنوبی استان

مسیر چهارم

هم اندیشی با صاحبنظران برنامه ریزی آموزشی و نشست های تخصصی با معاونین آموزشی نظام آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی استان جهت هدایت متقاضیان کنکور به رشته های مرتبط با نیاز منطقه

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

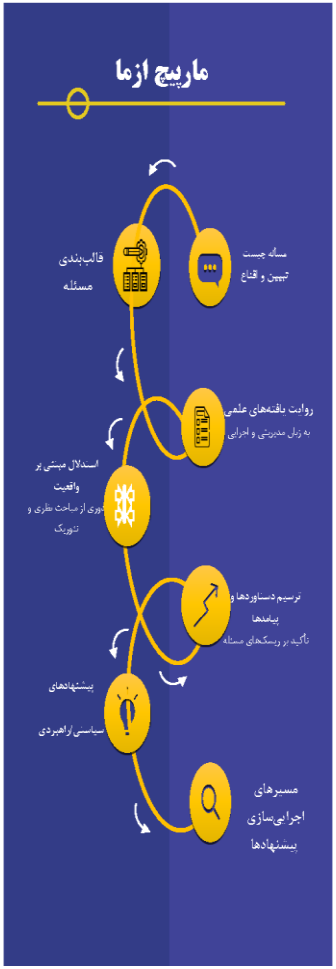

مسئله چیست؟

ایران همانند بسیاری از کشورهای جهان در زمینه خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی تلاش‌هایی انجام داده است و برخی دانشگاه‌ها اقداماتی را در این حوزه به انجام رسانیده‌اند. با این وجود، فاصله بسیاری بین دانشگاه‌های کشور با وضعیت مطلوب دانشگاه نوآور وجود دارد و هیچ‌یک از دانشگاه‌های کشور جزو صد دانشگاه برتر جهان در رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های نوآور قرار ندارند .

نگاهی به اقدامات دانشگاه‌های برتر خلاق و نوآور، مولفه‌ها و درس‌مایه‌هایی را در اختیارمان قرار می‌دهد که بتوان به فاصله موجود با وضعیت مطلوب پی برد و همچنین، راهکارهایی برای برداشتن گام‌های موثرتر جهت نیل به دانشگاه خلاق و نوآور اتخاذ نمود.

روایت یافته ها

اقدامات دانشگاه در مسیر نیل به دانشگاه خلاق و نوآور در ابعاد (الف) حکمرانی، ظرفیت‌های سازمانی و مشوق‌ها، (ب) آموزش، یاددهی و یادگیری، (ج) پژوهش، و (د) ارتباط با جامعه، صنعت، و ارتباطات بین‌المللی قابل مطالعه است.

بررسی اقدامات دانشگاه‌های برتر نوآور جهان نشان داد که برخی اقدامات در تمام دانشگاه‌های مورد مطالعه مدنظر و توجه قرار می‌گیرد. به عنوان مثال تمام دانشگاه‌های مورد مطالعه دارای ارتباط با صنعت هستند و اداره یا مراکز و دفاتر نوآوری و کارآفرینی در دانشگاه تاسیس نموده و به صورت فعالانه مشغول به فعالیت هستند. یافته‌های مطالعه و اقدامات مختلفی که در نیل به دانشگاه خلاق و نوآور صورت می گیرد الزاماً مشابه هم نیستند و نشان دهنده تنوعات عملکردی دانشگاه‌ها در این رابطه می باشد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

چارچوب ارایه شده و عوامل مربوط به هریک از ابعاد راهنمایی را در اختیار می‌گذارد تا دانشگاه‌های ایران بتوانند برآن اساس فعالیت‌ها و اقدامات دانشگاهی خود را ارزیابی و محک‌زنی نمایند و به بازبینی، تقویت و اصلاح برنامه‌ها و فرایندها و اقدامات بپردازند. همچنین، چنانچه دانشگاه‌های ایران آمال قرارگیری جزو دانشگاه‌های برتر آسیا و جهان را داشته باشند بایستی همزمان که اقدامات حمایتی در هر چهار بعد ذکر شده را صورت می‌دهند، حمایت و نظارت کافی نسبت به تولیدات دانشگاه و ثبت و بهره‌برداری و تجاری‌سازی آنها را نیز مدنظر قرار دهند.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

بازبینی و بازنگری و روزآمد کردن برنامه راهبردی دانشگاه

پیشنهاد ۲

بهره‌مندی از ظرفیت اعضای دانشگاه در تصمیم‌گیری و اقدامات

پیشنهاد ۳

جهت‌دهی و هدفمند نمودن گرنت و اعتبارات پژوهشی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

فهم دقیقی از نقش دانشگاه در خلاقیت و نوآوری و ارزش آفرینی صورت گیرد و برنامه راهبردی با لحاظ نمودن اجماع مفهومی نسبت به مفاهیم مرتبط در این حوزه مورد بازنگری و روزآمدسازی قرار گیرد تا نشانه های گفتمان دانشگاه خلاق و نوآور در برنامه راهبردی دانشگاه و اقدامات دانشگاه ظهور بیشتری بیابد.

مسیر دوم

مشارکت اعضا دانشگاه در مطالعات پشتیبان تصمیم‌گیری و فرایند تدوین و اجرای برنامه‌های دانشگاه از جمله برنامه راهبردی موضوعی مهم است. لذا، کاهش ساختار متمرکز تصمیم گیری در سطح دانشگاه و توجه به استقلال دانشگاه در سطح کلان و تفویض اختیار به سطوح میانی و پایین به ارایه برنامه‌های خلاقانه و نوآورانه منجر می‌گردد.

مسیر سوم

به منظور تدوین و اجرای پژوهش‌های کاربردی و تقاضامحور، بایسته است نگارش دستورالعمل‌های اجرایی و تشویقی و حمایتی از اعضای هیات علمی و حمایت از طرح‌های پژوهشی مشترک بین‌المللی در دستور کار دانشگاه قرار گیرد.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

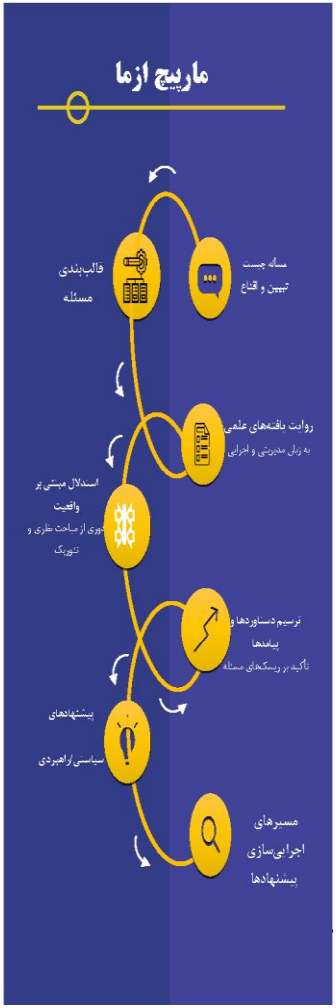

مسئله چیست؟

هنوز سامانه مدیریت اطلاعات آموزش‌عالی ایران (سامانه سهام)از دانشوردهای مدیریت آموزش‌عالی منسجم و مفیدی برخوردار نشده و بعرغم بکارگیری الگوهایی که اخیراً مورد بهره‌برداری قرار گرفته شده است، از منظر کارشناسان، خبرگان، ذی‌نفعان و متقاضیان اطلاعات آموزش‌عالی ایران خروجی این سامانه از اقلام اطلاعاتی هماهنگ، پیوسته، یکپارچه، در قالبی ساده، قابل بهره‌برداری، و مؤثر در فرآیند تصمیم‌گیری ذی‌نفعان برخوردار نیست. وضعیت موجود سامانه بیانگر نداشتن الگوی انتشار اطلاعات در قالبی از دانشوردهای کارا و مؤثر در فرآیند تصمیم‌گیری ذی‌نفعان است این وضعیت موجب شده است تا با وضع موجود سامانه اطلاعات آموزش کشورهای مورد مطالعه فاصله زیادی را به نمایش بگذارد.

روایت یافته ها

پژوهش‌های صورت‌گرفته از طریق مطالعات اسناد و مدارک موجود در زمینه سامانه‌های مدیریت آموزش‌عالی کشورهای مالزی، هندوستان، ترکیه، ژاپن، فرانسه، سوئد، انگلستان، سوئیس، آفریقای جنوبی، ایالت متحده آمریکا و استرالیا حاکی از کامل‌تر بودن این سامانه‌ها نسبت به سایرین از نظر ویژگی‌هایی مانند؛ فرآیند دریافت اطلاعات و انتشار اطلاعات، ثبتی مبنا - برخط- پایگاه داده، یکپارچه و رابطه‌ای، ایستگاه‌های کاری گسترده، متشکل بودن از شبکه پایانه‌های یکپارچه سراسری، ملی و بین‌المللی است. در این میان، سامانه‌های مدیریت اطلاعات آموزش‌عالی ۴ کشور استرالیا، انگلستان، آمریکا و سوئیس به عنوان الگوی برتر نسبت به سایرین از ویژگی‌هایی نظیر؛ قرار گرفتن در کشورهای با نوع حکومت اغلب از نوع جمهوری- موسسه‌ای مستقل و زیر نظر بالاتر دستگاه اجرایی کشور، با نام و نشان تجاری مشخص- دارای دفتر یا موسسه‌ای مستقل با قدمت طولانی در بخش دولتی و در پایتخت کشور- با بیان شفافیت در وظیفه جمع آوری و انتشار اطلاعات حوزه علوم به عنوان وظایف اصلی موسسه- برخوردار از مأموریت، چشم انداز و اهداف روشن در حوزه آمار و اطلاع رسانی- بهره‌مند از فرآیند برخط در دریافت و انتشار اطلاعات از طریق سایت‌ها و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی و نشریات سالانه کشور- متشکل از پایگاه‌های اطلاعاتی متنوع و در برگیرنده تعاملی وظایف محوله- بازمان‌بندی انتشار گزارش‌های اطلاعاتی و آمار برخی به‌صورت سالانه و برخی بر اساس نیاز در زمان‌بندی های مختلف- دارای پایگاه اطلاع رسانی رسمی و در دسترس عموم برخوردار است. ویژگی‌های منحصر بفرد سامانه اطلاعات آموزش‌عالی که فقط در کشورهای توسعه‌یافته مشاهده می‌شود حاکی از تنوعی از سامانه اطلاعات آموزش‌عالی برخوردار از پایگاه‌های اطلاعاتی متنوع در حوزه‌هایی نظیر؛ اطلاعات دانشجویی- اطلاعات دانش‌آموختگان- اطلاعات آموزشگران- اطلاعات کارکنان دانشگاهی دانشگاهی- اطلاعات مالی دانشگاه- اطلاعات اداری و ساختاری - فضای کالبدی برخوردارند. این وضعیت در کشورهای استرالیا، انگلستان، سوئیس و آمریکا در قالب‌های نمایشی مختلف در سه نوع متداول دانشورد استراتژیک، تاکتیکی(یا تحلیلی) و عملیاتی عمومیت دارد. در حالی که دانشورد سیستم مدیریت اطلاعات آموزش‌عالی ایران در حال حاضر متشکل از۴ پایگاه اطلاعاتی دانشجویی، دانش آموخته آموزشگر دانشگاهی،کارکنان و موسسات آموزشی و پژوهشی در دست‌بندی عملیاتی قرار دارد، از طرف دیگر، با بررسی و تجزیه و تحلیل ویژگی گزارش‌های منتشره آن‌ها بر روی سامانه‌های آموزش عالی ۴ کشور استرالیا، انگلستان، آمریکا و سوئیس می‌توان نتیجه گرفت؛ دانشوردهای آموزش عالی موجود در این کشورها، در قالب های متنوعی نظیر؛ جداول، نمودارهای مختلف، خلاصه تفصیلی و در ۷ دست‌بندی مختلف از پایگاه‌های اطلاعاتی متشکل از؛ با وضع موجود سامانه سهام کشور فاصله زیادی دارد. از دیدگاه پاسخ‌گویان و ذی‌نفعان آموزش‌عالی کشور، متداول‌ترین معیارها و ویژگی‌های دانشورد مدیریت آموزش‌عالی در پنج عامل" تنوع پایگاه‌های اطلاعاتی، گستردگی اقلام اطلاعاتی سامانه، گستردگی ارتباطات الکترونیکی، مصورسازی داده‌ها، و بغروزرسانی خودکار داده‌ها" از بیشترین اهمیت برای کاربران نهایی محسوب می‌گردد.

درحالی‌که سامانه هوشمند آموزش‌عالی ایران توان پاسخگویی بیش از ۲۴ متقاضیان اصلی و ذی‌نفع را با میانگینی نزدیک به ۲ بار در روز در زمینه ۸۶ قلم اطلاعاتی اجباری و ۵۸ قلم اطلاعاتی اختیاری از ۴ پایگاه؛ دانشجویان- دانش آموختگان- آموزشگران دانشگاهی و کارکنان دانشگاهی را فراهم آورده است، تفاوت آشکاری در زمینه‌های؛ عناوین پایگاه‌های اطلاعاتی- گستردگی اقلام اطلاعاتی- تولیدکنندگان اقلام اطلاعاتی سامانه- فرآیند دریافت اطلاعات- قالب دانشوردهای سامانه- مکان نمایش -کاربران و استفاده کنندگان با سامانه‌های کشورهای الگو دارد.

در حالی‌که از منظر خبرگان و مدیران موسسه اطلاعات ملی دانشگاه- اطلاعات اداری و ساختاری - فضای کالبدی بسیار با اهمیت و در پاره‌ای از اقلام آن‌ها از اهمیت کمی نسبت به سایرین دارد، علاوه بر توسعه دانشوردهای مدیریت آموزش‌عالی در زمینه‌های موجود، توسعه دانشوردهایی برای تخصیص فضا-فضای آموزشی- کتابخانه -داده‌های پژوهشی و مشاوره- املاک دانشگاهی -تعاملات تجاری و اجتماعی دانشگاه-شرایط استخدام-اطلاعات قراردادهای -آموزشی و پژوهشی -خود، های گذرانده شده، کارکنان-مشارکت‌های برون مرزی-تعداد قراردی که ادامه تحصیل می‌دهند-تجزیه و تحلیل دقیق محل زندگی دانشجویان-مسکن دانشجویی-میزان پیشرفت و مدارک تحصیلی دانشجویان نیز از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

در راستای وظایف موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی به عنوان تنها مرجع رسمی آمار آموزش عالی است، بر طبق روش دلفی طبق نظر کاربران و خبرگان موسسه گسترش اقلام این پایگاه‌ها در همه حوزه‌های ۷ گانه فوق‌الاشاره از جمله نیازهای قابل برنامه‌ریزی در طراحی و توسعه دانشوردهای آموزش عالی گزارش شده است.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با تنوعی از داده‌های پراکنده در فرآیند ثبت نام دانشجویان تا تمام مراحل دلش آموختگی آنان مواجه هستند. در این فرآیند مقدار داده‌هایی که با تلاقی داده‌های آموزشگران دانشگاهی و کارکنان غیرآموزشی تولید می‌شوند از حجم بسیار وسیعی از اطلاعات پراکنده و غیرقابل توزیع در سطح کلیه ذینفعان برخوردار است. یکی از لزامات ضروری برای استقرار دانشوردهای پاسخگوی نیاز ذی‌نفعان آموزش‌عالی، دستیابی به فناوری دانشوردهای پویایی است که بتواند در سطوح مختلف سازمانی و با دسترسی‌های معین کارایی داشته باشد. برای این منظور ضرورت طراحی دانشوردهای آموزش‌عالی متناسب با اهداف و نیاز ذی‌نفعان از جمله پیش‌بایست‌های فرآیند تصمیم‌گیری آنان در سطوح مختلف بارزی رسد. هرساله تعداد زیادی از دستگاه‌ها و نهادهای ملی و بین‌المللی از طریق مکاتبات رسمی با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و همچنین مؤسسه پژوهش وبرنامه‌ریزی آموزش‌عالی آمار و اطلاعات مورد نیاز خود را درخواست می‌کنند. در برخی از سال‌ها مؤسسه بیش از ۷۰۰ مورد درخواست آمار در سال را تجربه کرده است. می‌کنند. در برخی از سال‌ها مؤسسه بیش از ۷۰۰ مورد درخواست آمار در سال را تجربه کرده است.

برای پاسخگویی این نیازها، پردازش‌های دستی با صرف وقت زیادی برروی بانک‌های اطلاعاتی و در پاره‌ای از موارد به صورت ایستا انجام می‌گیرد. از این رو، ضرورت طراحی و استقرار دانشوردهای متنوع متناسب با نیاز کاربران، از چالش‌های اساسی در خلال فرآیند جمع‌آوری و انتشار اطلاعات بشمار می‌آید. نظم بخشیدن به پردازش و انتشار گزارش‌های اطلاعاتی انبوه پیشماری از اقلام اطلاعاتی که هر ساله از هنگام ثبت نام دانشجویان تا زمان فارغ‌التحصیلی آنان در سامانه‌های اطلاعاتی آموزش‌عالی پردازش می‌گردند،بدون بهره‌گیری از دانشوردهای کارا و مؤثر بر تصمیم‌گیری برنامه‌ریزان امکان پذیر نیست.

پیشنهادها برای برنامه ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

پیشنهاد می‌شود روش طراحی و استقرار دانشوردهای گوناگون پیشنهادی برگرفته از نتایج این پژوهش در موسسه و پس از آن در سازمان های مختلف وابسته به حوزه، عتف بررسی شوند، تا امکان طراحی و توسعه دانشوردها با کاربردهای مختلف سطوح مدیریتی شناسایی و با توجه به اولویت آن‌ها مورد استفاده قرار گیرند.

پیشنهاد ۲

طراحی پژوهشی سیاستی بامنظور استخراج شاخص‌های جامع برای طراحی و کاربرد دانشوردهای مدیریتی در حوزه‌های گوناگون آموزش، پژوهشی، اجتماعی، فرهنگی در حوزه آموزش‌عالی ایران نیازمند مطالعات تطبیقی با موضوع بررسی و باز طراحی ساختار و فرآیند ایجاد انواع دانشوردهای مدیریتی در کلیه سازمان‌های وابسته به حوزه عتف است که لازم است در دستور کار مدیران عالی وزارت عتف قرار گیرد.

پیشنهاد ۳

از نظر محاسبات ریاضی می‌توان ادعا نمود؛ به تعداد فاکتوریل اقلام بانک‌های اطلاعات آموزش‌عالی در هریک از سامانه‌های موجود حوزه عتف، امکان بازیابی و پردازش اقلام اطلاعاتی در قالب دانشوردهای استراتژیک تحلیلی و عملیاتی وجود دارد. از این‌رو گسترش بیش از پیش دانشوردهای آموزش‌عالی در تمامی پایگاه‌های اطلاعاتی سامانه‌های آموزش عالی پیشنهاد می‌گردد.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

پذیرش، پشتیبانی و حمایت مدیران عالی از دستورالعمل‌های مصوب کمیته مشورتی در خلال برنامه‌های بلند مدت به منظور پیاده‌سازی دانشوردهای مورد نیاز همه ذی‌نفعان ستاد وزارت و کلیه دانشگاه‌های کشور از جمله اقدامات مهمی است که مسیر اجرایی سازی پیشنهاد اول را امکان‌پذیر می‌سازد.

مسیر دوم

طراحی مدل مفهومی توسعه و کاربرد دانشوردهای سامانه‌های اطلاعاتی آموزش‌عالی با تکیه بر کلیه مأموریت‌های سازمان‌های وابسته به حوزه عتف از ضروریات اجتناب ناپذیر برای کاربرد و توسعه دانشوردهای مدیریت آموزش‌عالی برای گسترش سامانه‌ها و دانشوردهای آموزش‌عالی اقدام مؤثری است که نباید در نگاه سیاست‌گذاران حوزه عتف به فراموشی سپرده شود.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

درباره مجری طرح:

دانشیار اقتصاد و عضو هیات علمی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

h.asgari@irphe.ac.ir

کارفرما:

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

سال اجرا :

۱۴۰۲

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

www.irphe.ac.ir

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

گزارش‌های مدیریتی

ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)

عنوان طرح پژوهشی:

بررسی تطبیقی تاثیر مخارج آموزش عالی دولت و ناطمینانی سیاست های اقتصادی بر شاخص‌های اساسی آموزش عالی در برنامه‌های توسعه پنج ساله پس از انقلاب اسلامی

پژوهشگر:

دکتر حشمت اله عسگری

بیان مسئله

بر اساس اصل سی‌ام قانون اساسی جمهوری اسلام ایران، دولت موظف است وسائل آموزش وپرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسائل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفائی کشور به طور رایگان گسترش دهد. مطابق بند مذکور دولت تکلیف سنگینی در تامین مالی آموزش اعم از آموزش عمومی و آموزش عالی دارد تحقق این موضوع در برنامه‌های توسعه پنجساله پس از انقلاب در دستور کار قرار گرفته است و بر این اساس هر ساله در قالب بودجه‌های سنواتی اعتباراتی در فصول مختلف هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای فصل آموزش عالی منظور می‌گردد. اما علیرغم این موضوع سهم آموزش عالی از بودجه عمومی کشور ***هیچگاه از ۱.۵ درصد فراتر نرفت*** **و از همه مهمتر تخصیص این میزان اندک بودجه با ناپایداری درآمدهای دولت و ناطمینانی در سیاستهای اقتصادی دولت بشدت تحت تاثیر قرار می‌گیرد به گونه‌ای که با مواجه شدن دولت با محدودیتهای درآمدی، حوزه آموزش عالی از اولین بخشهایی است که با مشکل مواجه بودجه خواهد شد.** از این رو مساله اصلی ما تاثیر گذاری مخارج دولت بر شاخصهای اساسی آموزش عالی کشور با لحاظ ناطمینانی در سیاستهای اقتصادی کشور طی برنامه‌های پنجساله گذشته کشور است

یافته‌های اصلی

نتایج نشان داد که ناطمینانی سیاستهای اقتصادی در تمام برنامه‌های پنجساله توسعه پس از انقلاب اسلامی، تاثیر منفی در هر دو شاخص مورد بررسی دارد و **باعث تضعیف رابطه بین مخارج عمومی دولت در بخش آموزش عالی** و شاخصهای عملکردی آن شده‌است. همچنین در همه برنامه‌های توسعه، مخارج عمومی دولت تاثیر مثبتی بر شاخصهای اساسی توسعه آموزش عالی دارند هر چند با لحاظ شاخص ناطمینانی از اثرگذاری آن کاسته شده است. **در برنامه پنجم و دوم توسعه، مخارج دولت بیشترین تاثیر بر شاخصهای کمی و کیفی آموزش عالی داشته است. همچنین نتایج نشان داد که در برنامه‌های جدیدتر پنجساله توسعه، میزان اثرگذاری مخارج دولتی بر توسعه کمی آموزش عالی(نسبت جمعیت دانشجویان به کل جمعیت) علیرغم بی‌ثباتی اقتصادی افزایشی بوده است. اما این موضوع از حیث کیفی برعکس است و تاثیر مخارج دولت بر رشد کیفی آموزش عالی(نسبت اعضای هیات علمی به دانشجو) همواره مثبت اما نزولی است و** این رابطه با لحاظ بی ثباتی در کشور کندتر نیز شده است. **افزایش شهرنشینی و نرخ ثبت‌نام مدارس متوسطه (تقاضای بالقوه) با افزایش شاخص‌های اساسی آموزش عالی همراه است و با نتایج تجربی به‌دست آمده در مقالات دیگر سازگار است. سرمایه‌گذاری مستقیم باعث افزایش هر دو شاخص مورد بررسی می‌گردد اما اثر آن بر نسبت اعضای هیات علمی قابل توجه نیست.**

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱. با توجه به تاثیر به شدت منفی شاخص ناطمینانی سیاست‌های اقتصادی بر آموزش عالی پیشنهاد می‌گردد مقامات برنامه‌ریز نسبت به **ثبات‌بخشی** به اقتصاد تدبیر کرده و از اتخاذ سیاستهای اقتصادی بدون برنامه و پیش‌بینی نشده پرهیز نمایند.

۲. روند **کیفی** توسعه آموزش عالی نسبت به شرایط بی ثباتی در کشور بسیار **شکننده** می‌باشد و در صورت تشدید شرایط بی‌ثباتی در اقتصاد کشور و یا کم توجهی مالی دولت به آموزش عالی این رابطه می‌تواند منفی باشد لذا پیشنهاد می‌گردد برنامه تامین مالی آموزش عالی(**اعضای هیات علمی**) هم از حیث کمی و هم از حیث کیفی در دستور کار جدی نظام برنامه‌ریزی کشور قرار گیرد.

۳. نتایج نشان داد که روند شهرنشینی و نرخ ثبت‌نام مدارس متوسطه اثر مثبتی بر شاخص‌های اساسی آموزش عالی دارد و پیش بینی می‌گردد تا **حداقل یک دهه** آتی توسعه کمی ادامه داشته باشد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزی آتی توسعه آموزش عالی مبتنی بر این دو ملاحظه جدی صورت پذیرد. توسعه شهرها منجر به تغییر در ترکیب مشاغل آتی کشور خواهد شد که لازم است در برنامه‌ریزی آموزش عالی مد نظر قرار گیرد.

۴. بواسطه تاثیر **مثبت و معنی‌دار سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی** بر آموزش عالی و تاثیر آن بر تقاضای نیروی کار متخصص، پیشنهاد می‌گردد دولت ضمن **تسهیل** در فرایند سرمایه‌گذای خارجی در کشور موضوع توسعه سرمایه‌گذاری خارجی بویژه در حوزه دانش بنیان و با **ذیمدخل کردن دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی** صورت گیرد.

۵. با توجه به تاثیر مثبت اندازه اقتصاد کشور (تولید ناخالص داخلی) به عنوان متغیر اصلی تقاضا برای نیروی کار متخصص بر شاخصهای توسعه آموزش عالی پیشنهاد می‌گردد مقامات برنامه‌ریز **رشد مستمر** اقتصاد را در سطح بالاتری نگهداشته و موانع فراروی تحقق رشد را برطرف نمایند.

پیشنهادهای عملیاتی

۱.۱ شاخص ناطمینانی به عنوان یک شاخص رسمی در کشور پذیرش، **اندازه‌گیری و رصد** شود.

۱.۲ **مولفه‌های بی‌ثبات کننده اقتصاد کشور** در داخل و خارج از کشور شناسایی و به کنترل درآیند.

۱.۳ دولت از صدور و **تغییر زود به زود** قوانین ومقررات، بخشنامه‌ها و آیین نامه‌ها پرهیز کند.

۱.۴ در تدوین قوانین و مقررات و آیین نامه‌ها **نظر دینفعان** به صورت حداکثری منظور گردد.

۲.۱ **برای پرهیز از نگاه سلیقه‌ای دولت‌ها** در توجه به آموزش عالی، در برنامه پنج ساله آتی کشور **حدود مالی آموزش عالی** تعیین گردد.

۲.۲ پیشنهاد می‌گردد در قوانین برنامه‌های پنجساله و احکام دایمی **تخصیص صد درصدی بودجه مصوب** دانشگاهها و موسسات آموزشی و پژوهشی مشابه برخی دستگاهها چون بهزیستی و بنیاد مسکن اعمال گردد.

۳.۱ با توجه به تاثیر معنی‌دار نرخ ثبت نام مدارس متوسطه در شاخصهای توسعه آموزش عالی به عنوان تقاضای بالقوه، لازم است مجموعه نظام آموزش عالی که در آینده پذیرای آنها می‌باشد قبل از ورود آنها به دانشگاه، **جهت‌گیری استعدادها**، **علاقمندی‌ها**، گرایشها و تمایلات دانش‌آموزان مقاطع متوسط بررسی و متناسب با نیاز آنها و جامعه در خصوص ایجاد ظرفیت و سایر موارد مرتبط برنامه‌ریزی جامعی را داشته باشد.

۳.۲ **مشاغل شهری در آینده** تقاضای بیشتری خواهند داشت پیشنهاد می‌گردد رشته‌های تحصیلی در دانشگاهها با این نگاه بازنگری و همسو شوند.

۴.۱ پیشنهاد می‌گردد در زمان پذیرش تقاضای سرمایه‌گذاری خارجی در سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران **نظر وزارت علوم** در خصوص **جهت‌گیری علمی و مهارتی** طرح منظور گردد.

۴.۲ **فهرست طرح‌های مصوب برای عرضه به سرمایه‌گذاران خارجی بر اساس توان جامعه علمی کشور** و با نظر دستگاه آموزش عالی انتخاب و پیشنهاد شوند.

۴.۳ پیشنهاد می‌گردد برای هر طرح سرمایه‌گذاری خارجی بسته به **نیاز علمی آن طرح یک دانشگاه معین** تعیین گردد.

۵.۱ پیشنهاد می‌گردد مقامات برنامه‌ریز در کشور توسعه سرمایه‌گذاری جدید را در همه عرصه‌ها و با محوریت بخش خصوصی بویژه در ***حوزه‌های دانش بنیان*** را بطور جدی دنبال نمایند.

۵.۲ **موانع فراروی سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی** بویژه مساله ثبات اقتصادی و سیاسی با اولویت در دستور کار قرار گیرد.

درباره مجری طرح:
سمیه فریدونی
عضو هیات علمی گروه آینده‌پژوهشی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی
کارفرما: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سال اجرا: ۱۴۰۲
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)
عنوان طرح پژوهشی:
عدالت آموزشی در آموزش عالی ایران؛ بومی‌سازی مولفه‌های سنجش عدالت
پژوهشگر: سمیه فریدونی

بیان مسئله

عدالت آموزشی به عنوان گفتمان بنیادین انقلاب اسلامی و یکی از مهم‌ترین ارکان تحقق جامعه‌ی آزاد و پیش‌رو، از جمله مهم‌ترین دلایلی بود که به گسترش فرصت آموزش عالی در ایران منتهی شد. پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهد که این هدف ارزشمند در ازای سیاست‌های آموزش عالی در ایران محقق نشده است. چالش‌های گوناگونی نظیر کیفیت، منابع مالی، بیکاری فارغ‌التحصیلان و اشتغال‌پذیری آن‌ها از جمله مولفه‌هایست که نشان از مساله‌ی جدی در عدالت در آموزش عالی دارد. از این رو مساله‌ی اصلی پژوهش حاضر بر بازشناسی مفهوم عدالت و مولفه‌های سنجش آن مبتنی بر آموزش عالی ایران است که بتوان مسیری به سمت عدالت را بر اساس آن‌ها طراحی کرد.

یافته‌های اصلی

در این پژوهش مفهوم عدالت آموزش و مولفه‌های مرتبط با آن از نگاه متخصصان بازشناسی شد. در مرحله‌ی دوم همین مفهوم در ادبیات جهانی و تجربه‌های بین‌المللی مورد واکاوی قرار گرفت و در نهایت از مقایسه‌ی یافته‌های دو مرحله‌ی پشی، مفهوم عدالت در آموزش عالی ایران تبیین شده و مولفه‌های سنجش آن شناسایی شد.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱) جریان‌سازی برای تغییر در گفتمان مفهومی عدالت در آموزش عالی
۲) توسعه‌ی حکمرانی مبتنی بر عدالت
۳) توسعه‌ی نظام سنجش و پذیرش دانشجو مبتنی بر مولفه‌های عدالت
۴) سنجش مولفه‌های عدالت در آموزش عالی و پایش آن

پیشنهادهای عملیاتی

۱-۱ برگزاری دوره برای سیاست‌گذاران در حوزه‌ی شناسایی عدالت در آموزش عالی

۱-۲ برگزاری نشست‌ها و همایش‌ها برای شناسایی مفهوم عدالت در آموزش عالی در میان ذی‌نفعان

۱-۳ برگزاری دوره‌های آموزشی برای اعضای هیات علمی در مورد شناسایی عدالت و ساز و کارهای مراقبت از آن در آموزش عالی

۱-۴ اصلاح اسناد بالادستی متناسب با دریافت مفهومی جدید از عدالت در آموزش عالی در تمام سطوح دانشجویی، اعضای هیات علمی و یاوران علمی

۱-۵ ظرفیت‌سازی برای توسعه‌ی مطالبه‌گری عدالت از سوی جامعه‌ی دانشگاهی

۲-۱ تدوین سیاست‌های حساس به عدالت و مولفه‌های سنجش آن

۲-۲ توسعه‌ی استقلال دانشگاهی با استفاده از فرصت هیات امنا و ماده‌ی ۴۴ برنامه‌ی توسعه به عنوان حکم تنفیذی

۲-۳ استقرار نظام داده و اطلاعات مبتنی بر مولفه‌های عدالت در آموزش عالی

۲-۴ بازشناسی گروه‌های به حاشیه‌رانده شده‌ی اجتماعی مبتنی بر بافت آموزش عالی ایران

۲-۵ استقرار نظام تضمین کیفیت بر اساس مولفه‌های عدالت در آموزش عالی

۳-۱ اصلاح نظام سهمیه‌ها متناسب با مولفه‌های عدالت

۳-۲ اصلاح اسناد بالادستی مرتبط با سنجش و پذیرش متناسب با مولفه‌های عدالت

۳-۳ تدوین اسناد و ابلاغ مسئولیت برای مراقبت از تحقق مولفه‌های سنجش عدالت در فرایند سنجش و پذیرش

۴-۱ تدوین نظام سنجش و پایش عدالت مبتنی بر مفاهیم سه‌گانه‌ی EDI

۴-۲ راه‌اندازی مراکز EDI در دانشگاه‌ها به منظور نظارت بر فرایندها و رویه‌های ساختاری

گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)
عنوان طرح پژوهشی: بررسی وضعیت موجود و ارایه پیشنهادهای سیاستی در راستای بهبود ضوابط جذب و توزیع دانشجوی خارجی
پژوهشگر: مهتاب پورآتشی

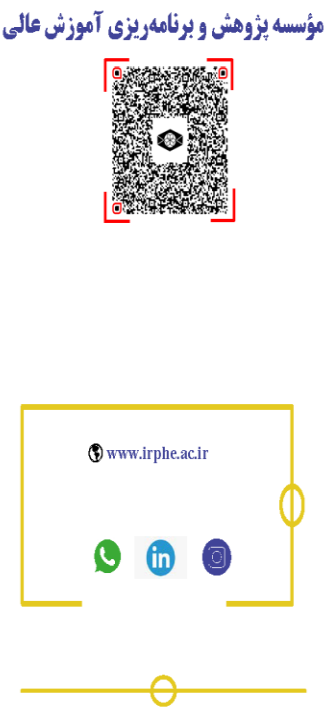
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir

درباره مجری طرح:
مهتاب پورآتشی،
دانشیار موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، گروه مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی
کارفرما: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سال اجرا: ۱۴۰۲

بیان مسئله

در شرایطی که کشورها و دانشگاه‌ها برای جذب دانشجوی خارجی تلاش و با یکدیگر رقابت می‌کنند، مطابق با داده‌های آماری موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، شاخص های سهم دانشجویان خارجی مدنظر در برنامه ششم به طور کامل محقق نشده است. لذا، مساله اینست که چگونه می‌توان هوشمندانه جذب و توزیع دانشجوی خارجی را مدیریت نمود؛ که این امر مستلزم واکاوی دقیق وضعیت موجود جذب و توزیع دانشجوی خارجی در کشور است.

موضوع توزیع دانشجوی خارجی و شرایط دانشگاه‌های مجاز برای جذب دانشجوی خارجی از اولویت‌های پژوهشی مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم و سازمان برنامه و بودجه می‌باشد. در نتیجه، یافته‌های این مطالعه نیازمحور و تقاضامحور پاسخگوی نیاز فوق‌الذکر است.

یافته‌های اصلی

یافته‌ها در خصوص آمار دانشجویان خارجی طی سال‌های تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱-۱۴۰۰ نشان داد؛

طی سال‌های مورد بررسی تعداد دانشجویان شاغل به تحصیل در گروه علوم انسانی از فراوانی بیشتری برخوردار بوده است.

همواره تعداد دانشجویان مرد از تعداد دانشجویان زن بیشتر بوده است

در سال‌های تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ تا ۹۹-۱۳۹۸ دانشجویان شاغل به تحصیل در دوره کارشناسی و در سال‌های تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و ۱۴۰۰-۰۱ دانشجویان شاغل به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد از فراوانی بیشتری نسبت به دیگر دوره‌های تحصیلی برخوردار بودند.

یافته‌های مطالعه نشان داد که طی سال‌های مورد بررسی بیشترین فراوانی دانشجویان خارج از کشور مربوط به کشورهای افغانستان و عراق بوده است.

پراکندگی دانشجویان خارجی براساس استان محل استقرار نشان داد که در سال‌های تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ و ۹۸-۱۳۹۷ بیشترین فراوانی مربوط به استان تهران بود. در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بیشترین فراوانی مربوط به استان خراسان رضوی و در سال‌های تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ و ۱۴۰۰-۰۱ بیشترین فراوانی مربوط به استان قم بود.

یافته‌ها نشان داد سطح بندی دانشگاه ها برای جذب و توزیع دانشجوی خارجی با استفاده از چهار معیار شامل (الف) حکمرانی و ظرفیت سازمانی، (ب) علمی، (ج) خدماتی و حمایتی، و (د) فرهنگی و یازده زیرمعیار امکان‌پذیر خواهد بود.

اولویت بندی معیارهای سطح‌بندی دانشگاه‌ها برای جذب و توزیع دانشجوی خارجی نشان داد معیار علمی نسبت به دیگر معیارها برتری دارد. پس از آن به ترتیب معیارهای حکمرانی و ظرفیت سازمانی، معیار خدماتی و حمایتی، و معیار فرهنگی قرار گرفتند.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

(الف) تدقیق کلان تصویر جذب دانشجوی خارجی

(ب) رصد منظم و دقیق دانشجوی خارجی

(ج) تقویت شرایط جذب و توزیع دانشجویان خارجی

(د) تحول دانشگاه برای جذب دانشجوی خارجی

پیشنهادهای عملیاتی

(الف) کمیته‌ای در وزارت علوم متشکل از مسئولان کلیدی حوزه جذب دانشجویان خارجی تشکیل گردد و هدف از جذب دانشجوی خارجی با دقت و اجماع‌نظر مشخص گردد. براین اساس می‌توان ضوابط سهل‌گیرانه و یا سخت-گیرانه برای جذب دانشجوی خارجی مدنظر قرار داد.

(الف) با نظارت وزارت علوم، تبلیغات برنامه‌ریزی شده از طریق کانال‌های مختلف اطلاع رسانی مزیت‌های رقابتی دانشگاه‌های ایران نسبت به دیگر دانشگاه‌های منطقه و بین‌المللی انجام گردد.

(ب) یک مرجع رسمی جمع‌آوری و گزارش‌دهی آمار دانشجویان خارجی به نهادهای معتبر ملی و بین‌المللی تعیین شود و هماهنگی لازم بین نهادهای متولی و مربوطه و دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی صورت گیرد.

(ب) اقلام آماری لازم برای جمع‌آوری و گزارش‌دهی آمار دانشجویان خارجی تعیین گردد و طی نامه رسمی به تمام دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی اعلام گردد که آمار کامل دانشجویان خارجی در تمام اقلام ذکر شده را گزارش دهند.

(ج) معیارهای شناسایی شده به‌منظور سطح‌بندی دانشگاه‌ها برای جذب دانشجوی خارجی در کمیته‌ای متشکل از مسئولان و تصمیم‌گیرندگان وزارت علوم نهایی گردد و به دانشگاه‌ها اطلاع‌رسانی شود.

(ج) در سطح‌بندی دانشگاه‌ها برای جذب دانشجوی خارجی، هر دانشگاه نسبت به بازه مشخص قبلی خود نیز مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد.

(د) در حوزه تحول حکمرانی و ظرفیت سازمانی، دانشگاه ضوابط مشخص و شفاف برای ارزیابی و پذیرش متقاضیان تحصیل در رشته‌های مختلف دانشگاهی تعیین کند

(د) در حوزه تحول علمی، هر دانشگاه موضوعات دارای اولویت برای همکاری با دانشگاه‌های برتر جهان را شناسایی نماید.

(د) در حوزه تحول خدماتی و حمایتی، فعال نمودن مرکز مشاوره دانشگاه برای خدمات‌رسانی به دانشجویان خارجی با بهره گیری از مشاوران آگاه به مسایل فرهنگی، در دستورکار ویژه دانشگاه قرار گیرد

(د) در حوزه تحول فرهنگی، دانشگاه یک روز در تقویم دانشگاه به نام رویداد جشنواره فرهنگی دانشجویان خارجی تعیین نماید و از دانشجویان خارجی مشارکت کننده در این رویداد فرهنگی تشویق نماید.

DIRI.03.PRI170.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به
زبان مدیران اجرایی
(ازما)
تجربه زیسته برخی پژوهشگران رشته های
علوم انسانی واجتماعی در تأثیر اجتماعی و
تأمین منافع ومطلوبیتهای عمومی
دکترمقصود فراستخواه

طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

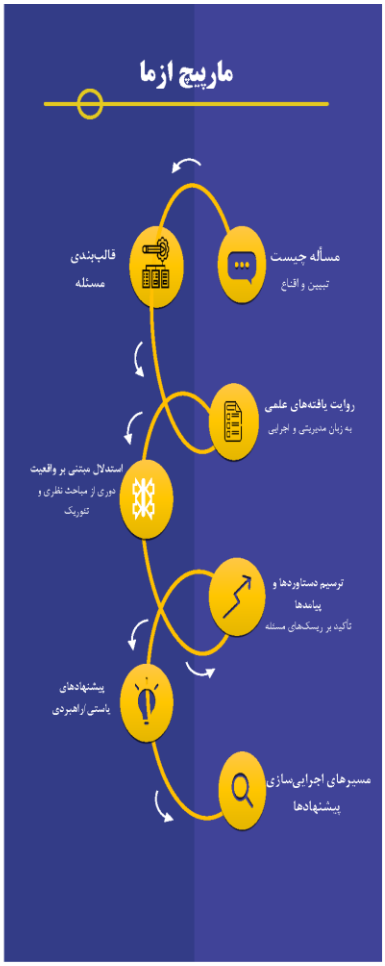
مارپیچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی
مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و
تئوریک
ترسیم دستاوردها و
پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای
یاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی
پیشنهادها

مسئله چیست؟

تجربه زیسـته برخی پژوهشـگران رشـته های علوم انسـانی و اجتماعی در تأثیر اجتماعی و تأمین منافع ومطلوبیتهای عمومی مورد بررسـی قرار گرفت:۱.علل وموجبات اثرگذار بر تجربه زیسـت پژوهشـگران آموزش عالی در تأثیر اجتماعی و تأمین منافع ومطلوبیتهای عمومی کدامند ۲. چه زمینه هایی بر تجربه زیسـت پژوهشـگران آموزش عالی در تأثیر اجتماعی و تأمین منافع ومطلوبیتهای عمومی اثرگذارند ۳ .محققان آموزش عالی به چه راهبردهای رفتاری وتاکتیک هایی حسب تجربه زیست خود متوسل می شوند ۴ .چه عللی در تشدید و یا تعدیل تجربه زیست رضایتبخش محققان آموزش عالی و راهبردهای شان دخالت می کنند ۵ .چه آثار ونتایج بر کم وکیف تجربه زیست مثبت رضایتبخش آموزش عالی و راهبردهای شان مترتب می شود

روایت یافته‌ها

شاخص جذب و بهره وری دانش در ایران بنا به مشاهدات و یافته های پـژوهش مشـکل دارد. انـواع ذی نفعـان آمـوزش عـالی کـه پژوهشگران مسـؤولیت اجتماعی دارنـد بـه مسائل ونیازها و تقاضاهای آنها در تحقیقات خود توجه بکنند در ۲۶ دسته مجموعا نزدیک به ۴۰ گـروه شناسـایی شـد. وضـع مطلـوب بهـره وری محققـان زمـانی متحقق می شود کـه شایسـتگی و اثـر بخشـی بـا هـم باشـند. پایـه پـای افزایش شایستگی؛ اثـر بخشـی بـالا بـرود. شایسـتگی هـا بـالا مـی رود اما اثربخشی تا یک جایی بـا آن افـزایش مـی یابـد. پـذیرش سیسـتم در یـک حـدی مـی‌مانـد و سیسـتم هـا بـه نـوعی مایـل بـه میـان مـایگی هستند.وضـعیت هـای حـدی مسـأله منـد یعنـی مسـألهٔ شایسـتگی یـا مسـألهٔ اثربخشـی. وضـع نـامطلوب کـه هـم شایسـتگی محققـان وهـم بـالطبع اثربخشـی شـان پـایین اسـت هرچنـد تبـدیل معـانی ومفـاهیم کیفی، چندان وجهی نـدارد و دشـوار نیـز هسـت امـا بـا تقریـب احتمـالی حسب راهبرد هـایی کـه بنـا بـه نتـایج ایـن تحقیـق، محققـان مشـارکت کننده در پیش می گیرنـد امتیـاز اثربخشـی شـان از ۱۰۰ تـا ۴ بـالا یـا پایین می رود.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

۱.ضعف در پذیرش و جذب و بهره وری دانش در ایران ۲. -قابلیت ها و شایستگی های پنجگانه محققان ؛ -جزئیات انواع شایستگی ها بنا بر تجربه مشترک پژوهشگران ۳. سنج شناسی ذی نفعان آموزش عالی ۴. تنوعات رسانه ای دانش خلق شده ۵. توسعه شاخص «قابلیت/ اثربخشی» در عرصه تحقیقات آموزش عالی در ایران وحالات مختلف آن ۶. کل یافته های تفصیلی تحقیق حاضر درباب تنوعات راهبردی محققان واثر آن در افزایش تأثیرات تحقیقات سیاست پژوهی در آموزش عالی

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

حمایت مؤثر قانونی از تشکیل و فعالیت نهادهای مستقل اعتبارسنجی آموزش عالی با تأکید بر شاخص خلق و ارائه دانش مؤثر برای حل مسائل مهم توسعه ملی.

پیشنهاد ۲

حمایت مؤثر قانونی از دانشگاه ها ومؤسسات پژوهشی اعتبار سنجی شده برای تشکیل مجامع (فروم ها) با دستگاه های مرتبط به منظور پیگیری پذیرش ، جذب و بهره وری از دانش خلق شده و ارائه شده خود.

پیشنهاد ۳

یکی از پیشنهادهای اصلی نگاشت نهادی برای محافظت از آینده علم وفناوری ونوآری بود ولی نیاز به حمایتی وجدیتی در سیستم داشت که این را عملیاتی کنیم.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

اصلاح مسیر شغلی و ترفیع و ارتقا و نظام پرداخت اعضای هیأت علمی بر مبنای ارزشیابی به معیار تنوعات رسانه ای دانش

مسیر دوم

تشکیل کارگروهی متشکل از مؤسسه و شورای معاونان وزارتی برای تعریف رسمی و آیین نامه اقتراحاتی ادواری با عنوان «ثمره علم»

مسیر سوم

برگزاری کارگاه هایی توسط محقق برای اعضا و مدیران مؤسسات سیاست پژوهی مأموریت محور با حضور مدعوینی از سیاستگذاران.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پس از انجام نظرسنجی از ۳۶ نفرازخبرگان وصاحبنظران، دوسیاست زیر را هم مطلوب وهم بومی سازی آن را درایران امکان پذیر دانستند:

سیاست الویت دراول- ایجادفرهنگ نوآوری در دانشگاهها

سیاست الویت دار دوم-ایجادمراکزآموزشی وپژوهشی منطقه‌ای

اقدامات اساسی برای اجرایی‌سازی پیشنهادها

پیشنهاد	اقدامات اساسی	زمان اجرا به سال	مجری	همکاران
اول	شناخت ومستندسازی ظرفیتهای نوآوری درهر دانشگاه	۱	دانشگاه	موسسه
	ارزیابی روندهای نوآوری وتحلیل تغییرات نوآورانه درآموزش وپژوهش دانشگاهی توسط موسسه درقالب رصدخانه	۵	موسسه	دانشگاهها
	برنامه ارتقای توانمندی جذب نوآوری دراستادان ودانشجویان	۵	دانشگاه	موسسه
	طراحی فرایندهای نوآوری دانشگاهی توسط مشاور	۱	دانشگاه وگروه مشاوره	پارکهای علم
	طراحی نظام یادگیری نوآوری بصورت تعاملی بین یاددهنده-یادگیرنده	۲	دانشکده ها	دانشگاه وموسسه
دوم	تاسیس کنسرسیومهای علمی-منطقه ای درزمینه میان رشته ای مانند نفت وانرژی-آب-ریزگردها	۱	وزارت علوم وبهداشت	وزارت خارجه
	تقویت پایگاه اطلاع رسانی جهان اسلامISC	۳	وزارت عتف	سازمان کنفرانس اسلامی
	تاسیس دوره های تحصیلات تکمیلی مشترک باکشورهای منطقه خصوصا قطر وامارات	۲	وزارتین	*
	راه اندازی موسسات پژوهشی مشترک باکشورهای منطقه	۲	وزارتین	*
	توسعه شبکه های علم وفناوری باکمک انجمن های علمی ودانشگاههای کشورهای منطقه	۵	وزارتین	*

مسئله چیست؟

هدف از این پژوهش، شناخت ومقایسه تطبیقی آموزش عالی پنج کشور (کانادا ، استرالیا، ایتالیا، امارات متحده عربی و قطر) در دو بخش: سیاست ها و اهداف کلان می باشد.

سه پرسش جهت دستیابی به هدف پژوهش طرح ریزی شده است؛

- اهداف و سیاست های کلان آموزش عالی این کشورها کدامند؟
- چه تفاوتها وشباهتهایی درمولفه های دوگانه درکشورهای منتخب مشهود است؟
- چه آموز ه ها ودرس هایی از محورهای فوق(باتاکید برنهادهای فرادانشگاهی) برای آموزش عالی ایران می توان فراگرفت؟

این مسأله چه چالش‌هایی در نظام آموزش عالی ایران ایجاد کرده یا خواهد کرد؟

۱-سرعت تحولات باتوجه به گسترش فناوریهای ارتباطی بحدی است که علاوه برفعالیتها وبرنامه های آموزش عالی کشورها، اهداف و سیاستها و سرمشقهای آنان نیز مرتبا تغییر می کند.

۲-فضای رقابتی آموزش عالی موجب عقب ماندگی اطلاعاتی وعدم اشراف کامل ما بر تحولات جدید واقدامات رقبا شده است.

۳-هیچگونه مطالعه تطبیقی هدفمندی درزمینه اهداف وسیاستهای کلان آموزش عالی درکشورهای پیشرفته وکشورهای منطقه دردسترس نیست.این فقدان می تواند نوعی سیاستگذاری بدون پشتوانه علمی را بدنبال داشته باشد.

۴-بی توجهی به سیاستهای درحال اجرا درسایر نظام های آموزش عالی جهان، نوعی غرورعلمی کاذب درفضای مدیریتی آموزش عالی پدیدار کرده است.

روایت یافته‌ها

پس از پایان مطالعه تطبیقی مجموعه ارزشمندی از اهداف وسیاستهای کلان آموزش عالی در پنج کشور موردمطالعه بدست آمد.محققان دراین مرحله با تدوین پرسشنامه ای با پاسخهای بسته در چهاربخش ازخبرگان آموزش عالی درمورد ۱-مطلوب بودن-۲-امکان پذیری بومی سازی این اهداف وسیاستها درکشورایران پرسش کردند. نتایج با استفاده از آزمون فریدمن در نرم افزار SPSS تحلیل شدند. مقایسه میانگین رتبه‌ها نشان می‌دهد که مهمترین مطلوبیت اهداف از نظر پاسخ دهندگان، پنج مورد، ۱-برخورداری از اکوسیستم تحقیقاتی، ۲-بهبود وضعیت دسترسی دانشجویان به ویژه دانشجویان کم برخودار از طریق اقدامات کمک دانشجویی، ۳-وجود فرهنگ نوآوری و تعالی، ۴-وجود تعاملات موثر با ذینفعان ملی و بین المللی، ۵- برخورداری از شهروندان مولد است. ازنظرامکان پذیری تحقق اهداف،پنج هدف زیر به ترتیب الویت بالاترین رتبه را به خوداختصاص داده اند: الویت ۱-بهبود وضعیت دسترسی دانشجویان به ویژه دانشجویان کم برخوردار از طریق اقدامات کمک دانشجویی (کانادا)، الویت۲-وجود وتوسعه اکوسیستم های نوآوری (کانادا)، الویت ۳-وجود نگرش اخلاقی دردانش آموختگان (امارات)، الویت۴-نهادینه شدن فرهنگ کار (امارات)، الویت ۵-برخورداری همه دانشجویان ازمهارت های دیجیتال (ایتالیا) بود. مقایسه میانگین رتبه ها نشان میدهد که مطلوب ترین سیاست ها از نظر پاسخ دهندگان، به ترتیب عبارتنداز: ۱-سیاستگذاری با توجه به شرایط و ماهیت و کارکرد هر دانشگاه ، ۲-جذب کارآفرینان و دانشجویان برتر بین المللی ،۳- تغییر ساختارهای آموزش عالی متناظر با تغییر روند جمعیتی کشوردر آینده،۴- نظارت بر نظام پژوهشی (اخلاق، کاربرد و نیازمحوری)،۵- توسعه فرهنگ نوآوری در آموزش عالی است. مقایسه میانگین رتبه ها نشان میدهد که مهمترین امکان پذیری بومی سازی سیاست ها از نظر پاسخ دهندگان، پنج مورد، ۱-سرمایه گذاری و نوآوری در نظام فنی و حرفه ای ، ۲-توسعه برنامه‌های آموزشی و درسی بین المللی ، ۴-ایجاد فرهنگ نوآوری در دانشگاهها، توسعه فرهنگ همکاری تحقیقاتی بین موسسات دولتی و خصوصی،۵- توسعه مکانیزم های ارزیابی عملکرد دانشگاه ها است.

DIRI.00.0000.0000
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
ارزیابی فرسودگی شغلی و شهروندی مدیران و کارکنان حوزه سنادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مجری: دکتر عباس رشنوادی
طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
مارپیچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و تئوریک
ترسیم دستاوردها و پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای پاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسئله چیست؟

بررسی کم و کیف فرسودگی شغلی و شهروندی کارکنان حوزه ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دو حوزه کلی مورد واکاوی قرار گرفته: ۱. بررسی مهمترین عوامل(فردی و سازمانی) فرسودگی شغلی و شهروندی اعضای هیات علمی تمام وقت و غیر هیات علمی حوزه ستادی وزارت عتف ؟ ۲. بررسی مهمترین عامل(فردی و سازمانی) فرسودگی شغلی و شهروندی مدیران حوزه ستادی وزارت عتف ؟

روایت یافته‌ها

فرسودگی شغلی و شهروندی سازمانی در حوزه ستادی وزارت علوم وجود دارد، مولفه های موثر بر شاخص فرسودگی شغلی میزان تاثیرگذاری آن به ترتیب تزولی عبارتست از لزامات نقش و کارکردی، لزامات وظیفه ای، لزامات درون فردی و درآخر لزامات فیزیکی است.

هر دو فرسودگی در همه حوزه های کناری در پنج معاونت آموزشی، اداری مالی، دانشجویی، پژوهشی و فرهنگی یکسان نبوده و متاثر از جو کاری، تنوع وظایف، حجم و پیچیدگی کارها ، مشهود نست. به عبارت دیگر در دو معاونت آموزشی و فرهنگی با عارضه مندی کمتری ودر معاونت اداری مالی و سایر قسمت ها از حیث عارضه مندی در رده دوم قرار دارند و دو معاونت پژوهشی و سازمان دانشجویان نسبت به چهار حوزه دیگر لدکی بیشتر درگیر فرسودگی ها بوده اند و از آنها رنج برده اند. یکی از نتایج کلی که می شود بدان اشاره کرد حسب یافته های این تحقیق بیشترین عارضه مندی ناشی از این فرسودگی ها ابتدا دامنگیر اعضای هیات علمی، سپس مدیران و در آخر کارکنان غیرعضو هیات علمی بوده است. میزان فرسودگی شغلی و شهروندی سازمانی کارکنان با جنسیت و محل خدمت آنان مرتبط است.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

۱) با توجه به نتایج تحلیل‌ها و مشاهده ضعف درگویه های دارای ماهیت فرهنگ سازمانی، می‌بایست دفتری تحت عنوان "دفتر بهبود فرهنگ سازمانی" با مشارکت معاونت‌های آموزشی، معاونت فرهنگی، اداره کل امور اداری تشکیل گردد و با تدوین شاخص ها و نشانگرهای مختلف نسبت به پایش، ارزیابی و بهبود مستمر فرهنگ سازمانی ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقدام نماید. ۲.توجه درخوری به توانایی‌های کارکنان، نقش‌ها و کارکردها و تناسب شغل و شاغل نشده است؛ نیاز است معاونت پشتیبانی و منابع انسانی و کمیته انتصابات نسبت به طراحی، تدوین واستخراج بانک اطلاعاتی شایستگی‌های تخصصی کارکنان بدون توجه به حب و بغض های سیاسی و غیرکارشناسی و صرفا بر اساس رویکرد عدالت جویانه مبادرت ورزد و براساس آن سمت ها و جایگاه را در اختیار نیروهای کارآمد، توانمند و توسعه یافته قرار دهد تا علاوه بر کاهش فرسودگی شغلی شاهد بهره وری بالاتر، انگیزه مندی چشمگیر و شکوفایی بیشتر پتانسیل های بالقوه بدنه انسانی حوزه ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشیم.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

معاونت پشتیبانی و منابع انسانی وزارت علوم بعنوان مسئول بهبود شرایط و ایجاد انگیزه مندی بیشتر و رقابتی نمودن فضا برای کاهش میزان فرسودگی شغلی و شهروندی سازمانی در حوزه های کناری مختلف، تمهیدی اساسی بیندیشد و در مطالعه ای انوراری هر دوسال یکبار چنین مطالعه ای را تکرار کند و نتایج را رسما به اطلاع مقام وزیر برسند و حوزه هایی که میزان این فرسودگی ها را کاهش داده اند به نحو مقتضی مورد تقدیر مادی و معنوی قرار دهد تا علاوه بر کسب دستاورد بهتر در این زمینه شاهد تحول رویکرد در معاونت های مختلف در خصوص حداقل نمودن عارضه مندی کارکنان از حیث اینگونه

پیشنهاد ۲

با توجه به متفاوت بودن ماهیت شغل اعضای هیات علمی و کارمندان غیر عضو هیات علمی و به تبع آن متفاوت بودن مسائل مبتلابه این دو طیف کارگزار در حوزه کناری ستاد وزارت پیشنهاد می شود، حتما از پرسشنامه متفاوت برای بررسی ارزیابی فرسودگی شغلی و شهروندی سازمانی این دو گروه استفاده بعمل آورند، زیرا درست است همه شاغل آن حوزه اند اما ماهیت کار این دو طیف قطعا متفاوت است و بررسی آن مستلزم توجه خاص به ماهیت شغلا هر دو طیف است.

پیشنهاد ۳

یافته ها نشان می دهد عارضه مندی اعضای هیات علمی و مدیران از کارکنان غیرعضو هیات علمی بیشتر است. لذا بمنظور ریشه یابی این ابتلاء در یک مطالعه مستقل بررسی شود با توجه به یافته های این تحقیق به چه دلیل یا دلائلی میزان فرسودگی شغلی و شهروندی سازمانی اعضای هیات علمی و مدیران ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بیشتر از کارکنان غیر عضو هیات علمی است؟ زیرا همانگونه که می دانیم اصولا ماهیت سازمان پشتیبان نظام علم و تحقیقات و فناوری علی القاعده ماهیتی دانشی و علمی است. هنگامی که نتایج به ما نشان می دهد کادر دانشی چنین سازمانی به میزان بیشتری اظهار فرسودگی نموده اند یکی از ظن ها می تواند بدین سو باشد که احتمالا سازمان بصورت علمی اداره نمی شود، لذا این مساله حائز اهمیت رسیدگی منطقی، مستوفا و جداگانه است.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

در گام اول با ایجاد دفتر بهبود فرهنگ سازمانی" با مشارکت معاونت های آموزشی، معاونت فرهنگی، اداره کل امور اداری و با تدوین شاخص ها و نشانگرهای مختلف نسبت به پایش، ارزیابی و بهبود مستمر فرهنگ سازمانی ستاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اقدام نماید.

مسیر دوم

در گام دوم بدلیل اینکه فرسودگی شهروندی سازمانی مرتبط با انگیزه مندی افراد در سازمان و ارتباط وثیقی با هدفمندی، امیدواری و باور ذهنی دارد؛ بنابراین مسئولین با کمک متخصصان روانشناسی، ساز و کارهای ملموس تر، اثربخش تر و عینی تری مبنی بر بهبود آن با دقت، حساسیت و تعهد بیشتری مد نظر قرار دهند.

مسیر سوم

در گام سوم معاونت پشتیبانی و منابع انسانی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مطالعات اداوری هر دو سال یکبار برای ایجاد انگیزه مندی بیشتر و رقابتی نمودن فضا و همچنین کاهش میزان فرسودگی شغلی و شهروندی سازمانی انجام دهد و تمهیدات عادلانه به منظور به حداقل رساندن عارضه مندی کارکنان از حیث اینگونه فرسودگی ها انجام دهد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
درباره مجری طرح:
سیده مریم حسینی لرگانی
عضوگروه نوآوری آموزشی و درسی
کارفرما
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
سال اجرا:۱۴۰۲

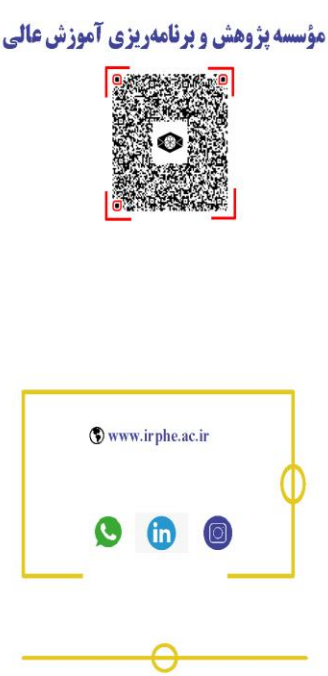
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
عنوان طرح پژوهشی:
واکاوی عرضه و تقاضای آموزش عالی: با تاکید بر مهمترین عوامل اقبال و عدم اقبال داوطلبان به تفکیک رشته و دانشگاه

بیان مسئله

گزارش‌ها و پژوهش‌های داخلی توزیع نامتوزان شرکت کنندگان در گروه های پنج گانه آزمایشی را نشان می‌دهند. هدف از انجام این پژوهش شناسایی رشته ها و دانشگاه های کمتر و بیشتر مورد تقاضا(اقبال و عدم اقبال) توسط داوطلبان است. تاکید بر بازنگری و چگونگی گسترش رشته‌ها و ظرفیت های دانشگاهی متناسب با اقتضائات آمایش سرزمینی و نیازهای توسعه کشور و دستیابی به نگرشی روشن‌تر از ماهیت عوامل مختلف داخلی و خارجی موثر بر انتخاب رشته ها و دانشگاه های کمتر متقاضی و بیشتر متقاضی توسط داوطلبان کنکور سراسری ما را به شناخت بهتر از وضعیت موجود سوق می دهد. ابراز نگرانی مسئولان و متخصصان امر در خصوص کاهش معنادار حضور دانشجویان در رشته های فنی و مهندسی ، علوم پایه و علوم انسانی با توجه به نقش بسیار مهم و حیاتی آنها در پیشبرد علمی کشور ، از جمله ضرورت های بررسی چنین پژوهشی در راستای شناسایی و ارائه راه حلی برای برون رفت از این مساله است .

کمک به پیاده‌سازی صحیح نظام مشاوره و هدایت تحصیلی در آموزش پرورش، برنامه ریزی گسترش آموزش عالی و جلوگیری از انتخاب رشته/دانشگاه های تحصیلی که صرفا بر اساس تبلیغات خارجی و عدم توجه به علائق، استعدادها و توانمندی های افراد ونیازهای اساسی کشور خصوصا در رشته های علوم پایه و علوم انسانی که با اقبال کمتری نیز برخوردار بوده اند ، می تواند راهگشای مساله برای متقاضیان و انتخاب هوشمندانه تر و منطقی تر داوطلبان رشته های مختلف باشد .

یافته‌های اصلی

شناسایی دانشگاه ها و رشته های تحصیلی با بیشترین و کمترین متقاضی در آزمون های سراسری سال درباره زمانی پنج ساله (۱۳۹۷-۱۴۰۱) و در گروه های آزمایشی ۵ گانه و نیز شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر اقبال داوطلبان به دانشگاه ها و رشته های تحصیلی با بیشترین و کمترین متقاضی در همین جامعه آماری بر اساس نظر دانشجویان در رشته- دانشگاه هایی با بیشترین اقبال به ترتیب عوامل ۱- ارتباط با بازار کار، ۲- برند دانشگاه، ۳-موقعیت جغرافیایی دانشگاه ۴-کیفیت تحصیلی،۵- امکانات و زیرساخت های دانشجویی ۶–عوامل روانی- اجتماعی و از نظر دانشجویان در رشته- دانشگاه های با کمترین اقبال به ترتیب عوامل ۱- ارتباط با بازار کار، ۲- موقعیت جغرافیایی دانشگاه ۳-امکانات و زیرساخت‌های دانشجویی -رفاهی،۴-عوامل روانی-اجتماعی، ۵- برند دانشگاه و ۶- کیفیت تحصیلی بیشترین تا کمترین رتبه را بعنوان عوامل مؤثر بر انتخاب رشته و دانشگاه داشته اند.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱. تدبیر همه جانبه در خصوص بازنگری ظرفیت رشته‌هایی که مورد نیاز کشور نیست و یا مورد اقبال متقاضیان قرار نگرفته است.
۲. بایسته است برنامه ریزان و سیاستگذران به مسئله انتخاب رشته تحصیلی دانشجویان قبل از ورود به دانشگاه توجه جدی داشته باشند، به طوری که برخی از عواملی که بر انتخاب رشته داوطلبان تأثیر منفی دارد، کنترل شود. از این رو ضرورت دارد شیوه های هدایت تحصیلی فعلی که هم اکنون کارآمد نیست ، مورد بازنگری اساسی قرار گیرد.
۳. ایجاد مکانیزم های انگیزشی توسط سیاستگذران و تصمیم گیران نظام آموزشی به منظور ترغیب داوطلبان کنکور سراسری جهت انتخاب رشته های علوم پایه با توجه به نقش اساسی این رشته ها در رشد و توسعه کشور

پیشنهادهای عملیاتی

۱. تجدید نظر در تصمیم‌گیریهای مربوط به گسترش و راه اندازی رشته با توجه به یافته های طرح حاضر(با پیوست اشتغال پذیری)
۲. ارزیابی عملکرد آموزشی موسسات آموزشی عالی و جلوگیری از ادامه کار مؤسسات آموزش عالی با کیفیت پایین با توجه به گسترش وافزایش بی رویه تعداد مؤسسات آموزش عالی و دانشگاههای دولتی و غیردولتی، آزاد، پیام نور، علمی کاربردی و فنی حرفه ای که منجر به ترتیب فارغ التحصیلان بی کیفیت گردید. همچنین مشروط ساختن دریافت بودجه ، راه اندازی رشته و اخذ دانشجو این موسسات و دانشگاه ها به قبول مسئولیت اشتغال آنها
۳. بازنگری شیوه های هدایت تحصیلی جهت ورود دانش آموزان به رشته های پر نیاز ولی کم اقبال کشور از طریق ارائه سخنرانیهای مختلف در مدارس، صدا و سیما و دیگر رسانه ها و شبکه های اجتماعی و همچنین آموزش مشاوران تحصیلی خبره از طریق تدریس و برگزاری کارگاه های آموزشی به منظور به روز بودن و آگاهی مشاوران تحصیلی از وضعیت و آینده شغلی رشته ها
٤. بودجه ریزی مناسب پژوهشی کشور در علوم پایه، ایجاد و گسترش گرنت های قوی در این رشته ها و پذیرش بدون آزمون به عنوان استعدادهای درخشان یا پذیرش آنان به صورت پیوسته تا مقطع دکتری بهمراه دریافت حقوق ماهیانه در رشته‌های هدف در دانشگاه‌های وابسته به وزارتین علوم و بهداشت، ایجاد شغل و نیز جایگاه شغلی متناسب در سازمان های دولتی برای رشته علوم پایه و رشته های کم اقبال
۵. جهت اشتغال فارغ التحصیلان رشته های کم اقبال ولی مورد نیاز درکشور به ویژه در حوزه مهندسی، با توجه به اینکه بیشترین تعداد مشاغلی که در این دو دهه در کشور ایجاد شده مربوط به بازار کار مهندسان نبوده ، یعنی بخش صنعتی یا ایجاد نشده و یا رشد کافی نداشته است؛ بیشترین مشاغل ایجاد شده مربوط مربوط به بخش خدمات است نه صنعت از این رو درخور تامل و توجه به تولیدو صنعت.

گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)
عنوان طرح پژوهشی:
مفهوم پردازی آموزش پژوهش محور برای دانشگاههای ایران در نظام آموزش عالی
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir
درباره مجری طرح: زهرا رشیدی
عضوگروه نوآوری آموزشی و درسی
کارفرما
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
سال اجرا: ۱۴۰۲

بیان مسئله

شواهد و مطالعات نشان از آن دارد که کارایی و اثربخشی در آموزش‌های دانشگاهی ایران مناقشه آمیز شده است. به طوری که دانش‌آموختگان نهادهای آموزش عالی مهارت‌ها و دانش مورد انتظار جامعه را همراه ندارند. این همان امری است که در سند تحول دولت مردمی به عنوان چالش "**ناکافی بودن پاسخگویی دانشگاه به نیازها و مسائل جامعه و کم توجهی نظام آموزشی عرضه محور به بخش تقاضا**" مطرح شده است. با توجه به شرایط کنونی نظام آموزشی حاکم در نهادهای آموزشی، برای ورود این نهادها به عرصه پاسخگویی، نیاز به ایجاد تغییر در پارادیم آموزشی ضروری است. یکی از پارادیم‌های کاربردی که در بسیاری از نهادهای آموزش عالی در دنیا برای رفع چنین چالشی مورد استفاده قرار می‌گیرد، رویکرد آموزش پژوهش‌محور است. نخستین گام در توسعه این ایده با توجه به مفهوم پیچیده آموزش پژوهش محور، شفاف‌سازی این مفهوم به گونه‌ای است که بتواند هدف تحقق این ایده را با توجه به شرایط بافتی آموزش عالی ایران فراهم سازد. بنابراین، برای جاری سازی چنین رویکرد نیاز به دو گام سیاستی اساسی است. نخست، تغییر در سیاست‌های کلان آموزشی در سطح وزارت عتف و شورای عالی انقلاب فرهنگی که از قلمرو این پیشنهاد خارج است؛ و دوم، تغییر در سیاست‌های آموزشی در سطح سیاست‌های خرد که به نهادهای آموزشی همچون دانشگاهها و موسسات آموزش عالی معطوف است. از این‌رو مسالهٔ اصلی ما روشن شدن مفهوم آموزش پژوهش‌محور در قالب پاسخگویی به پرسش‌های مدل پارادایمی (مفهوم پدیده، شرایط علّی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها، پیامدها) است.

یافته‌های اصلی

آموزش پژوهش محور؛ آموزشی مسئله محور، مسئله‌یاب و مسئله‌آفرین است. یافته‌های پژوهش نشان می دهد براساس نگرش سیستمی، این آموزش را در سه سطح درونداد، فرایند و برونداد می‌توان دسته‌بندی کرد. دانشجو به عنوان کنشگر فعال، استاد به عنوان آموزشگر تسهیل کننده و برنامه‌ی درسی با عنوان برنامهِ درسی ارتباط ساز در بخش درون داد، فرصت ساختار یافته در بخش فرایند، و یادگیری در عرصه‌ی عمل در بخش برونداد قرار می‌گیرند. این مفهوم در فراهم ساختن فرصت‌های ساختار یافته در بستری از گفتمان و تعاملات انسانی، تحت تاثیر سه دسته عوامل عناصر آموزشی - پژوهشی، اداری- پشتیبانی و اخلاقی- فرهنگی، در زمینه‌ای از عوامل برون و درون سازمانی و بواسطه متغیرهایی مانند فرهنگ دانشگاهی، توجه به اصول تعلیم و تربیت و ویژگی‌های روانشناختی بروز و ظهور پیدا می‌کند. از کاربردی‌ترین راهبردهای آن تدوین و تصریح اهداف و ماموریت‌های دانشگاهی، سازماندهی نیروهای انسانی، آموزش پژوهی و جلب، حمایت و مشارکت حداکثری ذینفعان است که این امر پیامدهای روانشناختی، اجتماعی، آموزشی، فرهنگی و اقتصادی به همراه دارد.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱. راه اندازی شورای ارزیابی و تضمین کیفیت دوره‌های آموزش پژوهش محور
۲. طراحی سازوکارهای تشویقی لازم برای راه اندازی دوره‌های آموزش پژوهش محور توسط وزارت عتف
۳. تدوین یا بازنگری سرفصل دروس برخی دوره‌های آموزشی
۴. راه‌اندازی و توسعه دوره‌های دانش‌پژوهی آموزش(SOTL)
۵. ایجاد و توسعه زیرساخت فیزیکی
۶. ایجاد و توسعه زیر ساخت پشتیبانی

پیشنهادهای عملیاتی

۱-۱ در راه اندازی این شورا وزارت عتف می‌تواند از مشارکت دانشگاه‌های مادر برای تدوین اساسنامه و نظام ارزیابی کیفیت بهره برد.

۱-۲ پیش بینی امتیاز ویژه در آیین نامه ارتقا برای اساتیدی شیوه آموزش پژوهش محور انتخاب کردندو

۱-۳ بازنگری سرفصل دوره می‌تواند توسط شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه و متناسب با نیازهای ذینفعان در بازار و اقتضائات منطقه‌ای صورت گیرد.

۱-۴ پیاده سازی طرح برنامه آموزش پژوهی را می توان در ذیل مراکز تعالی تدریس دانشگاه های مادر و با استفاده از گرنت آموزشی مرتبط با سرآمدان آموزشی در نظر گرفت.

۱-۵ افزایش پایگاه‌های داده‌های در دسترس، به روز رسانی کتابخانه‌ها ،توسعه آزمایشگاه‌های دانشگاهی

۱-۶ ایجاد مراکز توسعه آموزش(Education development center)، تقویت زیر ساخت پژوهشی مانند قطب ها و میزهای پژوهشی شبکه شماع موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

درباره مجری طرح:
سمیه فریدونی
عضو هیات علمی گروه آینده‌پژوهشی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی
کارفرما: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سال اجرا: ۱۴۰۲
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
عنوان طرح پژوهشی:
عدالت آموزشی در آموزش عالی ایران؛ بومی‌سازی مولفه‌های سنجش عدالت
پژوهشگر: سمیه فریدونی

بیان مسئله

عدالت آموزشی به عنوان گفتمان بنیادین انقلاب اسلامی و یکی از مهم‌ترین ارکان تحقق جامعه‌ی آزاد و پیش‌رو، از جمله مهم‌ترین دلایلی بود که به گسترش فرصت آموزش عالی در ایران منتهی شد. پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهد که این هدف ارزشمند در ازای سیاست‌های آموزش عالی در ایران محقق نشده است. چالش‌های گوناگونی نظیر کیفیت، منابع مالی، بیکاری فارغ‌التحصیلان و اشتغال‌پذیری آن‌ها از جمله مولفه‌هایست که نشان از مساله‌ی جدی عدالت در آموزش عالی و چالش‌های مفهومی پیرامون آن دارد. از این رو مساله‌ی اصلی پژوهش حاضر بر بازشناسی مفهوم عدالت و مولفه‌های سنجش آن مبتنی بر آموزش عالی ایران است که بتوان مسیری به سمت عدالت را بر اساس آن‌ها طراحی کرد.

یافته‌های اصلی

در این پژوهش مفهوم عدالت آموزشی و مولفه‌های مرتبط با آن از نگاه متخصصان بازشناسی شد. در مرحله‌ی دوم همین مفهوم در ادبیات جهانی و تجربه‌های بین‌المللی مورد واکاوی قرار گرفت و از مقایسه‌ی یافته‌های دو مرحله‌ی پیشین، مفهوم عدالت در آموزش عالی ایران تبیین شده و مولفه‌های سنجش آن شناسایی شد. در نهایت طراحی چارچوب EDI مبتنی بر بافت آموزش عالی برای سنجش و پایش عدالت در آموزش عالی ایران را می‌توان مهم‌ترین یافته‌ی پژوهش حاضر دانست.

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

۱) جریان‌سازی برای تغییر در گفتمان مفهومی عدالت در آموزش عالی
۲) توسعه‌ی حکمرانی مبتنی بر عدالت
۳) توسعه‌ی نظام سنجش و پذیرش دانشجو مبتنی بر مولفه‌های عدالت
۴) سنجش مولفه‌های عدالت در آموزش عالی و پایش آن مبتنی بر چارچوب EDI

پیشنهادهای عملیاتی

۱-۱ برگزاری دوره برای سیاست‌گذاران در حوزه‌ی شناسایی عدالت در آموزش عالی
۱-۲ برگزاری نشست‌ها و همایش‌ها برای شناسایی مفهوم عدالت در آموزش عالی در میان ذی‌نفعان
۱-۳ برگزاری دوره‌های آموزشی برای اعضای هیات علمی در مورد شناسایی عدالت و ساز و کارهای مراقبت از آن در آموزش عالی
۱-۴ اصلاح اسناد بالادستی متناسب با دریافت مفهومی جدید از عدالت در آموزش عالی در تمام سطوح دانشجویی، اعضای هیات علمی و یاوران علمی
۱-۵ ظرفیت‌سازی برای توسعه‌ی مطالبه‌گری عدالت از سوی جامعه‌ی دانشگاهی

۲-۱ تدوین سیاست‌های حساس به عدالت و مولفه‌های سنجش آن
۲-۲ توسعه‌ی استقلال دانشگاهی با استفاده از فرصت هیات امنا و مادده‌ی ۴۴ برنامه‌ی توسعه به عنوان حکم تنفیذی
۲-۳ استقرار نظام داده و اطلاعات مبتنی بر مولفه‌های عدالت در آموزش عالی
۲-۴ بازشناسی گروه‌های به حاشیه‌رانده شده‌ی اجتماعی مبتنی بر بافت آموزش عالی ایران
۲-۵ استقرار نظام تضمین کیفیت بر اساس مولفه‌های عدالت در آموزش عالی

۳-۱ اصلاح نظام سهمیه‌ها متناسب با مولفه‌های عدالت
۳-۲ اصلاح اسناد بالادستی مرتبط با سنجش و پذیرش متناسب با مولفه‌های عدالت
۳-۳ تدوین اسناد و ابلاغ مسئولیت برای مراقبت از تحقق مولفه‌های سنجش عدالت در فرایند سنجش و پذیرش

۴-۱ استقرار نظام سنجش و پایش عدالت مبتنی بر مفاهیم سه‌گانه‌ی EDI و مولفه‌های آن که به تفکیک شامل زیرمولفه‌های زیر است:

تنوع: تنوع در نهادهای آموزش عالی، تنوع در سیاست‌گذاری کلان، تنوع در سیاست‌گذاری‌های خرد تنوع در جمعیت دانشگاهی

انصاف: استقرار نظام تضمین کیفیت، بودجه‌ریزی متناسب با رویکرد انصاف، سیاست‌گذاری برای تضمین دسترسی به آموزش باکیفیت برای گروه‌های به حاشیه‌رانده شده‌ی اجتماعی، توسعه‌ی امکان‌های فردی، مشارکت در تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی‌های آموزشی و درسی منطبق بر مفهوم انصاف، شفافیت، اشتغال‌پذیری فارغ‌التحصیلان، امکانات و فضای فیزیکی دانشگاه

دربرگیرندگی: فرهنگ‌سازی، بومی‌سازی، توسعه‌ی رویه‌های تقویت شمولیت مانند توجه به برنامه‌ریزی درسی و آموزشی و فضای عمومی دانشگاهی

۴-۲ راه‌اندازی مراکز EDI مبتنی بر مولفه‌های شناسایی شده و زیرمولفه‌های سنجش آن در دانشگاه‌ها به منظور نظارت بر فرایندها و رویه‌های ساختاری

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
مجری طرح: احمدرضا روشن
کارفرما: مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
سال اجرا: ۱۴۰۲
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
www.irphe.ac.ir
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
عنوان طرح پژوهشی:
مطالعه تطبیقی فلسفه آموزش عالی
برای تدوین حکمرانی مطلوب نظام آموزش عالی

بیان مسئله

فلسفه آموزش عالی به تفکر راجع به پرسش های اساسی این حوزه می پردازد. پرسش هایی مثل: معنای دانشگاه چیست؟ دانشگاه چه اهدافی دارد؟ استقلال آکادمیک و آزادی علمی چه جایگاهی دارند؟ همچنین، فلسفه به تعریف نقش های دانشگاه می پردازد و حکمرانی، عملیاتی شدن آن نقش ها را به عهده دارد. بنابر این، حکمرانی آموزش عالی از آن جهت اهمیت دارد که شرط لازم محقق ساختن نقش‌ها و وظایف آموزش عالی است. حکمرانی خوب به مثابه ابزار اصلی بهبود و ارتقاء کیفیت در آموزش عالی عمل می‌کند. ارتقاءکیفیت از جمله مسائل مبتلابه آموزش عالی ایران است. طبق برخی بررسی ها ایران به لحاظ کیفیت آموزش عالی در بین ۵۰ کشور جهان رتبه ۴۷ را کسب کرده و بنابر این، ارتقاء و بهبود حکمرانی آموزش عالی، عاملی در جهت ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش عالی است.

یافته ها

شاخص حکمرانی خوب آموزش عالی	کشور دارای بیشترین فراوانی در اسناد
اثربخشی و کارایی	آمریکا و آلمان
امور اقتصادی و تأمین مالی	آمریکا
استقلال و نحوه اداره آموزش عالی	آمریکا
عدالت و دسترسی	آمریکا
آزادی آکادمیک و امور اخلاقی	ترکیه

پیشنهادهای سیاستی و راهبردی

نگاه به فلسفه آموزش عالی به مثابه یک نهاد

پیشنهادهای عملیاتی

فلسفه آموزش عالی ایران بایستی توسط اجتماع علمی و ذینفعان علم تدوین شود. به عبارت دیگر، هم سند نهایی فلسفه آموزش عالی و هم فرایند تدوین آن بر اساس الگوی حکمرانی خوب باشد.

اهداف آموزش عالی کشورها برآمده از فلسفه آموزش عالی آنهاست. به طوری که ابتدا مبانی فلسفی و متعاقب آن، اهداف، سیاست ها، راهبردها، برنامه ها و پروژه های آموزش عالی تعریف و تعیین می شوند.

انجام طرح تحقیقاتی با عنوان: تدوین نظام مسائل آموزش عالی ایران و احصاء مهم ترین مسائل حال و آینده آموزش عالی

ادامه پیشنهادهای عملیاتی

فلسفه آموزش عالی ایران بایستی توسط اجتماع علمی و جامعه مدنی علم تدوین شود. به عبارت دیگر، هم سند نهایی فلسفه آموزش عالی و هم فرایند تدوین آن بایستی بر اساس الگوی حکمرانی خوب و شاخص های آن باشد.

آگاهی فلسفی بایستی یکی از معیارهای انتخاب مدیران نظام آموزش عالی و نیز رئیس دانشگاه باشد. مدیری که نسبت به علم و آموزش عالی آگاهی فلسفی دارد، تصمیمات دقیق تری می گیرد.

سندی که قرار است در مورد فلسفه آموزش عالی ایران نگاشته شود بر همه بیست شاخص حکمرانی خوب تأکید کند. ضمن اینکه مفاهیم کلیدی و عبارات مبتنی بر تجارب موفق فلسفه آموزش عالی کشورهای مورد بررسی این تحقیق در آن سند آورده شود.

در جهت ترویج فلسفه آموزش عالی، کلینیک فلسفه آموزش عالی در دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی کشور ایجاد شود.

انجمن های علمی، اندیشکده ها و اتاق های فکر با موضوع فلسفه آموزش عالی، تقویت شده و مورد حمایت بیشتری قرار گیرند.

از فلسفه ورزان و اندیشمندان فلسفه آموزش، در فرایندهای تصمیم گیری و تصمیم سازی نظام آموزش عالی کشور، بهره‌گیری بیشتری صورت گیرد.

بسامد شاخص های حکمرانی آموزش عالی در فلسفه آموزش عالی کشورها

نوان شاخص حکمرانی	وجود و یا عدم وجود شاخص در آفریقای جنوبی	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در آفریقای جنوبی	وجود و یا عدم وجود شاخص در آلمان	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در آلمان	وجود و یا عدم وجود شاخص در آمریکا	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در آمریکا	وجود و یا عدم وجود شاخص در ترکیه	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در ترکیه	وجود و یا عدم وجود شاخص در چین	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در چین
آزادی آکادمیک، امور اخلاقی و ایدئولوژیک	*	۵	*	۱۴	*	۵	*	۱۵	*	۵
آموزش عالی پایدار	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰	*	۲
اثربخشی و کارایی	*	۱۷	*	۱۸	*	۱۸	*	۱۶	*	۱۲
استقلال، خودگردانی و نحوه اداره آموزش عالی	*	۸	*	۱۱	*	۲۲	*	۶	*	۶
امور اقتصاد، تأمین مالی و تخصیص منابع	*	۱۴	*	۷	*	۲۳	*	۵	*	۷
پاسخ‌گویی	*	۷	*	۲	*	۸	*	۲	*	۱
حاکمیت قانون	*	۱	-	۰	*	۲	-	۰	-	۰
حق اظهارنظر	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰	*	۱
حق انتخاب	*	۱	*	۱	*	۳	*	۱	-	۰
دادرسی عادلانه	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰
دفاع از شأنیت نهاد یا سازمان مسئول علم	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰
ذی‌نفع محوری	-	۰	*	۱	-	۰	*	۱	*	۲

نوان شاخص حکمرانی	وجود و یا عدم وجود شاخص در آفریقای جنوبی	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در آفریقای جنوبی	وجود و یا عدم وجود شاخص در آلمان	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در آلمان	وجود و یا عدم وجود شاخص در آمریکا	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در آمریکا	وجود و یا عدم وجود شاخص در ترکیه	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در ترکیه	وجود و یا عدم وجود شاخص در چین	موارد فراوانی و میزان توجه به این شاخص در چین
شایستگی و شایسته‌سالاری	*	۳	-	۰	*	۵	-	۰	*	۱
شفافیت	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰
کیفیت آموزش عالی	*	۱۱	*	۲	*	۳	*	۴	*	۸
عدالت، برابری فرصت‌ها و دسترسی	*	۱۱	*	۱	*	۱۵	*	۱۳	*	۵
فضاهای گفتگویی	*	۱	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰
مسئولیت‌پذیری	*	۹	*	۵	*	۴	*	۳	*	۲
مشارکت	*	۳	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰
مقررات‌گذاری و کیفیت تنظیم کنندگی	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰	-	۰
جمع وجود شاخص	۱۳		۱۰		۱۱		۱۰		۱۲	

پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان (پسند)

یکی از بحث انگیزترین ارکان دولت، حوزه آموزش عالی است که در سال‌های اخیر با حجم عمده‌ای از تغییرات در کارکرد و رسالت‌ها و توجه خاص به مقوله علوم، تحقیقات و فناوری ایفای نقش می‌کند. با استقرار دبیرخانه شورای عالی عتف در این وزارت خانه، ضرورت ایجاد واحد پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان(پسند) در کنار سایر کارگروه‌های تخصصی علم‌سنجی و ارزشیابی نظام آموزش عالی کشور در این وزارتخانه دوچندان بود. در پاسخ به این نیاز، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی حسب ماهیت وجودی و وظایف و ظرفیت‌های نهادی(برخورداری از: نیروی انسانی توانمند و باتجربه، جامع‌ترین بانک داده و اطلاعات دانشگاهیان کشور و سامانه‌ها و داشبورهای ارتباطی با گروه‌های هدف آموزش عالی)، به عنوان یکی از ارکان آموزش‌عالی و در نقش بازوی فکری بدنه سیاست‌گذاری و اجرایی وزارت عتف و دولت، این واحد را به عنوان یک ساختار افقی در تعامل با گروه‌های پژوهشی موسسه و حوزه‌های کاری مرتبط در خارج از موسسه و در تعامل با کارگروه یکپارچه پایش و ارزیابی و سامانه رصد سیاست‌های کلی علم و فناوری(رسا) شورای عتف و مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، ایجاد نموده است.

مرامنامه پسند

"پسند" ساز و کاریست در خدمت بهبود و تعالی آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران که در بستر موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، به عنوان یک ساختار افقی در تعامل با اساتید، صاحب نظران و گروه‌های پژوهشی داخل و خارج موسسه و دستگاه های اجرایی و سیاستگذاری و نهادهای علمی کشور، با هدف انجام پروژه‌های پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان(اعم از اعضای هیئت علمی، یاوران علمی، دانشجویان و دانش آموختگان)، و توسعه داشبورهای تحلیلی-مدیریتی و تکمیل بانک آمار و اطلاعات آموزش عالی با همکاری ستاد وزارت عتف، دانشگاه ها، پژوهشگاه ها، موسسات آموزش عالی و سایر ذینفعان در خصوص مسایل و طرح‌های جاری و اولویت‌دار کشور در حوزه آموزش‌عالی ایفای نقش می‌نماید.

پسند خود را پایبند به اصول و ارزش‌های زیر می‌داند:

۱- حرفه‌ای بودن: انجام وظایف محوله بر اساس اصول و ضوابط علمی- حرفه‌ای و تعهد به کیفیت

۲- رعایت اخلاق علمی و حرفه‌ای: تعهد به کیفیت، شفافیت، بی‌طرفی، احترام به اندیشه‌ها، دیدگاه‌ها و ارزش‌های ذینفعان آموزش عالی

۳- رازداری: حفظ اسرار جامعه هدف و یافته‌های پژوهشی

۴- انتشار یافته‌ها: ارسال انتشار یافته‌ها به ذینفعان با هدف کمک به بهبود و ارتقای وضع موجود
۵- تعامل علمی: تعامل با متخصصان، صاحب نظران، ذینفعان حوزه آموزش عالی
۶- تعهد به مسئولیت اجتماعی و پاسخگویی به ذینفعان بر اساس ضوابط و رویه‌های سازمانی
۷- احترام به حقوق معنوی و مادی ذینفعان و پاسداری از آن
۸- یادگیری مداوم، ارتقاء مهارت‌ها و خودانگیختگی با هدف انباشت تجربه و دانش
۹- رعایت اصول مترتب بر فلسفه آموزش‌عالی

شورای سیاستگذاری و هماهنگی واحد"پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان"(**پسند**)

اهداف

ساماندهی و تسهیل تعاملات بین واحد پایش و سنجش نگرش با گروه‌های پژوهشی و اعضای هیئت علمی موسسه و دانشگاه‌ها، موسسات و دستگاه های اجرایی خارج از موسسه
سیاستگذاری در خصوص انجام پروژه‌های پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان، در خصوص مسایل و طرح‌های جاری و اولویت‌دار در حوزه آموزش عالی کشور
سیاستگذاری جهت ایجاد منابع درآمدی جدید برای موسسه از محل ارایه خدمات پژوهشی

ترکیب شورا:

رئیس: دکتر علی‌باقرطاهری‌نیا

دبیر: دکتر علی شهدادی

اعضای شورا:

- دکتر مهدی دهمرده
- دکتر نجف آقایی
- دکتر سید اسماعیل موسوی
- دکتر احمد سعیدی
- دکتر سید هادی مرجائی
- دکتر رضا منیعی
- دکتر محمدجواد صالحی
- دکتر محمد عزیزی

اهم گزارش‌هایی که ذیل نظر این شورا تعریف و تدوین شده به شرح ذیل است:

ردیف	عنوان	مجری	وضعیت
۱	رضایت شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی کشور	حوزه ریاست	خاتمه اردیبهشت ۱۴۰۱
۲	رضایت شغلی یاوران علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی دولتی تابعه وزارت عتف	علی شهدادی	خاتمه دیماه ۱۴۰۲
۳	رضایت شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی دولتی تابعه وزارت عتف	علی شهدادی	خاتمه اردیبهشت ۱۴۰۳
۴	دغدغه‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور	علی شهدادی	خاتمه خرداد ۱۴۰۳
۵	مساله شناسی نظام مسایل آموزش عالی کشور	علی شهدادی و متولیان	در دست اقدام
۶	مطالعه سبک‌های زندگی آکادمیک دانشجویان دانشگاه ها و موسسات دولتی کشور	علی شهدادی	در دست اقدام
۷	ارزیابی دوره های مهارت آموزی(کارورزی-کارآموزی-کاربینی)	علی شهدادی	در دست اقدام
۸	آسیب‌شناسی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و نوآوری از دیدگاه صاحب نظران حوزه و دانشگاه	علی شهدادی با همکاری علی اکبرمسگر	در دست اقدام

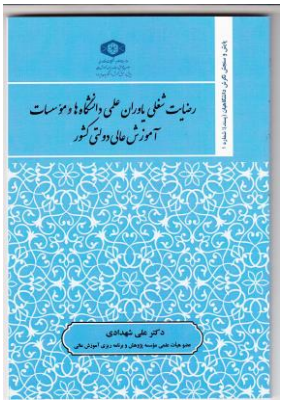

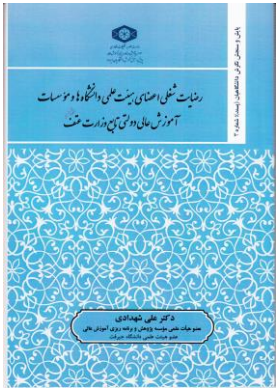

تولید گزارش‌های جهاد تبیین

در برهه کنونی که چهل سال از عمر پر برکت انقلاب اسلامی ایران گذشته و گامی بلند و سرافرازانه به بلندای چهار دهه را سپری کرده و در آغاز ورود به گام دوم انقلاب اسلامی هستیم، لزوم تبیین دستاوردها، پیشرفت ها و برکات انقلاب اسلامی بیش از پیش ضروری می نماید. کما اینکه تاکید مقام معظم رهبری بر لزوم جهاد تبیین در گام دوم انقلاب اسلامی نیز ناشی از همین ضرورت بوده است. در این راستا، یکی از مقوله های بسیار مهم و سرنوشت سازی که به نظر می رسد، نیازمند تبیین کافی و وافی است، همانا دسترسی عادلانه به فرصت های آموزشی یا به عبارتی مقوله «عدالت آموزشی» است. دسترسی برابر به فرصت های آموزشی به ویژه در پهنه جغرافیایی و به دور از تبعیض های نژادی، جنسیتی و مکانی یکی از شاخص های عدالت آموزشی در ادبیات آموزش عالی جهان است. مسئله ای که به عنوان یک آرمان در انقلاب اسلامی ایران نیز متبلور شده و به عنوان جلوه ای از بسط عدالت اجتماعی و بازتوزیع عادلانه فرصت های آموزشی در کشور ایران، بعد از انقلاب اسلامی از آن یاد می شود. در این راستا و به منظور عمل به وظائف خود در حوزه «جهاد تبیین دانشگاهیان» کشور و حرکت در مسیرِ «شیوه نامه فعالیت»، ابلاغی از سوی ستاد جهاد تبیین دانشگاهیان کشور، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، مجموعه گزارشاتی ادواریِ آماری به صورت تحلیلی- تبیینی را تدوین و جهت بهره برداری به تمام معاونان و مدیران وزارت و سایر مسئولان کشوری و لشکری ارسال می نماید.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

از سری گزارشات جهاد تبیین

گزارش شماره ۱۰۱
Code. NO: IRPHETAR.101

تاریخ انتشار: ۱۴۰۷/۷/۲۱

وقتی تهران دیگر مرکز ایران نیست!!

(جلوه ای دیگر از عدالت آموزشی پس از انقلاب اسلامی)

موضوع: باز توزیع عادلانه فرصت های آموزشی در آموزش عالی بعد از انقلاب اسلامی ایران

دسترسی برابر به فرصت های آموزشی در پهنه جغرافیایی و به دور از تبعیض های نژادی، جنسیتی و مکانی یکی از شاخص های عدالت آموزشی در ادبیات آموزش عالی جهان است. مسئله ای که به عنوان یک آرمان در انقلاب اسلامی ایران نیز متبلور شده و به عنوان جلوه ای از بسط عدالت اجتماعی در کشور ایران، بعد از انقلاب اسلامی از آن یاد می شود. در این گزارش به بررسی و تبیین بسط عدالت آموزشی از طریق توسعه آموزش عالی در چهل سال اول انقلاب و مقایسه آن با سال های قبل از انقلاب اسلامی پرداخته شده است. در تحلیل روند چشمگیر پیشرفت آموزش عالی ایران در چهل سال اول انقلاب و در مقایسه با سال های قبل از انقلاب، نکته ای که تا حدودی مغفول مانده است، همانا بسط عدالت آموزشی از طریق افزایش فرصت های برابر دسترسی به آموزش عالی برای مردم شریف ایران (به ویژه از لحاظ جغرافیایی) در سال های بعد از انقلاب اسلامی در مقایسه با دوران پهلوی می باشد. بر پایه اطلاعات پایگاه آماری موسسه، در سال تحصیلی ۵۰-۱۳۴۹ شهر تهران به تنهایی ۶۸ درصد کل جمعیت دانشجویی کشور را در خود جای داده بود. به عبارت دیگر در سال های قبل از انقلاب اسلامی، تهران مرکز آموزش عالی ایران بود و تقریباً هرکس می خواست دانشگاه برود، اجباراً باید به تهران یا چند شهر معدود دیگر می رفت. به عبارت دیگر، « قبل از انقلاب، تهران نه تنها پایتخت سیاسی ایران بود، بلکه پایتخت دانشگاهی ایران نیز بود». تمرکز فرصت های آموزشی در آموزش عالی ایران و نابرابری و بی عدالتی آموزشی در دهه منتهی به انقلاب شکوهمند اسلامی به حدی بود که در سال ۵۰-۱۳۴۹ حدود ۹۵ درصد کل جمعیت دانشجویی کشور، فقط در ۶ شهر کشور شامل شهرهای تهران، اصفهان، مشهد، شیراز، اهواز و تبریز متمرکز بودند

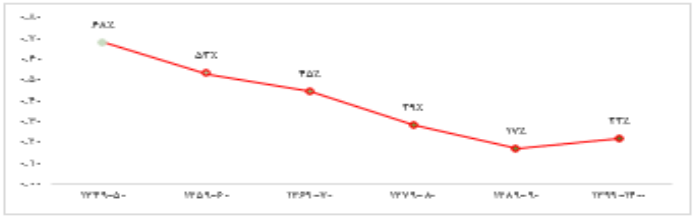

سهم شهر تهران از کل جمعیت دانشجویی در ۵ دهه اخیر از سال ۱۳۵۰ تا ۱۴۰۰

عدم دسترسی برابر به فرصت های آموزش عالی در دوران قبل از انقلاب اسلامی در حالی کاملاً مشهود و ملموس است که پس از انقلاب اسلامی، تحول عظیمی در گسترش کمّی و کیفی آموزش عالی به ویژه در گستره جغرافیایی و در اقصی نقاط کشور به وجود آمد و تهران دیگر مرکز آموزش عالی ایران نبود!! به طور مثال سهم شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ از کل جمعیت دانشجویی کشور فقط ۲۲ درصد بوده، و مابقی جمعیت دانشجویی در تمام استان ها توزیع شده است، که نشان از تمرکز زدایی و توزیع عادلانه فرصت های آموزشی در کشور، پس از انقلاب اسلامی است و بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت و تلاش جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

[illegible]

Code. NO: IRPHETAR.101 www.irphe.ac.ir Series.1

از سری گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰۲
Code. NO IRPHE/Mk.102

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۷/۲۱

پیشرفت چشمگیر: پنجاه سال، ۵۰ برابر!!

(جلوه ای دیگر از توسعه و عدالت آموزشی پس از انقلاب اسلامی ایران)

موضوع: توسعه ظرفیت های آموزشی در آموزش عالی بعد از انقلاب اسلامی ایران

یکی از شاخص های مهم در ارزیابی نظام های آموزش عالی، میزان جمعیت دانشجویی کشور است، به طوری که نسبت کل دانشجویان به صدهزار نفر جمعیت کشور» به عنوان یکی از شاخص های بین المللی در ارزیابی و مقایسه نظام های آموزش عالی کشورها به حساب می آید. از طرفی افزایش جمعیت دانشجویی طی سالیان متمادی، به طور ضمنی نشان دهنده نوعی بسط عدالت آموزشی از طریق افزایش ظرفیت های دسترسی به آموزش عالی برابر است، چرا که این افزایش جمعیت مستلزم توسعه زیرساخت ها و ظرفیت های پذیرش در اقصی نقاط کشور است و نشان می دهد که به دلیل بسط عدالت آموزشی از طریق توسعه بسترهای آموزشی، افراد بیشتری به آموزش عالی دسترسی پیدا کرده اند.

در این گزارش که دومین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران» است، به تبیین روند پیشرفت چشمگیر جمعیت دانشجویی کشور طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰) پرداخته شده است.

بر پایه اطلاعات پایگاه آماری موسسه، جمعیت دانشجویی ایران در سال تحصیلی ۱۳۴۹-۵۰ برابر ۶۷۲۶۸ دانشجو بوده است که این رقم بعد از گذشت بیش از ۵ دهه، در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به ۳.۱۶۳.۵۰۵ نفر افزایش یافته است. به عبارت دیگر، در طی ۵۰ سال، قریب به ۵۰ برابر شده است و حتی در سال ۹۴-۱۳۹۳ به حدود ۷۰ برابر نیز رسید. در این بازه زمانی، جمعیت دانشجویی بطور کلی روند صعودی بسیار قابل توجه ای داشته است. با این حال طی این دوره، فراز و نشیب هایی نیز داشته است به طوری که این جمعیت در سال ۱۳۹۴-۱۳۹۳ به بالاترین مقدار خود رسید (۴۸۱۱۵۸۱) و پس از آن روندی نزولی به خود گرفته است.

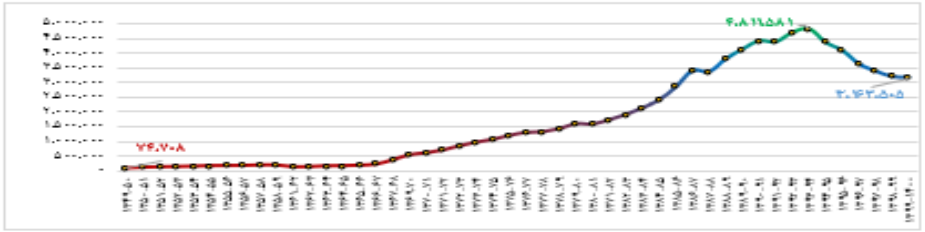

نمودار شماره (۱): تعداد کل دانشجویان کشور طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰ - ۱۳۵۰)

همچنین در طی این مدت، جمعیت زنان دانشجو بیش از ۵۶ برابر شده است که نشان از میزان توجه و اهمیت آموزش زنان در نظام مقدس جمهوری اسلامی دارد. (انشاء الله در گزارش بعدی به بررسی روند پیشرفت زنان در آموزش عالی خواهیم پرداخت). بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت و تلاش جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

منابع اطلاعاتی گزارش حاضر صرفاً از پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، سیمای پژوهش و فناوری آموزش عالی، قسمتی برگرفته شده است. این پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، قسمتی برگرفته از ۵۰ سال مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل سیستم در سال ۱۳۹۸ پایه گذاری گردیده است. پایگاه مذکور، دارای آرشیو آماری جامعی از وضعیت آموزش عالی ایران به تفکیک سال، مقاطع آموزشی، رشته‌های آموزشی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، تعداد دانشجویان، اعضای هیئت علمی و کارکنان و همچنین آمار فارغ‌التحصیلان و ... می‌باشد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

از سری گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰۳
Code. NO: IRPHE/TAB.103

تاریخ انتشار: ۱۴۰۷/۳/۲۱

زنان در آموزش عالی ایران: از محرومیت تا سبقت!!

(جلوه ای دیگر از عدالت جنسیتی پس از انقلاب اسلامی ایران)

موضوع: افزایش چشمگیر جمعیت دانشجویی زنان در آموزش عالی بعد از انقلاب اسلامی ایران

بی شک حضور و مشارکت چشمگیر زنان در آموزش عالی می تواند برای هر کشوری یک فرصت تلقی شده و معیاری برای سنجش عدالت آموزشی و عاملی برای رشد و پیشرفت جامعه به حساب می آید که می تواند به توسعه متوازن و عدالت محور منجر شود. در این گزارش که سوّمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در گام اول انقلاب اسلامی ایران» می باشد، به تبیین روند پیشرفت چشمگیر حضور زنان در آموزش عالی ایران طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰) پرداخته شده است.

در آموزش عالی ایران در دهه های بعد از انقلاب اسلامی، شاهد حضور و مشارکت چشمگیر زنان در بخش جمعیت دانشجویی بودیم. میزان این پیشرفت نسبت به قبل از انقلاب اسلامی رشد قابل توجهی را نشان می دهد. به طور مشخص طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰)، افزایش جمعیت دانشجویی زنان و توجه به این قشر در آموزش عالی ایران روندی صعودی داشته است و به ویژه در چهار دهه بعد از انقلاب اسلامی -به مرور- شاهد افزایش دانشجویان زن در آموزش عالی ایران بوده ایم. به طوری که نه تنها عقب ماندگی رژیم گذشته به نحو موثری جبران شد، بلکه در دهه هشتاد (۱۳۸۸-۱۳۸۱) سهم زنان در آموزش عالی ایران بیش از ۵۰ درصد بوده است. به عبارت دیگر در این بازه زمانی، زنان در عرصه آموزش عالی، گوی سبقت را از مردان ربودند. نمودار زیر سهم زنان دانشجو در آموزش عالی ایران (به درصد) طی ۵۰ سال اخیر را نشان می دهد: (اعداد گرد شده اند)

نمودار (۱): سهم زنان در جمعیت دانشجویی کشور (نسبت دانشجویان زن به کل دانشجویان به درصد) طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰)

همچنین طی ۵۰ سال اخیر، جمعیت زنان دانشجو از ۱۹۰۲۷ در سال تحصیلی ۵۰-۱۳۴۹، به ۱.۵۱۰.۴۲۶ نفر در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ افزایش یافته است. به عبارتی در طی ۵۰ سال اخیر، جمعیت دانشجویان زن بیش از ۵۶ برابر شده است. این در حالی است که متوسط رشد کل جمعیت دانشجویی طی همان بازه زمانی ۵۰ ساله، حدود ۵۰ برابر بوده است. به عبارت دیگر، شتاب رشد زنان در آموزش عالی، طی چهار دهه بعد از انقلاب، حتی از متوسط شتاب کل جمعیت دانشجویی کشور بالاتر بوده است که بی شک نشان از میزان توجه و اهمیت آموزش زنان در نظام مقدس جمهوری اسلامی دارد.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

منابع اطلاعاتی گزارش حاضر صدا و پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، سیسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی استخراج شده است. این پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، تمدن بیش از ۵۰ سال مقدمه و صدران با تاسیس سیسه در سال ۱۳۶۸ پایه گذاری گردیده است. پایگاه سنگی، دارای آرشیو آماری جامعی از وضعیت آموزش عالی ایران به صورت سلسله آماری در حوزه دانشجویی، کادر آموزشی، دانش آموختگان و فهرست و تعداد دانشگاه های دولتی و خصوصی ایران از سال ۱۳۶۸ تاکنون می باشد. جهت اطلاعات بیشتر و مدرس به جزئیات آمار و اطلاعات مربوط به گزارش فوق به شماره ۰۹-۱۷۶۶۴۱۸۸۵ گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات سیسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (دکتر احمد سعیدی) تماس حاصل فرمایید.

Code. NO: IRPHE/TAB.103 www.irphe.ac.ir Series. 1

از سری گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰۴
Code. NO IRPHETAR.104

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۲/۱

جهش علمی ایران پس از انقلاب اسلامی:

۱۳ برابر شدن تعداداعضای هیات علمی!!

(جلوه ای از خودباوری ملی پس از انقلاب اسلامی ایران)

بی شک اعضای هیات علمی دانشگاه ها، پیشگامان عرصه آموزش و پژوهش در نظام آموزش عالی هر کشوری به حساب می آیند. تعداد و ترکیب اعضای هیات علمی در هر نظام آموزش عالی، نشان دهنده میزان اهتمام نظام سیاستگذاری آن کشور به امر آموزش عالی است. در این گزارش که چهارمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در گام اول انقلاب اسلامی ایران» می باشد، به تبیین روند رشد چشمگیر تعداد اعضای هیات علمی در آموزش عالی ایران طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰) پرداخته شده است.

در آموزش عالی ایران در دهه های بعد از انقلاب اسلامی، افزایشی بی سابقه و به عبارتی جهشی بزرگ در تعداد اعضای هیات علمی کشور شاهد بودیم. میزان این پیشرفت نسبت به قبل از انقلاب اسلامی رشد قابل توجهی را نشان می دهد. به طور مشخص طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰) تعداد اعضای هیات علمی تمام وقت دانشگاه ها روندی صعودی داشته است و به ویژه در چهار دهه بعد از انقلاب اسلامی شاهد افزایش شتابنده تعداد تمام وقت دانشگاه در آموزش عالی ایران بوده ایم. به طوری که نه تنها عقب ماندگی رژیم گذشته به نحو موثری جبران شد، بلکه جهش عظیم در این بُعد از آموزش عالی اتفاق افتاده است. به بیان اعداد و ارقام، در این بازه زمانی، تعداد اعضای هیات علمی کل نظام آموزش عالی کشور، از ۶۴۶۳ نفر در سال ۱۳۴۹-۵۰ به ۸۶۸۸۹ نفر در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ رسیده است. یعنی رشدی ۱۳ برابری (۱۳۰۰ درصد رشد) را در طی ۵۰ سال اخیر تجربه کرده است. نمودار زیر تعداد کل اعضای هیات علمی کشور (شامل اعضای هیات علمی تمام زیرنظام های آموزش عالی کشور) در دوره زمانی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰) را نشان می دهد:

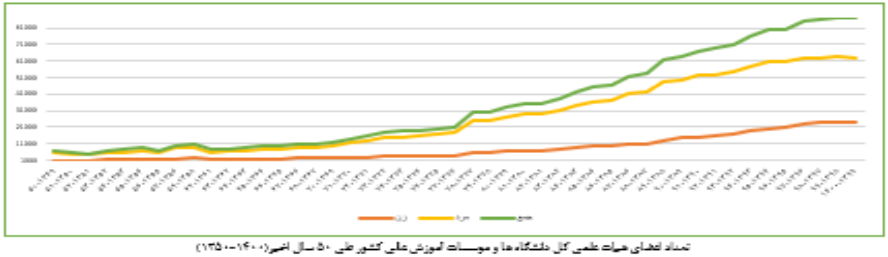

تعداد اعضای هیات علمی کل دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور طی ۵۰ سال اخیر(۱۴۰۰-۱۳۵۰)

همچنین طی این مدت بطور متوسط جمعیت اعضای هیات علمی زن ۳۰ برابر و تعداد اعضای هیات علمی مرد ۱۱ برابر شده است. به عبارت دیگر، شتاب رشد زنان هیات علمی در آموزش عالی، طی این بازه زمانی ۳ برابر مردان بوده است که بی شک نشان از میزان توجه و اهمیت آموزش زنان در نظام مقدس جمهوری اسلامی دارد. همچنین طی این مدت نسبت عضو هیات علمی زن به مرد، از ۱۴ درصد (به ازای هر ۱۰۰ عضو هیات علمی مرد، ۱۴ عضو هیات علمی زن) در سال ۱۳۴۹-۵۰ به ۳۸ درصد در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ رسیده است. تدوین: دکتر احمد سعیدی

www.irphe.ac.ir Series.1

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

از سری گزارشات جهاد تبیین

گزارش شماره ۱۰۵
Code: NO IRPHE.TAB.105

تاریخ انتشار: ۱۴۰۷۵/۲۱

زنان هیات علمی، قبل و بعد از انقلاب اسلامی!
از محرومیت تا نقش آفرینی موثر
(جلوه ای دیگر از عدالت جنسیتی پس از انقلاب اسلامی ایران)

بی شک میزان حضور زنان در عرصه‌های مختلف نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه‌یافتگی جوامع دارد، اما آنچه قبل از ورود این قشر به انجام هر نوع فعالیتی در سطح کشور نیاز است، ارتقاء دانش تخصصی آنها برای انجام وظایف محول‌شده خواهد بود، مساله‌ای که نشان‌دهنده اهمیت تحصیل به‌ویژه تحصیلات دانشگاهی زنان است. موضوعی که در طول ۴دهه بعد از انقلاب اسلامی موردتوجه ویژه متولیان آموزش عالی قرار گرفته است. واقعیت این است که نه‌تنها جمعیت دانشجویان دختر(گزارش ادواری شماره ۳)، بلکه تعداد اعضای هیات‌علمی زن نیز از دهه اول انقلاب به‌بعد با رشد چشمگیری همراه شده است. در این گزارش که پنجمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در گام اول انقلاب اسلامی ایران» است، به تبیین روند پیشرفت حضور زنان هیات علمی در آموزش عالی ایران طی ۵۰ سال اخیر (۱۴۰۰-۱۳۵۰) پرداخته شده است. بر پایه نمودار زیر، میزان این پیشرفت نسبت به قبل از انقلاب اسلامی رشد قابل توجهی را نشان می دهد. به طور مشخص طی ۵۰ سال اخیر، افزایش جمعیت زنان هیات علمی در آموزش عالی ایران روندی صعودی داشته است و به ویژه در چهار دهه بعد از انقلاب اسلامی شاهد افزایش زنان هیات علمی در آموزش عالی ایران بوده ایم. به طوری که نه تنها عقب ماندگی رژیم گذشته به نحو موثر و چشمگیری جبران شد، بلکه در انتهای گام اول انقلاب اسلامی سهم زنان هیات علمی از کل جامعه اعضای هیات علمی کشور از حدود ۱۵ درصد در سال ۵۷-۱۳۵۶ به حدود ۲۷ درصد در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹، رسید. نمودار زیر روند افزایش زنان هیات علمی در آموزش عالی ایران طی ۵۰ سال اخیر را نشان می دهد:

نمودار (۱)، تعداد اعضای هیات علمی زن تمام وقت دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کل کشور طی ۵۰ سال اخیر(۱۴۰۰-۱۳۵۰)

همچنین طی این مدت بطور متوسط، تعداد اعضای هیات علمی زن ۳۰ برابر و تعداد اعضای هیات علمی مرد ۱۱ برابر شده است. به عبارت دیگر، شتاب رشد تعداد زنان هیات علمی در آموزش عالی، طی این بازه زمانی ۳ برابر مردان بوده است که بی شک نشان از میزان توجه و اهمیت آموزش زنان در نظام مقدس جمهوری اسلامی دارد. همچنین طی این مدت نسبت عضو هیات علمی زن به مرد، از ۱۴ درصد (به ازای هر ۱۰۰ عضو هیات علمی مرد، ۱۴ عضو هیات علمی زن) در سال ۵۰-۱۳۴۹ به ۳۸ درصد در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ رسیده است. قابل ذکر است که در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹، تعداد زنان هیات علمی کل کشور، ۱۵-۲۴ نفر و تعداد کل اعضای هیات علمی کشور ۸۶۸۸۹ نفر بود.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

منابع اطلاعاتی گزارش حاضر تماماً از پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی استخراج شده است. این پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، قدمتی بیش از ۵۰ سال داشته و هم‌زمان با تاسیس موسسه در سال ۱۳۶۸ پایه گذاری گردیده است. پایگاه مذکور، دارای آرشیو آماری جامعی از وضعیت آموزش عالی ایران به صورت سالنامه آماری در حوزه دانشجویی، کادر آموزشی، دانش آموختگان و فهرست و تعداد دانشگاه های دولتی و خصوصی ایران از سال ۱۳۶۸ تاکنون می باشد جهت اطلاعات بیشتر و دسترسی به جزئیات آمار و اطلاعات مربوط به گزارش فوق به شماره ۹۱۲۶۴۳۱۸۸۸ - گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (دکتر احمد سعیدی) تماس حاصل فرمایید.

از سری گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۴۰
Code. NO IRPHE.ISW.106

توسعه تحصیلات تکمیلی:

دستاورد برجسته انقلاب اسلامی در آموزش‌عالی

یکی از مولفه های بسیار مهم در توسعه آموزش عالی هر کشور، سهم تحصیلات تکمیلی از کل جمعیت دانشجویی آن کشور است. بدیهی است که میزان توجه به این سطح از تحصیلات و آموزش های دانشگاهی از جهات زیادی می تواند حائز اهمیت باشد. از طرفی، رشد و توسعه تحقیقات دانشگاهی و افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان تا حدود زیادی در گرو توسعه تحصیلات تکمیلی است و از طرف دیگر، افزایش جمعیت دانشجویی در سطح تحصیلات تکمیلی، به طور ضمنی نشان دهنده نوعی بسط عدالت آموزشی ناشی از افزایش ظرفیت های دسترسی به آموزش عالی بالاتر و با کیفیت تر است. در این گزارش که ششمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران» بوده، به تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران در توسعه مقاطع مختلف تحصیلی از جمله مقاطع تحصیلات تکمیلی از سال ۱۳۵۷ تا ۱۴۰۰ پرداخته شده است. بر پایه اطلاعات پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی موسسه تعداد دانشجویان کشور و نرخ رشد ۴۳ ساله در دو مقطع زمانی ۵۷-۱۳۵۶ و ۱۴۰۰-۱۳۹۹ در جدول زیر آمده است:

مقطع تحصیلی	تعداد دانشجویان		نرخ رشد (چند برابری)
	۱۳۵۶-۱۳۵۷	۱۳۹۹-۱۴۰۰	
کاردانی	۵۳۲۲۷	۳۹۰۶۸۸	۷
کارشناسی	۸۹۹۷۷	۱۹۳۶۲۱۲	۲۲
کارشناسی ارشد	۶۷۳۳	۴۸۶۷۳۵	۷۲
دکتری تخصصی	۹۱۳	۱۴۸۶۱۹	۱۶۳
دکتری حرفه ای	۹۴۵۸	۹۹۴۱۸	۱۱
کل دانشجویان	۱۶۰۳۰۸	۳۰۶۱۶۷۲	۱۹

* تعداد مربوط به نرخ رشد، تا یک رقم اعشار گرد شده اند.

همانطور که ملاحظه می شود بیشترین توسعه در مقطع دکتری اتفاق افتاده است و رشد چشمگیری داشته است. همچنین در کل، مقاطع مختلف تحصیلی به طور متوسط ۱۹ برابر شده اند. در نمودار زیر نرخ رشد مقاطع مختلف آمده است:

نمودار شماره (۱): نرخ رشد دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی در آموزش عالی ایران طی بازه ۱۴۰۰-۱۳۵۷

بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت و تلاش جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

منابع اطلاعاتی گزارش حاضر صرفاً از پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، سامانه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی استخراج شده است. این پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی قدمتی بیش از ۴۰ سال داشته و صدرصد دانشجویان پذیرفته شده در سال ۱۳۹۸ پای کنکور گذرانده است. پایگاه مذکور، دارای آرشیو آماری جامعی از وضعیت آموزش عالی ایران به صورت سطح دانشجویی، کادر آموزشی، مدارک آموخته و غیره در تمامی دانشگاه های دولتی و غیردولتی ایران از سال ۱۳۹۸ تاکنون می باشد. جهت اطلاعات بیشتر در خصوص آمار و اطلاعات سرویس به گزارش فوق به شماره ۱۸۸۵۵ ۶۱۹۹۴ ۰۲۱ گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات سیاست پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (دکتر احمد سجودی) مراجعه فرمایید.

از سوی گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰۷
Code. NO IRPHE.TAB.107

توسعه گروه های تحصیلی بعد از انقلاب اسلامی ایران:

توجه ویژه به هنر و علوم انسانی

یکی از مولفه های بسیار مهم در توسعه آموزش عالی هر کشور، سهم گروه‌های تحصیلی از کل جمعیت دانشجویی آن کشور است. بدیهی است که میزان توجه به گروه‌های تحصیلی و آموزش های دانشگاهی از جهات زیادی می تواند حائز اهمیت باشد. از طرفی، رشد و توسعه کشور تا حدود زیادی در گرو توسعه متوازن گروه تحصیلی است. در این گزارش که هفتمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت‌های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در چهل و چهار سال اول انقلاب اسلامی ایران» بوده، به تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران در توسعه گروه‌های مختلف تحصیلی از جمله علوم انسانی از سال ۱۳۵۷ تا ۱۴۰۱ پرداخته شده است. بر پایه اطلاعات پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی موسسه تعداد دانشجویان کشور و نرخ رشد ۴۴ ساله در دو مقطع زمانی ۵۷-۱۳۵۶ و ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در جدول زیر آمده است:

گروه تحصیلی	تعداد دانشجویان		نرخ رشد (چند برابری)
	۱۳۵۶-۵۷	۱۴۰۰-۱۴۰۱	
علوم انسانی	۶۵۶۵۴	۱۶۲۲۶۲۲	۲۵
علوم پایه	۲۶۵۸۹	۲۲۱۳۲۲	۸
علوم پزشکی	۲۱۶۳۲	۳۸۷۶۹۷	۱۸
فنی و مهندسی	۳۵۰۰۳	۷۶۶۳۱۲	۲۲
کشاورزی و دامپزشکی	۶۷۵۹	۱۰۴۳۹۸	۱۵
هنر	۴۶۷۱	۲۲۹۸۶۹	۴۹
کل دانشجویان	۱۶۰۳۰۸	۳۳۴۲۲۲۰	۲۱

* تعداد مربوط به نرخ رشد، گرد شده اند.

همانطور که ملاحظه می شود بیشترین توسعه در گروه های تحصیلی هنر و علوم انسانی اتفاق افتاده است و رشد چشمگیری داشته اند. همچنین در کل، گروه‌های مختلف تحصیلی به طور متوسط ۲۱ برابر شده‌اند. در نمودار زیر نرخ رشد گروه‌های تحصیلی مختلف آمده است:

نمودار شماره (۱): نرخ رشد دانشجویان گروه های مختلف تحصیلی در آموزش عالی ایران طی بازه ۱۴۰۱-۱۳۵۷

بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت و تلاش جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

از سوی گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰۸
Code. NO IRPHE/TAB.108

دانش‌آموختگان آموزش عالی: از کمبود تا کفایت

مقایسه آمار قبل و بعد از انقلاب اسلامی ایران

دانش‌آموختگان هر کشور بی شک نشان دهنده ذخیره علمی و نخبگی کشور بوده و به نوعی محرک رشد ~~و توسعه~~ آن کشور هستند. بطور مشخص، نسبت دانش‌آموختگان آموزش عالی یک کشور به کل جمعیت آن کشور شاخص مهمی در مقایسه میزان آموزش عالی کشورها به حساب می‌آید. این نسبت به نوعی نشان‌دهنده میزان عدالت آموزشی از لحاظ ~~توسعه~~ دسترسی مردم هر کشور به آموزش عالی در طی سال‌های متمادی است. هر چقدر نسبت دانش‌آموختگان به جمعیت یک کشور ~~بالاتر~~ باشد، نشان‌دهنده میزان ~~توسعه~~ ظرفیت‌های آموزشی ~~و توجه~~ نظام حکمرانی به مقوله عدالت اجتماعی و آموزشی است. در این گزارش که هشتمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت‌های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در چهل و چهار سال اول انقلاب اسلامی ایران» بوده، به ~~تبیین~~ دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران در افزایش جمعیت دانش‌آموختگان کشور از سال ~~۱۳۵۷ تا ۱۴۰۰~~ پرداخته شده است. بر پایه اطلاعات پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی موسسه ~~ستاد~~ کل دانش‌آموختگان کشور، جمعیت کل کشور و نسبت آنها در مقاطع زمانی ۱۳۵۶-۵۷ و ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در جدول زیر آمده است:

سال	جمعیت کشور	جمعیت دانش‌آموختگان	نسبت دانش‌آموختگان به جمعیت کل کشور
۱۳۵۷	۳۳۷۰۸۷۴۴	۴۸۱۰۱۴	٪۱.۴
۱۴۰۰	۸۴۰۵۵۲۷۰	۱۶۱۴۱۱۰۸	٪۱۹

همانطور که ملاحظه می شود نسبت دانش‌آموختگان به کل جمعیت در طی ۴۴ سال پس از انقلاب اسلامی ایران، رشد چشمگیری داشته است. به عبارت دیگر از ۱.۴ درصد به ۱۹ درصد رسیده است. در نمودار زیر نسبت رشد سال ۱۴۰۰ نسبت به ۱۳۵۷ آمده است.

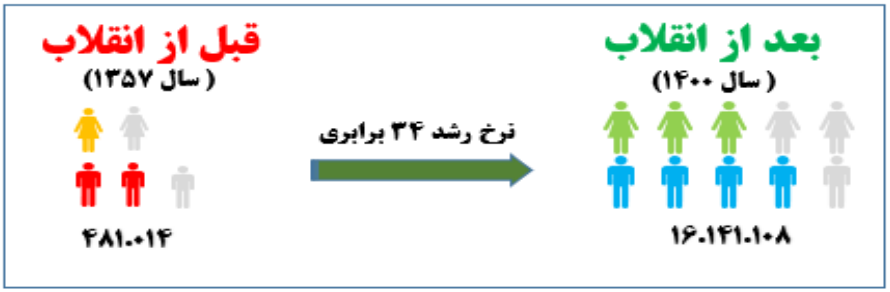

نمودار (۱)، تعداد کل دانش آموختگان کشور و نسبت رشد ۴۴ ساله

همانطور که ملاحظه می‌~~شود~~ ~~ستاد~~ دانش‌آموختگان رشد ۳۴ برابری داشته‌اند. بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت ~~و تلاش~~ جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

Code. NO IRPHE/TAB.108 www.irphe.ac.ir Series.1

از سری گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰۹

۹ برابر شدن تعداد دانشگاه ها و واحدهای دانشگاهی:

دستاورد ۴۴ سال توسعه آموزش‌عالی

بی شک میزان توسعه و پیشرفت هر کشور تا حدود بسیار زیادی به میزان توسعه یافتگی نظام آموزش عالی آن کشور وابسته است. یکی از نمودهای کلیدی توسعه یافتگی آموزش عالی، تعداد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور است. دانشگاه مبدا همه تحولات است و تمام کشورها سعی می کنند متناسب با نیاز کشور به علم، دانش و فناوری، تعداد دانشگاه های خود را افزایش دهند. جمهوری اسلامی ایران نیز به نسبت زمان پهلوی توجه ویژه ای به توسعه دانشگاه ها داشته و در ۴۴ سال پس از انقلاب اسلامی با برنامه ریزی آموزشی مناسب، تعداد دانشگاه و به تبع آن تعداد واحدهای دانشگاهی کشور را با سرعت کفایت توسعه داده است. در این گزارش که نهمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت‌های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی در چهل و چهار سال اول انقلاب اسلامی ایران» بوده، به تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران در توسعه دانشگاه ها و واحدهای آموزش عالی پرداخته شده است. بر پایه اطلاعات پایگاه آمار آموزش عالی موسسه تعداد دانشگاه های کشور رشدی نزدیک به ۹ برابر داشته است. در جدول زیر تعداد دانشگاه ها در مقاطع زمانی ۵۷-۱۳۵۶ و ۰۰-۱۴۰۰-۱۳۹۹ آمده است:

	۱۳۵۷	۱۴۰۰
تعداد دانشگاه‌ها	۲۶	۲۲۴
تعداد واحدهای دانشگاهی	۲۴۴	۲۲۹۰

قابل ذکر است که منظور از دانشگاه، در این گزارش مراکز آموزش عالی است که متشکل از چندین دانشکده یا واحد آموزشی و شعبه یا واحد دانشگاهی وابسته است و لذا مثلا دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه علمی کاربردی، دانشگاه پیام نور و دانشگاه فرهنگیان تنها یک دانشگاه در نظر گرفته شده است. از طرف دیگر، واحد دانشگاهی به مرکز آموزش عالی اطلاق می شود که وابستگی به یک دانشگاه داشته و یا در حد یک دانشگاه با تعریف فوق نیست. در اینجا تمام واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی، مراکز پیام نور، مراکز علمی کاربردی، مراکز تربیت معلم و موسسات آموزش عالی غیر انتفاعی مورد شمارش قرار گرفته اند. نمودار زیر تعداد دانشگاه و واحدهای دانشگاهی و میزان رشد آنها را نشان داده است.

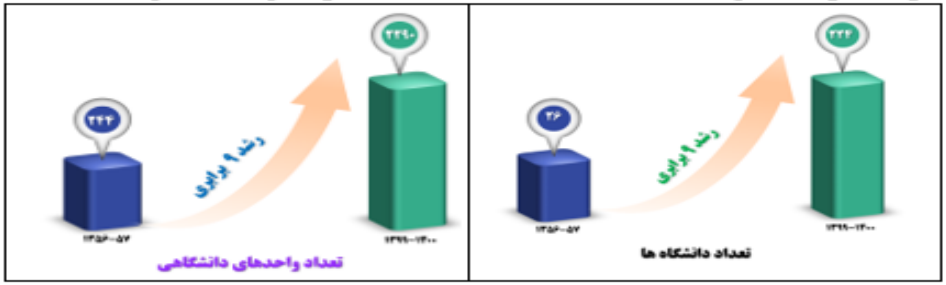

همانطور که در نمودارهای فوق ملاحظه می شود، کشور ایران در هر دو نوع توسعه (دانشگاه ها و مراکز دانشگاهی)، در طی ۴۴ سال، رشد ۹ برابری را تجربه کرده است. بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت و تلاش جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

از سری گزارشات جهاد تبیین

سری اول:
تبیین پیشرفت های کشور در زمینه بسط عدالت در حوزه آموزش عالی
در چهل سال اول انقلاب اسلامی ایران

گزارش شماره ۱۰
Code. NO: IRPHE.TAB.110

۳/۵ برابر شدن کارکنان اداری دانشگاه ها:
توجه جدی انقلاب اسلامی به یاوران علمی دانشگاهیان

پیشرفت های علمی و فناوری کشور، کسب رتبه های برتر در عرصه های مختلف علمی، پیشتازی و مرزشکنی علمی همه و همه مرهون مجاهدت علمی جامعه دانشگاه، دانشمندان و پژوهشگران برجسته کشور است و پرواضح است که در این میان یاوران علمی در نیل به موفقیت علمی-فرهنگی، فناوری و نوآوری نقشی بی بدیل و غیرقابل انکار دارند، به طوری که از شاخص «نسبت کارمند به هیئت علمی» به عنوان یکی از شاخص های مهم و تاثیرگذار در توسعه منابع انسانی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی، یاد می شود.

در این گزارش که دهمین گزارش از سری «گزارشات تبیین پیشرفت‌های کشور در زمینه توسعه آموزش عالی در چهل و چهار سال اول انقلاب اسلامی ایران» بوده، به تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی ایران در توسعه منابع انسانی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پرداخته شده است. در این راستا، بر اساس اطلاعات موجود در پایگاه اطلاعات آماری موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، میزان رشد تعداد یاوران علمی (کادر اداری دانشگاه ها) را در دو بازه زمانی ۵۷-۱۳۵۶ و ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مقایسه کرده ایم. این گزارش حاکی از آن است که رشد ۱۳ برابری اعضای هیات علمی در چهل سال اخیر با رشد ۳/۵ برابری کارکنان غیرهیئت علمی همراه بوده است و از این جهت عملکرد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و جذب نیروی انسانی غیرهیئت علمی مناسب به نظر می رسد. به عبارت دیگر می توان گفت که جمهوری اسلامی ایران به نسبت زمان پهلوی توجه ویژه ای به توسعه منابع انسانی دانشگاه ها داشته و در چهار دهه پس از انقلاب اسلامی با برنامه ریزی منابع انسانی مناسب، تعداد کارکنان دانشگاهی را به بیش از ۳ برابر توسعه داده است. در پایه این گزارش، تعداد کارکنان دانشگاهی از حدود ۲۸ هزار نفر در اول انقلاب به حدود ۹۸ هزار نفر در سال ۱۴۰۰ رسیده است، یعنی رشدی در حدود ۳/۵ برابر. در نمودار زیر تعداد کارکنان اداری در مقاطع زمانی ۵۷-۱۳۵۶ و ۱۴۰۰-۱۳۹۹ آمده است:

نمودار (۱): تعداد کارکنان اداری (یاوران علمی) دانشگاه و موسسات آموزش عالی کشور در دو مقطع زمانی ۱۳۵۶ و ۱۴۰۰

همانطور که در نمودارهای فوق ملاحظه می شود، کشور ایران در حوزه توسعه منابع انسانی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در حوزه اداری، در طی ۴۴ سال، رشد ۳/۵ برابری را تجربه کرده است. بی شک همه این روندهای چشمگیر پیشرفت طی بیش از ۴ دهه به برکت انقلاب اسلامی ایران و همت و تلاش جوانان متدین این مرز و بوم بوده است و از این بابت خداوند سبحان را شاکریم.

تدوین: دکتر احمد سعیدی

منابع اطلاعاتی گزارش حاضر صرفاً از پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، سیستم پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی استخراج شده است. این پایگاه اطلاعات آمار آموزش عالی، قدمتی بیش از ۴۰ سال داشته و عمدتاً با تاسیس سیستم در سال ۱۳۶۸ پایه گذاری گردیده است. پایگاه ستادی، دارای آرشیو آماری چندین از جامعیت آموزش عالی ایران و به صورت مقطعی، کلیه آموزشی، دفاتر آموزشی، دفاتر آموزشگاهان و فهرست و تعداد دانشگاه های دولتی و غیردولتی ایران از سال ۱۳۶۸ تا کنون می باشد. جهت اطلاعات بیشتر و دسترسی به جزئیات آمار و اطلاعات سری برداری گزارش فوق به شماره ۱۸۸۵ ۲۲۹۴۲ ۰۹- گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات سیستم پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (دکتر احمد سعیدی) مراجعه فرمایید.

ایجاد گروه پژوهشی فلسفه آموزش عالی

گروه‌های پژوهشی مؤسسه با حضور اعضاء محترم هیأت علمی مسائل مهم نظام آموزش عالی را در قالب طرح‌های پژوهشی و فعالیت‌های علمی دائماً رصد و مطالعه می‌کنند از جمله گروه پژوهشی اقتصاد آموزش عالی، مسائل ناظر به نظام تأمین مالی و اقتصاد دانشگاه‌ها را مطالعه می‌کنند و گروه مدیریت آموزش عالی مسائل مربوط به حکمرانی آموزش عالی را بررسی می‌کنند، موضوع مهم جنسیتی آموزش عالی در زیست‌بوم جمهوری اسلامی ایران و مطالعات ناظر به طراحی الگوی آموزش عالی مطلوب و نسبت آن با نسل‌های مختلف دانشگاهی رایج در دنیا عملاً مأموریت مهم و مستقل هیچ یک از گروه‌های فعال نبود. از این جهت پس از دریافت نظرات کارشناسی و خبرگانی گروه جدیدی با عنوان گروه فلسفه آموزش عالی ایجاد شد. برای گروه فلسفه آموزش عالی از طریق فراخوان جذب اعضاء هیأت علمی ۴ نفر در فرایند جذب قرار گرفته است و تلاش شد تا حوزه تخصصی اعضاء هیأت علمی جذب شده مرتبط و تأمین‌کننده نیاز تخصصی گروه مربوطه باشد. این گروه با رویکردی فلسفی به توصیف، تبیین و ارزیابی مبانی، اهداف، اصول، ساختارها، مسایل، مولفه ها و اجزاء آموزش عالی و نسبت آن با دیگر عناصر اثرگذار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی می‌پردازد و می‌کوشد راهکارهای، اصول، هنجارها و بایسته‌هایی را ترسیم کند که منجر به اصلاح اهداف و ساختار موجود آموزش عالی، هم‌راستا با اهداف، و سیاستهای کلان نظام جمهوری اسلامی ایران در گام دوم انقلاب منطبق با زیست‌بوم ایران شود.

اهداف:

- اصلاح ساختار و طراحی معماری کلان آموزش عالی کشور
- نظریه پردازی در خصوص چیستی آموزش عالی
- ترسیم نسبت نظام آموزش با دیگر ساختارهای حاکمیتی
- ترسیم سند و چشم انداز آموزش عالی در نظام جمهوری اسلامی ایران

ایجاد گروه پژوهشی آینده پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی

گروه آینده‌پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی هر چند در فهرست گروه‌های پژوهشی مؤسسه قرار داشت ولی در عمل شکل نگرفته بود و شاید دلیل مهم این امر عدم حضور عضو و اعضاء محترم هیأت علمی مرتبط بود. در دوره جدید با جابجایی اعضاء محترم هیأت علمی و جذب اعضای هیأت علمی جدید و جوان این فرصت فراهم شد تا گروه‌های فعلی مؤسسه از این نظر تقویت شدند و از این طریق فرصتی فراهم شد تا گروه آینده‌پژوهی نیز رسماً کار خود را شروع کند. برخی از مأموریت‌های مهم گروه عبارت از:

- تحلیل روندها و تحولات بنیادین آموزش عالی و بررسی تاثیر آنها بر عدم قطعیت‌های آموزش عالی با تاکید بر محافظت از آینده؛
- تحلیل روندها، تحولات، پیشران‌ها و دگرگونی‌های بنیادین آموزش عالی و بررسی تاثیر آنها بر محیط آتی ملی و بین‌المللی؛
- کمک به بهبود نظام برنامه‌ریزی و سیاستگذاری آموزش عالی مبتنی بر فهم زمان گسسته و تدوین و اعتباریابی سناریوهای مختلف و ارائه بسته‌های دانشی برای درک دانشگاه و آموزش عالی آینده ؛
- تولید دانش میان رشته‌ای موردنیاز برای آینده‌نگاری آموزش عالی و رصد آینده؛
- ترویج تفکر آینده اندیشی و خلق آینده‌های بهتر در عرصه آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری‌ها.

از فروردین سال ۱۴۰۱ (تاریخ تاسیس گروه) تا خرداد ۱۴۰۳

پژوهشگر	مرتبه علمی	مقاله ISC و Q۱	مقاله کنفرانس	طرح موظف خاتمه	طرح غیرموظف خاتمه	میز پژوهشی	گزارش سیاستی	کتاب منتشره	نشست تخصصی/ سخنرانی	کارگاه	راهنمایی و مشاوره پایان نامه
دکتر رضا منیعی		۳	۲	۲ طرح + ۲ همکار طرح	۱	۱	۴	۳	۱۰	۱	۳
دکتر سمیه فریدونی		۵	۲	۲	–	۱	۲	۱	۱۵	۳	۵
جمع کل		۸	۴	۴	۱	۲	۶	۴	۲۵	۴	۸

تعداد جلسات گروه: ۲۷ جلسه

کمیته آمار بخشی

ساماندهی نظام آماری و همچنین گردآوری و تدوین آمار و اطلاعات جامع، صحیح و به هنگام از مقتضیات برنامه‌های توسعه به شمار می‌رود. در راستای ادامه فعالیتهای کمیته آمار بخشی در ۱۰ سال گذشته که با هدف ارتقای کلیه زمینه‌های مرتبط با آمار (آمارهای ثبتی، استانداردسازی واژه‌ها و تعاریف، تولید آمار و فناوری اطلاعات و پایگاه اطلاعات آماری کشور، استانداردسازی اقلام آماری، جمع‌آوری شاخص‌های آموزش‌عالی و...) صورت پذیرفت، اقدامات راهبردی و اجرایی پیش‌بینی گردید که به شرح زیر انجام پذیرفت:

۱- تعامل با معاونت‌های وزارتخانه متبوع، مرکز آمار ایران، سازمان سنجش آموزش کشور، سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی، دانشگاه جامع علمی-کاربردی، دانشگاه پیام نور، صندوق رفاه دانشجویان، دانشگاه آزاد اسلامی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور یکسان‌سازی تعاریف و واژگان مرتبط با حوزه‌های آموزش‌عالی؛

۲- جمع‌آوری پیشنهادات جدید حوزه‌های ذی‌ربط در خصوص تعاریف و مفاهیم اقلام آماری علوم، تحقیقات و فناوری بویژه دانشگاه جامع علمی– کاربردی (پس از تصویب نظام جدید مهارت آموزی) به‌منظور بازنگری و استانداردسازی تعاریف اقلام آماری علوم، تحقیقات و فناوری؛

۳- برگزاری جلسات بازنگری سند آماری عتف در برنامه ششم توسعه توسط اعضای کمیته آمار بخشی؛

۴- برگزاری جلسات بازنگری سند راهبردی آماری عتف توسط اعضای کمیته آمار بخشی؛

۵- تعامل با کمیته‌های آمار بخشی دستگاه‌های اجرایی؛

۶- مشارکت در تدوین شناسنامه‌های شاخص‌های نقشه جامع علمی کشور در شورای عالی انقلاب فرهنگی و مرکز آمار ایران؛

۷- تهیه بروشورهای خاص کمیته آمار بخشی برای نمایشگاههای مختلف؛

۸- تهیه گزارش‌های لازم برای شورای عالی انقلاب فرهنگی، روابط عمومی وزارت علوم، مرکز آمار ایران و شورای معاونین وزارت علوم در خصوص فعالیت‌های این حوزه.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۸/۰۹
شماره: ۲۲۸۳۱۵/و
پیوست:

شماره پیگیری
۹۷۸۹۲۲۱

جناب آقای دکتر علی‌باقر طاهری‌نیا
رئیس محترم مؤسسهٔ پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

با سلام و احترام،

با توجه به‌مراتب تعهد، تخصص و تجارب ارزندهٔ جناب‌عالی و به استناد بند یک، یکصدوششمین مصوّبهٔ جلسهٔ شورای عالی اداری به شمارهٔ ۱۹۰۱/۱۷۲۷۹۲ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۲ و ابلاغیهٔ شمارهٔ ۹۰۳۹/و مورخ ۱۳۸۵/۰۵/۱۸ وزارتی مبنی‌بر تشکیل کمیتهٔ آماربخشی علوم تحقیقات و فناوری در مؤسسهٔ پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، به سمت رئیس کمیتهٔ آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری منصوب می‌شوید.

امید است که با اتکال به خداوند متعال در پیشبرد اهداف نظام آموزش عالی کشور، به‌ویژه بهبود و ارتقای کیفیت آمار نظام آموزش عالی، موفق و مؤید باشید.

محمدعلی زلفی گل
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

نشانی:
تهران شهرک قدس
میدان صنعت، خیابان
خوردین، خیابان هرمزان
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۶۶۶۶-۶۴۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۶۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

اعضاء کمیته آماربخشی

- رئیس محترم اداره آمار، تحلیل داده و هوشمندسازی وزارت علوم (شباهنگ رشیدی)
- معاون محترم اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (علی خطیبی)
- معاون محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (قاسم عموعابدینی)
- معاون محترم برنامه ریزی آموزش عالی معاونت آموزشی وزارت علوم (هادی روحانی)
- معاون محترم پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (پیمان صالحی)
- نماینده محترم معاونت پژوهشی و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مهدی رمضانی)
- معاون محترم فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (عبدالحسین کلانتری)
- نماینده محترم دفتر حقوقی وزارت علوم (مجید صادق نژاد نائینی)
- مشاور محترم وزیر و مدیرکل حوزه وزارتی (علی شمسی پور)
- معاون محترم برنامه ریزی دفتر برنامه، بودجه و تشکیلات (نرگس قنبری)
- دبیر محترم شورای گسترش، آمایش، برنامه ریزی و کار آفرینی دانشگاه آزاد اسلامی (سعید آزادیان)
- رئیس محترم مرکز آمار ایران (داریوش ابوحمزه)
- سرپرست محترم دفتر فرهنگی، بازرگانی و خدمات مرکز آمار ایران (مصطفی دانش)
- مدیر کل محترم دفتر برنامه ریزی ،پایش عملکرد و دبیر خانه شورای عالی آمار (محمود غلامی مرادلو)
- مدیر کل محترم دفتر محاسبه شاخص برنامه ها و سیاست‌های کلان مرکز آمار ایران (نریمان یوسفی)
- مدیرکل محترم دفتر ریاست , روابط عمومی و همکاریهای بین الملل مرکز آمار ایران (علی رحیمی)
- سرپرست محترم دفتر برنامه، بودجه، تشکیلات و تحول اداری دانشگاه پیام نور (داود درویشی سلوکائی)
- رئیس محترم صندوق رفاه دانشجویان (مسعود گنجی)
- معاون محترم دانشجویی صندوق رفاه دانشجویان (الیاس منیری)
- معاون محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (ابوالفضل باقری فرد)
- مشاور محترم معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (امیر مختاری)
- مدیرکل محترم دفتر سیاستگذاری و برنامه ریزی فرهنگی و اجتماعی (محمدمهدی ذوالفقارزاده)
- معاون محترم وزیر و رئیس سازمان امور دانشجویان (هاشم داداش پور)

- نماینده محترم دانشگاه جامع علمی کاربردی در کمیته آمار بخشی (محسن دارابی)
- معاون محترم برنامه ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش (علی فرهادی)
- معاون محترم دفتر آموزش عالی سازمان برنامه و بودجه کشور (آقاجانی)
- معاون محترم فنی و آماری سازمان سنجش آموزش کشور (احسان جمالی)
- معاون محترم وزیر رئیس محترم سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران (حسن زمانیان)

ارتقاء سازمانی و افزایش اثربخشی

اصلاح اساسنامه

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی که در سال ۱۳۴۷ تأسیس شده است. از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰ مؤسسه منحل می‌شود و از سال ۱۳۶۰ مجدداً کار خود را آغاز می‌کند و تا سال ۱۳۶۸ یک دوره کم فروغ را پشت سر می‌گذارد تا اینکه از سال ۱۳۶۸ بنا به نیاز و به استناد تجارب قبلی براساس مجوز مورخ ۱۳۶۹/۱۲/۲۵ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم و تصویب اساسنامه مربوط مجدداً فعالیت خود را آغاز نموده است. پس از این دوره در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۹۷ اساسنامه مؤسسه مورد بازنگری قرار گرفته و نهایتاً در سال ۱۴۰۲ بواسطه تحولات عرصه علم، فناوری و نوآوری و نیز ظرفیت‌سازی‌های جدیدی که در جهت ایفای نقش مؤسسه به عنوان کانون تفکر آموزش عالی لازم بود و هم‌راستا با اسناد بالادستی مربوط اساسنامه جدید در تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ در شورای گسترش آموزش عال به تصویب رسید.

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵
شماره: ۳۲۹۱۵۵
پیوست:

اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی
وابسته به وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری

مقدمه

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی، که براساس مجوز مورخ ۶۹/۱۲/۲۵ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (ابلاغ شماره ۳۴/۷۲ مورخ ۱۳۷۰/۱/۱۰) به منظور ایجاد یک مرکز پژوهشی توانمند برای مطالعه و پیشنهاد سیاست‌های برنامه‌ریزی، تدوین و اجرای نظام ارزشیابی آموزش عالی و به استناد ماده «۱» قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی تأسیس و در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۹۸ در جلسات مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ و ۱۳۹۷/۱۲/۱۹ شورای گسترش آموزش عالی (ابلاغیه‌های شماره ۲۲/۵۵۱۲ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۹ و ۲۶۱۲۹ مورخ ۱۳۹۸/۲/۹) مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفت. اینک با گذشت بیش از ۳۲ سال از تاریخ تأسیس این مؤسسه و به منظور حفظ و احیای فلسفه تأسیس مؤسسه یاد شده و ابقای نقش و جایگاه سازمانی آن در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (کانون تفکر و بازوی مشورتی وزارت متبوع) اساسنامه این مؤسسه براساس اسناد بالادستی از جمله: آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌های و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری (مصوب مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰)، قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸)، بیانیه گام دوم انقلاب، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و نقشه جامع علمی کشور به شرح این اساسنامه تهیه و تدوین شد.

در این اساسنامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به اختصار «وزارت» و **مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی** به اختصار «مؤسسه» نامیده می‌شود.

ماده۱- اهداف

۱- انتشار و انتقال دانش آموزش عالی در میان نقش‌آفرینان و ذینفعان آموزش عالی
۲- توسعه کمی و کیفی پژوهش در قلمرو آموزش عالی با تأکید بر تولید دانش بومی
۳- ایفای نقش مسئولیت اجتماعی و افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی با رویکرد به آینده
۴- پاسخگویی به نیازهای تحقیقاتی، سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی حوزه آموزش عالی
۵- مرجعیت رسمی آمار و اطلاعات نظام آموزش عالی و دستیابی به مرجعیت در حوزه سیاست پژوهی، دانشگاه پژوهی، آینده پژوهی و مطالعات برنامه ریزی و

نشانی:
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۳۸۹۱-۱۴۶۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

ارتقاء جایگاه مؤسسه

سابقه برنامه‌ریزی توسعه در ایران به سال ۱۳۲۷ برمی‌گردد که اولین برنامه توسعه کشور بوسیله متخصصان خارجی تنظیم گردید و سازماندهی برای برنامه‌ریزی نیز در سال ۱۳۲۸ طراحی شد .در بخش آموزش عالی در سال ۱۳۴۶ وزارت علوم و آموزش عالی تأسیس شد و نیز موسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی به عنوان سازمانی مستقل در جهت همکاری و همفکری با وزارت علوم و آموزش عالی در سال ۱۳۴۸ پس از طی مراحل قانونی بوجود آمد و در سال ۱۳۶۰ منحل گردید. بدین ترتیب با انحلال مؤسسه تحقیقات متأسفانه نیروی انسانی با تجربه آن هم در سطح دانشگاه‌ها، وزارت و کشور پراکنده گردیدند. در جریان طراحی برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تدوین برنامه بخش آموزش عالی و تحقیقات، کمبود مطالعات و تحقیقات و اطلاعات مستند علمی و نیروی انسانی متخصص، با تجربه، کاردان و آشنا به امر برنامه‌ریزی توسعه در آموزش عالی احساس گردید که پس از بررسی‌های کارشناسی توسط متخصصان اقتصاد، برنامه‌ریزی و مدیریت، روانشناسی و علوم اجتماعی از دانشگاه‌های تهران، تربیت معلم تهران، شهید بهشتی، شیراز، اصفهان، تبریز و مشهد، طی ۳۵ جلسه ۶ ساعته مسایل و مشکلات آموزش عالی بررسی شد و به منظور چگونگی امر نهادی کردن پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی با استفاده از تجربیات گذشته پیشنهاد گردید که موسسه ای با نام مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تاسیس گردد. در این زمینه، اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی در تاریخ ۱۳۶۹/۱۲/۲۵ توسط شورای گسترش آموزش عالی به تصویب رسید.این مؤسسه عملاً از سال ۱۳۷۰ با امکانات مرکز آمار و برنامه‌ریزی آموزشی، که از واحدهای تابعه معاونت آموزشی وزارت متبوع است، شروع به کار نمود و با گذشت مدت زمانی در حدود ۲ سال، سرانجام تشکیلات و نمودار سازمانی آن در تاریخ ۱۳۷۲/۵/۱۲ به تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور رسید و فعالیت خود را رسماً آغاز نمود. در زمان دکتر علی اکبر سیاری در سال ۷۰-۱۳۶۹ ایشان علاوه بر پست ریاست مؤسسه به عنوان معاون هماهنگی وزیر منصوب شدند. بعد از وی جایگاه مؤسسه به همتراز معاون وزیر و رئیس مؤسسه تقلیل یافت. شایان ذکر است در سال ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۲ دکتر جعفر توفیقی علاوه بر سمت معاونت اموزشی وزارتخانه، ریاست مؤسسه را عهده دار شدند. از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۴۰۲ عنوان همترازی نیز از موسسه حذف و فقط به عنوان رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی شناخته شد.

با این مقدمات و سوابق در سال ۱۴۰۲ به استناد تجارب قبلی و جایگاه ارزشمند علمی و راهبردی موسسه موضوع احیاء مجدد جایگاه سابق در دستور کار قرار گرفت و ضمن اصلاح اساسنامه رسما به عنوان معاون وزیر و رئیس مؤسسه در تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ شناخته شد.

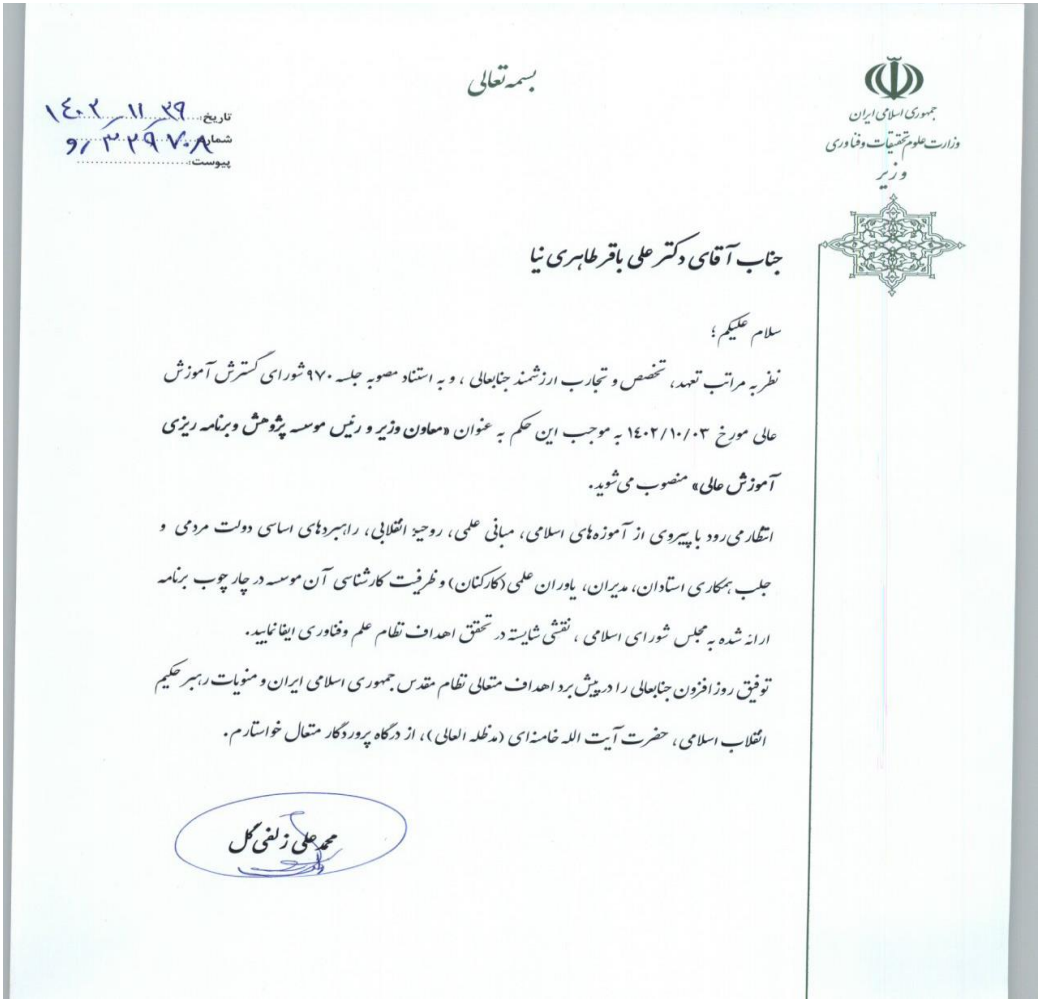

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزیر

تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۹
شماره ۹۷۳۲۹۷۰۸
پیوست

جناب آقای دکتر علی باقر طاهری نیا

سلام علیکم؛

نظر به مراتب تعهد، تخصص و تجارب ارزشمند جنابعالی، و به استناد مصوبه جلسه ۹۷۰ شورای گسترش آموزش عالی مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۳ به موجب این حکم به عنوان «معاون وزیر و رئیس موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی» منصوب می شوید.

انتظار می رود با پیروی از آموزه‌های اسلامی، مبانی علمی، روحیه انقلابی، راهبردهای اساسی دولت مردمی و جلب همکاری استادان، مدیران، یاوران علمی (کارکنان) و ظرفیت کارشناسی آن موسسه در چارچوب برنامه ارائه شده به مجلس شورای اسلامی، نقشی شایسته در تحقق اهداف نظام علم و فناوری ایفا نمایید.

توفیق روزافزون جنابعالی را در پیش برد اهداف متعالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و منویات رهبر حکیم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)، از درگاه پروردگار متعال خواستارم.

محمدعلی زلفی گل

هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

دبیرخانه هیأت امنای منطقه دو پژوهشی از تاریخ ۱۳۸۶/۱/۲۵ به مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی واگذار شده است. مؤسسات عضو هیأت امناء منطقه دو پژوهشی عبارتند از: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، مؤسسه تحقیقات سیاست علمی کشور، مؤسسه تحقیقات جمعیت کشور، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، حوزه ستادی وزارت علوم، سازمان امور دانشجویان و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری.

جلسات نشست عادی هیأت امنا به منظور بررسی برنامه‌های راهبردی مؤسسات عضو، بودجه‌های تفصیلی، گزارش‌های حسابرسی از عملکرد مالی مؤسسات عضو و سایر مسائل مطروحه از سوی مؤسسات عضو حداقل دو بار در سال تشکیل می‌شود. جلسات فوق العاده نیز در موارد ضروری و بنا به تقاضای هر یک از اعضا و موافقت رئیس هیأت امنا تشکیل می شود.

اعضای حقیقی هیأت امنا

اعضای حقیقی هیات امنا عبارتند از : زنده یاد دکتر عادل آذر، دکتر علیرضا منادی سفیدان، دکتر حبیب اله دهمرده، دکتر سید محمد مقیمی، دکتر محمدرضا مردانی، دکتر علی خطیبی؛ که پس از درگذشت دکتر عادل آذر جناب آقای دکتر حمید آقاجانی عضو هیأت علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان عضو جدید معرفی و با حکم مقام عالی وزارت به عنوان عضو هیأت امنا منصوب شدند.

صفحه اصلی اعضا مصوبات معرفی
موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
هیات امنای منطقه دو پژوهشی

اخبار

بررسی هفده دستور در جلسه کمیسیون دائمی هیات امناء منطقه دو پژوهشی ۱۴۰۱/۷/۴
جلسه کمیسیون دائمی هیات امناء منطقه دو پژوهشی با بررسی هفده موضوع در دفتر معاون پژوهشی وزارت علوم برگزار شد...

رییس موسسه با صدور پیامی درگذشت دکتر عادل آذر را تسلیت گفت ۱۴۰۱/۵/۸
دکتر علی باقر طاهری نیا رئیس موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی و دبیر هیات امنا منطقه دو پژوهشی با صدور پیامی درگذشت دکتر عادل آذر ...

با حضور اعضا:
جلسه کمیسیون دائمی هیات امناء منطقه دو پژوهشی برگزار شد ۱۴۰۱/۴/۲۸
جلسه کمیسیون دائمی هیات امناء منطقه دو پژوهشی در دفتر معاون پژوهشی وزارت علوم برگزار شد

اصلاح و به روزرسانی وبگاه هیأت امنای منطقه دو پژوهشی

پس از استقرار دولت سیزدهم و تغییر و تحولات ناشی از آن شامل انتصابات جدید رؤسای مؤسسات عضو و همچنین صدور احکام اعضای حقیقی و حقوقی اعضای کمیسیون دائمی و هیأت امنا، وبگاه دبیرخانه هیأت امنا متناسب با تحولات صورت گرفته و به منظور آشنایی مخاطبان و ذینفعان به روزرسانی شد.

گزارش عملکرد قبلی دبیرخانه در سالهای ۱۳۹۰-۱۴۰۰

به منظور آشنایی اعضای محترم هیأت امنا با پیشینه، جهت گیری‌ها و تصمیم‌های هیأت امنای منطقه دو پژوهشی در جلسه هیأت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۹ گزارشی تحلیلی و محتوایی از عملکرد هیأت امنا و دبیرخانه آن در یک دهه اخیر ارائه شد. در این گزارش ابتدا مؤسسات عضو، مأموریت و ساختار آنها معرفی و سپس تقویم و زمانبندی برگزاری جلسات ارائه و در نهایت محتوای جلسات تحلیل و در قالب جدول‌های آماری ارائه شد که در ذیل برخی از این مطالب ذکر شده است.

از ابتدای دولت سیزدهم تا کنون ۱۰ جلسه کمیسیون دائمی به شرح جدول ذیل برگزار شده است.

جدول ۱. جلسات برگزار شده کمیسیون دائمی

ردیف	تاریخ جلسه	تعداد مصوبات
۱	۱۴۰۰/۱۱/۴	۲۰
۲	۱۴۰۰/۱۱/۲۰	۹
۳	۱۴۰۱/۴/۲۵	۱۳
۴	۱۴۰۱/۶/۱۴	۱۷
۵	۱۴۰۱/۶/۲۰	۴
۶	۱۴۰۱/۱۲/۱	۲۹
۷	۱۴۰۲/۱۱/۲۳	۱۷
۸	۱۴۰۲/۵/۲۳	۱۶
۹	۱۴۰۲/۶/۲۶	۲۱
۱۰	۱۴۰۲/۱۱/۲۳	۱۷

همچنین از ابتدای دولت سیزدهم تا کنون ۹ جلسه هیأت امنا به شرح جدول ذیل برگزار شده است.

جدول ۲. جلسات برگزار شده هیأت امنا

ردیف	نوع نشست	تاریخ نشست	وضعیت نشست	تعداد مصوبات
۱	۱۴۰۰/۱۱/۱۹	عادی	برگزار شده	۱۳
۲	۱۴۰۰/۱۲/۱	فوق العاده	برگزار شده	۹
۳	۱۴۰۱/۶/۲۹	عادی	برگزار شده	۲۱
۴	۱۴۰۱/۱۱/۱۱	فوق العاده	برگزار شده	۲
۵	۱۴۰۱/۱۲/۲۳	عادی	برگزار شده	۳۳
۶	۱۴۰۲/۶/۲۸	فوق العاده	برگزار شده	۲
۷	۱۴۰۲/۷/۲۲	عادی	برگزار شده	۲۳
۸	۱۴۰۲/۹/۱۱	فوق العاده	برگزار شده	۳
۹	۱۴۰۲/۱۲/۱۳	عادی	برگزار شده	۲۰

سایر اقدامات انجام شده

مکاتبه با مؤسسات عضو و درخواست برنامه‌های راهبردی و جامع نیروی انسانی، ارسال برای کارگروه منتخب جهت بررسی و طرح در جلسه هیأت امنا؛ برنامه‌های راهبردی در دستور کار کمیسیون دائمی مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۴ و نشست عادی هیأت امنای منطقه دو پژوهشی قرار گرفت و مقرر شد برنامه‌های مذکور با در نظر گرفتن سیاست‌های ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تدوین شود. لازم به ذکر است برنامه‌های مصوب سال ۱۳۹۵ تا پایان شهریور ۱۴۰۱ تمدید شد. برنامه راهبردی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران در دستور کار هیأت امنای مورخ ۱۴۰۱/۶/۲۹ قرار گرفت و به تصویب رسید.

- تقدیر از اعضای حقیقی پیشین کمیسیون دائمی و هیأت امنا
- پرداخت حق حضور در جلسات اعضای حقیقی و همکاران دبیرخانه هیأت امنا
- پیگیری و مکاتبه با رؤسای مؤسسات عضو در خصوص ارسال برنامه های راهبردی، بودجه های تفصیلی و اصلاحیه های آن و گزارش های حسابرسی
- مکاتبه با قائم مقام محترم وزیر و ارائه پیشنهاد در خصوص سامانه سامان ها
- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با مؤسسات عضو هیأت امنای منطقه دو پژوهشی و پیگیری آنها

مجمع پژوهشگاههای ملی کشور

پس از انتخاب جناب آقای دکتر علی‌باقر طاهری‌نیا ریاست محترم مؤسسه به سمت دبیر مجمع پژوهشگاه‌های ملی کشور و استقرار دبیرخانه آن در محل مؤسسه طی ابلاغی از سوی ریاست مؤسسه انجام امور مربوط به دبیرخانه روابط عمومی محول گردید. در دوره جدید مجمع پژوهشگاه‌های ملی کشور نشست‌های دوره‌ای به صورت ماهانه و به میزبانی چرخشی برگزار می‌شد. برهمین اساس هر یک از اعضاء در نشستی که میزبان اعضاء مجمع بودند ابتدا گزارشی از ظرفیت‌ها و برنامه و تجارب خود را در اختیار اعضاء قرار می‌دادند. این شیوه اداره جلسات بستر مناسبی برای افزایش شناخت متقابل اعضاء از زمینه‌های همکاری متقابلی را فراهم می‌کرد. در این زمینه ۲۸ جلسه برگزار و مصوبات آن پیگیری و اجرایی شده است که از آن جمله می‌توان به:

- تهیه آئین‌نامه ساعت موظف اعضای هیأت علمی
- مشارکت در تهیه آئین‌نامه پذیرش دانشجو در پژوهشگاهها
- ارائه نظرات اصلاحی در خصوص رتبه‌بندی مراکز پژوهشی
- ارائه نظرات اصلاحی در خصوص سطح‌بندی و گونه‌بندی مراکز پژوهشی اشاره نمود.

- همچنین به منظور معرفی اقدامات، دستاوردها و ظرفیت های موجود در پژوهشگاههای کشور به مسئولین و مقامات مربوطه، برگزاری جلسات مشترک با ایشان در دستور کار دبیرخانه مجمع قرار گرفت. در این زمینه ضمن برگزاری جلسات مشترک با مسئولین و معاونین محترم آموزشی، پژوهشی، فناوری و نوآوری در وزارت علوم، نسبت به برگزاری جلسات متعدد با جناب آقای دکتر خسروپناه دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی، برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مدیران و مسئولین شورای عالی عتف و مدیران محترم سازمان برنامه و بودجه نیز اقدام شد.

- افزایش اعضای مجمع از ۱۶ به ۲۰ عضو

در مدت استقرار دبیرخانه مجمع در موسسه اعضای مجمع از ۱۶ پژوهشگاه به ۲۰ پژوهشگاه ارتقاء یافت. همچنین دو پژوهشگاه فناوری اطلاعات وزارت ارتباطات و پژوهشگاه جنگ دانشکده فرماندهی و ستاد ارتش نیز به عنوان عضو وابسته به عضویت مجمع درامدند.

- تدوین کتاب گزارش عملکرد دوساله پژوهشگاهها عضو مجمع

مستند سازی عملکرد دستکاهها و استفاده از تجربیات اندوخته شده یکی از اهداف سازمانهای مختلف می باشد. در همین زمینه مجمع پژوهشگاههای ملی کشور نیز با هدف ارائه دستاوردهای پژوهشگاههای عضو نسبت به تدوین گزارش عملکرد دوساله پژوهشگاهها اقدام نمود. لذا دبیرخانه مجمع با همکاری پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) با جمع آوری دستاوردهای و عملکرد پژوهشگاههای عضو نسبت به انتشار کتاب گزارش عملکرد دوسالانه پژوهشگاهها اقدام نمود.

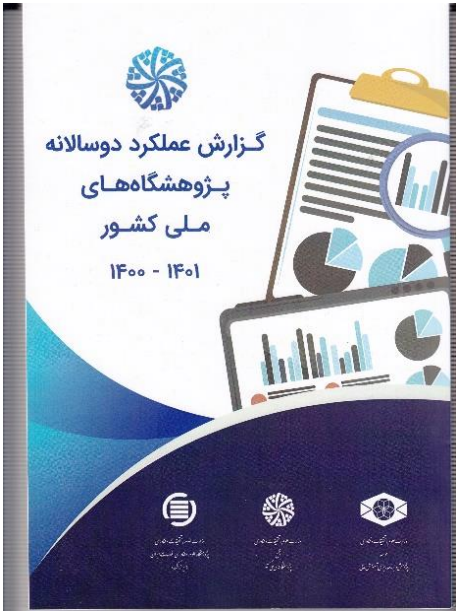

- تدوین کتابچه فرمهای بیان مسئله و راه حل پیشنهادی برای ارائه به دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی

پیرو سه جلسه برگزار شده فی مابین اعضای مجمع پژوهشگاههای ملی کشور و جناب آقای دکتر خسروپناه دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی و طرح موضوعات مختلف، مقرر شد مسائل و دیدگاههای پژوهشگاهها به همراه راه حل پیشنهادی طی مجلدی به حضور دبیر محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال شود. لذا در این خصوص با جمع آوری مسائل و مشکلات پژوهشگاهها کتابچه ای تهیه طی دیدار حضوری دکتر طاهری نیا دبیر محترم مجمع خدمت آقای دکتر خسروپناه تقدیم گردید.

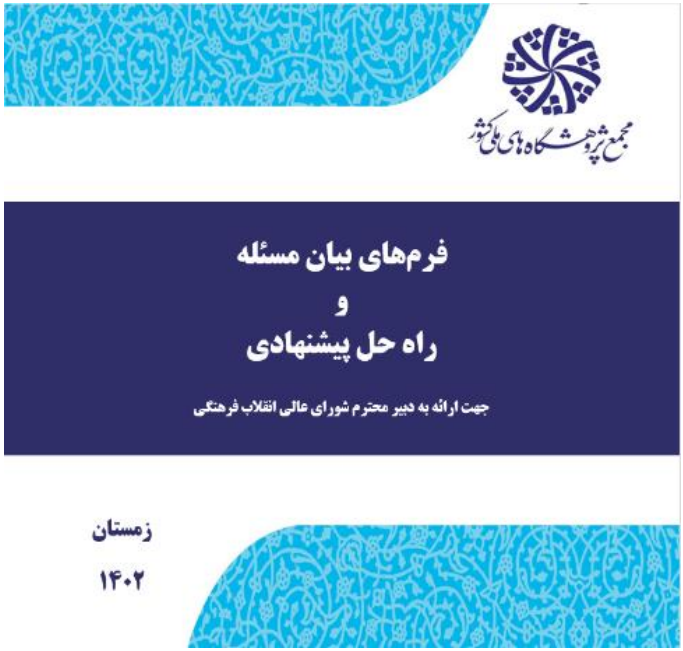

نماینده تام الاختیار وزارت عتف

تنظیم ده گزارش عملکرد وزارت علوم

حسب نظر جناب آقای دکتر زلفی‌گل مقام عالی وزارت، مسئولیت تدوین مستمر گزارش عملکرد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی محول شد که این مهم طی نامه شماره ۱۱/۲۹۱۱۵۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۹ توسط جناب آقای دکتر شمسی‌پور مدیرکل محترم دفتر وزارتی به مؤسسه ابلاغ شد. بر این اساس ۱۰ گزارش در مؤسسه تنظیم و ارایه و به دفتر هئیت دولت شده است. این امرهرچند مستلزم تکالیف جدید برای همکاران ارجمند موسسه بود لکن به تدریج به انباشت دانش ارزشمندی از اقدامات و عملکرد و برنامه های مجموعه وزارت علوم منجر خواهد شد و این دانش انباشته شده در آینده می تواند دستمایه پژوهشگران و سیاست پژوهان موسسه شود.

- گزارش عملکرد دو ساله وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- گزارش عملکرد سه ماهه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۴۰۲
- گزارش عملکرد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دولت سیزدهم ۱۴۰۲

استقرار دبیرخانه جذب جاسب

امور مربوط به تبدیل وضعیت، فعل و انفعال و جذب اعضاء هیأت علمی ۴ مؤسسه شامل (مؤسسه مطالعات جمعیت، ایرانداک، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی) تحت عنوان جذب جاسب در محل مؤسسه مطالعات جمعیت فعالیت می‌کرد ولی از تاریخ ۱۴۰۲/۸/۱ این امور به مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی محول شد و دبیرخانه آن به مؤسسه منتقل شد. از آن پس امور مربوط به هیأت اجرایی جذب و کارگروه صلاحیت عمومی و امور دبیرخانه آن و ارتباط با مرکز جذب وزارت علوم با دقت و سرعت بیشتری راهبری شد.

تشکیل دبیرخانه جاسب

- انتصاب یکی از اعضای هیات علمی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان سرپرست دبیرخانه جذب اعضای هیات علمی مشترک جاسب.
- اختصاص یک نفر کارشناس مسئول پیگیری امور دبیرخانه.
- جذب یک نفر کارشناس آشنا با سوابق پیگیری‌های صورت‌گرفته امور جذب برای انتقال تجارب و اطلاعات قبل از تشکیل دبیرخانه جذب جاسب در موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

فعالیت های اداری صورت گرفته

- تشکیل سه گروه اطلاع رسانی در پیام رسان ایتا برای سرعت بخشی در انتقال و تبادل اطلاعات فی مابین:
  ۱ـ اعضا کارگروه صلاحیت عمومی
  ۲ـ اعضای هیات اجرایی
  ۳ـ اعضای دبیرخانه جاسب
- راه اندازی دبیرخانه هیات اجرایی در موسسه به همراه لوازم و تجهیزات اداری و رایانه ای برای حفظ و نگهداری پرونده ها و مکاتبات فیزیکی

- طراحی اسلایدهای نمایشی خلاصه پرونده های متقاضیان برای طرح در جلسات دبیرخانه و رفع اشکالات و نواقص اطلاعات مربوطه
- پیگیری امور اداری و پشتیبانی جلسات در روزهای برگزاری جلسات.
- پیگیری رفع اشکالات پرونده های ورودی در سامانه مهر رضوی از طریق دانشگاه علامه طباطبایی و مرکز جذب.
- پیگیری دریافت اطلاعات و پروندهای موجود در دانشگاه علامه طباطبایی و موسسه تحقیقات جمعیت کشور برای ورود به دبیرخانه جاسب مستقر در موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی.
- حضور اعضای دبیرخانه در جلسات آشنایی با فعالیت‌های برگزاری جلسات در دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه علامه طباطبایی.
- تهیه جدول زمان بندی برگزاری جلسات و اطلاع رسانی به کلیه متقاضیان برای اعلام آمادگی در جلسات برنامه ریزی شده.
- تکمیل سوابق رایانه‌ای متقاضیان در سامانه مهر رضوی برای بررسی و نمایش آن‌ها قبل از برگزاری جلسات و پس از آن.
- تماس مستمر با روسای همه موسسات تابعه جذب جاسب برای هماهنگی و اطلاع رسانی از پرونده های در دست اقدام و تبادل نظرات با آنان.
- تماس مستمر و هماهنگی با کلیه نمایندگان معرفی شده توسط روسای موسسات تابعه جذب جاسب به منظور اطلاع رسانی و دریافت اطلاعات ضروری.

استقرار دبیرخانه هیئت اجرایی جذب مشترک (جاسب)

- بدلیل تراکم پرونده‌های هیئت اجرایی جذب موسسات پژوهشی استان تهران و به منظور تسریع در روند رسیدگی به آنها، هیئت اجرایی مشترک فی ما بین موسسه تحقیقات جمعیت کشور، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران(ایرانداک)، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی «جاسب» با ابلاغ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۱ مرکز جذب اعضای هیئت علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به ریاست رئیس موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و دبیرخانه مستقر در

موسسه شکل گرفت. در ادامه خلاصه‌ای از روند بررسی پرونده‌های مطروحه در این دبیرخانه ارایه می-شود:

گزارش عملکرد هیأت‌های اجرایی جاسب تا تیر ماه ۱۴۰۳

جمع پرونده های باقی مانده در صلاحیت عمومی	جمع پرونده های بررسی شده درکارگروه صلاحیت عمومی	جمع درخواست‌های رسیدگی در صلاحیت عمومی	وضعیت	
۰	۱۹	۱۹	تبدیل وضعیت اعضای هیئت علمی استخدام شده	
۰	۲	۲	۱۳۹۹	فراخوان
۰	۱	۱	۱۴۰۰	
۰	۲۱	۲۱	۱۴۰۱	
۰	۲۱	۲۱	۱۴۰۲	
۳	۰	۳	دیگر موارد	
۳	۶۴	۶۷	جمع	

–

– **گزارش عملکرد هیأت‌های اجرایی جاسب تا تیر ماه ۱۴۰۳**

جمع پرونده های باقی مانده در هیئت اجرایی	جمع پرونده های بررسی شده در هیئت اجرایی	جمع درخواست‌های رسیدگی در هیئت اجرایی	وضعیت	
۱	۲۰	۲۱	تبدیل وضعیت اعضای هیئت علمی استخدام شده	
۰	۲	۲	۱۳۹۹	فراخوان
۰	۱	۱	۱۴۰۰	
۰	۲۱	۲۱	۱۴۰۱	
۱۲	۹	۲۱	۱۴۰۲	
۰	۸	۸	دیگر موارد	
۱۳	۶۱	۷۴	جمع	

دبیرخانه کمیته دائمی همایش (کنفرانس) ارزیابی کیفیت در نظامهای دانشگاهی در مؤسسه

معرفی

تحقق امر ارزیابی و بهبود کیفیت آموزش عالی مستلزم ایجاد سازوکارهای ارزیابی و تضمین کیفیت در سطح ملی و دانشگاهی براساس دانش و تجربیات بین‌المللی و متناسب با زمینه و بافت محلی بعنوان ابزاری موثر برای ظرفیت‌سازی جهت پاسخگویی، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، بهبود و ارتقاء کیفیت آموزش عالی می‌باشد. بدین منظور همایش‌ها و کنفرانس‌های ارزیابی کیفیت در نظام‌های دانشگاهی با ایجاد فضایی برای تبادل نظر ذی‌نفعان، دانشگاهیان و اعضای انجمن‌های علمی - تخصصی و با هدف کلی یاری رساندن به ارتقاء فرهنگ ارزیابی کیفیت؛ تولید، اشاعه و کاربرد یافته‌های پژوهشی داخلی و بین المللی در زمینه ارزیابی کیفیت دانشگاهی و ارزشیابی آموزشی و از این طریق ارتقاء کیفیت دانشگاهی در عرصه‌های آموزش، پژوهش و عرضه خدمات تخصصی؛ از سال ۱۳۸۴ برگزار شده است. در این راستا نظر به اینکه پژوهش و برنامه ریزی در باب بهبود کیفیت آموزش عالی جزو اهداف و مأموریت های مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی و مطابق با بند ۵، ۸ و ۱۰ ماده ۲ اساسنامه آن نهاد است، به منظور یاری دادن به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای بهبود کیفیت در آموزش عالی و نیز جهت برنامه‌ریزی برای استمرار و ارتقاء کیفیت کنفرانس‌های ارزیابی کیفیت در نظام‌های دانشگاهی، دبیرخانه دائمی همایش‌ها و کنفرانس‌های ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی تشکیل گردید.

وظایف و اختیارات

۱. شناسایی دانشگاه‌های علاقه‌مند برای برگزاری کنفرانس و بررسی پیشنهادهای دریافتی از سوی دانشگاه‌های کشور برای میزبانی، کنفرانس و تصمیم‌گیری درباره انتخاب دانشگاه میزبان کنفرانس، مطابق با آیین‌نامه کنفرانس و دستورالعمل برگزاری،

۲ .هماهنگی با دانشگاه میزبان برای تعیین زمان برگزاری کنفرانس و امور علمی و اجرایی آن،

۳ .تدوین سیاست‌های بلند مدت و میان مدت کنفرانس و اطلاع رسانی درباره آنها،

۴ .برنامه‌ریزی برای برگزاری سالانه کنفرانس براساس اهداف کنفرانس،

۵ .تدوین اصول اخلاق علمی کنفرانس و نظارت بر رعایت آن،

۶ .نظارت و ارزیابی برنامه های علمی کنفرانس (شامل: داوری مقاله‌ها، برگزاری میزگردها، سخنرانی کلیدی و ...)

۷ .تدوین دستورالعمل برگزاری کنفرانس شامل: شرایط برگزاری، شرایط برگزارکنندگان و میزبانی، شرایط و چگونگی انتخاب دبیر علمی کنفرانس، اعضای کمیته علمی و اجرایی کنفرانس و وظایف آنها،

۸ .گردآوری، مستندسازی و نگهداری اطلاعات، پایگاه اطلاعاتی و وبگاه کنفرانس (فراخوان‌ها، کاربرگ داوری، مقاله نامه) و کوشش در جهت انتشار و اشاعه آنها،

۹ .تدوین آیین نامه ها و شیوه نامه‌های اجرایی کنفرانس (آیین‌نامه داوری، آیین‌نامه گزینش مقاله‌های برتر، سخنرانی‌های برتر، پایان‌نامه‌های برگزیده و ...) و نظارت بر اجرای آنها،

۱۰ .اشاعه و پیگیری نتایج کنفرانس از طریق طرح در مبادی ذیربط در جهت ارتقاء ارزیابی کیفیت در نظام‌های دانشگاهی،

۱۱ .برقراری ارتباطات بین المللی در زمینه اهداف کنفرانس و مشارکت دادن اعضای هیات علمی بین المللی در آن،

۱۲ .بررسی چگونگی تأمین مالی کنفرانس و شرایط و چگونگی پذیرش حامیان کنفرانس،

۱۳ .پیگیری نتایج، پیشنهادها و قطعنامه‌های صادره، در جهت کاربردی شدن نتایج کنفرانس در راستای بهبود کیفیت دانشگاهی.

لیست کنفرانس‌ها

ردیف	دوره کنفرانس	سطح	برگزارکننده (گان)	زمان برگزاری	مکان برگزاری
۱	اولین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	_	مرکز ارزیابی تضمین کیفیت دانشگاه تهران	دی ۱۳۸۳	دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
۲	دومین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	_	مرکز ارزیابی تضمین کیفیت دانشگاه تهران	اردیبهشت ۱۳۸۵	دانشکده علوم تربیتی و روان-شناسی دانشگاه تهران
۳	سومین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	_	مرکز ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه تهران	آبان ۱۳۸۶	دانشگاه تهران
۴	چهارمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	_	مرکز ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه تهران	اردیبهشت ۱۳۸۹	پردیس هنرهای زیبای دانشگاه تهران
۵	پنجمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	_	مرکز ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه تهران	اردیبهشت ۱۳۹۰	پردیس دانشکده‌های فنی دانشگاه تهران
۶	ششمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	_	مرکز ارزیابی و تضمین کیفیت دانشگاه تهران	اردیبهشت ۱۳۹۱	دانشگاه تهران

ردیف	دوره کنفرانس	سطح	برگزارکننده (گان)	زمان برگزاری	مکان برگزاری
۷	هفتمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	-	مرکز ارزیابی کیفیت دانشگاه تهران	اردیبهشت ۱۳۹۲	دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران
۸	هشتمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام دانشگاهی	ملی	دانشگاه شریف	اردیبهشت ۱۳۹۳	دانشگاه شریف
۹	نهمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	ملی	دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تهران	اردیبهشت ۱۳۹۴	دانشگاه فرهنگیان
۱۰	دهمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	ملی	دانشگاه تربیت مدرس	اردیبهشت ۱۳۹۵	دانشگاه تربیت مدرس
۱۱	یازدهمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	ملی	دانشگاه تبریز	اردیبهشت ۱۳۹۶	دانشگاه تبریز
۱۲	دوازدهمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	بین المللی	دانشگاه الزهرا	اردیبهشت ۱۳۹۷	دانشگاه الزهرا
۱۳	سیزدهمین همایش ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	بین المللی	دانشگاه شیراز	خرداد ۱۳۹۸	دانشگاه شیراز
۱۴	چهاردهمین کنفرانس ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	-	دانشگاه خوارزمی	اردیبهشت ۱۳۹۹	دانشگاه خوارزمی
۱۵	پانزدهمین کنفرانس ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	ملی	دانشگاه کردستان	آبان ۱۴۰۰	دانشگاه کردستان
۱۶	شانزدهمین کنفرانس ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	-	دانشگاه علامه طباطبایی	۱۷ و ۱۸ آبان ۱۴۰۱	دانشگاه علامه طباطبایی
۱۷	هفدهمین کنفرانس ارزیابی کیفیت در نظام های دانشگاهی	-	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۵ و ۶ اردیبهشت ۱۴۰۳	دانشگاه شهید باهنر کرمان

مدیریت همکاری‌های علمی و بین‌المللی

با توجه به جایگاه سازمانی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی(الف- ایفای نقش سیاست پژوهی در جایگاه معاونت وزرات عتف و ب- ایفای نقش به عنوان یک موسسه پژوهشی مستقل) سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدامات مدیریت همکاری‌های علمی و بین‌المللی این موسسه از سویی شامل اقدامات با ماهیت سیاست پژوهی(اعم از طرح، گزارش سیاستی و پایش و ارزیابی) در ارتباط با برنامه‌های بین‌المللی وزارت عتف بوده است و از سوی دیگر شامل برنامه‌ها و اقداماتی می‌شود که در نقش یک موسسه مستقل پژوهشی برای توسعه همکاری‌های علمی و بین‌المللی انجام شده است.

فعالیت های با محتوای بین المللی

ایجاد پست الکترونیک مدیریت همکاری‌های علمی و بین‌المللی در

(intlirphe@gmail.com) و international@irphe.ac.ir

عضویت موسسه در لینکدین با شناسه IRPHE IR

فعالیت ها در لینکدین:

گزارش عملکرد موسسه در لینکدین از آذر ۱۴۰۲ لغایت خرداد ۱۴۰۳

دنبال کننده‌ها: ۴۸۷ نفر

صفحات : ۲۵۶ صفحه

روزنامه ها: ۵۹

گروه ها: ۲۲ گروه

برخی از گروه‌های بین المللی که موسسه در آنها عضویت دارد:

Higher Education Futures – Quality, innovation and sustainability in higher education – China	International Higher Education Teaching and Learning Association
Learning, Education, and Training Professionals Group	QATAR UNIVERSITY – INTERNATIONAL AFFAIRS OFFICE
Chinese Academy of Sciences Alumni	Educational Leadership: System & School Improvement to Increase ALL Students' Growth & Achievement
Ethics in Education	Education in Developing Countries
Writers & Authors	Harvard Business Review Discussion Group
IRAN BUSINESS & PROFESSIONAL NETWORK	Educational Leadership: System & School Improvement to Increase ALL Students' Growth & Achievement
Coventry University Oman Experience	IoT, Internet of Things, M۲M, Smart Cities, Connected Home, Edge Computing, IIOT and Big Data
Teacher Training and Education	Learning & Development Professionals Club
eLearning Industry	University Professor Teaching Research-Engineering Management Law Education Humanities Arts
Machine Learning Community (Moderated)	Higher Education Management

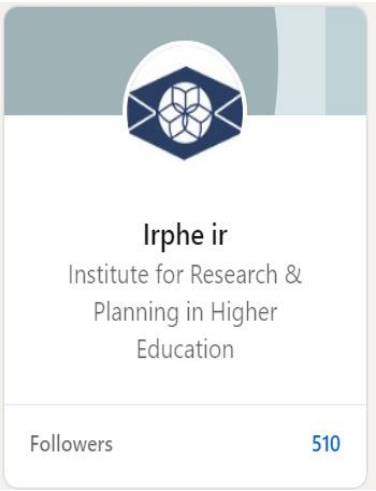

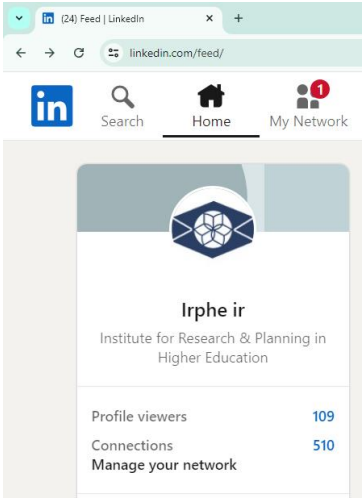

پست ها و مقالات

Published on LinkedIn

معرفی کتاب: کنگره ملی ...وزش هدفمند، مهارتی

مجموعه مقالات و ...سخنرانیهای علمی کنگره

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

آلبوم ازما؛ گزارش‌های ...مدیریتی ایده

معرفی : مؤسسه پژوهش و ...برنامه ریزی آموزش عالی

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

معرفی کتاب بازاندیشی درباره آموزش

اندیشه ورزی نقاد و ...آفرینشگر راهی بسوی

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

معرفی کتاب" سرمایه ...انسانی تحلیل نظری و

کتاب" سرمایه انسانی تحلیل ...نظری و تجربی" به همت

by Irphe ir • 1 min read

با حضور دکتر محمد ...جواد صالحی، پنل"

با حضور دکتر محمد جواد ...الحی، عضو هیئت علمی

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

برگزاری کارگاه ...رؤیت‌پذیری پژوهش و

به گزارش روابط عمومی ...وسسه در این کارگاه که به

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

سخنرانی علمی دکتر ...محمد جواد صالحی

زمان: دوشنبه ۷ اسفند ۱۴۰۲ ...اعت: ساعت ۱۰ تا ۱۲ مکان:

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

Institute for Research & Planning in High...

The history of development planning i...

by Irphe ir • 1 min read

Published on LinkedIn

دکتر طاهری نیا: موسسه ...پژوهش و برنامه‌ریزی

رییس موسسه پژوهش و ...نامه ریزی آموزش عالی به

by Irphe ir • 2 min read

Published on LinkedIn

دکتر ذاکر صالحی، عضو ...هیئت علمی موسسه

عضو هیئت علمی موسسه ...پژوهش و برنامه ریزی

by Irphe ir • 2 min read

طی نشستی مشترک ...صورت گرفت:بررسی

دکتر علی باقر طاهری نیا ...رئیس موسسه پژوهش و

by Irphe ir • 2 min read

معرفی کتاب: تحولات بین نسلی در زندگی...

معرفی کتاب: کتاب «تحولات بین‌نسلی در...

by Irphe ir • 5 min read

معرفی کتاب: چهارده ساله تجارب، برنامه ها و...

معرفی کتاب: هدف این اثر شناخت تجارب موجود در...

by Irphe ir • 1 min read

معرفی کتاب: آیین نامه های اعضاء هیأت علمی...

معرفی کتاب: این کتاب شامل ضوابط، مقررات،...

by Irphe ir • 1 min read

معرفی کتاب: حقوق آموزش عالی جلددوم؛...

معرفی کتاب: جلد دوم این مجموعه که هم اکنون پیش...

by Irphe ir • 1 min read

معرفی کتاب: حکمرانی آموزش عالی

معرفی کتاب: حکمرانی آموزشعالی این است که...

by Irphe ir • 1 min read

معرفی کتاب: بازاندیشی آموزش مهندسی

معرفی کتاب: در محیطی که به طور فزایندهای بر...

by Irphe ir • 1 min read

معرفی کتاب: دانشگاه و شهر (الگوی تعامل...

در این کتاب فقدان تعاملات مناسب و اثربخش میان...

by Irphe ir • 1 min read

معرفی کتاب : راهنمای وین دوره های آموزشی...

معرفی کتاب: هدف مؤلفان از تدوین کتاب حاضر کمک...

by Irphe ir • 1 min read

واحد پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان...

مقدمه: یکی از بحث گیزترین ارکان دولت، حوزه...

by Irphe ir • 3 min read

معرفی کتاب:مؤسسات موزش عالی غیردولتی...

نویسنده: غلامرضا ذاکر الحی تعداد صفحات: 181...

by Irphe ir • 1 min read

واکاوی ابعاد حقوقی ل سوم،سی ام و چهل...

نخستین نشست میز پژوهشی "واکاوی ابعاد...

by Irphe ir • 2 min read

نشست تآملی در آینده آموزش عالی ایران؛...

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با...

by Irphe ir • 1 min read

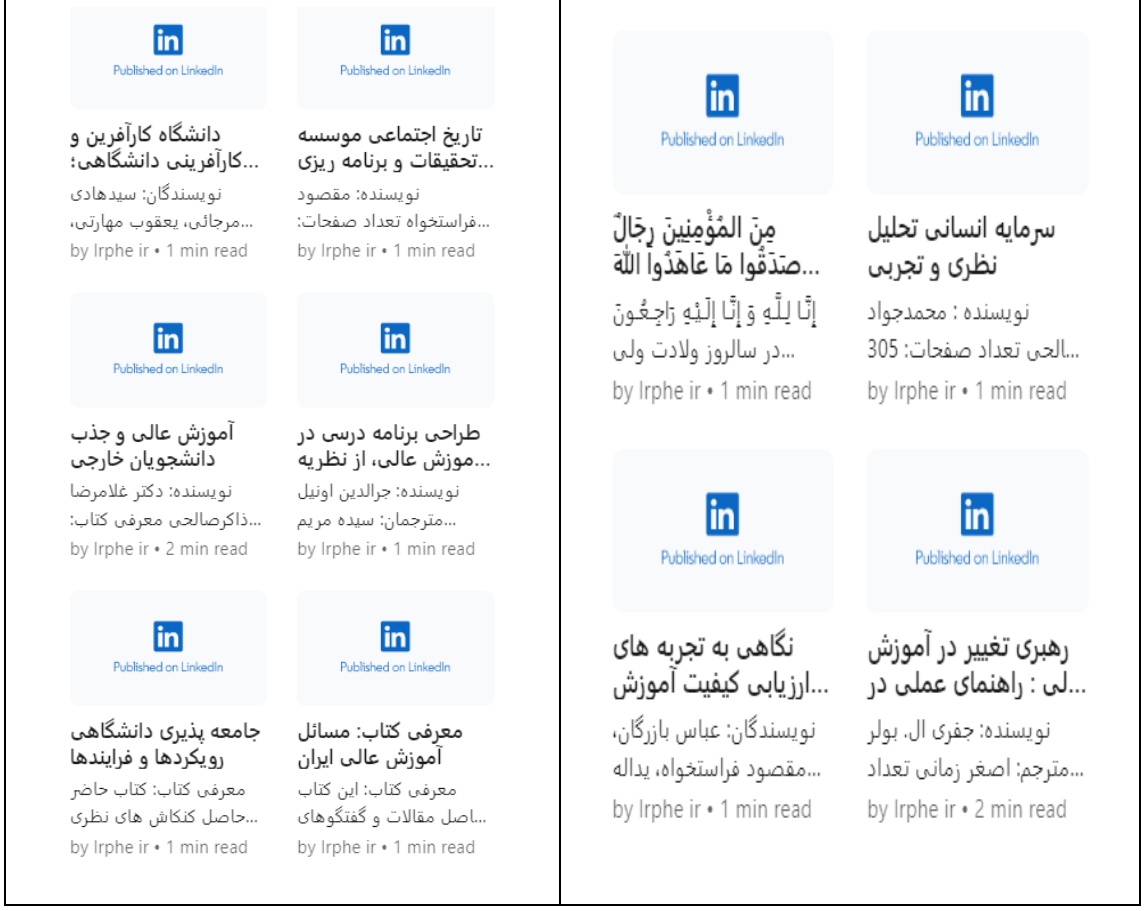
Published on LinkedIn
سرمایه انسانی تحلیل نظری و تجربی
نویسنده : محمدجواد ...الحی تعداد صفحات: 305
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ...
إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ
...در سالروز ولادت ولی
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
رهبری تغییر در آموزش ...لی : راهنمای عملی در
نویسنده: جفری ال. بولر ...مترجم: اصغر زمانی تعداد
by Irphe ir • 2 min read
Published on LinkedIn
نگاهی به تجربه های ارزیابی کیفیت آموزش...
نویسندگان: عباس بازرگان، ...مقصود فراستخواه، یداله
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
تاریخ اجتماعی موسسه تحقیقات و برنامه ریزی...
نویسنده: مقصود ...فراستخواه تعداد صفحات:
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
دانشگاه کارآفرین و کارآفرینی دانشگاهی:...
نویسندگان: سیدهادی ...مرجائی، یعقوب مهارتی،
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
طراحی برنامه درسی در موزش عالی، از نظریه...
نویسنده: جرالدین اونیل ...مترجمان: سیده مریم
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
آموزش عالی و جذب دانشجویان خارجی
نویسنده: دکتر غلامرضا ...ذاکرصالحی معرفی کتاب:
by Irphe ir • 2 min read
Published on LinkedIn
معرفی کتاب: مسائل آموزش عالی ایران
معرفی کتاب: این کتاب ...اصل مقالات و گفتگوهای
by Irphe ir • 1 min read
Published on LinkedIn
جامعه پذیری دانشگاهی رویکردها و فرایندها
معرفی کتاب: کتاب حاضر ...حاصل کنکاش های نظری
by Irphe ir • 1 min read

پست معرفی موسسه به زبان انگلیسی :

About

The history of development planning in Iran dates back to ۱۹۴۸. In the section of higher education, the Ministry of Sciences and Higher Education was established in ۱۹۶۷, and the Institute of Scientific and Educational Research and Planning established as an independent organization in cooperation and consensus with the ministry later in 1969.

In March ۱۹۸۹, the institute resumed its mission with a novel approach to institutionalize research and planning in higher education in Iran under the name of "Institute for Research & Planning in Higher Education."

At the present time, the institute is playing an important role, according to its capacity, in the area of higher education in Iran and around the globe. The institute has seven research groups, two scientific publications including: Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education and Quarterly Journal of Economics of Knowledge-based Development, and several specialized systems such as: SAHAM (Smart System of Higher Education Statistics), SHAMAA (Network of Higher Education experts), PASAND (Monitoring and Measuring the attitudes of academics) etc. The Institute for Research & Planning in Higher Education is currently the trustee of the UNESCO chair in management, planning and quality assurance in higher education in Iran.

Research groups:

- Comparative Studies and Innovation in Higher Education
- Economics of Higher Education and Human Resources
- Educational and Curriculum Innovation
- Future Studies and Theorizing in Higher Education
- Higher Education Management Studies
- Planning in Higher Education
- Statistical Research and Information Technology

IRPHE Scientific and International Cooperation's Office

خوانش، تایید و باز ارسال پست‌های مرتبط با فعالیت های موسسه

۲- برگزاری نشست علمی بین‌المللی با عنوان:" University Regional and Community Engagement " با سخنرانی پروفسور مایکل ازبورن، استاد دانشکده آموزش بزرگسالان و آموزش مادام‌العمر دانشگاه گلاسگو در موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

این نشست به صورت حضوری و مجازی با حضور رئیس، معاونین، اعضای هیات علمی موسسه و بیش از ۶۰ نفر از اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور برگزار شد.

در این سخنرانی پروفسور آزبورن با استفاده از تجارب دانشگاه گلاسگو و تعدادی از پروژه‌های بزرگ مقیاسی که این دانشگاه در سطح بین المللی انجام داده است به طرح این سوال پرداخت که:" چگونه دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی می‌توانند نقش و مسئولیت مدنی، اجتماعی و منطقه‌ای خود را ایفاء کنند؟"

در ادامه وی روش‌هایی که از طریق آن دانشگاه‌ها و موسسات آموزش‌عالی می‌توانند توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در جامعه هدف خود را افزایش دهند و اینکه چگونه چنین اقداماتی باعث ارتقای کیفیت زندگی و به ویژه سلامت و رفاه شهروندان و جامعه محلی می شود را توضیح داد.

وی همچنین راه‌هایی که از طریق آنها مؤسسات آموزش‌عالی، اساتید، کارکنان و دانشجویان آنها می‌توانند دانش، مهارت و تجربیات خود را با طیف وسیعی از گروه‌های ذینفع در جامعه‌ای که در آن واقع شده‌اند، از جمله آژانس‌های سیاستگذاری و خدمات‌دهنده عمومی، جامعه و صنعت، سازمان‌های غیرانتفاعی و گروه‌های اجتماعی و ارائه‌دهنده خدمات، به اشتراک بگذارند را تشریح کرد. در این نشست اساتید و دانشجویان حاضر به طرح نظرات و سوالات خود در خصوص موضوع مورد بررسی پرداختند.

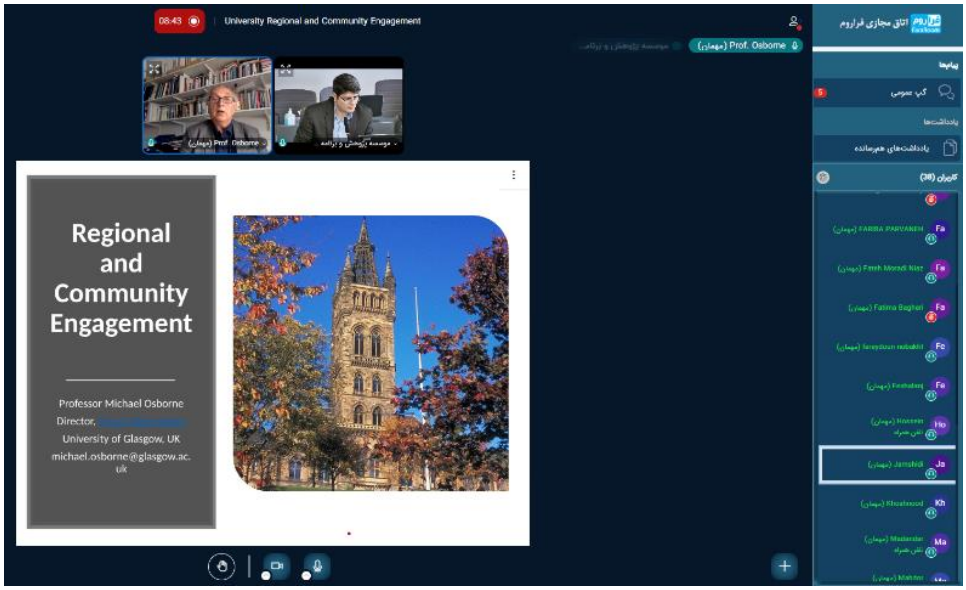
08:43
University Regional and Community Engagement
Prof. Osborne (مهمان)
Regional and Community Engagement
Professor Michael Osborne
Director,
University of Glasgow, UK
michael.osborne@glasgow.ac.uk
اتاق مجازی فرآروم
گپ عمومی
یادداشت‌های همرسانده
کاربران (38)

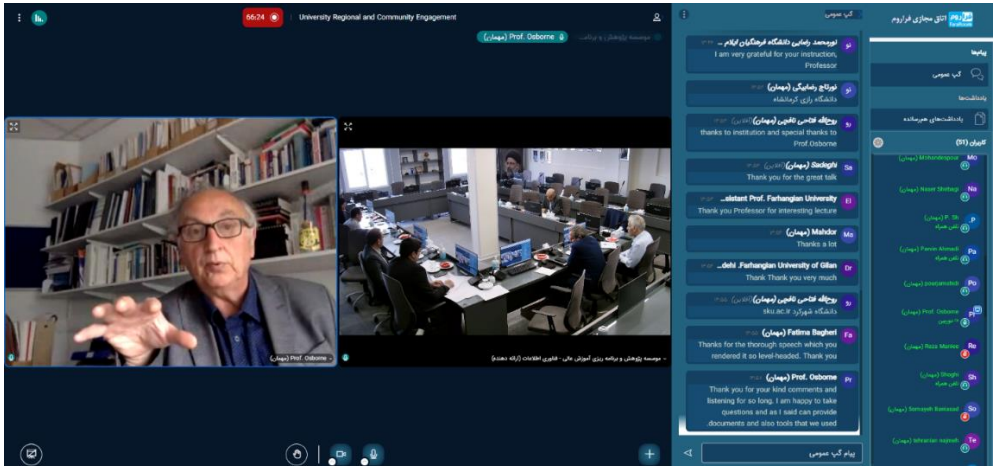
06:24
University Regional and Community Engagement
Prof. Osborne (مهمان)
اتاق مجازی فرآروم
گپ عمومی
یادداشت‌های همرسانده
کاربران (31)
I am very grateful for your instruction, Professor
thanks to institution and special thanks to Prof.Osborne
Thank you for the great talk
Thanks a lot
Thank Thank you very much
Thanks for the thorough speech which you rendered it so level-headed. Thank you
Thank you for your kind comments and listening for so long. I am happy to take questions and as I said can provide documents and also tools that we used
پیام گپ عمومی

۳- توسعه فضای بهره‌گیری از دانش علمی ملی و بین‌المللی

- برگزاری مجموعه نشست‌های تخصصی و دانش‌افزایی همکاری‌های علمی بین‌المللی از جمله:
  ۱- چرا دانشگاه‌ها بین‌المللی می‌شوند؛
  ۲- بین‌المللی‌سازی نظام‌های آموزش عالی ایران و کشورهای منطقه خلیج فارس؛
  ۳- بین المللی شدن آموزش عالی.
- تهیه و تدوین کتاب دانشگاه‌های موفق.

۴- بسترسازی برای افزایش تعاملات ملی و بین‌المللی

- برگزاری پنل‌ها و نشست‌های مشترک بین‌المللی مؤسسه با همتایان خارجی از جمله انجام اقدامات اولیه جهت برگزاری نشست و کارگاه آموزشی توسط اعضای هیات علمی موسسه ملی پژوهش آموزش عالی مالزی (IPPTN) دانشگاه USM مالزی؛
- دعوت از ایرانیان مقیم خارج از کشور جهت برگزاری سخنرانی در موضوعاتی از جمله نظام آموزش عالی فنلاند؛ فرایند و معیارهای ارتقاء هیات علمی در دانشگاه‌های این کشور؛
- اعلام آمادگی موسسه برای همکاری در زمینه‌های موردنظر به وزارت عتف، پیرو تفاهم‌نامه‌های همکاری منعقد شده فی مابین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران با وزارت آموزش عالی، پژوهش‌های علمی و نوآوری سلطنت عمان؛
- اعلام آمادگی به وزارت عتف برای همکاری با همتایان قطری، عطف به تفاهم نامه همکاری میان وزارت عتف و وزارت آموزش و پرورش قطر؛
- اعلام آمادگی به وزارت عتف برای همکاری با همتایان هندی؛
- تکمیل و به روز رسانی محتوای وبگاه موسسه به زبان انگلیسی.

۵-تعامل با وزارت عتف و ارایه ایده، پیشنهاد و مشاوره

- ارایه ایده‌ها و ملاحظات در خصوص سخنرانی وزیر محترم علوم برای مراسم افتتاحیه سال جهانی علوم پایه در دانشگاه شهید بهشتی؛
- ارایه پیشنهاد به وزیر محترم علوم در خصوص همه‌گیری کرونا و روایت هیأت علمی برای مراحل ترفیع و ارتقا؛
- اعلام تقویم رویدادهای فناورانه و نوآورانه به معاون محترم فناوری و نوآوری وزارت عتف.
- تهیه گزارش چگونگی سرفصل‌های دروس و منابع معرفی شده در نظام‌های آموزش عالی هند و چین و...
- مطالعه در خصوص نظام‌های پشتیبان آموزش عالی
- پاسخ به سوال‌های عمومی در خصوص مرجعیت علمی
- مطالعه و شناسایی موسسات آموزش عالی مشابه در کشورهای چین و هند

۶- تعامل با دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی داخلی و خارجی

- تعامل با جامعۀ المصطفی (ص) العالمیه به منظور استفاده از ظرفیت های مشترک برای توسعه روابط علمی و بین المللی و بررسی راههای همکاری مشترک در جهت استفاده از ظرفیت های طرفین جهت توسعه تعاملات بین المللی در کشورهایی که این دانشگاه فعالیت دارد و عقد تفاهمنامه همکاری
- عقد قرارداد همکاری پژوهشی در خصوص طرح پژوهشی مساله شناسی نظام آموزش عالی کشور با همکاری مدیرکل نخبگان جامعۀ المصطفی (ص) العالمیه
- عقد تفاهم‌نامه همکاری با مراکز علمی داخل کشور جهت اجرای اقدامات و همکاری‌های مشترک در حوزه بین‌الملل از جمله همکاری در برقراری ارتباط با دانشگاه‌ها، نهادها، موسسات و مجامع مرتبط بین‌المللی.
- مکاتبه و نشست مشترک با مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری در خصوص همکاری مشترک با استفاده از ظرفیت‌های موسسه
- مکاتبه و نشست مشترک با سخنگوی هیئت دولت در خصوص همکاری مشترک با استفاده از ظرفیت‌های موسسه

کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت در آموزش عالی

در سال ۱۳۸۸، طرحنامه یونسکو از طریق همکاری دوجانبهٔ کمیسیون ملی یونسکو در ایران و مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، براساس چارچوب برنامه یونسکو (برنامه دانشگاههای همراه/ برنامه UNITWIN) زیر نظر عباس بازرگان و توسط مقصود فراستخواه تدوین و ارائه شد. حمایت رئیس وقت مؤسسه، عزیزا... معماریانی، و همراهی مؤثر محدثه محب حسینی از اعضای ارشد کمیسیون ملی یونسکو در ایران و مکاتبات و پیگیری‌های مؤثرشان موجب به ثمر نشستن و راه اندازی فعالیت کرسی شد. بدین ترتیب کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت در آموزش عالی مرحله نخست فعالیت خود را از سال ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰ در حوزه بین رشته‌ای آموزش عالی به منظور ارتقای کیفیت برنامه‌های آموزش عالی و ایفای نقش آن در توسعه مبتنی بر دانش و جامعه یادگیرنده آغاز کرد.

اولین نشست شورای علمی کرسی در اردیبهشت ۸۹ برگزار شد. تحول و توسعه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزش عالی، ایجاد نهاد دانشگاه پژوهی و تحول و توسعه مدیریت دانشگاهی، نهادمند شدن تضمین کیفیت آموزش عالی و ارتقای سطح تعاملات منطقه‌ای و بین‌المللی در آموزش عالی از اهداف اصلی کرسی است. این کرسی از طریق برنامه‌ها و فعالیت‌های خود به ظرفیت‌سازی توسعه مدیریت و برنامه‌ریزی دانشگاهی و بسترسازی برای ارتقای کیفیت آموزش عالی کمک می‌کند. همچنین کرسی به شبکه‌سازی در میان ذی‌نفعان مختلف آموزش عالی شامل دانشگاهیان، دانشجویان، دانش‌آموختگان، استخدام کنندگان، مدیران بازار کار، قانونگذاران و انجمن‌های علمی و تخصصی یاری می‌رساند.

اهداف کرسی یونسکو

- بررسی ساختار ها و کارکرد های دانشگاه ها به عنوان سیستم های ابرپیچیده، با توجه به مسائل و چالش هایی که مؤسسات و نهادهای آموزش عالی کشور با آن مواجهند.
- ایجاد و توسعه ی شبکه ای از کنشگران دانشگاه ها و آموزش عالی کشور و گسترش ارتباط با کنشگران بین المللی در حوزه آموزش عالی در جهت ارتقای عملکرد آموزشی، پژوهشی و مدیریتی در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور
- توسعه و ترویج دانش و شناخت پداگوژی دانشگاهی، به عنوان یک حوزه‌ی فرا رشته ای، در جهت بهبود کیفیت موقعیت های یادگیری در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور
- توسعه‌ی توانمندی های اعضای هیأت علمی و دانشجویان در برخورد با واقعیت‌های و مسائل و چالش‌های کنونی دانشگاه ها و بررسی شیوه‌ی گذر از آن‌ها
- کمک به توسعه‌ی منابع انسانی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی از طریق آموزش های برخاسته از درک موقعیت های ملموس دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، در تعامل با سیاستگذاران و مدیرای ستادی آموزش عالی کشور
- مساله شناسی کیفیت عملکرد آموزشی، پژوهشی و سازمانی سیستم های دانشگاهی با توجه به پیچیدگی روز افزون آن ها و ارایه ی شیوه های بهبود آن بر اساس مشارکت کنشگران آن ها
- توسعه ی گفتمان بین رشته ای در حوزه ی آموزش عالی کشور
- بررسی و نقد عملکرد رشته های آموزش عالی در دانشگاه های کشور و تاثیر آن ها در ایجاد و توسعه ی دانش آموزش عالی با توجه به واقعیت های موجود
- بررسی و نقد پارادیم ها و رویکرد های غالب در سیاستگذاری، مدیریت و برنامه ریزی آموزش عالی کشور
- نقد و توسعه شناخت سیاستگذاران، مدیران و برنامه ریزان و کارشناسان و نیز ذی نفعان نظام آموزش عالی در خصوص عملکرد دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور در گذشته، حال و آینده
- برگزاری کارگاه های آموزشی متناسب با مسایل و نیاز های خاص دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور
- نشر مطالعات و پژوهش ها و جستارها مرتبط با مدیریت، برنامه ریزی و کیفیت در آموزش عالی

- برگزاری گردهمایی و کنفرانس های علمی مرتبط با فعالیت های کرسی در سطوح استانی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی
- بررسی و نقد برنامه های توسعه بخش آموزش عالی کشور در جهت متناسب کردن آن ها با واقعیت های دانشگاه های کشور
- همکاری با دیگر کرسی های و شبکه های یونسکو مرتبط با آموزش عالی

تعاریف

- **ماموریت کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه ریزی، و تضمین کیفیت در آموزش عالی**

"هر کرسی یونسکو شامل پروژه و گروهی منسجم در یک دانشگاه یا یک موسسه‌ی آموزش یا پژوهش عالی است که برای پیش برد شناخت ها و کنش ها در یک حوزه‌ی اولویت دار برای موسسه و یونسکو، با این سازمان همکاری می‌کنند". (برنامه‌ی کرسی های یونسکو ص ۵).

- **دفتر کرسی**

دفتر کرسی مدیریت، برنامه ریزی، و تضمین کیفیت در آموزش عالی در موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی مستقر می باشد تا همکاری بین المللی و میان دانشگاهی و شبکه سازی را از طریق اشتراک دانش و همکاریهای همیارانه به منظور ارتقاء ظرفیتهای سازمانی گسترش دهد.

تفاهم‌نامه‌ها

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به منظور ایجاد و گسترش همکاری های آموزشی و پژوهشی در راستای مأموریت‌های ذاتی خود در نظر دارد دانش تولید شده در این مؤسسه را در ارتباط با مسائل و زیرساخت های نظام آموزش عالی و دانشگاه‌های کشور را برای بهبود وضعیت نظام سیاستگذاری، مدیریت و برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها و توانمند سازی مدیران، اعضای هیات علمی، کارشناسان، دانشجویان و دانش آموختگان به کنشگران دانشگاهی در قالب تفاهم نامه با مراکز و نهادهای آموزشی و پژوهشی با کمک اساتید برجسته دانشگاه های کشور و با در نظر گرفتن وضعیت موجود دانشگاه‌ها و شناسایی مولفه های تاثیرگذار در برنامه ریزی و مدیریت دانشگاهی، اقدام به عقد تفاهنامه و قرارداد با مراکز زیر نموده است.

	ردیف	طرف تفاهم‌نامه	تاریخ عقد تفاهم‌نامه	طرفین امضاکننده	دوره تفاهم‌نامه
تفاهم نامه‌های منعقده	۱	پژوهشکده بیمه	۱۴۰۰/۱۰/۲۵	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر حمید کردبچه (رییس پژوهشکده بیمه)	۳ سال
	۲	دانشگاه فرهنگیان	۱۴۰۰/۱۰/۲۹	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر حسین خنیفر (رییس دانشگاه)	۲ سال
	۳	مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور	۱۴۰۰/۱۱/۱	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر سید سروش قاضی نوری نائینی (رییس مرکز تحقیقات)	۴ سال
	۴	فرهنگستان هنر	۱۴۰۰/۱۱/۱۲	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر علیرضا اسماعیلی (دبیر فرهنگستان)	۴ سال
	۵	پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	۱۴۰۰/۱۱/۲۴	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر علی شریف نژاد (رییس پژوهشگاه)	۴ سال
	۶	سازمان امور دانشجویان	۱۴۰۰/۱۲/۱	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر هاشم داداش پور (رئیس سازمان امور دانشجویان)	۴ سال
	۷	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	۱۴۰۱/۰۴/۲۶	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر مهدی الیاسی (معاون سیاستگذاری و توسعه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری)	۴ سال
	۸	پژوهشکده سیاستگذاری دانشگاه صنعتی شریف	۱۴۰۱/۰۶/۰۲	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس موسسه) و دکتر علی ملکی (رئیس پژوهشکده)	۴ سال

	ردیف	طرف تفاهم‌نامه	تاریخ عقد تفاهم‌نامه	طرفین امضاکننده	دوره تفاهم‌نامه
تفاهم‌نامه‌های در دست اجرا	۹	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	طی مراحل امضا	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و حجت الاسلام و المسلمین محمد مهدی ایمانی‌پور (رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی)	۴ سال
	۱۰	سازمان سنجش آموزش کشور	طی مراحل امضا	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر عبدالرسول پورعباس (معاون وزیر و رییس سازمان سنجش آموزش کشور)	۵ سال
	۱۱	شورای عالی آموزش و پرورش	طی مراحل امضا	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر محمود عمانی طهرانی (دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش)	۴ سال
	۱۲	سازمان مدیریت بحران کشور	طی مراحل امضا	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر محمد حسن نامی (رئیس سازمان مدیریت بحران)	۴ سال
	۱۳	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	طی مراحل امضا	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس مؤسسه) و دکتر غلامحسین حسینی‌نیا (رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور)	۴ سال
	۱۴	معاونت فنلوری و نوآوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	طی مراحل امضا	دکتر علی باقر طاهری نیا (رییس موسسه) و دکتر علی خیرالدین (معاون فناوری و نوآوری وزارت عتف)	۴ سال

شبکه ارتباطی و اجرایی‌سازی تفاهمنامه‌ها و همکاری‌های مشترک
دکتر یزدان‌پناه
همکاری مشترک با
حیطه امور ایثارگران
وزارت علوم دکتر
رشادی
دکتر باقریانفر
همکاری مشترک با مرکز
بررسی‌های استراتژیک
ریاست‌جمهوری
دکتر سعیدی
خانم دکتر جعفری
دکتر آقایی
شورای عالی
انقلاب
فرهنگی
فرهنگستان هنر
مرکز اسناد مجلس
فیروزان
پژوهشگاه
علوم و فنون
هسته‌ای
رابطین اجرایی‌سازی
تفاهم‌نامه‌های موسسه با
سازمان‌ها و موسسات بیرونی
خانم امینی
خانم دکتر حسینی
موسسه
ایران‌مهر
شرکت
مهندسی
نوپرداز
اصفهان
دکتر سمیعی
همکاری مشترک با
دفتر بازرسی و
پاسخگویی به شکایت
ایرانداک
خانم فضلی
خانم دکتر نصیرزاده
همکاری مشترک با
حیطه امور
مردمی‌سازی وزارت
علوم دکتر جنابی

مهمترین دیدارها و تعاملات دوسویه

ارائه ظرفیت ها و ماموریت های موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
در جلسه شورای معاونین و با حضور مقام عالی وزارت

بازدید معاون پژوهشی وزارت علوم از موسسه

دیدار با دکتر وحید آرایی معاون پژوهش و فناوری سازمان بسیج اساتید

جلسه با دکتر محمدحسن نامی رئیس سازمان مدیریت بحران کشور در محل سازمان

نشست دوجانبه دکتر طاهری نیا با دکتر محمود امانی طهرانی دبیرکل شورای عالی آموزش و پرورش

جلسه با معاونین علمی و فناوری فرهنگستان ها: با موضوع تحلیل و بررسی وضعیت موجود آموزش عالی کشور توسط دکتر طاهری نیا

نشست با دکتر سیف الدین رییس امور آموزش عالی سازمان برنامه و بودجه

دیدار دکتر طاهری نیا و دکتر بازرگان بنیانگذار آمار
آموزش عالی و استاد دانشگاه تهران

بازدید از دانشگاه لرستان و عقد تفاهم‌نامه همکاری
بین دانشگاه‌های
منطقه‌ی پنج کشور و مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی
آموزش عالی کشور

تدوین الگوی تعامل و همکاری وزارت علوم با اتاق
اصناف ایران در راستای عمل به شعار سال

دیدار با دکتر علی اصغر شالبافیان معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی و تاکید بر شناسائی مشاغل نوین حوزه گردشگری و تدوین برنامه‌های درسی آموزش عالی متناسب با آن

بازدید شش ساعته دکتر زلفی گل وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری از موسسه

دیدار هیات رئیسه موسسه با دکتر محمد سلیمانی قائم مقام محترم وزیر و تاکید ایشان بر پویایی در مؤسسات پژوهشی و پرهیز از رکود و ایستایی

دیدار با دکتر سرکارآرانی استاد دانشگاه ناگویا و
برنده جایزه علم کشور ژاپن

دیدار هیات رئیسه موسسه و هیأت رئیسه دانشگاه
شهید بهشتی

بازدید دکتر خیرالدین معاون فناوری و نوآوری
وزارت علوم از موسسه
و تشریح جهت گیری ها و اقدامات نوآورانه
موسسه برای ایشان

بازدید از پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

حضور دکتر رازینی رئیس محترم مرکز نظارت و ارزیابی و تضمین کیفیت آموزش عالی در موسسه

عقد تفاهم نامه با موسسه پژوهش آموزش عالی مالزی

میزبانی از دکتر جواد حسین زاده رئیس مرکز
آمار ایران و مدیران آن مرکز

بررسی زمینه های همکاری مشترک با
دکتر عالمی نیسی رئیس مرکز تحقیقات جمیعیت کشور

جلسه دکتر طاهری نیا دبیر کمیته
مشترک علمی ایران و قطر با دکتر علی
بختیاری رایزن علمی ایران در قطر

بازدید از دانشگاه ولی عضر رفسنجان

نشست با دکتر محمد سعید سیف مدیر کل دفتر
ارتباط جامعه و صنعت وزارت علوم

جلسه با دکتر فخرالسادات نصیری مشاور وزیر
علوم در امور زنان و خانواده

نشست تقدیر از زحمات دست اندرکاران کنگره ملی آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور

بازدید دکتر عموعابدینی معاون آموزشی وزارت علوم از موسسه و بررسی راهکارهای همکاری های بیشتر

نشست مشترک اعضای موسسه با اعضای بنیاد ایران شناسی

دیدار با با دکتر مصطفی زمانیان رئیس مرکز
بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری

نشست وحدت حوزویان و دانشگاهیان در
دانشگاه لرستان

نشست مشترک با دکتر حامد کرمی مدیرکل دفتر
بازرسی و پاسخگویی به شکایات وزارت علوم

جلسه با دکتر مسعود صدری‌نسب رئیس مرکز مطالعات و
همکاریهای علمی و بین المللی و بررسی زمینه های همکاری
مشترک برای برگزاری همایش دیپلماسی علم، فناوری و
نوآوری بررسی کردند

بازدید دکتر طاهری نیا معاون وزیر علوم
تحقیقات و فناوری از حوزه‌های آزمون
سراسری در کرمان

نشست مشترک با دکتر حسینی قائم مقام امور
آموزش سازمان برنامه و بودجه، مدیران و
کارشناسان آن سازمان

دیدار با دکتر محمد مهدی زاهدی وزیر
اسبق علوم، تحقیقات و فناوری

اصلاح رویکردها و ساماندهی فرآیندها

مأموریت‌گرایی در انجام طرح‌های پژوهشی

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی بازوی فکری و مشورتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. و این مؤسسه سیاست‌پژوه با اصلاح اساسنامه و ارتقاء آن به جایگاه معاون وزیر به عنوان حلقه متصله وزارتخانه خود را مکلف می‌داند علاوه بر موارد ارجاعی از سوی وزارت علوم و سایر دستگاه‌های فرادستی، فعالیت‌های پژوهشی عادی اعم از: طرح‌های پژوهشی، میزهای پژوهشی، کنگره‌ها و ... در راستای مأموریت‌های اصلی آموزش عالی تعریف نماید. محورهایی چون قانون برنامه پنجساله، برنامه‌های راهبردی وزارت علوم و شورای عالی انقلاب فرهنگی، برنامه وزیر محترم علوم، موارد ارجاعی سازمان برنامه و بودجه، نیازهای پژوهشی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و مواردی از این دست مأموریت‌های این مؤسسه را تعیین می‌کند. با هدف تأثیرگذاری هر چه بیشتر فعالیت‌های مؤسسه با ارائه ایده گزارش‌نویسی ازما یافته‌های فعالیت‌های پژوهشی به زبان‌های ساده و البته مختصر در اختیار مدیران اجرایی کشور قرار می گیرد. همچنین با هدف ترویج و کاربردی‌سازی فعالیت‌های پژوهشی تلاش گسترده‌ای در راستای توسعه تعاملات با سایر دستگاه‌های اجرایی، وزارتخانه‌ها و بویژه جامعه وصنعت صورت گرفته است.

راه‌اندازی سامانه مدیریت پژوهش

سامانه پژوهشی با هدف سازماندهی ومدیریت اطلاعات پژوهشی، آموزشی و اجرایی که همه فرایندها به صورت یکپارچه و دریک محیط کاملاً مبتنی بر وب، با ساختار سلسله مراتبی اجرا می‌شود. بر همین اساس و با استفاده از تجارب پیشین مؤسسه و تجارب زیسته سایر دانشگاه‌ها سامانه مدیریت پژوهش طراحی و به بهره‌برداری رسید. از این پس اعضاء محترم هیأت علمی کلیه فعالیت‌های علمی خود را در این سامانه ثبت می‌کنند و کلیه امور مربوط به ترفیع سالانه و درخواست ارتقاء و دریافت گرنت (پژوهانه) و مانند آن در این بستر شکل خواهد گرفت.

- شرکت عمید رایانه شریف
- اضافه کردن قابلیتهای مدیریتی برای مدیر سامانه

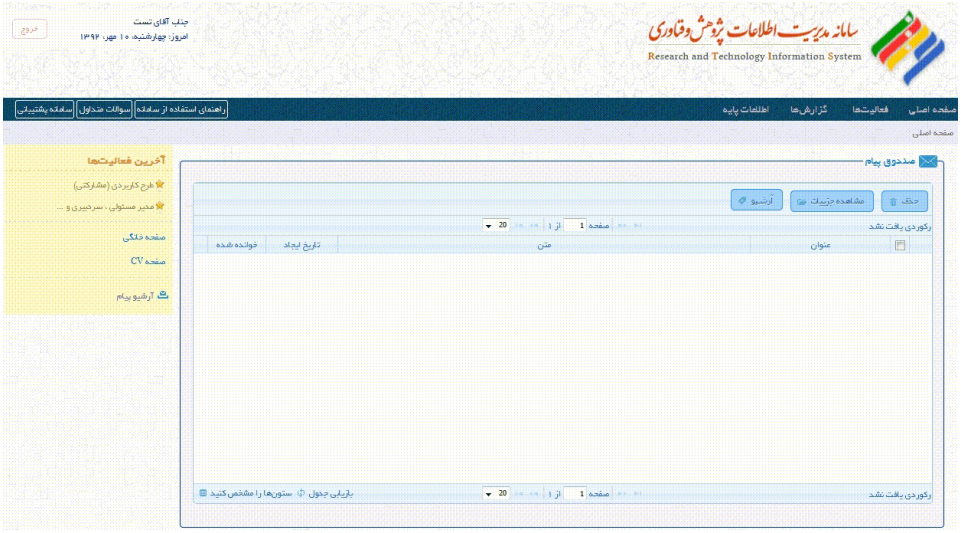

آیین‌نامه خدمت موظف اعضای هیأت علمی

آیین‌نامهٔ خدمت موظف اعضای هیئت علمی مؤسسه‌های پژوهشی عضو هیئت امنای منطقهٔ دو پژوهشی

مهمترین مأموریت مؤسسه‌های پژوهشی، پاسخگویی به پرسشها و نیازهای علمی جامعه از طریق پژوهشهای بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای و ایجاد زمینهٔ مناسب برای گسترش فعالیت‌های علمی در سطح جامعه است. از این رو، به منظور ایجاد وحدت رویه در اجرای ضوابط پژوهشی در سطح مؤسسه‌های پژوهشی و آشنایی اعضای هیات علمی با مقررات موظفی و شفاف‌سازی و افزایش بهره‌مندی از خدمات اعضای هیئت علمی پژوهشی، " **آیین‌نامهٔ خدمت موظف اعضای هیئت علمی مؤسسه‌های پژوهشی عضو هیئت امنای منطقهٔ دو پژوهشی**" تدوین و در جلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲ مصوب گردید و از تاریخ ۱۴۰۳/۱/۱ لازم‌الاجراست. (پیوست)

آیین نامه ترفیع اعضای هیأت علمی

دستورالعمل اعطای ترفیع سالانه اعضای هیئت علمی موسسات عضو هیئت امنای منطقه دو پژوهشی

به منظور ارزیابی صحیح فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و علمی- اجرایی اعضای هیئت علمی و اتخاذ رویه‌ای واحد در اجرای مقررات و همچنین گسترش تحقیقات علمی در موسسه " **دستورالعمل اعطای ترفیع سالانه اعضای هیئت علمی موسسات پژوهشی عضو هیئت امنای منطقه دو پژوهشی**" تدوین و در جلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲ مصوب گردید و از تاریخ ۱۴۰۳/۱/۱ لازم الاجراست. (پیوست)

برگزاری کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور

به منظور تحقق اهداف کنگره ملی آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور از فروردین امسال انجام یک مطالعه گسترده و ملی از طریق برگزاری سلسله نشست‌ها و همایش‌های تخصصی و علمی در دستور کار موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی قرار گرفت.

هم‌زمان با جلب مشارکت دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی ۱۸ نشست تخصصی که هر یک رویداد و همایشی علمی با مشارکت اندیشمندان و پیش کسوتان و خبرگان نظام آموزش مهارتی و هدفمند بودند در تاریخ پنجم تیرماه ۱۴۰۲ در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد. این کنگره ملی که محصول یک گفتگوی گسترده بین ذی‌نفعان متنوع بوده است به‌عنوان تمرینی از مشارکت استادان و پژوهشگران و مدیران آموزشی در شرایطی برگزار شد که تحول آموزشی در جهت هدفمندی و نیازمحوری و توجه بیشتر به مهارت‌آموزی جوانان این مرز وبوم به یک خواسته ملی تبدیل شده است.

ارائه یافته‌های نشست‌های تخصصی (جدول زیر)توسط دبیران علمی همایش‌های برگزار شده در این رویداد، تنوع و غنای مباحث علمی ایراد شده را نشان می‌دهد.

ردیف	عنوان	مجری برگزاری	دبیر علمی	تاریخ برگزاری
۱	الزامات و زیرساخت‌های آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور	جمعیت پیشبرد ارتباط صنعت، دانشگاه و دولت با همکاری مؤسسه	دکتر ذاکر صالحی	اسفند۱۴۰۱
۲	۱- نظام جامع آموزش مهارتی ۲- مشارکت بخش خصوصی در آموزش مهارتی	دانشگاه جامع علمی- کاربردی	دکتر اصغرکشتکار	۱۴۰۲/۰۲/۱۱
۳	۱-نقش آموزش های فنی و حرفه ای غیررسمی در تحقق شعار سال – مهارتورم، رشد اقتصادی ۲- مشارکت بنگاههای اقتصادی، اتحادیه ها و صنوف در اجرای آموزش های مهارتی غیررسمی	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	دکتر سید جمیل احمدی	۱۴۰۲/۰۲/۱۳
۴	نقش دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی در توسعه آموزش هدفمند، نیازمحور و مهارتی	دانشگاه صنعتی سجاد مشهد	دکتر ابراهیم رضائی نیک	۱۴۰۲/۰۲/۱۷
۵	آموزش هدفمند ،مهارتی و نیاز محور (تحلیل وضع موجود)	مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی	دکتر احمد سعیدی	۱۴۰۲/۰۲/۲۰
۶	تجربه نگاری مهارت آموزی در دانشگاه افسری امام علی	دانشگاه افسری امام علی	دکتر مهدی فضلی	۱۴۰۲/۰۲/۲۰
۷	تصویرسازی بازار کار دانش‌آموختگان	معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	دکتر علی زند وکیلی	۱۴۰۲/۰۲/۳۱
۸	۱- نهادینه‌سازی نظام ملی صلاحیت حرفه‌ای در آموزش مهارتی رسمی ۲- حکمرانی آموزش عالی مهارتی در کشور	دانشگاه فنی و حرفه‌ای	دکتر ناهید مسلمی	۱۴۰۲/۰۳/۰۱
۹	راهکارهای توسعه آموزش هدفمند و مهارتی نیازمحور در رشته های هنر	دانشگاه هنر اصفهان	دکتر نیلوفر ملک	۱۴۰۲/۰۳/۰۱
۱۰	آموزش عالی اشتغال آفرین و هدفمند در پرتو طراحی نظام هدایت شغلی	جهاد دانشگاهی	دکتر محمد محسن غفوریان	۱۴۰۲/۰۳/۰۳
۱۱	مهارت آموزی و نوآوری علوم انسانی و اجتماعی با تاکید بر تجربه سرای نوآوری و خانه خلاق علوم انسانی و اجتماعی دانشگاه کاشان	دانشگاه کاشان	دکتر محمد کارکنان	۱۴۰۲/۰۳/۰۶

ردیف	عنوان	مجری برگزاری	دبیر علمی	تاریخ برگزاری
۱۲	۱- آموزش ضمنی، یادگیری تلویحی ۲- رویکردهای تقاضامحور و مبتنی بر ارتقاء مهارت در آموزش هنر	دانشگاه هنر اسلامی تبریز	دکتر سید علی فارغ	۱۴۰۲/۰۳/۰۷
۱۳	مهارت‌افزایی، هدایت شغلی و صلاحیت حرفه‌ای در آموزش عالی کشور	دفتر ارتباط با جامعه و صنعت	دکتر محمد سعید سیف	۱۴۰۲/۰۳/۰۸
۱۴	محتوای رشته های تحصیلی و افزایش توان مهارتی و اشتغال پذیری دانشجویان	معاونت آموزشی – دفتر برنامه ریزی آموزش عالی	دکتر رضا نقی زاده	۱۴۰۲/۰۳/۰۹
۱۵	تقویت پیوستگی بین نظام آموزش عمومی ،فنی حرفه ای و آموزش عالی با تأکید بر آموزشهای مهارتی	سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزش- دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار و دانش آموزش و پرورش	دکتر مجتبی انصاری پور	۱۴۰۲/۰۳/۱۶
۱۶	آموزش مهارتی در آموزش عالی،چالش ها، فرصت ها و ساختارها	دانشگاه رازی کرمانشاه	دکتر بیژن رضایی	۱۴۰۲/۰۳/۱۷
۱۷	همگرایی و هم‌افزایی فرانهادی در حوزه آموزش مهارتی مبتنی بر الزامات و تکالیف قانونی مصرح در اسناد بالادستی	شورای عالی انقلاب فرهنگی	دکتر سید جلال موسوی	۱۴۰۲/۰۳/۱۷
۱۸	شناسایی اهم چالش‌های پیش روی نظام آموزش عالی به منظور تدوین نقشه راه آموزش هدفمند	دانشگاه تهران	دکتر محمود کمره‌ای	-

در نشست خبری کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور که در موسسه برگزار شد دکتر طاهری نیا به موارد زیر اشاره داشتند:

- پیشینه این کنگره به رهنمودهای رهبری و دغدغه ها در آموزش مهارتی و برنامه ارائه شده وزیر علوم به مجلس هنگام کسب رای اعتماد مبنی بر توسعه آموزش مهارتی و هدفمند و مطالبه جامعه از دانشگاه ها برمی گردد.
- آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور مزایای این کنگره را فراتر بودن از یک کنگره علمی دانست و این کنگره هم اندیشی گسترده با مشارکت ذی نفعان مختلف با حضور دانشگاه های دولتی نمایندگان بازار کار و

سیاست گذاران بازار اشتغال و به طور کلی کنگره علمی، سیاسی و اجرایی است.

- مزیت دیگر رویکرد عملیاتی و سیاست پژوهانه است، در این کنگره سخنرانی های علمی و کاربردی مورد نظر است و از سخنرانان ارائه گزارش سیاستی مطالبه کرده ایم. هر سخنران و هر نشست تخصصی پیشنهادهای سیاستی و عملیاتی خود را ارائه دادند.
- این کنگره اقدامی پیش‌دستانه برای عملیاتی سازی مفاد لایحه برنامه هفتم توسعه است.
- کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور محصول مشارکت جمعی و گروهی است و نهادها، دستگاه‌ها و دانشگاه‌های مختلف برای برگزاری آن همراهی کرده اند.
- کتابچه‌ای شامل مجموعه‌ای از گزارش‌های «ازما»، به شکل گزیده کاربردی اقدامات، نظرها و پیشنهادهای سیاستی صاحب‌نظران وذی‌نفعان نیز تهیه شده که در کنگره در اختیار مشارکت‌کنندگان قرار گرفت .
- گزارش‌های «از ما»، زبان علمی و تخصصی ندارد بلکه به شکل گزارش و طوری نوشته شده که مدیران اجرایی غیرمتخصص نیز برای خواندن و اجرای آن مشکلی نداشته باشند.

آلبوم (ازما) کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور منتشر شد

آلبوم گزارش های مدیریتی ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی "ازما" کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور توسط دبیرخانه کنگره منتشر شد.

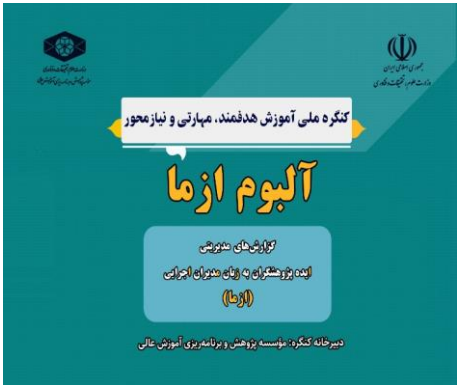

مجموعه مقالات و سخنرانی های علمی کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور منتشر شد

مجموعه مقالات و سخنرانی های علمی سلسله نشست های تخصصی کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور و دبیرخانه کنگره و موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی تدوین و توسط انتشارت موسسه منتشر شد.

مروری بر رخدادهای روز کنگره

سخنرانی دکتر طاهری نیا: رئیس موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

آموزش مهارت‌محور در نظام آموزش عالی

اساس نظر متخصصان مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، سهم آموزش مهارتی در نظام آموزش رسمی ۴۱ درصد ارزیابی شده است. در برنامه ششم این سهم ۳۰ درصد بوده و در برنامه هفتم توسعه ۵۰ درصد در نظر گرفته شده است که از ۴۱ درصد تا ۵۰ درصد راه طولانی نخواهیم داشت.

سخنرانی دکتر محمدعلی زلفی‌گل وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی مغزافزار آموزش عالی است/ آموزش‌های جدید و علوم نوپدید را باید بومی کنیم

آموزش‌های جدید و علوم نوپدید را باید در حد توان بومی کنیم و خود را با آن وفق دهیم، در غیر این صورت از گردونه اثرگذاری ملی و فراملی حذف می شویم.

رونمایی از شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع)

شبکه ملی متخصصان آموزش عالی (شماع) همزمان با اولین کنگره ملی آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور نیز در این کنگره رونمایی شد.

این شبکه با هدف بسط و ترویج دانش و همچنین ایجاد هم افزایی دانشی میان اندیشه ورزان حوزه های مختلفدر سراسر کشور و گردآوردن گروهی از متخصصان آموزش عالی ایجاد شده تا به عنوان یک مرکز اصلی، مسائل آموزش عالی را در قالب میزهای پژوهشی تعریف کند.

در حال حاضر یکی از راهبرهای اساسی شبکه شماع ایجاد ارتباط و هم افزایی میان کنشگران علمی و آموزشی در حوزه های مختلف برای گسترش در سطح ملی و بین المللی است.

سخنرانی دکتر قاسم عموعابدینی معاون آموزشی علوم، تحقیقات و فناوری

رشته‌هایی که از امسال درخواست می‌شوند باید پیوست اشتغال داشته باشند، چرا که حق دانشجو این است که پس از دانش‌آموختگی حتما وارد بازار کار شود و می‌توان در این زمینه شیوه‌نامه دقیقی تعیین کرد.

فعالیت‌های برجسته

در خلال سه سال گذشته افزون بر فعالیت‌های جاری و آنچه در ذیل «ظرفیت‌سازی و نوآفرینی سازمانی» از آن به اولین‌ها یاد شد و چند فعالیت محتوایی و مهم -در این سه سال- صورت پذیرفت که به لحاظ اهمیت و جایگاه آنها، تحت عنوان فعالیت‌های ویژه در اینجا ذکر می‌شود:

مطالعات سیاستی کوتاه مدت

مطالعه سیاستی و ارائه راه حل دانشی برای مسائل ارجاعی از سوی مقام عالی وزارت در این مدت ۲۵ مسأله از سوی ایشان و معاونین محترم به مؤسسه ارجاع گردید و در بازه چند ماهه از سوی همکاران گرامی مورد مطالعه قرار گرفت. نامه، عنوان و فرم‌های ازما این ۲۵ مسأله در این قسمت درجه شده است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۱/۳/۲۱
شماره: ۹/۶۰۷۵۲
پیوست:

جناب آقای دکتر طاهری‌نیا
ریاست محترم موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

با سلام و دعای خیر

از آنجا که انجام مطالعات روشمند و دقیق، پشتوانه سیاست‌گذاری پایدار و اثربخش در آموزش عالی است و با توجه به حضور گروه‌ها و اعضای هیئت علمی متخصص آموزش عالی در موسسه و دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، مقتضی است **طرح‌های پژوهشی کوتاه‌مدت سیاستی** ذیل در چارچوب **برنامه تحولی** وزارت علوم تحقیقات وفناوری در اولویت‌های پژوهشی آن موسسه قرار گرفته تا در آینده نزدیک شاهد بهره‌مندی نظام آموزش عالی از نتایج آن تحقیقات باشیم.

ردیف	عنوان	مجری	ناظر
۱	تحلیلی بر سطح کفایت سرمایه انسانی پیشرفته و آموزش عالی رایگان	یعقوب انتظاری	رضا منیعی
۲	واکاوی و تبیین شیوه‌های افزایش سهم مهارت در نظام آموزش عالی کشور	احمد سعیدی	علی خیرالدین
۳	تنوع بخشی به استفاده از خدمات کادر آموزشی	اصغر زمانی	علی خاکی‌صدیق
٤	راهکارهای استفاده بهینه از نخبگان علمی با تأکید بر مهاجرت معکوس نخبگان	غلامرضا ذاکرصالحی	میثم یاری
٥	شیوه های قانونی و انگیزشی برای انجام امور علمی، فناوری و نوآوری به صورت گروهی و مشترک	اصغر زمانی	احمدرضا روشن
٦	ساماندهی رشته‌های مقطع کارشناسی با رویکرد ایجاد واحدهای تخصصی	مریم حسینی	احسان جمالی
۷	تدوین مدل جامع تألیف و تدوین کتب درسی دانشگاهی	مریم حسینی	کوروش فتحی واجارگاه
۸	گزارش کمی و کیفی (با رویکرد آمایشی) از دانشگاه-های موجود در سه شهر انتخابیدر هر یک از پنج کشور آمریکا، انگلیس، کانادا، استرالیا و فرانسه	احمدعلی یزدان‌پناه	علی شمس‌پور
۹	انجام پایان‌نامه و رساله به صورت گروهی: الزامات آموزشی، اداری، انتفاعی، مالی و مالکیتی آن	فرهاد ابراهیم‌آبادی	عنایت عباسی
۱۰	آسیب‌شناسی لایحه‌ی پیشنهادی سنجش و پذیرش دانشجو	سمیه فریدونی	عبدالرسول پورعباس

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری
وزیر

بسمه تعالی

تاریخ:
شماره:
پیوست:

ردیف	عنوان	مجری	ناظر
۱۱	خلاءهای قانون مالکیت فکری در حوزه حقوق نوآوران، نویسندگان و تولیدکنندگان آثار علمی و هنری	زهرا شاکری	غلامرضا ذاکرصالحی
۱۲	طرح بازتعریف کارکرد اعضای هیئت علمی در دوران همه‌گیری با رویکرد انگیزشی و تشویقی و توجه به اعتبار بخشی به فعالیت‌های اعضای هیئت علمی در شرایط آموزش ترکیبی	حمید جاودانی	علی خاکی‌صدیق
۱۳	پذیرش دانشجوی خارجی بایدها و پیامدها	مهتاب پورآتشی	عبدالحمید علیزاده
۱۴	دانشگاه آینده با نگاه به مولفه‌های دانشگاه هزاره سوم، نسل‌های آینده دانشگاهی	مهتاب پورآتشی	مقصود فراستخواه
۱۵	پردیس‌های دانشگاهی: بین‌الملل یا خودگردان؟ اهداف، ضرورت‌ها، چالش‌ها و نگاه آینده	اسماعیل موسوی	مریم‌السادات قریشی
۱۶	امکان‌سنجی تبدیل انتشارات سازمان سمت و مرکز نشر دانشگاهی به ناشر تخصصی دانشگاهی ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی	محمدجواد صالحی	حسین ابراهیم آبادی
۱۷	راهکارهای افزایش خودباوری و هویت‌مداری دانشجویان	فاطمه اعرجی	حمید آقاجانی
۱۸	تحلیل برنامه‌های توسعه‌بخش علوم، تحقیقات و فناوری در برنامه‌های اول تا ششم	احمدرضا روشن	علی‌باقر طاهری‌نیا
۱۹			
۲۰	بررسی الگوی آموزشی رایج به منظور ارایه الگوی بومی برای کشور با نگاهی به رشته‌های تحصیلی	اسماعیل شیرعلی	رضا نوروززاده
۲۱	امکان‌سنجی الزامات و چالش‌های ارتقای مؤسسات آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی مجازی به دانشگاه‌های غیردولتی- غیرانتفاعی مجازی و مقایسه تطبیقی با دانشگاه‌های مجازی معتبر بین‌المللی	فرهاد سراجی	سیدرسول عمادی

محمدعلی زلفی گل

گزارش‌های تخصصی

شماره	عنوان طرح	مجری	مقام سفارش دهنده
۱	راهکارهای استفاده بهینه از نخبگان علمی با تأکید بر مهاجرت معکوس نخبگان (گزارش سیاستی)	غلامرضا ذاکرصالحی	امور جوانان و نخبگان وزارت عتف
۲	واکاوی و تبیین شیوه‌های افزایش سهم مهارت در نظام آموزش عالی کشور(گزارش سیاستی)	احمد سعیدی	معاونت فناوری و نوآوری وزارت عتف
۳	خلاءهای قانون مالکیت فکری در حوزه حقوق نوآوران، نویسندگان و تولیدکنندگان آثار علمی و هنری(گزارش سیاستی)	زهرا شاکری	معاونت فناوری و نوآوری وزارت عتف
۴	تدوین مدل جامع تألیف و تدوین کتب درسی دانشگاهی(گزارش سیاستی)	سیده مریم حسینی‌لرگانی	مقام عالی وزارت عتف
۵	پذیرش دانشجوی خارجی: بایدها وپیامدها(گزارش سیاستی)	مهتاب پورآتشی	امور بین الملل وزارت عتف
۶	بازتعریف کارکرد اعضای هیئت علمی در دوران همه‌گیری با رویکرد انگیزشی و تشویقی و توجه به اعتباربخشی به فعالیت‌های اعضای هیئت علمی در شرایط آموزش ترکیبی(گزارش سیاستی)	حمید جاودانی	معاونت آموزشی وزارت عتف
۷	تحلیلی بر سطح کفایت سرمایه انسانی پیشرفته و آموزش‌عالی رایگان(گزارش سیاستی)	یعقوب انتظاری	معاونت آموزشی وزارت عتف
۸	امکان‌سنجی، الزامات و چالش های ارتقاء مؤسسات آموزش عالی غیردولتی _ غیرانتفاعی مجازی به دانشگاه‌های غیردولتی _ غیرانتفاعی مجازی و مقایسه تطبیقی با دانشگاه‌های مجازی معتبر بین‌المللی (گزارش سیاستی)	فرهاد سراجی	معاونت آموزشی وزارت عتف
۹	دانشگاه آینده با نگاه به مؤلفه های دانشگاه هزاره سوم، نسل‌های آینده دانشگاهی(گزارش سیاستی)	مهتاب پورآتشی	مؤسسه پژوهش وبرنامه ریزی آموزش عالی
۱۰	پردیس‌های خودگردان دانشگاهی: اهداف، ضرورت‌ها، چالش‌ها و نگاه آینده(گزارش سیاستی)	سید اسماعیل موسوی	معاونت آموزشی وزارت عتف
۱۱	انجام پایان‌نامه و رساله به صورت گروهی: الزامات آموزشی، اداری، انتفاعی، مالی و مالکیتی آن(گزارش سیاستی)	فرهاد ابراهیم آبادی	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
۱۲	آسیب‌شناسی لایحه‌ی پیشنهادی سنجش و پذیرش دانشجو(گزارش سیاستی)	سمیه فریدونی	معاونت آموزشی وزارت علوم
۱۳	پذیرش اجتماعی سیاست‌های آموزش عالی؛ راهکارها و الزامات شیوه‌های استفاده از ظرفیت رسانه ملی(گزارش سیاستی)	محمد جواد صالحی	مؤسسه پژوهش وبرنامه ریزی آموزش عالی
۱۴	بررسی کمّی و کیفی با رویکرد آمایش (از دانشگاه‌های موجود در سه شهر انتخابی در هر یک از پنج کشور آمریکا، انگلیس، کانادا، استرالیا و فرانسه) (گزارش سیاستی)	احمدعلی یزدان پناه	مدیر کل حوزه وزارتی
۱۵	راهکارهای افزایش خودباوری و هویت مداری دانشجویان براساس دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی(گزارش سیاستی)	فاطمه اعرجی	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
۱۶	تحلیل برنامه‌های توسعه بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری در برنامه‌های اول تا ششم(گزارش سیاستی)	احمدرضا روشن	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
۱۷	بررسی الگوی آموزشی رایج به منظور ارائه الگوی آموزشی بومی با نگاهی به	اسماعیل شیرعلی	موسسه پژوهش و

شماره	عنوان طرح	مجری	مقام سفارش دهنده
	رشته‌های تحصیلی در دوره کارشناسی(گزارش سیاستی)		برنامه ریزی آموزش عالی
۱۸	بررسی نظرات دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور در خصوص تدوین برنامه هفتم توسعه عتف (گزارش سیاستی)	غلامرضا ذاکر صالحی	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
۱۹	شیوه‌های قانونی و انگیزشی برای انجام امور علمی، فناوری و نوآوری به صورت گروهی و مشترک(گزارش سیاستی)	اصغر زمانی	معاونت فنآوری و نوآوری وزارت عتف
۲۰	تنوع بخشی به استفاده از خدمات کادر آموزشی(گزارش سیاستی)	اصغر زمانی	معاونت آموزشی وزارت عتف
۲۱	ساماندهی رشته‌های مقطع کارشناسی با رویکرد ایجاد واحدهای تخصصی(گزارش سیاستی)	مریم حسینی	مقام عالی وزارت عتف
۲۲	آینده موسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی: ارائه سناریوهای احتمالی(گزارش سیاستی)	رضا منیعی	موسسه پژوهش و برنامه ریزی
۲۳	بایسته‌های نیازسنجی و جذب اعضای هیئت علمی جدید با تأکید بر برنامه توسعه آموزش عالی در سطح گروه‌ها و دانشگاه‌ها»(گزارش سیاستی)	مردانی	موسسه پژوهش و برنامه ریزی
۲۴	بایسته ها و مصادیق وقف وخیر در حوزه علم و فناوری و آموزش عالی(گزارش سیاستی)	رجب زاده کاشی زاده	موسسه پژوهش و برنامه ریزی
۲۵	امکان‌سنجی تبدیل انتشارات سازمان سمت و مرکز نشر دانشگاهی به ناشر تخصصی دانشگاهی ملی، منطقه ای و بین المللی(گزارش سیاستی)	-	مقام عالی وزارت عتف

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

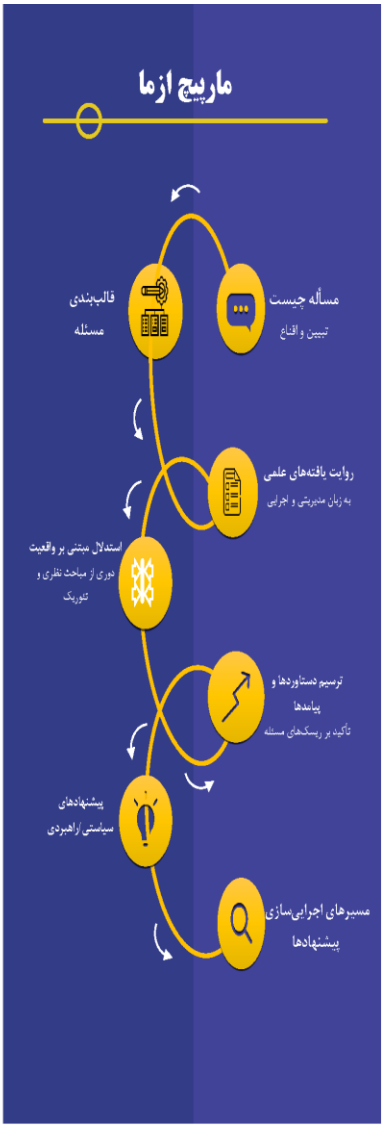

مسئله چیست؟

نیروی انسانی توانمند و توسعه یافته دال مرکزی توسعه وپیشرفت است. جریان مهاجرت معمولاً از کشورهای کمتر توسعه یافته به کشورهای توسعه یافته اتفاق می‌افتد. از این امر به عنوان یک پدیده نامطلوب بر مهاجرت نخبگان یاد می‌شود. حال پرسش اینست که چگونه می‌توان بسترهای قانونی و انگیزشی محیطی لازم را برای بازگشت آنان از یکسو و قرار گرفتن در مسیر گردش نخبگان از سوی دیگر قرار گرفت؟ چگونه می‌توان از دستاوردهای دانشی و فنی مهاجرانی که برای بازگشت به وطن انگیزه جدی ندارند برای توسعه کشور بهره گرفت؟

روایت یافته‌ها

دراین گزارش سیاستی پس ازاحصای ده نظریه مربوط به مهاجرت نخبگان و ذکرعلل وعوامل خروج نخبگان، سنخ شناسی مهاجران معرفی و سپس دیدگاه‌های پژوهشگران ایرانی مرور گردید. درادامه رویکردهای معاصر به پدیده مهاجرت نخبگان بررسی شد. سپس رویکرد جذب مغزها که مهاجرت معکوس ازدرون آن روئیده است مطرح وتشریح شده است. دو راهبر زمینه‌ساز برای مهاجرت معکوس عبارتنداز: شبکه سازی نخبگان و چرخش وتحرک مغزها.

درادامه این گزارش یافته‌هایی از تجارب هندوستان، چین، تایوان، امارات، کشورهای قاره افریقا وجنوب آسیا وکشور ایران ارائه شد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

ایجاد یک زیست بوم و محیط مناسب و توسعه ظرفیت‌های تخصصی و تمهید زیر ساخت‌های فرهنگی، اقتصادی، رفاهی، سیاسی، مدیریتی، حقوقی، فنی و اخلاقی و ... سیاست بنیادینی است که شایستهٔ پیگیری است. برآیند راهکارهای ارائه شده در مطالعات نشان می‌دهد که برای تحقق این منظور، حفظ و ارتقای منزلت نخبگان، ترمیم و بازسازی فضای اعتماد بین نخبگان، جامعه و دولت، ایجاد تقاضای مؤثر و بازار خدمات نخبگان، توسعهٔ مصرف و کاربست علم، استقلال نهادهای علمی و مصادیقی که عمدتاً ناظر به وجه غیرمادی جذب نخبگان است، باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد. راه حل ریشه‌ای‌تر علاج توسعه نایافتگی ما و شکل‌گیری توسعه متوازن باخصلت پایداری است. با اجرای بسته کامل سیاستی می توان امیدوار بود که این مساله اجتماعی به یک پدیده اجتماعی(درحد معقول ونرمال) تبدیل شود. ما درایران هنوز برای نخبگان علمی یک مشی ملی تداوم دار(Policy) نداریم.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

۱- تعمیق ارزشهای ملی ودینی هویت سازدرمیان نخبگان علمی وعموم جامعه

۲- تقویت جاذبه‌های اجتماعی و شغلی درکشور وکاهش دافعه‌های موجود و ایجاد زیرساخت‌های زیست بوم نوآوری

۳- تلاش برای نیل به جایگاه مناسب علمی کشور در روند جهانی شدن از طریق تقویت زیر ساخت‌های علمی،پژوهشی وفناورانه

۴- تاسیس وتوسعه شبکه های علمی مهاجران

۵- اصلاح سیاست‌ها، قوانین، مقررات وتدوین قوانین حمایتی مادی و معنوی به منظور تقویت سرمایه اجتماعی نخبگان مهاجر وطرد نگاه صرفاً امنیتی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

توصیه روشن نگارنده ترکیبی از راهبرد چرخش نخبگان (راهبرد درگیرسازی) و شبکه سازی و بازگشت مبتنی بر انگیز است. جنس پدیده بین المللی است. لذا با تدبیر داخلی وملی حل نمی شود. انعقاد موافقت نامه با کشورهای مقصد و تشکیل کنسرسیوم و سایر اشکال همکاری علمی ـ بین المللی رهگشاست. گاهی نیز در سطح منطقه باید یک ازاسموس آسیایی برپا کرد وهمکاری های آسیایی ـ آسیایی را تحرک بخشید.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

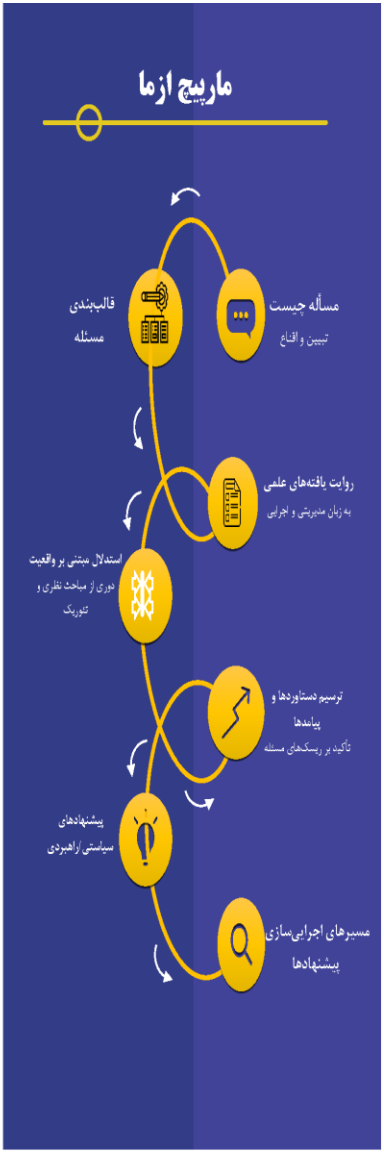

مسئله چیست؟

در حالی که تربیت نیروی انسانی توانمند و ماهر به منظور رفع نیاز جامعه و صنعت و دولت جزء ماموریت دانشگاه ها است، گزارش های رسمی حاکی از بیکاری ۴۰ درصد از دانش آموختگان دانشگاه ها است و هر چند بروز این پدیده معلول علل مختلف است، لکن یکی از مهم ترین علل آن عبارت است از شکاف میان آموزش دانشگاهی و نیاز جامعه. حال مسئله این است که چگونه می توان ظرفیت اشتغال پذیری رشته های تحصیلی و آمادگی اشتغال دانش آموختگان را افزایش داد؟

روایت یافته‌ها

نتایج تحقیق نشان داد که مهم‌ترین چالش‌های آموزش مهارتی در کشور در سه مورد خلاصه می‌شود: نبود مدل توسعه آموزش عالی، مشخص نبودن میزان سهم آموزش‌های مهارتی در نظام آموزش عالی کشور و نبود مهارت‌های لازم در دانش‌آموختگان مراکز مهارت‌آموزی. نتایج همچنین نشان داد که سهم آموزش های مهارتی دانشگاهی از کل نظام آموزش عالی کشور حدود ۱۸ درصد است و تا رسیدن به هدف برنامه ششم توسعه، یعنی پوشش ۳۰ درصدی آموزش های مهارتی در آموزش عالی فاصله وجود دارد.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در راستای تحقق برنامه‌های خود در زمینه ارتقای سهم آموزش مهارتی در دانشگاه ها، لازم است به اتکای یک برنامه مطالعه شده و جامع، دانشگاه‌های کشور را با هدف مهارت افزایی و بهبود توان اشتغال پذیری دانشجویان در قالب برنامه‌های آموزشی و درسی بسیج کند.

عدم مشارکت همه ذینفعان در سیاستگذاری آموزش های مهارتی، عدم انطباق این آموزش ها با تقاضاهای بازار کار و نهایتاً محتوی بروز رسانی نشده این آموزش ها از چالشهای پیش روی این برنامه ریزی خواهد بود.

پیشنهادهایی برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

- با لحاظ نمودن تفاوت رشته ها، باید سهم دروس و محتواهای مهارتی را تا سر حد کفایت، افزایش داد.

پیشنهاد ۲

- تدوین پیوست « الزامات نوآورانه و اشتغال پذیری» در تاسیس و راه اندازی رشته های جدید دانشگاهی

پیشنهاد ۳

- راه اندازی «مراکز جوار دانشگاه» با مشارکت صنایع به منظور آموزش مهارتی دانشجویان و کارورزی

پیشنهاد ۴

- تدوین بسته تشویقی برای استادان دانشگاهی برای مشارکت موثر در امر مهارت آموزی دانشجویان

پیشنهادهایی برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۵

- توسعه مراکز ارتقاء شایستگی های مهارتی دانشجویان (SCD) در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی

پیشنهاد ۶

- توسعه همکاری، تعامل و هم افزایی دانشگاه ها با سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و استفاده از پتانسیل های مهارتی آن سازمان

پیشنهاد ۷

- توجه ویژه به پتانسیل های مهارت ورزانه و کارآفرینانه متقاضیان جذب هیات علمی در هر رشته دانشگاهی

پیشنهاد ۸

- توجه به تدوین پایگاه جامع اطلاعات اشتغال دانش آموختگان (طرح رصد اشتغال دانش آموختگان)

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر اول:

- شورای برنامه ریزی وزارت عتف، سرفصل دروس را به منظور افزایش سهم محتوی مهارتی، بازنگری نماید.

مسیر دوم:

- اصلاح سیاست های توسعه به منظور تحقق پیشنهادهای شماره ۴،۳،۲

مسیر سوم:

- اصلاح سیاست های جذب هیات علمی رشته های خاص به منظور تحقق پیشنهادهای شماره ۷،۴

DIRI.01.RSO003.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
خلأهای قوانین مالکیت فکری در حوزه حقوق نوآوران، نویسندگان و آفرینشگران آثار علمی و هنری
زهرا شاکری

طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما

www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

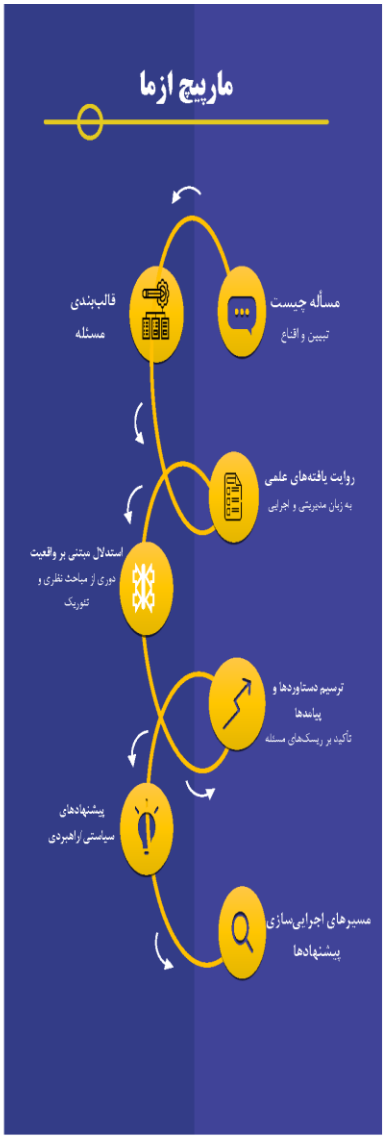
مارپیچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و تئوریک
ترسیم دستاوردها و پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای سیاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسئله چیست؟

نظام حقوق مالکیت فکری براساس شاخص‌های خود به اعطای حقوق انحصاری موقتی به مولفان،هنرمندان،مخترعان، طراحان صنعتی و دارندگان کسب و کارها می‌پردازد و نقش مهمی در انگیزه‌بخشی به مردم برای ظهور نوآوری و خلاقیت و سرانجام پیشرفت علمی،فنی و هنری کشورها دارد. مقررات این نظام در ایران معمولا مهم از مقررات بین‌المللی است که ایران بدان محق شده یا نشده است. در این میان عضویت ایران در کنوانسیون پاریس برای حمایت از حقوق ملکیت صنعتی سبب شده است که مقررات این حوزه شفافیت بیشتر و چالش کمتری داشته باشند . حال آن که حوزه حقوق مالکیت ادبی و هنری به جهت عدم به روزرسانی مطابق با تحولات تقنینی بین‌المللی یا فناوری‌های نوین در ایران، با ابهام و چالش‌های جدی در زمینه ثبت این آثار و تصمیم‌گیری در شرایط خاص روبروست که در این مطلعه به خلاءهای قانونی مالکیت فکری حقوق نوآوران، نویسندگان و آفرینشگران آثار علمی و هنری پرداخته شده است.

روایت یافته‌ها

عدم ذکر معیار آثار مورد حمایت و عدم توجه به تغییرات ناشی ازفناوری و تحولات جریان های هنری مانند هنرهای معضر و آثار خلق شده توسط هوش مصنوعی

عدم اعطای حقوق کامل مادی و معنوی به مولفان و هنرمندان مطابق با استنداردهای حقوق بین المللی

عدم به روز رسانی ضمانت اجراهای نقض حقوق ملکیت فکری متناسب با گستردگی ابعاد نقض در جهان کنونی

ابهام در مقررات محدودیت ها استثنائات وارد بر حقوق انحصاری مولفان و هنرمندان

اجمال و ابهام در احراز شرایط ماهوی حمایت از اختراعات و طرح های صنعتی

عدم حمایت از ایده ها و کشفیات علمی

عدم توجه به روشهای غیرقضائی حل اختلافات

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

-عدم به‌روزرسانی قوانین و بی‌توجهی به رشد و گسترش فناوری‌های نوین - عدم آگاهی ذی‌نفعان از حقوق و محل اجرای آن

- تحدید حمایت از حقوق مادی مؤلفان و هنرمندان به نخستین انتشار اثر در ایران- پیش‌بینی نکردن حقوق مهمی مانند حق تعقیب و پشیمانی برای مؤلفان و هنرمندان و نیز عدم توسعه حقوق مولف در فضای مجاز- ضمانت اجراهای ناکافی در زمینه نقض حقوق مالکیت فکری

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

پی‌گیری تصویب لوایح و طرح های مربوط به حقوق ملکیت صنعتی و ادبی و هنری

پیشنهاد ۲

پیش بینی حمایت از مدل های مصرفی/اختراعات کوچک و تدوین نظام نامه حمایت از ایده‌ها

پیشنهاد ۳

ترویج شیوه های حل و فصل غیرقضائی حل اختلافات ناشی از حقوق ملکیت فکری

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تشکیل کارگروهی تخصصی از سوی معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت عتف با حضور ذی‌نفعان دیگر دستگاه‌ها برای تصویب عاجل لوایح لازم در حوزه مالکیت فکری آثار علمی و هنری

مسیر دوم

تهیه نظام نامه حمایت از ایده ها و تهیه دستورالعمل جامع درخصوص تعیین پدآورنده و مالک پایان‌نامه‌ها توسط وزارت عتف

پیگیری ثبت قانونی شرایط و ضوابط حمایت از اختراعات کوچک از سوی وزارت عتف

مسیر سوم

تشکیل کارگروه فراسازمانی حل اختلاف در حوزه مالکیت فکری آثار علمی و هنری در وزارت عتف با عضویت نهادهای مرتبط ، ذی‌نفعان، اساتید متخصص مدیریت اموال فکری و حقوق ملکیت فکری برای حل و فصل غیر قضایی اختلافات در این حوزه.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

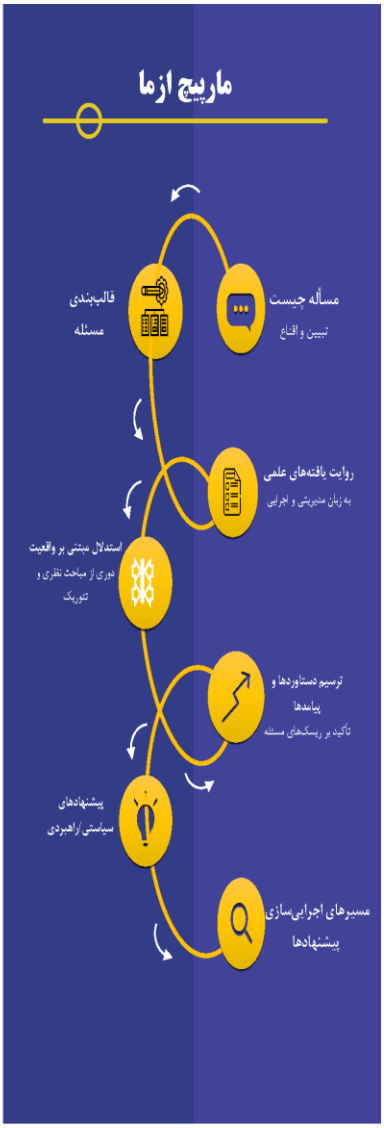

مسئله چیست؟

افزون بر یاد دهنده و یادگیرنده، متن و محتوا رکن سومی است که در فرایند یاددهی و یادگیری نقش برجسته و محوری بر عهده دارد. در حالی که در دوره های آموزشی عمومی منابع درسی مطابق شاخص‌های خاص و به صورت واحد متمرکز تدوین و در اختیار یادگیرنده‌ها قرار می گیرد، این امر به دلیل تعدد دروس و آزادی عمل اعضای هیات علمی و اقتضای تحصیلات دانشگاهی فاقد چارچوب و شاخص واحدی می‌باشد و در سرفصل‌های مصوب هم اغلب بیش از یک کتاب به اساتید معرفی می‌شود تا در تدریس خود از آن استفاده نمایند. بنابراین، پرسش کلیدی این است که ویژگی‌ها، مولفه‌ها و معیارهای لازم برای تدوین منابع درسی دانشگاهی کدام است؟

روایت یافته‌ها

موفقیت یک کتاب دانشگاهی در تولید و اشاعه دانش تصادفی نیست. بلکه بر بنیانی از تخصص، تجربه و تلاش استوار است. این آثار که سهمی اساسی در پیشبرد اهداف آموزش عالی در هر کشور دارند، باید بر اساس معیارها و ویژگی‌های مشخصی تدوین شوند. از ویژگی‌های مطلوب کتاب دانشگاهی خوب و اثربخش، تعاملی بودن محتوا در فضای کلاس و البته در سال‌های اخیر با توجه به پیشرفت‌های تکنولوژیکی چشمگیر در تمام حوزه‌ها و حوزه چاپ و نشر، در زمینه کتاب‌های الکترونیک و فضای مجازی، برای ایجاد انگیزه و برانگیختن علاقه‌ها و کنجکاوی فراگیران و هم‌افزایی ظرفیت درگیری فعال ذهن آنها در فرایند یادگیری است. به عبارت دیگر، کتاب‌های درسی خوب باید با فراگیران درگیر شوند و تعامل داشته باشند و آن‌ها را به تفکر و تعقل، و در نهایت پرسشگری و جست‌وجو برای حل این پرسش‌ها وادار سازند. از اینرو، تدوین و تالیف کتاب‌های درسی دانشگاهی یک فرایند و کار پیچیده و تخصصی است که لازم است در جریان آن طیف قابل توجهی از مسائل از جمله مولفه‌ها، معیارها، ویژگی‌ها و سایر موارد رعایت و نظارت شود.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

علی رغم نقش و اهمیت بسیار زیاد نظام آموزشی علی، پژوهش ها نشان می دهد نظام آموزش عالی ما با داشتن نقاط قوت دارای ضعف‌هایی نیز است. دانشگاه‌ها نتوانسته‌اند نیروی انسانی توانمند و با قابلیت‌های بالا تربیت کند و دانشجویانی که تربیت می‌شوند و یا به عرصه صنعت می‌گذارند با صنعت آشنا نیستند. با توجه به این مسائل و مشکلات، نظام آموزش عالی ایران برای برون رفت از مشکلاتی که به ویژه به کیفیت آموزش عالی اعم از استاد توانمند، کتاب درسی مفید و به روز، روش‌های یادگیری و یاددهی و شیوه ارزشیابی مربوط می‌شود؛ نیازمند آمادگی‌های لازم برای تربیت دانشجویان برای ورود به هزاره سوم است. تهیه محتوایی با جامعیت و کارآمدی نسبی به منظور یادگیری دقیق و عمیق دانشجو یک الزام کلیدی است. از این رو ضرورت دارد که ویژگی‌ها و مولفه‌های کتاب درسی دانشگاهی در قالب الگویی جامع و کارآمد بررسی شود.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

در طراحی و تدوین منابع درسی باید به انتظارات، منافع و دغدغه‌های تمام ذینفعان از جمله دانشجویان، بازار کار، جامعه محلی، ملی و بین‌المللی با توجه به بسترها، اصول و چارچوب‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی توجه شود.

پیشنهاد ۲

با توجه به تعدد و تنوع رشته‌ها نمی‌توان یک الگوی مشخص ارائه داد از این رو ارائه الگوهای مختلف تعریف و تدوین کتاب های درسی دانشگاهی با توجه به رشته‌های مختلف دانشگاهی در شش گروه تحصیلی ضروری است.

پیشنهاد ۳

برای دریافت بازخوردها به منظور اثربخشی بهتر و بیشتر از جامعه ذینفعان پنل تخصصی و نقد کتاب برگزار شود.

پیشنهاد ۴

همه کتاب‌های تالیفی علاوه بر حوزه دانشی، باید به ابعاد کاربردی و مهارتی آن دانش هم با توجه به مسائل بازار کار و اشتغال‌زایی توجه داشته باشند.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای اساتید و دست اندرکاران حوزه تالیف، چاپ و نشر کتاب. همچنین می‌توان در این زمینه از تجارب و دانش نویسندگان بنام و شناخته شده در حوزه چاپ و نشر نیز بهره برد.

مسیر دوم

ایجاد یک کارگروه یا مرجع ذیصلاح متشکل از متخصصان و کارشناسان حوزه تالیف و نشر و همچنین کنشگران ذی‌نفوذ در حوزه‌های سیاستی و مسائل اجتماعی و فرهنگی به منظور مدیریت و ارائه راهنمایی و مشاوره به نهادها، سازمان‌ها، دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی در زمینه تالیف و تدوین و نشر کتاب.

مسیر سوم

علاوه بر الگوی اصلی تالیف کتاب‌های درسی دانشگاهی که در این گزارش تخصصی ارائه شد، به فراخور رشته‌های دانشگاهی و مولفه‌های مورد نیاز این الگو نیز می‌تواند تغییر کند.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

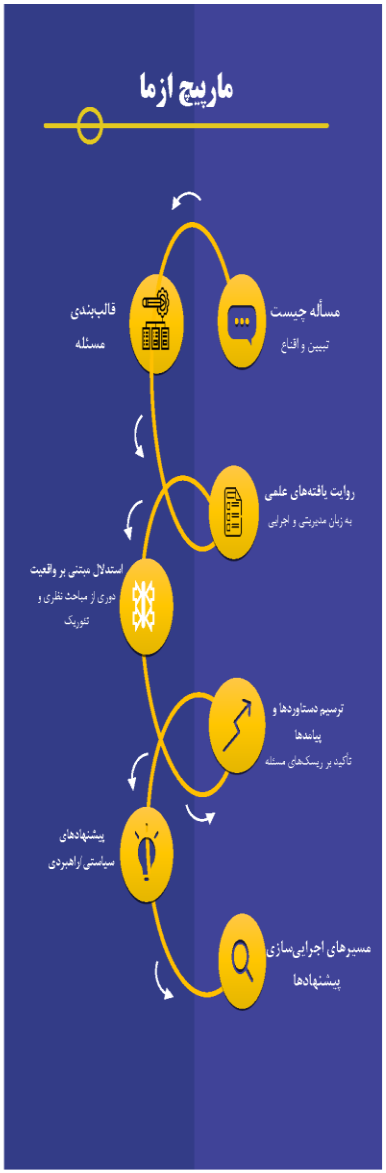

مسئله چیست؟

ایران در میان کشورهای جذب‌کننده دانشجوی خارجی، سهم اندکی در این بازار رقابتی داراست. براین اساس، در شرایطی که دانشگاه‌های جهان برای جذب دانشجوی خارجی تلاش و با یکدیگر رقابت می‌کنند و نیز با درنظر گرفتن موقعیت ایران و دانشگاه‌های ایران در سطح منطقه و جهان، سوالی که مطرح می‌شود اینست که بایدها و نبایدهای پذیرش دانشجوی خارجی چیست و همچنین، جذب و پذیرش دانشجوی خارجی چه پیامدهایی به همراه دارد.

روایت یافته‌ها

ضمن اشاره به این نکته که شرایط تحریم‌های بین‌المللی در جذب دانشجوی خارجی تاثیر دارد (سطح کلان)، با این‌حال بایدهای جذب و پذیرش دانشجوی خارجی را می‌توان در سطوح میانی (قوانین و سیاست‌های ملی کشور و سطح کلان آموزش عالی) و خرد (دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی) مطرح نمود.

سه محور کلیدی پیامدهای پذیرش دانشجوی خارجی را می‌توان در دسته‌های: پیامدهای علمی و آموزشی، پیامدهای اجتماعی و فرهنگی، و پیامدهای اقتصادی مطرح نمود. با این‌حال، در کنار پیامدهای مثبت بی‌شماری که می‌توان برای پذیرش دانشجوی خارجی برشمرد نباید از عوامل و مواردی که ممکن است پیامدهای منفی به همراه داشته باشد، غافل شد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

جذب و پذیرش دانشجوی خارجی را نباید به‌عنوان یک نقطه هدف درنظر گرفت. بلکه این دو موضوع گام‌هایی از یک فرایند ارزشمند و منتج‌به نتیجه است. لذا، لازم است حفظ و نگهداشت دانشجویان، فرایندهای با کیفیت آموزشی و حمایت و پشتیبانی، دانش‌آموختگی موفق، تعامل پویا و رصد دانش‌آموختگان خارجی و بهره‌گیری از دانش و تجارب دانشجویان خارجی در مسیر رضایت‌مندی هرچه بیشتر این دانشجویان که خود پیامدهای مثبت بسیار بر جذب بیشتر دانشجوی خارجی در میان‌مدت و بلندمدت دارد؛ مورد توجه قرار گیرد.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

شناسایی و مستندسازی تجارب موفق و ناموفق دانشگاه‌ها در زمینه پذیرش دانشجوی خارجی

پیشنهاد ۲

قانونمندتر نمودن فرایند جذب و پذیرش دانشجوی خارجی از طرقی مانند: ارزیابی و بازنگری در آیین‌نامه‌های مصوب پذیرش دانشجوی خارجی، تشکیل و نظارت بر موسسات جذب دانشجوی خارجی، و تعیین الگوی شهریه‌پردازی دانشجویان خارجی

پیشنهاد ۳

توجه به برندینگ در آموزش عالی به‌عنوان ابزاری برای بازاریابی بهتر و جذب و پذیرش دانشجویان خارجی مستعدتر و نخبه‌تر

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تشکیل کارگروهی در وزارت عتف، که با توجه به ماموریت‌گرایی دانشگاه‌ها، نمایندگانی از دانشگاه‌ها به عضویت این کمیته درآیند. شناسایی و مستندسازی تجارب موفق و ناموفق دانشگاه‌ها در زمینه پذیرش دانشجوی خارجی، و درس آموخته‌هایی که از هریک از تجارب به‌دست آمده است در ریل‌گذاری مسیر جذب و پذیرش دانشجوی خارجی کمک‌کننده است.

مسیر دوم

تشکیل شبکه روابط بین‌الملل دانشگاه‌ها با هدف تبادل تجارب و ارایه رهنمودها و مشاوره‌ها برای موفقیت هرچه بیشتر دانشگاه در پذیرش دانشجوی خارجی. همچنین، ارتباط پیوسته و نزدیک میان دفاتر بین‌الملل دانشگاه‌ها با مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت عتف.

مسیر سوم

تشکیل شبکه متخصصان، با هدف ارتباط اساتید دانشگاه‌های ایران با همتایان بین‌المللی.

DIRI.04.RSO006.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
بازتعریف کارکرد اعضای هیئت علمی در دوران همه‌گیری با رویکرد انگیزشی و تشویقی و توجه به اعتباربخشی به فعالیت‌های اعضای هیئت علمی در شرایط آموزش ترکیبی
دکتر حمید جاودانی

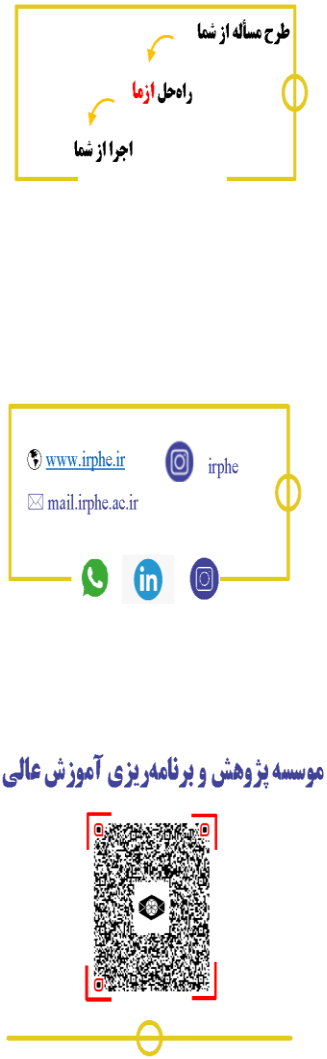
طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

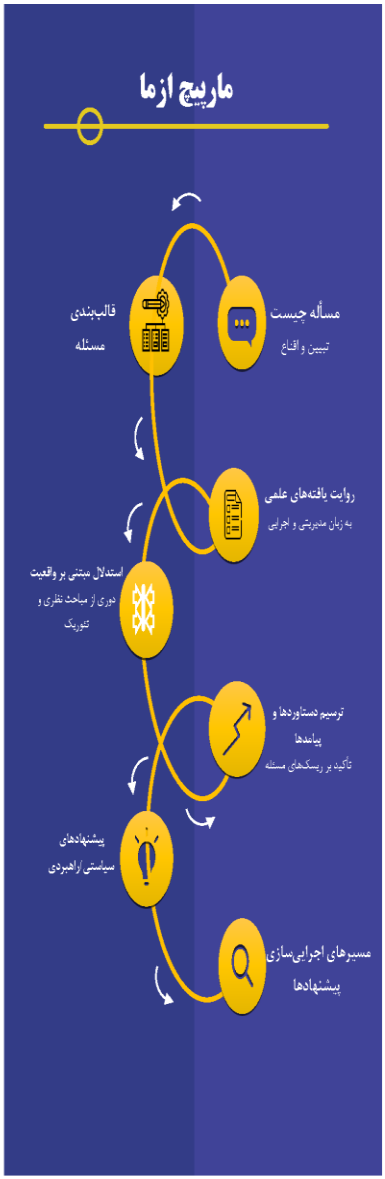
ماریپچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و تئوریک
ترسیم دستاوردها و پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای سیاستی/راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسئله چیست؟

همه‌گیری بیماری کرونا سبب شد تا دگرگونی‌هایی در روش تدریس پدیده آمده و آن چه «شیوه سنتی آموزش حضوری» نامیده شده است به «روش‌های آموزش از دور» تغییر یافت. این در حالی است که تمرکز اصلی آموزش، تحصیل موثر و کارآمد دانشجویان در دوره‌های تحصیلی بوده و با چنین تحولی در شیوه آموزش، حال این پرسش برای دانشگاه‌ها مطرح می شود که نقش و مسئولیت اعضای هیأت علمی نسبت به قبل چه تغییر کرده است؟ و دیگر این که دانشگاه بایستی چگونه از این نقش‌های گسترده حمایت کند تا موفقیت آینده خود را تا حدودی تضمین نماید. این دو پرسش دانشگاه را با چالشی اساسی برای بازتعریف درست و کاربردی از کارکرد اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها روبرو می‌کند که بنا است در این مطلعه بدان پرداخته شود.

روایت یافته‌ها

- نیاز به بازنگری نظری و مفهومی درباره مفهوم دانشگاه، عضو علمی، رسالت و کارویژه های دانشگاهی و به دنبال آن بازآرایی روش های نظام پاداش دهی و ارزیابی (ارتقا و ترفیع) با رویکردی علمی و مشارکت دانشگاهیان؛
- نیاز به باز شناسی (به رسمیت شناختن) استقلال دانشگاهی و آزادی علمی دانشگاهیان؛
- نیاز به بازنگری و باز بازآرایی ساختار، عملکرد و ترکیب اعضای هیئت های امنای نهادهای آموزش عالی و سپس واگذاری سکاندار (Governance) و مدیریت دانشگاه ها به دانشگاهیان که در قوانین ج.ا. نیز دیده شده است

چالش‌ها، بایست ها و پیش‌بایست‌ها

سرخط کلستی های کنونی نظام ارزیابی و پاداش (ارتقا و ترفیع):

- کلستی‌های مفهومی و نظری نظام پاداش دهی و ارزیابی اعضای علمی
- کلستی‌های سنجه (معیار)های ارزیابی در نظام پاداش دهی و ارزیابی نظام آموزش عالی ج.ا.
- کلستی‌های ساختاری و فرایندی در نهادهای ارزیابی کننده
- کژروی های حقوقی و کژتابی های عملکردی

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

نقد و بازمفهوم سازی نظری دانشگاه و چشمداشت واقع گرایانه از آنها بر پایه مشارکت دانشگاهیان

پیشنهاد ۲

تمرکز بر راهبردهای توسعه فردی اعضای هیأت علمی و توسعه سازمانی دانشگاه‌ها

پیشنهاد ۳

بازنگری در قوانین و مقررات با رویکرد علمی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تدوین برنامه «حمایت از اعضای هیأت علمی در دوره کرونا و پسا کرونا» از سوی دانشگاه‌ها با تأکید بر

- تغییرات در شرح وظایف اعضای هیأت علمی،
- شیوه ارزیابی کمی و کیفی دوره‌های آموزشی،
- طراحی دوره‌های دانش‌افزایی در دوره‌های کرونا و پسا کرونا برای اعضای هیأت علمی

مسیر دوم

بازطراحی ساختارها، فرایندها و سنجه (معیار)های ارزیابی در نظام پاداش‌دهی و ارزیابی نظام آموزش عالی ج.ا.

مسیر سوم

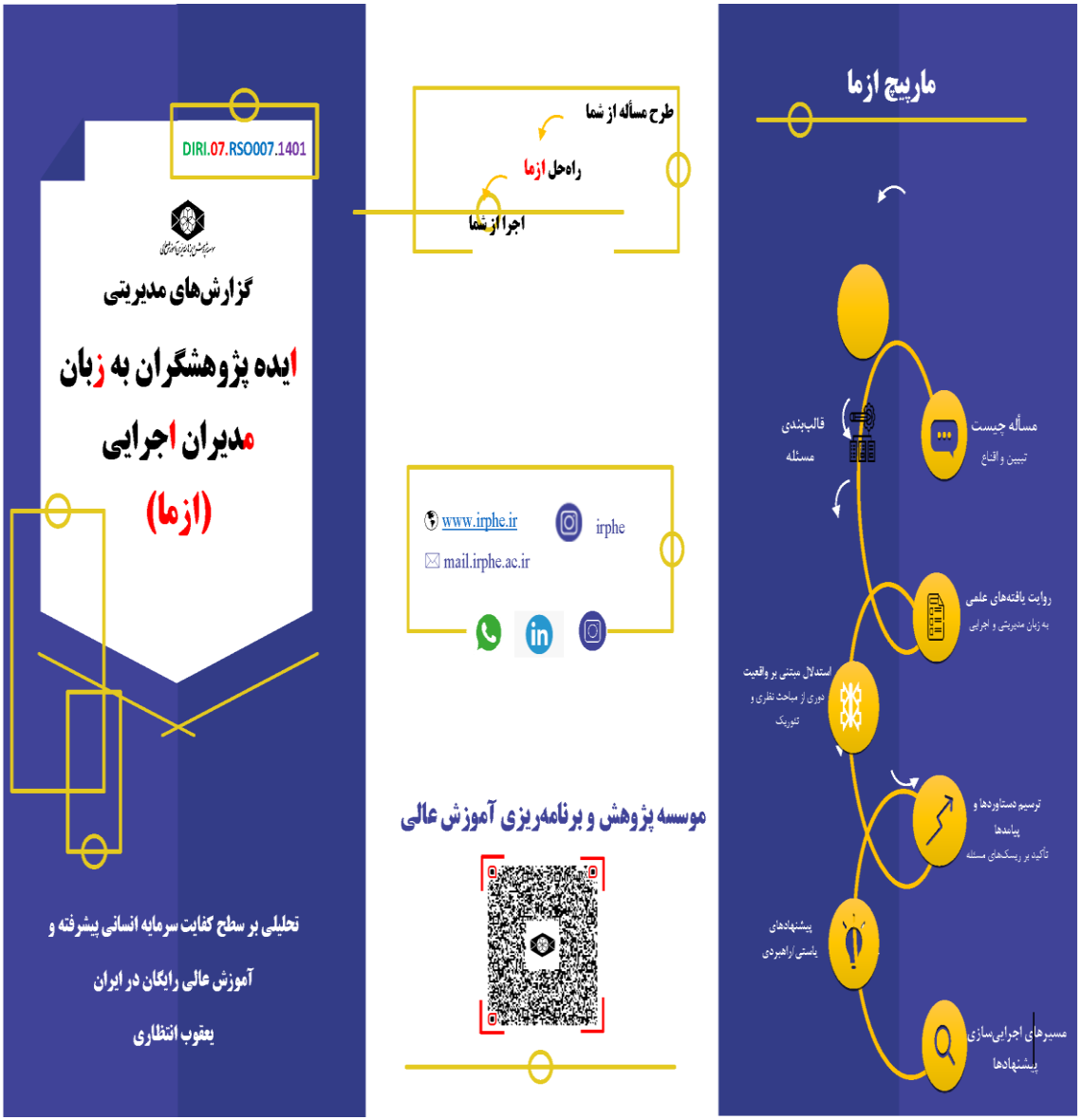
DIRI.07.RSO007.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)
تحلیلی بر سطح کفایت سرمایه انسانی پیشرفته و آموزش عالی رایگان در ایران
یعقوب انتظاری
طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
ماریپچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و تئوریک
ترسیم دستاوردها و پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای یاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسئله چیست

در بند۳ اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تسهیل و تعمیم آموزش عالی به عنوان یکی از ابزارهای دولت برای دست‌یابی به اهداف ذکر شده در اصل دوم قانون اساسی مورد توجه قرار گرفته است. اجرای این اصل، دخالت مناسب و مؤثر دولت در نظام آموزش عالی را طلب می کند. اما مهمترین مبنای حقوقی فراهم سازی آموزش عالی توسط دولت، اصل سی‌ام قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بوده است. طبق بخش دوم این اصل « دولت موظف است وسایل تحصیلات عالی را تا سر حد خودکفائی کشور به‌طور رایگان گسترش دهد». این اصل بخودی خود گویا نیست و نیاز به تبیین و تفسیر علمی دارد. در حالی که تفسیر و تعریف علمی، رسمی و عینی از اصطلاح «تا سر حد خودکفایی » ارائه نشده است. از این رو، دولت ها همواره با تفسیر خود و با توجه به امکانات مالی، راهبردهای سرمایه گذاری و اولویت بندی های خود که احتمالاً غیرکارشناسی بوده است؛ مؤسسات آموزش عالی عمومی را تأمین مالی کرده اند.

بنابراین، در رابطه با اصل سوم قانون اساسی سه سؤال مطرح است:

۱-منظور از خود کفایی چیست؟ یا خود کفایی به چه معنی است؟

۲- خود کفایی نسبت به چه چیزی؟

۳-سرحد خودکفایی کجاست؟

با پاسخ به این سؤالات می توان نقش، سطح و سهم سرمایه گذاری دولت در آموزش عالی را بهتر تبیین کرد.

روایت یافته ها

واژه خود کفایی که در علم اقتصاد «Self-sufficiency» معنی می شود، به موقعیتی از فرد، گروه، سازمان و کشور اشاره دارد که برای بقا هیچ نیازی به کمک دیگران، حمایت دیگران، یا تعامل با دیگران ندارد؛ بنابراین، منظور از خودکفایی نوعی از خودمختاری شخصی، گروهی، سازمانی ، منطقه ای و ملی است. در اقتصاد کلان، منظور از خود کفایی عدم وابستگی به واردات کالا و خدمات است. اقتصاد خودکفا با سایر کشورها تجارت نمی کند زیرا می تواند کالاها و خدمات خود را با استفاده از منابع طبیعی، کشاورزی پایدار و انرژی های تجدیدپذیر تولید کند. اقتصادهایی که هدف خودکفایی را دنبال می کنند، راهبرد توسعه تولید و جایگزینی واردات را دنبال می کنند. خودکفایی کشور را قادر می سازد تا از نظر اقتصادی مستقل باشد و نیازهای ملت خود را تأمین کند. در یک اقتصاد خودکفا، نظام تولید از منابع طبیعی و نیروی کار کشور برای تولید کالاها و خدماتی استفاده می کنند که بتواند نیازهای مصرف کننده را برآورده کند و سطح زندگی مردم را بهبود بخشد. علاوه بر این، اقتصاد ملی خودکفا، برابری در امور اقتصادی، حاکمیت و روابط بین‌المللی باثبات را تضمین می‌کند.

در سده های ۱۷ و ۱۸ میلادی، درعصر سوداگرایی[۱] (مرکانتلیسم) ، خودکفایی به عنوان یک ارزش و هدف والا مورد توجه بود. اما با ظهور علم اقتصاد و پیدایش اقتصاد کلاسیک، به حاشیه رفت. چون اقتصاددانانی مانند ریکاردو[۲] اثبات کردند که تجارت و داد و ستد باعث افزایش رفاه برای هر دو طرف معامله می شود. حتی اگر در کشوری امکان تولید ارزان تر همه کالاها نسبت به کشور دیگری وجود داشته باشد، باز هم همچنان امکان رسیدن به رفاه بیش تر برای آن ها ممکن است.

هرچند خودکفایی به ظرفیت و توانایی تولید داخلی وابسته است، اما بر پایه برخی نظریات، علاوه بر آن، به قابلیت و توانایی کشور در واردات محصولات راهبردی در شرایط

---

۱. Mercantilism. = سیاست اقتصادی که به دنبال حداکثر سازی صادرات و حداقل سازی واردات است.

۲. David Ricardo.

مطلوب اقتصادی نیز وابسته است. بنابه باور شماری از اقتصاددانان حداقل در خصوص برخی «کالاهای راهبردی»، رسیدن به خودکفایی و قطع وابستگی به دیگران اهمیت بسیاری دارد و اقتدار ملی را برای آن کشور به ارمغان می آورد. بنابراین، خود کفایی مطلق امکان پذیر و مطلوب نیست و کشورهای جهان اساساً به دنبال خودکفایی نسبی و راهبردی هستند.

منظور از خودکفایی در اصل سی ام قانون اساسی یک نوع خود کفایی نسبی و راهبردی است. چون واردات کالاها و خدمات مورد نیاز کشور در هیچ جای قانون اساسی منع نشده است. خود کفایی نسبی در این اصل از دو بعد قابل تفسیر است: خودکفایی کشور نسبت به تولید «کالا و خدمات» و خود کفایی کشور نسبت به تولید «سرمایه انسانی پیشرفته». با توجه به اینکه ستانده های نظام آموزش عالی(سرمایه انسانی پیشرفته) نهاده کلیدی نظام اقتصادی است و نظام آموزش عالی خود بخش مهمی از نظام اقتصادی است، این دو نوع خود کفایی لازم و ملزوم یکدیگر هستند. از این رو، خودکفایی کشور نسبت به «کالا و خدمات» و «سرمایه انسانی پیشرفته» از دو بعد کمی و کیفی قابل توجه است.

بنابراین، طبق این اصل، دولت در چهل سال گذشته باید نظام آموزش عالی کشور را به گونه ای مدیریت می کرد و توسعه می داد که اولاً، اقتصاد ایران هیچ نیازی به واردات «سرمایه انسانی پیشرفته» مورد نیاز خود از خارج را نداشته باشد؛ ثانیاً کشور هیچ نیازی به واردات «کالا و خدمات» مورد نیاز مردم از دیگر کشورهای جهان نداشته باشد. بررسی وضعیت نظام آموزش عالی کشور و بررسی شاخص های اقتصادی کشور در حوزه های مختلف، بخصوص کمیت و کیفیت واردات و صادرات کشور نشان می دهد که ایران هنوز به سر حد خودکفایی مذکور در اصل سی ام قانون اساسی نرسیده است. چون، ایران هنوز در مقابل تحریم های دیگر کشورها شدیداً آسیب پذیر است.

از چشم انداز نظریه های توسعه اقتصادی در قرن بیستم و یکم، اقتصاد ایران زمانی به خود کفایی نسبی راهبردی می رسد که به رشد اقتصادی پایدار، مزیت رقابتی پایدار و اقتصاد دانش بنیان دست یابد. بنابراین، دولت باید سیاست گذاری و برنامه ریزی های خود را بر محور پارادایم توسعه دانش بنیان و تحقق اقتصاد دانش بنیان انجام دهد و اجرا کند. بنابراین، اجرای اصل سی ام قانون اساسی در عصر حاضر اقتضاء می کند دولت توسعه سرمایه انسانی پیشرفته، و در نتیجه نظام آموزش عالی ایران را به گونه ای بازآفرینی، مدیریت و رهبری کند که اقتصاد ایران در کمترین زمان ممکن به رشد اقتصادی دانش بنیان و پایدار دست یابد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

در راستای اجرای اصل سی ام قانون اساسی، از اول انقلاب تاکنون دولت های جمهوری اسلامی ایران بخش عمده ای از آموزش عالی را تأمین مالی می کنند. هر چند در گذر زمان سهم دولت از اقتصاد آموزش عالی ایران کم شده است، اما در حال حاضر بالغ بر ۷۰ درصد اقتصاد آموزش عالی ایران(۷۰درصد ارزش افزوده آموزش عالی) در اختیار دولت است. با وجود این، شواهد نشان می دهد که اقتصاد ایران هنوز به خود کفایی(به مفهوم دستیابی به رقابت پذیری پایدار در عرصه اقتصاد جهانی) نرسیده است. اگر دولت ۱۰۰٪ آموزش عالی را هم تأمین مالی کند. باز اصل خود کفایی تحقق نخواهد یافت.

دستیابی کشور به رقابت پذیری پایدار در عرصه اقتصاد جهانی(خود کفایی) مستلزم وجود انواع سرمایه انسانی پیشرفته به اندازه کافی است.

انباشت انواع سرمایه انسانی پیشرفته به اندازه کافی در جامعه نیازمند شکل گیری اکوسیستم یادگیری عالی در سطوح محلی، استانی و ملی است. حفظ انواع سرمایه انسانی پیشرفته

در کشور و بهره برداری مطلوب از آنها در راستای خود کفایی راهبردی کشور مستلزم شکل گیری اکوسیستم های حکمرانی خوب، نوآوری و کارآفرینی است. متأسفانه هیچ یک از این اکوسیستم در هیچ سطحی از کشور ما شکل نگرفته است. شکل گیری این اکوسیستم ها مستلزم دخالت بهینه دولت در اقتصاد و جامعه است. سطح بهینه دخالت دولت در اقتصاد و جامعه را «تولید بهینه ارزش عمومی» تعیین می کند.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران

پیشنهاد۱: اجتناب دولت از دخالت در تولید و توزیع ارزش خصوصی

در ایران، دولت ها، از وظیفه خود که تولید و توزیع ارزش عمومی است، پا فراتر گذاشته و در تولید و توزیع ارزش خصوصی دخالت می کنند. در نتیجه، بجای اینکه به بازشدن اکوسیستم‌ها کمک کنند و به حمایت از بازارها به پردازند؛ ناخواسته برای بسته شده آنها تلاش می کنند. این در حالی است که اکوسیستم های بسته در گذر زمان از بین می روند. به عبارت دیگر، دولت ها ناخواسته برای مرگ اکوسیستم ها تلاش کرده اند. بنابراین، بطور کلی به دولت پیشنهاد می شود. جهت گیری خود را تغییر دهد و برای باز شده اکوسیستم ها تلاش کند و به حمایت از بازارها بپردازد.

پیشنهاد۲: متناسب سازی تولید ارزش عمومی در آموزش عالی با آموزش عالی رایگان

دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی هم ارزش عمومی و هم ارزش خصوصی تولید می کنند. وظیفه دولت تأمین مالی تولید و توزیع ارزش عمومی است. بنابراین، پیشنهاد می شود سطح آموزش عالی رایگان متناسب با سطح تولید و توزیع ارزش عمومی در آموزش عالی تعیین شود.

پیشنهاد۳: تعیین نقش و اندازه بهینه دولت و بازار در اکوسیستم یادگیری عالی

از چشم انداز اقتصاد سیاسی، دولت نه مجاز است و نه می تواند تمام نیازهای نظام اقتصادی به سرمایه انسانی پیشرفته را تأمین کند. بنابراین، پیشنها می شود دولت ترکیب بهینه سهم بخش های عمومی و خصوصی در توسعه سرمایه انسانی پیشرفته را تعیین کند.

مسیر اجرای پیشنهادها

اجرای پشنهادهای یاد شده مستلزم شناخت دقیق تر نقش دولت در اکوسیستم یادگیری عالی ایران و تعیین دقیق تر سطح کفایت سرمایه انسانی پیشرفته و آموزش عالی رایگان در ایران، است. بنابراین، پیشنهاد می شود تحقیقات زیر انجام شود:

۱- اندازه گیری میزان تولید ارزش عمومی در آموزش عالی ایران و محاسبه سهم ذی نفعان مختلف در تأمین مالی آموزش عالی.

۲-تحلیل ساختار سرمایه انسانی پیشرفته و محاسبه سطح کفایت آموزش عالی رایگان در ایران بر اساس تولید ارزش عمومی.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

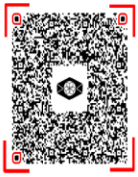

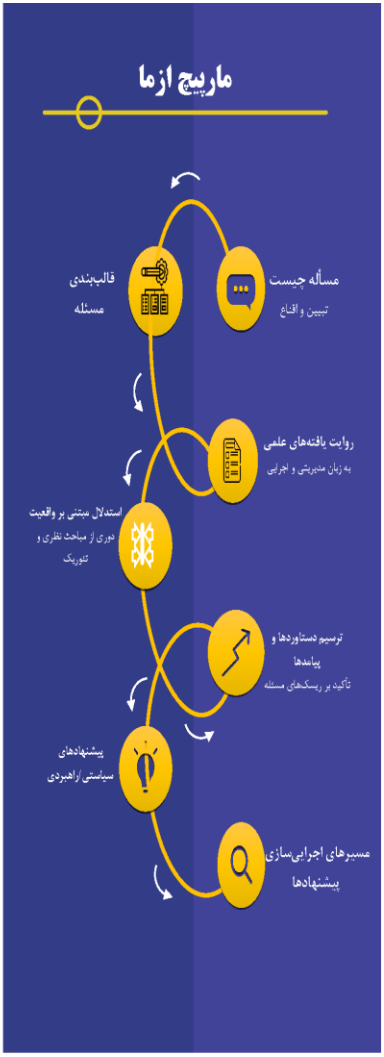

مسئله چیست؟

توسعه خصوصی‌سازی آموزش عالی در ایران تقریبا از شش دهه پیش شروع شده است و اکنون حدود ۲۵۵ موسسه آموزش عالی در بخش خصوصی و غیردولتی در استان‌های مختلف کشور فعال هستند.برخی از این موسسات و دانشگاه ها با توسعه اینترنت و فناوری اطلاعات و ارتباطات به شکل الکترونیکی توسعه یافته‌اند. این موسسات با استفاده از بستر اینترنت و با تامین زیرساخت‌های فنی، تدوین برنامه‌ها و سیاست ها و به کارگیری اصول آموزشی و ارزشیابی تلاش می‌کنند، آموزش عالی را در فضای فارغ از محدودیت‌های زمان و مکان ارائه دهند. این موسسات به دلیل ویژگی‌های خاص شان مانند الکترونیکی بو خصوصی بودن در مسیر توسعه با مسائل و چالش‌هایی روبرو هستند. برای ارزیابی کیفیت و ارتقای این موسسه ها به دانشگاه نبود چارچوب و شاخص‌های مشخص یکی از چالش‌های اساسی است که هدف این گزارش امکان سنجی و شناسایی الزامات ارتقاء کیفیت موسسات آموزش عالی الکترونیکی غیردولتی است

روایت یافته‌ها

برای پاسخ به این مساله سه گام اساسی طی شد: ابتدا با روش مرور سیستماتیک ، با انتخاب کلیدواژه‌های تخصصی در هفت پایگاه داده فارسی و انگلیسی بررسی صورت گرفت پس از انتخاب کتابها و مقالات و تحلیل آنها، در گام دوم یازده دانشگاه الکترونیک در سطح بین المللی بررسی شد و در گام سوم ملاک های استخراج شده به ۲۵ نفر از خبرگان ارائه گردید. نتایج نشان داد، در ارتقاء این دانشگاه‌ها باید سیاست‌ها، برنامه‌ها تامین تجهیزات و زیرساخت-های فنی، طراحی برنامه‌درسی و آموزش‌های دانشجو محور و پاسخگو، منابع مالی مطمئن، فعالیت‌های پژوهشی، شایستگی‌های دانشجویان، تدارک نظام پشتیبانی، شایستگی‌ها و مهارت‌های مدرسان و تدوین مسائل حقوقی و قوانین و مقررات مد نظر قرار گیرد.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

موسسات آموزش عالی الکترونیکی غیرانتفاعی و غیردولتی با چالش های سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، ضعف‌های مالی و اقتصادی، برنامه‌درسی و آموزش نامرتبط، دشواری‌های فنی، موانع فرهنگی و اجتماعی، نبود نظام پشتیبانی، کمبود نیروی انسانی کارآمد و ضعف قوانین و عدم رعایت مسائل حقوقی روبروهستند. برای کاهش این چالش‌ها آنها به تدوین سیاست‌ها و راهبردهای مشخص، برنامه درسی دانشجو محور، تامین زیرساخت امن و قابل اعتماد،رعایت منطق اقتصاد خصوصی، انجام فعالیتهای پژوهشی، آماده‌سازی دانشجویان، تدارک نظام پشتیبانی مناسب، آماده‌سازی مدرسان و تدوین مسائل قانونی نیاز دارند.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

برای ارزیابی و ارتقاء موسسات الکترونیکی سیاست‌ها، برنامه‌ها، راهبردهای آنها در زمینه‌های آموزشی، مالی، فنی و اجتماعی با دقت مورد ارزیابی قرار گیرد.

پیشنهاد ۲

برای ارزیابی به منطقی و عملیاتی بودن برنامه ها و تناسب آنها با سیاست‌ها و اسناد بالا دستی در زمینه‌های آموزشی، فنی، مالی و تدارک نظام پشتیبانی توجه شود.

پیشنهاد ۳

در ارزیابی این موسسات، برنامه‌های اجرا شده و در دست اجرای آنها در زمینه تامین زیرساخت‌های فنی، آماده سازی کارکنان و مدرسان، اماده سازی دانشجویان و اصلاحات برنامه درسی مد نظر قرار گیرد.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

در گام نخست برای ارزیابی موسسات، ملاک های شناسایی شده که در نه الزام شناسایی به شاخص‌ها و نشانگرهای دقیق و قابل ارزیابی تبدیل شود. سیاست‌ها،برنامه‌ها و راهبردهای مشخص و عملیاتی در زمینه‌های اصلاحات آموزشی، مالی و تامین زیرساخت‌های فنی باید در اولویت اول ارزیابان اینگونه موسسات باشد. در ارزیابی و ارتقاء این موسسات بیشترین وزن و اهمیت به داشتن برنامه‌ها و راهبردها داده شود.

مسیر دوم

برای ارزیابی موسسات در عمل و اجرا به ساختاری نیازی است که مدیران و کارکنان اجرایی آن با ماهیت و ویژگی‌های آموزش الکترونیکی، موسسه غیرانتفاعی و خصوصی و آینده آموزش عالی آشنایی لازم را دارا باشند. این موسسات باید به تدریج وارد عرصه ارائه آموزش‌های جدید و برنامه‌های درسی میان رشته‌ای شوند.

مسیر سوم

در ایران تعدادی زیرنظام آموزش عالی مانند دانشگاه پیام نور، دانشگاه های دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی هستند که به شیوه الکترونیکی دانشجو پذیرش می‌کنند و آموزش می‌دهند. موسسات آموزش الکترونیکی غیرانتفاعی- غیردولتی از جهات مختلف و بخصوص تامین مالی با آنها تفاوت دارند. لذا باید در ارزیابی آنها برنامه‌های مالی‌شان دقیقتر ارزیابی شود.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

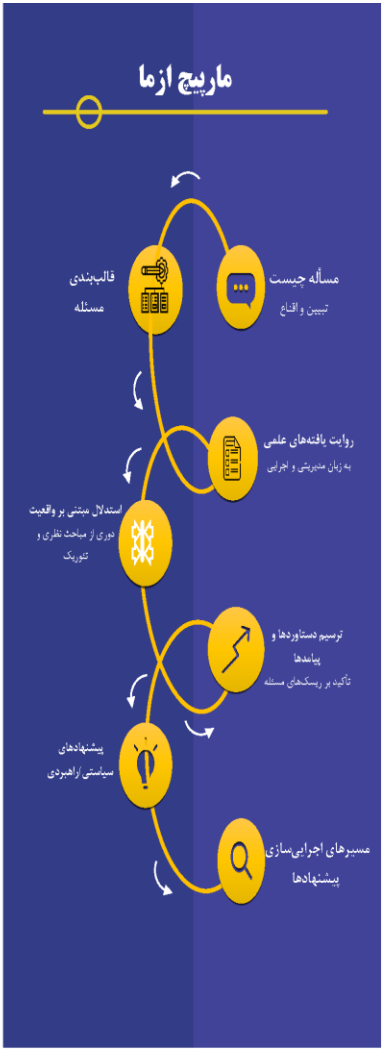

مسئله چیست؟

جهان در قرن بیست‌ویکم دارای مشخصه پویایی، پیچیدگی و رقابت‌های فزاینده است و تحولات هزاره سوم بر سازمان‌های مختلف از جمله نهادهای آموزش عالی تاثیر گذاشته است و در متون علمی و محافل دانشگاهی صحبت از نسل‌های دانشگاهی به میان آمده است. براین اساس، سوالی که مطرح می‌شود اینست که با درنظر گرفتن ویژگی‌های دانشگاه هزاره سوم و نسل‌های دانشگاهی، دانشگاه آینده بایسته است چه دانشگاهی باشد تا شاهد موفقیت هرچه بیشتر باشیم.

روایت یافته‌ها

دو سناریو برای نسل آینده دانشگاه می‌توان متصور بود:

نخست: نسل بعدی دانشگاه، با توجه به شرایط پدیدآمده و پدیده‌های جدیدی مانند متاورس، مفهومی کلان‌تر از نسل‌های پیشین پیدا خواهد کرد. با ارایه مفهوم مُد جدیدی راه می‌افتد، مقالات مروری و نظری چندی در این حوزه نگاشته می‌شود و برخی سیاستگذاران و برنامه‌ریزان آموزش عالی و دانشگاهیان بدون درنظر گرفتن امکانات، شرایط، الزامات و بایسته‌ها و پیامدهای احتمالی سعی در گذار به نسل بعدی دانشگاه خواهند داشت.

دوم: با توجه به هوشمندی‌ها و آگاهی‌های پدیدآمده و با درس گرفتن از پیامدهای مثبت و منفی و تجربه‌های برآمده از نسل‌های پیشین دانشگاه، نسل بعدی دانشگاه رویکردی تاملی، انتقادی و بازخوردی به نسل‌های قبلی خود پیدا خواهد کرد و در جهت بهبود روندها و فرایندها گام بر می‌دارد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

آینده زودتر از آنچه فکرش را بکنیم، از راه می‌رسد و اشتباه نیست اگر بگوییم آینده همین اکنون است. لذا، برای موفقیت هرچه بیشتر لازم است آینده‌اندیشی و آینده پژوهی‌های دقیق، عمیق و عالمانه صورت بگیرد. بررسی اکوسیستم و زمینه درونی نظام آموزش عالی به همراه بررسی شرایط محیطی آموزش عالی به تصمیم‌گیری و اقدام اندیشمندانه و منحصر به فرد منجر می‌شود. براین اساس، برای پی بردن به مشخصه‌ها و ویژگی‌های دانشگاه آینده باید از روندهای موثر بر اکنون و آینده در سطوح بین‌المللی، ملی، و در نهاد آموزش عالی و دانشگاه‌ها مطلع بود.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

رصد برنامه راهبردی دانشگاه‌ها، با هدف همسویی مفهوم و عمل.

پیشنهاد ۲

تدوین آیین‌نامه و دستورالعمل شناسایی، انتخاب و تقدیر از دانشگاه‌های موفق در ماموریت‌گزینی مناسب و دستیابی به اهداف تعیین شده در برنامه راهبردی.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تشکیل کارگروهی در وزارت عتف، سالانه، همراه با پایش گزارش عملکرد دانشگاه‌ها براساس شاخص‌های مندرج در برنامه راهبردی، دانشگاه‌هایی که در دستیابی به اهداف برنامه راهبردی موفق بودند؛ شناسایی، معرفی و تقدیر شوند.

مسیر دوم

مسایل و اولویت‌های آتی جامعه و نظام آموزش عالی از طریق واکاوی‌های عمیق و آینده‌پژوهی شناسایی شود و به دانشگاه‌ها اطلاع‌رسانی گردد تا در برنامه راهبردی دانشگاه و اهداف و اقدامات دانشگاه مورد توجه قرار گیرد.

مسیر سوم

انتشار کتابی توسط وزارت عتف و در افق‌های زمانی مشخص و با مشارکت دانشگاه‌ها، دانشگاه‌ها بصورت داوطلبانه اقدامات ویژه و نوآوری‌های دانشگاه خود برای مواجهه هوشمندانه با تغییر و تحولات و چالش‌ها را با هدف مستندسازی تجارت دانشگاهی گزارش نمایند؛ تا به‌عنوان آموزه‌ای برای دیگر دانشگاه‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

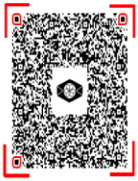

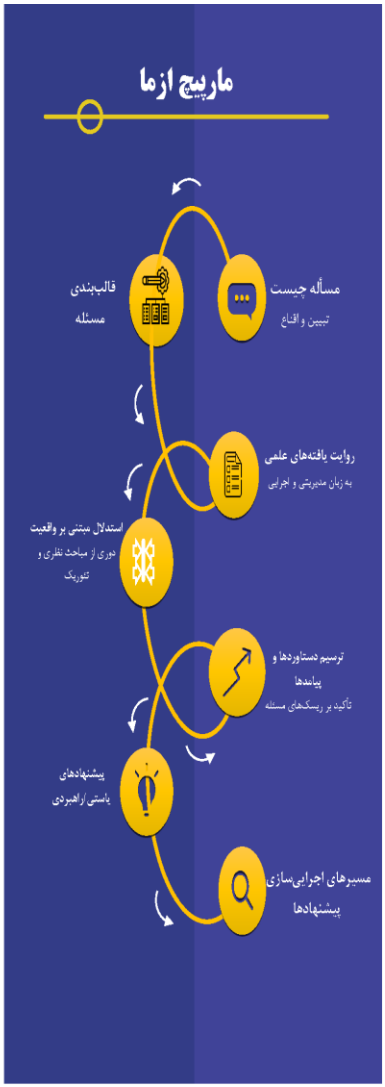

مسئله چیست؟

ضروری است با توجه به پویایی های جمعیتی کشور و کاهش تقاضا برای آموزش عالی، سیاست‌های کشور در مورد خصوصی‌سازی آموزش عالی تعیین تکلیف و بازنگری شود. در همین راستا، نظر به گسترش سریع و تعداد زیاد پردیس های خودگردان دانشگاهی نیاز است سیاست تاسیس و گسترش پردیس‌های خودگردان دانشگاهی در کشور به عنوان یکی از ابزارهای سیاستی اخذ شده برای خصوصی سازی آموزش عالی در کشور ارزیابی و بازنگری شود. ارزیابی سیاست‌ها به منظور اطلاع سیاست گذاران و سایر ذینفعان سیاست اتخاذ شده پیرامون اثربخشی، کارایی، مناسب بودن و تأثیر مداخلات سیاست‌های اتخاذ شده در جامعه هدف به کار می رود. در همین راستا این سؤال مطرح می‌شود که تا چه اندازه سیاست ایجاد و گسترش پردیس های خودگردان دانشگاهی در رسیدن به اهداف و ماموریت های خود موفق بوده است.

روایت یافته‌ها

نبود نظارت مستمر بر پردیس‌ها پس از تاسیس آنها توسط مسئولان و وزارت عتف یکی از مهمترین دلایل خارج شدن پردیس‌ها از رسالت اصلی خودشان است. از سوی دیگر پردیس‌های خودگردان که در راستای تأمین هزینه دانشگاه‌ها ایجاد شده‌اند به عقیده بسیاری از اعاد جامعه با روح آموزش رایگان که در اصل ۳۰ قانون اساسی بر آن تأکید شده در تضاد هستند. در این سال‌ها پردیس‌های دانشگاهی به بنگاه‌های اقتصادی تبدیل شدند. بزرگترین چالش دانشگاه‌ها تنوع‌بخشی به منابع مالی است. لذا اشتراک‌گذاری هزینه‌های تحصیلی با جامعه از طریق پرداختن شهریه به دانشگاه‌ها یکی از ضرورت‌ها برای هرگونه تصمیم-گیری در حوزه آموزش عالی می‌باشد. از سوی دیگر کارشناسان، قبلیت‌های کسب درآمد در دانشگاه‌ها از سایر روش‌ها مانند ارتباط دانشگاه و صنعت را بسیار بالا و رقم شهریه‌ها را در برابر آن ناچیز بیان می‌کنند. یکی از نکات جالب در خصوص تصمیم‌گیری برای پردیس‌های خودگردان عدم تعیین تکلیف سریع درباره آن است تا جایی که گاهی سیاست بی‌سیاستی را می‌توان یکی از راهبردهای برخورد با این پدیده دانست.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

به گفته خبرگان حوزه آموزش عالی و مطالعات و بررسی‌های انجام‌شده، تغییرات جمعیتی و کاهش متقاضیان تحصیلات دانشگاهی، مشکلات بودجه ای، و مطالبه آحاد جامعه برای پاسخگو بودن دانشگاه ها به نیازها و مسائل صنعت و جامعه از مهترین پیشران های حوزه آموزش عالی ایران هستند. لذا سناریوهای پیشنهادی با در نظر گرفتن این پیشران ها ارایه و بحث می شود. بر اساس این عوامل سه سناریو تحت عناوین «حفظ وضع موجود»، «ادغام در دانشگاه های مادر»، و «ماموریت گرا کردن» را برای آینده پردیس های خودگردان دانشگاهی می توان ترسیم نمود.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱: حفظ وضع موجود

سیاست بی سیاستی از راه کارهای آموزش عالی برای عدم مواجه با پیامد های حذف و تعطیلی پردیس های خودگردان دانشگاهی بوده است. تا مادامی که دانشگاه ها برای پردیس های دانشگاهی خودگردان مشتری دارند و منفعت مالی دارند، پردیس های خودگردان به حیات خود ادامه می دهند و بر مبنای مکانیسم بازار پردیس های خودگردان ناموفق به تدریج از بازار خارج می شوند.

پیشنهاد ۲: ادغام در دانشگاه های مادر

ادغام پردیس های خودگردان در دانشگاه های مادر و اصلاح نظام پذیرش دانشجو در قالب دانشجویان تحصیل رایگان و دانشجویان شهریه‌پرداز برای سال های آتی، سناریوی پیشنهادی دوم این پژوهش است.

پیشنهاد ۳: ماموریت گرا کردن پردیس ها

با توجه به توفیق خصوصی‌سازی آموزش عالی در کشورهای دیگر به ویژه در ارتباط با آماده سازی بهتر فارغ التحصیلان بر اساس نیازهای بازار کار، همچنین انتظار مشکلات بودجه ای دانشگاه ها در سال های آتی، و همینطور مطالبه آحاد جامعه برای پاسخگو بودن دانشگاه ها به نیازها و مسائل صنعت و جامعه، سناریوی ماموریت گرا کردن پردیس های خودگردان برای این گونه پردیس ها پیشنهاد می شود.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

مجوز پردیس های ناموفق لغو و ادامه فعالیت سایر پردیس ها منوط به جذب حداقل ۱۰ درصد و حداکثر ۲۰ درصد تعداد دانشجویان دوره های روزانه پذیرش شده در همان سال شود.

مسیر دوم

واگذاری و انتقال فرایند پذیرش دانشجوی پردیس ها مانند پذیرش دانشجوی شبانه به دانشگاه های مادر از طریق آزمون سراسری و اعمال و رعایت تمامی قوانین و آیین نامه های آموزشی و پژوهشی دوره های روزانه برای این دسته دانشجویان.

مسیر سوم

اعطای استقلال بیشتر به پردیس های خودگردان به ویژه در جذب دانشجو و برگزاری دوره های مورد نیاز صنعت و تقویت استقلال نهادی و ساختاری این پردیس ها در راستای ماموریت ها ارتباط با صنعت و برگزاری دوره های مورد نیاز صنعت با همکاری با صنعت.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

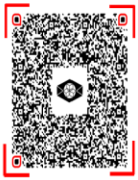

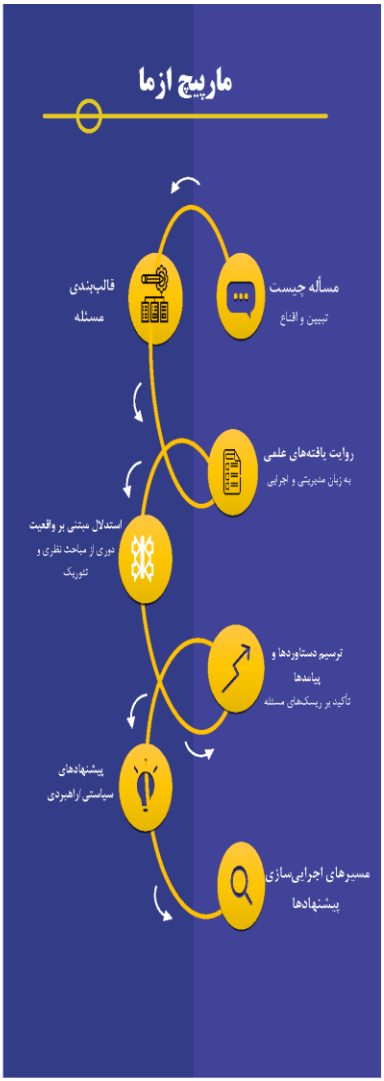

مسئله چیست؟

پایین بودن روحیه کار تیمی و گروهی شاغلان از جمله مسائلی است که در حال حاضر محیط کار کشور با آن مواجه است. علاوه بر این، پایین بودن کیفیت برخی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاهی نیز از جمله مسائلی هستند که آموزش عالی کشور با آن مواجه است.

در همین رابطه استدلال می‌شود انجام صحیح «پایان‌نامه گروهی» نه تنها کیفیت پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها را بهبود می‌بخشد، بلکه ویژگی‌هایی همچون روحیه مسئولیت‌پذیری و مهارت‌های ارتباطی را در دانشجویان پرورش داده و آنها را برای فعالیت‌های تیمی و گروهی آتی در محیط کار آماده می‌سازد.

اگرچه انجام «پایان‌نامه گروهی» از جمله راه‌های نوآورانه‌ای است که در حال حاضر مورد توجه دانشگاه‌های معتبر دنیا قرار گرفته است اما مسأله‌ای که باید بدان توجه داشت، الزامات و پیش بایست‌های انجام پایان نامه گروهی در دانشگاه‌های کشور است.

پژوهشگر با مطالعه تجربیات سایر کشورها، بررسی اسناد و مدارک و همچنین مصاحبه با اساتید، فارغ‌التحصیلان و دانشجویان تلاش نموده الزامات و پیش‌بایست‌ها برای انجام موفق پایان نامه گروهی با توجه به زیست بوم آموزش عالی ایران را ارائه نماید.

روایت یافته‌ها

الزامات مرتبط با انجام «پایان‌نامه گروهی» به پنج سطح زیر تقسیم می‌شود:

۱- الزامات در سطح فردی که شامل الزامات دانشی، الزامات مهارتی و الزامات نگرشی و منشی است.

۲- الزامات در سطح گروه پایان‌نامه که شامل الزامات فرهنگی، آموزشی- اداری، مالی و حقوقی است.

۳- الزامات در سطح دانشگاه که شامل الزامات فرهنگی، آموزشی- اداری، مالی و حقوقی است.

۴- الزامات در سطح ملی که شامل الزامات فرهنگی، آموزشی- اداری، اقتصادی، سیاسی و مالی است.

۵- الزامات در سطح بین‌المللی که شامل الزامات اقتصادی و آموزشی-اداری است.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

انجام پایان‌نامه گروهی مستلزم هزینه بوده و نیازمند سرمایه‌گذاری است.

برخی از الزامات مرتبط با اجرای بهینه پایان‌نامه گروهی فرابخشی بوده و خارج از کنترل دانشگاه‌ها و وزارت عتف می‌باشد. بعنوان مثال ایجاد یک فضای رقابتی بین‌المللی در صنعت و همچنین عضویت در توافقنامه‌ها و پیمان‌های بین‌المللی، خارج از کنترل وزارت عتف می‌باشد.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

پرورش شایستگی‌های دانشجویان برای حضور مؤثر در یک گروه پژوهشی برای اجرای مناسب پایان‌نامه‌های گروهی

پیشنهاد ۲

بسترسازی الزامات فرهنگی، آموزشی-اداری، مالی و حقوقی در سطح گروه پایان‌نامه و در سطح دانشگاه برای اجرای مناسب پایان‌نامه‌های

پیشنهاد ۳

بسترسازی الزامات فرهنگی، آموزشی-اداری، اقتصادی، سیاسی و مالی در سطح ملی برای اجرای مناسب پایان‌نامه‌های گروهی

پیشنهاد ۴

توسعه بسترهای اقتصادی و آموزشی-اداری در سطح بین‌المللی برای اجرای مناسب پایان‌نامه‌های گروهی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

- وزارت آموزش و پرورش از طریق تدوین و اجرای برنامه مهارت افزایی در مدارس بر پرورش مهارت‌های نرم در دانش‌آموزان تاکید نماید.
- وزارت آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها از طریق بازنگری برنامه‌های درسی؛ مهارت‌های نرم دانش‌آموزان و دانشجویان را ارتقاء دهند. از جمله این مهارت‌ها می‌توان به مهارت پایان‌نامه نویسی، مهارت برقراری ارتباط، مهارت ارائه مطالب، صداقت، شنونده فعال بودن، روحیه کار گروهی، مسئولیت‌پذیری و احترام به دیگر اعضای گروه اشاره نمود.

مسیر دوم

- دانشگاه‌ها از طریق تدوین یک آیین‌نامه داخلی نحوه انجام بهینه پایان-نامه گروهی را مشخص و روشن نماید.
- دانشگاه‌ها مسئولیت امور مرتبط با پایان‌نامه گروهی را به یک مرکز همچون مرکز نگارش دانشگاه محول نماید.
- دانشگاه‌ها سازوکارهای مالی برای انجام پایان‌نامه گروهی را مشخص نمایند.
- دانشگاه‌ها از طریق برگزاری کارگاه‌ها، اساتید و دانشجویان را با انجام پایان‌نامه گروهی آشنا سازند.

مسیر سوم

- دانشگاه‌ها دلایل عدم تحقق آیین‌نامه واگذاری تدوین برنامه آموزشی و درسی به دانشگاه ها را آسیب‌شناسی کنند.
- وزارت عتف آیین نامه ارتقاء را با کار گروهی/ تیمی هم راستا نماید.
- دولت کمک نماید که نهادهای مربوطه استانداردهای شایستگی را بر اساس استانداردهای بین المللی تدوین و یا اصلاح نماید.

مسیر چهار

- دولت از طریق اتخاذ نظام سیاسی دسترسی باز، فضای لازم برای شکل‌گیری یک بخش خصوصی قوی در صنعت و رقابت با سایر شرکت‌های خارجی را فراهم نموده است.
- وزارت عتف با همکاری سایر نهادها و وزارتخانه‌ها شرایط لازم برای عضویت کشور در پیمان‌های بین‌المللی آموزشی و توافقنامه‌های حرفه‌ای را فراهم نماید.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

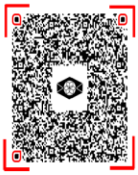

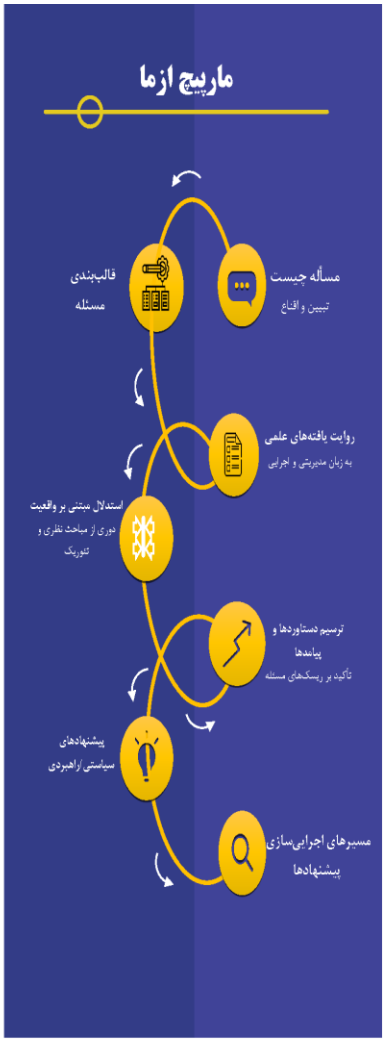

مسئله چیست؟

به دنبال موانع اجرای قانون سنجش و پذیرش مصوب سال ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی و اختلاف‌نظرهایی بین مراجع سیاست‌گذار و مجری قانون، مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی با نام « سیاست‌ها و ضوابط سامان‌دهی سنجش و پذیرش متقاضیان ورود به آموزش عالی (پس از پایان متوسطه)» به تصویب رسید. توجه به تجربه‌ی قوانین گذشته مصوب مجلس در حوزه‌ی سنجش و پذیرش که برخی ابطال و برخی دیگر هم به کمال اجرایی نشده‌اند، این سوال اساسی را شکل می‌دهد که مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی تا چه میزان عملیاتی و بوده و پیامدهای اجرای آن تا کجا می‌تواند آسیب‌های نظام سنجش و پذیرش در کشور را کاهش دهد. از این رو در شرایطی که ابهام و پیچیدگی در فرایند سنجش و پذیرش بسیار است، به نظر می‌رسد آسیب‌شناسی این مصوبه‌ی جدید بتواند برای وزارت علوم و سازمان سنجش به عنوان مهم‌ترین بازوهای اجرایی این مصوبه، شرایط پیش‌بینی چالش‌ها و فرصت‌های آینده و همین‌طور طرح پیشنهادات سازنده به منظور ثبات و پویایی نظام سنجش و پذیرش دانشجو را فراهم آورده و دریچه‌ای به سوی جلوگیری از نیمه‌کاره رها شدن قوانین بگشاید.

روایت یافته‌ها

- چالش‌های سیاسی-نهادی میان نهادهای سیاست‌گذار آموزش عالی
- تناقض محتوایی میان قانون مجلس و مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی در صورتی‌که اجرای هر دو برای سازمان سنجش الزام قانونی دارد.
- کم‌رنگ بودن نقش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان سنجش در سیاست‌گذاری مربوط به آموزش عالی و به ویژه فرایند سنجش و پذیرش دانشجو و محدود شدن به نقش مجری قوانینی که در نهادهای دیگر تصویب می‌شوند
- نامصرح بودن مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی در مورد عبارت‌ها و تکالیف سازمانی به ویژه در مورد آموزش و پرورش
- کاستی در الزام قانونی اجرای مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی برای آموزش و پرورش به منظور تهیه سوابق تحصیلی و استانداردسازی آزمون‌ها و در نتیجه قابل مطالبه نبودن پاسخگویی از آموزش و پرورش (از سال ۱۳۸۶ بر اساس قوانین قرار بوده وزارت آموزش و پروش سوابق تحصیلی و استانداردسازی آزمون‌ها را انجام بدهد که هنوز انجام نشده است)

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

- کاستی در توجه به استقلال دانشگاه‌ها در پذیرش دانشجو و توسعه‌ی نگاه تمرکزگرایانه به ویژه در رشته‌های پرمتقاضی
- سوابق تحصیلی و نقش آن در تضعیف عدالت آموزشی در فرایند سنجش و پذیرش دانشجو
- چالش‌های مرتبط با ناسازگاری میان مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی
- برجسته‌کردن نقش آموزش و پرورش در اجرای مصوبات مربوط به سنجش و پذیرش دانشجو به عنوان الزام و پیش‌بایست فرایندهای سنجش و پذیرش
- فرهنگ‌سازی در سطح مدیران و همچنین خانواده‌ها برای پذیرش تحول در فرایند سنجش و پذیرش دانشجو
- جداسازی فرایند سنجش و پذیرش دانشجو از کش‌مکش‌های سیاسی-نهادی با مشخص شدن متولی قانون‌گذاری در اسناد بالادستی
- توجه به افزایش اختیارات دانشگاه در پذیرش دانشجو
- همکاری سازمانی میان چهار نهاد مرتبط برای عبور از بحران‌های فرایند سنجش و پذیرش دانشجو؛ آموزش و پرورش، سازمان سنجش، کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی

پیشنهادهای سیاستی

پیشنهاد ۱

به منظور کاسته شدن از نقش‌های تولی‌گری وزارت علوم و افزوده شدن بر نقش‌های نظارتی آن، و استفاده از ظرفیت ماده‌ی ۵ مصوبه، وزارت علوم،تحقیقات و فناوری برای تقویت توانمندی دانشگاه‌ها در فرایند پذیرش دانشجو و کاستن از تمرکز در فرایندهای سنجش و پذیرش، اختیارات در فرایند پذیرش به ویژه برای رشته‌های پرمتقاضی، به دانشگاه‌ها تفویض شود.

پیشنهاد ۲

به استناد ماده‌ی یک و ماده‌ی ۴ مصوبه، سوابق تحصیلی برای همه‌ی دانش آموزان پیاده‌سازی و تکمیل شده و استانداردسازی آزمون‌ها در آموزش و پرورش با کمک سازمان سنجش صورت بگیرد.

پیشنهاد ۳

در حمایت از اجرای کامل مصوبه و تقویت منافع آن، نهادهای قانون‌گذار برای آموزش عالی به ویژه شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس شورای اسلامی هم‌گرا و هم‌صدا باشند.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

اقدام پیشنهاد ۱

- جداسازی فرایند سنجش دانشجو از فرایند پذیرش با تمرکز بر افزایش استقلال و اختیارات دانشگاه

اقدام پیشنهاد ۲

- صریح، شفاف و الزام آور بودن بندهای قانونی مرتبط با وظایف آموزش و پرورش در ثبت سوابق تحصیلی و استانداردسازی آزمون‌ها از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ایجاد زیرساخت‌های حمایتی برای ارتقای سطح توانمندی علمی و فنی در آموزش و پرورش برای ثبت سوابق تحصیلی و استانداردسازی آزمون‌ها
- صریح، شفاف و الزام آور بودن بندهای قانونی مرتبط با وظایف سازمان سنجش کشور در همکاری با وزارت آموزش و پرورش برای هم‌ترازی نمرات آزمون‌های مرتبط با سوابق تحصیلی
- ارتقای سطح توانمندی علمی و فنی سازمان سنجش در کمک به هم‌ترازی نمرات آزمون‌ها

اقدام پیشنهاد ۳

- سازگاری حداکثری میان نهادهای مرتبط با فرایند سنجش و پذیرش از طریق شکل‌گیری کارگروهی برای هم‌سو سازی نگرش‌های چهار نهاد مرتبط با فرایند سنجش و پذیرش دانشجو در موسسه‌ی پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان نهادی علمی و پژوهش‌محور به منظور اجماع میان نهادهای قانون‌گذار و جلوگیری از چالش اجرای قوانین الزام‌آور متناقض برای وزارت عتف و سازمان سنجش بر اساس تبصره‌ی بند ج ماده‌ی ۳ مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی

DIRI.07.RSI013.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان
مدیران اجرایی
(ازما)
پذیرش اجتماعی سیاست‌های آموزش عالی؛
راهکارها و الزامات شیوه‌های استفاده از
ظرفیت رسانه ملی
محمد جواد صالحی

طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

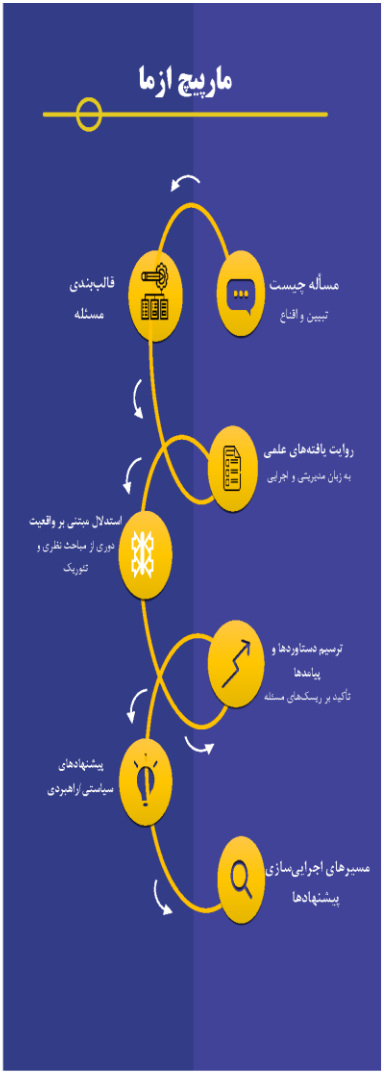
مارپیچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی
مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و
تئوریک
ترسیم دستاوردها و
پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای
سیاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی
پیشنهادها

مسئله چیست؟

یکی از معضلات پیش روی سیاستهای هر نهادی عدم پذیرش آن سیاست در سطح جامعه است.قطعا سیاست های آموزش عالی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و همیشه سیاستهای اتخاذ شده در قالب یک گزارش یا فعالیت پژوهشی و یا یک سند، تدوین گردیده و نوشته شده است. در عصر حاضر با نسل سوم و چهارم دانشگاهها نقش مسئولیت اجتماعی آموزش عالی و پذیرش و مقبولیت سیاستهای آن در جامعه بسیار پر رنگ تر از قبل شده است. برای پذیرش اجتماعی سیاستها راهکارهای مختلفی مانند انتشارات (کتاب ، نشریه)، عمومی سازی گزارش های پژوهشی وتخصصی ، سایت، روابط عمومی، پنل ها، مکاتبات و تعاملات ومذاکرات و جلسات و پیگیری ها و...دارد اما قطعاً نقش رسانه ملی(با تمام انتقاداتی که ممکن است بر آن وارد باشد)، بر کسی پوشیده نیست. در حال حاضر که سرانه مطالعه کم، اقبال به نشریات و روزنامه ها و سایر راههای اجتماعی شدن سیاستها کم است، به نظر می رسد نقش رسانه ملی(رادیو و تلویزیون) به عنوان یک سبک از آموزش غیر رسمی بسیار مهم و غیر قابل انکار است. مساله اصلی این گزارش چگونگی ارتباط و تعامل دوسویه آموزش عالی و رسانه ملی و نقش رسانه ملی در پذیرش اجتماعی سیاست های آموزش عالی است، یعنی نقشی که آموزش عالی از طریق تعامل با رسانه ملی اولاً در پذیرش سیاستهای آموزش عالی و ثانیاً در حل معضلات جامعه به عنوان مسئولیت اجتماعی دانشگاه دارد، قابل بررسی است

روایت یافته‌ها

در این گزارش سیاستی یافته های بسیاری هم از مصاحبه ها و هم از تجربیات و مطالعات پیشین محقق بدست آمد که در متن گزارش بدان پرداخته شده است اما شاید مهمترین این یافته ها ایجاد یک سامانه تعامل بین رسانه و دانشگاه باشد که بصورت دو سبد عرضه و تقاضای دانش از هر دوطرف تعریف شد البته به محوریت موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی. همچنین چندین پروژه عملیاتی دیگر تعریف شده که همگی به چگونگی تعامل رسانه و دانشگاه می پردازند . یافته دیگر گزارش، تاکیدی است که بر احصا سیاستهای آموزش عالی می شود. یافته دیگر تاکیدی است که بر تولید محتوای خوب چه از طرف دانشگاه و چه از طرف رسانه می شود. به گمان اکثر مصاحبه کنندگان مقبولیت و مرجعیت رسانه کم شده است لذا اجتماعی شدن سیاست های آموزش عالی از این طریق خیلی کارآ نیست. اما برخی نیز این را پیشداوری دانسته و مستلزم یک کار علمی می‌دانند.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

این تعامل و ارتباط دو سویه بین دانشگاه و رسانه ملی مستلزم الزامات و پیش بایست هایی است به شرح زیر:

۱- در اختیار قرار دادن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری رسانه ملی به دانشگاه و نظام آموزش عالی برای اجتماعی شدن سیاستهای آموزش عالی

۲- تعریف دقیقی از سیاست های آموزش عالی و احصا آن ها بطوریکه نقش وزارت علوم در اتخاذ سیاستهای خودش پر رنگ باشد و نه فقط مجری سیاست ها باشد.

۳- باید رسانه به معنای عام مورد توجه قرار گیرد، چرا که امروزه با پیشرفت های تکنولوزیک نقش رسانه های اجتماعی غیر تلویزیونی بسیار پررنگتر از قبل شده است شاید بتوان مهمترین چالش در این راه را پذیرش رسانه به عنوان یک واسط برای حل معضلات جامعه از طریق مرجعیت علم و دانشگاه دانست.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

۱- تلاش رسانه و دانشگاه در راستای تشکیل" سامانه تعامل دانشگاه و رسانه" و تبادل موضوعات بین رسانه(منتقاضی از سمت جامعه) و دانشگاه(عرضه کننده دانش برای حل مسائل). یعنی تعامل جدی بین ذی نفعان رسانه و ذی نفعان دانشگاه

۲- ورود جدی به حوزه سیاستگذاری رسانه از طریق دانشگاهیان

۳- توجه جدی به راهبردهایی که می توانند تعامل رسنه و دانشگاه را دائمی و پایدار نگه دارند مثل راهبردهای تولید فضا، تولید ارتباط، تحلیل ذینفعان، مساله گشایی، تولید فعالیت، تدارک منابع، کنترل پروژه، پیگیری نتایج تا اثربخشی پروژه ها، تبدیل و رویت پذیری، تولید بازخورد و نهایتاً راهبرد گزارش اجتماعی و پاسخگویی

٤- اطلاع رسانی و آگاه سازی مردم از روند تغییر و تحولات و عملکرد ها

٥- انتظارات دانشگاه از جامعه و ذینفعان و بالعکس باید از طریق رسانه صورت گیرد.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

۱- اطلاع رسانی و آگاه سازی مردم و به نوعی اخبار آموزش عالی مثلاً برنامه نبض دانشگاه در شبکه خبر. در سطح ملی و استانی هم باید این تعامل اتفاق بیفتد یعنی سیاست های غیرمتمرکز برای استانها اتخاذ شود

۲- رسانه ملی باید از محل درآمد ناشی از تولید برنامه های علمی(که عمدتاً باید با همکاری دانشگاه ساخته شده باشد)، سهمی را به دانشگاه و یا مراکز پژوهشی اختصاص دهد.

۳- از آنجا که حوزه نفوذ شبکه ها متفاوت است، علاوه بر شبکه تخصصی و علمی چهار سایر شبکه ها نیز باید بخشی از وقتشان را به موضوعات علم و فناوری و نوآوری اختصاص دهند.

٤- در ستاد وزارت عتف و همچنین برخی دانشگاهها باید مکانی تخصصی برای تولید و ضبط برنامه ها توسط رسانه ملی ایجاد شود.

٥- هم در دانشگاه و هم در رسانه ملی باید بانک شخصیت های علمی(با ذوق و شم رسانه ای) ایجاد شود تا به ضرورت و موقعیت و نوع برنامه به سراغ آنان رفت.

٦- باید برنامه هایی که در حوزه اجتماعی و سرگرمی درست می شود برای حوزه علم و فناوری و در مجموع نظام آموزش عالی نیز درست شود. مثلاً عصر جدید علم و فناوری، نود علم و توسعه، دورهمی پیشگامان علم و فناوری، کودک و نوجوان و فناوری و.....

۷- همکاری های تکنیکی و فنی آموزش عالی با رسانه و تولید برنامه های خاص

۸- آموزش های عمومی و خاص در رسانه که به بازار کار و کارآفرینی و اشتغال دانش بنیان و هوشمند سازی و دیجیتال و داده و ..... کمک می کند

۹- ورود رسانه و مدیران آنها در سطح استان ها به هیئت امنای دانشگاه و این یعنی ارتباط موثرو مستمر و مفید در کمیته ها، شوراهای سیاستگذاری و برنامه ریزی و ..... در راستای تقویت تعامل دانشگاه و جامعه

۱۰-تهیه گزارشات مورد نیاز آموزش عالی توسط رسانه و بالعکس

۱۱-استفاده از شبکه های ماهواره ای و اینترنتی در خصوص استفاده آموزش عالی از این امکانات و حرکت در زمینه بین المللی شدن دانشگاهها و معرفی فرصتهای دانشگاههای داخلی برای خارجیان از طریق این شبکه ها

۱۲-باید از تکنیک هایی همچون موشن گرافی، فتوکلیپ، اینفوگرافی، انیمیشن و .... در دنیای پر شتاب امروز استفاده کرد

۱۳-تاکید محقق بر احصا سیاست های آموزش عالی و پر رنگ کردن نقش وزارت علوم به عنوان اتخاذ کننده سیاست ها و نه فقط مجری سیاستها

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

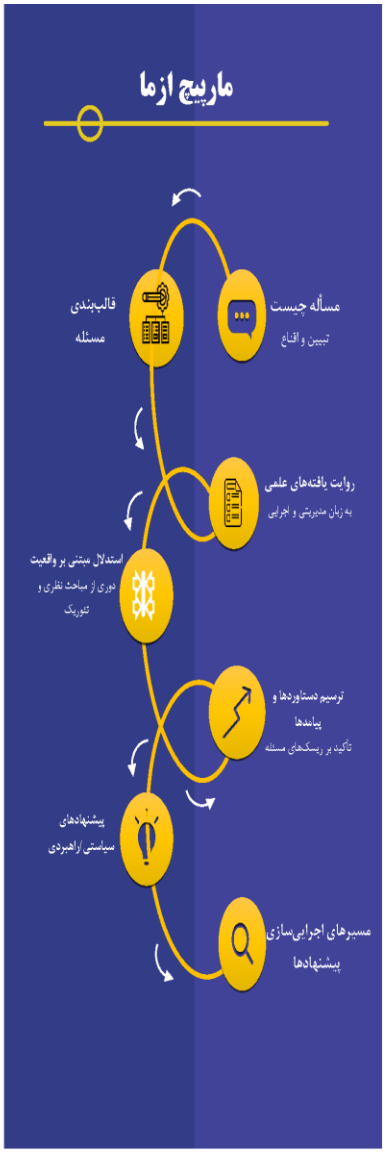

مسئله چیست؟

پرداشت‌های کارشناسی حاکی از این است؛ هنوز بررسی کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی در ایران از رویکرد آمایش سرزمین مبتنی بر معیارهای بیشمار آمایش سرزمینی(Spatial planning)، محاسبات تحلیل منظر(Landscape Analysis) و یا محاسبات تحلیل کاربرد زمین(Land use Analysis) در بستر سامانه‌های مبتنی بر سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی(Geographic Information Systems) برخوردار نیست. به نظر می‌رسد بررسی کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی به دلیل تفاوت‌های بی‌شمار در ساختار و نظام آموزش‌عالی ایران و جهان نیازمند معیارهای مبتنی بر رویکرد آمایش سرزمینی است. تا با اتکا به تجارب موفق جهانی برنامه‌های آمایش سرزمین در توسعه و گسترش دانشگاه‌های کوچک و بزرگ از اثربخشی و کیفیت لازم برخوردار شوند.

روایت یافته‌ها

تجزیه و تحلیل خروجی‌های دریافتی از نرم‌افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی(ArcGIS) و آمار و اطلاعات مقایسه‌ای از معیارهای آمایش سرزمین در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی کشورهای منتخب بیانگر یافته‌هایی به این شرح است.

شاخص جمعیت دانشجویی و وسعت جغرافیایی شهرها

- جمعیت دانشجویی با وسعت جغرافیایی شهرهای مورد مطالعه رابطه معنی‌داری دارد. هرچند که بین تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و شاخص وسعت جغرافیایی شهرها رابطه‌ای نشان داده نمی‌شود.
- گسترش کمی مؤسسات آموزش‌عالی در تناسب با گسترش فضاهای کالبدی شهرها اتفاق افتاده است. به‌ویژه تفاوت معنی‌داری در روند افزایش تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و بعضی از معیارهای آمایش سرزمینی دیده می‌شود. این یافته در همه شهرهای مورد مطالعه کاملا مشهود است.
- تغییرات جمعیت دانشجویی با گسترش وسعت جغرافیایی شهری در اغلب کشورهای مورد مطالعه مشاهده می‌شود.

شاخص جمعیت دانشجویی و مخارج دولت

- نمودارهای جمعیت دانشجویی و مخارج دولت رابطه خطی بین این دو متغیر را نشان می‌دهد.
- نمودار مخارج دولت‌ها برای آموزش اکثرا سینوسی و یا تابعی از آن است.
- میل به سرمایه گذاری مؤسسین مراکز آموزش‌عالی و تمایل تامین بخشی از مخارج این مؤسسات توسط دولت‌ها قابل پیش‌بینی است.

شاخص جمعیت دانشجویی و سرانه تولید ناخالص داخلی

- کوچکترین جمعیت دانشجویی در مناطق کمتر توسعه‌یافته بوده و این جمعیت در مناطق در حال توسعه بیشتر است.
- کوچکترین جمعیت دانشجویی شهرها در مناطق توسعه یافته کمتر و در مناطق در حال توسعه بیشتر است و تعداد دوره‌های درسی بیشتر در آن‌ها نشان از مستعد بودن بستر مناسب رشد برای دانشگاه و جمعیت دانشجویی و تولید ناخالص داخلی سرانه است.
- شکل‌گیری کوچکترین جمعیت دانشجویی در شهرهای مورد مطالعه با گسترش جغرافیایی شهری تناسبی را نشان نمی‌دهد ولی با تولید ناخالص داخلی سرانه در آن شهرها متناسب است.
- مقادیر کوچکترین و بزرگترین جمعیت دانشجویی و شاخص وسعت جغرافیایی در تناسب با شاخص سرانه تولید ناخالص داخلی قرار دارد.
- بزرگترین جمعیت دانشجویی شهر در محدوده تعداد دانشگاه‌هایی شکل‌گرفته است که از تولید ناخالص داخلی سرانه بیشتری برخوردانند.

شاخص جمعیت دانشجویی و جمعیت شهرها

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی قدیمی در شهرهای پرجمعیت وجود دارند شاخص تاریخ تأسیس دانشگاه بیانگر این است که جمعیت در شهرهای با دانشگاه‌های قدیمی‌تر بیشتر است.

در حالی که ارتباط معنی‌داری بین تاریخ تأسیس دانشگاه و اندازه دانشگاه وجود ندارد، اما تعداد دانشگاه‌های جدید و رشد آن‌ها در شهرهای توسعه یافته بیشتر است.

تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و شاخص وسعت جغرافیایی شهرها

رابطه معنی‌داری بین تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و شاخص وسعت جغرافیایی شهرها وجود ندارد.

شاخص بزرگترین جمعیت دانشجویی شهری و تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی مادر (اصلی)

رابطه مستقیمی بین جمعیت دانشجویی شهر و تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی وجود دارد.

بیشترین مؤسسات آموزش‌عالی در فاصله شهرهایی با کمترین جمعیت دانشجویی و نیز با بیشترین جمعیت دانشجویی اتفاق افتاده است.

تغییرات تراکم در بستر معیارهای مختلف آمایش سرزمین از رابطه مستقیم جمعیت دانشجویی و تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی مادر(اصلی) حکایت دارد.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

برون‌رفت از مشکلات ناشی از گسترش بیش از حد این‌گونه مؤسسات در کشور، نیازمند بررسی ها و تحلیل‌های کمی و کیفی از توزیع تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی در تناسب با تغییرات شاخص‌های آمایش سرزمینی در حوزه عتف است. از مجموع ۶۰ معیار کمی و کیفی قابل بررسی در طرح‌های آمایش سرزمینی در این گزارش تخصصی با توجه به زمان و درخواست کارفرما فقط ۱۵ معیار و شاخص برگرفته از اسناد در دسترس شامل دسته اول؛ معیارهای جغرافیای شهری نظیر وسعت جغرافیایی، جمعیت شهری، رشد جمعیت سالانه-دسته دوم شامل؛ معیارهای نظام آموزشی نظیر تعداد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی، تعداد دانشگاه‌ها مادر /اصلی، سال تأسیس، جمعیت دانشجویی، نرخ فارغ‌التحصیلی- و دسته سوم شامل؛ معیارهای وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشورها و شهرهای مورد مطالعه نظیر تولید ناخالص داخلی سرانه، مخارج دولت برای آموزش، تحرک ورودی در آموزش‌عالی، نرخ بیکاری، مهاجرت خالص، نسبت اشتغال به جمعیت، امید به زندگی در بدو تولد بر طبق داده‌های واقعی و موجود از ویژگی‌های هریک از دانشگاه‌های مورد مطالعه به بررسی‌های کمی و کیفی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. بدیهی است برای تقویت بررسی‌های کمی و کیفی نیز شاخص‌های آمایش سرزمین دیگری به شرح اقلام آماری برشمرده در این پژوهش در صورت در دسترس بودن مقادیر کلیه معیارهای آمایش سرزمین در حوزه عتف و قابل استخراج بودن آن‌ها در پایگاه‌های اطلاع‌رسانی جهانی به نتایج مقایسه‌ای مؤثرتری را می‌توان در محاسبات آتی بکار گرفت. شده و دست یافت.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

ضروری است سیاست‌گذاران حوزه عتف بعویژه شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با توجه به زیست‌بوم آموزش عالی ایران بر اساس این‌گونه معیارها و شاخص‌های آمایش سرزمین نسبت به گردآوری و رصد تغییرات آن‌ها در خلال برنامه‌ریزی‌های توسعه و گسترش فضاهای دانشگاهی کشور در بستر سامانه برنامه‌ریزی آموزش‌عالی بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین اقدام نمایند

پیشنهاد ۲

ضروری است دفاتر برنامه‌ریزی حوزه عتف و کارشناسان سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان‌های سراسر کشور با بررسی و تحلیل تغییرات ادواری حاصل از تأثیرات این‌گونه شاخص‌های آمایش سرزمین نسبت به تدوین و انتشار گزارش‌های تخصصی در زمینه توسعه‌یافتگی و توسعه نیافتگی قالب‌های متفاوت جغرافیایی کشور در تناسب با سایر شاخص‌های آمایش سرزمین و نیز تحلیل منظر کشوری و استانی اقدام نمایند

پیشنهاد ۳

توصیه می‌شود دفاتر برنامه ریزی حوزه عتف که مسئولیت پیگیری طرح تجمیع و سامان‌دهی موسسات آموزش عالی را دارند متناسب با مسائل مطرح شده در اسناد فرادستی نظام و با تکیه بر گزارش طرح آمایش آموزش عالی (در چارچوب نقشه جامع علمی کشور) و سند ملی آمایش سرزمین در افق ۱۴۲۴ مصوبه شورای عالی آمایش سرزمین پردازش منطقی اطلاعات آمایشی هر یک از مناطق جغرافیایی کشور را در دستور کار جلسات ادواری خود قرار داده و راهکارهای گسترش و یا تعدیل دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی را پیشنهاد نمایند

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

رسمیت بخشیدن به کارگروه‌های تخصصی آمایش سرزمین در خلال برنامه‌های توسعه پنج‌ساله کشور با رایزنی ذینفعان حوزه عتف، شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین کمیسیون آموزش عالی مجلس شورای اسلامی به منظور تقویت فرآیند تصمیم‌گیری بر مبنای شاخص‌ها و اعداد و ارقام و شواهد کمی و کیفی نتایج طرح‌های آمایش سرزمین ملی، منطقه‌ای و بخشی.

مسیر دوم

زمینه‌سازی و بحث و تبادل نظر در زمینه پروژه‌های توسعه، ایجاد، تعدیل و تجمیع دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی برمبنای اطلاعات و سیاست‌های طرح آمایش سرزمین آموزش‌عالی مصوب از طریق اتاق‌های فکر متشکل از کارگروه‌های تخصصی آمایش سرزمین آموزش‌عالی با همکاری کلیه ذی‌نفعان این حوزه و عضویت حقوقی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی در کشور و راهاندازی سامانه ملی آمایش آموزش‌عالی ایران برای پشتیبانی از تصمیمات مدیران حوزه.

مسیر سوم

تدوین یک برنامه کامل آمایش سرزمین متناسب با شاخص‌های مزیت‌های نسبی مناطق برخوردار و غیر برخوردار از امکانات دانشگاهی با طراحی و راهاندازی سامانه ملی آمایش آموزش عالی ایران و اجرای پایلوت آن در مناطق مختلف کشور مبتنی بر سند منطقه‌ای آمایش سرزمین

DIRI.01.RSI015.1401
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان
مدیران اجرایی
(ازما)
راهکارهای افزایش خودباوری و هویت مداری
دانشجویان بر اساس دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی
فاطمه اعرجی

طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما
www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

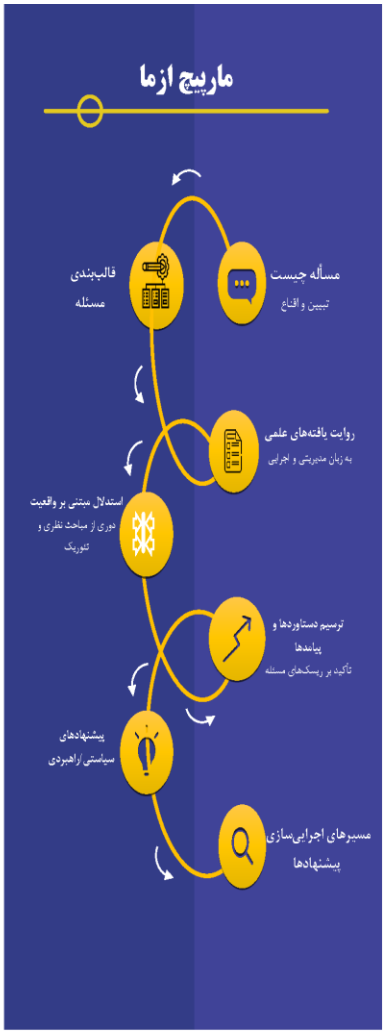
مارپیچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
قالب‌بندی مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و تئوریک
ترسیم دستاوردها و پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای سیاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسئله چیست؟

در دنیای امروز، وضعیت جهان سرمایه داری، گسترش مهاجرت، پدیده جهانی شدن، و شیوع سرسام آور وسایل ارتباط جمعی، زمینه ساز تغییرات فرهنگی جدید در جهان شده اند. لذا تغییر چشم اندازهای فرهنگی، اموری همچون مذهب و ملیت، که پیش از این به مثابه پایگاه های محکمی برای هویت سازی بود، در هم ریخته است. یکی از مهمترین نتایج به بار آمده، از کف رفتن یک تلقی یکپارچه از خود" مذهبی" و خود "ایرانی" نزد دانشجویان کشور ماست. در حقیقت جهان امروز با تکنیک مرکز زدایی، مهمترین اصول هویت های فردی را هدف قرار داده است که منجر به پدیده ای شده که امروزه تحت عنوان بحران هویتی به ویژه در میان نسل جوان، می شناسیم. طبق بینات مقام رهبری، جهان بینی اصلی، اساسی و هویت بخش جوان ایرانی به طور خاص و جامعه ایرانی به طور عام، باید اسلام باشد. حال مسأله اساسی این است که چگونه باید شاخص دین (اسلام) با سرجمع کردن مواضع، در ارتباط با هر شاخه از هویت جوان ایرانی، رمزگان تازه ای به هویتش بخشد.

روایت یافته‌ها

هیچ مبارزه سیاسی نمی تواند از گفتمان هویت بگریزد بلکه با تلاش مضاعف باید مفصل بندی دوباره هویت از طریق لحاظ کردن آن درون بافت های گسترده تر سیاسی، فرهنگی و در نهایت گفتمانی قدرت، انجام شود. در برابر الگوهای استیلا نیازمند حرکت به سوی جای گیری دقیق و جدیدی به مثابه گفتمانی دگرگون شونده هستیم که توان اتحاد و یکپارچه سازی سوژه های پاره پاره جوان امروزین را داشته باشد و شکاف های متعدد هویتی او را سامان بخشد. پرسش مجدد از هویت درون پرسش دوباره از عاملیت های ملی، تاریخی، جغرافیایی، دینی و... قرار می گیرد، پرسشی که باید امکان برساخت این عاملیت ها و بازخوانی مجدد گفتمان سازی آن ها را در پی داشته باشد. با سیاست محافظه کارانه دیگر نمیتوان الگوهای هویتی جوانان بالاخص قشر دانشجو را از نو مفصل بندی کرد. هر هویتی در تقابل و در ارتباط با هویت های دیگر و در تقابل با آنها است که شکل میابد، وباز ساخته می شود، لذا اگر این فرایند شکل گیری هویت را فرایند رابطه ای قلمداد کنیم، دیگر هرگز نمیتوان با سیاست های محافظه کارانه در برابر بحران های هویتی که بعضاً شکاف هایی عمیق در ساخت دهی هویتی دانشجویان وارد کرده اند، ایستاد.

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

امروزه هر جوان، روزانه با ده ها پیام از دنیای اطراف مواجه است که هر کدام از این پیام ها حاوی اشکال متعدد از الگوها و کدهای هویتی است. در چالش پیش رو باید قادر بود تا همزمان با بیش از یک الگوی هویتی مواجه شد و آن را حلاجی کرد. الگوهایی که به هزاران شیوه، روزانه تولید، عرضه و بازنمایی می شوند. نقاط مثبت این وضعیت شاید باز کردن هویت ها از هم و دوباره ترکیب بندی آنها، ساختن ترکیب های جدید و بازسازی ساختار حول نقاط گره همچو یک مفصل بندی باشد. از این حیث نباید چند نکته مهم را از نظر دور داشت: هویت امروزه موقعیت مند است. . هویت فرهنگی امروزه به مثابه یک نظام بازنمایی عمل می کند. احیای سیاست های بازنمایی، نخستین گام برای مفصل بندی دوباره مقوله فرهنگ و هویت است.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

می بایست هویت دینی را به مثابه مرکز شبکه در نظر گرفت و سایر مؤلفه های هویتی را حول محور آن چینش کرد. حضور نامحسوس جنبه دینی در تمامی مؤلفه های هویتی می تواند در حال حاضر بهترین گزینه جهت یکپارچه سازی هویتی نزد دانشجویان باشد.

پیشنهاد ۲

درک و دریافتی ژرف از اطلاعات فرهنگی و هویتی که هر روز بی وقفه (بلاخص در رسانه ها) پراکنده می شود؛ و در مقابل ارتقای کیفی و کمی طرح ها و تولیدات فرهنگی – رسانه ای.

پیشنهاد ۳

اطلاع رسانی و دانش افزایی پر دامنه، از اصلی ترین و مهم ترین اندیشه های هویتی حاکم، از جمله جهان پسا استعماری، پدیده جهانی شدن، ساز و کارهای امپریالیسم و سرمایه داری و فناوری ارتباطات و دنیای رسانه.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

از مراقبت های صریح، انتقادهای مستقیم، پاسخ های صریح و. باید دوری کرد و بر عوض به نحوی کاملاً خزنده اقدام به تثبیت مؤلفه های اسلامی کرد. در تدوین طرح ها و برنامه های علمی و فرهنگی، حالمقدور به شیوه ای کاملا هژمونیک و به دور از هر گونه اعمال قدرت عمل شود. هر گونه خطا در این مرحله ممکن است منجر به ازجار قشر جوان، فقدان اعتبار رسانه مربوطه و ایجاد دوستگی شود.

مسیر دوم

جذب و استفاده از هنرمندان و متخصصان حوزه هنر در ساخت فیلم بلند، فیلم کوتاه، کلیپ، تبلیغ و فعالیت گسترده در شبکه ها و رسانه ها، عملکرد در این حوزه باید با احتیاط بالا و با لحاظ کردن مقوله ذوق و سلیقه جوان امروزی، همراه شود. حمایت مالی مناسب از اینگونه طرح ها حائز اهمیت است.

مسیر سوم

- اختصاص دادن واحد های درسی (اجباری) برای آشنایی با مباحث روز هویتی و فرهنگی از جمله محورهای مذکور
- برقراری کارگاه ها و دوره های آزاد (رایگان) با استفاده از استادان متخصص و سرشناس این حوزه ها و حمایت جدی از این متخصصان.
- اختصاص بودجه ی کافی برای تألیف، ترجمه و دانش افزایی در حوزه هویت.
- برگزاری کنفرانس ها و همایش های ملی و بین المللی با محوریت هویت فرهنگی، در سطحی گسترده و اختصاص دهی بودجه ای کافی به ویژه در خود نهاد آموزشی و پژوهشی دانشگاه.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

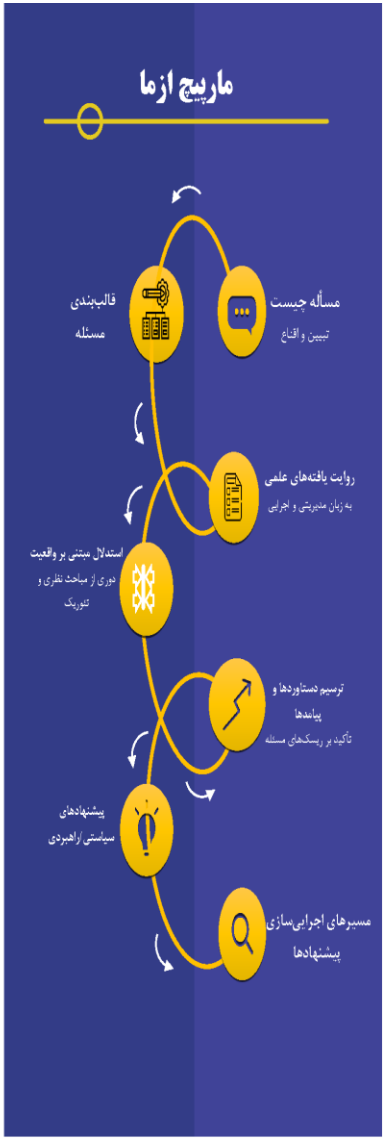

مسئله چیست؟

با وجود تجارب نسبتاً طولانی در زمینه برنامه ریزی ملی وکلان توسعه در ایران، اغلب صاحبنظران، عملکرد این برنامه ها را مثبت ارزیابی نمی کنند در عصر دانایی که آموزش عالی و دانشگاه به عنوان محور عقلانیت جامعه قلمداد می شوند و مراکز آموزش عالی حکم مولد و یا ژنراتورهای تولید نیروی انسانی صلاحیت‌دار را دارند و سند چشم انداز بیست ساله نیز بر اهمیت علم و فناوری تاکید تام داشته است، بررسی برنامه های آموزش عالی و تشخیص عوامل مثبت و منفی آن ضرورتی اساسی است.

در مطالعه حاضر، برنامه های توسعه کشور در بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری پس از انقلاب مورد کند وکاو قرار گرفته است تا از قبل تجارب آنها بتوان رهنمودهایی برای تدوین هر چه بهتر برنامه های آتی به دست داد.

روایت یافته‌ها

با بررسی برنامه‌های اول تا ششم توسعه و نیز احکام دائمی برنامه های توسعه در بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری(آتف)، پس از انقلاب، در مجموع ۱۷۹ حکم و یا برنامه استخراج شد و فراوانی هرکدام در هر یک از برنامه‌های توسعه با تبدیل آنها به مضامین و موضوعات متناسب، به دست آمد.

به عنوان نمونه ای از یافته های گزارش حاضر: در میان احکام و مفاد استخراجی مرتبط با حوزه آموزش عالی، تحقیقات و فناوری از متن برنامه‌های اول تا ششم و نیز قانون احکام دائمی برنامه های توسعه، با شش موضوع یا مضمونی که در پنج برنامه وجود داشته اند، برمی خوریم: «گسترش کمی آموزش عالی»، «اجازهٔ برگزاری دوره‌های آموزشی با اخذ شهریه در مراکز دولتی آموزش عالی»، «تنوع بخشی به آموزش عالی»، «همکاری آموزشی و علمی با دانشگاه‌های خارجی»، «افزایش ارتباط مراکز آموزش عالی با بخش های مختلف اقتصاد» و «گسترش کمی آموزش‌عالی در مقطع تحصیلات تکمیلی».

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

چالش ها، الزامات و پیش بایست های موفقیت در اجرای برنامه های توسعه بخش آتف عبارتند از:

تدوین فلسفه آموزش عالی

تعیین شاخص های دقیق ارزیابی عملکرد

تقویت استقلال دانشگاهی و آزادی علمی

تهیه اسناد پشتیبان قوی

تعیین تکلیف پرسش های کلیدی(مثلاً نقش و وظایف دولت و بخش خصوصی چیست؟)

وجود تدابیر سازگار با ماهیت جهانی علم

تعامل برنامه ریزان و مسئولان سیاسی و اجرایی

انسجام و هماهنگی در نظام سیاستگذاری آتف

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

سازمندهی برنامه ریزی آتف از طریق ایجاد یک نظام و سیستم دقیق برنامه ریزی برای آموزش عالی به طوری که ارتباط وثیق، دقیق و منطقی بین مراحل هشتگانه برنامه ریزی به وجود آید(تهیه پیش نویس برنامه، تلفیق، تدوین پیش از تصویب، تصویب قانونی، اجرا، نظارت، ارزیابی و بازنگری)

پیشنهاد ۲

لزوم تهیه سند چشم انداز دوم (سند چشم انداز برای سال ۱۴۲۴) و نیز تهیهٔ برنامهٔ چشم انداز ۲۰ ساله در بخش آتف در جهت تحقق اهداف سند چشم انداز دوم

پیشنهاد ۳

ایجاد پیوند، هماهنگی، سازگاری، همراهی و تناسب بین موارد زیر:

الف- بین برنامه‌های حوزه‌های مختلف نظام آموزشی (آموزش و پرورش، فنی- حرفه‌ای، آموزش پزشکی و آموزش عالی)

ب- بین برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت

پ- بین برنامه های سایر بخش ها با برنامه های بخش آتف (مثلا سیاست خارجی متناسب با اقتضائات جهانی شدن علم، سیاست‌های اقتصادی نظیر کنترل تورم و سیاست های مشوق سرمایه گذاری در جهت ایجاد اشتغال برای دانش آموختگان، و...)

ت- بین مفاد و احکام پیشنهادی حوزه آتف در هر برنامه توسعه

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

در ساختار وزارت عتف، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، با توجه به مأموریت، سابقه و تجربه، به عنوان دبیرخانه دائمی و متولی برنامه ریزی بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری در نظر گرفته شود تا بتوان از آن طریق یک نظام برنامه ریزی سازمندهی شده، ایجاد کرد.

در همین مسیر، لازم است نسبت به حمایت، ایجاد و تقویت سازمان‌های مستقل نظریه‌پردازی در حوزه آتف(آموزش عالی، تحقیقات و فناوری) و نیز تقویت جامعه مدنی علمی شامل سازمان های علمی و صنفی و تخصصی ذینفعان بخش آتف اقدام گردد.

همچنین ضرورت دارد در جهت دستیابی به تعریف و درک مشترک از مفاهیم اساسی همچون برنامه‌ریزی، منفع ملی، نقش و سهم دولت، مفهوم توسعه، جایگاه علم، تعریف دانشگاه و... بین مسئولان برنامه‌ریزان و مردم در قالب فرایندها و فضاهای آزاد گفتگویی، نشست هایی برگزار شود.

مسیر دوم

تشکیل کارگروهی در وزارت علوم برای تدوین پیشنویس سند چشم انداز ۲۰ ساله بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری، به طوری که آتف بتواند بر اساس یک افق آینده نگرانه و بلندمدت حرکت کند.

مسیر سوم

برای ایجاد پیوند و همراهی بین بخش ها و حوزه های مختلف برنامه‌ریزی، نیازمند رویکرد فراحکمرانی هستیم تا بین اجزاء درون‌بخشی و برون بخشی آتف، هماهنگی ایجاد شود.

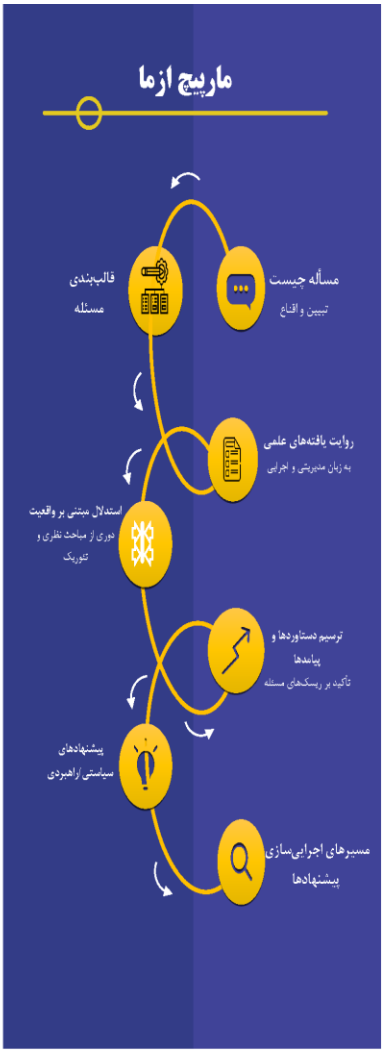
ماریپچ ازما
مسأله چیست
تبیین و اقناع
فالب‌بندی مسئله
روایت یافته‌های علمی
به زبان مدیریتی و اجرایی
استدلال مبتنی بر واقعیت
دوری از مباحث نظری و تئوریک
ترسیم دستاوردها و پیامدها
تأکید بر ریسک‌های مسئله
پیشنهادهای سیاستی راهبردی
مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

طرح مسأله از شما
راه‌حل ازما
اجرا از شما

www.irphe.ir
irphe
mail.irphe.ac.ir

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

DIRI.00.0000.0000
گزارش‌های مدیریتی
ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی
(ازما)
بررسی الگوی آموزشی رایج به منظور
ارائه الگوی آموزشی بومی
با نگاهی به رشته‌های تحصیلی در دوره کارشناسی
دکتر اسماعیل شیرعلی

مسئله چیست؟

الگوهای آموزشی در دانشگاه‌های ایران متناسب با نیازهای بازار کار و سطح توسعه جامعه نیست. این موضوع باعث شده که بسیاری از رشته/گرایش‌ها به ویژه در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد بدون مهارت و تخصص ارائه شود و عملاً تفاوتی بین فارغ‌التحصیلان دوره‌های مذکور وجود نداشته باشد. در کنار این موضوع رشته/گرایش‌های دوره‌های کارشناسی حالت تخصصی ندارند، این موضوع باعث شده که در اغلب رشته/گرایش‌های دوره کارشناسی مباحث نظری بر مباحث تخصصی، مهارتی غلبه داشته باشد و عملاً بسیاری از فارغ-التحصیلان دوره کارشناسی نتوانند با هدف کسب تخصص و ورود بهتر به بازار کار وارد دوره کارشناسی ارشد شوند.

روایت یافته‌ها

۱. کوتاه بودن رشته های دوره های کارشناسی ۳ ساله در اغلب کشورها و دانشگاه های مورد پژوهش
۲. تخصصی بودن رشته های دوره های کارشناسی
۳. تدوین درست واحدهای دوره کارشناسی و رعایت نسبت ۳۰ درصد واحدهای عمومی در برابر ۷۰ درصد واحدهای تخصصی در دوره های کارشناسی
۴. تناسب واحدهای عمومی ارائه شده با رشته موردنظر و عدم سنخیت واحدهای عمومی ارائه شده با رشته دوره کارشناسی در ایران
۵. تجمیعی بودن رشته های دوره های کارشناسی در قالب عنوان "مطالعات" در مطالعات موردی بررسی شده
۶. هدف گذاری عمیق، کاربردی تخصصی از دوره های رشته های کارشناسی در مطالعات موردی
۷. ارتباط تنگاتنگ رشته های دوره کارشناسی با صنعت و نیازهای جامعه

چالش‌ها، الزمات و پیش‌بایست‌ها

چالش: نبود چشم انداز و سیاستگذاری روشن در دوره های کارشناسی و عدم بازنگری در رشته های این دوره ها

الزامات: توجه به پتانسیل های بازار کار، نیازسنجی درست از نیازهای دانشجویان در رشته های دوره کارشناسی و توجه به نیازهای جامعه و رصد مستمر رشته های دوره های کارشناسی و تغییرات آن ها

پیش بایست‌ها: توجه به پتانسیل های آمایش سرزمینی در تدوین رشته های دوره های کارشناسی، توجه به مهارت آموزی در دوره کارشناسی و کاربردی دیدن رشته های دوره های کارشناسی

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد نخست

پنیازسنجی واقعی از رشته های دوره های کارشناسی براساس نیازهای جامعه، بازارکار، سطح توسعه کشور و علاقمندی دانشجویان

پیشنهاد دوم

بازنگری منظم و اضافه کردن رشته های جدید به دوره های کارشناسی با رویکرد بین رشته ای با محوریت تخصص گرایی و مبتنی بر نیازهای بازار کار

پیشنهاد سوم

تعریف رشته های دوره کارشناسی در قالب گرایش های تخصصی و به صورت تجمیعی با محوریت عنوان هایی نظیر "مطالعات"

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تهیه طرح درس مهارت آموزی و اجباری نمودن ارائه یک طرح کسب و کار (Businesss plan) به ویژه در مقاطع کارشناسی به منظور ورود سریعتر فارغ التحصیلان این مقاطع به بازار کار و جلوگیری از تراکم دانشجو در دوره های تحصیلات تکمیلی

مسیر دوم

ارتباط مستمر و هم‌افزا بین دانشگاه، مراکز تحقیقاتی بخش خصوصی و دولتی و صنایع جهت شناسایی نیازهای علمی دانشگاه و صنعت و طراحی رشته های به روز فنی با محوریت پتاسیل های استانی و آمایش سرزمینی

مسیر سوم

عقد قرارداد همکاری دانشگاه، دانشکده و مراکز پژوهشی دانشگاهی با صنعت، مراکز پژوهشی بخش های دولتی و خصوصی جهت آموزش مهارت آموزی به دانشجویان دوره کارشناسی

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

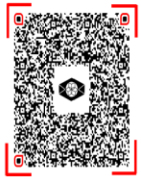

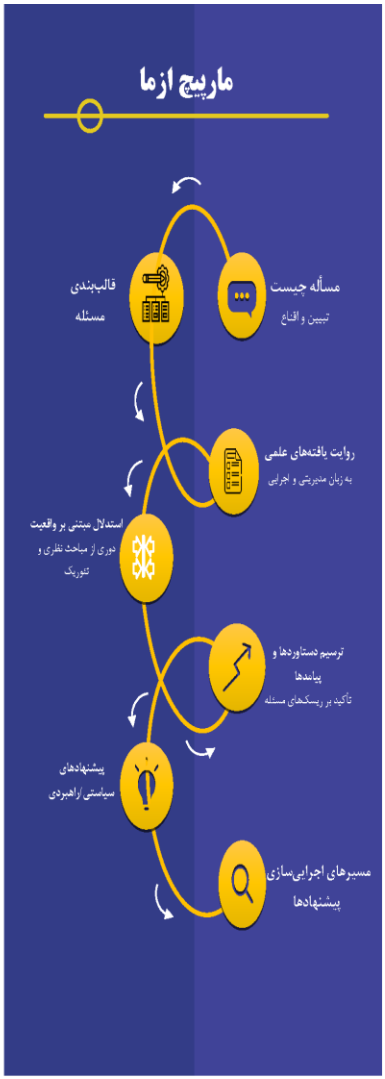

مسئله چیست؟

برنامه ریزی هدفگذاری برای یک بخش اجتماعی یا اقتصادی است که قابل پایش و رصد و تحقق باشد و کیفیت تولیدات یا خدمات اجتماعی-اقتصادی را اعتلا و ارتقا بخشد.پس چه بهتر که درفرآیند تهیه این اهداف از دانشگاهیان کمک گرفته شود. بدیهی است برنامه‌ریزی مشارکتی هر چند دشوار است اما مشروعیت بالایی به متن برنامه می‌بخشد و شوق اجرا را در همه ذی نفعان برمی‌انگیزد. اکنون درآستانه تدوین برنامه هفتم توسعه فرصت را غنیمت شمرده به سراغ جامعه دانشگاهی کشور رفتیم و از آنان پرسیدیم چه ایده‌هایی در سر دارند و چه اهداف و سیاست‌ها و شاخص‌هایی را برای بخش عتف پیشنهاد می‌کنند؟ خوشبختانه جامعه علمی کشور با روی گشاده با پرسشنامه برخورد کردند و ده‌ها مرکز علمی مهم در۳۱ استان کشور وسطوح عالی و مبانی ایده‌های خود را با ما به اشتراک گذاشتند. آنچه فراهم شده در مراحل بعدی کار می‌تواند بعنوان یک بانک ایده نقش ایفا کند.

ایده محقق تدوین برنامه با روش مشارکتی بوده است. دراین روش حرکت از جز به کل صورت می‌گیرد و ایده‌های کنشگران اجتماعی و ذی نفعان در پازل کلی برنامه دخالت داده می‌شود. تنوع دراین فرایند موجب غنای برنامه ازسویی و واقع نگری آن و پرهیز از تئوریزدگی و کتابزدگی از سوی دیگر می‌شود. هدف ما از نظرسنجی از دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها عمق بخشی به مشارکت بوده است.

روایت یافته‌ها

۱-در سطح خرد بانک اطلاعات جامعی از ایده‌ها و اهداف و سیاست‌ها و احکام قانونی فراهم شد-۲- در سطح کلان: بار دیگر روشن شد که تعداد موسسات علمی و ماموریت‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری واجتماعی آنها بسیار گسترده و متنوع است. تورم نقش و توسعه کمی بدقواره مشهوداست. از این رو اهداف و مطالبات آنها ناهمگون و انبوه و بعضاً دست نیافتنی است. در یک برنامه ۵ ساله نمی‌توان همه این مطالبات را برآورده کرد. ظرفیت منابع دولت پاسخگوی این اهداف بلند نیست. اما در هر حال سرمشق و پارادایم اصلی در این ایده‌ها توسعه ظرفیت (capacity development)است. خواه ظرفیت‌های آشکار و خواه توانایی‌های ضمنی و پنهان.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

ازسال۱۳۲۷ که برنامه‌ریزی توسعه در ایران پاگرفت تاکنون دوازده برنامه توسعه نگاشته شده و یازده برنامه به مرحله اجرا رسیده است. یکی از مشکلات موجود همیشه این بوده که همه ذی‌نفعان و ذی‌حقان در فرآیند مطالعات و تدوین برنامه مشارکت داده نمی‌شوند. لذا درجه مشروعیت‌پذیری و ضمانت اجرایی آنها لندک است. بخش عتف باید پیشتاز مشارکتی کردن نظام برنامه‌ریزی باشد و آن را از وضع موجود که مبتنی برچانه زنی بر سرمنابع است خارج کند. الزامات سیاستی عبارتنداز: ارتقای کیفیت آموزش‌های دانشگاهی درپیوند با نیازهای جامعه، اثربخشی و کاربردی‌سازی پژوهش‌های دانشگاهی و تعامل نزدیک و هدفمند با جامعه و صنعت در سطوح ملی و محلی، توسعه ظرفیت حکمرانی و استقلال دانشگاهی.

پیشنهادهای سیاستی / اجرایی

پیشنهاد ۱

توسعه ظرفیت آموزش و یادگیری عالی از طریق: دسترسی همگان به‌آموزش اشتغال‌زا و مساله محور با کیفیت بالا مبتنی بر استانداردهای جهانی

پیشنهاد ۲

توسعه ظرفیت و اثربخشی پژوهش و فناوری از طریق: شکل‌دهی به اکوسیستم نوآوری و تقویت طرف تقاضا

پیشنهاد ۳

توسعه ظرفیت حکمرانی آموزش عالی باحمایت دولت و استقلال عمل در بالندگی ظرفیت‌های انسانی و مالی و اداری

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

تدوین طرح تحول آموزشی وزارت عتف با کمک موسسه مبتنی بر تحقق مفاد پیشنهاد یک و نیازمحور شدن ۷۰ درصد رشته‌محل‌ها در افق برنامه هفتم (سال۱۴۰۷)

مسیر دوم

تدوین طرح تحول پژوهش و فناوری مبتنی بر نظام ملی نوآوری (NIS) و تقاضا محور شدن۵۰ درصد پژوهش‌ها در افق برنامه هفتم

مسیر سوم

توسعه ظرفیت حکمرانی و استقلال دانشگاهی در افق برنامه هفتم (۱۴۰۷) از طریق برنامه محور نمودن مدیران، بهبود بهره‌وری، چابک‌سازی، تنوع بخشی و پایدارسازی منابع مالی

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

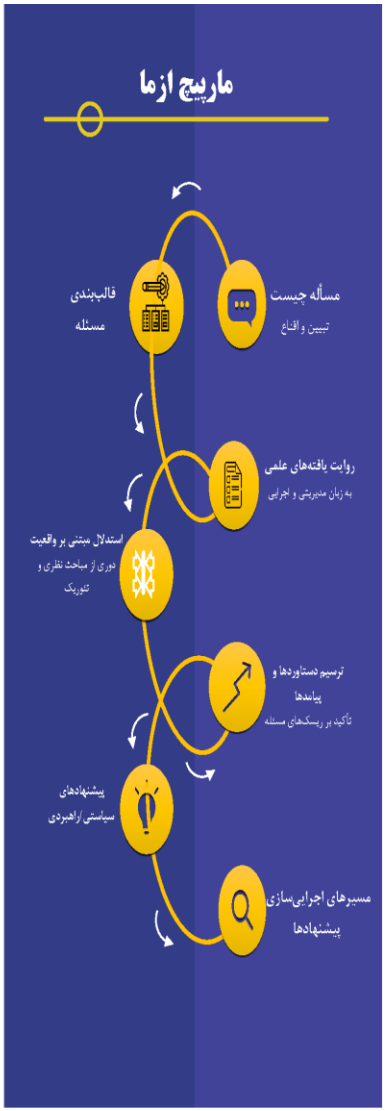

مسئله چیست؟

یکی از نیازهای اساسی در جامعه و نظام آموزش عالی کشور، شکل دادن به تحولات و نوآوری‌های آموزشی ، پژوهشی و فناوری می باشد. از همین رو رسالت نهاد کلان آموزش عالی به عنوان متولی امور علمی و فناوری و نوآوری ، ایجاب می کند تا ضمن پرورش افرادی که دارای اندیشه خلاق هستند و توانایی تفکر انتقادی ، حل مسئله و گشودن گرهها و نیازهای جامعه را دارند، سازوکارهایی قانونی و انگیزشی نیز برای انجام امور علمی و فناوری نوآوری به صورت گروهی و مشترک فراهم آورد.

روایت یافته‌ها

کار تیمی و گروهی در بین اعضای هیئت علمی دانشگاهها در برخی از رشته‌ها به صورت محدود و بسیار ضعیف انجام می‌شود. مثلا در رشته علوم انسانی؛ به جز قوانین و مقررات و عوامل فردی، به موضوع ماهیت رشته نیز بستگی دارد. در رشته علوم پایه نیز برخی از رشته‌ها به دلیل ماهیت رشته، از حیث قابلیت انجام کار تیمی، وضعیت بهتری دارند. اما در برخی از رشته‌ها، به دلیل محض بودن رشته و ماهیت آن، امکان انجام کار تیمی کمتر است. در خصوص رشته های کشاورزی و صنایع غذایی و همچنین رشته‌های فنی مهندسی، بر اساس نظر اعضای هیات علمی و مشارکت کنندگان در پژوهش، ماهیت رشته و زمینه رشته برای انجام کار تیمی مساعدتر می‌باشد. همچنین می توان مقوله های فرهنگ کار تیمی، اهداف فردی، قوانین و مقررات ارتقاء، ویژگی‌های تیم، ساختارتیم، ویژگی-های نگرشی و انگیزشی، مدرک‌گرایی، روحیه کار تیمی و گروهی، محدودیت اعضا هیات علمی به ارائه درخواست ترفیع و ارتقاء مبتنی بر آئین نامه ارتقاء، تفاوت‌های درون گروهی و تیمی، منافع مالی، سیاست‌ها و بستر سازمانی را به‌عنوان دشواری‌های موجود در فعالیت‌های پژوهشی و فناوری اعضاء استنباط و استخراج نمود.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

مولفه‌های فردی، مولفه‌های تیمی، مولفه‌های درون دانشگاهی مانند قوانین و مقررات و مولفه‌های برون دانشگاهی، از جمله دشواری‌های کارتیمی و گروهی انجام فعالیت های امور علمی و فناوری نوآوری می‌باشند. برهمین اساس نیاز است ضمن فرهنگ سازی انجام فعالیت های امور علمی و فناوری و نوآوری به صورت گروهی و مشترک ،آموزشهای مناسب و اصلاح و بازنگری برخی قوانین در این خصوص نیز صورت پذیرد.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

آموزش تیم سازی و مدیریت اثربخش تیم و فرهنگ سازی انجام فعالیت های امور علمی و فناوری و نوآوری به صورت گروهی و مشترک

پیشنهاد ۲

اصلاح و بروز رسانی قوانین ارتقاء، قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان، قانون تجارت الکترونیک و...

پیشنهاد ۳

تسهیل مقررات و مقررات زدایی و حمایت مادی و معنوی از طرح های فناورانه و علمی مشترک خصوصا تعاملات مشترک بین المللی

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

اقدام نخست

برای رسیدن به پیشنهاد اول لازم است کارگاه های توانمندسازی و آموزشهای مختلف برای فرهنگ سازی توسط دانشگاه برای انجام فعالیت های امور علمی و فناوری و نوآوری به صورت گروهی و مشترک توسط دانشگاهیان برگزار گردد.

اقدام دوم

تشکیل کارگروه بازنگری و به روزرسانی آیین نامه ها و قوانین مرتبط به اقتضای نیاز روز جامعه و آموزش عالی و ارایه پیشنهاد توسعه و تقویت ضمانت های اجرایی قوانین

تصویب و ایجاد مرجع قضایی رسیدگی کننده یا کمیته انضباطی مناسب موضوع برای حل و فصل اختلافات در داخل وزارت علوم به جای ارجاع مساله به محاکم قضایی

اقدام سوم

حمایت‌های مادی و معنوی (حذف یا کاهش دریافت بالاسری، اولویت تامین بودجه و...) از فعالیت‌های علمی و فناوری و نوآوری که به صورت گروهی و مشترک انجام می شود صورت پذیرد و قوانین دست و پاگیر در این رابطه اصلاح یا حذف گردد.

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

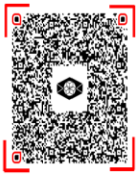

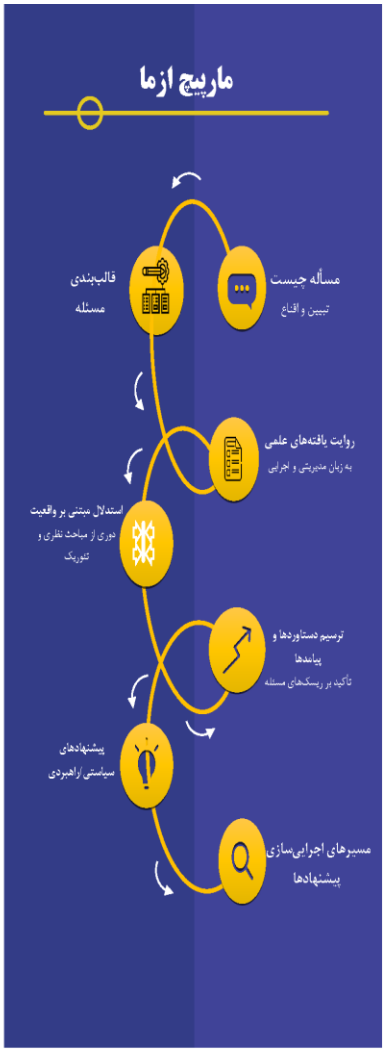

مسئله چیست؟

بخش اعظم توان دانشگاه یا دانشکده در اعضای هیئت علمی آن خلاصه می‌شود و اعتلای توان و دانش اعضای هیئت علمی مصداق واقعی افزایش کیفیت دانشگاه است. لذا شناخت ظرفیت ها و خدمات مورد انتظار از اعضای هیات علمی در دیگر کشور ها می تواند درس آموخته هایی برای استفاده مناسب از ظرفیت اعضای هیات علمی و تنوع خدمات کادر آموزشی را در پی داشته باشد. لذا، شایسته است تا با بررسی و نگاهی عمیق‌تر به تنوع خدمات کادر آموزشی در سایر دانشگاه های دنیا بتوان درس آموخته هایی برای نظام آموزش عالی ایران پیشنهاد داد.

روایت یافته‌ها

یافته های مطالعه آموزش عالی کشورهای موردبررسی حاکی از این است که عمده خدمات مورد انتظار از عضو هیات علمی در سه حوزه آموزش، پژوهش و خدمات است، اما اولویت را بر پژوهش استوار کرده اند. یافته های اسنادی نشان می دهد یکی از دلایل این وضعیت این است که سیستم پاداش برای اساتید همیشه بر اساس محصولات تحقیقاتی و پژوهشی استوار است. جالب توجه اینکه هرچند اولویت اول بر مبنای پژوهش است و معیارهای ارتقاء و ارزیابی نیز بر محصولات تحقیقاتی و پژوهشی تأکید دارند، اما با این وجود برخی اساتید زمان بیشتری را صرف آموزش و خدمات می کنند و پژوهش و تحقیقات معمولاً فقط در طول اوقات فراغت استاد پس از اتمام تدریس و خدمات انجام می شود. همچنین، یافته ها حاکی از تفاوت در نوع خدمات و فعالیت و زمان کار اختصاص یافته برای انجام آنها براساس نوع دانشگاه اعم از فنی حرفه ای و جامع، دولتی و غیردولتی است.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

از چالشهای موجود برای تنوع بخشی به خدمات کادر آموزشی در ایران وجود آیین نامه ترفیع و ارتقاء یکسان و ضعف نظام پاداش دهی بر مبنای نیازهای آموزش عالی و جامعه و توانمندی های اعضای هیات علمی است. از همین رو این موضوع به عنوان پیش بایستی برای تنوع بخشی به خدمات نیز محسوب می گردد.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

خدمات مورد انتظار از اعضای هیات علمی بر اساس تخصص و ماموریت هر گروه و دانشگاه تنظیم گردد و از یکسان نگری در انجام خدمات اعضای هیات علمی پرهیز گردد.

پیشنهاد ۲

به جای تسری یک آیین‌نامه به همه مؤسسات آموزش عالی و دانشگاه‌ها، بر اساس مأموریت هر دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی و همچنین در نظر گرفتن ماهیت رشته‌ها و گروه آموزشی یا پژوهشی، آیین‌نامه ارتقاء تهیه و تدوین گردد

پیشنهاد ۳

برای تنوع بخشی به کادر خدمات آموزشی از متخصصانی که سابقه عملی قابل قبولی در حرفه مدنظر دارند، در کادر آموزشی دانشگاه‌ها به ویژه در دانشگاه‌های مهارتی استفاده گردد.

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

اقدام نخست

- تدوین سیستم پاداش دهی و ترفیع با اعطای اختیار برمبنای تخصص عضو هیات علمی ، ماموریت گروه ، نیاز دانشگاه و جامعه

اقدام دوم

- تدوین آیین نامه ارتقاء ماموریت محور و بومی هر دانشگاه

اقدام سوم

- تغییر شیوه های جذب اعضای هیات علمی و جذب هیات علمی پاره وقت، نیمه وقت و تمام وقت از صنعت و جامعه بر مبنای مهارت
- تدوین شیوه نامه اجرایی جذب خبرگان بدون مدرک و متخصصان موضوعی برای تدریس در دروس خاص دانشگاهی

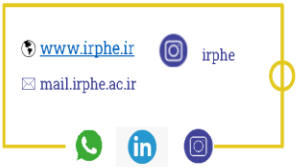

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

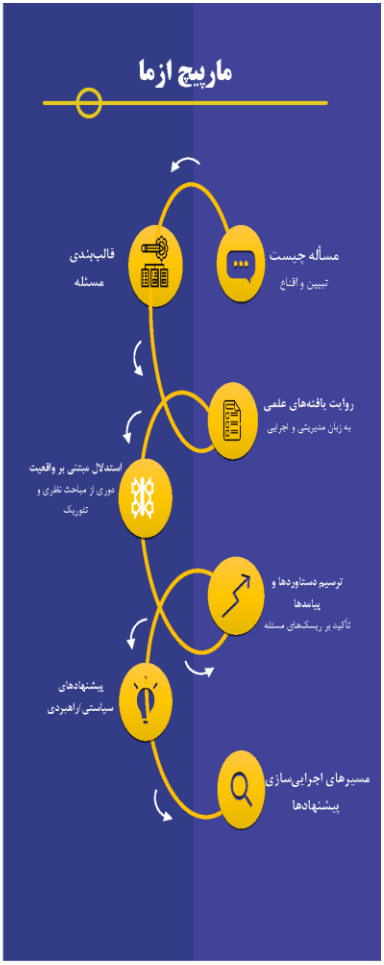

مسئله چیست؟

دوره های کارشناسی به عنوان پله و پلی به سمت کسب آموزش و مهارتهای تخصصی و بازار کار به شمار می‌آورد اما بهره وری دوره کارشناسی نیازمند نیازسنجی درست از جامعه و بازار کار است. گزارش حاضر با هدف بررسی نگرش و ترجیحات مسئولان و دست‌اندرکاران دانشگاهی و آموزش عالی در خصوص وضعیت سامدهی رشته‌های مقطع کارشناسی با رویکرد ایجاد واحدهای تخصصی انجام شد.

روایت یافته‌ها

امروزه دانشگاهها وارد نسل چهارم یعنی جامعه محوری شده اند و اگر نتوانند در حوزه آموزش و پژوهش نیازهای جامعه را برآورده سازند نخواهند توانست رسالت تربیت نیروی انسانی متخصص را بجا آورند. اشتغال یکی از ابعاد آمایش آموزش عالی است. آموزش عالی باید به سمتی برود که تامین کننده ظرفیت‌های ایجاد اشتغال شود و ظرفیت‌های موجود را پر کند. همچنین، آموزش عالی را باید به گونه‌ای سامدهی کرد که رشته‌های موجود و رشته‌های جدید نه تنها بیکاری را افزایش ندهد بلکه موجب کاهش بیکاری هم شود. وقتی تخصص های افراد را ریز می‌کنیم فرد فارغ‌التحصیل در بازار کار با مشکل مواجه می شود چرا که در دانشگاه ها آموزش هایی به دانشجو داده شده است که نمی تواند در حوزه وسیع تری وارد بازار کار شود. زمانی که عناوین رشته ها را محدود می‌کنیم طبیعی است که امکان فعالیت برای فرد را در حوزه پژوهش، آموزش و بازار کار کمتر فراهم می‌شود. بنابراین ضرورت دارد که آموزش ها در دانشگاه به گونه ایی تغییر یابد تا دانش آموخته بتواند در سطح وسیعتری با توجه به نیاز بازار کار در شغل مورد نظر اشتغال یابد.

چالش‌ها، الزامات و پیش‌بایست‌ها

رشته‌های دانشگاهی به سرعت در قالب‌های بین رشته‌ای در حال گسترش هستند. علیرغم تعدد عناوین گرایش‌ها در رشته‌های دانشگاهی در کشور، دانشکده‌های مجری این رشته‌ها عموما از گسترش واحدهای بین رشته‌ای استقبال و یا در اجرای آن مشارکت نمی‌کنند. در حالیکه آینده بسیاری از رشته‌ها از جمله رشته‌های حوزه فناوری اطلاعات در گرو گسترش حوزه‌های بین رشته‌ای است و این امر متفاوت با گسترش کمی و بی‌رویه ظرفیت‌های درون رشته‌ها است. با اجرای خردمندانه مبتنی بر برنامه و درس مدون و معتبر این دوره‌ها می‌توان از آن به عنوان عاملی برای ایجاد کیفیت در آموزش‌های این رشته‌ها بهره گرفت.

پیشنهادها برای برنامه‌ریزان و سیاستگذاران

پیشنهاد ۱

بازدهی و بهره‌وری دوره کارشناسی نیازمند نیازسنجی درست از جامعه و بازار کار است.

پیشنهاد ۲

توجه به ارائه دوره های خاص مبتنی بر امکانات و ویژگی های بومی-محلی و پتانسیل آمایشی مناطق کشور در جهت افزایش بازدهی دوره های کارشناسی برای مثال ارائه دوره مهندسی دریا در استان های همجوار دریا، نه در شهرهای کویری

پیشنهاد ۳

توجه به ارائه دوره های مبتنی بر ماموریت استراتژیک کشور همچون علوم نانو، بایو، هوش مصنوعی، سلول های بنیادی در دانشگاه های تخصصی چون دانشگاه تهران و... و اجتناب از ارائه آنها در تمامی دانشگاه

پیشنهاد ۴

اجتناب از تدوین رشته های مقطع کارشناسی در قالب گرایش های متنوع، بلکه ارائه رشته های کارشناسی صرفا در قالب یک عنوان واحد

مسیرهای اجرایی‌سازی پیشنهادها

مسیر نخست

اهداف اشتغال پذیری و تنوع بخشی در پاسخ به مخاطبان رشته‌های کارشناسی را به نحوی مورد بازنگری قرار بدهد تا رشته‌های کارشناسی بتوانند برای دانشجویان در بحث اشتغال پذیری و مهارت آفرینی اثر بخشی بیشتری داشته باشند.

مسیر دوم

تدوین کنندگان برنامه درسی در گروه های مختلف دانشگاه ها و وزارت عتف، برنامه های درسی را با توجه به رویکردهایی اعم از اشتغال پذیری، نگاه آمایشی مناطق و ماموریت های دانشگاه ؛ به تدوین و بازنگری رشته های کارشناسی بپردازند.

مسیر سوم

توجه به امتداد بالا دستی مورد تایید و تاکید در پیشبرد اهداف علمی بلندمدت است در تدوین و بازنگری رشته های کارشناسی، توجه کافی و وافی به پیشرفت شگرف علم و تکنولوژی نمایند واز یکسان نگری به تدوین رشته های کارشناسی در همه رشته ها و همه دانشگاهها پرهیز نمایند.

مسیر چهارم

کارآیی رشته های کارشناسی بدون درج گرایش در دانشنامه صرفا در رشته های ریاضی و فنی-مهندسی صورت گرفته از این رو ضرورت دارد در سایر رشته های گروه های مختلف آموزشی ابتدا به صورت پایلوت بررسی و سپس اجرا شود. ای بسا در برخی از رشته ها بدون درج گرایش ازکارایی لازم برخوردار نباشد.

تدوین آیین‌نامه تألیف کتاب درسی دانشگاهی

استاد، دانشجو و محتوا سه گانه مهم فرآیند یاددهی و یادگیری را شکل می‌دهند و در حالی که برای هر یک از استاد و دانشجو به تفصیل و حسب نیاز و ضرورت آیین‌نامه، بخشنامه و دستورالعمل و نظام سنجش و انگیزش وجود دارد برای ضلع سوم یعنی محتوا در پایین‌ترین سطح آن هم در قالب یک عبارت یا نهایتاً پاراگراف در سرفصل مصوب دروس دانشگاهی تحت عنوان منابع پیشنهادی به چشم می‌خورد. برای رفع این نقیصه بزرگ و تشویق همکاران ارجمند به تدوین و تألیف منابع درسی برخوردار از ویژگی روزآمدی و جامعیت چند اقدام مهم در این مؤسسه صورت پذیرفته است.

نخست: در قالب طرح پژوهشی سیاستی، بایسته‌های تألیف کتب درسی دانشگاهی توسط عضو محترم هیأت علمی مؤسسه انجام گرفت.

دوم: با مرور تجارب موجود، دیدگاه‌های خبرگان در خصوص بایسته‌های کتاب درسی دانشگاهی دریافت، تحلیل و دسته‌بندی شد.

سوم: نهایتاً در بستر مطالعه روشمند و دریافت دیدگاه‌های خبرگانی آیین‌نامه تألیف و تدوین کتاب درسی دانشگاهی به عنوان یک اقدام تحولی و جریان ساز تهیه و برای دریافت نظرات جامع همکاران هم در شورای معاونین وزارت و سپس در اجلاس رؤسای دانشگاه‌های کشور مطرح و به بحث گذاشته شد. و سرانجام پس از تکمیل و تصویب برای اجرا ابلاغ شد.

تدوین بخش آموزش عالی برنامه هفتم پیشرفت

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی با سابقه بیش از ۵۵ سال به عنوان کانون تفکر آموزش عالی از تجربه زیسته ارزشمندی برخوردار است. این تجربه در سال‌های پس از انقلاب شکوهمند اسلامی در قالب انجام مطالعات پشتیبان و کلان پروژه‌های تحقیقاتی شکل گرفته است. مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در ادوار گذشته به عنوان عضو کارگروه تدوین بخش آموزش عالی در تدوین برنامه‌های توسعه سوم، چهارم، پنجم و ششم ایفای نقش نموده است تا اینکه در مقطع اخیر در آستانه پایان دوره برنامه ششم توسعه با ابلاغ مقام عالی وزارت مسئولیت تلفیق احکام بخش آموزش عالی برنامه هفتم پیشرفت را برعهده گرفت و از این پس با بهره‌گیری از تجارب گذشته و با اتخاذ رویکرد

- ✓ استفاده از خرد جمعی
- ✓ بهره‌مندی از مشارکت ذی‌نفعان

در قالب برگزاری نشست‌های تخصصی، جلسات بحث و هم‌اندیشی و انجام مکاتبات مختلف با مدیران و رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تلاش نمود تا پس از آسیب‌شناسی برنامه‌های توسعه اول تا ششم و مطالعه موانع تحقق اهداف برنامه‌های قبلی به تدوین احکام پیشنهادی جهت تدوین احکام برنامه هفتم پیشرفت اقدام نماید.

برهمین اساس و در ذیل دو سیاست کلی ابلاغی از سوی رهبر معظم (دام عزه) انقلاب شامل:

۱) افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری‌سازی آن‌ها به ویژه در حوزه‌های اطلاعات و ارتباطات و زیست فناوری، ریز فناوری و انرژی‌های نو و تجدیدپذیر

۲) روزآمدسازی و ارتقاء نظام آموزشی و پژوهشی کشور

احکام تحول و مؤثری تدوین و پیشنهاد نماید و هر چند در فرایند بررسی پیشنهادات در مراحل مختلف از جمله سازمان محترم برنامه و بودجه و مجلس شورای اسلامی برخی از آنچه پیشنهاد شده بود دستخوش حذف یا تغییر شد. لکن خوشبختانه احکام تحول خوبی داشت؛ نهایی و مصوب شد که از آن جمله عبارتست از موضوع آموزش مهارتی، نیازمحور و کاربردی، اتخاذ سیاست‌های جذب و نگهداشت نخبگان، مدیریت بهینه منابع مالی دانشگاه‌ها و پیش‌بینی سهم مستقل برای پژوهش و فرهنگ در اعتبارات دانشگاه‌ها.

در پایان برنامه ششم توسعه این چنین زمزمه می‌شود که برنامه هفتم توسعه نه بصورت برنامه‌ای جامع و نه بصورت برنامهٔ هسته‌ای (Core Plan) بلکه برمبنای برنامه‌ای مسأله محور تلاش خواهد کرد در هر بخش از جمله بخش علوم،

تحقیقات و فناوری چند مسألهٔ کلیدی و مهم و اولویت‌دار را حل کند. بخش عتف نیز به تبع سایر بخشها ناگزیرهمین رویکرد رادرعمل پیگیری کرد.

در تاریخ هفدهم خرداد ۱۴۰۱ وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری، مسئولیت مطالعه، تدوین و تلفیق برنامه هفتم توسعه کشور در بخش علوم، تحقیقات و فناوری (وزارت عتف) را به مؤسسه محول فرمودند. از ابتدای سال ۱۴۰۰ مطالعات مقدماتی در مرکز نظارت ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت علوم آغاز شده بود که با صدور حکم مورد اشاره سوابق آن به مؤسسه منتقل گردید.

از بهار ۱۴۰۱ دبیرخانه‌ای که برای ساماندهی مطالعات پشتیبان در این مؤسسه شکل گرفت که هشت کارگروه را با مشارکت کارشناسان و مدیران ذی‌ربط در موضوعات مختلف شکل داد که بیشتر آنها فعالیت‌ها و جلساتی در حوزه‌های مأموریت خود اعم از آموزش، پژوهش، فناوری، فرهنگی، حکمرانی آموزش‌عالی، همکاریهای بین‌المللی و غیره داشته و گزارشاتی به دبیرخانه ارسال کردند. کمیسیون تلفیق نیز با مشارکت همهٔ این عزیزان و مدیران محترم گروه‌های پژوهشی مؤسسه تعداد ۹ نشست بحث و گفتگو ترتیب داد.

به منظور انتقال بی‌واسطهٔ دیدگاههای سازمان و برنامه و بودجه به مدیران و کارشناسان وزارت علوم در تاریخ ۶ و ۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ کارگاه ملی تبادل تجربیات در تدوین برنامه‌های توسعه کشور را برگزار شد.

پس از آن در زمینهٔ نظام تخصیص منابع مالی آموزش عالی و موضوع جدید سهامداری دانشگاه‌ها در صنایع و معادن دو نشست تخصصی با سخنرانی‌های متعدد صاحب‌نظران برگزار شد. علاوه بر این با تدوین پرسشنامه‌ای نظرات و دیدگاه‌های ذی‌نفعان در کل کشور اعم از دانشگاه‌ها، مؤسسات پژوهش و فناوری جمع‌آوری و تدوین گردید.

در کنار اینها مجموعه‌ای از گزارشات تخصصی و سیاستی نیز بصورت کوتاه مدت فراهم شد.

در نیمه دوم سال ۱۴۰۱، دبیرخانه با استفاده از احکام پیشنهادی ذی‌نفعان تعداد ۲۸ حکم قانونی را مدون و به تصویب شورای تدوین و تنقیح لوائح مستقر در معاونت حقوقی وزارت عتف رسانید. در بهمن ماه ۱۴۰۱ دبیرخانه به کار خود پایان داد. هرچند احکام پیشنهادی در جلسات معاونین و مدیران عتف و جلسات سازمان برنامه و بودجه و کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی مورد بحث و بررسی قرار می‌گرفت و دستخوش تغییرات و ویرایش‌های متعدد می‌شد.

مأموریت دبیرخانه در فراهم آوردن فضای گفتمانی مشارکت جویانه بخوبی به سرانجام رسید و مطالعات پشتیبان و بررسی‌های آن که در قالب گزارشات تخصصی کوتاه مدت در فرصت‌های محدود فراهم آمد هم اکنون منتشر شد. امید است مورد رجوع و بهره‌برداری متخصصان برنامه‌ریزی آموزش عالی قرار گیرد.

تدوین برنامه راهبردی سوم مؤسسه

گام‌های تدوین سند راهبردی

برای رسیدن به سندی جامع و ترسیم چشم‌انداز ۵ سال آینده مسیری طولانی طی شده است. **گام نخست**: مطالعه تطبیقی برنامه‌های راهبردی بیش از ۱۰ دانشگاه و مؤسسه پژوهشی در جهان؛ **گام دوم:** مطالعه اسناد مانند نقشه جامع علمی کشور، سند تحول مردمی دولت ، قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت عتف، مأموریت‌های مقام عالی وزارت و اساسنامه مؤسسه؛ **گام سوم**: ارزیابی موفقیت‌ها و شکست‌های برنامه‌های راهبردی پیشین و درک چرایی عدم تحقق برنامه‌ها؛ **گام چهارم**: برکشیدن چالش‌های روز آموزش عالی و آگاهی به محیط؛ **گام پنجم**: برگزاری بیش از ۲۰ جلسه با کمیته راهبری برنامه راهبردی و اعضای هیأت علمی و یاوران علمی مؤسسه برای بهره‌گیری حداکثری از دیدگاه‌ها و نظرات و جلب مشارکت آنان؛ **گام ششم**: دریافت برنامه‌های عملیاتی گروه‌ها و واحدهای مؤسسه و **در آخر**: تصویب سند در کمیته تدوین برنامه راهبردی و ابلاغ سند. در سند حاضر تلاش شده است که با اولویت‌بندی راهبردها برای دستیابی به چشم‌انداز پیش‌بینی شده، آینده‌ای بهتر برای مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی رقم زده شود. این هدف جز در سایه توکل به خداوند مشارکت فعالانه همه اهالی فرهیخته مؤسسه میسر نخواهد بود.

ارکان جهت‌ساز تدوین سند راهبردی

ارزش‌ها

- تعهد به الزمات دانش و پژوهش و تعالی بخش، تمدن‌ساز و حکمت‌بنیان
- تعهد به فرهنگ پژوهش، هنجارها و اخلاق علمی (اکادمیک)
- مشارکت در تصمیم سازی دانش‌پایه
- تعهد به ارزش‌های حرفه‌ای-سازمانی و کارگروهی در مسایل پژوهشی
- چرخش متعهدانه اطلاعات و ایده ها و مبادله دانش در قلمرو نهادی و ملی و بین المللی
- شایسته‌گزینی و مشارکت‌پذیری در نظام مدیریت
- قانون گرایی، شفافیت و پاسخگویی به ذینفعان درونی و بیرونی
- احترام به حقوق معنوی و مادی همکاران و پاسداری از آن
- یادگیری مداوم، ارتقای مهارت‌ها و خودانگیختگی برای بهبود پیاپی فرایندها و بهگشت سازمانی

- پایبندی به اصول همکنشی‌های درون سازمانی، ملی و بین‌المللی
- پایبندی به نظام ارزیابی درونی و بیرونی برای پاسخگویی اثربخش به نیازهای آموزش عالی کشور
- جهت گیری پژوهشی/جایگاه پژوهشگر/استفاده بهینه از منابع پژوهشی/نیازمحور بودن پژوهش/ پژوهش های عرصه محور-کاربردی

چشم‌انداز

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در افق ۱۴۰۶ بر آن است تا با دستیابی به ظرفیت های لازم به سان نهاد موثر سیاست‌پژوهی، دانشگاه‌پژوهی و مرجع آمار و اطلاعات آموزش عالی ایران در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی نقش بازی کند.

مأموریت‌ها

- تولید مستندات پژوهشی در راستای پشتیبانی تصمیم‌سازی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- پاسخگویی به نیازهای تحقیقاتی، سیاستگذاری و تصمیم‌گیری حوزه ستادی وزارت علوم تحقیقات و فناوری
- توسعه و نهادینه کردن دانشگاه پژوهی و برنامه ریزی دانشگاهی در سطح دانشگاه‌های کشور
- مشارکت در تدوین و ارزیابی برنامه‌های توسعه ملی کشور معطوف به بخش علوم تحقیقات و فناوری
- هدایت و انجام پژوهش‌های کاربردی، توسعه‌ای و بنیادی در قلمرو آموزش عالی
- زمینه‌سازی مناسب برای ارتقای فعالیت‌های پژوهشی مرتبط
- توسعه پایگاه اطلاعات آموزش عالی، رصد اشتغال دانش‌آموختگان و پاسخگویی به نیاز ذی‌نفعان
- تولید و انتشار دانش در حوزه آموزش عالی در سطح ملی و منطقه‌ای
- فعال سازی ظرفیت‌های مؤسسه برای گسترش تعاملات علمی بین‌المللی
- توسعه دوره های دانش افزایی و کارگاه های ارتقای توانمندی مدیران، اعضای هیئت علمی و کارشناسان دانشگاه ها

ارائه پیشنهادهای موردی به وزیر محترم علوم

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان کانون تفکر اموزش عالی دارای سطح بالایی از دانش تخصصی و حرفه‌ای در حوزه آموزش عالی قرار دارد. در این موسسه اعضای هیات علمی مجرب و برخوردار از دانش تخصصی و دیدگاه‌های ارزشمند مشغول به فعالیت هستند که رهنمودهای آنها می‌تواند در تعالی ماموریتهای وزارت علوم و دستگاه‌های تابعه بسیار موثر باشد. از این رو همواره موسسه تلاش نموده‌است پیشنهاداتی را که در جریان مطالعات صورت گرفته، سخنرانی‌ها و .... می‌تواند به بهبود آموزش عالی کمک کند در قالب سلسه پیشنهاداتی به وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری منعکس نمایند. برای این منظور فرایندی تعریف و بر این اساس بیش از ۱۲ مورد از پیشنهادها ارجاع و پیگیری لازم صورت پذیرفت. در ادامه نمونه‌هایی از این پیشنهادها ارایه می‌گردد:

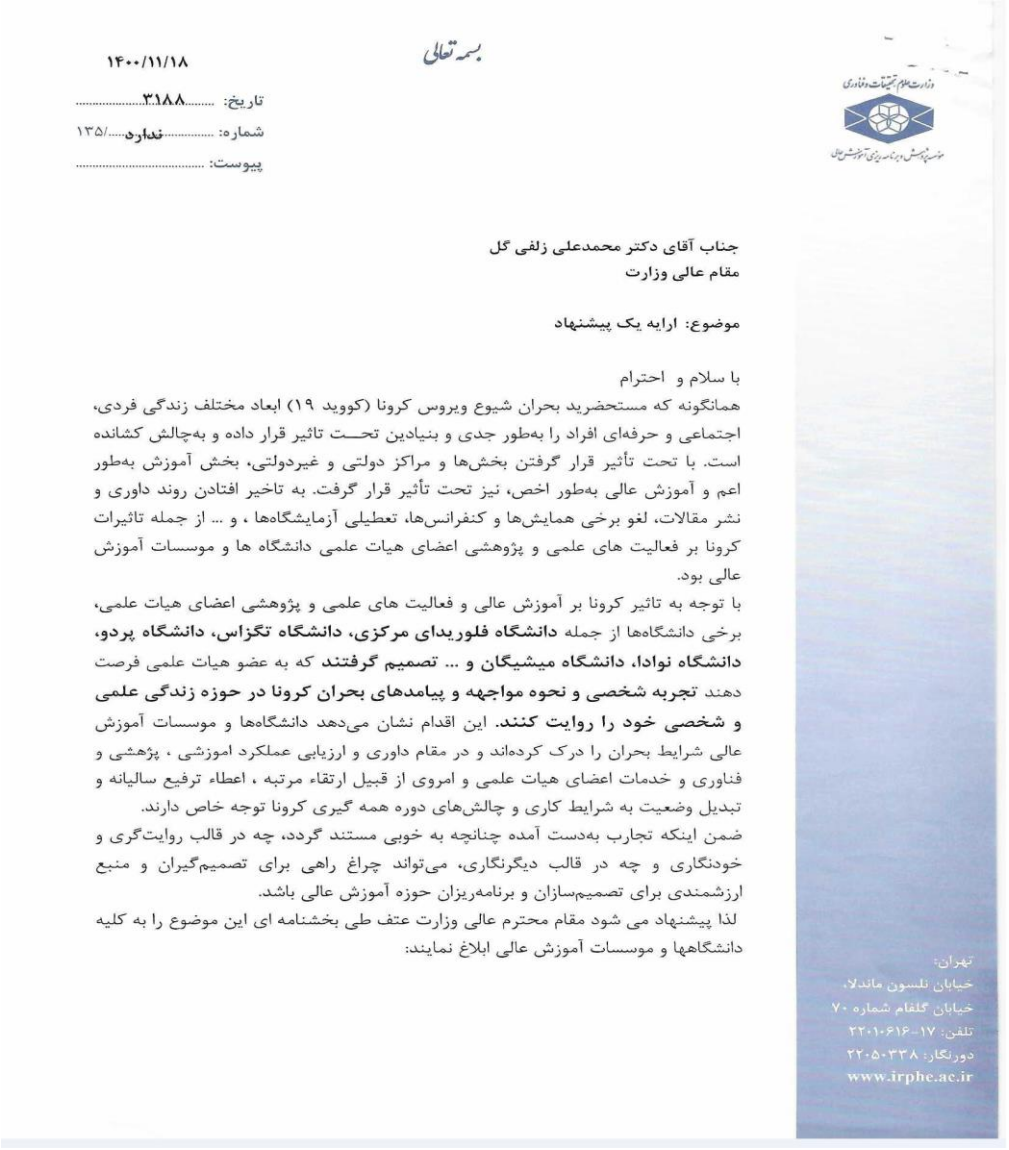

بسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ: ۳/۱۸۸ ۱۴۰۰/۱۱/۱۸
شماره: ندارد/۱۳۵
پیوست:

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت

موضوع: ارایه یک پیشنهاد

با سلام و احترام
همانگونه که مستحضرید بحران شیوع ویروس کرونا (کووید ۱۹) ابعاد مختلف زندگی فردی، اجتماعی و حرفه‌ای افراد را به‌طور جدی و بنیادین تحت تاثیر قرار داده و به‌چالش کشانده است. با تحت تأثیر قرار گرفتن بخش‌ها و مراکز دولتی و غیردولتی، بخش آموزش به‌طور اعم و آموزش عالی به‌طور اخص، نیز تحت تأثیر قرار گرفت. به تاخیر افتادن روند داوری و نشر مقالات، لغو برخی همایش‌ها و کنفرانس‌ها، تعطیلی آزمایشگاه‌ها ، و ... از جمله تاثیرات کرونا بر فعالیت های علمی و پژوهشی اعضای هیات علمی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی بود.
با توجه به تاثیر کرونا بر آموزش عالی و فعالیت های علمی و پژوهشی اعضای هیات علمی، برخی دانشگاه‌ها از جمله **دانشگاه فلوریدای مرکزی، دانشگاه تگزاس، دانشگاه پردو، دانشگاه نوادا، دانشگاه میشیگان و ... تصمیم گرفتند** که به عضو هیات علمی فرصت دهند **تجربه شخصی و نحوه مواجهه و پیامدهای بحران کرونا در حوزه زندگی علمی و شخصی خود را روایت کنند.** این اقدام نشان می‌دهد دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی شرایط بحران را درک کرده‌اند و در مقام داوری و ارزیابی عملکرد اموزشی ، پژهشی و فناوری و خدمات اعضای هیات علمی و امروی از قبیل ارتقاء مرتبه ، اعطاء ترفیع سالیانه و تبدیل وضعیت به شرایط کاری و چالش‌های دوره همه گیری کرونا توجه خاص دارند.
ضمن اینکه تجارب به‌دست آمده چنانچه به خوبی مستند گردد، چه در قالب روایت‌گری و خودنگاری و چه در قالب دیگرنگاری، می‌تواند چراغ راهی برای تصمیم‌گیران و منبع ارزشمندی برای تصمیم‌سازان و برنامه‌ریزان حوزه آموزش عالی باشد.
لذا پیشنهاد می شود مقام محترم عالی وزارت عتف طی بخشنامه ای این موضوع را به کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ابلاغ نمایند:

تهران:
خیابان نلسون ماندلا،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

بسمه تعالی

۱۴۰۰/۱۱/۱۸

تاریخ: ۳۱۸۸

شماره: ندارد/۱۳۵

پیوست:

کلیه اعضای هیات علمی در صورت تمایل می توانند تاثیرات همه گیری کرونا را در زندگی علمی، حرفه‌ای و زندگی شخصی مرتبط با فعالیت های علمی و پژوهشی به گونه ای روایت کنند تا تصمیم‌گیران امور مربوط به **ترفیع** سالیانه، **ارتقاء** مرتبه و **تبدیل وضعیت** اعضای هیات علمی با اطلاع و اشراف به جمیع جهات در خصوص آنان تصمیم بگیرند. بدیهی است ارایه این گزارش داوطلبانه بوده و وجه ایجابی و حمایتی خواهد داشت.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تهران:
خیابان نلسون ماندلا،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

بسمه تعالی

۱۴۰۰/۱۱/۱۸

تاریخ: ۳۱۹۰

شماره: ندارد/۱۳۵

پیوست:

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت

سلام علیکم

احتراماً با آرزوی مزید توفیقات و تأییدات جنابعالی و درخشش بیش از پیش در عرصه خدمت صادقانه به نظام علمی کشور، همچنان که استحضار دارید یکی از شروط و الزامات موفقیت نظام آموزش عالی کشور عبارتست از پذیرش دانشجویان جدیدالورودی که از سطح شایستگی، کفایت، دانش و مهارت لازم برخوردار باشند. این شاخص‌های بدو ورود محصول نظام تربیتی و آموزشی حاکم بر مدارس و دبیرستان‌هاست؛ بنابراین بسیار بدیهی است که اگر آموزش و پرورش کشور نتواند شایستگی‌ها و صلاحیت‌های مورد نظر را در پایان دوره آموزش متوسطه در دانش‌آموزان ایجاد نماید عملاً نظام آموزش عالی تمام تلاش، همت و برنامه‌های خود را بر روی یک بستر ناهموار به اجرا خواهد گذاشت که فاقد مطلوبیت خواهد بود. در همین راستا به عنوان مثال یکی از **شاخص‌های بین‌المللی سنجش میزان درک، دانش و سواد دانش‌آموزان از طریق دو آزمون تیمز و پرلز** صورت می‌گیرد و در این دو آزمون که به **دروس ریاضی، علوم پایه و سواد خواندن** مربوط می‌شود ایران در میان ۵۰ کشور در درس ریاضی پایه چهارم رتبه ۵۰ و علوم پایه چهارم رتبه ۴۸ را به خود اختصاص داده است.

برهمین اساس **پیشنهاد می‌شود** وزرای محترم علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش هر کدام یک نفر به عنوان نماینده خود جهت تسهیل تعاملات دو جانبه معرفی نمایند تا با ارائه مشورت و مشارکت در برخی تصمیم‌گیری‌ها به جامع‌نگری و اثربخشی سیاست‌گذاری‌های حوزه **اموزش عمومی و اموزش عالی** کمک کند.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران:
خیابان نلسون ماندلا،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار: ۲۲۰۵۰۲۳۸
www.irphe.ac.ir

بسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۲/۱۸
شماره: ۴۴۳/۱۳۵
پیوست: ندارد

دانشمند گرامی جناب آقای دکتر زلفی گل
مقام عالی وزارت
موضوع: پیشنهاد (۲)
سلام علیکم

احتراما به استحضار می رسانم در پیش از دستور جلسه شواری معاونین وزارت مورخ ۱۴۰۱/۲/۱۷ موضوع زیر را مطرح نمودم که جناب آقای دکتر سلیمانی فرمودند: "پیشنهادتان را بصورت مکتوب منعکس کنید".

رهبر معظم انقلاب امسال را به عنوان سال « **تولید ملی، دانش بنیان ، اشتغال آفرین**» نامگذاری کردند و به تعبیر جنابعالی این امر بیش از آن که شعار باشد فرمان و دستور معظم له است. دغدغه‌ای که در این میان وجود دارد اینست که:

اولا شرکت های غیر دانش بنیان موجود با تغییرات اندک شناسنامه ای و عملکردی و برای بهره مندی از حمایت های مالی و تسهیلات مربوط خود را به عنوان شرکت دانش بنیان معرفی کنند.

ثانیا برخی از مدیران اجرایی هم برای ارائه آمار بیشتر از تعداد شرکت های دانش بنیان ، برخی از شرکتهای موجود و سنتی را با تغییرات ظاهری و حداقلی شرکت دانش بنیان معرفی کنند به این ترتیب به نظر می‌رسد صیانت از شعار سال یک مأموریت ملی و درعین حال تخصصی است لذا پیشنهاد می‌شود:

" کارگروه صیانت از عنوان شعار سال" در ذیل دبیرخانه دولت و با عضویت نمایندگانی از وزارت عتف، معاونت علمی و فناوری، وزارت صمت، وزارت اقتصاد و وزارت کار و رفاه اجتماعی شکل بگیرد و بر فرایند معرفی شرکتهای دانش بنیان و اعطا تسهیلات مالی و حمایتی به آنها نظارت نمایند.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران:
خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)
خیابان گلفام، شماره ۷۰
تلفن: ۲۲۰۱۰۶۱۶-۱۷
۲۲۵۱۷۰۰۰
دورنگار: ۲۲۰۵۰۲۳۸
Web: irphe.ir
E-mail: info@irphe.ir

بسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۱/۰۱/۲۰
شماره : ۵۴/۱۳۵
پیوست : ندارد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
تهران :
خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)
خیابان گلفام ، شماره ۷۰
تلفن : ۲۳۰۱۰۶۱۶-۱۷
۲۳۵۱۷۰۰۰
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
Web: irphe.ir
E-mail: info@irphe.ir

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت

موضوع : ارایه یک پیشنهاد

سلام علیکم

احتراماً همچنانکه استحضار دارید تجربه دوران همه‌گیری ویروس کووید_ ۱۹ نظام‌های آموزشی سنتی را با چالش روبرو کرد. بمرغم آن که از چند دهه قبل موضوع آموزش از راه دور یا آموزش مجازی در محافل علمی و در برخی زیرنظام‌های آموزشی به کار گرفته می‌شد، اما آن‌گونه که لازم بود مورد توجه سیاستگذاران و متولیان آموزش عالی قرار نگرفته بود. اینک پس از تجارب ناشی از تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به واسطه شیوع بیماری ویروس کرونا، آموزش مجازی یا آموزش غیرحضوری به عنوان واقعیتی تجربه شده و روشی جایگزین به رسمیت شناخته شده است. شایسته تر آنکه به منظور اجتناب از هدر رفت سرمایه گذاریهای صورت گرفته در بخش زیر ساخت های آموزش الکترونیکی و توانمندی های ایجاد شده در همه سطوح وکنشگران نظام آموزشی ؛ همچنین به منظور فراهم ساختن انعطاف پذیری لازم در شیوه های تدریس در دوران پساکرونا ؛ رویکرد آموزش ترکیبی (**Blended Learning**) ضرورت تام دارد. با این همه هنوز برخی پرسش‌ها در این حوزه پاسخ روشن و شفافی ندارد.

۱. زمینه های حداقلی و حداکثری ارائه دروس به شیوه مجازی کدام است؟
۲. چه دروسی و در چه رشته‌هایی می‌توان یا لزوما بهتر است به شیوه مجازی ارائه شود.

بر این اساس پیشنهاد می‌شود:

۱. آموزش مجازی در سامانه ها (پلتفرم هایی)که قابلیت گفتگوی زنده و چندجانبه داشته باشد و از سوی دانشگاه/ وزارت به رسمیت شناخته شود، قابل انجام خواهد بود. از این‌رو استفاده از پیام‌رسان‌ها و بسترهای مشابه مشمول آموزش مجازی نخواهد بود.
۲. در «مشخصات کلی، برنامه آموزشی و سرفصل های دروس» کلیه رشته‌های تحصیلی دانشگاهی دسته‌بندی‌های مختلفی برای دروس وجود دارد از جمله **دسته‌بندی دروس براساس شیوه ارائه** است که می‌توان از دسته بندی نظری / عملی به دسته‌بندی‌های مختلفی مانند **نظری، عملی و مجازی** تغییر داد.

با توجه به اینکه هم اینک در سرفصل دروس کلیه رشته‌ها دروس در قالب الف- دروس نظری (برای هر واحد ۱۶ ساعت) و دروس عملی (برای هر واحد ۳۲ ساعت) پیش‌بینی می‌شود، کافی است در قالب بازنگری سرفصل‌ها توصیه شود دروسی که به لحاظ ماهیت رشته و اهداف آموزشی و تربیتی درس قابلیت ارائه (کامل یا مشترک)به صورت مجازی را نیز دارد، در ستون«مجازی» تعداد ساعت مورد نظر مطابق جدول زیر درج گردد.

بسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۱/۰۱/۲۰
شماره : ۵۴/ ۱۳۵
پیوست : ندارد

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت			
			نظری	عملی	مجازی	جمع
۱	xx	۱	۱۶	۰	۰	۱۶
۲	xxx	۲	۱۶	۳۲		۴۸
۳	xxx	۲	۱۶		۱۶	۳۲

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
تهران :
خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)
خیابان کلفام ، شماره ۷۰
تلفن : ۲۲۰۱۰۶۱۶-۱۷
۲۲۵۱۷۰۰۰
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
Web: irphe.ir
E-mail: info@irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ : ۱۴۰۲/۰۳/۱۳
شماره : ۱۰۵۱/۱۳۵
پیوست : ندارد

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت
موضوع: ضرورت اصلاح برخی احکام برنامه هفتم

بااهدای سلام واحترام

به استحضارمی رساند معمولا درلوایح برنامه های توسعه وقوانین بودجه مفادی درج می شود که اختیارات قبلی قانونگذار به دانشگاهها رانقض می کند. این مواردمعمولا درلابلای بخشهای دیگرلایحه(بجز بخش آموزش عالی ،علم وفناوری) مستتر می شود وپس از تصویب آن، دانشگاهها متوجه این محدودیتها می شوند.

درزیرمواردی از لایحه پیشنهادی برنامه هفتم توسعه که با قوانین و مصوبات دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مغایرت و تناقض دارد به حضور تقدیم می گردد:

ماده- ۲۶- به دولت اجازه داده می‌شود حسب پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی نسبت به انحلال، ادغام ... دستگاه‌های اجرایی ... از جمله مؤسسات آموزشی و پژوهشی ...

- **نکته:** مؤسسات آموزشی و پژوهشی وزارت علوم براساس مصوبه شورای گسترش وزارت علوم ایجاد و تأسیس شده و روش انحلال هر کدام در اساسنامه آمده، از طرفی این مؤسسات براساس بند الف ماده یک همین قانون دستگاه اجرایی محسوب شده، لذا ادغام یا انحلال آنها براساس تصمیم دو دستگاه فوق الذکر صحیح نبوده و به نظر فاقد وجاهت است.

ماده- ۳۶- دستگاه‌های اجرایی ... که از منابع بودجه عمومی استفاده می‌کنند مشمول قانون محاسبات عمومی هستند.

نکته : دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دستگاه اجرایی هستند که براساس ماده یک قانون احکام دایمی مشمول قانون ذکر شده و سایر قوانین عام کشور نبوده و مشمول مصوبات هیأت امنا می‌باشند.

بند ب ماده- ۴۰- مالکیت دولتی اموال غیر منقول و از جمله دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به نام دولت جمهوری اسلامی (مالک) و وزارت اقتصاد و دارایی به عنوان امین اموال است.

ماده-۶۷ — میزان مستمری در تمام صندوقها ..... یک سی ام متوسط دستمزد یا حقوق ماهیانه مشمول کسور فرد در ۵ سال آخر بیمه پردازی ...

نکته: در حال حاضر میانگین حقوق افراد در دو سال آخر ملاک است که در صورت تصویب این ماده، اعضای هیات علمی متضرر خواهند شد .

ماده-۱۵۹ بند الف — کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۱ این قانون مکلفند حداقل ۵۰ درصد فضاهای ... برای اجرای برنامه‌های مدارس ...

نکته: به نظر می‌رسد این بند نیز دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی را نیز شامل می‌شود.

ماده-۲۶۹- دستگاه‌های اجرایی .... به تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور برسانند.

الف — ایجاد مرکز نوآوری و تحول اداری...

تهران
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۳۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ : ۱۴۰۲/۰۳/۱۳
شماره : ۱۰۵۱/۱۳۵
پیوست : ندارد

هـ - همکاری ...و صدور احکام کارگزینی ...

نکته: مؤسسات و دانشگاه‌ها براساس چارت تشکیلاتی مصوب هیأت امنا ایجاد شده و هرگونه تغییر در آن به تصویب هیأت امنا می رسد.

ماده- ۲۷۰- به منظور حذف تشکیلات موازی و غیرضرور ...

نکته: حذف تشکیلات موازی و غیرضروردرموسسات آموزش عالی که مصوبه شورای گسترش آموزش عالی دارد بایستی براساس اساسنامه صورت گیرد و همین‌طور در خصوص بند ز و ح همان ماده هرگونه تغییر در ساختار سازمانی در صلاحیت هیأت امنای مربوطه است.

ماده-۲۷۳- افزایش عدالت و بهره‌وری کارکنان دولت ....

بند ب: هرگونه پرداخت حقوق، مزایا و سایر دریافتی کارکنان و مدیران ...

نظر به اینکه اعضای هیأت علمی نیز در شمول کارکنان دولت قرار می‌گیرند بایستی این بند با دقت بررسی شده و قضات و اعضای هیأت علمی مستثنی شوند.

درپایان پیشنهاد می شود درصورت صلاحدید، ضمن به طریق مقتضی و بخصوص از طریق گفتگو با نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی نسبت به اصلاح این موارد از لایحه اقدام جدی به عمل آید.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران :
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان کلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۴۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ : ۱۴۰۲/۰۴/۱۷
شماره : ۱۳۵/ ۱۶۲۵
پیوست : ندارد

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت

سلام علیکم

احتراماً، با آرزوی مزید توفیقات جنابعالی به استحضار می‌رسانم در تاریخ ۱۴۰۲/۴/۷ به دعوت دانشگاه قم کارگاهی با عنوان «**دیپلماسی علمی پایدها و تبایدها**» برگزار نمودم. در این کارگاه جمعی از اعضای محترم هیأت علمی حضور داشتند و برخی پیشنهادات و ایده‌های ارزشمند مطرح شد که جهت استحضار و در صورت صلاحدید دستور اقدام به حضور تقدیم می‌گردد.

۱- به منظور تسهیل مراودات علمی و حضور اعضاء محترم هیأت علمی در مجامع علمی جهانی، ترتیبی اتخاذ فرمایید تا اولاً کلیه اعضاء هیأت علمی از پاسپورت ویژه (سبز) برخوردار شوند. ثانیاً از طریق تفاهم با شرکت‌های هواپیمایی هزینه تهیه بلیط اعضاء هیأت علمی که برای شرکت در مجامع علمی مسافرت می‌کنند از تخفیف ویژه برخوردار شوند.

۲- ترتیبی اتخاذ شود تا توفیقاتی که دولت محترم در عرصه سیاست خارجی کسب کرده است و گشایش‌های بسیار امیدوارکننده در عرصه تعامل با کشورهای مختلف از همسایگان و منطقه تا عضویت در سازمان های بین المللی و ... پیامدها و برکات این توفیقات در حوزه دیپلماسی علمی و فناوری و افزایش مراودات علمی نیز ظهور و بروز پیدا کند.

۳- به منظور کسب توفیقات بیشتر در عرصه تعاملات علمی بین‌المللی کنشگران این عرصه تحت عنوان دیپلمات‌های علمی و فناوری شناسایی، سازماندهی و مورد حمایت ویژه قرار بگیرند.

۴- حوزه علوم انسانی و اجتماعی به عنوان مزیت بومی و ظرفیت ارزشمند علمی کشور به عنوان بستر کنشگری و الهام‌بخش منطقه‌ای و جهانی در عرصه دیپلماسی علمی و فناوری به کار گرفته شود.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

رونوشت:
- مدیر کل محترم دفتر همکاریهای علمی بین المللی دانشگاه قم: جهت استحضار و اطلاع رسانی به شرکت کنندگان محترم کارگاه

تهران :
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ : ۱۴۰۲/۰۵/۲۲
شماره : ۲۱۹۰/۱۳۵
پیوست : ندارد

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام محترم عالی وزارت

سلام علیکم؛
احتراماً به استحضار می‌رساند اینجانب در تاریخ ۱۴۰۲/۵/۱۸ ضمن بازدید از دانشگاه نیشابور در جلسه هیأت رئیسه و شورای مدیران آن دانشگاه شرکت کردم و مهم‌ترین مسائل، مطالبات و پیشنهادات مطرح شده را جهت استحضار جنابعالی و دستور اقدام مقتضی به شرح زیر به حضور تقدیم می‌نمایم:

۱- ضرورت تحول اساسی در آئین‌نامه ارتقاء اعضاء هیأت علمی

لازمست شرایط و نحوه ارتقاء اعضاء هیأت علمی متناسب با ماهیت رشته‌ها در دو مسیر اصلی به‌گونه‌ای تعریف کرد که همزمان هم مسأله تولید علم نافع و ناظر به حل مسائل کشور مورد توجه قرار بگیرد هم حرکت در مرزهای دانش و کسب مرجعیت علمی

۲- توجه خاص به دانشگاه‌های در حال توسعه

لازمست زیر نظر مرکز هیأت‌های امناء و ممیزه مرکزی و نیز در اجلاس دوره‌ای رؤسای، کارگروه خاص دانشگاه‌های در حال توسعه ایجاد شود تا در جریان وضع مقررات و قوانین آئین‌ها این شرایط خاص لحاظ شود. از جمله شرایط احراز مسئولیت، شرایط و نحوی ارتقاء اعضای هیأت علمی، نحوه محاسبه اعتبارات دانشگاه‌ها و ...

۳- عدالت در حمایت‌های رفاهی

دانشگاه‌های در حال توسعه به دلیل محدودیت درآمدهای اختصاصی معمولاً توان حمایت‌های رفاهی لازم را ندارند و به همین دلیل دائماً در مقایسه خودشان با سایر دانشگاه‌ها دچار تعارض می‌شوند. لذا شایسته است برای این امر چاره‌ای اندیشید.

۴- عدالت در تأمین و تخصیص اعتبارات

لازم است برای دانشگاه‌های در حال توسعه، ضریبی تحت عنوان ضریب رشد پیش‌بینی شود تا شاهد کاهش فاصله میان دانشگاه‌های توسعه یافته و در حال توسعه باشیم.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران :
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ : ۱۴۰۲/۰۷/۳۰
شماره : ۳۰۴۸/۱۳۵۱
پیوست : ندارد

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام محترم عالی وزارت
موضوع: پیشنهاد ۱۰ (انجام طرح کلان نیاز سنجی نیروی انسانی)

با سلام

احتراماً به استحضار می‌رساندکه بر اساس مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۶/۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی که طی نامه شماره ۴۴۲۳/دش به تاریخ ۱۳۹۹/۴/۹ ابلاغ شده است، وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری در راستای عملیاتی سازی"سیاست‌های اجرائی ضوابط اشتغال دانش‌آموختگان" مکلف شده است ساز وکار تعیین تعداد و ظرفیت رشته‌ها و گرایش‌های تحصیلی در همه‌ی زیرنظام‌های آموزش عالی را با همکاری سایر نهادها و دستگاه‌های اجرائی را طراحی و تدوین نماید.

در این راستا به استحضار می‌رساند که این موسسه در دو دهه قبل و به منظور تدوین اسناد پشتیبان برنامه چهارم توسعه کشور در راستای سند بالادستی «مطالعات مرتبط یا تدوین برنامه جامع ده ساله تربیت نیروی انسانی متخصص کشور»، کلان پروژه‌ای تحت عنوان "طرح نیازسنجی نیروی انسانی متخصص و سیاست‌گذاری منابع انسانی کشور" را طی سال های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ اجرا نموده است. این کلان پروژه که دارای دبیرخانه متمرکز در موسسه بود با دعوت از متخصصان برجسته این حوزه به انجام ۳۶ پروژه موضوعی و یک پروژه نهایی(تلفیقی) پرداخته است و به عنوان سند بالادستی برنامه ششم برای تنظیم تقاضای ورود به آموزش عالی طی برنامه مذکور به کار گرفته شده است.

اینک با عنایت به تاکیدات اخیر رهبرمعظم انقلاب و برنامه تقدیمی جنابعالی مبنی بر توجه جدی به بازار کار دانش‌آموختگان و اشتغال دانش آموختگان پیشنهاد می‌شود، کلان پروژه ای تحت عنوان:

«تدوین برنامه جامع تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز بازار کار کشور در افق ۱۰ ساله».

طراحی و پس از تامین اعتبار، با محوریت موسسه اجرا شود.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران :
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۱/۱۸
شماره: ۵۴/۱۳۵
پیوست: ندارد

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام محترم عالی وزارت
موضوع: پیشنهاد ۱۱

سلام
احتراماً همچنان که استحضار دارید اثربخشی فعالیت‌های پژوهشگران، اعضای محترم هیأت علمی و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی با وضع مطلوب فاصله دارد و اغلب چنین به نظر می‌رسد که مسئولیت عضو محترم هیأت علمی با انجام پژوهش خاتمه می‌یابد و ایشان برای کاربست و کاربردی‌سازی مسئولیتی برعهده ندارند. بر همین اساس به نظر می‌رسد لازم است در آئین‌نامه جدید ارتقاء اعضای هیأت علمی موضوع اثرگذاری پژوهشی و الحاق خلاصه

"ایده پژوهشگر به زبان مدیران اجرایی (ازما)"

"ایده پژوهشگران به زبان ذینفعان (اذین)"

به عنوان یک شاخص کیفی به جدول ماده ۳ (فعالیت‌های پژوهشی) و ماده ۴ (فعالیتهای فناورانه) اضافه شود. برخی از نشانگرهای این شاخص عبارتست از: افزایش بهره‌وری، حل مسأله جامعه، مدیریت بهینه منابع، وضع قانون یا سیاست جدید و .... لذا در صورت صلاحدید دستور فرمایید پیشنهاد فوق‌الذکر به نحو مقتضی در آئین‌نامه جدید ارتقاء لحاظ شود.

با ارزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

دبیرخانه: ۲۲۰۵۰۳۲۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۳/۰۲/۱۲
شماره : ۴۸۹/۱۳۵
پیوست : ندارد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام محترم عالی وزارت

سلام علیکم

با احترام و سپاس فراوان از اهتمام جدی جنابعالی به بهره‌گیری از مطالعات تخصصی و گفتگو با صاحب‌نظران و صاحبان تجارب ارزشمند، چنانچه صلاح می‌دانید دستور فرمایید بصورت نظام‌مند، مستمر و رسمی از ظرفیت اعضاء محترم هیأت علمی موسسه در فرایندهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در حوزه‌های مختلف ستاد وزارت علوم بهره‌گیری شود. **در همین راستا پیشنهاد می‌شود:**

۱) نمایندگانی از موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی عالی **در هر یک از اتاق‌های فکر وزارت** عتف حضور داشته باشند.

۲) حتی‌المقدور و به تناسب موضوع دستورات مربوط به شورای گسترش آموزش عالی و شورای عالی برنامه‌ریزی قبل از طرح در شورا جهت دریافت نظر کارشناسی در اختیار موسسه قرار بگیرد این موضوع می تواند در قالب راه‌اندازی **کلینیک مشاوره آموزش عالی** ساماندهی و راهبری شود.

۳) نمایندگانی از موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در **کمیسیون‌های تخصصی و شوراهای** حوزه آموزش، پژوهش و فناوری به صورت رسمی حضور داشته باشند.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
معاون وزیر و رئیس موسسه

تهران :
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۳۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۳۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

بسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۱۸
شماره: ۱۳۵/ ۳۱۹۰
پیوست: ندارد

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت

سلام علیکم

احتراماً با آرزوی مزید توفیقات و تأییدات جنابعالی و درخشش بیش از پیش در عرصه خدمت صادقانه به نظام علمی کشور، همچنان که استحضار دارید یکی از شروط و الزامات موفقیت نظام آموزش عالی کشور عبارتست از پذیرش دانشجویان جدیدالورودی که از سطح شایستگی، کفایت، دانش و مهارت لازم برخوردار باشند. این شاخص‌های بدو ورود محصول نظام تربیتی و آموزشی حاکم بر مدارس و دبیرستان‌هاست؛ بنابراین بسیار بدیهی است که اگر آموزش و پرورش کشور نتواند شایستگی‌ها و صلاحیت‌های مورد نظر را در پایان دوره آموزش متوسطه در دانش‌آموزان ایجاد نماید عملاً نظام آموزش عالی تمام تلاش، همت و برنامه‌های خود را بر روی یک بستر ناهموار به اجرا خواهد گذاشت که فاقد مطلوبیت خواهد بود. در همین راستا به عنوان مثال یکی از **شاخص‌های بین‌المللی سنجش میزان درک، دانش و سواد دانش‌آموزان از طریق دو آزمون تیمز و پرلز** صورت می‌گیرد و در این دو آزمون که به **دروس ریاضی، علوم پایه و سواد خواندن** مربوط می‌شود ایران در میان ۵۰ کشور در درس ریاضی پایه چهارم رتبه ۵۰ و علوم پایه چهارم رتبه ۴۸ را به خود اختصاص داده است.

برهمین اساس **پیشنهاد می‌شود** وزرای محترم علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش هر کدام یک نفر به عنوان نماینده خود جهت تسهیل تعاملات دو جانبه معرفی نمایند تا با ارائه مشورت و مشارکت در برخی تصمیم‌گیری‌ها به جامع‌نگری و اثربخشی سیاست‌گذاری‌های حوزه **اموزش عمومی و اموزش عالی** کمک کنند.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران:
خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)
خیابان گلفام، شماره ۷۰
تلفن: ۲۲۰۱۰۶۱۶-۱۷
۲۲۵۱۷۰۰۰
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸
Web: irphe.ir
E-mail: info@irphe.ir

مأموریت‌های جاری مؤسسه

حوزه ریاست

جذب اعضای هیئت علمی

با توجه به چالش‌ها و تنوع مسئله‌ها در آموزش عالی، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی برای انجام ماموریت‌ها و کارویژه‌های جدید خود تلاش نموده است تا با جذب اعضای هیئت علمی جدید در گرایش‌های مورد نیاز، تبدیل وضعیت و ارتقا همکاران هیئت علمی، سبب تقویت بدنه پژوهشی خود گردد. اولویت در این برهه، تکمیل فرایندهای مربوط به فراخوان های قبلی بوده، لذا در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ با پیگیری امور سعی شد تا امور مربوط به فراخوان‌های سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۹ تکمیل گردد؛ در فراخوان سال ۱۳۹۷، ۹۰ نفر متقاضی در هفت رشته و در سال ۱۳۹۹، ۳۵ متقاضی در سه رشته درخواست خود را در سامانه جذب وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ثبت نموده‌اند.

نام رشته ها و تعداد اعلام نیاز و متقاضیان در فراخوان‌های جذب سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۹

سال	رشته	اعلام نیاز	افراد متقاضی	نتیجه نهایی
۱۳۹۷	برنامه‌ریزی درسی	۱	۱۷	۱
	برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی	۱	۸	۰
	اقتصاد	۱	۹	۰
	مدیریت	۱	۱۲	۰
	آموزش عالی	۱	۱۶	۰
	جامعه شناسی	۲	۱۸	۰
	مهندسی کامپیوتر	۲	۱۰	۰
	جمع	۹	۹۰	۱
۱۳۹۹	برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی	۱	۱۱	۰
	برنامه‌ریزی درسی آموزش عالی	۱	۹	۱
	مدیریت آموزش عالی	۱	۱۵	۱
	جمع		۳۵	۲

منبع: سامانه نوررضوی ۱۴۰۱

نتیجه فراخوان‌های سال ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹

شایان ذکر است که امور مربوط به فراخوان سال ۱۳۹۷ با صدور حکم استخدام پیمانی یک نفر در اسفند ماه ۱۴۰۱ و امور مربوط به فراخوان سال ۱۳۹۹ ، با صدور حکم استخدام عضو هیئت علمی پیمانی گروه برنامه ریزی درسی در اسفند ۱۴۰۲ و صدور حکم استخدام پیمانی عضو هیئت علمی پیمانی گروه مدیریت در خرداد ماه ۱۴۰۳، اختتام یافت.

فراخوان جذب اعضای هیئت علمی پیمانی سال ۱۴۰۱

در سال ۱۴۰۱، درخواست جذب ۷ عضو هیئت علمی در سامانه مهر رضوی برای فراخوان اردیبهشت ماه از سوی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی ثبت گردید. در این فراخوان ۱۷۱ متقاضی درخواست خود را برای جذب ثبت کرده‌اند. که بیشترین تعداد در رشته‌های علوم اقتصادی با ۴۳ نفر (۲۵ درصد متقاضیان) و کمترین تعداد در رشته مهندسی کامپیوتر با ۷ نفر (۴ درصد از متقاضیان) ثبت گردید. با تکمیل پروندها، فرایند غربالگری اولیه انجام و از۶۶ نفر متقاضی برای مصاحبه دعوت شد. جلسه‌های بررسی توانمندی علمی متقاضیان نیز از تاریخ ۳۰ آذر تا ۸ اسفند ماه ۱۴۰۱ برگزار گردید.

نام رشته ها و تعداد اعلام نیاز و متقاضیان در فراخوان جذب اردیبهشت ۱۴۰۱

سال	رشته	اعلام نیاز	افراد متقاضی	نتیجه نهایی
فراخوان اردیبهشت ۱۴۰۱	آینده پژوهی	۱	۱۹	۱
	فلسفه و کلام اسلامی	۱	۲۸	۳
	مهندسی کامپیوتر	۱	۷	۰
	آمار و کاربردها	۱	۳۲	۲
	جامعه شناسی	۱	۲۲	۲
	علوم اقتصادی	۱	۴۳	۰
	کارآفرینی	۱	۲۰	۱
	جمع	**۷**	**۱۷۱**	**۹**

منبع: سامانه مهر رضوی

با توجه به کمبود عضو هیئت علمی در گروه پژوهش‌های آمار و فناوری اطلاعات و گروه پژوهشی برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی و با تشکیل گروه پژوهشی جدید«مبانی و فلسفه آموزش عالی» با تائید مرکز نظارت و ارزیابی آموزش عالی، ظرفیت‌های نهایی در این سه رشته آمار، جامعه شناسی و فلسفه و کلام اسلامی افزایش یافت.

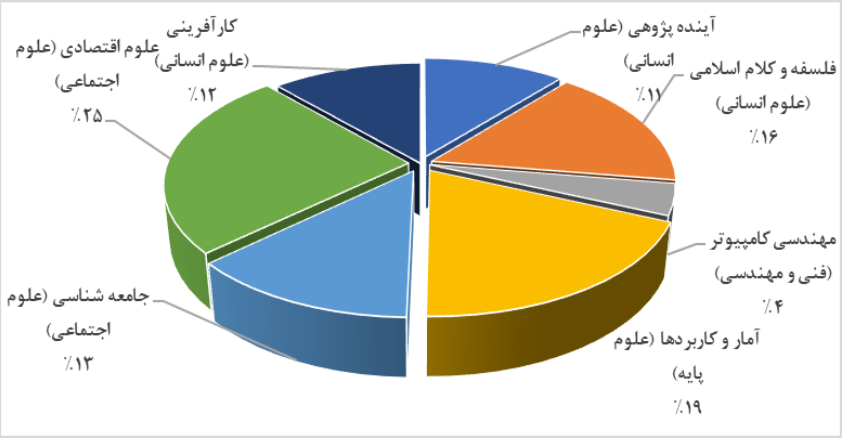

درصد متقاضیان در فراخوان اردیبهشت ۱۴۰۱

نتیجه فراخوان سال ۱۴۰۱

با توجه به طولانی بودن فرایند جذب در همه موسسات آموزش عالی کشور، از مجموع این فراخوان تا کنون ۱ رای هیئت مرکزی ابلاغ شده است و مابقی پرونده‌های این فراخوان در مرکز جذب اعضای هیئت علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حال رسیدگی است.

فراخوان جذب اعضای هیئت علمی پیمانی سال ۱۴۰۲

در سال ۱۴۰۲ ، موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی در دو نوبت فراخوان شهریور و بهمن ماه در ۴ رشته اعلام نیاز خود را ثبت کرده و پس از غربالگری اولیه اقدام به برگزاری جلسه های کارگروه علمی کرده است. فرایندهای این فراخوان اختتام نیافته است.

نام رشته ها و تعداد اعلام نیاز و متقاضیان در فراخوان‌های جذب سال ۱۴۰۲ مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

سال	رشته	اعلام نیاز	افراد متقاضی	مرحله
فراخوان شهریور و بهمن ۱۴۰۲	آینده پژوهی	۱	۱۰	در جلسه هیئت اجرایی بررسی گردید
	سیاستگذاری علم و فناوری	۱	۴	در جلسه هیئت اجرایی بررسی گردید
	برنامه ریزی توسعه آموزش عالی	۱	۲۰	در جلسه هیئت اجرایی بررسی گردید
	فناوری اطلاعات	۱	۸	در جلسه هیئت اجرایی بررسی گردید
	جمع	۴	۴۴	

منبع: سامانه مهر رضوی

جذب اعضای هیئت علمی به شیوه ماموریت و انتقال

از دیگر انواع جذب اعضای هیئت علمی هر گونه استخدام عضو هیئت علمی به صورت ماموریت، انتقال و راتبه تحصیلی است. از آذر ماه سال ۱۴۰۰ تا کنون ۶ نفر عضو هیئت علمی ادامه فعالیت های خدمت خود را به صورت مامور دز موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ادامه داده‌اند. همچنین در این بازه زمانی تبدیل وضعیت یک نفرعضو هیئت علمی از راتبه به پیمانی در گروه مبانی و فلسفه آموزش عالی صورت گرفته است.

روابط عمومی

اطلاع‌رسانی عملکرد و رویدادهای مؤسسه

اطلاع‌رسانی عملکرد و رویدادهای مؤسسه به عنوان یکی از وظایف مهم ذاتی روابط عمومی همیشه در دستور کار بوده است تا از طریق کانال‌های مختلف مانند سایت و شبکه‌های اجتماعی نسبت به اطلاع‌رسانی عملکرد و دستاوردهای موسسه اقدام نماید. در این راستا در دوره زمانی آذرماه ۱۴۰۰ الی خردادماه ۱۴۰۳ روابط عمومی با حضور در جلسات و تهیه خبر، پیاده سازی و عکاسی، نسبت به تهیه، تدوین و انتشار بیش از ۵۶۰ خبر از اقدامات موسسه اقدام نموده است. همچنین با تعامل با وزارت علوم و خبرگزاری‌های مختلف این اخبار برای نشر در اختیار ایشان نیز قرار گرفته است.

برگزاری ۵ نشست خبری برای ریاست محترم موسسه

با حمایت و راهنمایی ریاست محترم موسسه و به منظور تعامل مناسب با اصحاب رسانه و به منظور تبیین اقدامات، دستاوردها و ظرفیت های موجود در موسسه به عنوان کانون تفکر آموزش عالی برای نخستین بار نشست های خبری توسط روابط عمومی برگزار و از رسانه های مختلف بدین منظور دعوت شد.

نخستین نشست در این زمینه در تاریخ ۱۴۰۱/۳/۲ برگزار و تاکنون ۵ نشست خبری با اصحاب رسانه با موضوعاتی همچون: معرفی دستاوردهای و ظرفیت های موسسه، آموزش عالی از منظر آمار، ارائه نتایج رصد استغال دانش آموختگان و همچنین تبین اهداف و برنامه های کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور برگزار شد. در این نشست‌ها خبرنگاران خبرگزاری‌های مهم مانند: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، خبرگزاری مهر، خبرگزاری ایسنا، خبرگزاری دانشجو، خبرگزاری تسنیم، خبرگزاری آنا، باشگاه خبرنگاران جوان و مطبوعات نوشتاری حضور داشتند.

با توجه به سابقه بیش از پنجاه ساله موسسه در زمینه جمع آوری آمار آموزش عالی، در این نشست ها همچنین وضعیت آمار آموزش عالی از گذشته تاکنون در قالب اسلاید و نمودارهای مقایسه ای ارائه و همچنین سیاست های آتی مبتنی بر آسیب شناسی اقدامات صورت گرفته در حوزه آموزش عالی برای حاضرین تشریح شد.

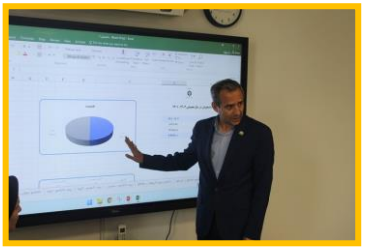

بازدید از خبرگزاری‌های فارس و آنا

در راستای تبیین خدمات و دستاوردهای موسسه و تاکیدات ریاست محترم موسسه مبنی بر لزوم ارتباط سازنده با اصحاب رسانه، هماهنگی لازم توسط روابط عمومی برای بازدید و برگزاری مصاحبه اختصاصی با خبرگزاری‌های فارس و آنا توسط ریاست محترم موسسه صورت پذیرفت. در این بازدیدها دکتر طاهری نیا ضمن تشریح دستاوردهای موسسه و اقدامات صورت گرفته نسبت به ارائه برنامه‌های آتی موسسه نیز اقدام نمود.

در همین خصوص اقدامات لازم برای مصاحبه دیگر اعضای محترم موسسه با خبرگزاری‌ها و اصحاب رسانه نیز صورت گرفته است.

اصلاح و به روز رسانی بخش‌های مختلف سایت مؤسسه

در این زمینه با هدایت‌های ریاست مؤسسه و معاون توسعه مدیریت و منابع در خصوص به روز رسانی بخش‌های مختلف سایت مؤسسه اقدام شد. از بخش‌هایی که در آنها اصلاح صورت پذیرفت می‌توان به تهیه قالب واحد اسلاید شو، به روز رسانی بخش‌های آشنایی با ما و گروه‌های پژوهشی، ایجاد بخش تدوین برنامه هفتم توسعه در آموزش عالی، مجمع پژوهشگاههای ملی کشور و همچنین اخبار مؤسسه اشاره نمود.

تهیه و بازنشر ۴۵ کلیپ تصویری

در بازه زمانی گزارش تعداد ۴۵ کلیپ با موضوعات مختلف در شسایت و شبکه های اجتماعی موسسه تهیه و یا بازنشر شد.

مصاحبه های رادیویی و تلویزیونی ریاست و اعضای موسسه با صدا و سیما

فیلم های بازدید مقام عالی وزارت از موسسه

کلیپ های تهیه شده برای کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور

کلیپ گزارش تصویری با موضوع ساماندهی فضای فیزیکی مؤسسه

بازدید ریاست محترم مؤسسه از گروه‌های پژوهشی و حوزه‌های مختلف مؤسسه در دومین روز حضور در مؤسسه موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی در آینه رسانه ها - خرداد ماه ۱۴۰۱

گزارش تصویری بازدید ۶ ساعته وزیر محترم علوم از موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی و دیدار با اعضای هیات علمی و یاوران علمی

گزارش تصویری مهمترین فعالیت های پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی - آذرماه ۱۴۰۰ الی آذرماه ۱۴۰۱

گزارش تصویری میزبانی موسسه از مسئولین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها، صاحب نظران و اندیشمندان - آذر ماه سال ۱۴۰۰ الی آذر ماه سال ۱۴۰۱

به روز رسانی شیوه نامه انتشار اخبار مؤسسه

شیوه‌نامه انتشار اخبار مؤسسه که قبلا توسط روابط عمومی مؤسسه تهیه شده بود با رویکرد توسعه شیوه‌های اطلاع‌رسانی، افزایش گستره پوشش خبری و تسهیل فرآیند دریافت اخبار و مطالب به‌روزرسانی شد.

بسمه تعالی

تاریخ: .....
شماره: ۱۳۵۰/.....
پیوست: .....

شیوه نامه انتشار اخبار و گزارش های مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

مقدمه

انتشار خبر یکی از راهبردهای مؤثر تصمیم‌سازی و هدایت افکارعمومی است. رویدادهای دستگاههای دولتی و نهادهای اجتماعی را اداره روابط عمومی همچون پلی میان سازمان و مخاطبان، در قالب خبر، مصاحبه و گزارشهای خبری تفسیر و برای اگاهی مخاطبان از کنشهای رسمی از جمله پایگاه وبه شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های گروهی منتشر می‌سازد. اطلاع‌رسانی هدفمند، در چارچوب سیاستهای سازمان و پاسخگویی مخصوص هدف، اثرگذاری پیام را در پی خواهد داشت.

۱. واژه‌ها

۱-۱. مؤسسه: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی؛
۱-۲. روابط عمومی: روابط عمومی مؤسسه؛
۱-۳. خبر: «اطلاعات تازه‌ای در مورد رویدادی مهم که بر افکار عمومی و مخاطبان تأثیر می‌گذارد و مورد علاقه آنها واقع می‌شود» که عمدتا شامل خبرهای سیاسی، اجتماعی، گزارش و نشست خبری را در برمی‌گیرد و دارای خبرنامه‌های مصرفی و مستند (قولا) نیست.
۱-۴. رسانه: عمدتا نهادها و مؤسسه‌ها مانند روزنامه‌ها، خبرگزاری‌ها، صدا و سیما، شبکه‌های اجتماعی و سایتها و دیگر پلتفرمهای خبری که به انتشار خبر می‌پردازند؛
۱-۵. ارزش خبری: ضمیر گزینش رویداد و خبر؛
۱-۶. مخاطبان داخلی: اعضای هیئت‌علمی، کارکنان و دانشجویان مؤسسه
۱-۷. مخاطبان خارجی: سازمانها و افرادی که مستقیم یا غیرمستقیم پیرامون‌های مؤسسه را به کار می‌برند یا از آنها تأثیر می‌پذیرند.

۲. هدفها

۲-۱. اطلاع‌رسانی درون‌دانشی، حفظ و تقویت‌های همکاری مؤسسه و بخشهای گوناگون سازمانی و مأموریتی آن به مخاطبان داخلی و خارجی؛
۲-۲. تصویرسازی مطلوب از موسسه در میان مخاطبان داخلی و خارجی؛
۲-۳. تخصیص‌دهی سازی پیوند با رسانه.

۳. سیاستها

۳-۱. هدفدار بودن: خبر لازم است دارای هدف باشد. هدف‌گذاری برای انتشار خبر باید به قلمرو قرمزها و تهدیدهای محیط خارجی و نقاط قوت و ضعف محیط داخلی مؤسسه باشد.
۳-۲. تصویر: خبرها باید در پی ساخت تصویری شایسته از مؤسسه باشند.
۳-۳. به هنگام بودن: خبر لازم است در زمان مرتبط منتشر شود. این زمان برای برخی از خبرها، پیش از رویدادها و برای برخی پس از رویداد است.
۳-۴. کنش‌پذیری: هر خبر لازم است از کانال یا کانال‌هایی منتشر شود که بیان آن خبر بهتر است.
۳-۵. مرتبط واحد: خبرها باید از یک مرتبط واحد منتشر شوند.
۳-۶. شایستگی: کسانی که مؤسسه را در رسانه‌ها، در نشستهای خبری نمایندگی می‌کنند باید از دیدگاه سازمانی و شخصی دارای شایستگی باشند.

۴. موضوع‌های خبری

موضوع‌های خبری بدون طبقه‌بندی و واحدهای سازمانی مسئول فراهم‌آوری آنها عبارتند از:

تهران:
خیابان فلسطین، مقابل خیابان شهید ژوبه ۷۰
تلفن: ۶۶۷۰۶۰۱۷-۲۲۰
دورنگار: ۶۶۷۳۸۰۳۳-۲۲۰
www.irphe.ac.ir

بسمه تعالی

تاریخ: .....
شماره: ۱۲۵۱/.....
پیوست: .....

۱-۴. مدیران واحدها: گزارشهای عملکرد، دریافت هر گونه کمبود یا رتبه ارائه خدمت تازه به تشخیص مدیرعامل کشور، اعلام چاپ مقاله‌های دارای وابستگی سازمانی خرمصلات کارکنان یا حضور رایزنان موسسه در همایش‌ها.

۲-۴. معاونت پژوهش: انتشار کتاب، نشریه و مانند آنها و برگزاری رویدادهای علمی یا پشتیبانی از آنها، آغاز و پایان سرپرستی پژوهشی.

۳-۴. مدیران دفاتر آموزشها و کمیته‌های تخصصی: مصوبه‌های نشست.

۴-۵. موضوعات دیگری که در چارچوب فعالیت این تیم‌نامه می‌گنجند.

۵. شرایط

۱-۵. روابط عمومی در کادر اختیار مؤسسه است و هر گونه خبر و مصاحبه مدیران، اعضای هیئت‌علمی و کارکنان مؤسسه که با نام مؤسسه منتشر می‌شود، با هماهنگی روابط عمومی و در چارچوب سیاست‌های اطلاع‌رسانی مؤسسه انجام می‌شود.

۲-۵. روابط عمومی برای استفاده از همکاران در خبرنگاری یا مصاحبه و مانند آنها، برنامه‌ریزی می‌کند و در زمان مقتضی پیش از رویداد خبری لازم را از نقش و مسئولیتی که دارند، آگاه می‌سازد.

۳-۵. انجام مصاحبه و حضور در برنامه‌های خبری لازم است با اجازه رئیس مؤسسه باشد. اعضای هیئت‌علمی در زمینه‌های علمی و زمینه‌هایی که مؤسسه پیوندی ندارند، برای مصاحبه و حضور در برنامه‌های خبری نیاز به اجازه رئیس مؤسسه ندارند.

۴-۵. مدیران مؤسسه لازم است اخبار واحد خود را پیوسته و به کمترین زمان پس از رویداد هر موضوع خبری برای روابط عمومی بفرستند. اگر در فرانندهای کنونی موسسه، اطلاعات دارای ارزش خبری میان واحدهای سازمانی رد و بدل می‌شوند، روابط عمومی نیز باید یکی از گیرندگان پیام اطلاعاتی باشد.

۵-۵. روابط عمومی لازم است در کمترین زمان پس از دریافت هر خبر، آن را در چارچوب سیاست‌های اطلاع‌رسانی مؤسسه و با کاربرد رسانه‌های مناسب منتشر می‌کند.

۶-۵. اگر خبری درباره مؤسسه منتشر شود که نیاز به اعتراض، توضیح، تصحیح، تأیید یا هر واکنش سازمانی داشته باشد، روابط عمومی مسئولیت این واکنش را دارد و از واحدها و همکاران انتظار می‌رود در این زمینه با روابط عمومی همکاری کنند.

۷-۵. تهیه، تنظیم و ویرایش گزارشها و اخبار بر پایه اصول خبرنویسی برعهده روابط عمومی است.

۸-۵. روابط عمومی خبر را آرشیو می‌کند.

۹-۵. مسئولیت بررسی خبری هر عبارت منتشر شده و مصاحبه‌کننده و مسئولیت رسانه خبری، با روابط عمومی است.

۶. کانال‌های اطلاع‌رسانی

۱-۶. وبسایت موسسه؛

۲-۶. وبسایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

۳-۶. خبرگزاری‌ها و پایگاه‌های خبری و خبرنامه‌های تخصصی؛

۴-۶. شبکه‌های اجتماعی موسسه.

۵-۶. غیره.

۷. ضمانت اجرا

این شیوه‌نامه در هشت ماده تصویب شد و برای مدیران مؤسسه، رسمیت و اجرای آن از تاریخ ابلاغ لازم است.

تهران،
خیابان نلسون ماندلا،
خیابان کاشانه شماره ۷۱
تلفن: ۲۲۰۱۰۴۱۶-۱۷
دورنگار: ۲۲۱۵۰۲۳۸
www.irphe.ac.ir

تهیه گزارش عملکرد صد روزه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (۱۴۰۰/۰۹/۲۰ الی ۱۴۰۰/۱۲/۲۹)

همچنان که دانش فردی نیاز به ضبط و نگهداشت دارد دانش سازمانی هم در قالب مدیریت دانش نیازمند تدوین، ضبط و نگهداشت است تا در گذر زمان مشمول فراموشی نشود؛ زیرا در آن صورت نظام اداری و مدیریتی با دوباره کاری، صرف هزینه‌های غیرضروری و خلأ مطالعات طولی مواجه خواهد شد. برای نیل به این مقصود برای نخستین بار در موسسه با جمع آوری اطلاعات از بخش های مختلف موسسه گزارش عملکرد صد روزه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تدوین و منتشر شد.

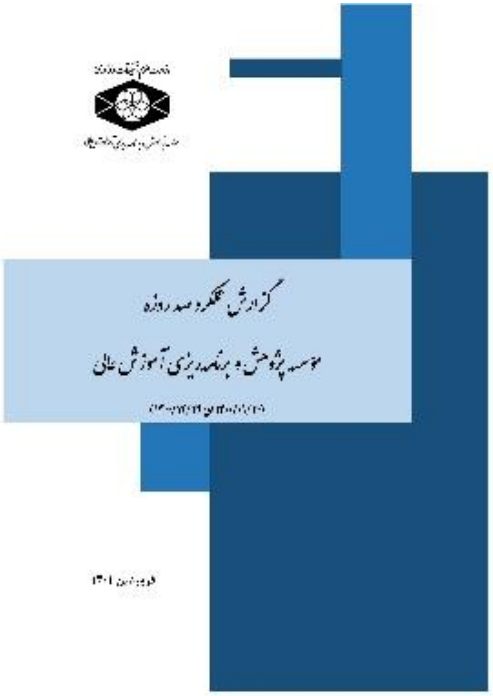

تدوین نقشه راه و اطلاع رسانی روابط عمومی

به منظور تعیین مسیر و افزایش اثربخشی و کارایی و نیل به اهداف حوزه روابط عمومی برنامه روابط عمومی تهیه و در شش حوزه ارتباط با رسانه، برگزاری همایش ها و مراسم ها، تبلیغات محیطی، سمعی و بصری، عضویت در کمیته ها و ارتباطات الکترونیکی تدوین و برای بهره مندی از نظرات ریاست و معاونین موسسه در جلسه هیات رئیسه موسسه ارائه شد.

- اقدامات روابط عمومی در برگزاری گنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور

همزمان با ابلاغ مقام عالی وزارت به موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی برای برگزاری کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور اقدامات روابط عمومی تحت نظر ریاست محترم موسسه و معاون محترم توسعه مدیریت و منابع به منظور برگزاری هرچه بهتر کنگره آغاز و این اقدامات در سه بخش انجام شد:

الف- انجام امور کمیته اطلاع رسانی کنگره

ب - انجام تبلیغات محیطی

پ - همکاری در امور اجرایی برگزاری کنگره

انجام امور کمیته اطلاع رسانی کنگره

ایجاد سایت کنگره

در قدم نخست با هدف ساماندهی و ایجاد یک سایت مرجع به منظور اطلاع رسانی اخبار کنگره، سایت کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور ذیل سایت اصلی موسسه ایجاد و نسبت به اطلاع رسانی رویدادها و اخبار نشست ها و اهداف کنگره به اصحاب رسانه و ذینفعان اقدام شد. در این راستا با هماهنگی با مدیران روابط عمومی دانشگاهها و موسسات مشارکت کننده در نشست ضمن حضور در نشست ها و تهیه اخبار پیش نشست‌های تخصصی نسبت به انتشار آن در سایت کنگره و ارسال به خبرگزاری ها و احاب رسانه نیز اقدام شد.

تهیه کتابچه بازخورد رسانه‌ای از کنگره

پس از پایان کنگره، و با هدف مستندسازی بازخوردهای رسانه‌ای، کتابچه بازتاب رسانه‌ای کنگره توسط روابط عمومی تهیه و مستندسازی لازم در این خصوص صورت پذیرفت.

هماهنگی تیم اجرایی صوتی و تصویری برگزاری کنگره و ارائه اطلاعات و همکاری در تهیه کلیپ‌های کنگره

به منظور تهیه محتوا برای برگزاری روز کنگره، هماهنگی های لازم صورت گرفته و ضمن ضبط کامل صوتی و تصویری روز برگزاری کنگره در مجموع نسبت به تهیه چهار کلیپ از اقدامات صورت گرفته و اهداف کنگره اقدام شد.

- انجام امور مناسبتی روابط عمومی اعم از گرامی‌داشت ایام ملی و مذهبی، پیامهای تبریک و تسلیت به همکاران محترم

همچنین سایر اقدامات انجام شده به شرح زیر حضورتان ایفاد می شود:

- هماهنگی مصاحبه رئیس، معاونین و مدیران موسسه با صدا و سیما و خبرگزاریهای مختلف
- دعوت از خبرنگاران حوزه آموزش عالی برای پوشش رویدادهای برگزار شده در موسسه
- ارتباط ممتد با روابط عمومی وزارت علوم و بارگزاری اخبار موسسه در پنل وزارت علوم به منظور انتشار در سایت آن وزارتخانه

- عکاسی از رویدادها، جلسات و بازدیدها از موسسه
- برگزاری مراسم جشن میلاد حضرت امام حسن (ع)
- هماهنگی تهیه عکس پرسنلی از اعضا برای استفاده در سایت و امور اداری و پرسنلی
- برگزاری جلسه انتخاب نماینده کارکنان
- تهیه پاسخ موارد مربوط به میز خدمت
- انجام امور مربوط به حضور مقام عالی وزارت در موسسه
- بازطراحی لوگوی موسسه
- حضور در جلسات بهره وری، کمیسیون فرهنگی و ... موسسه
- مشارکت در برپایی غرفه موسسه در بیست و سومین و بیست و چهارمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی
- مشارکت در برگزاری اولین گردهمایی آینده پژوهان آموزش عالی

مدیریت برنامه ریزی، نظارت و ارزیابی IR

معرفی و ارائه گزارش عملکرد واحد برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی (تحقیقات نهادی- IR)

یکی از نهادهای مهم دانشگاهی برای دستیابی به اهداف مدیریت علمی، برنامه ریزی دانشگاهی نظام پشتیبان تصمیم، نهاد دانشگاه پژوهی (Institutional Research) می‌باشد که در بسیاری از کشورها ضرورت ایجاد و استقرار آن درک شده و به عنوان ابزاری مؤثر در تصمیم‌گیری‌های مدیریتی، تصمیم سازی دانشگاهی، آینده نگری و پاسخگویی عمومی‌تلقی می‌شود.

به استناد سند برنامه راهبردی هیات های امنای مرکزی دانشگاه ها(مصوب سال ۱۳۹۷) (بند ۱. رعایت نظم برنامه ای: ۷-۱ راه اندازی نظام موسسه (دانشگاه) پژوهی (Institutional Research) به منظور پایش مداوم محیط موسسه) تقویت نهاد دانشگاه پژوهی و کمک به استقرار نظام پشتیبان تصمیم در دانشگاه ها می بایست در دستور کار دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی قرار گیرد.

دفاتر دانشگاه پژوهی به عنوان یکی از نهادهای مهم در دانشگاه های امریکا مرکز ثقل تمامی‌فعالیت‌های تحلیلی و عملیاتی‌سازی تصمیمات (درونی و بیرونی)، فعالیت‌های سازمان‌بخش و تلخیصی و اجرایی و علمی‌دانشگاه محسوب می‌شود و انواع فعالیت های مرتبط با برنامه ریزی، ارزشیابی، ارزیابی، پایش، مطالعه دانشگاه، تعالی سازمانی، تحلیل آمار و اطلاعات و پاسخگویی تخصصی به نهادهای درونی و بیرونی را به عهده دارد. با تجمیع ابعاد مختلف فعالیت دانشگاه پژوهی، ۱۸ بعد از کارکردهای دانشگاه پژوهی نمایان می‌شود که دفاتر دانشگاه پژوهی در دانشگاه‌ها ماموریت‌های خود را در مسیر اجرایی نمودن این فعالیت‌ها و تهیه گزارش‌های مربوطه تعریف می‌کنند.

۱. مطالعات تطبیقی و الگوبرداری[۱]
۲. برنامه ریزی استراتژیک[۲]
۳. ارزیابی عملکردهای دانشجویان[۳]
۴. اعتبار سنجی[۴]

1 Benchmarking
2 Strategic Planning
3 Student outcomes Assessment
4 Accreditation

۵. اثربخشی دانشگاهی[۱]
۶. ارزشیابی برنامه‌های آموزشی و مدیریتی[۲]
۷. تحلیل آموزشی[۳]
۸. بهسازی اعضای هیات علمی[۴]
۹. بررسی جو پردیس دانشگاه و زندگی دانشجویی[۵]
۱۰. ارزیابی مدیریت جامع کیفیت و بهبود مستمر کیفی[۶]
۱۱. بهسازی برنامه درسی[۷]
۱۲. گزارش مدیریت ثبت نام و نگهداشت دانشجویان[۸]
۱۳. تحلیل مدیریت دانش و فناوری[۹]
۱۴. مدیریت منابع[۱۰]
۱۵. تحلیل ثبت نام پذیرفته شدگان[۱۱]
۱۶. گزارش تأمین مالی[۱۲]
۱۷. تحلیل روابط انجمن دانش آموختگان[۱۳]
۱۸. تدوین سنجه‌های ارزیابی عملکرد و پاسخگویی[۱۴]

---

1 Institutional Effectiveness
2 Academic and Administrative Program Evaluation
3 Instructional Analysis
4 Faculty Development
5 Student Life and Campus Climate
6 Total Quality Management (TQM) & Continuous Quality Improvement (CQI)
7 Curriculum Development
8 Enrollment and Retention Management
9 Knowledge Management and Technology
10 Resource Management
11 Admissions Recruitment
12 Fundraising
13 Alumni Relations
14 Accountability and Performance Measures

کارویژه‌های اساسی دانشگاه پژوهی در دانشگاه ها

منبع: (ولکوین۲۰۰۸: ۱۹-۱۸به نقل از مرجائی ۱۳۹۴)

بررسی تجارب دفاتر IR در دانشگاه های پیشرو نشان می‌دهد جمع‌آوری، مدیریت، تجزیه‌وتحلیل، سازمان‌دهی و تفسیر داده های سازمان دانشگاه به عهده دفاتر برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی (دانشگاه پژوهی- IR) است. امروزه تحقیقات نهادی در مؤسسات و سازمان‌های آموزش عالی اهمیت ویژه‌ای یافته‌اند. از وظایف اصلی دفاتر IR می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

جدول زیر عملکرد این واحد را از ابتدای تأسیس تاکنون بر اساس شرح وظایف مصوب نشان می‌دهد:

جدول ۱ – گزارش عملکرد و اقدامات انجام شده و پیش رو دفتر برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی (تحقیقات نهادی- IR)
موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی در بازه زمانی ۰۳-۱۴۰۰

شرح وظایف	اقدامات انجام‌شده	اقدامات پیش رو
استقرار پایگاه داده‌های پشتیبان تصمیم‌گیری برای تصمیم‌سازی و برنامه‌ریزی به‌منظور ارتقای کیفی فعالیت‌ها و خدمات مؤسسه	۱.تهیه بودجه پیشنهادی موسسه برای سال ۱۴۰۳ ۲.تهیه لیست پروژه های راهبردی واحدهای وزارت عتف برای بهره برداری در تعریف پروژه های تقاضا محور در سال ۱۴۰۳ ۳.تعریف کلان پروژه های ۶ گانه موسسه و معرفی به دفتر وزیر	۱. پیاده‌سازی فرایند ارزیابی عملکرد موسسه در چارچوب سامانه برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی ۲. راه‌اندازی سامانه برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی موسسه ۳. کمک به اجرائی سازی کلان پروژه های ۶ گانه موسسه
برنامه‌ریزی برای پاسخگویی و شفاف‌سازی عملکرد مؤسسه	۱.ارائه گزارش عملکرد موسسه در سال ۱۴۰۲ ۲.درخواست برنامه های سال ۱۴۰۳ واحد ها	تطبیق برنامه های سالانه جاری با برنامه راهبردی موسسه
ارائه اطلاعات و گزارش‌های تحلیلی و توصیفی برای پشتیبانی از برنامه‌ها و تصمیم‌سازی‌های مؤسسه	۱.گزارش برنامه راهبری گروه ها و واحدهای موسسه (برش یک ساله) ۲.استخراج و پایش شاخص‌های کلیدی عملکرد موسسه در سومین برنامه راهبردی در سال ۱۴۰۲ ۳.مشارکت در بازآرایی فرایندهای موسسه	پیشنهاد به استقرار سامانه تجمیع داده‌های پژوهشی موسسه به کمک فناوری روز
تدوین برنامه‌های راهبردی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت مؤسسه با همکاری واحدهای مختلف مؤسسه	۱.تدوین سومین برنامه راهبردی موسسه ۲.تدوین پروژه های راهبردی برای ستاد وزارت عتف	کمک به پیاده سازی سومین برنامه راهبردی موسسه
بررسی مشکلات و موانع رشد کیفی آموزش و پژوهش در مؤسسه و ارائه طرح‌های مناسب جهت بهبود و افزایش سطح کیفی عملکرد آموزشی و پژوهشی	۱.استخراج و پایش شاخص‌های کلیدی عملکردی موسسه در شش ماه اول و دوم سال ۱۴۰۲ ۲.آسیب‌شناسی و مطالعه وضع موجود و مطلوب موسسه در طول دومین برنامه راهبردی	ارائه گزارش عملکرد موسسه در طول سومین برنامه راهبردی
پیشنهاد برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برای اعضای هیئت‌علمی، مدیران و کارشناسان ذی‌ربط مؤسسه در جهت ارتقای کیفیت عملکرد آموزشی، پژوهشی، اجرایی و ... مؤسسه با هماهنگی معاونت‌های مؤسسه	۱.ارزیابی عملکرد واحد دانش افزایی و کارگاه های موسسه	پیگیری بازسازی واحد اموزش و کارگاه های دانش افزایی در ساختار سازمانی موسسه

شرح وظایف	اقدامات انجام‌شده	اقدامات پیش رو
تهیه آئین‌نامه و دستورالعمل‌های لازم در زمینه مربوط	۲.دستورالعمل اجرایی طرح‌های تقاضامحور ویراست سوم	
ارتباط با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی معتبر جهان و کسب اطلاع از نحوه تلاش‌ها و دستاوردهای نوین در زمینه برنامه‌ریزی آموزش عالی و نظارت و ارزیابی عملکرد مؤسسه و استفاده بهینه از آن	۱. تدوین تفاهم نامه همکاری مشترک و فعال سازی فرایند ارزیابی برنامه راهبردی دانشگاه ها با مشارکت دفتر مشاور وزیر در امور برنامه ریزی راهبردی ۲. شرکت و سخنرانی در جلسه هم اندیشی مدیران نظارت و ارزیابی مؤسسات پژوهشی در دانشگاه علامه طباطبایی به عنوان واحد نمونه ۳. تدوین تفاهم نامه همکاری مشترک با ستاد رصد علم و فناوری شورای عالی انقلاب فرهنگی و ISC برای توسعه داشبوردهای مدیریتی دانشگاه ها	پیشنهاد استقرار دبیرخانه دائمی رصد تدوین پایش و ترویج مشهور اخلاق در نظام آموزش عالی در موسسه
مطالعه الگوهای موفق دانشگاهی و پژوهشی برای ارائه الگویی بهینه در مسیر افزایش بهره‌وری فعالیت‌های علمی و خدمات مؤسسه	۱. مشارکت فعال در توسعه پایگاه جامع آمار و اطلاعات آموزش عالی ۲. مشارکت فعال در طراحی شاخص های کلیدی ارزیابی برنامه راهبردی دانشگاه ها ۳. فعال سازی فرایند ارزیابی برنامه راهبردی دانشگاه ها با مشارکت دفتر مشاور وزیر در امور برنامه ریزی ۴. مروری بر تجربیات شکلی کنسرسیوم دانشگاه پژوهشی و پیشنهادهایی برای توسعه برنامه‌های کنسرسیومی در موسسه ۵. پیشنهاد طراحی و توسعه بانک آمار و اطلاعات آموزش عالی ۶. ایده ایجاد تحول در دفاتر نظارت و ارزیابی دانشگاه ها ۷. پیگیری ایده برگزاری دوره مشترک کارشناسی ارشد دانشگاه پژوهی با دانشگاه علامه طباطبایی	طرح جامع استقرار و تقویت دانش نهاد دانشگاه پژوهی در دانشگاه کشور
جمع‌آوری اطلاعات و آمار موردنیاز در چارچوب مصوبات شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی و تجزیه‌وتحلیل داده‌ها و دسته‌بندی اطلاعات مربوط به آن و ارائه گزارش	۱. جمع اوری اطلاعات مورد نیاز برای تدوین برنامه راهبردی موسسه ۲. تکمیل و ارسال مستندات درخواستی دستگاه های نظارتی از موسسه ۳. تعیین اعضای جدید برای شورای نظارت و	تکمیل اطلاعات موسسه در سامانه HES

شرح وظایف	اقدامات انجام‌شده	اقدامات پیش رو
به شورای مذکور	تضمین کیفیت موسسه ٤. مدیریت سامانه آموزش عالی (HES)	
نظارت و ارزیابی منظم فعالیت‌های مدیران مؤسسه با هماهنگی و همکاری معاونت‌های مؤسسه	۱. درخواست و جمع اوری عملکرد سالانه پژوهشی از معاونت پژوهشی ۲. درخواست و جمع اوری عملکرد سالانه واحد اداری مالی از معاونت توسعه منابع	پاسخگویی به نهادهای ارزیابی بیرونی
نظارت و ارزیابی ارتقای کیفیت و کمیت فعالیت‌های آموزشی پژوهشی اجرایی و میزان کارایی برنامه‌ها و مقررات و تهیه گزارش‌ها مربوط بر اساس عوامل و شاخص‌های تعیین‌شده از سوی شورای نظارت و ارزیابی آموزش عالی و ارائه آن به ریاست موسسه به‌منظور انعکاس به وزارت علوم تحقیقات و فناوری	۱. تدوین شاخص‌های عملکردی موسسه	
جمع‌آوری، تحلیل، تفسیر و گزارش داده‌ها و اطلاعات	۱. اصلاحات اساسنامه جدید موسسه ۱۴۰۲ ۲. تدوین گزارش اقدامات درخواستی وزیر در حکم ریاست موسسه ۳. پیشنهاد استقرار دبیرخانه دائمی رصد تدوین پایش و ترویج منشور اخلاق در نظام آموزش عالی در موسسه	اصلاح ایین نامه اهداف و تشکیلات موسسه
انجام سایر امور محوله درزمینه‌ی نظارت و ارزیابی از طرف رئیس موسسه	۱. همکاری و کمک به بهبود و ارتقا جایگاه دانشگاه در برنامه هفتم توسعه ۲. عضویت در کارگروه مطالعات برنامه هفتم ۳. عضویت در کمیته بهره وری موسسه ۴. عضویت در شورای پژوهشی موسسه ۵. تنظیم تفاهم نامه های همکاری توسعه بانک های اطلاعاتی و داشبوردهای مدیریتی با همکاری شورای عالی انقلاب فرهنگی . ISC	

گروه‌های پژوهشی

ظرفیت علمی مؤسسه متشکل از اعضای محترم هیأت علمی و یاوران محترم علمی در قالب گروه‌های پژوهشی تعریف شده است. این گروه‌ها مطابق ساختار قبلی شامل ۷ گروه پژوهشی زیر بوده است:

۱- آینده پژوهی و نظریه پردازی در آموزش عالی
۲- اقتصاد آموزش عالی و بررسی‌های نیروی انسانی
۳- برنامه‌ریزی آموزش عالی
٤- پژوهش‌های آماری و فنّاوری اطلاعات
٥- فلسفه آموزش عالی
٦- مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی
۷- مطالعات مدیریت آموزش عالی
۸- نوآوری آموزشی و درسی

در میان این ۷ گروه پژوهشی گروه آینده‌پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی و گروه توسعه منابع انسانی و دانش‌افزایی غیرفعال بود و با عنایت به ضرورت مواجهه علمی با تحولات پیش‌روی آموزش عالی بویژه تحولات ناشی از پیشرفت فناوری و هوش مصنوعی و تأثیر آن بر فرایندهای آموزش، گروه آینده‌پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی با استفاده از ظرفیت اعضای هیأت علمی موجود فعال شد و از سوی دیگر به منظور تقویت مطالعات راهبردی مبتنی بر رویکردهای بنیادین توسعه آموزش عالی و توجه ویژه به فلسفه آموزش عالی متناسب با زیست بوم جمهوری اسلامی، گروه توسعه منابع انسانی و دانش‌افزایی به گروه فلسفه آموزش عالی تغییر نام پیدا کرد و در همین راستا نسبت به جذب اعضای هیأت علمی متخصص و مرتبط اقدام به عمل آمد. به این ترتیب هم‌اکنون ۸ گروه پژوهشی در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی متولی انجام مطالعات مأموریت‌گرا، مسئله‌محور و سیاست‌پژوهی در مؤسسه می‌باشد و این ظرفیت قابلیت و انعطاف‌پذیری لازم را برای ایجاد ساختارهای متناسب با تحولات آینده نیز خواهد داشت.

۱- آینده پژوهی و نظریه پردازی در آموزش عالی

- تحلیل روندها و تحولات بنیادین آموزش عالی و بررسی تاثیر آنها بر عدم قطعیت‌های آموزش عالی با تاکید بر محافظت از آینده؛
- تحلیل روندها، تحولات، پیشران‌ها و دگرگونی‌های بنیادین آموزش عالی و بررسی تاثیر آنها بر محیط آتی ملی و بین‌المللی؛
- کمک به بهبود نظام برنامه‌ریزی و سیاستگذاری آموزش عالی مبتنی بر فهم زمان گسسته و تدوین و اعتباریابی سناریوهای مختلف و ارائه بسته‌های دانشی برای درک دانشگاه و آموزش عالی آینده ؛
- تولید دانش میان رشته‌ای موردنیاز برای آینده‌نگاری آموزش عالی و رصد آینده؛
- ترویج تفکر آینده اندیشی و خلق آینده‌های بهتر در عرصه آموزش عالی، علوم، تحقیقات و فناوری‌ها.

از فروردین سال ۱۴۰۱ (تاریخ تاسیس گروه) تا خرداد ۱۴۰۳

پژوهشگر	مرتبه علمی	مقاله ISC و Q۱	مقاله کنفرانس	طرح موظف خاتمه	طرح غیرموظف خاتمه	میز پژوهشی	گزارش سیاستی	کتاب منتشره	نشست تخصصی/ سخنرانی	کارگاه	راهنمایی و مشاوره پایان نامه
دکتر رضا منیعی		۳	۲	۲ طرح + ۲ همکار طرح	۱	۱	۴	۳	۱۰	۱	۳
دکتر سمیه فریدونی		۵	۲	۲	-	۱	۲	۱	۱۵	۳	۵
جمع کل		۸	۴	۴	۱	۲	۶	۴	۲۵	۴	۸

تعداد جلسات گروه: ۲۷ جلسه

۲ـ اقتصاد آموزش عالی و بررسی‌های نیروی انسانی

- تهیه و اجرای طرح‌های پژوهشی به منظور شناخت نیاز کشور به سرمایه های انسانی پیشرفته؛
- طراحی و پیشنهاد برنامه‌های توسعه سرمایه انسانی پیشرفته مورد نیاز کشور؛
- پژوهش و نظریه پردازی در رابطه با مالیه آموزش عالی؛
- پژوهش و نظریه پردازی در رابطه با اقتصاد دانشگاه؛
- پژوهش و نظریه پردازی در رابطه با رشد و توسعه اقتصادی دانش بنیان؛
- پژوهش و سیاست سازی در رابطه با ارتقاء نقش دانشگاه ها و مراکز علم و فناوری در توسعه اقتصادی.

پژوهشگر	مرتبه علمی	مقاله ISC و Q۱	مقاله کنفرانس	طرح موظف خاتمه	طرح غیرموظف خاتمه	میز پژوهشی	گزارش سیاستی	کتاب تألیف/ ترجمه	نشست تخصصی/ سخنرانی	کارگاه	راهنمایی و مشاوره پایان نامه
دکتر یعقوب انتظاری		۵	۱	۳	۱	۰	۲	۱	۵	۲	۲
دکتر یزدان ابراهیمی		۱	۱	۲	۰	۱	۰	۱	۵	۰	۱
دکتر محمدجواد صالحی		۵	۱	۳	۰	۱	۱	۲	۱۰	۲	۲
دکتر حشمت‌الله عسگری		۱۲	۲	۱	۲	۰	۱	۱	۲	۴	۹
جمع کل		۲۳	۵	۹	۳	۲	۴	۵	۲۲	۸	۱۴

تعداد جلسات گروه: ۲۳ جلسه

۳ـ برنامه‌ریزی آموزش عالی

- تهیه و تنظیم برنامه‌های بخش آموزش عالی با توجه به نیازهای علمی، اقتصادی و تکنولوژی کشور؛
- مطالعه و بررسی‌های لازم در زمینه توسعه مراکز آموزش عالی؛
- نظارت بر برگزاری دوره‌های آموزشی برای مدیران و برنامه‌ریزان آموزش عالی؛
- انجام بررسی‌های لازم در مورد کاربرد روش‌های برنامه‌ریزی آموزشی؛
- مطالعه در زمینه توزیع دانشجویان در مراکز آموزش عالی؛
- تهیه و اجرای طرح‌های مربوط به شناخت عملکرد گذشته و وضع موجود بخش آموزش عالی؛
- ارائه روشی برای ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های آموزشی و تهیه استانداردهای مختلف در زمینه محتوای دروس.

پژوهشگر	مقاله ISC و Q۱	مقاله کنفرانس	طرح موظف خاتمه	طرح غیرموظف خاتمه	میز پژوهشی	گزارش سیاستی	کتاب منتشره	نشست تخصصی/ سخنرانی	کارگاه	راهنمایی و مشاوره پایان نامه
دکتر مهتاب پورآتشی	۷	۵	۲	۱	-	۲	۲ تالیف ۱ ترجمه	۲	-	۴
دکتر سیدهادی مرجایی	۱۰	۳	۲ در حال خاتمه	۴ در حال خاتمه	-	-	۱ کتاب ۱ فصل از کتاب	۳	۷	۲
دکتر غلامرضا ذاکرصالحی	۷	۴	۲	-	۱	۲	۴	۴	۱	۴
جمع کل	۲۴	۱۲	۴	۲	۱	۴	۹	۹	۸	۱۰

تعداد جلسات گروه: ۱۶ (از جلسه شماره ۴۹ تا شماره ۶۴)

سایر فعالیت ها:

- تدوین برنامه هفتم توسعه و مطالعات پشتیبان آن
- دبیری علمی و اداره دبیرخانه کنگره آموزش هدفمند مهارتی و نیازمحور
- طراحی داشبورد تحلیل مدیریتی برای دانشگاه ها(۴ مورد)
- تدوین مجموعه کتاب های حقوق آموزش عالی(سه جلد)
- اجرای طرح طولی سیاست های کلان آموزش عالی در کشورهای منتخب

۴ـ پژوهش‌های آماری و فنّاوری اطلاعات

- گردآوری اطلاعات آماری در زمینه عوامل آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی کشور؛
- بازیابی و بازکاوی اطلاعات برای بهره‌گیری در برنامه‌ریزی‌های علمی و آموزشی و پژوهشی؛
- تهیه و تنظیم دستورالعمل‌های لازم برای کارشناسان، تحلیل‌گران و برنامه‌نویسان؛
- همکاری در تهیه و آماده‌سازی نشریات مربوط به عوامل آموزش عالی کشور، از جمله نشریات آمار آموزش عالی؛
- تجزیه و تحلیل آماری طرح‌های تدوین شده و همانندسازی مدل‌های آماری برای استخراج نتایج تا مرحله تصمیم‌گیری؛
- ایجاد بانک آمار و اطلاعات در زمینه مسایل آموزش عالی کشور؛
- عرضه خدمات کامپیوتری برای انجام تحقیقات علمی و برنامه‌ریزی توسعه آموزش عالی با توجه به نیازهای مؤسسه؛
- ذخیره اطلاعات آماری به دست آمده در بانک‌های اطلاعاتی به صورت خام یا پرورده.

بروندادهای آماری

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان مرجع آماری آموزش عالی در طول سال گزارشات متعدد آماری تدوین، تولید و انتشار داده و در اختیار ذینفعان قرار می‌دهد که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود:

۱- کتاب آمار آموزش عالی ایران

یکی از رسالت‌های اصلی مؤسسه که بر اثر این نظام اطلاعاتی شکل گرفته است، پردازش و انتشار آمار آموزش عالی است. بر همین مبنا "کتاب آمار آموزش عالی ایران" هر ساله توسط گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات چاپ و منتشر می‌شود. کتاب آمار آموزش عالی، شامل بخش‌های ثبت نام‌شدگان، دانشجویان، دانش آموختگان، آموزشگران دانشگاهی و کارکنان است.

در کتاب، آمار ثبت‌نام شدگان، دانشجویان و دانش‌آموختگان به تفکیک جنسیت، نوع وابستگی، نوع تحصیل و ...، آمار آموزشگران دانشگاهی به تفکیک نوع خدمت، مرتبه علمی، جنسیت، وابستگی ... و آمار کارکنان غیرآموزشی به تفکیک

مدرک تحصیلی، جنسیت، وابستگی و ... ارائه شده است. در فصل آخر، روند رشد ده سال اخیر برخی از متغیرهای آموزش عالی بحث شده است. جامعه‌ی اطلاعاتی کتاب، کلیه مؤسسات آموزش عالی کشور است و تعاریف و مفاهیم استاندارد بکار رفته، مصوب کمیته‌ی آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری است. شایان ذکر است کتاب مذکور، تنها مرجع آمار آموزش عالی است و مورد استفاده‌ی بسیاری از پژوهشگران و برنامه‌ریزان می‌باشد.

- **تهیه بروشور «آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹»**

بروشور" آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ " از دیگر فعالیت‌های گروه در سال ۱۴۰۰ بوده است. این بروشور وضعیت آموزش عالی ایران را به طور خلاصه بیان می‌کند.

- **تهیه بروشور «آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰»**

بروشور" آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰" از دیگر فعالیت‌های گروه در سال ۱۴۰۱ بوده است. این بروشور وضعیت آموزش عالی ایران را به طور خلاصه بیان می‌کند.

- **تهیه بروشور «آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱»**

بروشور" آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱" از دیگر فعالیت‌های گروه در سال ۱۴۰۲ بوده است. این بروشور وضعیت آموزش عالی ایران را به طور خلاصه بیان می‌کند.

۲- گزارش‌های سفارشی

این گروه همواره پاسخگوی نیازهای متقاضیان ست، به طوری که بر اساس نامه‌های دریافتی، گزارش‌های سفارشی آنها از بانک‌های اطلاعاتی استخراج و ارسال می‌شود. ۱۰۲۵ مورد گزارش از آذرماه ۱۴۰۰ تا خرداد ۱۴۰۳ در سال ، از بانک‌های اطلاعاتی استخراج و به متقاضیان تحویل داده شده است. جدول زیر آمار متقاضیان به تفکیک دستگاه اجرایی و دفعات درخواست را نشان می‌دهد.

متقاضیان آمار آموزش عالی از آذرماه ۱۴۰۰ تا خرداد ۱۴۰۳

سازمان متقاضی	تعداد
ISC	۳
انجمن فیزیک	۱
انجمن هسته ای	۲
بانک مرکزی	۲
پژوهشگاه نیرو	۳

سازمان متقاضی	تعداد
حوزه علمیه	۱
دیوان محاسبات	۱
ریاست جمهوری	۱۰
سازمان امور اداری و استخدامی	۲
سازمان امور دانشجویان	۱۶
سازمان امور مالیاتی کشور	۱
سازمان انرژی اتمی	۱
سازمان بازرسی	۱
سازمان برنامه و بودجه	۲۲
سازمان بسیج	۱
سازمان تنظیم مقررات	۱
سازمان سمت	۲
سازمان سنجش	۱
سازمان فناوری اطلاعات	۲
سازمان فناوری اطلاعات شهرداری	۴
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانها	۳۹۷
سازمان نقشه برداری	۱
سایر	۴۲
سایز	۱
شرکت بهینه سازی سوخت	۴
شورای عالی انقلاب فرهنگی	۸
شهرداری تهران	۱
صندوق رفاه دانشجویان	۱
فدراسیون تربیت بدنی	۱
فرهنگستان هنر	۵
قوه قضاییه	۱
کمیسیون ملی یونسکو در ایران	۱
مجمع تشخیص مصلحت نظام	۲
مرکز آمار ایران	۳۶

سازمان متقاضی	تعداد
مرکز پژوهش های مجلس	۷
موسسات آموزش عالی	۱۳۳
موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۲۱۲
نهاد نمایندگی رهبری در دانشگاه ها	۳
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۲
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱۰
وزارت جهاد کشاورزی	۴
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۷۳
وزارت نفت	۲
مجموع	**۱۰۲۵**

۳- وضعیت آموزش عالی در استان‌ها

از دیگر فعالیت‌های گروه، تولید گزارش جهت توصیف وضعیت آموزش عالی در استان‌های کشور است. در سال های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ نیز این نوع گزارشات به سفارش سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ها تولید شده است.

۴- ارائه آمار آموزش عالی ایران به سازمان یونسکو

سازمان یونسکو مرجع آمارهای آموزشی در سطح جهان است و هر ساله آمارهای مورد نیاز را از کشورهای مختلف جمع‌آوری و منتشر می‌نماید. از دیگر فعالیت‌های گروه در این ۳ سال تهیه و ارسال آمار درخواستی سازمان یونسکو بوده است.

۵- سامانه هوشمند آمار موسسات آموزش عالی "سهام"

با توجه به لزوم توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی کل کشور و ضوابط فنی اجرایی توسعه دولت الکترونیک، مبنی بر ارائه خدمات الکترونیکی بین سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف دولتی در بستر شبکه کلی اطلاعات، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی برای پیشبرد اهداف مقرر و همچنین جهت خدمت‌رسانی بهتر و مدیریت

یکپارچه خدمات خود در سال ۱۳۹۵، طرح راه اندازی سامانه هوشمند آمار موسسات آموزش عالی (سهام) و ارائه انواع خدمات مربوط به آن را اجرا کرد.

این سامانه به منظور مکانیزه کردن سه فرایند جمع آوری اطلاعات، صحت سنجی اطلاعات و ارائه گزارش‌های تخصصی، طراحی و پیاده‌سازی شده است.

حوزه‌های فعالیت سامانه، شامل اطلاعات ثبتی دانشجویان، دانش‌آموختگان، آموزشگران دانشگاهی و کارکنان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی می‌شود.

گستره فعالیت‌های سامانه تمام دانشگاه‌های وابسته به وزرات علوم، تحقیقات و فناروی، دانشگاه‌های وابسته به وزرات بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های وابسته به سایر دستگاه‌های اجرایی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دانشگاه جامع علمی کاربردی، دانشگاه آزاد اسلامی و موسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و غیردولتی را شامل می‌شود.

۶- صحت سنجی اطلاعات

در این سامانه بر اساس پروتکل‌های خاص و مغایرت‌گیری‌های موازی در چندین مرحله‌ی سیستماتیک، اطلاعات ثبتی بین کارشناسان دانشگاهها و موسسه، پالایش شده و سپس به تأیید روسای دانشگاه‌ها و نهایتا ریاست موسسه می‌رسد. سامانه طوری طراحی شده است که اکثر مراحل صحت و اعتبار سنجی اطلاعات دریافتی به صورت اتوماتیک انجام می‌شود و در مواردی که تست اتوماتیک قابل انجام نیست امکانی جهت تست دستی توسط کاربر فراهم شده است.

موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی مفتخر است با ایجاد کاربری‌های جدید در این سامانه برای مسئولان و برنامه ریزان رده‌های بالای نظام آموزش عالی، امکان دسترسی برخط و سریع به داده‌های دقیق نظام آموزش عالی را که ماحصل تلاش گران این حوزه می‌باشد را فراهم آورده است. در این راستا داشبوردهای مدیریتی در هر ۴ حوزه دانشجویان، دانش‌آموختگان، آموزشگران دانشگاهی و کارکنان در اختیار کاربران قرار خواهد گرفت تا در جهت تجزیه و تحلیل کردن داده‌ها، تصمیم گیری، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کارآمد باشند.

در این سامانه امکان استعلام اطلاعات ثبتی دانشجویان، دانش‌آموختگان، آموزشگران دانشگاهی و کارکنان بر اساس اقلام اطلاعاتی ثبتی هویتی، آموزشی و اداری فراهم شده است. همچنین در سامانه گزارش‌های ثابتی که مورد نیاز ذینفعان بوده است شناسایی و طراحی شده‌است. به عنوان نمونه امکان استخراج گزارش‌های جداول کتاب آمار آموزش

عالی ایران، سالنامه آماری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها ، جداول مورد نیاز سازمان برنامه و بودجه ریاست جمهوری فراهم شده است.

ذینفعان سامانه

۷- وبگاه

با به‌روزرسانی وب‌سایت مؤسسه و تغییر گرافیکی و ساختاری آن، تلاش گردید تا ضمن معرفی هرچه بهتر فعالیت‌ها و اقدامات انجام یافته در مؤسسه، مخاطبین و همکاران در جریان امور قرار گیرند. اقدامات صورت گرفته به شرح زیر می‌باشد:

- به روز رسانی‌های مدام محتوای بدنه اصلی وب سایت موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی با همکاری واحد روابط عمومی از جمله متن خبر، تصاویر، محتوای چند رسانه ای و ...؛
- اصلاح و به روزرسانی پوسته جدید وبگاه، پیرو جلسات مستمر برگزار شده با عنوان شورای راهبری وب سایت موسسه؛
- ایجاد زیرسایت‌های وب و به روزرسانی محتوای آنها که مرتبط با گروه‌های پژوهشی یا واحدهای عملیاتی موسسه می‌باشند از جمله کرسی یونسکو در آموزش عالی، گفتگو در آموزش عالی و ...؛
- به روزرسانی کارنامه علمی اعضای هیات علمی موسسه براساس محتوا و درخواست‌های ارسال شده از طرف ایشان در هر زمان؛
- ایجاد شبکه‌های اجتماعی مجازی با همکاری و پیشنهاد واحد روابط عمومی موسسه، از جمله اینستاگرام و آپارات؛

- بررسی و ایجاد شرایط لازم برای به روزرسانی‌های گرافیکی و درخواست‌های آتی توسط شرکت تولید کننده CMS وب سایت موسسه؛
- ادغام دامین قدیمی موسسه irphe.ir با دامین جدید irphe.ac.ir و ساخت سرویس‌های مورد نیاز جهت کارکرد صحیح هر دو دامین؛
- ایجاد زیر بخش‌های مرتبط با میز خدمت جهت افزایش امتیاز پایش سازمان انفورماتیک؛
- ایجاد ساختار جدید برای بخش زبان انگلیسی وب سایت موسسه.

۵- فلسفه آموزش عالی

گروه فلسفه آموزش عالی با رویکردی فلسفی به توصیف، تبیین و ارزیابی مبانی، اهداف، اصول، ساختارها، مسایل، مولفه ها و اجزاء آموزش عالی و نسبت آن با دیگر عناصر اثرگذار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی می‌پردازد و می‌کوشد راهکارهای، اصول، هنجارها و بایسته‌هایی را ترسیم کند که منجر به اصلاح اهداف و ساختار موجود آموزش عالی، هم‌راستا با اهداف، و سیاستهای کلان نظام جمهوری اسلامی ایران در گام دوم انقلاب منطبق با زیست‌بوم ایران شود.

اهداف:

- اصلاح ساختار و طراحی معماری کلان آموزش عالی کشور
- نظریه پردازی در خصوص چیستی آموزش عالی
- ترسیم نسبت نظام آموزش با دیگر ساختارهای حاکمیتی
- ترسیم سند و چشم انداز آموزش عالی در نظام جمهوری اسلامی ایران

۶ـ مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی

- مطالعه و بررسی در زمینه نوآوری‌های آموزش عالی؛
- بررسی نوآوری‌های نظام‌های آموزش عالی در کشورهای مختلف (صنعتی، نیمه صنعتی و در حال توسعه)؛
- بررسی مقایسه‌ای راهبردهای مختلف آموزش، تعلیم و فراگیری در آموزش عالی؛
- مطالعه مقایسه‌ای محتوای برنامه‌های درسی نظام‌های آموزش عالی (ایران با کشورهای دیگر)؛
- مطالعه مقایسه‌ای درباره شیوه‌های گزینش دانشجو و سایر عوامل مؤثر در امر آموزش عالی کشورهای مختلف؛
- انجام مطالعات در زمینه ایجاد رشته‌های جدید و عنداللزوم و تفسیر محتوای برنامه‌های درسی؛
- کمک به برگزاری سمینارهای علمی و برقراری روابط علمی مؤسسه با سایر مؤسسات و مجامع علمی ذی ربط؛
- ارزیابی برنامه‌های آموزشی و ارائه پیشنهادهای لازم؛
- بررسی اطلاعات علمی جدید در زمینه آموزش‌عالی به منظور شناسایی آخرین تحولات علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی جهان.

۷ ـ مطالعات مدیریت آموزش عالی

- بررسی نیازهای نظام آموزش عالی کشور به دانش، نگرش و مهارت‌های مربوط به اداره امور آموزش عالی کشور؛
- بررسی مسائل و مشکلات مدیریت مالی و اداری دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی؛
- بررسی و پیشنهاد دوره‌های آموزشی مناسب به منظور پرورش دانش، نگرش و توانایی‌های مورد نیاز؛
- بررسی وضع موجود منابع انسانی نظام آموزش عالی کشور و پیشنهاد بهبود آن؛
- تهیه و اجرای طرح‌های پژوهشی درباره آیین‌نامه‌ها و مقررات آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات‌آموزش عالی؛
- بررسی و پیشنهاد برگزاری سمینارهای علمی جهت ارتقای توانایی‌های مدیران آموزش عالی.

۸- نوآوری آموزشی و درسی

- تولید دانش نوآورانه برای اصلاحات آموزش و بهسازی برنامه‌های درسی؛
- ارتقای کیفی برنامه‌های درسی دوره‌های مختلف تحصیلی به کمک نوآوری‌های آموزشی؛
- توسعه نوآوری‌های آموزشی در سطوح گوناگون نظری، مدیریتی، محتوایی و روشی؛
- ارائه الگوهای مناسب و جدید برای برنامه‌ریزی درسی؛
- تدوین نظریه‌های ساز و کار علمی در حوزه برنامه‌ریزی درسی.

پژوهش و فناوری

شوراها و کمیته‌ها

مؤسسه دارای شوراها و کمیته‌های مختلفی است که به منظور کنترل و نظارت عالیه در انجام امور در مؤسسه بر اساس اهداف و وظایف خود در قالب آیین‌نامه‌های مربوط فعالیت می‌نمایند، شوراها و کمیته‌های مرتبط با حوزه پژوهشی عبارتند از:

- شورای پژوهشی
- شورای انتشارات
- کمیته ترفیع اعضای هیأت علمی
- کمیته ارتقای اعضای هیأت علمی
- هیأت تحریریه فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی
- هیأت تحریریه فصلنامه اقتصاد توسعه دانش بنیان

عملکرد شورای پژوهشی

جلسات شورای پژوهشی هر ماه یک بار و به طور میانگین ۲:۳۰ ساعت با حضور حداقل دو سوم اعضا، رسمیت می‌یابد و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت نصف به علاوه یک کل اعضای شورا معتبر است.

تعداد جلسات برگزار شده شورای پژوهشی مؤسسه

سال	تعداد جلسات
۱۴۰۰	۶
۱۴۰۱	۲۰
۱۴۰۲	۱۷
۱۴۰۳	۱۰

اهم مصوبات شورای پژوهشی

- ✓ ویراست جدید «**شیوه نامه طرح‌های پژوهشی موسسه**» بررسی و مورد تصویب قرار گرفت.
- ✓ اعضای شورا با راه اندازی شبکه متخصصین آموزش عالی (شماع) موافقت کردند.
- ✓ گزارش‌های آماری با عنوان "جهاد تبیین" تولید شود.
- ✓ آیین نامه جامع ارائه خدمات آماری به ذینفعان مورد بحث و بررسی قرار گرفته و تصویب شد.
- ✓ راه اندازی گروه پژوهشی با عنوان «مطالعات مبانی و فلسفه آموزش عالی» در مؤسسه مورد تصویب قرار گرفت.
- ✓ نحوه تدوین گزارشات ایده‌های پژوهشگران به زبان مدیران اجرای (ازما) مورد بررسی قرار گرفت و مقرر شد برای توانمند سازی هر چه بهتر کارشناسان، کارگاهی با اولویت انتخاب مدرس از داخل مؤسسه برگزار شود و پیش بینی برنامه رویداد «ازما» در دستور کار قرار گیرد.
- ✓ آئین نامه پژوهانه اعضای هیئت علمی (گرنت) موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی با رویکرد انگیزه بخشی در ابتدا و رضایت بخشی در پایان و به منظور ارتقا سطح کمی و کیفی بروندادهای پژوهشی برای اجرا در موسسه مورد بررسی قرار گرفته و به تصویب رسید.
- ✓ با توجه به اهمیت طرح پژوهشی «نیازسنجی نیروی انسانی متخصص و سیاستگذاری توسعه منابع انسانی کشور» که حدود دو دهه قبل از سوی موسسه انجام شده است، اجرای مجدد این طرح در احکام پیشنهادی برنامه هفتم توسعه بخش آموزش عالی موسسه آورده شود و مسئولیت اجرای آن به موسسه واگذار شود.
- ✓ مواد و بندهای شیوه‌نامه گزارش‌های تخصصی بررسی و مورد تصویب قرار گرفت. همچنین به منظور سرعت بخشی و سهولت در اجرای گزارش‌ها مقرر شد کمیته‌های تخصصی تشکیل شود و مسئولیت تصویب و اختتام گزارش‌ها از سوی شورای پژوهشی به این کمیته‌ها واگذار شود و در نهایت مجموعه مصوبه‌های این کمیته‌ها در شورای پژوهشی برای تصویب نهایی مطرح شود
- ✓ با تشکیل «شورای سیاستگذاری آمار آموزش عالی» در موسسه موافقت شد.

- ✓ برای طرح‌های پژوهشی بیرونی که مجری آن مشخص و کارفرما و ناظر بیرونی آن تعیین شده است تعیین ناظر داخلی غیرضروری تشخیص داده شد و مقرر گردید در صورتی که کلیات طرح از جهت تناسب با ماموریت موسسه و ظرفیت علمی موسسه در گروه تأیید شده باشد ارزیابی و اظهار نظر و تایید نهایی طرح بر عهده ناظر بیرونی باشد.
- ✓ برای تعیین ناظر در طرح‌های پژوهشی، سه نفر از بیرون موسسه که صلاحیت علمی و تخصصی، دسترس پذیری و تناسب تخصصی را دارا هستند از سوی گروه‌ها به شورای پژوهشی معرفی گردد.
- ✓ در راستای بهبود امور پژوهشی و استفاده از تجربه سایر پژوهشگاه‌ها و حسب آئین نامه استخدامی اعضای هیئت علمی، مقرر گردید هر عضو هیئت علمی موسسه که دارای طرح موظف جاری بدون تعویق می‌باشد می‌تواند با اخذ مجوز قبلی برای انجام بهتر خدمات علمی و مشاوره‌ایی در هر هفته یک روز معین در خارج موسسه به امور آموزشی و پژوهشی در راستای مأموریت موسسه و گروه پژوهشی خود بپردازد
- ✓ درخصوص طرحهای موظف پژوهشی مقرر گردید بر اساس آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی و سیاست های وزارت علوم، مدیریت زمان انجام طرحها به گونه‌ای باشد که به جز تعهد پذیرش و چاپ مقاله مابقی فعالیتها در ظرف یکسال به اتمام رسد.
- ✓ چگونگی شرکت در کنفرانسها و همایشها بررسی شد و مقرر شد شرکت در کنفرانسها و همایشها مشروط به رعایت ضوابط، آیین نامه ها و موافقت گروه انجام شود و اعتبار و جزئیات آن با توجه به محدودیتهای بودجه ای مؤسسه مشخص شود.
- ✓ در مورد پذیرش دانشجوی کارشناسی ارشد مصوب شد یک گروه سیاستگذاری علم و فناوری (گرایش آموزش عالی)، مشروط به دو یا سه برابر شدن ظرفیت و پذیرش از طریق مصاحبه به مؤسسه اختصاص یابد.

طرح های پژوهشی

در موسسه انواع گوناگونی از فعالیتهای پژوهشی شامل طرح‌های داخلی، طرح‌های کارفرمایی و گزارش‌های تخصصی انجام می‌گیرد. اجرای طرح‌های پژوهشی از جمله وظایف اصلی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی است. این طرح‌ها با هدف پاسخگویی به نیازهای روز نظام آموزش‌عالی کشور اجرا شده و نتایج حاصل از آن برای برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در اختیار مسئولان قرار می‌گیرد. در این راستا، هر ساله اولویت‌های پژوهشی مؤسسه براساس برنامه راهبردی یکساله گروه‌ها که از نیازهای مطالعاتی و مسائل و چالش‌های مبتلا به یا پیش‌روی حوزه ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و در مجموع بخش آموزش عالی الهام گرفته می‌شود، تنظیم می‌گردد و برای اجرا در اختیار اعضای هیأت علمی داخل و خارج از مؤسسه قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است تهیه گزارش سیاستی در سالهای اخیر به فهرست ماموریت‌های موسسه اضافه گردیده است. عملکرد مؤسسه در زمینه اجرای انواع طرح‌های پژوهشی و گزارش‌های تخصصی به شرح زیر می‌باشد:

الف-۱) طرح‌های موظف خاتمه یافته

	بررسی تدوین	مجری	تاریخ تحویل گزارش نهایی
۱	عارضه یابی سیاستگذاری بخش علوم، تحقیقات و فناوری، مورد مطالعه: شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	احمدرضا روشن	۱۴۰۰
۲	بررسی عوامل موثر درون دانشگاهی برانجام پژوهش در بین دانشجویان (پژوهش دانشجویی)گروه علوم انسانی	سیما بوذری	۱۴۰۰
۳	چارچوب سیاستی مأموریت‌گرایی دانشگاه‌های معین با رویکرد مدیریت منطقه‌ایی	سمیه فریدونی	۱۴۰۰
۴	مفهوم سازی برنامه درسی پایدار (سبز) و ارائه چارچوبی برای ارزیابی آن در آموزش عالی ایران: با تاکید بر دانشگاههای سبز	مریم حسینی	۱۴۰۰
۵	تحلیل و طراحی نقش دانشگاه ها و مراکز علم و فناوری استان آذربایجان غربی در اکوسیستم توسعه این استان	یعقوب انتظاری	۱۴۰۰
۶	مطالعه تطبیقی اهداف،چشم‌انداز و سیاست‌های کلان آموزش عالی در کشورهای منتخب و درس‌های آن برای ایران	غلامرضا ذاکرصالحی	۱۴۰۰
۷	ارزیابی فرسودگی شغلی و شهروندی مدیران و کارکنان حوزه ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	عباس رشنوادی	۱۴۰۰
۸	فرایند دانش پژوهی در مطالعات آموزش عالی: تجربه دانش پژوهان ایرانی	رضا منیعی	۱۴۰۱
۹	ارائه بهروشی برای پیاده سازی و توسعه سیستم داشبورد مدیریت براساس بهترین	احمدعلی یزدان پناه	۱۴۰۲

	بررسی تدوین	مجری	تاریخ تحویل گزارش نهایی
	نمونه‌های نظام اطلاعات آموزش عالی		
۱۰	مطالعه تجربه زیسته پژوهشگران آموزش عالی در تأثیر اجتماعی و تأمین منافع و مطلوبیت‌های عمومی	مقصود فراستخواه	۱۴۰۱
۱۱	مطالعه تطبیقی تجارب کشورهای پیشرو در زمینه آموزش تلفیقی؛ درس‌مایه‌هایی برای آموزش عالی ایران	زهرا رشیدی	۱۴۰۱
۱۲	مفهوم سازی برنامه درسی پایدار (سبز) و ارائه چارچوبی برای ارزیابی آن در آموزش عالی ایران: با تاکید بر دانشگاههای سبز	مریم حسینی	۱۴۰۰
۱۳	مدل‌سازی برنامه درسی سبز در نظام آموزش عالی ایران (مطالعه موردی: مقطع کارشناسی رشته ترویج و آموزش کشاورزی پایدار)	مریم حسینی	۱۴۰۲
۱۴	ساماندهی مراکز آموزش عالی (وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) استان فارس با تأکید بر آمایش سرزمین	سیما بوذری	۱۴۰۲
۱۵	مطالعه تحلیلی-تطبیقی تجارب دانشگاه‌های برتر از منظر دانشگاهی خلاق و نوآور	مهتاب پورآتشی	۱۴۰۱
۱۶	عدالت آموزشی در آموزش عالی ایران: بومی سازی شاخص‌های اندازه‌گیری در ایران	سمیه فریدونی	۱۴۰۳
۱۷	بازآفرینی دانشگاه به مثابه یک اکوسیستم توسعه دانش بنیان: طراحی پلتفرم و اجرای آن در دانشگاه صنعتی ارومیه	یعقوب انتظاری	**۱۴۰۱**
۱۸	مطالعه تطبیقی اهداف و سیاست‌های کلان آموزش عالی در کشورهای منتخب (کانادا، استرالیا، ایتالیا، قطر و امارات متحده عربی) و درس‌های آن برای ایران موج چهارم	غلامرضا ذاکرصالحی	**۱۴۰۲**
۱۹	بررسی اثربخشی محققان دربهبود نظام برنامه ریزی و سیاستگذاری آموزش عالی با تأکید بر مؤسسات مأموریت محور وزارت عتف	مقصود فراستخواه	۱۴۰۲
۲۰	بررسی وضعیت موجود و ارائه پیشنهادهای سیاستی در راستای بهبود ضوابط توزیع دانشجوی خارجی	مهتاب پورآتشی	۱۴۰۳
۲۱	واکاوی عرضه و تقاضای آموزش عالی در آزمون سراسری دوره زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ با تأکید بر اقبال و عدم اقبال به تفکیک رشته و دانشگاه	مریم حسینی	۱۴۰۳
۲۲	بررسی تطبیقی تأثیر مخارج آموزش عالی و نااطمینانی سیاستهای اقتصادی بر شاخصهای اساسی آموزش عالی در برنامه های توسعه پنج ساله پس از انقلاب اسلامی	حشمت الله عسگری	۱۴۰۳

الف-۲) طرح‌های موظف در دست اجرا

ردیف	بررسی تدوین	مجری	تاریخ تحویل گزارش نهایی
۱	شناسایی شایستگی‌های کلیدی دانشگاه‌ها در راستای تحقق استقلال دانشگاهی	اصغر زمانی	
۲	سیاست‌های پژوهشی و ابزارهای سیاستی مورد نیاز برای توسعه و تسهیل پژوهش تحول آفرین (پژوهش مسئله‌محور) در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی- مطالعه مورد آموزش عالی ایران	سیداسماعیل موسوی	
۳	مطالعه تجارب زیسته دانشگاهیان در دوره کوید ۱۹: برپایه تحلیل پدیدارشناسی تفسیری (IPA) دیدگاه اعضای هیأت علمی، مدیران و دانشجویان دانشگاه تهران	سیدهادی مرجایی	
٤	مطالعه تطبیقی فلسفه آموزش عالی برای تدوین حکمرانی مطلوب نظام آموزش عالی ایران	احمدرضا روشن	
٥	پیمایش ملی سنجش نگرش دانشجویان درباره بحران کرونا	احمد سعیدی	
٦	پایش تبعیت از اخلاق حرفه‌ای در پژوهش‌های دانشگاهی در دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان	سیدهادی مرجایی	
۷	اثر سرمایه انسانی بر دستمزد شاغلان بخش خصوصی	محمدجواد صالحی	
۸	تحلیل اقتصادی و برآورد تعداد دانش آموختگان آموزش عالی ایران در دهه آینده	یزدان ابراهیمی	
۹	مفهوم پردازی آموزش پژوهش محور برای دانشگاههای ایرانی در نظام آموزش عالی	زهرا رشیدی	منتظر رای شورا
۱۰	واکاوی سیاستها و برنامه های کلان آموزش عالی از ۱۳۱۳ تا ۱۳۵۷ و تحلیل میزان موفقیت یا عدم موفقیت آنها از دیدگاه خبرگان	غلامرضا ذاکرصالحی	
۱۱	طراحی نظام مالی ناسب برای دانشگاه حکمت بنیان و تمدن ساز	یعقوب انتظاری	منتظر رای شورا
۱۲	بررسی عوامل مؤثر بر طول دوره بیکاری دانش آموختگان دانشگاهی	محمدجواد صالحی	
۱۳	چه کسی باید هزینه آموزش عالی را بپردازد؟	یزدان ابراهیمی	
۱٤	شناسایی و تحلیل ریسک های نوآوری درشرکت های دانش بنیان مستقر در پارک های علم وفناوری (در راستای تدوین پوشش های بیمه ای برای فعالیت های نوآورانه آنها)	احمد سعیدی	منتظر نظر داور
۱٥	هوش مصنویی و یاددهی یادگیری در آموزش عالی ایران: سناریوهای آینده برای سیاستگذاری	رضا منیعی	منتظر نظر داور
۱٦	واکاوی سیاستها و برنامه های توسعه ای ناظر به رشته های علوم پایه در نظام آموزش عالی ایران به منظور ارائه سیاستها و سناریوهایی برای آینده	سمیه فریدونی	
۱۷	بررسی سیاستها، فرایندها و مکانیسم های مناسب برای همراستایی رشته های تحصیلی آموزش عالی با ظرفیت قابلیت ها ونیازهای بازار کار استانها	فرهاد ابراهیم آبادی	
۱۸	شناسایی راهکارهای تقویت وتوسعه مربی گری اعضای هیأت علمی برای تربیت نیروی انسانی خردمند، متعهد، دین باور واخلاق مدار . مطالعه موردی: دانشگاه تربیت مدرس، امام صادق، دانشگاه تهران	اصغر زمانی	منتظر رأی شورا

ردیف	بررسی تدوین	مجری	تاریخ تحویل گزارش نهایی
۱۹	مطالعه تطبیقی وظایف و جبران خدمات اعضای هیأت علمی (مطالعه موردی اعضای هیأت علمی دانشگاه تهران، شریف، علامه)	احمد رضا روشن	
۲۰	تحلیل دکتری مدیریت پژوهش فردی اعضای هیأت علمی و نسبتشان با آیین نامه ارتقاء به منظور ارائه الگوی کارآمد مدیریت فعالیتهای پژوهشی	سید اسماعیل موسوی	
۲۱	واکاوی نقش آموزش های مهارتی در کارآمادگی دانشجویان وا شتغال آنان در مشاغل مرتبط (مطالعه موردی دانشگاه فنی وحرفه ای وعلمی- کاربردی)	سیما بوذری	(بازنشسته)
۲۲	بررسی تطبیقی جایزه مسئولیت اجتماعی در کشورهای منتخب و تدوین شیوه نامه انتخاب واعطای جایزه مسئولیت اجتماعی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی وفناوری	سید هادی مرجائی	
۲۳	طراحی وتوسعه مدل مفهومی داشبوردهای مدیریتی سیاستگذاران آموزش عالی	احمدعلی یزدان پناه	
۲٤	تهیه سند توسعه و تقویت علوم پایه: ارائه الگویی برای پرورش اکوسیستم توسعه علوم پایه در ایران	یعقوب انتظاری	
۲٥	بررسی اثرات سرریز فضایی آموزش عالی در سطح استانهای ایران بر متغیرهای اساسی اقتصادی و اجتماعی استانها با کمک اقتصاد سنجی فضایی	حشمت‌الله عسگری	
۲٦	سیاستهای پژوهشی و ابزارهای سیاستی آن برای تسهیل پژوهش تحول آفرین در آموزش عالی: بررسی تجارب کشورهای هلند وسوئد	اسماعیل موسوی	
۲۷	«تحلیل محاسبه کشش درآمدی سهم مخارج آموزش عالی در دهک های مختلف درآمدی در استانهای کشور»	محمد جواد صالحی	
۲۸	«رتبه بندی دانشگاههای کشور براساس دهک های درآمدی خانواده دانشجویان و راهکارهایی برای بهبود سیاست‌های جذب و توزیع دانشجویان»	یزدان ابراهیمی	
۲۹	توسعه چارچوب مفهومی پیشخوان (داشبورد) تحقق برنامه های راهبردی دانشگاه های دولتی کشور؛ مورد مطالعه ده دانشگاه برتر ایران	احمدعلی یزدان پناه	
۳۰	آسیب شناسی سبک زندگی دانشجویان واثر آن بر پویایی علمی ایشان در دانشگاهها ومؤسسات دلوتی تابعه وزارت عتف	علی شهدادی	
۳۱	بررسی آسیب ها و چالش های فراروی استقررا نظام کیفیت آمار آموزش رسمی در وزارت علوم	احمد سعیدی	
۳۲	«هوش مصنوعی و آینده نظام تولید دانش علمی (بروندادهای پژوهشی): سیاستهایی برای آینده»	رضا منیعی	
۳۳	تدوین بسته آموزشی اعضای هیئت علمی برای اجرای آوزش پژوهش محور در دانشگاههای ایران	زهرا رشیدی	
۳٤	«وضعیت موجود مهارت افزایی در نظام آموزش عالی کشاورزی با محوریت اشتغال پذیری: بررسی تطبیقی نظرات ذینفعان با راهکارهایی برای بهبود»	مهتاب پورآتشی	

ردیف	بررسی تدوین	مجری	تاریخ تحویل گزارش نهایی
۳۵	«امکان سنجی زیرساختی استقرار دانشگاه پژوهی (IR) در دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی وزارت عتف»	سیدهادی مرجائی	
۳۶	«راهکارهای اجرای مطلوب اصول مرتبط با آموزش عالی در پرتو تجارب ملی وجهانی و قوانین بین‌الملل»	غلامرضا ذاکر صالحی	
۳۷	چالشها و راهکارهای تسهیل فرایند جذب نخبگان در نظام آموزش عالی کشور (مطالعه موردی طرح شهید شهریاری)	اصغر زمانی	
۳۸	برنامه ریزی تعاملی دانشگاهها برای بهبود شرایط جذب به کارگیری وحفظ استعداد دانش آموختگان	مقصود فراستخواه	
۳۹	آموزش عالی از منظر گفتمان انقلاب اسلامی	کاشی زاده	
٤۰	طراحی عناصر برنامه درسی توانمند ساز به منظور افزایش اشتغال پذیری دانش آموختگان مقطع کارشناسی (ترجیحا علوم انسانی)»	دکتر مصطفی باقریان‌فر	
٤۱	بررسی مأموریت ها و شیوه های برنامه ریزی آموزشی کالج های منتخب و ارائه پیشنهاداتی برای دانشگاههای مهارتی شور در راستای تحقق شاخص عملکردی برنامه هفتم توسعه"	فرهاد ابراهیم آبادی	
٤۲	«چارچوب مفهومی رهبری انسان‌گرایانه در دانشگاه‌های ایران: هم‌افزایی رهبری عصب‌شناختی و رهبری همدلانه»	سمیه فریدونی	
٤۳	حکمرانی مؤسسات تحقیقاتی	احمد رضا روشن (منتظر تصویب درشورا)	
٤٤	تحلیل و ارتقای توانمندی دانشگاه در شناسایی وحل مسائل راهبردی در تعامل با جامعه (طرحنامه قبلی)	مریم حسینی (منتظر ارسال طرحنامه مجدد)	

ب-۱) طرح‌های غیرموظف (کارفرمایی) در دست اجرا

ردیف	عنوان	کارفرما	مجری
۱	تدوین و پیاده سازی نظام مدیریت کیفیت داده های آماری منطبق بر استاندارد های بین المللی کیفیت داده در سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور (در راستای برنامه سوم (۱۳۹۶- توسعه آمار کشور ۱۴۰۰	سازمان فنی حرفه ای	احمد سعیدی
۲	بررسی زمینه‌های پیاده‌سازی کارآفرینی دانشگاهی در دانشگاه بوعلی سینا همدان	دانشگاه بوعلی سینای همدان	سید هادی مرجایی
۳	بررسی زمینه‌های پیاده‌سازی کارآفرینی دانشگاهی در دانشگاه بیرجند	دانشگاه بیرجند	سید هادی مرجایی
٤	پایش مسئولیت اجتماعی دانشگاه در حوزه آموزش در دانشگاه شهیدباهنر کرمان	دانشگاه شهید باهنرکرمان	سید هادی مرجایی
٥	تجربه نگاری نهادهاو فعالیت‌های شناسایی و پرورش مستعدان در کشور	بنیاد ملی نخبگان	اصغر زمانی
٦	طراحی و استقرار نظام پایش و ارزیابی آماری با رویکرد تحول بنیادین آماری در نظام آماری سازمان آموزش فنی و حرفه ایی کشور (در راستای برنامه سوم توسعه)	سازمان فنی حرفه ای	احمد سعیدی
۷	طراحی مدل استقرار مراکز سنجش مهارت	سازمان فنی حرفه ای	اصغر زمانی
۸	بررسی، تحلیل و ارزیابی اسناد برنامه‌ریزی راهبردی دانشگاه‌های دولتی کشور	معاونت آموزشی	احمدعلی یزدان پناه
۹	مطالعه تطبیقی ارزیابی پژوهشی وفناوری در سطح ملی باکشورهای توسعه یافته و درحال توسعه (مورد موطالعه: هند)	مرکز مطالعات وهمکاریهای علمی بین المللی	مهتاب پورآتشی
۱۰	شاکله یابی مأموریت گرایی در دانشگاه های هنر	فرهنگستان هنر	احمدرضا روشن
۱۱	سنجش سهم آموزش های مهارتی سازمان فنی وحرفه ای کشور در اقتصاد کشور وارائه ا لگوی افزایش آن	سازمان آموزش فنی وحرفه ای کشور	احمد سعیدی
۱۲	شغل های آینده از مفهوم سازی تا بستر سازی برای معرفی	معاونت آموزشی وزارت عتف	یزدان ابراهیمی
۱۳	حکمرانی داده و آمار آموزش عالی؛ از سیاستگزاری تا اجرا و بهره برداری	معاونت آموزشی وزارت عتف	سید اسماعیل موسوی
۱٤	گزارش رصد اشتغال دانش اموختگان براساس کد رشته محل به همراه سه گزارش سیاستی از دستاوردها جهت تصمیم گیری های آتی آموزش عالی	معاونت آموزشی وزارت عتف	محمد عزیزی
۱٥	عبور از دانشگاههای دولتی به سمت دانشگاههای غیر دولتی (وابسته به خصوصی) با نگاه ملی و جهانی	معاونت آموزشی وزارت عتف	محمد جواد صالحی
۱٦	شیوه نامه اجرای اصل ۳۰ قانون اساسی (رشته های خودکفا شده/ ایجاد حمایت از آموزش/ دانشجویان کوشا ونیازمند/ توسعه مؤسسات غیر انتفاعی با مدل محاسبه شهریه و... / روش درآمد زایی دانشگاه از آموزش)	معاونت آموزشی وزارت عتف	یعقوب انتظاری غلامرضا ذاکر صالحی سیده مریم حسینی

ردیف	عنوان	کارفرما	مجری
۱۷	مطالعه و بررسی ساختار و نظامات لازم به منظور جذب وتوانمند سازی اعضای علمی در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور	معاونت آموزشی وزارت عتف	علی شهدادی
۱۸	طرح پژوهشی «مطالعه تطبیقی برنامه های کشورهای ترکیه، نروژ،دانمارک ، هلند، سنگاپور و ژاپن در زمینه آموزش نوجوانان و جوانان در راستای جوان سازی جمعیت»	مرکز همکاریهای علمی بین المللی	سیده مریم حسینی
۱۹	طرح پژوهشی «مطالعه تطبیقی تأثیر جوانی جمعیت در سرعت تحولات علم، فناوری ونوآوری در کشورهای آلمان، فرانسه، اسپانیا، مالزی، کره جنوبی و انگلستان و ارائه راهکار»	مرکز همکاریهای علمی بین المللی	یعقوب انتظاری
۲۰	شناسایی، فهرست نویسی و انتشار اسناد تاریخ آموزش عالی در ایران	مؤسسه	رشتیانی
۲۱	بررسی حکمرانی مطلوب آب منطقه ای البرز	آب منطقه ای البرز	احمدرضا دکتر روشن

کتابخانه و مرکز اسناد مدارک علمی و انتشارات

کتابخانه و مرکز اسناد مدارک علمی و انتشارات مؤسسه، با توجه به رسالت، اهداف و مأموریت مؤسسه، به منظور ارائه خدمات به محققان و پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی تشکیل شده است و در شمار کتابخانه های دانشگاهی و پژوهشی است. در این کتابخانه بیش از **۱۱۸۸۲ عنوان** منبع علمی به صورت کتاب ، طرح پژوهشی، پایان نامه، مقاله، گزارش، نشریه و لوح فشرده به زبان فارسی و انگلیسی وجود دارد. در بین انواع کتابخانه های مختلف، کتابخانه های دانشگاهی به پژوهش اهمیت زیادی می دهند و یکی از وظایف اصلی این کتابخانه ها گردآوری، سازماندهی و اشاعه منابع اطلاعاتی جهت انجام تحقیقات پژوهشگران و دانشجویان می باشد. حوزه موضوعی منابع،در زمینه های آموزش عالی، دانشگاه ها، علوم اجتماعی، علوم انسانی و تاریخی می باشند.

در ذیل گزارش فعالیت‌های کتابخانه، مرکز اسناد مدارک علمی و انتشارات از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ تا تیرماه ۱۴۰۳ آمده است:

- تصویب آیین نامه انتشارات موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
- تمدید پروانه نشر موسسه تا سال ۱۴۰۴
- تدوین آیین نامه کتابخانه مرکز اسناد مدارک علمی (در مرحله تکمیلی)
- تفاهم نامه همکاری بین موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی با کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
- قرارداد بین موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی با انتشارو فروش کتاب‌های الکترونیکی آفرینش کتاب الکترونیک فیروزان (فیدیبو) و دریافت گزارشات و ارتباطهای مستمر
- تهیه و تنظیم فایل الکترونیکی فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی از شماره ۱ تا ۳۰
- تهیه وتنظیم فایل الکترونیکی طرح های تحقیقاتی موسسه؛ تاکنون ۶۰ عنوان (در روند اجرا)
- جهت پیشبرد امور و جبران کمبود نیروی کار، پیگیری و قبول نیروی کار (کارورز) و استفاده ازتوانمندی ایشان
- رابط موسسه با فرهنگستان هنر در راستای اجرایی‌سازی تفاهم‌نامه‌ها و همکاری‌های مشترک موسسه با سایر سازمان‌ها و موسسات
- همکاری با گروه برنامه ریزی، نظارت و ارزیابی موسسه (تحقیقات نهادی IR)
- چاپ ۲۶ عنوان کتاب با فرایندهای وزارت ارشاد اسلامی (دریافت شابک، فیپا، مجوز چاپ و اعلام وصول)

- ارتباط‌های مستمر با چاپخانه در خصوص طرح جلد کتاب‌ها؛ ارسال و دریافت نظرات نویسندگان/مترجمین کتاب‌ها، دریافت پیش چاپ کتب و ارسال به نویسندگان و دریافت نظرات نویسندگان/مترجمین
- سرویس‌دهی کتابخانه‌ای به مراجعین (حضوری/ تلفن/ ایمیل)
- ثبت و مهر، ورود اطلاعات (استاندارد و مادر)، ویرایش فایل، ایندکس سازی، لیبل گذاری و شلف ۳۰۱ جلد کتاب فارسی
- ثبت و مهر، ورود اطلاعات (استاندارد و مادر)، ویرایش فایل، ایندکس سازی، لیبل گذاری و شلف ۴۵ عنوان طرح تحقیقاتی
- ثبت و مهر، ورود اطلاعات (استاندارد و مادر)، ویرایش فایل، ایندکس سازی، لیبل گذاری و شلف ۳۱ عنوان گزارش
- ثبت و مهر، ورود اطلاعات (استاندارد و مادر)، ویرایش فایل، ایندکس سازی، لیبل گذاری و شلف ۱۱ عنوان پایان نامه فارسی

جلسات شورای انتشارات

ردیف	تاریخ	تعداد جلسه	دستور جلسه	مصوبات
۱	۱۴۰۰	۲	۲۲	۲۲
۲	۱۴۰۱	۵	۳۳	۳۳
۳	۱۴۰۲	۴	۳۶	۳۴
۴	۱۴۰۳	۱	۴	۴

شرکت در نمایشگاه‌های کتاب و هفته پژوهش

ردیف	عنوان	مجری	سال
۱	نمایشگاه مجازی کتاب دانشگاهی پند	انجمن فرهنگی ناشران	۱۴۰۰
۲	دومین نمایشگاه مجازی کتاب تهران	خانه کتاب و ادبیات ایران	۱۴۰۰
۳	بیست و سومین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار	معاونت پژوهشی وزارت عتف	۱۴۰۱
۴	سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	خانه کتاب و ادبیات ایران	۱۴۰۱
۵	یست و چهارمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار	خانه کتاب و ادبیات ایران	۱۴۰۲
۶	سی و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	خانه کتاب و ادبیات ایران	۱۴۰۲
۷	یازدهمین نمایشگاه تخصصی کتاب دانشگاهی (پورتال پند مجازی)	انجمن فرهنگی ناشران	۱۴۰۲
۸	سی و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	خانه کتاب و ادبیات ایران	۱۴۰۳

فروش انتشارات موسسه در نمایشگاه‌های کتاب تهران

ردیف	عنوان	حضوری/مجازی	تعداد (جلد)	مبلغ(ریال)	سال
۱	نمایشگاه مجازی کتاب دانشگاهی پند	مجازی	۶۵	۲۱.۱۸۰.۰۸۰	۱۴۰۰
۲	دومین نمایشگاه مجازی کتاب تهران	مجازی	۱۷۰	۴۷.۰۰۵.۶۰۰	۱۴۰۰
۳	سی و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	حضوری/مجازی	۲۴۳	۱۳۰.۵۸۹.۲۶۲	۱۴۰۱
۴	سی و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	حضوری/ مجازی	۳۲۱	۲۴۳.۵۹۹.۷۳۰	۱۴۰۲
۵	یازدهمین نمایشگاه تخصصی کتاب دانشگاهی (پورتال پند مجازی)	مجازی	۳	۲.۰۰۰.۰۰۰	۱۴۰۲
۶	سی و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران	حضوری/مجازی	۳۴۵	۳۱۵.۷۲۵.۴۵۰	۱۴۰۳

خرید کتاب از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

ردیف	کتاب (فارسی، لاتین)	تعداد	مبلغ	سال
۱	فارسی	۳۶ جلد	۴۷.۸۷۶.۴۹۲ ریال	۱۴۰۱
۲	فارسی	۶۸ جلد	۸۹.۲۰۸.۰۰۱ ریال	۱۴۰۲
۳	فارسی	۲۶ جلد	۴۰.۷۶۱.۰۰۰ ریال	۱۴۰۳

چاپ کتاب (تالیف، ترجمه، تدوین، گردآوری)

ردیف	عنوان	تالیف/ترجمه/ تدوین/گردآوری	مترجم/ مولف/ تدوین کننده /گردآورنده	سال نشر
۱	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. آذر- دی ۱۳۹۹	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰
۲	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. نشست ۲۳ سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی کشور ۱۹ تا ۲۱ آبان ۱۳۷۱	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰
۳	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. نشست مجازی فروردین ۱۳۹۹	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰
۴	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. نشست مجازی خرداد ۱۳۹۹	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰
۵	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. نشست مجازی ۲۶	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰

ردیف	عنوان	تالیف/ترجمه/ تدوین/گردآوری	مترجم/ مولف/ تدوین کننده /گردآورنده	سال نشر
۶	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. نشست مجازی ۱۰-۶	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰
۷	راه دانش، مذاکرات رؤسای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی. نشست ۵۵-۵۴، ۱۴-۱۱، تیر و مرداد ۱۳۹۹	گردآوری	احمد داوری اردکانی	۱۴۰۰
۸	دانشگاه و شهر (الگوی تعامل مدیریت شهری تهران با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی	تالیف	محمدجواد صالحی، مقصود فراستخواه و گشتاسب مظفری	۱۴۰۱
۹	مؤسسات آموزش عالی غیردولتی – غیرانتفاعی جلد سوم از مجموعه کتابهای حقوق آموزش عالی	تالیف	غلامرضا ذاکر صالحی	۱۴۰۱
۱۰	آمار آموزش عالی ایران سال تحصیلی۱۴۰۰-۱۳۹۹	گردآوری	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۱
۱۱	چهارده مقاله تجارب، برنامه‌ها و رموز موفقیت دانشگاه‌های پیشرو جهان	گردآوری	مهتاب پورآتشی	۱۴۰۱
۱۲	آیین‌نامه‌های اعضاء هیأت‌علمی و یاوران علمی موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی	گردآوری	مهدی دهمرده، اصغر زمانی	۱۴۰۱
۱۳	آلبوم ازما؛ گزارش‌های مدیریتی ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما) دبیر خانه کنگره آموزش هدفمند، مهارتی ونیازمحور	تدوین	سید اسماعیل موسوی و همکاران	۱۴۰۲
۱۴	آلبوم ازما؛ گزارش‌های مدیریتی ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما) تدوین معاونت پژوهش	گردآوری	مرضیه ازادی	۱۴۰۲
۱۵	کنگره ملی آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور	تدوین	سید اسماعیل موسوی و همکاران	۱۴۰۲
۱۶	سرمایه انسانی تحلیل نظری و تجربی	تالیف	محمدجواد صالحی	۱۴۰۲
۱۷	آمار آموزش عالی ایران سال تحصیلی۱۴۰۱-۱۴۰۰	گردآوری	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۸	وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶دانشگاه‌های کل کشور	گردآوری	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۹	بازاندیشی درباره آموزش اندیشه‌ورزی نقاد و آفرینشگر راهی بسوی یادگیری پویا و زیستی پایدار	تالیف	مطهره حمزه‌رباطی - حمیدجاودانی	۱۴۰۲
۲۰	پداگوژی‌های کاربردی در آموزش عالی: یادگیری و نوآوری در دنیای واقعی در قالب برنامه‌درسی بین‌رشته‌ای	ترجمه	زهرا رشیدی	۱۴۰۲

ردیف	عنوان	تالیف/ترجمه/ تدوین/گردآوری	مترجم/ مولف/ تدوین کننده /گردآورنده	سال نشر
۲۱	آینده مشاغل: چگونه فناوری، کار متخصصان را متحول خواهد کرد؟	ترجمه	سیداسماعیل موسوی، الهام جعفریان	۱۴۰۲
۲۲	روایتی از عملکرد دو ساله دولت مردمی در حوزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری " روایت ذی نفع محور"	گردآوری	سمیه نصیرزاده، مصطفی باقریان فر	۱۴۰۲
۲۳	توانمندسازی اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها ومراکز آموزش عالی اهداف، برنامه‌ها، روش‌ها و ساختار	تالیف	بتول جمالی زواره، احمدرضا نصراصفهانی، محمدرضا نیلی	۱۴۰۲
۲۴	آمار آموزش عالی ایران سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰	گردآوری	احمد سعیدی و همکاران	۱۴۰۳
۲۵	دانشگاه و اقتصاد؛ مسیرهایی برای رشد و توسعه اقتصادی	ترجمه	یزدان ابراهیمی و زهرا چاووشی	۱۴۰۳
۲۶	شایستگی های رهبری اثربخش؛ چارچوبی برای ارزیابی، آموزش و پژوهش	ترجمه	جواد پورکریمی، یونس رومیانی و مریمسادات قریشی خوراسگانی	۱۴۰۳

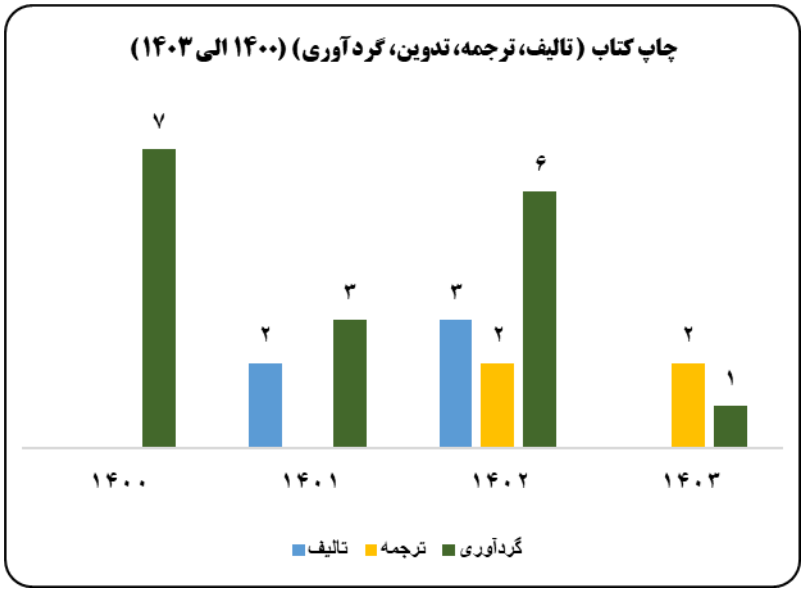

چاپ مجموعه طرح‌های پژوهشی کوتاه مدت سیاستی

ردیف	عنوان	پژوهشگر	ناظر علمی	سال نشر
۱	راهکارهای استفاده بهینه از نخبگان علمی با تاکید بر مهاجرت معکوس نخبگان	غلامرضا ذاکرصالحی	میثم یاری	۱۴۰۱
۲	واکاوی و تبیین شیوه‌های افزایش سهم مهارت در نظام آموزش عالی کشور	احمد سعیدی	علی خیرالدین	۱۴۰۱
۳	خلاهای قانون مالکیت فکری در حوزه حقوق نوآوران، نویسندگان و تولیدکنندگان آثار علمی و هنری	زهرا شاکری	غلامرضا ذاکرصالحی	۱۴۰۱
۴	تدوین مدل جامع تالیف و تدوین کتب درسی دانشگاهی	سیده مریم حسینی لرگانی	کوروش فتحی واجارگاه	۱۴۰۱
۵	پذیرش دانشجوی خارجی: بایدها، نبایدها و پیامدها	مهتاب پورآتشی	عبدالحمید علیزاده	۱۴۰۱
۶	بازتعریف کارکرد اعضای هیات علمی در دوران همه‌گیری با رویکرد انگیزشی و تشویقی و توجه به اعتباربخشی فعالیت‌های اعضای هیات علمی در شرایط آموزش ترکیبی	حمید جاودانی	علی خاکی‌صدیق	۱۴۰۱
۷	تحلیلی بر سطح کفایت سرمایه انسانی پیشرفته و آموزش عالی رایگان	یعقوب انتظاری	رضا منیعی	۱۴۰۱
۸	امکان‌سنجی، الزامات و چالش‌های ارتقاء موسسات آموزش عالی غیردولتی- غیرانتفاعی مجازی به دانشگاه‌های غیردولتی- غیرانتفاعی مجازی ومقایسه تطبیقی با دانشگاه‌های مجازی معتبر بین‌المللی	فرهاد سراجی	سید رسول عمادی	۱۴۰۱
۹	دانشگاه آینده با نگاه به مولفه های دانشگاه هزاره سوم، نسل‌های آینده دانشگاهی	مهتاب پوراتشی	مقصود فراستخواه	۱۴۰۱
۱۰	پردیس‌های خودگردان دانشگاهی اهداف، ضرورت‌ها، چالش‌ها و نگاه آینده	سید اسماعیل موسوی	مریم السادات قریسی	۱۴۰۱
۱۱	انجام پایان نامه و رساله به صورت گروهی: الزامات آموزشی، اداری، انتفاعی، مالی و مالکیتی آن	فرهاد ابراهیم‌آبادی	عنایت عباسی	۱۴۰۱
۱۲	آسیب شناسی لایحه پیشنهادی سنجش و پذیرش دانشجو	سمیه فریدونی	عبدالرسول پورعباس	۱۴۰۱
۱۳	پذیرش اجتماعی سیاست‌های آموزش عالی؛ راهکارها و الزامات شیوه‌های استفاده از ظرفیت رسانه ملی	محمدجواد صالحی	سمیه لیافی	۱۴۰۱
۱۴	بررسی کمی و کیفی با رویکرد آمایش(از دانشگاه‌های موجود در سه شهر انتخابی در هر یک از پنج کشور آمریکا، انگلیس، کانادا، استرالیا و	احمدعلی یزدان پناه	علی شمسی پور	۱۴۰۱

ردیف	عنوان	پژوهشگر	ناظر علمی	سال نشر
	فرانسه)			
۱۵	راهکارهای افزایش خودباوری و هویت مداری دانشجویان بر اساس دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی	فاطمه اعرجی	حمید آقاجانی	۱۴۰۱
۱۶	تحلیل برنامه های توسعه بخش آموزش عالی، تحقیقات و فناوری در برنامه های اول تا ششم	احمدرضا روشن	علی باقر طاهری نیا	۱۴۰۱
۱۷	بررسی الگوی اموزشی رایج به منظور ارائه الگوی آموزشی بومی با نگاهی به رشته های تحصیلی در دوره کارشناسی	اسماعیل شیرعلی	رضا نوروززاده	۱۴۰۱
۱۸	بررسی نظرات دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور در خصوص تدوین برنامه هفتم توسعه عتف	غلامرضا ذاکرصالحی	امیرعلی سیف الدین	۱۴۰۱
۱۹	شیوه های قانونی و انگیزشی برای انجام امور علمی و فناوری نوآوری به صورت گروهی ومشترک	اصغر زمانی	احمدرضا روشن	۱۴۰۱
۲۰	تنوع بخشی به استفاده از خدمات کادر اموزشی	اصغر زمانی	علی خاکی صدیق	۱۴۰۱
۲۱	ساماندهی رشته های مقطع کارشناسی با رویکرد ایجاد واحدهای تخصصی	سیده مریم حسینی لرگانی	احسان جمالی	۱۴۰۲

چاپ مجموعه نشست‌های تخصصی آموزش عالی

ردیف	عنوان	پژوهشگر	دستیار	سال نشر
۱	تحلیل سیاست عمومی، تحلیلی بر "قانون جهش تولید دانش بنیان"	یعقوب انتظارای	-	۱۴۰۱
۲	نظام تامین و تخصیص منابع آموزش عالی در افق برنامه هفتم توسعه: پیشرفت توام با عدالت	غلامرضا ذاکرصالحی	مژگان مهدوی	۱۴۰۱
۳	بررسی سیاست‌های مناسب آموزش عالی در ارتباط با قانون" حمایت از خانواده و جوانی جمعیت" (آسیب‌ها، راهکارها و دلالت‌های پیشنهادی)	سیما بوذری	مریم شهسواری	۱۴۰۱
۴	آموزش عالی آینده را چگونه تصور می‌کنید؟	رضا منیعی	هما فضلی	۱۴۰۱
۵	اشتغال و بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی	محمدجواد صالحی	-	۱۴۰۱
۶	مسئله محورشدن دانشگاه‌ها (آسیب‌ها، راهکارها ودلالت‌های پیشنهادی)	احمدرضا روشن	مژگان مهدوی	۱۴۰۱

ردیف	عنوان	پژوهشگر	دستیار	سال نشر
۷	هدایت جریان رشد و جهش علمی کشور	احمدعلی یزدان پناه	فاطمه عظامی	۱۴۰۱
۸	بررسی و تحلیل تقاضای ورود به آموزش عالی و جهت‌گیری‌های آینده	رضا منیعی	فاتح مرادی نیاز	۱۴۰۱
۹	سهامداری دانشگاه‌ها در صنایع و معادن آری یا نه؟	غلامرضا ذاکرصالحی	-	۱۴۰۱
۱۰	آینده دانشگاه ایرانی و مساله آزاداندیشی	رضا منیعی	هما فضلی	۱۴۰۲

چاپ مجموعه میزهای پژوهشی

ردیف	عنوان	مدیر میز	اعضا میز	سال چاپ
۱	راهنمایی برای شیوه جاری‌سازی آموزش ترکیبی در دانشگاه‌ها	زهرا رشیدی	فرهاد ابراهیم‌آبادی، فاطمه زهرا احمدی، مریم برادران، محمدجوادی‌پور، سیده مریم حسینی لرگانی، کیوان صالحی، زهرانیکنام	۱۴۰۲

چاپ پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان (پسند)

ردیف	عنوان	پژوهشگر	سال چاپ
۱	رضایت شغلی یاوران علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی کشور (شماره۱)	علی شهدادی	۱۴۰۲
۲	رضایت شغلی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی تابع وزارت عتف (شماره ۳)	علی شهدادی	۱۴۰۳
۳	دغدغه ها، نگرش ها و رفتارهای دانشجویان دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور (شماره ۴)	علی شهدادی	۱۴۰۳

چاپ نشریات مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

ردیف	عنوان	شماره پیاپی	دوره/سال	شماره	سال نشر
۱	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۰۱	۲۷	۳	۱۴۰۰
۲	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۰۲	۲۷	۴	۱۴۰۰
۳	فصلنامه اقتصاد توسعه دانش بنیان	۱	۱	۱	۱۴۰۰
۴	فصلنامه اقتصاد توسعه دانش بنیان	۲	۱	۲	۱۴۰۰
۵	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۰۳	۲۸	۱	۱۴۰۱
۶	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۰۴	۲۸	۲	۱۴۰۱
۷	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۰۵	۲۸	۳	۱۴۰۱

ردیف	عنوان	شماره پیاپی	دوره/سال	شماره	سال نشر
۸	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۰۶	۲۸	۴	۱۴۰۱
۹	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (الکترونیکی)	۱۰۷	۲۹	۱	۱۴۰۲
۱۰	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (الکترونیکی)	۱۰۸	۲۹	۲	۱۴۰۲
۱۱	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (الکترونیکی)	۱۰۹	۲۹	۳	۱۴۰۲
۱۲	فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (الکترونیکی)	۱۱۰	۲۹	۴	۱۴۰۲

چاپ مستندات موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

ردیف	عنوان	پدیدآور	سال نشر
۱	مجموعه خلاصه طرح‌های پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی (۱۳۹۲ تا آبان ۱۴۰۰)	شادی روحانی	۱۴۰۰
۲	گزارش عملکرد سال ۱۴۰۰ موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۱
۳	گزارش عملکرد صدروزه موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (۱۴۰۰/۰۹/۲۰ الی ۱۴۰۰/۱۲/۲۹)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۱
۴	گزارش عملکرد معاونت توسعه مدیریت و منابع موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۵	سومین برنامه راهبردی موسسه پژوهش و برنامه ریزی اموزش عالی (۰۶-۱۴۰۲)	سیدهادی مرجائی- شادی روحانی	۱۴۰۲
۶	دسته بندی موضوعی مطالعات آموزش عالی از سال ۱۳۹۲ تا آذر ۱۴۰۲	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۷	صفیر تحول در رویکردها و فرایندها، گزارش عملکرد ۱۵ ماهه موسسه آذر ماه ۱۴۰۰- اسفند ماه ۱۴۰۱	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۸	فرم‌های بیان مسئله و راه‌حل پیشنهادی جهت ارائه به دبیر محترم شورای عالی اقلاب فرهنگی	دبیرخانه مجمع	۱۴۰۲
۹	انتشارات موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	فریده جعفری	۱۴۰۲
۱۰	آیین نامه تالیف و انتشارکتاب‌های درسی دانشگاهی	سیده مریم حسینی لرگانی، سید اسماعیل موسوی	۱۴۰۲
۱۱	کنگره ملی آموزش هدفمند، مهارتی ونیازمحور، بازتاب رسانه‌ای	کمیته اطلاع‌رسانی کنگره	۱۴۰۲
۱۲	مطالعات پشتیبان برنامه هفتم پیشرفت در بخش علوم، تحقیقات و فناوری	غلامرضا ذاکرصالحی	۱۴۰۳
۱۳	گزارش عملکرد معاونت توسعه مدیریت و منابع	معاونت توسعه مدیریت و منابع	۱۴۰۳

- مستندات فاقد شابک، فیپا، .... و قوانین چاپ و نشر وزارت ارشاد هستند.

چاپ بروشورهای موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

ردیف	عنوان	پدیدآور	سال نشر
۱	پژوهش مأموریت‌گرا و مسئله محور (برای اولین بار)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۱
۲	گزارش‌های مدیریتی؛ ایده پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی (ازما)	دبیرخانه کارگروه ازما	۱۴۰۲
۳	واحد پایش و سنجش نگرش دانشگاهیان (پسند)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۴	شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۵	عملکرد موسسه در یک نگاه ۱۴۰۲-۱۴۰۰	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۶	زنان در آموزش عالی ایران: از محرومیت تا سبقت سری اول/گزارش۱۰۳	گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات	۱۴۰۲
۷	زنان هیات علمی، قبل و بعد از انقلاب اسلامی!از محرومیت تا نقش‌آفرینی موثر سری اول/ گزارش ۱۰۵	گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات	۱۴۰۲
۸	درباره نشریه اقتصاد توسعه دانش بنیان	دفتر فصلنامه	۱۴۰۲
۹	گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات	گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات	۱۴۰۲
۱۰	گروه اقتصاد آموزش عالی و بررسی‌های نیروی انسانی	گروه اقتصاد آموزش عالی و بررسی‌های نیروی انسانی	۱۴۰۲
۱۱	معرفی فعالیت‌های گروه مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی ۱۴۰۲-۱۳۹۰	گروه مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۲	گروه نوآوری آموزشی و درسی	گروه نوآوری آموزشی و درسی	۱۴۰۲
۱۳	گروه برنامه‌ریزی و توسعه آموزش عالی	گروه برنامه‌ریزی و توسعه آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۴	گروه مطالعات مدیریت آموزش عالی	گروه مطالعات مدیریت آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۵	گروه آینده‌پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی	گروه آینده‌پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۶	آمار آموزش عالی ایران در یک نگاه سال تحصیلی ۰۱-۱۴۰۰	گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات	۱۴۰۲
۱۷	بیست و چهارمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری و فن بازار	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۱۸	میزهای پژوهشی (برای اولین بار)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و	۱۴۰۲

ردیف	عنوان	پدیدآور	سال نشر
		برنامه ریزی آموزش عالی	
۱۹	مجموعه نشست‌های تخصصی (برای اولین بار)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۲۰	طرح‌های پژوهشی موظف مصوب سال ۱۴۰۲ اعضای هیأت علمی مؤسسه مبتنی بر اولویت‌های وزارت علوم و مأموریت مؤسسه (برای اولین بار)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲
۲۱	مجموعه طرح‌های پژوهشی کوتاه مدت سیاستی (مسائل ارجاعی از وزارت علوم) (برای اولین بار)	معاونت پژوهشی موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۱۴۰۲

عملکرد موسسه در نمایشگاه کتاب در مقایسه با سه سال قبل

نوع فعالیت	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳
تعداد فروش کتاب (حضوری)	۰	۱۰۰	۱۶۲	۲۰۴
تعداد فروش کتاب (مجازی) دو نمایشگاه	۶۵ ۱۷۰	۱۴۳	۱۵۹	۱۴۱
جمع تعداد فروش کتاب (حضوری و مجازی)	۲۳۵ جلد	۲۴۳ جلد	۳۲۱	۳۴۵
مبلغ فروش کتاب (حضوری)	۰	۵۰.۲۵۷.۵۴۸	۱۰۰.۵۳۶.۲۵۰	۱۴۶.۲۳۲.۵۰۰
مبلغ فروش کتاب (مجازی) دو نمایشگاه	۲۱.۱۸۰.۰۸۰ ۴۷.۰۰۵.۶۰۰	۸۰.۳۳۱.۷۱۴	۱۴۳.۰۶۳.۴۸۷	۱۶۹.۴۹۲.۹۵۰
جمع مبلغ فروش کتاب (حضوری و مجازی)	۶۸.۱۸۵.۶۸۰	۱۳۰.۵۸۹.۲۶۲	۲۴۳.۵۹۹.۷۳۰	۳۱۵.۷۲۵.۴۵۰
تعداد نسخ خریداری شده	۶۵	۳۳	۶۸	۲۶
مبلغ خرید کتاب	۴۲.۵۰۰.۰۰۰	۴۷.۸۷۶.۴۹۲	۸۹.۲۰۸.۰۰۱	۴۰.۷۶۱.۰۰۰

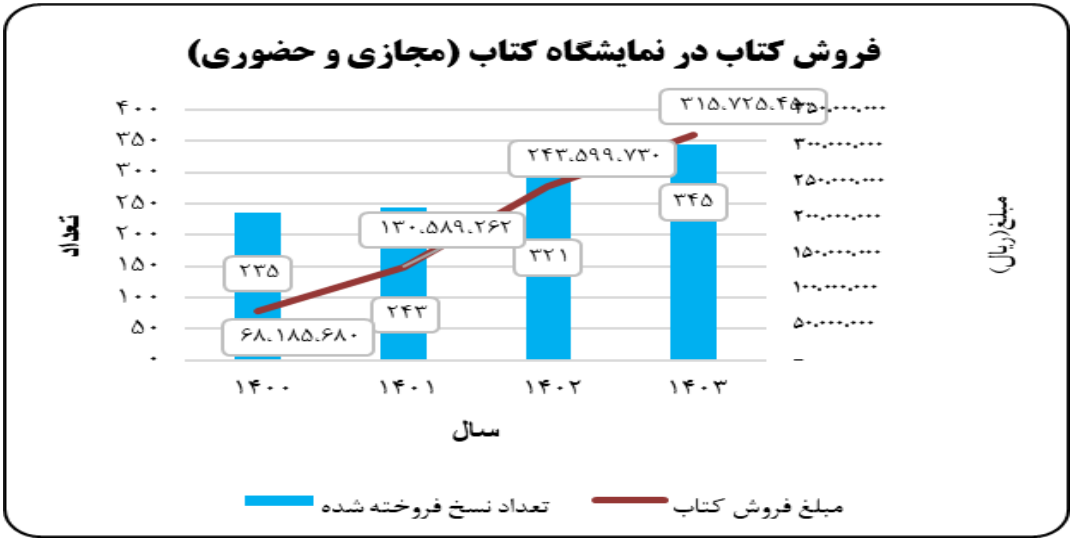
فروش کتاب در نمایشگاه کتاب (مجازی و حضوری)
تعداد
مبلغ(ریال)
۲۳۵
۲۴۳
۳۲۱
۳۴۵
۶۸،۱۸۵،۶۸۰
۱۳۰،۵۸۹،۲۶۲
۲۴۳،۵۹۹،۷۳۰
۳۱۵،۷۲۵،۴۴۰
۱۴۰۰
۱۴۰۱
۱۴۰۲
۱۴۰۳
سال
تعداد نسخ فروخته شده
مبلغ فروش کتاب

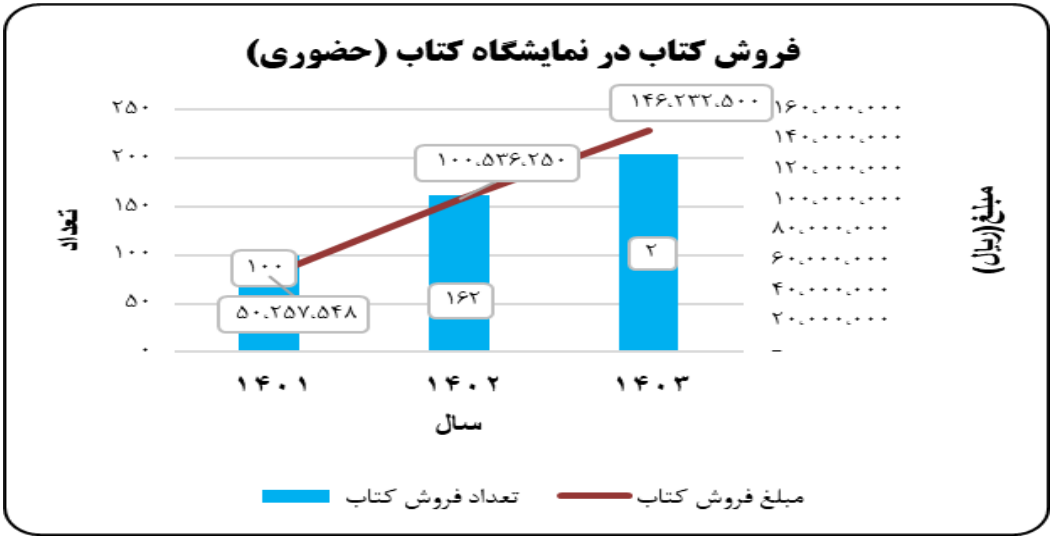
فروش کتاب در نمایشگاه کتاب (حضوری)
تعداد
مبلغ(ریال)
۱۰۰
۱۶۲
۲
۵۰،۲۵۷،۵۴۸
۱۰۰،۵۳۶،۲۵۰
۱۴۶،۲۳۲،۵۰۰
۱۴۰۱
۱۴۰۲
۱۴۰۳
سال
تعداد فروش کتاب
مبلغ فروش کتاب

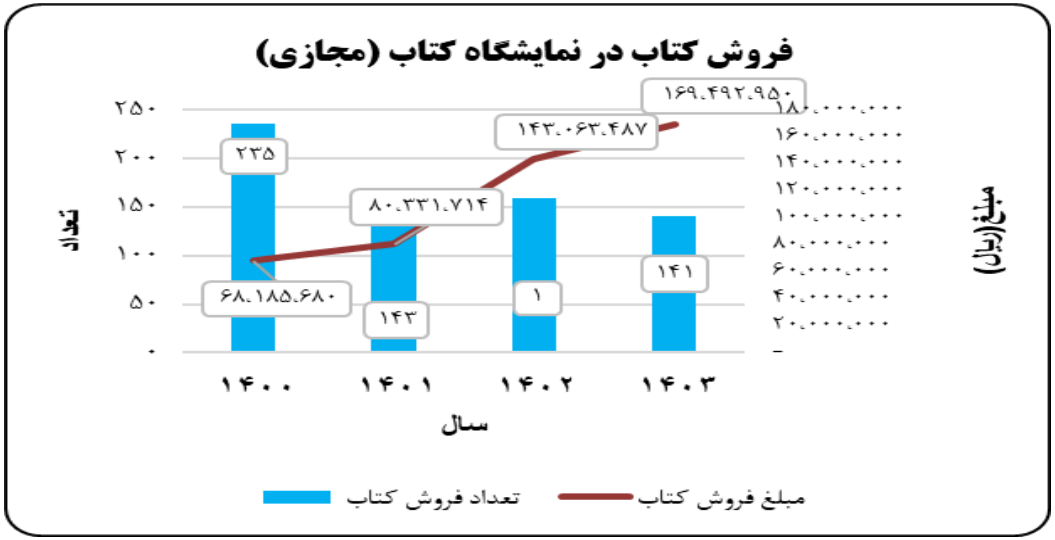

سال ۱۴۰۰ دو نمایشگاه مجازی برگزار گردید

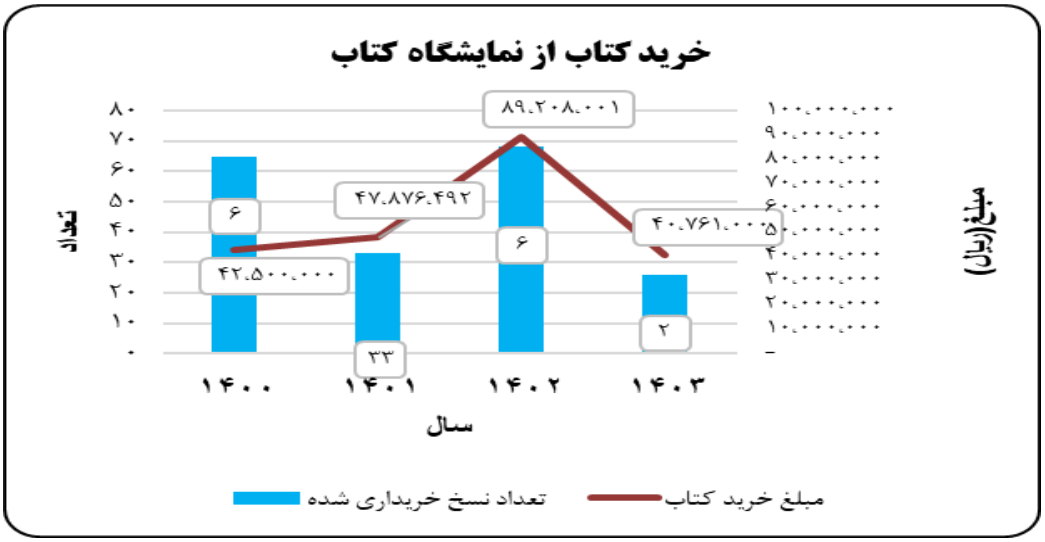

انتشار کتاب آمار آموزش عالی

نقش و جایگاه آمار در امر سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظام تصمیم‌گیری بر کسی پوشیده نیست، به‌طوری‌که توسعه کشورها با توسعه نظام‌های آماری آن‌ها گره خورده است. اهمیت آمار و اطلاعات به حدی است که آن را زیربنای برنامه‌ریزی به شمار می‌آورند و ایجاد و توسعه نظام‌های آماری کارآمد و مؤثر را از الزامات اولیه و ضروری در برنامه‌ریزی می‌دانند.

از جمله وظایف و اختیارات مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، ایجاد و مدیریت پایگاه اطلاعات آموزش‌عالی، جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آن‌ها و تهیه گزارش‌های آماری است.

در این راستا گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات هر ساله سالنامه ملی آمار آموزش عالی ایران را در قالب ۶ فصل شامل آمار ثبت‌نام شدگان، دانشجویان، دانش‌آموختگان، آموزشگران دانشگاهی، کارکنان غیرآموزشی و آمارهای مقایسه‌ای تدوین و به چاپ می‌رساند.

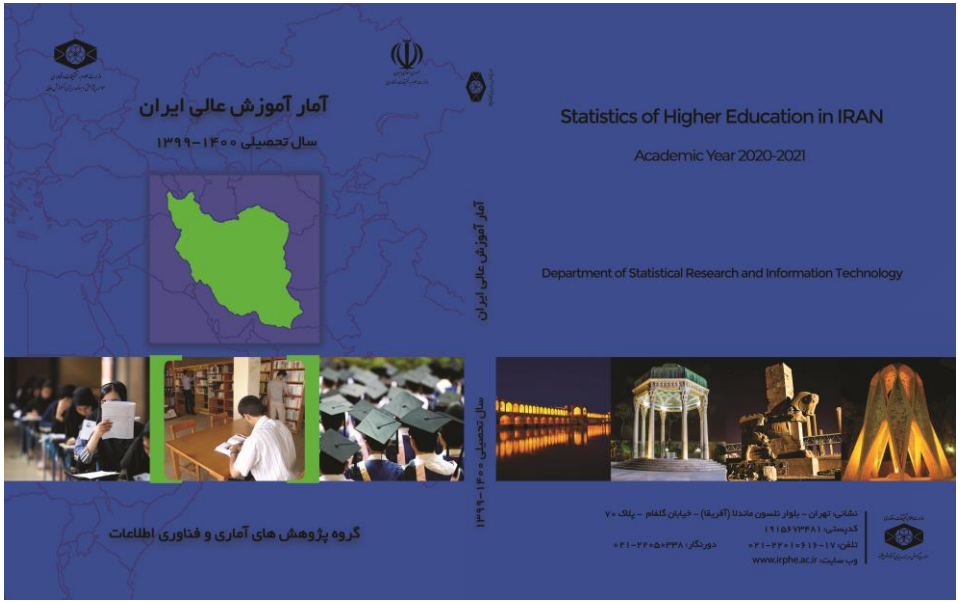

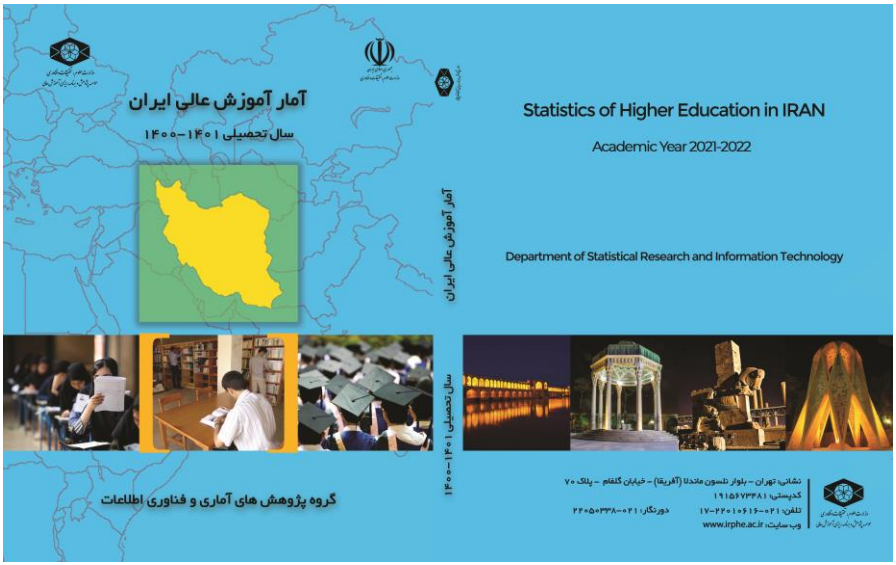
آمار آموزش عالی ایران
سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰
گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات
Statistics of Higher Education in IRAN
Academic Year 2021-2022
Department of Statistical Research and Information Technology
آمار آموزش عالی ایران
سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰
نشانی: تهران - بلوار نلسون ماندلا (آفریقا) - خیابان گلفام - پلاک ۷۰
کدپستی: ۱۹۱۵۶۷۳۴۸۱
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۹۱۶-۰۲۱
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸-۰۲۱
وب سایت: www.irphe.ac.ir

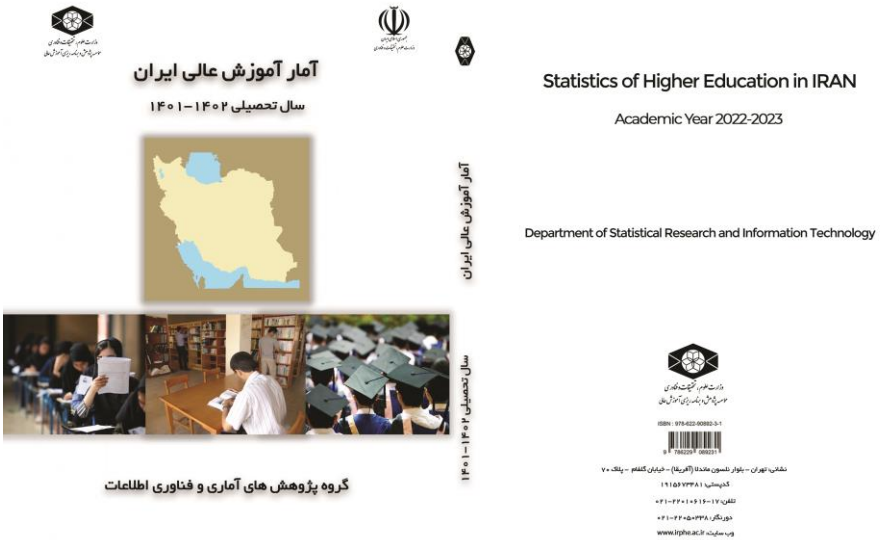
آمار آموزش عالی ایران
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱
گروه پژوهش های آماری و فناوری اطلاعات
Statistics of Higher Education in IRAN
Academic Year 2022-2023
Department of Statistical Research and Information Technology
آمار آموزش عالی ایران
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱
ISBN: 978-622-90902-3-1
نشانی: تهران - بلوار نلسون ماندلا (آفریقا) - خیابان گلفام - پلاک ۷۰
کدپستی: ۱۹۱۵۶۷۳۴۸۱
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۹۱۶-۰۲۱
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸-۰۲۱
وب سایت: www.irphe.ac.ir

انتشار کتاب رصد اشتغال دانش‌آموختگان

یکی از اهداف اسناد بالادستی کشور از جمله برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، تنظیم رابطهٔ متقابل تحصیل با اشتغال و متناسب‌سازی سطوح و رشته‌های تحصیلی با دانش و مهارت مورد نیاز مشاغل است که برای تحقق آن، ایجاد نظام مستمر ارزیابی و توسعهٔ منابع انسانی کشور، به عنوان یکی از ارکان اصلی و مهم توسعهٔ پایدار و توسعهٔ مبتنی بر دانش ضروری تشخیص داده شد و مهم‌ترین بخش یا زیرمجموعه این نظام ارزیابی، جمع‌آوری و تولید داده‌های آماری مستمر از وضعیت منابع انسانی است. به همین منظور پیمایش وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان ضروری تشخیص داده شد. به این ترتیب برای نیل به هدف توسعه اشتغال و راهبرد اساسی تناسب اشتغال و تحصیل، سیاست استفاده از نظام یکپارچه جمع‌آوری، پردازش و نشر مستمر اطلاعات بازار کار در برنامه ششم توسعه لحاظ شد که برای تحقق این سیاست، اقدام اساسی طراحی و استقرار نظام جامع پیگیری وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان در دستور کار برنامه قرار گرفت.

از آنجا که موضوع اشتغال دانش‌آموختگان و مسائل بازار کار از موضوعات تخصصی پژوهشی مؤسسه در دهه‌های قبل بوده و به‌جرأت می‌توان گفت که چالش‌های کنونی بازار کار متخصصان در مطالعات یک الی دو دهه قبل مؤسسه بررسی و پیامدهای برخی روندهای شکل گرفته هشدار داده شده بود، اجرای طرح مطالعاتی تدوین الگوی ثبتی و پیمایشی رصد دانش‌آموختگان در بازار کار در سال ۱۳۹۴ در مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی آغاز و نتایج آن در پاییز سال ۱۳۹۶ منتشر شد. با استقبال مخاطبان، ذی‌نفعان و نهادهای مرتبط با موضوع رصد اشتغال از الگو و نتایج رصد، انجام مستمر آن در قالب ردیابی وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان از طریق سامانه‌های ملی کشور که یکی از زیر پروژه‌های «آموزش عالی مهارتی و نظام صلاحیت حرفه‌ای» از مجموعه طرح‌های اقتصاد مقاومتی است در دستور کار مؤسسه قرار گرفت.

در این ابلاغ، ۵ اقدام در دستور کار مؤسسه قرار گرفت که عبارتند از:

۱. ارائه مشاوره به دانشگاه‌ها از طریق برگزاری جلسات مشترک و کارگاه‌های آموزشی جهت انجام مناسب پایش اشتغال

۲. بررسی وضعیت رصد اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی در کشورهای دنیا (کشورهای منتخب) و کاربردهای آن

۳. پیمایش و تحلیل آماری جامع از وضعیت جاری اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی (به کمک اطلاعات از سازمان تأمین اجتماعی و دیگر سازمان‌های مربوطه)

۴. مقایسه نتایج پیمایش آن مؤسسه با آمار دریافت شده از دانشگاه‌ها و تجزیه و تحلیل تفاوت‌ها
۵. ارائه پیشنهادات علمی به منظور بالا بردن کیفیت و دقت رصد اشتغال دانش‌آموختگان توسط دانشگاه‌ها و مراکز آموزش‌عالی

اجرایی شدن بند سوم ابلاغ فوق، مستلزم جلب همکاری مسئولان محترم وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده در پایگاه رفاه ایرانیان بود. نتایج فعالیت‌های انجام شده در موارد فوق در قالب گزارش‌های متعددی به ذی نفعان وزارت عتف و سایر نهادها ارسال شده است و با توجه به تأکید بر لزوم استمرار فعالیت‌ها و انتشار نتایج رصد ثبتی وضعیت اشتغال در پایگاه‌های ملّی، به‌طور سالیانه، مقرر شد سالنامه آماری از وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان بطور منظم تهیه و منتشر می‌شود. سپس بدین منظور در طی سه سال اخیر دو جلد از گزارش رصد اشغال (۹۶-۱۳۹۵ و ۹۷-۱۳۹۶) منتشر شده و گزارش‌های مربوط به سال‌های (۹۸-۱۳۹۷ الی ۴۰۱-۱۴۰۰) در دست چاپ است.

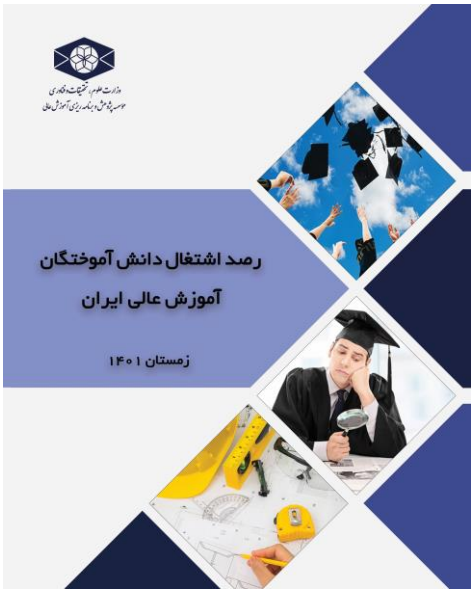

فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان کانون تفکر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۷۰ تأسیس شده است. یکی از مأموریتهای اصلی این مؤسسه انتشار آخرین یافته‌های علمی در زمینه برنامه‌ریزی، دانش آموزش عالی و توسعه دانش های مرتبط با آن است. در اجرای این مأموریت، مؤسسه از همان سال های اول تأسیس به‌منظور ایجاد رابطه علمی با اندیشمندان، متخصصان، صاحبنظران و مسئولان اجرایی کشور و اشاعه نتایج مطالعات و تحقیقات پژوهشگران و برنامه‌ریزان در امر آموزش عالی، به انتشار فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش‌عالی مبادرت ورزیده است. در تاریخ ۱۳۷۱/۸/۲۵ پروانه انتشار این فصلنامه با روش علمی– پژوهشی به زبان فارسی و انگلیسی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ثبت و صادر شده است. همچنین چاپ و انتشار این فصلنامه در سال ۱۳۷۱ از سوی کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تأیید شد. اولین شماره فصلنامه در بهار ۱۳۷۲ منتشر شده و تاکنون **۱۱۱** شماره به صورت پیاپی انتشار یافته است.

اهداف فصلنامه

- گسترش مرزهای دانش برنامه‌ریزی آموزش‌عالی درحوزه‌های نظری و کاربردی
- بررسی موضوعات و چالشهای نظام آموزش‌عالی کشور و ارائه راه‌کارها و راه‌حلهای مناسب

- نشر نظریه‌ها، یافته‌ها، الگوها و دستاوردهای نظری و کاربردی در زمینهٔ دانشهای مرتبط با آموزش‌عالی برپایهٔ روشهای پژوهشی معتبر
- توسعه شبکه تعاملی میان محققان داخل و خارج از کشور

موضوعات مقاله‌های فصلنامه

- رسالت ها، هدف ها و سیاست های آموزش عالی
- سیاست پژوهی علم و فناوری
- توانایی‌ها، فعالیت ها و عملکرد آموزشی، پژوهشی و خدماتی اعضای هیئت علمی
- مدیریت نظام آموزش عالی
- نظام ارزیابی در آموزش عالی
- رابطهٔ آموزش عالی با بازارکار و توسعه کارآفرینی
- ساختار سازمانی و تشکیلاتی نظام آموزش عالی
- دوره‌های آموزشی و ارتباط آن با دوره‌های پیش از دانشگاه
- روش های تأمین و مدیریت منابع مالی در نظام آموزش عالی
- مطالعهٔ تطبیقی نظام آموزش عالی
- مطالعه در باره مسائل دانشجویی و دانش‌آموختگان
- نظام برنامه‌ریزی توسعهٔ آموزش عالی برنامه‌های درسی آموزش عالی
- شیوه‌های آموزشی در آموزش عالی
- جهانی شوندگی و آموزش عالی
- نظام تضمین کیفیت در آموزش عالی
- تغییرات، تحولات و نوآوری ها در آموزش عالی
- آینده‌اندیشی در آموزش عالی
- شکوفاسازی استعدادهای درخشان در آموزش عالی
- بررسی ابعاد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آموزش عالی

تعداد فصلنامه های چاپ شده در سه سال اخیر

از سال ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۰ با سردبیری آقای دکتر مقصود فراستخواه و مدیریت داخلی خانم دکتر زهرا رشیدی تعداد چهار شماره از فصلنامه در هر سال (۹۵ تا ۱۰۲) چاپ شده است.

در سال ۱۴۰۱ با سردبیری آقای دکتر مقصود فراستخواه و مدیریت داخلی آقای دکتر سید اسماعیل موسوی تعداد چهار شماره از فصلنامه در هر سال (۱۰۳ تا ۱۰۶) چاپ شده است.

در سال ۱۴۰۲ با سردبیری خانم دکتر سیده مریم حسینی لرگانی و مدیریت داخلی آقای دکتر سید اسماعیل موسوی تعداد چهار شماره از فصلنامه در هر سال (۱۰۷ تا ۱۱۰) چاپ شده است.

در سال ۱۴۰۳ با سردبیری خانم دکتر سیده مریم حسینی لرگانی فصلنامه شماره ۱۱۱ (بهار) چاپ شده و شماره ۱۱۲ (تابستان) در سایت فصلنامه بارگذاری شد.

امور اجرایی فصلنامه

سیستم دریافت و بررسی مقالات در دفتر فصلنامه از ابتدای شروع انتشار فصلنامه تا سال ۱۳۸۰ بر اساس روشهای سنتی و مبتنی بر ارسال از طریق پست و تحویل حضوری بود. در سال ۱۳۹۳ با برقراری و ایجاد دو پست الکترونیکی برای فصلنامه، این سیستم به عنوان ابزاری جدید در کنار روشهای سنتی برای دریافت و داوری مقاله‌ها به کار گرفته شد. از سال ۱۳۸۷ با انعقاد قرارداد خدمات کامپیوتری با شرکت یکتا وب افزار شرق و ایجاد پایگاهی برای فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، دریافت، بررسی و داوری مقالات از طریق سایت فصلنامه انجام می شود. از سال ۱۴۰۱ پایگاه فصلنامه ازیکتا وب تغییر کرد و به سیناوب انتقال یافت.

در دوران پاندمی کووید ۱۹ قرار شد که ویژه نامه ای با عنوان "کرونا و آموزش عالی " چاپ شود. به همین منظور فراخوانی داده شد و از تاریخ ۹۹/۶/۱ تا ۱۴۰۰/۲/۳۰، تعداد ۴۹ مقاله در این خصوص ارسال شد که پس از بررسی و داوری آنها ۸ مقاله برای چاپ پذیرفته شد. مقرر شد با هماهنگی کمیسیون نشریات وزارت علوم این ویژه نامه چاپ و منتشر شود که موافقت نشد. از آنجایی که برای مقالات تأیید شده نامه پذیرش مقاله صادر شده بود، ازاین رو تصمیم گرفته شد که این ۸ مقاله به طور متناوب در شماره های عادی فصلنامه گنجانده شود. بنابراین تا کنون در هر شماره دو مقاله درباره موضوع کرونا قرار داده شده درمجموع ۹ مقاله در شماره های مورد اشاره چاپ شد (شماره های ۱۰۴ تا ۱۰۷، تابستان، پاییز و زمستان ۱۴۰۱ و بهار ۱۴۰۲). شایان ذکر است مقالات با موضوع کرونا با توجه به فراخوان داده

شده تمام شده است. اگر مقاله ای با موضوع کرونا ارسال می شود، به فراخوان مربوط نمی شود و جزو مقالات عادی ارسالی به فصلنامه است.

وضعیت مقالات رسیده در سه سال گذشته

در ادامه وضعیت مقالات دریافتی و موضوعات آنها از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ ارائه شده است.

جدول ۱- نسبت مقاله‌های رسیده به مقالات پذیرفته و مقالات رد شده در سال ۱۴۰۰

مقالات رسیده		مقالات پذیرفته شده	کل مقالات رد شده
تعداد	۲۳۴	۳۰	۲۰۴
درصد	۱۰۰	۱۲/۸۲	۸۷/۱۷

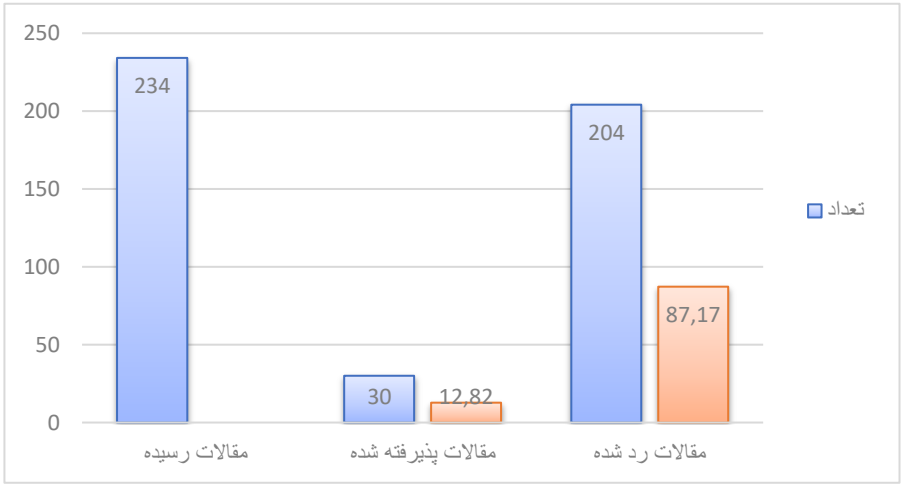

نمودار ۱- نسبت مقاله‌های رسیده به مقالات پذیرفته و مقالات رد شده در سال ۱۴۰۰

جدول ۲- توزیع نوع شناسی موضوعات مقاله‌های رسیده در سال ۱۴۰۰

مقاله های رسیده		ارزیابی	اقتصاد آموزش عالی	آموزش عالی الکترونیکی	آموزش عالی و کارآفرینی	برنامه ریزی درسی و آموزشی	جامعه شناسی	سرمایه اجتماعی و فرهنگ دانشگاهی	مباحث روانشناسی و علوم تربیتی در آموزش عالی	مدیریت آموزش عالی	مطالعات تطبیقی در آموزش عالی	سایر
تعداد	۲۳۴	۱۱	۷	۱۸	۲۱	۲۵	۱۱	۴	۱۷	۸۳	۸	۲۹
درصد	۱۰۰	۴/۷۰	۲/۹۹	۷/۶۹	۸/۹۷	۱۰/۶۸	۴/۷۰	۱/۷۰	۷/۲۶	۳۵/۴۷	۳/۴۱	۱۲/۳۹

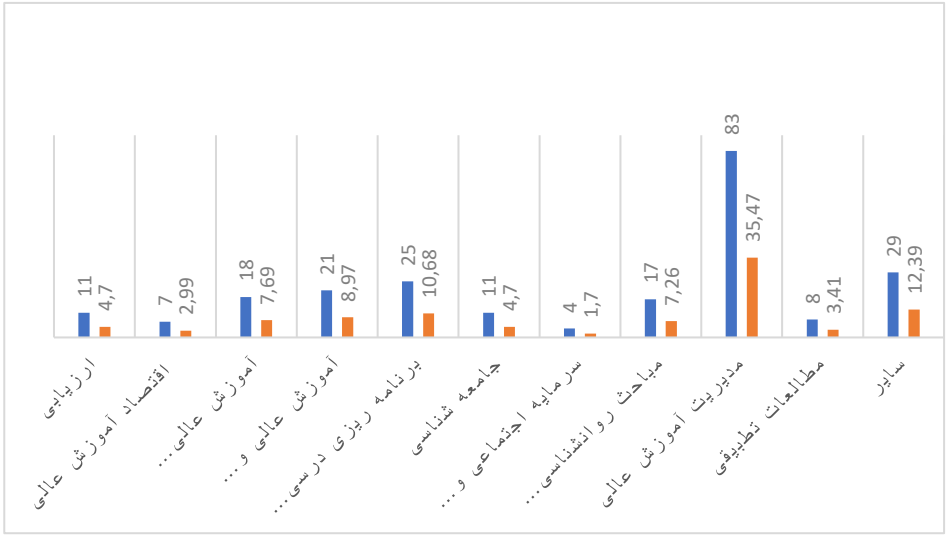

نمودار ۲- نوع شناسی موضوعات مقالات رسیده در سال ۱۴۰۰

جدول ۳- نسبت مقاله‌های رسیده به مقالات پذیرفته و مقالات رد شده در سال ۱۴۰۱

مقالات رسیده		مقالات پذیرفته شده	کل مقالات رد شده
تعداد	۱۷۱	۱۹	۱۵۲
درصد	۱۰۰	۱۱/۱۱	۸۸/۸۸

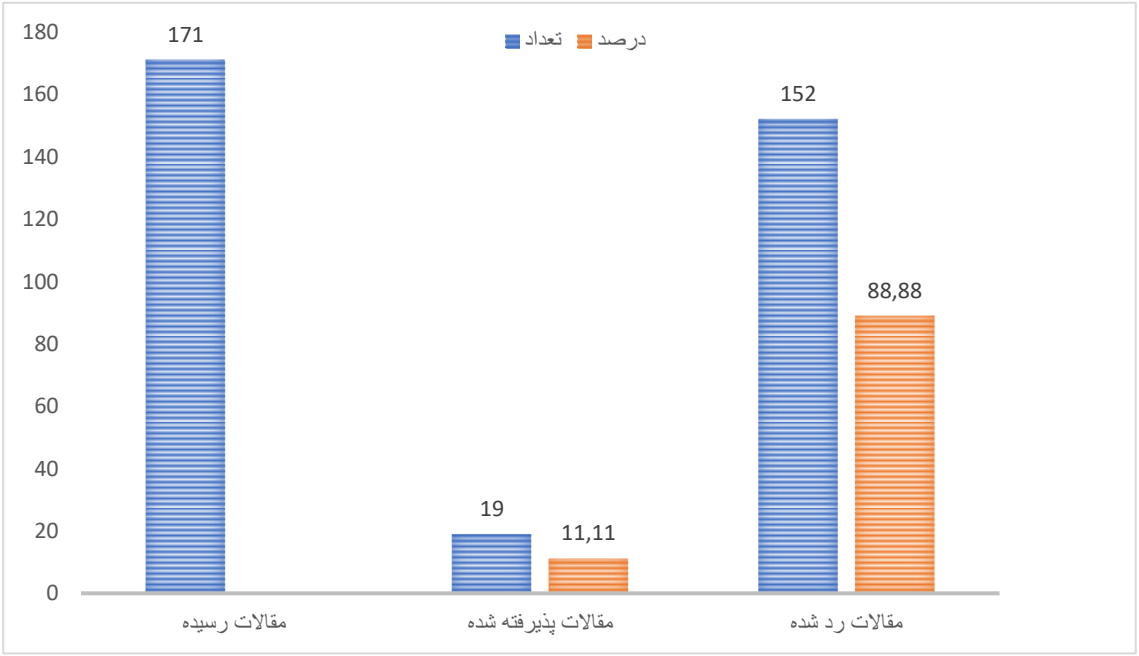

نمودار ۳- نوع شناسی موضوعات مقالات رسیده در سال ۱۴۰۱

جدول ۴- توزیع نوع شناسی موضوعات مقاله‌های رسیده در سال ۱۴۰۱

مقاله های رسیده	ارزیابی	اقتصاد آموزش عالی	آموزش عالی الکترونیکی	آموزش عالی و کارآفرینی	برنامه ریزی درسی و آموزشی	جامعه شناسی	سرمایه اجتماعی و فرهنگ دانشگاهی	روانشناسی و علوم تربیتی	مدیریت آموزش عالی	مطالعات تطبیقی	سایر
تعداد	۱۱	۵	۱۳	۱۶	۳۴	۷	۲	۱۴	۳۸	۵	۲۵
درصد	۶/۴۳	۲/۹۲	۷/۶۰	۹/۳۵	۱۹/۸۸	۴/۰۹	۱/۱۶	۸/۱۸	۲۲/۲۲	۲/۹۲	۱۴/۶۱

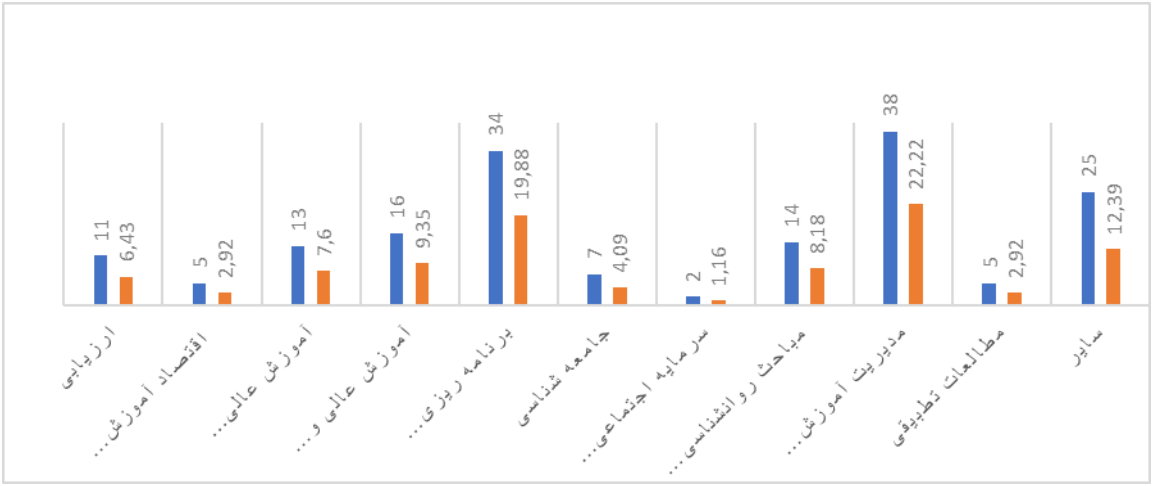

نمودار ۴- نوع شناسی موضوعات مقالات رسیده در سال ۱۴۰۱

جدول ۵- نسبت مقاله‌های رسیده به مقالات پذیرفته و مقالات رد شده در سال ۱۴۰۲

مقالات رسیده		مقالات پذیرفته شده	کل مقالات رد شده	مقالات در دست داوری	مقالات در دست اصلاحات
تعداد	۱۴۶	۲۰	۱۰۹	۱۳	۴
درصد	۱۰۰	۱۳/۶۹	۷۴/۶۵	۸/۹۰	۲/۷۳

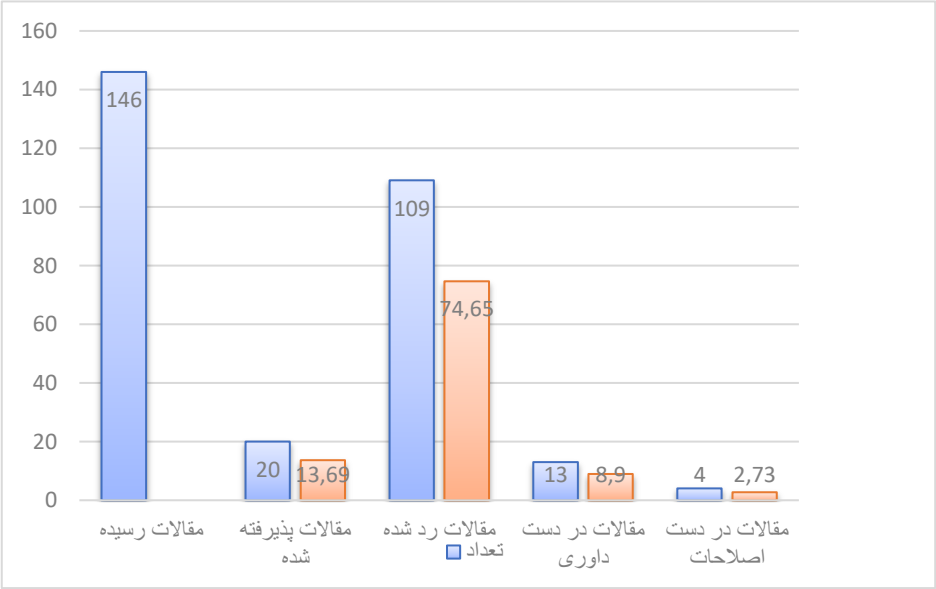

نمودار ۵- نسبت مقاله‌های رسیده به مقالات پذیرفته و مقالات رد شده در سال ۱۴۰۲

جدول ۶- توزیع نوع شناسی موضوعات مقاله‌های رسیده در سال ۱۴۰۲

مقاله های رسیده		ارزیابی	اقتصاد آموزش عالی	آموزش عالی الکترونیکی	آموزش عالی و کارآفرینی	برنامه ریزی درسی و آموزشی	جامعه شناسی	سرمایه اجتماعی و فرهنگ دانشگاهی	مباحث روانشناسی و علوم تربیتی در آموزش عالی	مدیریت آموزش عالی	مطالعات تطبیقی در آموزش عالی	سایر
تعداد	۱۰۷	۱۱	۲	۷	۸	۳۰	۴	۳	۷	۲۳	۴	۸
درصد	۱۰۰	۱۰/۲۸	۱/۸۶	۶/۵۴	۷/۴۷	۲۸/۰۳	۳/۷۳	۲/۸۰	۶/۵۴	۲۱/۴۹	۳/۷۳	۷/۴۷

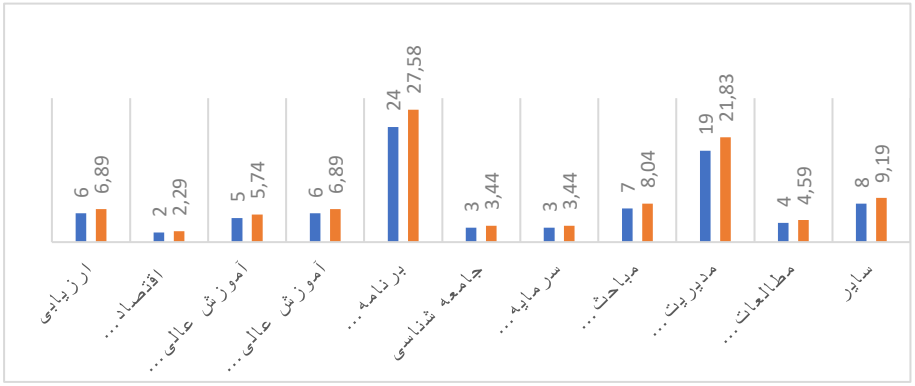

نمودار ۶- نوع شناسی موضوعات مقالات رسیده در سال ۱۴۰۲

رتبه بندی نشریات علمی

بر اساس اطلاعات درج شده در سامانه رتبه بندی نشریات علمی، ارزیابی فصلنامه و شاخص ها و امتیازات مربوط به آن در سال های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به شرح زیر است.

جدول ۷- ارزیابی فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی در سال ۱۴۰۰

شاخص	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
انتشار به موقع و ضوابط آیین نامه نشریات	۱۶۰	۱۲۰
داشتن وبگاه استاندارد، زیر ساخت ها و اطلاعات شناسنامه ای نشریه	۱۷۰	۱۷۰
رعایت آیین نگارش، ساختار و کیفیت مقالات	۲۷۰	۲۶۱
رعایت فرایند پذیرش مقالات و داوری تخصصی	۸۰	۴۷/۵
وضعیت نشریه در نمایه های استنادی، تخصصی و اجتماعی	۲۳۰	۹۰
به‌کارگیری مقررات و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری برای رعایت اخلاق علمی نشر و جلوگیری از بروز تخلفات علمی	۹۰	۸۰
جمع امتیاز: ۷۶۸/۵ رتبه: ب		

جدول ۸- ارزیابی فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی در سال ۱۴۰۱

شاخص	حداکثر امتیاز	امتیاز کسب شده
انتشار به موقع و ضوابط آیین نامه نشریات	۱۶۰	۱۴۰
داشتن وبگاه استاندارد، زیر ساخت ها و اطلاعات شناسنامه ای نشریه	۱۷۰	۱۶۵
رعایت آیین نگارش، ساختار و کیفیت مقالات	۲۷۰	۲۶۹
رعایت فرایند پذیرش مقالات و داوری تخصصی	۸۰	۴۷/۵
وضعیت نشریه در نمایه های استنادی، تخصصی و اجتماعی	۲۳۰	۷۵
به‌کارگیری مقررات و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری برای رعایت اخلاق علمی نشر و جلوگیری از بروز تخلفات علمی	۹۰	۸۰
جمع امتیاز: ۷۷۶/۵ رتبه: ب		

توجه: در سال ۱۴۰۲ در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارزیابی نشریات صورت نگرفته است. با توجه به اقدامات صورت گرفته برای ارتقای رتبه فصلنامه مانند عقد تفاهم نامه همکاری با انجمن آموزش عالی ایران و عقد قرارداد با

موسسه ایران مهر به منظور بین المللی سازی فصلنامه، متاسفانه به دلیل عدم ارزیابی تمامی نشریات در سال ۱۴۰۲ توسط وزارت علوم ،تحقیقات و فناوری این مهم تحقق نیافت . شایان ذکر است پس از انجام اقدامات مورد اشاره در بالا هم اکنون فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی از امتیازات لازم را برای کسب رتبه الف برخوردار است.

بین المللی شدن فصلنامه

اولین گام برای بین المللی شدن فصلنامه تهیه چکیده تفصیلی به زبان انگلیسی است که این اقدام در سال ۱۴۰۰ و اولین شماره فصلنامه (بهار ۱۴۰۰) صورت گرفته است. فصلنامه از سال ۱۴۰۱ در پایگاه‌های Google Scholar، ROAD، Crossref و Publons نمایه شده است و نیز در شبکه های اجتماعی Linkedin و Academia.edu عضویت دارد. این فصلنامه در تاریخ ۱۴۰۳/۵/۲ موفق به ثبت نهایی در پایگاه بین‌المللی دوآج شد و از این پس تمام مقالات آن در این پایگاه به نشانی https://doaj.org/toc/2717-22201 نمایه می‌شود. شایان ذکر است که سایر اقدامات از قبیل نمایه شدن فصلنامه در Scopus و Research Gate در حال اجرا است.

بعد از دریافت حکم سردبیری سرکار خانم دکتر سیده مریم حسینی لرگانی در تاریخ ۱۴۰۲/۵/۲۲ و شروع مسئولیت، برنامه ها و اقدامات برای ارتقای فصلنامه، به روز رسانی چاپ فصلنامه، کسب رتبه الف در ارزیابی نشریات در کمیسیون نشریات وزارت علوم و بین المللی سازی فصلنامه بوده است.

به روز رسانی فصلنامه: برای به روز رسانی چاپ فصلنامه تلاش هایی صورت گرفت که شامل موارد زیر است:

۱. **بررسی مقالات رسیده:** از تاریخ ۱۴۰۲/۵/۲۴ تا ۱۴۰۳/۳/۲۲ تعداد **۱۱۴** مقاله دریافت شد. از این تعداد ۹۸ مقاله برای داوری به داوران ارسال و۱۶ مقاله نیز به دلیل عدم ارتباط با موضوع فصلنامه، تکراری بودن و ... رد شد. از مقالات ارسال شده به داوران، ۵۱ مقاله رد شده است. ۱۳ مقاله پذیرفته شده است. ۶ مقاله در دست داوری نهایی است. ۳ مقاله در دست اصلاحات است. ۲۵ مقاله نیز در دست داوری است. به منظور کاهش زمان داوری مقالات، مقالات رسیده طی دو یا سه روز تعیین تکلیف می شوند. همچنین بانک داوران تقویت شد و حدودا تعداد ۳۰ تا ۴۰ داور جدید معرفی شدند تا زمان داوری مقاله کوتاه تر شود.

۲. **فصلنامه های چاپ شده:** برای به روز رسانی چاپ فصلنامه تلاش هایی صورت گرفت. تعداد ۴ فصلنامه شامل تابستان، پاییز و زمستان ۱۴۰۲ و بهار ۱۴۰۳ چاپ و منتشر شده است. فصلنامه تابستان ۱۴۰۳ نیز آماده شده است تا بر روی سایت فصلنامه قرار داده شود.

بالا بردن رتبه فصلنامه: به منظور بالا بردن رتبه فصلنامه از رتبه ب به رتبه الف و کسب امتیاز بیشتر، تفاهمنامه ای با انجمن آموزش عالی ایران امضا شد. همچنین در بقیه شاخص ها برای امتیاز بیشتر تلاش هایی از جمله بین المللی سازی فصلنامه صورت گرفت.

بین المللی سازی فصلنامه: برای بین المللی سازی فصلنامه و نمایه شدن فصلنامه در دوآج و اسکوپوس تلاش هایی صورت گرفته است، از جمله برگزاری جلساتی متعدد در این خصوص با هیئت رئیسه مؤسسه و آقای دکتر مهدی رستمی از مؤسسه ایران مهر. برای شروع نمایه سازی بین المللی فصلنامه، ساختار مقالات تغییر اساسی کرد.

کارهای صورت گرفته برای مقالات از سوی مؤسسه ایران مهر شامل موارد زیر است:

آماده‌سازی فصلنامه برای ورود به ارزیابی نمایه های بین‌المللی شامل

۱. اصلاح بخش فارسی و انگلیسی پرتال نشریه با تمامی قوانین و قواعد داوری، ویراستاری، چاپ و انتشار، نمایه و سایر امور مجلات بین‌المللی

۲. صفحه‌آرایی، ویراستاری علمی و ادبی، منبع نویسی اندنونت، چک و راستی آزمایی دقیق منابع مقالات

۳. ویرایش چکیده تفصیلی لاتین مقالات و صفحه آرایی آنها

۴. خرید و فعال سازی هر عدد doi از کراس رف

کارهای در دست اقدام:

۱. اخذ نمایه بین‌المللی دواج و احراز شرایط ورود به ارزیابی اسکوپوس

۲. جذب مقالات با نویسنده‌های خارجی (افیلیشن های غیرایرانی) با تائید هیات تحریریه

۳. اخذ نمایه حوزه تخصصی نشریه (Ebsco)

۴. اخذ حداقل ۵ نمایه عمومی معتبر مورد تائید از سوی ذینفعان

۵. اخذ نمایه تخصصی Educational Research Abstracts Online

فصلنامه اقتصاد توسعه دانش بنیان

مؤسسهٔ پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، اقدام به انتشار فصلنامه علمی "اقتصاد توسعه دانش بنیان" (بنا بر آئین‌نامه جدید مجلات علمی ایران) نموده است. فصلنامه اقتصاد توسعه دانش بنیان یک نشریه علمی در حوزه میان رشته‌ای است که در تاریخ ۹۸/۰۵/۱۲ در شورای پژوهشی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی تصویب شد و در آذر ماه ۱۳۹۹موفق به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گردید.

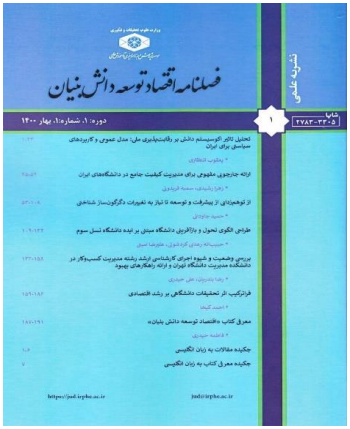

داوری‌های انجام شده و مقالات در دست چاپ در سال سه سال اخیر

سال	تعداد کل بررسی‌های دبیر علمی	تعداد کل داوری‌های انجام شده	تعداد مقالات آماده چاپ
۱۴۰۳	۱	۰	
۱۴۰۲	۱۶	۳۳	
۱۴۰۱	۱۹	۳۴	
۱۴۰۰	۲۱	۲۱	۶

توسعه و پشتیبانی

مجموعه‌ای که پیش رو دارید خلاصه عملکرد معاونت توسعه مدیریت و منابع مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی از سال ۱۴۰۰ تاکنون و مقایسه آن نسبت به سالهای قبل است. گزارش مختصری از گام های تحولی که در این معاونت و سه مدیریت ذیل آن (امور اداری و پشتیبانی، امور مالی و بودجه، تحول اداری و بهره‌وری) در دولت شهید خدمت حضرت آیت الله دکتر ابراهیم رئیسی برداشته شده است، جهت استحضار مخاطبان به شرح ذیل می باشد. امیدواریم که این گزارش از یک سو وضعیت موجود این معاونت را به درستی در معرض دید مخاطبان قرار دهد و از سوی دیگر، زمینه تعالی و بالندگی این حوزه را در دولت های بعدی فراهم آورد.

انجام امور جاری حوزه امور مالی

۱- تهیه فرم های تغیر امضاء حساب‌های مؤسسه و ارسال به بانک‌ها و بارگزاری در سایت‌های مربوطه
۲- ارسال در خواست وجوه حقوق، سایر، اختصاصی و عمرانی از طریق سامانه و پیگیری تأیید آن
۳- بستن حسابهای پایان سال و سند اختتامیه و تهیه فرمهای تفریغ بودجه جاری، اختصاصی و تملکی و ارسال به سامانه سناما وزارت اقتصاد دارایی و تایید نهایی صورت دریافت و پرداخت
٤- تهیه اسناد افتتاحیه و انتقال مانده‌ها و کدینگ‌های سال قبل
٥- تهیه صورت مالی و ارسال ان به سناما و تأیید نهایی شدن حساب‌ها
٦- محاسبه استهلاک به ریز اموال و طبقه‌بندی ان
۷- محاسبه ذخیره سنوات و مرخصی سالهای ۱۴۰۰ -۱۴۰۱-۱۴۰۲
۸- تهیه مغایرت‌های بانکی و پیگری رفع مغایرت
۹- تهیه تراز و بررسی کدینگ‌ها و جزء معین‌ها و تفصیلی و رفع مغایرت آنها
۱۰- تهیه مطالبات بدهی و ارسال در سامانه قدیم و سامانه جدید سماد نو
۱۱- تهیه معلامات فصلی درسامانه مالیاتی
۱۲- تهیه گزارش کلیه پرداختی به پرسنل درهر ماه در سامانه ثبت حقوق و مزایا و ثبت و تأیید آن

۱۳- تهیه گزارش کلیه پرداختی به پرسنل درهر ماه در سامانه جدید مدیریت اطلاعات پرداخت کارکنان نظام اداری ثبت و تأیید آن

۱٤- تهیه بیمه‌های تامین اجتماعی و خدمات درمانی و بازنشستگی و ثبت انها در سامانه‌های مربوطه

۱٥- تهیه گزارش‌های مالی درخواست شده از حوزه ریاست و گروه‌های موسسه و دیوان محاسبات و سازمان‌های بیرونی

۱٦- تهیه حواله‌های اسناد پرداختی

۱۷- جمع‌آوری مستندات مالی برای صدور اسناد

۱۸- صدور اسناد حسابداری بایت حقوق و مزایا و پاداش و حق‌التحقیق و رفاهی و سایر پرداختی‌ها

۱۹- تهیه کلیه لیست‌های پرداختی اعم از حقوق و مزایا و رفاهی و سایر و تهیه فیش حقوق در نرم‌افزار فرجام

۲۰- صدور چک در سامانه صدور حواله الکترونیک و تهیه لیست‌های بانک پرداخت به افراد و بارگزاری در سامانه و ثبت چک‌های صیادی در سامانه صیاد

۲۱- بررسی و تهیه گزارش فروش انتشارات موسسه در نمایشگاه و موسسه

۲۲- گزارش فروش و موجودی کتاب‌ها

۲۳- بررسی فاکتورهای تنخواه قبل از صدور حواله

۲٤- اعلام مبالغ پرداختی به کارکنان از طریق اتوماسیون اداری و افراد بیرونی به کارشناس مربوطه

۲٥- اعلام بدهی‌های موجود موسسه و مانده حساب‌ها

۲٦- بررسی فرم های اصلاحیه بودجه تفصیلی سالهای ۱۴۰۰ ، ۱۴۰۱ ، ۱۴۰۲ و بودجه تفصیلی سال۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ در سامانه مربوطه

۲۷- بررسی نامه های درخواستی ضمانت وام توسط اعضای موسسه (موسسه طبق ضوابط (پیش از این ضمانت نامه های بانکی جهت اعضا موسسه فارغ از سقف حقوقی و تعداد ضمانت ها صادر می گردیده است.)

۲۸- تهیه گزارشات درخواستی حسابرس ها

مانده حساب پایان سال		
۳۱۸,۰۰۰,۰۰۰	هزینه ای	مانده ۱۴۰۰
۱۷,۷۶۱,۰۰۰,۰۰۰	هزینه ای	مانده ۱۴۰۱
۴۱,۸۶۵,۰۰۰,۰۰۰	هزینه ای	مانده ۱۴۰۲

گزارش‌های بودجه

- پیگیری مکرر در راستای تصویب بودجه مؤسسه

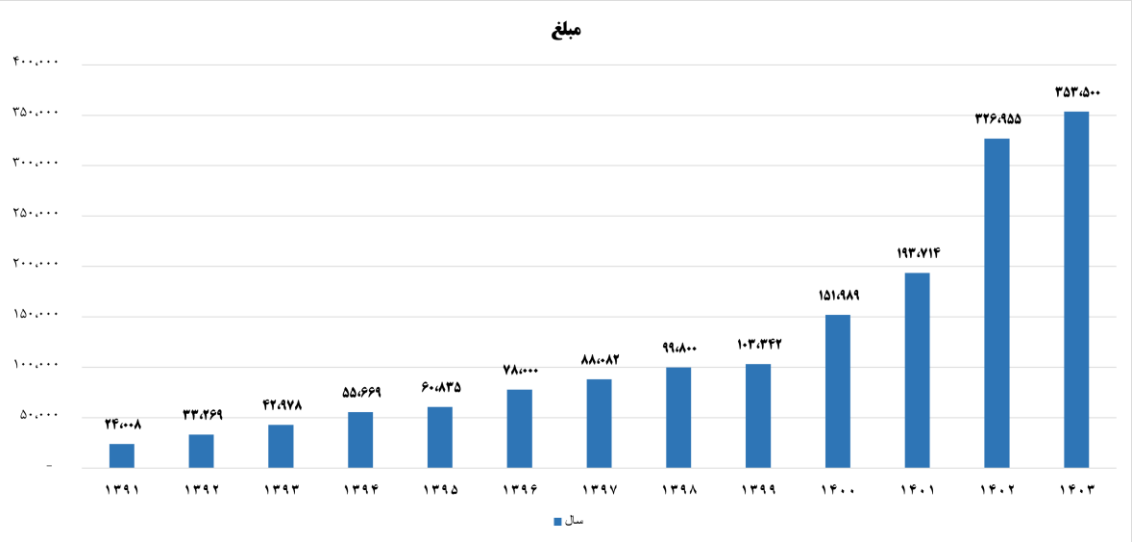

- همانگونه که در نمودار فوق مشخص گردیده است بودجه مؤسسه در سال‌های ۱۴۰۱ لغایت ۱۴۰۳ نسبت به سال‌های گذشته افزایش چشمگیری داشته است که این افزایش اعتبار حاصل پیگیری‌های مستمر این مؤسسه بوده است که مختصراً تعدادی از مکاتبات به شرح ذیل به آنها اشاره می‌شود.
  - طی نامه شماره ۱۳۵/۲۵۳۶ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۴ خطاب به آقای دکتر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی ضمن اهم کسری بودجه درخواست افزایش اعتبار گردیده است.
  - مکاتبه با آقای دکتر سیف‌الدین رئیس امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه و بودجه طی نامه شماره ۲۴۸۸ مورخ ۱۴۰۲/۷/۱۶ و تبیین مأموریت‌ها و رویکردهای مؤسسه و درخواست بودجه برای سال ۱۴۰۲

- در تاریخ ۱۴۰۱/۵/۲۶ طی نامه شماره ۱۳۵/۱۸۱۹ به عنوان آقای دکتر علی احمدی معاون امور علمی، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور ضمن کسری شدید بودجه مؤسسه، درخواست افزایش اعتبار گردیده است.
- رئیس مؤسسه طی نامه شماره ۴۱۳۱ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱ به عنوان وزیر علوم، تحقیقات و فناوری درخواست افزایش اعتباری هزینه‌ای مؤسسه برای سال ۱۴۰۲ به مبلغ ۳۰۰ میلیارد ریال را ارسال نموده اند.
- در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱ طی نامه شماره ۱۳۵/۴۱۳۰ رئیس مؤسسه طی درخواست از آقای دکتر شمس‌الدین حسینی رئیس کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی تقاضای افزایش اعتبار هزینه‌ای مؤسسه در سال ۱۴۰۲ را نموده‌اند.

باسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۱/۱۱/۰۱
شماره : ۴۱۳۱ /۱۳۵
پیوست : دارد

سازمان تحقیقات و فناوری
پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی

جناب آقای دکتر محمدعلی زلفی گل
مقام عالی وزارت

باسلام و احترام،

پیرو ارسال نامه شماره ۱۳۵/۲۶۷۴ مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۵ این مجمع(تصویر پیوست) درخصوص ارائه پیشنهاد مبنی بربرنامه‌ریزی و پیگیری لازم برای رشد بودجه سال آینده حداقل برابر با نرخ تورم سالانه اعلامی از سوی بانک مرکزی، متأسفانه با تقدیم لایحه بودجه سنواتی سال ۱۴۰۲ کشور توسط دولت محترم به مجلس شورای اسلامی، علی‌رغم اینکه لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱ رشد ۴۰ درصدی داشته، رشد اعتبارات هزینه‌ای پیشنهادی برای مراکز آموزش عالی، پژوهشی نسبت به مصوب سالجاری در حدود ۲۳ درصد بوده است.

درصورتی که بار مالی ناشی از جذب و بکارگیری نیروی انسانی جدید اعم از هیأت‌علمی و غیرهیأت علمی، افزایش ضریب فوق‌العاده جذب اعضای هیأت علمی و حقوق، مزایا و فوق‌العاده‌های مشمولان قانون کار توسط هیأت محترم وزیران از ابتدای سال جاری، افزایش نرخ خدمات بخش خصوصی، ترمیم حقوق اعضای هیأت علمی و غیرهیأت علمی، فوق‌العاده جهش علمی برمبنای عملکرد، تورم ناشی از افزایش تحریم‌ها و نوسانات ارزی، ... و ... در محاسبات مدنظر نبوده، که این مسأله فعالیت ها وماموریت های موسسه را به طور جدی با مشکل مواجه خواهد نمود.

لذا مصرانه از حضرتعالی درخواست می‌شود در راستای اجرای سند تحول دولت مردمی رئیس جمهور محترم حضرت آیت الله دکتر رئیسی و تحقق شعار «دولت مردم، ایرانی قوی» و به منظور ساختن ایرانی قوی، **افزایش اعتبارات هزینه‌ای موسسه پژوهش وبرنامه ریزی آموزش عالی برای سال ۱۴۰۲** از ۲۱۰میلیارد ریال به ۳۰۰میلیارد ریال در اولویت فوری و اضطراری برای پیگیری در کمیسیونهای تخصصی (کمیسیونهای تلفیق، آموزش و تحقیقات و ...) قرار گرفته تا از بروز بحران‌های جدی در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با پژوهش و فناوری مراکز آموزش عالی، پژوهشی جلوگیری به عمل آید.

ردیف	شرح	اعضای هیأت علمی	یاوران علمی	شرکتی	سایر هزینه ها	جمع هزینه ها سال۱۴۰۲	ارقام به میلیون ریال	
							بودجه مصوب ۱۴۰۱	لایحه بودجه ۱۴۰۲
۱۳۵۷۲	حقوق و مزایا، ترفیع و پایه	۹۷۴۸۰	۵۴۸۲۰	۱۶۸۰۴	۴۵۱۸۲	۳۰۰۰۰۰	۱۶۵۰۶۳	۲۱۰۳۰۹
	پژوهشی				۷۰۷۱۴ (۲۳درصد)	---	اعتبار مورد نیاز ۳۰۰ میلیارد ریال	
	فرهنگی				۱۵۰۰۰(۵درصد)	---		

با آرزوی توفیق الهی

...ایان نلسون ماندلا،
...ایان گلفام شماره ۷۰
...فن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
...۲۲۰۵۰۳۳۰

باسمه تعالی

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۰۱
شماره: ۴۱۳۰/۱۳۵
پیوست: دارد

جناب آقای دکتر شمس الدین حسینی
رئیس محترم کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی

باسلام و احترام،

پیرو ارسال نامه شماره ۱۳۵/۲۶۷۴ مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۵ این مجمع (تصویرپیوست) درخصوص ارائه پیشنهاد مبنی بربرنامه‌ریزی و پیگیری لازم برای رشد بودجه سال آینده حداقل برابر با نرخ تورم سالانه اعلامی از سوی بانک مرکزی، متأسفانه با تقدیم لایحه بودجه سنواتی سال ۱۴۰۲ کشور توسط دولت محترم به مجلس شورای اسلامی، علی‌رغم اینکه لایحه پیشنهادی بودجه سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱ رشد ۴۰ درصدی داشته، رشد اعتبارات هزینه‌ای پیشنهادی برای مراکز آموزش عالی، پژوهشی نسبت به مصوب سالجاری در حدود ۲۳ درصد بوده است.

درصورتی که بار مالی ناشی از جذب و بکارگیری نیروی انسانی جدید اعم از هیأت‌علمی و غیرهیأت علمی، افزایش ضریب فوق‌العاده جذب اعضای هیأت علمی و حقوق، مزایا و فوق‌العاده‌های مشمولان قانون کار توسط هیأت محترم وزیران از ابتدای سال جاری، افزایش نرخ خدمات پخش خصوصی، ترمیم حقوق اعضای هیأت علمی و غیرهیأت علمی، فوق‌العاده جهش علمی برمبنای عملکرد، تورم ناشی از افزایش تحریم‌ها و نوسانات ارزی، ... و ... در محاسبات مدنظر نبوده، که این مسأله فعالیت ها وماموریت های موسسه را به طور جدی با مشکل مواجه خواهد نمود.

لذا مصراته از حضرتعالی درخواست می‌شود در راستای اجرای سند تحول دولت مردمی رئیس جمهور محترم حضرت آیت الله دکتر رئیسی و تحقق شعار «دولت مردم، ایرانی قوی» و به منظور ساختن ایرانی قوی، **افزایش اعتبارات هزینه‌ای موسسه پژوهش وبرنامه ریزی آموزش عالی برای سال ۱۴۰۲** از ۲۱۰میلیارد ریال به ۳۰۰میلیارد ریال در اولویت فوری و اضطراری برای پیگیری در کمیسیونهای تخصصی (کمیسیونهای تلفیق، آموزش و تحقیقات و ...) قرار گرفته تا از بروز بحران‌های جدی در اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های مرتبط با پژوهش و فناوری مراکز آموزش عالی، پژوهشی جلوگیری به عمل آید.

ردیف	شرح	اعضای هیأت علمی	یاوران علمی	شرکتی	سایر هزینه ها	جمع هزینه ها سال۱۴۰۲	ارقام به میلیون ریال: بودجه مصوب ۱۴۰۱	ارقام به میلیون ریال: لایحه بودجه ۱۴۰۲
۱۳۵۷۲	حقوق و مزایا، ترفیع و پایه	۹۷۴۸۰	۵۴۸۲۰	۱۶۸۰۴	۴۵۱۸۲	۳۰۰۰۰۰	۱۶۵۰۶۳	۲۱۰۳۰۹
	پژوهشی				۷۰۷۱۴ (۲۳درصد)	---	اعتبار مورد نیاز ۳۰۰ میلیارد ریال	
	فرهنگی				۱۵۰۰۰(۵درصد)	---		

با ارزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران:
خیابان نلسون ماندلا،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

باسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۱/۰۷/۱۶
شماره : ۲۴۸۸ /۱۳۵
پیوست : ندارد

جناب آقای دکتر امیرعلی سیف الدین اصل
رئیس محترم دفتر امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه و بودجه کشور

با سلام و احترام
به استحضار می‌رساند که مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، در جایگاه کانون تفکر نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری همواره با تدوین اسناد پشتیبان و تولید گزارش‌های علمی و تخصصی و طرح‌های تحقیقاتی، نقش کلیدی در سیاستگذاری و تصمیم‌سازی و برنامه‌ریزی در این بخش داشته است. در این راستا پس از آغازدولت سیزدهم وارائه مسئولیت ها وماموریت های جدید به این موسسه ، **مهم‌ترین مأموریت‌های و رویکردها عبارتند از:**

۱- **مرجعیت آمار و اطلاعات آموزش عالی کل کشور بر مبنای نظام آمار ثبتی**
۲- **راه‌اندازی و توسعه پایگاه آمار آموزش عالی به نظام اطلاعاتی مکانی آموزش عالی (WEBGIS) به عنوان ضرورت برنامه‌ریزی منطقه‌ای و آمایش آموزش عالی**
۳- **راه‌اندازی پایگاه اطلاعاتی فناوری و نوآوری کشور**
۴- **ایجاد رصدخانه توسعه دانش بنیان**
۵- **راه‌اندازی شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع)**
۶- **توسعه نظام های اطلاعاتی وداشبورد های مدیریتی برای دانشگاه ها وسیاستگذاران آموزش عالی (توسعه نظام پایش در حوزه های دوازده گانه مهم ماموریتی اسناد بالا دستی)**
۷- **رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان کل کشور (به عنوان محور مطالعاتی مندرج در سند اقتصاد مقاومتی)**
۸- **تولید** و نشر دانش آموزش عالی در میان ذینفعان
۹- **تشکیل** شبکه تعامل و تبادلات دانش در نظام آموزش عالی که منجر به هفت میز پژوهشی می‌گردد.
۱۰- **کرسی** تضمین کیفیت مدیریت و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۱۱- **طراحی**، اجرا و استقرار کامل سامانه هوشمند آمار آموزش عالی (سهام) و تجهیز زیرساخت‌های مورد نیاز به صورت مستقل
۱۲- **توسعه** شبکه پیمایش وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان، در دو بعد سخت‌افزار و نرم‌افزاری برای تحلیل نتایج پیمایش‌های ثبتی و پرسشنامه‌ای با استفاده از نرم‌افزارهای آماری و همچنین داشبورد مدیریتی
۱۳- **شناسایی** اطلاعات مکانی پردیس‌ها و پارک‌های علم و فناوری و تحلیل پیش‌ران‌های تأثیرگذار بر گسترش آنها و بهره‌گیری از GIS
۱۴- **اجرا** و راهبری جایز ه های ملی چهار گانه در حوزه آموزش عالی
۱۵- **توسعه** واحد دانش افزایی وکارگاه های تخصصی برای مدیران آموزش عالی

تهران :
خیابان نلسون ماندلا ،
خیابان گلفام شماره ۷۰
تلفن : ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

تاریخ: ۱۴۰۱/۵/۲۶
شماره: ۱۳۵/۸۱۹
پیوست:

جناب آقای دکتر علیرضا علی احمدی
معاون محترم امور علمی ،فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور

موضوع: کسری شدید بودجه مؤسسه پژوهش وبرنامه ریزی آموزش عالی ردیف ۱۱۳۵۷۲

با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند، نظربه اینکه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به عنوان کانون تفکر نظام آموزش عالی و بازوی فکری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری محسوب می‌شود. در این خصوص با عنایت به اینکه این مؤسسه نقش بی‌بدیلی در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی در بخش آموزش عالی داشته است، لکن به رغم اهمیت راهبردی مأموریت‌ها و تکالیف محوله متأسفانه از منابع مالی عمومی و اختصاصی کافی برخوردار نیست و این امر موجب شده است که انجام هزینه‌های اساسی و اجتناب‌ناپذیر مؤسسه از جمله: هزینه‌های مترتب بر انجام طرح‌های پژوهشی، پشتیبانی سامانه‌های موجود و خدمات اینترنت، عضویت شبکه‌ها، مدیریت سایت و سامانه‌های اطلاعاتی و غیره... ناممکن گردد.

با توجه به موارد مطروحه و با عنایت به اینکه سهم عمده ای از اعتبار دریافتی چهار ماهه اول سال جاری به پرداخت حقوق و مزایای کارکنان اختصاص یافته است و این امر مؤسسه را با کمبود شدید اعتبار مواجه ساخته است، لذا به منظور جبران کسری اعتبار مذکور، خواهشمند است دستور فرمایید بخشی از اعتبار هزینه‌ای تبصره ۱۴ در سال جاری به این مؤسسه تخصیص داده شود.

پیشاپیش از دستور مساعد آن جناب سپاسگزاری می‌شود.

با آرزوی توفیق الهی
علی‌باقر طاهری‌نیا
رئیس مؤسسه

تهران:
خیابان نلسون ماندلا،
خیابان گلفام شماره ۲۰
تلفن: ۱۷-۲۲۰۱۰۶۱۶
دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸
www.irphe.ac.ir

بسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۰/۱۰/۰۴
شماره : ۱۳۵/ ۲۵۳۶
پیوست : ندارد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

جناب آقای دکتر محمد باقر قالیباف
رئیس محترم مجلس شورای اسلامی
جناب آقای دکتر علی کریمی فیروزجایی
عضو محترم هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی
جناب آقای دکتر محمد علی زلفی گل
مقام عالی وزارت
جناب آقای دکتر علیرضا علی احمدی
معاون محترم امور علمی ، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور
جناب آقای دکترعلیرضا منادی سفیدان
عضو محترم کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی

با سلام و احترام

به استحضار می رساند که مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی ، در جایگاه **کانون تفکر نظام آموزش عالی** ، تحقیقات و فناوری همواره با تدوین اسناد پشتیبان و تولید گزارش های علمی تخصصی و طرح های تحقیقاتی ، نقش کلیدی در سیاست سازی و تصمیم سازی و برنامه ریزی در این بخش داشته است. در این راستا مهم ترین مأموریت ها و رویکرد های این مؤسسه عبارتند از:

۱- مرجعیت آمار و اطلاعات آموزش عالی کل کشور و بر مبنای نظام آمار ثبتی
۲- رصد وضعیت اشتغال دانش آموختگان کل کشور(به عنوان محور مطالعاتی مندرج در سند اقتصاد مقاومتی)
۳- تولید و نشر دانش آموزش عالی در میان ذینفعان

به رغم پیشینه مهم ، جایگاه راهبردی و نقش بی بدیل **مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی** در اصلاح سیاست های کلان آموزش عالی کشور و ارتقاء سطح اثربخشی و بهره وری آموزش و تحقیقات کشور ، در سنوات گذشته ، آن گونه که شایسته است مورد توجه و حمایت مادی و معنوی قرار نگرفته است . در این راستا نمودار روند اعتبارات سنوات اخیر گویای همین نقص و کاستی است:

تهران :
خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)
خیابان گلسام ، شماره ۷۰
تلفن : ۲۳۰۱۰۶۱۶-۱۷
۲۳۵۱۷۰۰۰
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۲۸
Web: irphe.ir
E-mail: info@irphe.ir

بسمه تعالی

تاریخ : ۱۴۰۰/۱۰/۰۴
شماره : ۱۴۵/۲۵۳۶
پیوست : ندارد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

روند اعتبارات مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی - میلیون ریال

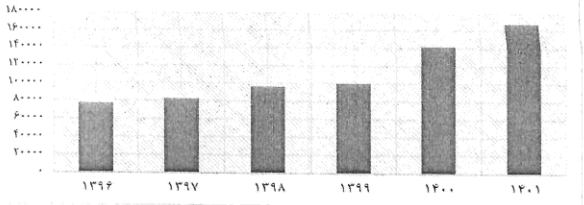

این در حالی است که مؤسسه در سال جاری (۱۴۰۰) برای تداوم امور جاری ، مصوبات هیئت امنا (همسان سازی حقوق هیئت علمی) ، تحقق برنامه ها و تکالیف پیش بینی شده بخصوص برای توسعه سامانه های آمار و شبکه رصد اشتغال دانش آموختگان اعتباری بالغ بر ۱۱۲ میلیارد ریال کسری دارد.

بر همین اساس و با عنایت به تأکیدات رهبر فرزانه و حکیم انقلاب اسلامی و جهت گیری های کلان دولت محترم و ضرورت سیاست گذاری و تصمیم سازی های آموزش عالی بر مطالعات تخصصی و داده های معتبر و در نتیجه تحقق رویکرد تحول گرائی دولت محترم استدعا دارد :

با عنایت به موارد فوق، در مجموع مبلغ ۲۰۱ میلیارد ریال باید به رقم اعتبارات هزینه ای پیشنهادی در لایحه بودجه ۱۴۰۱ اضافه **و به ۳۶۸ میلیارد ریال ترمیم شود.**

پیشاپیش از بذل توجه و دستور مساعد و عاجل جنابعالی کمال سپاس و امتنان را دارد.

با آرزوی توفیق الهی

علی باقر طاهری نیا
رئیس موسسه

تهران :
خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)
خیابان گلفام ، شماره ۷۰
تلفن : ۲۲۰۱۰۶۱۶-۱۷
۲۳۵۱۷۰۰۰
دورنگار : ۲۲۰۵۰۳۳۸
Web: irphe.ir
E-mail: info@irphe.ir

اعلام کسری بودجه به رئیس محترم مجلس شورای اسلامی شماره نامه ۱۳۵/۲۵۳۶ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۴ سخنگوی محترم کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۱ مجلس شورای اسلامی نامه شماره ۱۳۵/۳۱۹۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۸و معاون محترم دفتر امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه و بودجه کشور و رئیس محترم کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی و مقام عالی وزارت و عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی به شماره ۱۳۵/۳۳۷۲مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۲ و دبیر محترم پژوهشگاه‌های ملی کشور به شماره ۱۳۵/۲۵۶۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۵و رئیس محترم کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ۱۳۵/۳۴۰۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۴و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی به شماره ۱۳۵/۳۱۳۱ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۶ و۱۳۵/۳۱۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۳در خواست افزایش بودجه به‌دلیل بدهی و تعهدات مؤسسه در سال ۱۴۰۱

- تهیه گزارش ده ساله بودجه مؤسسه از سال ۱۳۹۰ لغایت سال ۱۴۰۲ تهیه شده است.
- برگزاری جلسات کمیسیون تحول اداری و بهره‌وری تعداد پانزده جلسه و همچنین ارائه گزارش و تکمیل فایل اکسل وزارت عتف و ارسال آن طی نامه شماره ۱۳۵/۳۴۴۹ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۸ و نامه شماره ۱۳۵/۲۴۴۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۶
- نیازسنجی آموزشی از طریق گروه‌های پژوهشی طی نامه شماره ۱۳۵/د/۱۷۵۶ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۷در اسفند ماه ۱۴۰۰ صورت گرفت جهت بررسی نیاز آموزشی اعضای مؤسسه در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲
- ارسال فرم بودجه جهت تکمیل برای واحدها و گروه‌های پژوهشی طی نامه شماره ۱۳۵د/۱۸۳۶ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۶ ارسال گردید تا جهت اجرای بودجه ریزی مبتنی برعملکرد در سال ۱۴۰۱و سال ۱۴۰۲ مورد استفاده قرار گیرد.
- مجوز مسئولیت نظارت در برنامه‌های میان مدت طی نامه شماره ۵۵۲۰۸۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۳ از سازمان برنامه و بودجه کشور اخذ شده است.
- انجام پژوهش علمی و همکاری مؤسسه با امور آموزش عالی تحقیقات وفناوری سازمان برنامه و بودجه کشور طی نامه شماره ۵۹۳۵۹۲ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۸ اعلام شد و از طریق دفتر امور آموزش عالی، تحقیقات و فناوری سازمان برنامه و بودجه کشور در راستای آن همکاری تعدای طرح پیشنهاد شد که مقرر شده توسط مؤسسه انجام شود.
- ساماندهی سامانه حضور و غیاب ارائه گزارش ماهانه و سالیانه و کنترل ورود و خروج اعضا و همچنین بررسی صحت اطلاعات ورودی از لحاظ مأموریت و مرخصی با عنایت به قانون مربوطه

- انجام کارهای سامانه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد با پشتیبانی پژوهشگاه دانش‌های بنیادی و شرکت فرجام بصورت داوطلبانه. شایان ذکر است، موسسه در این زمینه جایگاه نخست را به خود اختصاص داده است.
- ارسال نامه به گروه‌های پژوهشی و واحدهای مؤسسه به منظور نظرسنجی از کارکنان جهت برگزاری دوره‌های آموزشی مدیریت دانش مورد نیاز ارتقا شغلی با هدف افزایش بهره وری، مهارت و ارتقاء کارایی یاوران علمی مؤسسه
- تهیه و تکمیل تعداد ده فرم بودجه مربوط به اصلاحیه بودجه سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ در سامانه مدیریت بودجه تفضیلی وزارت عتف
- تهیه و تکمیل تعداد ده فرم بودجه مربوط به بودجه سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ در سامانه مدیریت بودجه تفصیلی وزارت عتف
- تهیه و ارسال فرم تعمیر و تجهیز به وزارت عتف جهت دریافت اعتبار مورد توافق مقام عالی وزارت و پیگیری در سازمان برنامه و بودجه. شایان ذکر است مبلغ اولیه مورد توافق ۹۲۰ میلیون تومان بوده است که با پیگیری های مکرر، این رقم به عدد ۱۴۲۷ میلیون تومان افزایش پیدا کرد.
- انجام وظایف مربوط به دبیری کمیسیون تحول اداری و بهره‌وری شامل: انجام هماهنگی برای برگزاری جلسات بهره‌وری و تهیه مستندات و مدارک لازم جلسات به منظور ارائه کارگروه
- تهیه صورتجلسات کمیته فرهنگی و رفاهی مؤسسه
- برگزاری نشست مدیران بودجه موسسات پژوهشی عضو منطقه ۲ در مؤسسه
- نجام مکاتبات اداری جهت دریافت اعتبار از وزارت عتف میزان اعتبار ابلاغی دریافت شده به ترتیب در سال های ۱۴۰۰ ازمحل بودجه عمومی مبلغ ۱۰۰۰۰ میلیون ریال وازمحل اختصاصی مبلغ ۱۲۶۳۹ میلیون ریال ودر سال ۱۴۰۱ ازمحل بودجه عمومی مبلغ ۲۸۴۳۳ میلیون ریال واز محل اختصاصی مبلغ ۱۰۰۰ میلیون ریال وازمحل تملک سرمایه ای مبلغ ۱۴۲۷۶ میلیون ریال به حساب موسسه واریز شده است .
- تهیه گزارش در خصوص اقدامات انجام شده در حوزه معاونت توسعه و مدیریت منابع به صورت پاورپوینت جهت ارائه به مقام عالی وزارت
- پیگیری بودجه از سازمان برنامه و بودجه و مراجعه به آن سازمان جهت تسریع کار در امر دریافت تخصیص (از ابتدای ماموریت معاونت جدید، بصورت متوسط هفته ای یک بار).

۱- تدوین کتاب آیین‌نامه‌های استخدامی مربوط به اعضای هیأت علمی و یاوران علمی، آیین‌نامه تشکیلات، آیین‌نامه مالی و معاملاتی، گرنت، آیین‌نامه‌های حوزه معاونت پژوهشی و آیین‌نامه ارتقاء به منظور تجمیع و مجلد کردن آن.

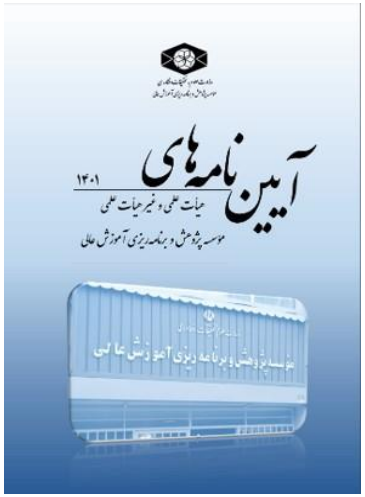

۲- تهیه سند جامع نیروی انسانی و تصویب آن در هیات امنا

۳- اصلاح اساسنامه و تصویب آن در وزارت عتف

٤- اساسنامه مؤسسه به شماره ۳/۳۲۹۱۵۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۸به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسیده است. بر اساس مفاد مندرج در ماده «۸» این اساسنامه، جایگاه حقوقی رئیس مؤسسه، معاون وزیر علوم، تحقیقات و فناوری تعیین شده است. در این راستا مقام عالی وزارت طی حکم شماره و/۳۲۹۷۰۸ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ جناب آقای دکتر طاهری نیا به عنوان معاون وزیر منصوب گردید.

مفاد اساسنامه مؤسسه در سال های ۶۹، ۸۴ و ۹۸ و پیشنهادی ۱۴۰۲

سال / عنوان	۶۹	۸۴	۹۸	اهداف پیشنهادی جدید مؤسسه با توجه به برنامه ها، سیاست ها، راهبردها و وظایف مورد انتظار مقام عالی وزارت از مؤسسه
اهداف	۱- توسعه مرزهای دانش ۲- فراهم آوردن زمینه‌های علمی، فنی و پژوهشی مورد نیاز رشد و توسعه کشور ۳- ارتقای سطح تعلیم و تربیت کشور ۴- انتقای فرهنگ اسلامی در محیط‌های علمی و دانشگاهی ۵- تامین و تدهین رسالت و اهداف آموزش عالی در ابعاد آموزشی و پژوهشی، خدمات تخصصی و توسعه ای مورد نیاز کشور ۶- برنامه ریزی توسعه آموزش عالی ۷- بهترین بهره‌گیری از روابط بین‌المللی در زمینه‌های آموزشی و پژوهشی ۸- ارتقای کارایی و بهره‌گیری بهینه از ارتباطات با بخش کلیه آموزش عالی ۹- کوشش در بعید آوردن روش‌های تازه و مؤثر در آموزش عالی	۱- زمینه سازی مناسب برای تأمین اهداف و مأموریت‌های وزارت ۲- توسعه و گسترش پژوهش در زمینه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در نظام آموزش عالی کشور ۳- زمینه‌سازی مناسب برای ارتقای فعالیت‌های پژوهشی مرتبط	۱- گسترش و انتقال دانش آموزش عالی در میان نخبگان آفرینش و غنی‌سازی آموزش عالی ۲- توسعه کمی و کیفی پژوهش در قلمرو آموزش عالی با تأکید بر تولید دانش بومی ۳- افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای تبدیل یافته‌های پژوهشی به سیاست‌های سیاستی با رویکرد به آینده ۴- پاسخگویی به نیازهای تحقیقاتی، سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی حوزه آموزش عالی ۵- توانمندی سازمانی در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌های	۱. نقش آفرینی مؤسسه به عنوان کانون تفکر و بازوی مشورتی وزارت عتف و نظام آموزش عالی کشور، پشتیبان نظام تصمیم در عرصه سیاست گذاری، برنامه ریزی و مدیریت آموزش عالی ۲. توسعه مرزهای دانش، نظریه پردازی، افزایش کمی و کیفی پژوهش ها در راستای پاسخگویی مؤثر به نیازهای تحقیقاتی نظام آموزش عالی و انجام مطالعات پشتیبان به منظور طراحی و استقرار الگوی دانشگاه حکمت بنیان و تمدن ساز و تدوین الگوی آموزش عالی سازگار با زیست بوم ایرانی- اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب در افق تمدنی نوین ۳. ضمنی به مرجعیت علمی در حوزه سیاست پژوهی، دانشگاه پژوهی، آینده پژوهی و مطالعات برنامه ریزی و مدیریت آموزش عالی و افزایش قابلیت‌ها و شبکه سازی برای تولید محتوای علمی و تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی، برنامه ریزی و مدیریتی و ارائه توصیه های سیاستی و مدیریتی، مشورت های تخصصی و گزینش های راهبردی در چارچوب اهداف، وظایف و مأموریت های مؤسسه ۴. مرجعیت رسمی آمار و اطلاعات نظام آموزش عالی، یکپارچه سازی، توسعه و استقرار نظام پایش، طراحی پیشگاه ها، داشبوردهای اطلاعاتی مربوط به دانشجویان، دانش آموختگان، اعضای هیئت علمی، کارکنان و داده های عملکرد نهادی دانشگاه ها و تولید گزارش های تحلیل راهبردی و ارائه خدمات آماری ۵. ایفای نقش محوری در انجام تحقیقات و تهیه احکام برنامه های بلندمدت توسعه کشور در حوزه آموزش عالی ۶. توسعه برنامه های دانش بنیانی و گفتمان سازی (اشاعه، انتشار، ترویج و انتقال) دانش تخصصی آموزش عالی در میان نخبگان آفرینان و ذینفعان برای

۱

۵- انجام مکاتبات لازم با دیوان محاسبات در خصوص پاسخ به نامه ارسالی آنها در ارتباط با تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ و موارد مورد لزوم

۶- پیگیری شناسه مستخدمی عضو هیات علمی جدید از امور اداری وزارت عتف

۷- دفاع از اصلاحیه بودجه سال ۱۴۰۰ و بودجه سال ۱۴۰۱ در دفتر هیات امنا وزارت عتف

۸- تکمیل و ارسال فرم مشخصات ساختمان جهت سازمان برنامه و بودجه و همچنین اعلام کمبود تجهیزات موسسه به سازمان برنامه و بودجه کشور

۹- تهیه برآورد بودجه سال ۱۴۰۲ و عملکرد بودجه سال ۱۴۰۰ و بودجه مصوب ۱۴۰۱

۱۰- تهیه موافقتنامه عمرانی برای سال ۱۴۰۱

۱۱- پیگیری مکرر تبصره ۱۴ از سازمان هدفمندی یارانه جهت تسریع دریافت وجه هدفمندی

۱۲- تهیه گزارش مالی برای مجمع پژوهشگاه ها
۱۳- نامه نگاری جهت اعلام کسری بودجه به سازمان برنامه و بودجه کشور و پیگیری جهت تحقق تخصیص ۱۱۱ درصد، که درنتیجه آن ۱۰۵ درصد ازتخصیص فوق در پایان سال ۱۴۰۲محقق گردید.
۱٤- اعلام کسری بودجه به رئیس محترم امور آموزشی سازمان برنامه وبودجه طی نامه ۱۳۵/۵۵۰۶ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۷ و درخواست افزایش بودجه به‌دلیل بدهی و تعهدات مؤسسه در سال ۱۴۰۲.
۱۵- ارسال نامه به گروه‌های پژوهشی و واحدهای مؤسسه به منظور نظرسنجی از کارکنان جهت برگزاری دوره‌های آموزشی مورد نیاز با هدف افزایش مهارت و ارتقاء کارایی یاوران علمی مؤسسه
۱٦- تهیه و تکمیل تعداد سیزده فرم بودجه مربوط به بودجه سال ۱۴۰۱ در سامانه مدیریت بودجه تفصیلی وزارت عتف وتایید آن توسط دفتر بودجه .
۱۷- تهیه و تکمیل تعداد سیزده فرم بودجه مربوط به اصلاحیه بودجه سال ۱۴۰۱ در سامانه مدیریت بودجه تفضیلی وزارت عتف وتایید آن توسط دفتر بودجه
۱۸- تهیه و تکمیل تعداد سیزده فرم بودجه مربوط به بودجه سال ۱۴۰۲ در سامانه مدیریت بودجه تفصیلی وزارت عتف
۱۹- تهیه و ارسال فرم تعمیر و تجهیز به آقای مهندس الهی در وزارت عتف جهت دریافت اعتبار مورد توافق مقام عالی وزارت
۲۰- انجام مکاتبات اداری جهت دریافت اعتبار از وزارت عتف
۲۱- مراجعه به معاونت مالی، اداری و مدیریت منابع وزارت علوم و اخذ مجوز اعتبار به مبلغ ۱/۶۵ میلیارد ریال بابت بررسی اسناد راهبردی دانشگاهها توسط موسسه
۲۲- انجام مکاتبه با گروه‌های پژوهشی مؤسسه به منظور دریافت اعتبار مورد نیاز آنها
۲۳- پیگیری بودجه از سازمان برنامه و بودجه و مراجعه به آن سازمان جهت تسریع کار در امر دریافت تخصیص
۲٤- محاسبه مبلغ پاداش بازنشستگان و نیز مبلغ ریالی مانده مرخصی آنان
۲۵- تهیه گزارش‌های مربوط به هزینه مؤسسه و ارسال آن به سازمان برنامه و بودجه
۲٦- پیگیری اعتبارت از سازمان برنامه وبودجه جهت دریافت تخصیص جهت هزینه های اجتناب ناپذیرموسسه
۲۷- دفاع از اصلاحیه بودجه سال ۱۴۰۱ و بودجه سال ۱۴۰۲ در دفتر هیات امنا وزارت عتف

۲۸- تکمیل و ارسال فرم مشخصات ساختمان جهت سازمان برنامه و بودجه و همچنین اعلام کمبود تجهیزات موسسه به سازمان برنامه و بودجه کشور

۲۹- تهیه برآورد بودجه سال ۱۴۰۳ و عملکرد بودجه سال ۱۴۰۱ و بودجه مصوب ۱۴۰۱

۳۰- تهیه موافقتنامه عمرانی برای سال ۱۴۰۲ ورفع ایرادات اعلام شده توسط وزارت علوم ونهایتا تصویب موافقتنامه عمرانی توسط سازمان برنامه وبودجه کشور.

۳۱- تهیه گزارش های مورد نیاز ازطرف معاونت اداری ومالی .

زیرساخت شبکه و برق

- تجهیز اتاق سرور و اتاق UPS به تجهیزات اطفا حریق
- تجهیز و کانفیگ مجدد کلیه سوییچ‌ها، روتر، فایروالها و سرورهای قدیمی و جدید موجود در اتاق سرور موسسه
- افزایش پهنای باند اینترنت و اینترانت روی هر دو خط کابلی و بی سیم موسسه
- ایجاد لایه کنترل کیفیت اینترنت موسسه روی شبکه بی سیم موسسه تا مشکلات مرتبط با کمبود پهنای باند به طور کلی مرتفع گردد.
- تجهیز و ادغام اکسس پوینت‌های طبقات موسسه به طوری که تنها با یک نام قابل روئیت باشد.
- تغییر و به روزرسانی دستگاه کنترل تردد اتاق سرور براساس شبکه جدید موسسه
- بررسی عملکرد و تست دوره ای دستگاه دیزل ژنراتور موسسه و انجام امور پشتبانی مرتبط با آن
- به روز رسانی کلیه سیستم‌های UPS موسسه و جمع آوری دستگاههای قدیمی و ایجاد اتاق مخصوص به نگهداری آنها و انجام سرویس و کنترل‌های دوره ای
- ایجاد بسترهای جدید نرم افزاری شبکه جهت سهولت کار با فضاهای اشتراک گذاری کاری، عملکرد صحیح پالیسی‌های جدید و ایجاد بستر مناسب جهت اجرای سرویس‌های جدید نرم افزاری از جمله WSUS، آنتی ویروس تحت شبکه، مانیتورینگ، تیکتینگ، نسخه جدید نرم افزار اتوماسیون اداری و ...
- ایجاد پالیسی‌های جدید وابسته به اکتیو دایرکتوری مرکزی موسسه جهت کانفیگ سریع و جامع سیستم‌های کاربران
- ارتقا و به روزرسانی کولرهای گازی اتاق سرور و ایجاد سیستم برقدهی آن براساس زمانبندی ۱۲ ساعته جهت صرفه جویی در برق مصرفی کولرها

زیرساخت‌های نرم افزاری

- به روزرسانی کلیه سیستم عامل‌های کاربران موسسه به آخرین نسخه ویندوز ۱۰ جهت دریافت حداکثر امنیت کاربری
- ایجاد محیط اشتراک گذاری فایل داخل سازمانی براساس درخواست‌های کاربران جهت اشتراک گذاری منابع اطلاعاتی مابین افراد یا گروه‌های مختلف کاری

- به روز رسانی نرم افزارهای ایمیل سازمانی موسسه برای هر دو دامین موسسه و ایجاد قابلیت‌های جدید و ایمن سازی به کمک SSL
- ایجاد سرور مجازی مانیتورینگ موسسه جهت بررسی اشکالات و وضعیت شبکه و قابلیت پایش آن
- همکاری در راه اندازی سرور مربوط به نرم افزار حسابداری تعهدی و ایجاد دسترسی خارج از سازمانی و ایمن سازی آن
- راه اندازی سرویس خارج از سازمان برگزاری جلسات آنلاین شرکت فراروم بر بستر سرورهای ابری جهت دسترس پذیری بیشتر از سرتاسر جهان، پشتیبانی از آن و برگزاری صدها جلسه آنلاین از زمان شیوع بیماری کرونا
- ایجاد قابلیت پخش برخط جلسات آنلاین بر بستر لایو اینستاگرام و آپارات به صورت همزمان با برگزاری جلسات
- ایجاد سرویس Adobe Connect جهت برگزاری جلسات آنلاین پشتیبان سرویس اولیه
- ایجاد پرسشنامه‌های الکترونیکی متعدد جهت دریافت اطلاعات از کاربران بیرونی موسسه پیرو فعالیت‌های تیم‌های پژوهشی و اجرایی موسسه و نهایتاً ایجاد درآمد اختصاصی از متقاضیان بیرونی و داخلی
- راه اندازی MPLS شبکه دولت جهت اتصال واحد دبیرخانه موسسه به شبکه پیام دولت (سیماد)

پشتیبانی

- پشتیبانی سخت افزاری از کلیه سیستم‌های کاربران، لپ تاپ‌های اداری و شخصی، دستگاههای پرینتر، اسکنر، تجهیزات زیرساخت برق، شبکه و اینترنت موسسه به صورت حضوری و غیر حضوری
- پشتیبانی نرم افزاری از کلیه سیستم‌های کاربران، لپ تاپ‌های اداری و شخصی، سرویس‌ها، سرورهای نرم افزاری موسسه و برگزاری جلسات آنلاین، همگی موارد به صورت حضوری و غیر حضوری حتی در تایم غیر اداری و روزهای تعطیل انجام می گردد.

گزارش‌های امور اداری، فرهنگی و رفاهی

امور اداری

۱- صدور احکام مربوط به تغییر ضریب سال جدید برای اعضای هیأت علمی و یاوران علمی مؤسسه
۲- صدور احکام مربوط به پایه کارکنان و انتصابات
۳- صدور حکم تبدیل وضعیت آقای ابوالفضل مظلوم (فرزند ایثارگر) از شرکتی به رسمی قطعی
٤- پیگیری امور مربوط به استخدام پیمانی دو نفر از داوطلبان استخدام به عنوان یاور علمی در مؤسسه با استفاده از مجوزهای سهمیه استخدامی، که برای هر دو شماره مستخدم اخذ و حکم پیمانی صادر شد .
٥- پیگیری صدور احکام بازنشستگی کارکنان موسسه (مجموعا ۴ عضو هیات علمی و ۸ کارمند).
٦- برای اولین بار الکترونیکی کردن پرونده‌های کارگزینی اعضای هیأت علمی و یاوران علمی مؤسسه و به روز نگهداشتن آنها. پیش از این کلیه سوابق صرفا بصورت فیزیکی نگهداری می گردیده است.
۷- پیگیری پایه های تشویقی کارکنان
۸- بررسی وضعیت ارتقاء رتبه کارشناسان اداری که طرح پژوهشی ندارند
۹- صدور احکام مربوط به فوق العاده جهش علمی اعضای هیأت علمی مؤسسه
۱۰- صدور احکام مربوط به پایه ترفیع سالانه اعضای هیأت علمی
۱۱- صدر احکام مربوط به فوق العاده جهش علمی اعضای هیأت علمی
۱۲- صدور احکام مربوط به پایه سالانه و ارتقای رتبه یاوران علمی
۱۳- صدور احکام مربوط به انتصابات
۱٤- صدور حکم استخدامی اعضای هیأت علمی جدیدالاستخدام
۱٥- صدور حکم ارتقای رتبه هیأت علمی از استادیار به دانشیار دکتر اصغر زمانی،دکتر مریم حسینی، دکتر مهتاب پورآتشی،دکتر هادی مرجایی
۱٦- صدور حکم تبدیل وضعیت یاوران علمی از رسمی آزمایشی به رسمی قطعی ۳ نفر خانم نازنین اسلامی ، فریده جعفری،مریم شهسواری
۱۷- صدور حکم تبدیل وضعیت یاوران علمی از پیمانی به رسمی آزمایشی یک نفر امیر مرسلی

۱۸- حضور و غیاب همکاران و تنظیم گزارش های مربوط

۱۹- تنظیم گزارش های موردی و مکاتبات لازم مربوط به منابع انسانی

۲۰- به روزرسانی سامانه های اداری استخدامی (پاکنا و ساعا)

۲۱- برگزاری مراسم مذهبی و فرهنگی (زیارت عاشورا، تقدیر از دانش آموزان و برگزاری جلسات هیأت اجرایی منابع انسانی مؤسسه، تنظیم صورتجلسات و ...

۲۲- برگزاری جلسات کمیسیون معاملات

۲۳- تنظیم گزارش توجیهی برای انجام برخی معاملات، استعلام قیمت، تنظیم صورتجلسات مربوط

۲٤- پیگیری امور مربوط به استخدام پیمانی دو نفر از داوطلبان استخدام به عنوان یاور علمی در مؤسسه با استفاده از مجوزهای سهمیه استخدامی، که برای هر دو شماره مستخدم اخذ و حکم پیمانی صادر شد .

۲۵- پیگیری صدور احکام بازنشستگی اعضای هیأت علمی و یاوران علمی موسسه (مجموعا ۱ عضو هیات علمی و ۲ کارمند

۲٦- تنظیم قراردادهای مرتبط

۲۷- صدور حواله و غیره

۲۸- انعقاد قرارداد با دانشگاه تهران بابت اجاره سوئیت در فرحآباد ساری از تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۸ الی ۱۴۰۱/۰۸/۱۸ و همچنین برای سال ۱۴۰۲

۲۹-انعقاد تفاهم‌نامه با وزارت عتف بابت استفاده همکاران از هتل پردیسان مشهد (برای اعضای محترم هیأت علمی با ۷۰ درصد تخفیف و یاوران علمی به صورت رایگان برای سال ۱۴۰۱ و ۹۰ درصد ریایگان برای سال ۱۴۰۲

۳۰-انعقاد تفاهم‌نامه با شرکت شهرزاد بال بابت استفاده از هتل در شهرهای مختلف (طبق لیست ارائه شده) به صورت اقساطی برای کارکنان و تهیه بلیط رفت و برگشت برای آنها

۳۱-انعقاد قرارداد با سازمان بنادر و کشتیرانی چابهار جهت استفاده از مراکز اقامتی سازمان مذکور در چابهار و بصورت رایگان

۳۲-تفاهم با بانک ملت جهت دریافت تسهیلات بانکی به همکاران متقاضی وام بدون گذاشتن سپرده

بانک ملت
bank mellat

۳۳-تهیه گزارشات و آمارهای مختلف مورد درخواست

۳۴-به روز نگه داشتن سامانه پاکنا و ورود اطلاعات احکام کلیه کارکنان و به روز آوری گزارش آمار سال ۱۴۰۰ الی ۱۴۰۳

۳۵-تهیه و ارسال حواله های مربوط به پرداخت ها

۳۶-وارد کردن اطلاعات احکام اعضای هیات علمی در سامانه ساعا (HES)

۳۷-انجام هماهنگی جهت استفاده همکاران از امکانات استخر (اُپارک و دانشگاه تربیت مدرس)

۳۸-نگارش و راه اندازی سامانه کارگزینی و رفاهی جهت استفاده و نگهداری پرونده الکترونیکی کارکنان توسط آقای مهندس جعفری (کارمند موسسه)

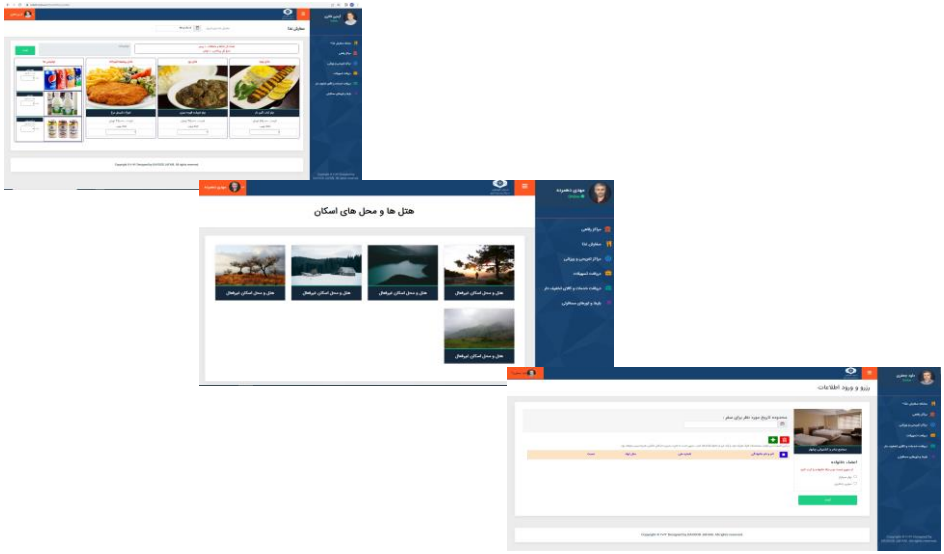

۳۹-عقد تفاهم نامه با دانشگاه فرهنگیان جهت دریافت غذا برای همکاران با کیفیت عالی و قیمت مناسب.

۴۰-تعمیر خودرو نقلیه دولتی موجود در موسسه جهت استفاده ماموریت های اداری به جای استفاده از آژانس که این امر کاهش بسیار چشمگیری در هزینه ها داشته است. شایان ذکر است این خودرو به مدت ۷ سال در پارکینگ موسسه بدلیل نیاز به تعمیرات جزیی پارک بوده است.

۴۱-جابجایی بایگانی امور مالی از واحد معاونت پژوهشی و ایجاد اطاق مناسب برای کارشناس محترم معاونت پژوهشی

انتصاب خانم رضایی به عنوان سرپرست امور اداری و پشتیبانی مؤسسه خردادماه ۱۴۰۲

هماهنگی با واحد آموزش منطقه ۳ سازمان آتش نشانی جهت آموزش اطفآء حریق برای همکاران موسسه در روز یک شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۹

امور فرهنگی و پشتیبانی

- تجهیز سالن نمازخانه مؤسسه شامل نقاشی، تعویض پرده‌ها و فرش نمازخانه.

برگزاری جلسات مذهبی از جمله سفره امام حسن مجتبی (ع) و..

برگزاری مراسم معنوی زیارت عاشورا همزمان با دهه اول محرم از ۲۸ تیرماه تا ۴ مرداد ماه ۱۴۰۲

بروزرسانی و طراحی سایت جدید موسسه و فعال نمودن بخش زبان های خارجی

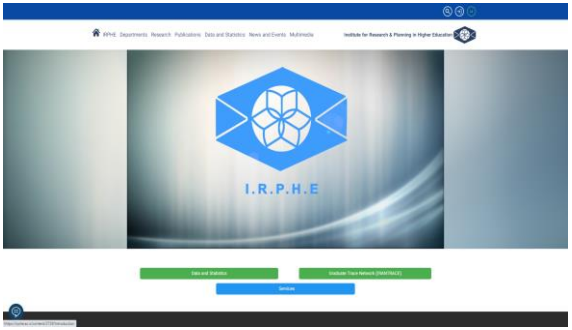

برگزاری مراسم تقدیر از فرزندان دانش آموز همکاران در مجتمع گل یاس ۳۰
شهریورماه ۱۴۰۲

پیگیری امور مربوط به خدمات الکترونیکی و درگاه پرتال موسسه (میزخدمت) و ارتقا چشمگیر موسسه در شاخص های اندازه گیری

دستگاه‌های دارای بیشترین رشد
در ارزیابی نهم (سال ۱۴۰۱) نسبت به دوره هشتم (سال ۱۴۰۰)

دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات

رتبه	نام دستگاه اجرایی	امتیاز دوره نهم	امتیاز دوره قبل	رتبه دوره نهم	رتبه دوره قبل	ارتقای رتبه نسبت به دوره قبل
۱	موزه علم و فناوری	۴۶.۲۳	۱۲.۷۸	۶۲	۱۴۸	۸۶
۲	جهاد دانشگاهی	۴۷.۶۲	۲۰.۶۷	۶۱	۱۲۳	۶۲
۳	سازمان پژوهش های علمی و صنعتی	۳۷.۷۴	۱۵.۴۴	۷۸	۱۳۹	۶۱
۴	شرکت توانیر- شرکتهای برق منطقه ای	۵۱.۰۵	۲۵.۹۰	۴۹	۱۰۲	۵۳
۵	سازمان مجری ساختمانها و تأسیسات دولتی و عمومی	۳۵.۰۷	۱۵.۵۷	۸۴	۱۳۷	۵۳
۶	سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور	۲۹.۳۴	۱۲.۵۵	۹۸	۱۵۰	۵۲
۷	موسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی	۲۴.۵۰	۹.۷۸	۱۰۸	۱۵۶	۴۸
۸	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	۵۰.۹۷	۲۶.۷۳	۵۱	۹۸	۴۷
۹	شرکت پایانه های نفتی ایران	۳۴.۵۳	۱۷.۱۷	۸۶	۱۳۲	۴۶
۱۰	پژوهشگاه فضایی ایران	۷۵.۳۸	۴۱.۷۱	۱۹	۶۴	۴۵

خرید و تجهیز سرویس پذیرایی موسسه با آرم مربوطه

پرداخت معوقات کارکنان موسسه (ما به التفاوت ۵۰٪) که این معوقات مربوط به سال ۹۸ بوده است. (.مبلغ ۲۵۰ میلیون تومان در سال ۱۴۰۱)

طراحی، خرید و نصب تابلوهای راهنمای اتاق ها و سالن ها

سفارش و خرید ساعت‌های دیواری منقش به لوگو موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی برای تمام اتاق های پرسنل موسسه.

تعمیر پرینتر های موسسه، با توجه به هزینه کرد سالانه بالای تعمیر پرینترها مقرر گردید تا آقای مهندس شوقی در دوره بازآموزی تعمیر پرینتر شرکت نمایند که با توجه به مهارت بدست آمده ایشان در این زمینه صرفه جویی اقتصادی بالایی برای موسسه به ارمغان آورده است.

برگزاری مسابقات ورزشی در چهار رشته فوتبال دستی انفرادی، فوتبال دستی تیمی، تنیس روی میز و دارت به مناسبت دهه مبارک فجر.

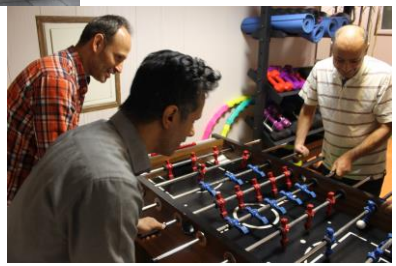

برگزاری کارگاههای دانش افزایی برای یاوران علمی موسسه در سال ۱۴۰۲

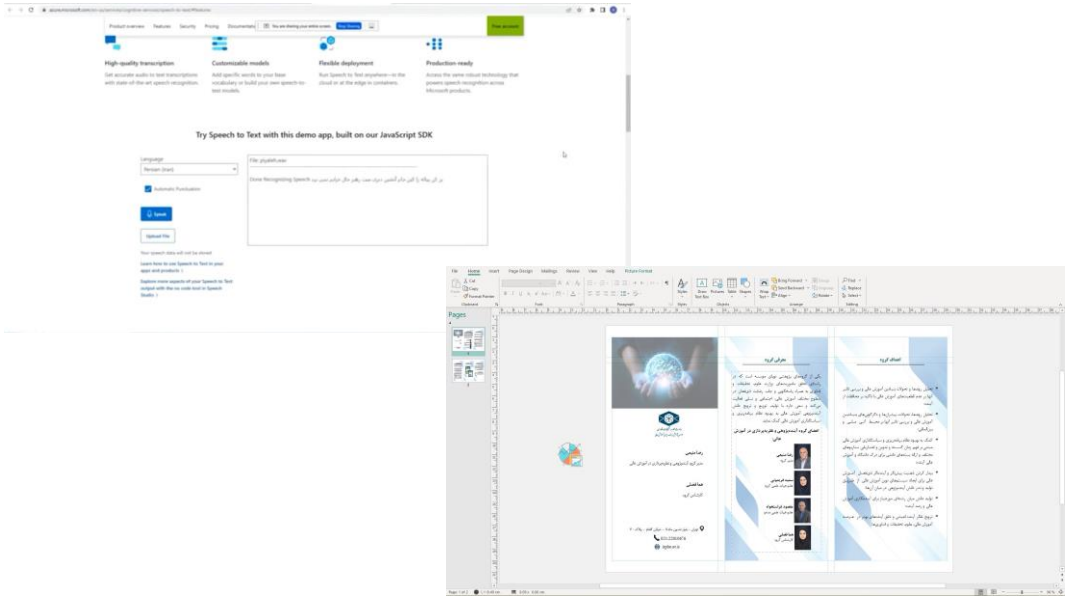

دوره آموزشی (امداد و کمک های اولیه) در سال۱۴۰۲

دوره آموزشی آشنایی با مفاهیم حقوقی، قراردادها و موارد کاربردی در سال ۱۴۰۲

برگزاری کارگاه دوره آموزشی تاریخ تمدن شناسی ایرانی و اسلامی (۲۱ تیرماه ۱۴۰۲)

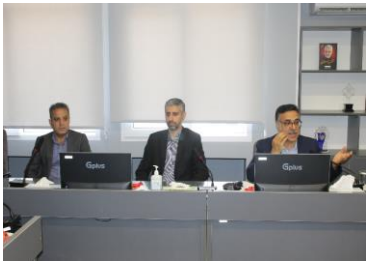

برگزاری دوره آموزشی تاریخ اسلامی (۲۵ مرداد ۱۴۰۲)

برگزاری مراسم گرامی داشت روز زن و تولد بانوی دوعالم حضرت فاطمه زهرا(س) در سال ۱۴۰۲

برگزاری مراسم گرامی داشت ایثار گران موسسه در سال ۱۴۰۲

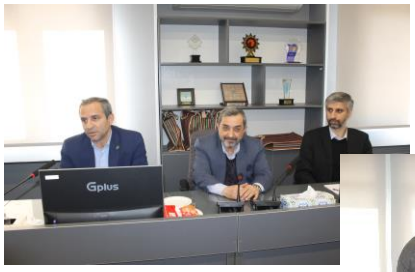

برگزاری جلسات سخنرانی جهت ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و توزیع کتاب مکتب سلیمانی توسط نویسنده در بین همکاران. همچنین برنامه ریزی جهت برگزاری جلسات در راستای ترویج فرهنگ عفاف و حجاب و موضوع تحکیم خانواده در سال ۱۴۰۲

بازدید از بنیاد ایران شناسی (۱۹ مهرماه ۱۴)

آموزش اکسل پیشرفته در سال ۱۴۰۳

عقد تفاهم نامه با استخر دانشگاه تربیت مدرس

اجرای طرح غربالگری تندرستی و پایش سلامت توسط پژوهشگاه تربیت بدنی

افتتاح سالن شهید سلیمانی

در راستای ساماندهی و بهبود فضای فیزیکی و استفاده حداکثری از فضای موجود و به منظور میزبانی شایسته از مهمانان موسسه و همچنین برگزاری نشست های تخصصی با حضور متخصصین امر، بازسازی سالن جلسات در دستور کار معاونت توسعه مدیریت و منابع قرار گرفت و در مدت زمانی بالغ بر یک ماه و همزمان با ایام نوروز ۱۴۰۱ سالن قبلی با ظرفیت ۲۳ نفر تخریب و سالن جلسات جدید موسسه با تجهیزات به‌روز و ظرفیت ۷۰ نفر که متبرک به نام مبارک سپهبد شهید حاج قاسم سلیمانی است توسط دکتر محمدعلی زلفی گل وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در تیرماه ۱۴۰۱ افتتاح گردید.

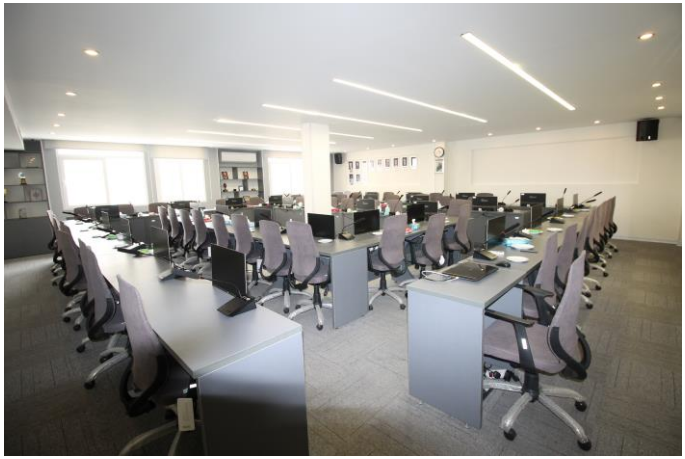

تجمیع حوزه معاونت پژوهشی و معاونت توسعه مدیریت و منابع در طبقه چهارم (حوزه ریاست).

حوزه ریاست

حوزه معاونت پژوهشی

حوزه معاونت توسعه
مدیریت و منابع

طراحی و ساخت کوریدور ورودی طبقه چهارم.

اختصاص و تجهیز سالن جلسات جهت برگزاری جلسات درونی موسسه

ایجاد و ساخت اتاق‌های اداری جدید و مناسب برای استفاده اعضای محترم هیأت علمی در طبقه دوم در تعطیلات نوروز ۱۴۰۱

- ساماندهی نیروی انسانی مطابق با سند برنامه جامع نیروی انسانی.
- اختصاص کارشناس به گروه‌های پژوهشی. پیش از این گروههای پژوهشی فاقد کارشناس بوده اند.
- اختصاص فضای فیزیکی مشخص به گروه‌های پژوهشی و تجمیع اعضای هر گروه در سایت مربوطه.
- خرید برخی از تجهیزات مورد نیاز بابت تجهیز سالن جلسات از طریق اسناد خزانه اسلامی.

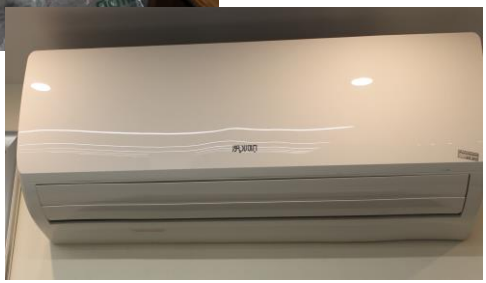

- احیا و تعمیر سه پمپ آب با برند Pentax ایتالیا و موتوژن که جزو اموال اسقاطی بوده است.
- ایزوگام پشت بام ساختمان موسسه

شایان ذکر است که تعمیر پمپ آب باعث صرفه جویی اقتصادی بالغ بر ۵۰ میلیون تومانی برای موسسه شده است.

اجرای پروژه نقاشی کل ساختمان

تعویض روشنایی و لامپهای کل موسسه و خرید پنلهای سقفی برای مصرفه جویی در مصرف برق

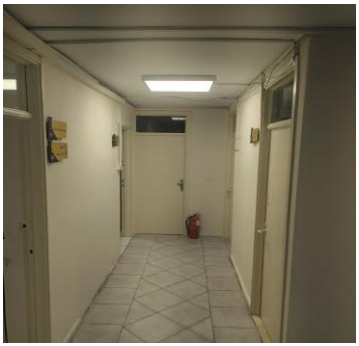

خرید دستگاه‌های فن کوئل جدید برای موسسه

اجرای پروژه تیغه کشی اتاق طبقه دوم و تجهیز نمودن آنها برای گروه فلسفه و مبانی آموزش عالی

عقد تفاهم نامه با شرکت توسعه ارزش هوده (کارت اعتباری بیمه ملت) امکان خرید اقساطی توسط همکاران از فروشگاه های تحت قرارداد شرکت مذکور.

خرید برد هوشمند جی پلاس ۸۶ اینچ جهت جلسات

پرداخت وام قرض الحسنه بانک مهر ایران به مبلغ **۵۰ میلیون تومان** به کارکنان و اعضاء محترم هیات علمی

سرورها

عقد قرارداد با سازمان فناوری اطلاعات ایران

بعد از حملات سایبری سال گذشته و با توجه به قدیمی بودن تجهیزات امنیتی شبکه موسسه، توسط ریاست و معاونت توسعه تصمیم گرفته شد که سرورهای سامانه سهام به بیرون از موسسه انتقال یابد و پس از رایزنی های فراوان با سازمان فناوری اطلاعات دو سرور فیزیکی از دیتاسنتر این سازمان اجاره گرفته شد که در حال حاضر سامانه سهام در این سرورها در دسترس می باشد.

سامانه

- به روزرسانی و اضافه کردن امکانات جدید در سامانه رفاهی موسسه
- مشاهده رزرو انجام شده و امکان دیدن اینکه رزرو در چه مرحله ای قرار دارد

- اضافه کردن قابلیتهای مدیریتی برای مدیر سامانه

- امکان مشاهده تمام آلارم‌ها و کارهای انجام شده در سامانه

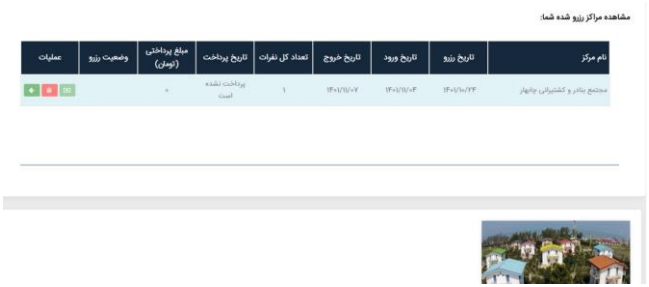

بسته رفاهی

- خرید و توزیع اقلام رفاهی بین همکاران موسسه۱۴۰۱

- توزیع سبد حمایتی به مناسبت فرارسیدن سال جدید و ماه مبارک رمضان ۱۴۰۲

- اقلام رفاهی عید قربان و عید غدیر ۱۴۰۲

- توزیع اقلام رفاهی اهدایی مقام عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت تقدیر از برگزار کنندگان کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور (۲۸ تیرماه ۱۴۰۲)

- بسته رفاهی به مناسبت مبعث حضرت رسول (ص) و ماه مبارک رمضان ۱۴۰۲

- بسته رفاهی از طرف وزیر محترم ۱۴۰۲

- بسته رفاهی به مناسبت عید غدیر خم و عید قربان ۱۴۰۳

- کارت خرید اتکا به مناسبت شب یلدا
- کارت خرید اتکا به مناسبت ولادت حضرت فاطمه (ص) و روز زن
- کارت اتکا به مناسبت مبعث پیامبر
- کارت اتکا به مناسبت ۲۲ بهمن
- کارت خرید افق کورش به مناسبت روز معلم
- کارت خرید اتکا بابت روز کارمند
- کارت خرید اتکا بابت روز معلم
- تقدیم کارت هدیه به همکاران در روز تولد

سفر یکروزه خانوادگی اعضای موسسه به دماوند و زیارت حرم امامزاده هاشم (ع)

کمک هزینه سفر به مشهد مقدس تا سقف ۱۰ میلیون تومان

انعقاد قرارداد با مجتمع تفریحی و رفاهی بهشت افرا بابلسر در سال ۱۴۰۳

انبار و انبار گردانی

بروزرسانی و لیست برداری اموال موسسه و تحویل اموال کارمندان موسسه اعم از هیات علمی و غیرهیات علمی و دریافت رسید از آنها

راه اندازی انبار موسسه (انبار مصرفی)و سامان بخشی به آن

اسقاط و هدیه اموالی که از رده خارج و غیرقابل استفاده است

سامان بخشی و گردآوری لب تاپ های موسسه و تحویل آنها به کارمندان مشخص شده

جداسازی انبار مربوط به کاغذ

جداول منابع انسانی از سال ۱۴۰۰ الی ۱۴۰۳

بازنشسته و استعفا یاوران علمی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سنوات خدمت	سال پایانی	ملاحضات
۱	امیر عباس محمدی	بالای سی سال	۱۴۰۰	بازنشسته
۲	محمد حسین یوسف زاده	زیر پنج سال	۱۴۰۰	استعفا
۳	حسین تیره	زیر پنج سال	۱۴۰۰	استعفا
۴	فاطمه واشقانی	زیر پنج سال	۱۴۰۰	استعفا
۵	حامد کمالی	زیر پنج سال	۱۴۰۰	استعفا
۶	قربانعلی باقری	بالای سی سال	۱۴۰۱	بازنشسته
۷	مژگان مهرپرور	بالای سی سال	۱۴۰۱	بازنشسته
۸	پروین قشلاقی	زیر پنج سال	۱۴۰۱	استعفا
۹	ایمان جبلی	زیر بیست سال	۱۴۰۲	استعفا
۱۰	آیدین تاتاری	زیر بیست سال	۱۴۰۲	استعفا
۱۱	رسول پاکدامن اشتهاردی	بالای سی سال	۱۴۰۲	بازنشسته
۱۲	شادی روحانی	زیر بیست سال	۱۴۰۲	استعفا
۱۳	محمد صابری نژاد	بالای سی سال	۱۴۰۲	بازنشسته
۱۴	محمد صالحی شهر بابکی	بالای سی سال	۱۴۰۲	بازنشسته
۱۵	میترا منوچهری یکتا	زیر سی سال	۱۴۰۲	بازنشسته

بازنشسته و استعفا هیات علمی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین وضعیت شغلی	گروه پژوهش	سال بازنشستگی
۱	مقداد میرابی	بازخرید	آمار	۱۴۰۰
۲	نسرین نورشاهی	بازنشسته	نوآوری آموزش عالی	۱۴۰۰
۳	داود حاتمی	بازنشسته	مطالعات تطبیقی و نوآوری	۱۴۰۰
۴	محمدحمید جاودانی حاجی	بازنشسته	مدیریت آموزش عالی	۱۴۰۱
۵	معصومه قارون	بازنشسته	اقتصاد اموزش عالی	۱۴۰۱
۶	سیما بوذری	بازنشسته	برنامه ریزی و توسعه آموزش عالی	۱۴۰۲

مامور به موسسه هیات علمی

ردیف	نام و نام خانوادگی	مرتبه و مدرک	آخرین وضعیت شغلی	دانشگاه مبدا	از سال	تا سال	پست سازمانی	ملاحظات
۱	علی باقر طاهری نیا	استاد	مامور از	دانشگاه تهران	۱۴۰۰	تاکنون	رئیس مؤسسه	
۲	مهدی دهمرده	دانشیار	مامور از	دانشگاه تهران	۱۴۰۰	تاکنون	معاونت توسعه مدیریت و منابع	
۳	نجف آقایی	دانشیار	مامور از	تربیت معلم	۱۴۰۱	تاکنون	رئیس حوزه ریاست و مشاور	
۴	حشمت اله عسگری	دانشیار	مامور از	دانشگاه ایلام	۱۴۰۲	۱۴۰۲	گروه اقتصاد آموزش عالی	
	حشمت اله عسگری	دانشیار	مامور از	دانشگاه ایلام	۱۴۰۳	تاکنون	معاون پژوهشی	
۵	محمد عزیزی	دانشیار	مامور از	دانشگاه تهران	۱۴۰۲	۱۴۰۳	معاون پژوهشی	
	محمد عزیزی	دانشیار	مامور از	دانشگاه تهران	۱۴۰۳	تاکنون	مشاور رئیس مؤسسه	
۶	علی شهدادی	دانشیار	مأمور از	دانشگاه جیرفت	۱۴۰۲	تاکنون	مدیر همکاری‌های علمی بین المللی	
۷	محمد کاشی زاده	استادیار	مامور از	پژوهشگاه علم و اندشیه	۱۴۰۲	تاکنون	مسئول راه اندازی گروه فلسفه	

سال	تعداد کارشناس مسئول	تعداد	حق مدیریت درصد
۱۴۰۰	تعداد کارشناس مسئول	۴	۱۱
		۱	۱۲
		۵	۱۳
		۳	۲۳
۱۴۰۳	تعداد کارشناس مسئول	۱۱	۱۳
		۲	۲۰

تعداد اعضاء هیأت علمی

		۱۴۰۰					۱۴۰۳			
		جمع	استاد	دانشیار	استادیار	مربی	جمع	استاد	دانشیار	استادیار
هیات علمی	پیمانی	۴			۴		۶			۶
	رسمی	۱۸	۲	۲	۱۳	۱	۱۳	۲	۵	۶
	از مأمور	۲	۱	۱	۰		۶	۱	۴	۱
	به مامور						۱		۱	
جمع		**۲۴**					**۲۶**			

جذب هیات علمی

	سال	تعداد	سال جذب	ملاحظات
فراخوان	۱۳۹۲	۴	۱۳۹۴	دکتر زهرا رشیدی،دکتر سمیه فریدونی دکتر مقداد میرابی،دکتر مهتاب پورآتشی
	۱۳۹۲	۱	۱۳۹۵	دکتر احمد سعیدی
	۱۳۹۷	۱	۱۴۰۲	دکتر فرهاد ابراهیم ابادی
	۱۳۹۹	۱	۱۴۰۲	دکتر مصطفی باقریانفر
	۱۳۹۹	۱	-	دکتر سمیه نصیرزاده در مرحله اداری
	۱۴۰۱	۹	-	در مرحله انجام
بورسیه	۱۴۰۲	۴	-	مجوز
	۱۳۹۹	۱	۱۳۹۹	دکتر سید اسماعیل موسوی
	۱۴۰۱	۱	-	دکتر محمد رضا نوربخش در مرحله جذب
	۱۴۰۲	۱	-	دکتر سمیه ملکی در مرحله جذب

همکاری پاره وقت

ردیف	نام و نام خانوادگی	وضعیت	نوع همکاری	از تاریخ
۱	حجت الاسلام محمد کاشی زاده	مامور	هیات علمی مدیر گروه فلسفه	۱۴۰۲
۲	سمیه نصیر زاده	فراخوان ۱۳۹۹ در مرحله جذب	هیات علمی گروه مدیریت آموزش عالی	۱۴۰۲
۳	محمد رضا نوربخش	بورس ۱۴۰۲	هیات علمی گروه آمار	۱۴۰۲
۴	سمیه ملکی	بورس ۱۴۰۲ در مرحله جذب	هیات علمی گروه فلسفه	۱۴۰۲
۵	زهرا دشتی رحمت آبادی	همکاری پاره وقت	گروه فلسفه	۱۴۰۲
۶	زینب عسگریان	همکاری پاره وقت	گروه فلسفه	۱۴۰۲
۷	سید مختار موسوی	ابلاغ هیات مرکزی	گروه فلسفه	۱۴۰۳

انتصابات

ردیف	عنوان مدیریت	مدیر سابق	مدیر جدید	تاریخ انتصاب
۱	رئیس مؤسسه	نسرین نورشاهی	علی باقر طاهری نیا	۱۴۰۰
۲	معاون توسعه مدیریت و منابع	معصومه قارون	مهدی دهمرده	۱۴۰۰
۳	مشاور و رئیس حوزه ریاست	ندارد	نجف آقایی	۱۴۰۱
۴	مشاور رئیس مؤسسه	مقصود فراستخواه	مصطفی دریاباری	۱۴۰۳
۵	مشاور	غلامرضا ذاکر صالحی	محمد عزیزی	۱۴۰۱
۶	معاون پژوهشی	رضا منیعی	اصغر زمانی	۱۴۰۰
		اصغر زمانی	محمد عزیزی	۱۴۰۲
		محمد عزیزی	حشمت اله عسگری	۱۴۰۳
۷	مدیر بودجه	رسول پاکدامن اشتهاردی	محسن حسنی	۱۴۰۲
۸	مدیر مالی	نازنین شرف الاسلامی	نازنین شرف الاسلامی	۱۳۹۵
۹	مدیر امور پژوهشی	یزدان ابراهیمی سویز	سید اسماعیل موسوی	۱۴۰۲
۱۰	مدیر روابط عمومی	امیر مرسلی	امیر مرسلی	۱۴۰۰
۱۱	مدیر اداری	محمد صالحی شهر بابکی	ندا رضایی	۱۴۰۲
۱۲	رئیس دبیرخانه هیأت امنا	ندا رضایی	ندا رضایی	۱۳۹۷
۱۳	مدیر گروه آمار	احمدعلی یزدان پناه	احمد سعیدی	۱۴۰۰
۱۴	مدیر همکاری های علمی بین المللی	مهتاب پور آتشی	علی شهدادی	۱۴۰۲

ردیف	عنوان مدیریت	مدیر سابق	مدیر جدید	تاریخ انتصاب
۱۵	مدیر گروه اقتصاد	یعقوب انتظاری	یعقوب انتظاری	۱۳۹۷
۱۶	مدیر گروه مطالعات تطبیقی	غلامرضا ذاکرصالحی	غلامرضا ذاکرصالحی	۱۴۰۱
۱۷	مدیر گروه مطالعات مدیریت آموزش عالی	احمدرضا روشن	احمدرضا روشن	۱۳۹۷
۱۸	مدیر گروه نوآوری آموزشی و درسی	سیده مریم حسینی لرگانی	سیده مریم حسینی لرگانی	۱۳۹۵
۱۹	مدیر گروه برنامه ریزی آموزشی	سیما بوذری	ندارد	۱۴۰۱
۲۰	مدیر گروه آینده پژوهی	رضا منیعی	رضا منیعی	۱۴۰۱
۲۱	مدیر IR	سیدهادی مرجائی	سیدهادی مرجائی	۱۴۰۰
۲۲	رئیس کتابخانه	سید اسماعیل موسوی	فریده جعفری	۱۴۰۲

تعداد کل اعضای هیأت علمی و غیرهیأت علمی

هیات علمی و غیر هیات علمی	وضعیت استخدام	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳
غیرهیات علمی	استعفا	۴	۱	۳	
	پیمانی	۱	۲		
	رسمی	۱۴	۱۵	۱۲	۱۲
	شرکتی	۱۲	۱۰	۱۲	۱۲
	قراردادی	۱۳	۱۱	۹	۹
	مأمور از	۱			
	مشاور			۱	۱
	بازنشسته	۱	۲	۴	
جمع		**۴۱**	**۳۸**	**۳۷**	**۳۴**
هیات علمی	پیمانی	۴	۵	۶	۶
	رسمی	۱۷	۱۴	۱۴	۱۳
	مأمور از	۲	۳	۶	۶
	مامور به				۱
	بازنشسته	۲	۲	۱	
جمع		**۲۳**	**۲۵**	**۲۷**	**۲۶**
در مرحله جذب		**۱**	**۹**	**۶**	**۰**

راه ادامه دارد...

در پایان این گزارش که از آن به بضاعت‌نامه یاد شد به سه دسته عناوین فعالیت‌ها اشاره می‌شود که به نظر می‌رسد لازمست در آینده همچنان مورد توجه و در دستور کار قرار بگیرد.

نخست: فعالیت‌هایی که نوپا هستند و برای توسعه و تثبیت آنها لازمست توجه و حمایت ویژه به عمل بیاید. این دسته از فعالیت‌ها همانست که در ذیل عنوان ظرفیت‌سازی و نوآفرینی سازمانی در ضمن گزارش به تفصیل به آنها پرداخته شد.

دوم: فعالیت‌هایی که مقدمات آنها فراهم شده است ولی همچنان در ابتدای راه قرار دارد و لازمست مورد توجه ویژه قرار بگیرد. از جمله:

- راه‌اندازی پایگاه جامع آمار و اطلاعات
- برگزاری دومین کنگره آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور
- برگزاری همایش ملی نظام مسائل آموزش عالی
- تدوین اسناد آموزش عالی کشور از آغاز تاکنون
- پیگیری مسکن کارکنان
- اصلاح ساختار سازمانی طبق اساسنامه جدید موسسه
- پیگیری افزایش تعداد و مبلغ تسهیلات قرض الحسنه

افزون بر این دو دسته از عناوین فعالیت‌ها اگر بخواهیم دو سیاست یا رویکرد مهم را به عنوان سیاست‌ها و رویکردهای اولویت‌دار پیش‌رو ذکر کنیم بر این دو امر تأکید خواهیم نمود.

نخست: تقویت تعامل مستمر و مستقیم با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور در چارچوب انجام مأموریت‌های مؤسسه به عنوان کانون تفکر آموزش عالی و سازمان تولیدکننده و انتشار دهنده دانش مدیریت آموزش عالی

دوم: به فعلیت رساندن ظرفیت‌های آماری از طریق ایجاد پایگاه جامع آمار و اطلاعات آموزش عالی در بستر سامانه‌های روزآمد و با دسترسی آسان.

سوم: تقویت و تثبیت الگوی تعامل موسسه با اعضای شورای معاونان بویژه معاونت آموزشی به‌گونه‌ای که هیچ تصمیم سیاستی و تدوین آیین‌نامه و تصمیم تحولی که نیازمند مطالعه است در دستور کار شورای گسترش آموزش عالی و شورای عالی برنامه‌ریزی قرار نگیرد مگر مطالعات پشتیبان آن با محوریت مؤسسه انجام گرفته باشد.

پیوست‌ها

پیوست ۱:

اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۱/۲۵
شماره: ۳۲۹۱۵۵
پیوست:

اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی وابسته به وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری

مقدمه

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی، که براساس مجوز مورخ ۶۹/۱۲/۲۵ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (ابلاغ شماره ۳۴/۷۲ مورخ ۱۳۷۰/۱/۱۰) به منظور ایجاد یک مرکز پژوهشی توانمند برای مطالعه و پیشنهاد سیاست‌های برنامه‌ریزی، تدوین و اجرای نظام ارزشیابی آموزش عالی و به استناد ماده «۱» قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی تأسیس و در سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۹۸ در جلسات مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۵ و ۱۳۹۷/۱۲/۱۹ شورای گسترش آموزش عالی (ابلاغیه‌های شماره ۲۲/۵۵۱۲ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱۹ و ۲۶۱۲۹ مورخ ۱۳۹۸/۲/۹) مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفت. اینک با گذشت بیش از ۳۲ سال از تاریخ تأسیس این مؤسسه و به منظور حفظ و احیای فلسفه تأسیس مؤسسه یاد شده و ابقای نقش و جایگاه سازمانی آن در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (کانون تفکر و بازوی مشورتی وزارت متبوع) اساسنامه این مؤسسه براساس اسناد بالادستی از جمله: آیین‌نامه جامع مدیریت دانشگاه‌های و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری (مصوب مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰)، قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸)، بیانیه گام دوم انقلاب، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و نقشه جامع علمی کشور به شرح این اساسنامه تهیه و تدوین شد.

در این اساسنامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به اختصار «وزارت» و **مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی** به اختصار «مؤسسه» نامیده می‌شود.

ماده۱- اهداف

۱- انتشار و انتقال دانش آموزش عالی در میان نقش‌آفرینان و ذینفعان آموزش عالی
۲- توسعه کمی و کیفی پژوهش در قلمرو آموزش عالی با تأکید بر تولید دانش بومی
۳- ایفای نقش مسئولیت اجتماعی و افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی با رویکرد به آینده
۴- پاسخگویی به نیازهای تحقیقاتی، سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی حوزه آموزش عالی
۵- مرجعیت رسمی آمار و اطلاعات نظام آموزش عالی و دستیابی به مرجعیت در حوزه سیاست پژوهی، دانشگاه پژوهی، آینده پژوهی و مطالعات برنامه ریزی و

نشانی:
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۳۸۹۱-۱۴۶۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

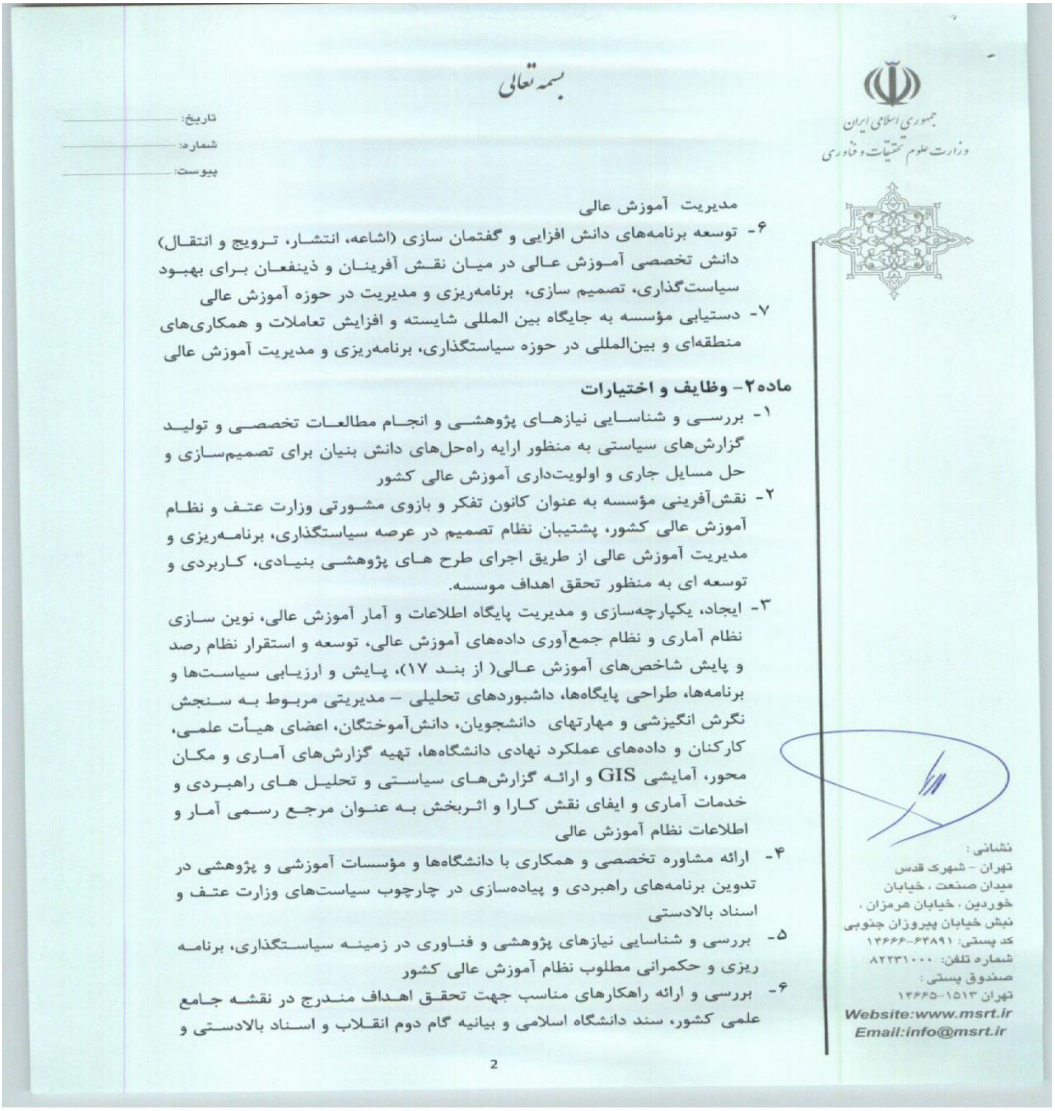

بسمه تعالی

تاریخ:
شماره:
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مدیریت آموزش عالی

۶- توسعه برنامه‌های دانش افزایی و گفتمان سازی (اشاعه، انتشار، ترویج و انتقال) دانش تخصصی آموزش عالی در میان نقش آفرینان و ذینفعان برای بهبود سیاست‌گذاری، تصمیم سازی، برنامه‌ریزی و مدیریت در حوزه آموزش عالی

۷- دستیابی مؤسسه به جایگاه بین المللی شایسته و افزایش تعاملات و همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در حوزه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی

ماده۲- وظایف و اختیارات

۱- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی و انجام مطالعات تخصصی و تولید گزارش‌های سیاستی به منظور ارایه راه‌حل‌های دانش بنیان برای تصمیم‌سازی و حل مسایل جاری و اولویت‌داری آموزش عالی کشور

۲- نقش‌آفرینی مؤسسه به عنوان کانون تفکر و بازوی مشورتی وزارت عتف و نظام آموزش عالی کشور، پشتیبان نظام تصمیم در عرصه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی از طریق اجرای طرح های پژوهشی بنیادی، کاربردی و توسعه ای به منظور تحقق اهداف موسسه.

۳- ایجاد، یکپارچه‌سازی و مدیریت پایگاه اطلاعات و آمار آموزش عالی، نوین سازی نظام آماری و نظام جمع‌آوری داده‌های آموزش عالی، توسعه و استقرار نظام رصد و پایش شاخص‌های آموزش عالی(از بند ۱۷)، پایش و ارزیابی سیاست‌ها و برنامه‌ها، طراحی پایگاه‌ها، داشبوردهای تحلیلی – مدیریتی مربوط به سنجش نگرش انگیزشی و مهارتهای دانشجویان، دانش‌آموختگان، اعضای هیأت علمی، کارکنان و داده‌های عملکرد نهادی دانشگاه‌ها، تهیه گزارش‌های آماری و مکان محور، آمایشی GIS و ارائه گزارش‌های سیاستی و تحلیل های راهبردی و خدمات آماری و ایفای نقش کارا و اثربخش به عنوان مرجع رسمی آمار و اطلاعات نظام آموزش عالی

۴- ارائه مشاوره تخصصی و همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در تدوین برنامه‌های راهبردی و پیاده‌سازی در چارچوب سیاست‌های وزارت عتف و اسناد بالادستی

۵- بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی و فناوری در زمینه سیاستگذاری، برنامه ریزی و حکمرانی مطلوب نظام آموزش عالی کشور

۶- بررسی و ارائه راهکارهای مناسب جهت تحقق اهداف مندرج در نقشه جامع علمی کشور، سند دانشگاه اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب و اسناد بالادستی و

نشانی:
تهران – شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۴۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

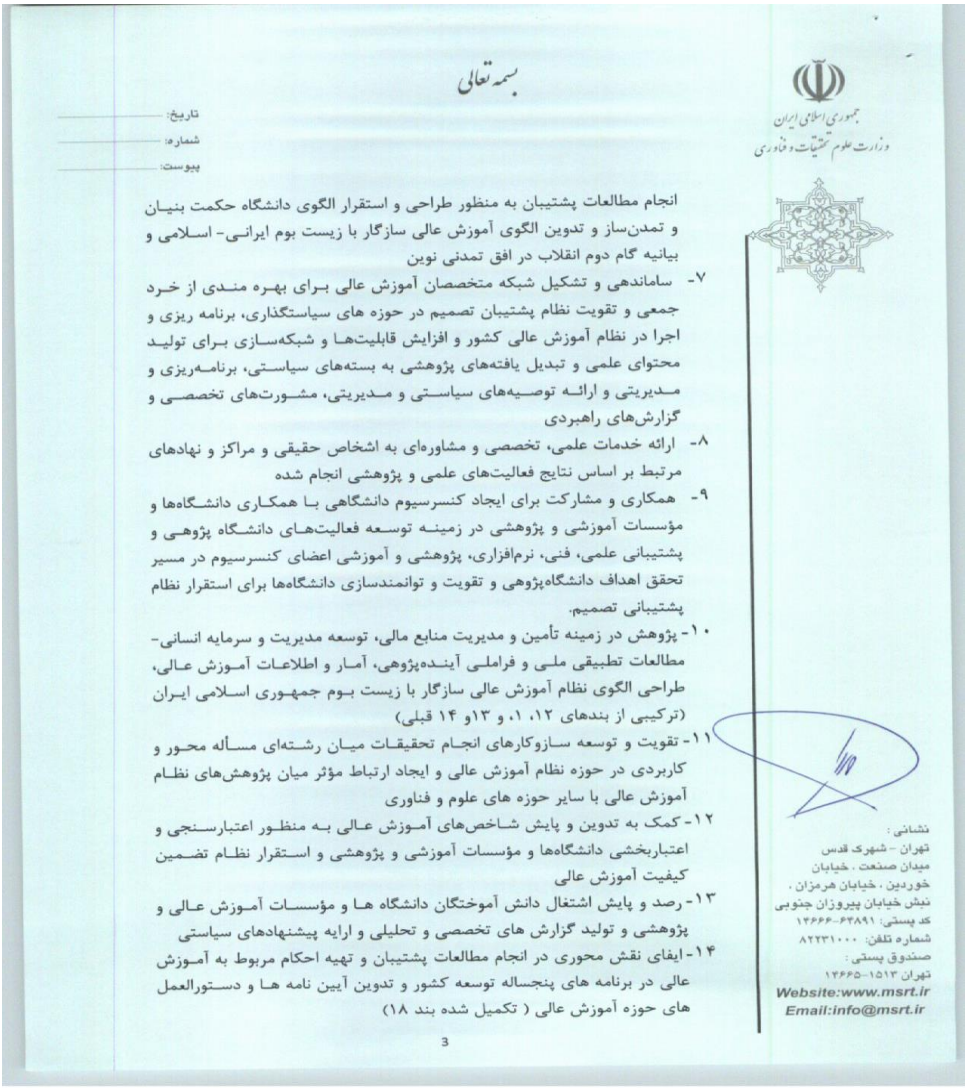

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

انجام مطالعات پشتیبان به منظور طراحی و استقرار الگوی دانشگاه حکمت بنیان و تمدن‌ساز و تدوین الگوی آموزش عالی سازگار با زیست بوم ایرانی- اسلامی و بیانیه گام دوم انقلاب در افق تمدنی نوین

۷- ساماندهی و تشکیل شبکه متخصصان آموزش عالی برای بهره مندی از خرد جمعی و تقویت نظام پشتیبان تصمیم در حوزه های سیاستگذاری، برنامه ریزی و اجرا در نظام آموزش عالی کشور و افزایش قابلیت‌ها و شبکه‌سازی برای تولید محتوای علمی و تبدیل یافته‌های پژوهشی به بسته‌های سیاستی، برنامه‌ریزی و مدیریتی و ارائه توصیه‌های سیاستی و مدیریتی، مشورت‌های تخصصی و گزارش‌های راهبردی

۸- ارائه خدمات علمی، تخصصی و مشاوره‌ای به اشخاص حقیقی و مراکز و نهادهای مرتبط بر اساس نتایج فعالیت‌های علمی و پژوهشی انجام شده

۹- همکاری و مشارکت برای ایجاد کنسرسیوم دانشگاهی با همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در زمینه توسعه فعالیت‌های دانشگاه پژوهی و پشتیبانی علمی، فنی، نرم‌افزاری، پژوهشی و آموزشی اعضای کنسرسیوم در مسیر تحقق اهداف دانشگاه‌پژوهی و تقویت و توانمندسازی دانشگاه‌ها برای استقرار نظام پشتیبانی تصمیم.

۱۰- پژوهش در زمینه تأمین و مدیریت منابع مالی، توسعه مدیریت و سرمایه انسانی- مطالعات تطبیقی ملی و فراملی آینده‌پژوهی، آمار و اطلاعات آموزش عالی، طراحی الگوی نظام آموزش عالی سازگار با زیست بوم جمهوری اسلامی ایران (ترکیبی از بندهای ۱۲، ۱، و ۱۳و ۱۴ قبلی)

۱۱- تقویت و توسعه سازوکارهای انجام تحقیقات میان رشته‌ای مسأله محور و کاربردی در حوزه نظام آموزش عالی و ایجاد ارتباط مؤثر میان پژوهش‌های نظام آموزش عالی با سایر حوزه های علوم و فناوری

۱۲- کمک به تدوین و پایش شاخص‌های آموزش عالی به منظور اعتبارسنجی و اعتباربخشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و استقرار نظام تضمین کیفیت آموزش عالی

۱۳- رصد و پایش اشتغال دانش آموختگان دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و تولید گزارش های تخصصی و تحلیلی و ارایه پیشنهادهای سیاستی

۱۴- ایفای نقش محوری در انجام مطالعات پشتیبان و تهیه احکام مربوط به آموزش عالی در برنامه های پنجساله توسعه کشور و تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل های حوزه آموزش عالی (تکمیل شده بند ۱۸)

3

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت . خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۴۴۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

۱۵- طراحی، برنامه ریزی و اجرای کارگاه‌های دانش افزایی به منظور ارتقای دانش و مهارت مدیران و برنامه‌ریزان شاغل در بخش آموزش عالی در چارچوب ماموریت های موسسه

۱۶- انتشار مجله، کتب علمی، تولید محتوای چندرسانه ای و... متناسب با اهداف مؤسسه و برگزاری همایش، نشست، کنگره، کارگاه، پنل و میزهای علمی (ترکیب بند ۷ و ۸)

۱۷- اهتمام به ایفای نقش مسوولیت اجتماعی سازمانی از طریق استفاده بهره‌ورانه از منابع و افزایش بهره‌وری، همکاری با جامعه، صنعت و دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری، شفافیت در عملکرد ایجاد مؤسسه سبز، مشارکت در حل بحران‌های اقلیمی و معضلات با رعایت اخلاق زیست محیطی، سازمانی و پژوهشی در فرایند مطالعه مسائل و ارائه راه حل به نظام آموزش عالی

۱۸- نوآفرینی سازمانی در جهت تحقق اهداف و مأموریت‌ها

ماده۳- مؤسسه از تاریخ تصویب اساسنامه (مصوب ۱۳۶۹/۱۲/۲۵ شورای گسترش آموزش عالی) دارای شخصیت حقوقی و ردیف بودجه مستقل و وابسته به «وزارت» است و به استناد ماده «۱» قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور از آیین‌نامه‌های خاص خود (اداری، استخدامی هیأت علمی و غیرهیأت علمی، مالی و معاملاتی و تشکیلاتی) که به تصویب هیأت امنای مؤسسه و تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد، اداره می‌شود.

ماده ۴- محل فعالیت مؤسسه در تهران است.

ماده ۵- ارکان

۱- هیأت امنا
۲- رئیس
۳- هیأت رئیسه
۴- شورای پژوهشی

ماده ۶- ترکیب هیأت امنا

هیأتی است که به موجب قوانین و مقررات مربوط به عنوان بالاترین رکن مؤسسه، مرجع سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و تصویب مقررات و ضوابط مؤسسه است.

۱- وزیر علوم (رئیس هیأت امنا)

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

۲- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا نماینده وی
۳- رئیس مؤسسه (دبیر هیأت امنا)
۴- سه تا پنج نفر از شخصیت‌های علمی- فرهنگی کشور که نقش مؤثری در توسعه و پیشرفت مؤسسه داشته باشند.

تبصره ۱: حداقل دو تن از شخصیت‌های مذکور در بند ۴ باید از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری کشور باشند.

تبصره ۲: اعضای مذکور در بند ۴ با حکم وزیر علوم برای مدت ۴ سال منصوب می‌شوند و در یک زمان حداکثر می‌توانند عضو دو هیأت امنا باشند. انتصاب مجدد آنان بلامانع است و تا زمانی که افراد جدیدی به جای آنها منصوب نشده باشند همچنان به وظایف و اختیارات قانونی خود ادامه می‌دهند.

ماده ۷- وظایف و اختیارات هیأت امنا

۱- تصویب آیین نامه داخلی هیأت امنا
۲- تصویب نمودار سازمانی و تشکیلات مؤسسه بر اساس ضوابط و مقررات مربوط که پس از تأیید وزیر علوم قابل اجرا خواهد بود.
۳- تصویب آیین نامه‌های مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مؤسسه از جمله آیین نامه‌های سفرهای علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی که پس از تأیید وزیر علوم قابل اجرا خواهد بود.
۴- بررسی و تصویب بودجه سالیانه و تفصیلی مؤسسه که توسط رئیس مؤسسه پس از تأیید هیأت رئیسه پیشنهاد می‌شود.
۵- تصویب حساب‌ها و ترازنامه سالیانه مؤسسه
۶- تصویب نحوه وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
۷- تصویب دریافت کمک‌های مالی و امکانات از اشخاص حقیقی و حقوقی با رعایت ضوابط و مقررات مربوط
۸- پیشنهاد میزان فوق العاده های اعضای هیأت علیم و غیر هیأت علمی مؤسسه به وزارت برای تأیید
۹- تعیین نحوه اداره واحدهای تولیدی، خدماتی، کارگاهی و ... در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط
۱۰- تعیین میزان آموزانه، پژوهانه، نویسانه، ترجمانه و نظایر آن با رعایت ضوابط و مقررات وزارت

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

۱۱- بررسی پیشنهاد توسعه یا انحلال گروه‌های پژوهشی و فناوری، مراکز پژوهشی و فناوری و پژوهشکده‌های مؤسسه و در صورت تأیید ارسال به وزارت برای طی مراحل قانونی بعدی

۱۲- بررسی گزارش عملکرد سالیانه مؤسسه که توسط رئیس مؤسسه ارائه می‌شود و اظهارنظر نسبت به آن

ماده ۸- رئیس

رئیس مؤسسه، «معاون وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و رئیس مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی» و نماینده قانونی مؤسسه نزد مراجع حقیقی و حقوقی است که از میان اعضای هیأت علمی با حداقل مرتبه دانشیاری و داشتن ۵ سال تجربه در آموزش عالی با انتخاب و حکم وزیر به مدت ۴ سال منصوب می‌شود. انتصاب مجدد وی بلامانع است.

ماده ۹- وظایف و اختیارات رئیس:

۱- برنامه‌ریزی برای مؤسسه هدایت و اداره امور آن و نظارت بر حسن اجرای همه فعالیت‌های آن در چارچوب اساسنامه، ضوابط و مقررات مربوط

۲- تعیین خط مشی اجرایی مؤسسه براساس برنامه‌های راهبردی مصوب هیأت امنای ذیربط و برنامه‌ریزی برای مؤسسه هدایت و اداره امور آن و توسعه مدیریت منابع مؤسسه در چارچوب برنامه راهبردی تعیین شده و نظارت بر حسن اجرای همه فعالیت‌های آن در چارچوب اساسنامه، ضوابط و مقررات مربوط

۳- نظارت بر حسن اجرای امور پژوهشی، خدماتی، استخدام، انتصاب، ترفیع، ارتقا، مأموریت، اخراج و ... اعضای هیأت علمی و کارمندان مؤسسه در چارچوب قوانین و مقررات و کلیه ارتباطات داخلی و بین‌المللی مؤسسه و هماهنگی واحدهای مختلف و پاسخگویی به مراجع ذیصلاح و پیگیری اشکالات و تخلفات احتماعی و ارجاع آنها به مقامات ذیصلاح

۴- انتخاب و انتصاب معاونان، مشاوران و مسئولان مؤسسه بر اساس سازمان اداری و تشکیلات مصوب و عزل آنان

۵- امضای قراردادها، اسناد تعهدآور، اسناد مالی، اداری و مکاتبات مؤسسه در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب

۶- افتتاح حساب‌های بانکی مورد نیاز مؤسسه و معرفی دارندگان حق امضای مجاز با رعایت قوانین و مقررات مربوط

نشانی:
تهران – شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

۷- تنظیم بودجه سالیانه و تفصیلی مؤسسه و پیشنهاد آن به وزارت برای تأیید و طی مراحل قانونی
۸- تهیه آیین نامه‌های مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مؤسسه و تغییر و اصلاح آنها طبق ضوابط و مقررات مربوط و پیشنهاد آنها به هیأت امنا برای تصویب
۹- تنظیم آیین‌نامه‌های اجرایی سفرهای علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی و فرآیندهای پژوهشی و اجرایی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط و پیشنهاد تصویب آنها به شورای پژوهشی مؤسسه
۱۰- ارائه گزارش عملکرد سالیانه مؤسسه به هیأت امنا و وزارت عتف
۱۱- پیشنهاد تأسیس و انحلال گروه‌های پژوهشی و پژوهشکده‌ها با هماهنگی شورای پژوهشی مؤسسه به هیأت امنا مؤسسه
۱۲- استیفای منافع و حفظ حقوق مؤسسه در مراجع قانونی (اعم از قضایی، اجرایی، اداری و ...) به نمایندگی از مؤسسه شخصاً و یا به وسیله وکیل یا حق توکیل غیر تا یک درجه
۱۳- اجرای مصوبات هیأت امنا و شورای پژوهشی مؤسسه در چارچوب قوانین و مقررات مربوط
۱۴- ارائه پیشنهاد همکاری‌های علمی با سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی داخل و خارج کشور به شورای پژوهشی مؤسسه برابر ضوابط و مقررات مربوطه
۱۵- ایجاد شورای مشورتی متشکل از ۵ تن از اساتید شاخص و برجسته در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی با مرتبه علمی بالاتر دانشیار و استاد

تبصره: رئیس مؤسسه می‌تواند بخشی از وظایف و اختیارات اداری و مالی خود را با حفظ مسئولیت خویش و رعایت قوانین و مقررات مربوط به معاونان مؤسسه تفویض نماید.

ماده ۱۰- ترکیب هیأت رئیسه

هیأت رئیسه دومین رکن اجرایی مؤسسه پس از رئیس می‌باشد.

۱- رئیس مؤسسه
۲- معاونان مؤسسه

تبصره: حسب مورد و بنا به موضوع از اعضای مؤسسه در هیأت رئیسه دعوت می‌شود.

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

ماده ۱۱- وظایف و اختیارات هیأت رئیسه

۱- مشارکت و همکاری فعالانه در تنظیم برنامه‌های راهبردی مؤسسه مبتنی بر اسناد بالادستی به منظور ارائه و تصویب در هیأت امنا
۲- فراهم نمودن زمینه‌های لازم جهت تحقق اهداف و برنامه‌های راهبردی مؤسسه
۳- فراهم نمودن زمینه مناسب به منظور اجرایی نمودن مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، هیأت امنا، آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی از سوی وزارت و سایر مراجع ذیصلاح
۴- بررسی آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، شیوه‌نامه‌ها، دستور جلسات و سایر موارد ارائه شده از سوی معاونت‌ها و شورای پژوهشی مؤسسه به منظور طرح در هیأت امنا و یا سایر مراجع ذیصلاح
۵- پیشنهاد بودجه سالیانه مؤسسه به هیأت امنا از طریق رئیس مؤسسه
۶- تنوع بخشی به منابع مالی مؤسسه از طریق جذب کمک‌های مردمی و افزایش درآمدهای اختصاصی از طریق ارائه خدمات مطالعاتی، پژوهشی، فناوری و سایر منابع دیگر پس از اخذ مجوزهای لازم از هیأت امنا و سایر مراجع ذیصلاح
۷- پیشنهاد توزیع و تخصیص فرصت‌های مطالعاتی و دوره‌های کوتاه مدت پژوهشی داخل و خارج که طبق ضوابط به اعضای هیأت علمی تعلق می‌گیرد از طریق رئیس مؤسسه به هیأت امنا و وزارت
۸- بررسی پیشنهادهای ارائه شده در خصوص فعالیت‌های خدمات تخصصی، رفاهی، اجتماعی و فرهنگی جهت طرح در شورای پژوهشی مؤسسه
۹- نظارت و پیگیری گزارش‌های علمی تخصصی سفارش داده شده از سوی دستگاه‌های ذیربط تا حصول نتیجه
۱۰- بررسی و ارزیابی نحوه اجرای تصمیمات هیأت رئیسه توسط حوزه‌های مختلف مؤسسه و نظارت بر عملکرد آنان
۱۱- ارزیابی عملکرد حوزه‌های مختلف مؤسسه و بررسی گزارش‌های ادواری در شورای پژوهشی مؤسسه
۱۲- ایجاد هماهنگی‌های لازم بین حوزه‌های مختلف مؤسسه
۱۳- تعیین کسر واحد موظف سمت‌های مدیریتی ستاره‌دار مندرج در تشکیلات تفصیلی مصوب هیأت امنا با رعایت ضوابط مقرر در آیین نامه استخدامی اعضای هیأت علمی
۱۴- اعطای فرصت مطالعاتی به اعضای هیأت علمی در چارچوب آیین نامه‌های مصوب

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۶۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

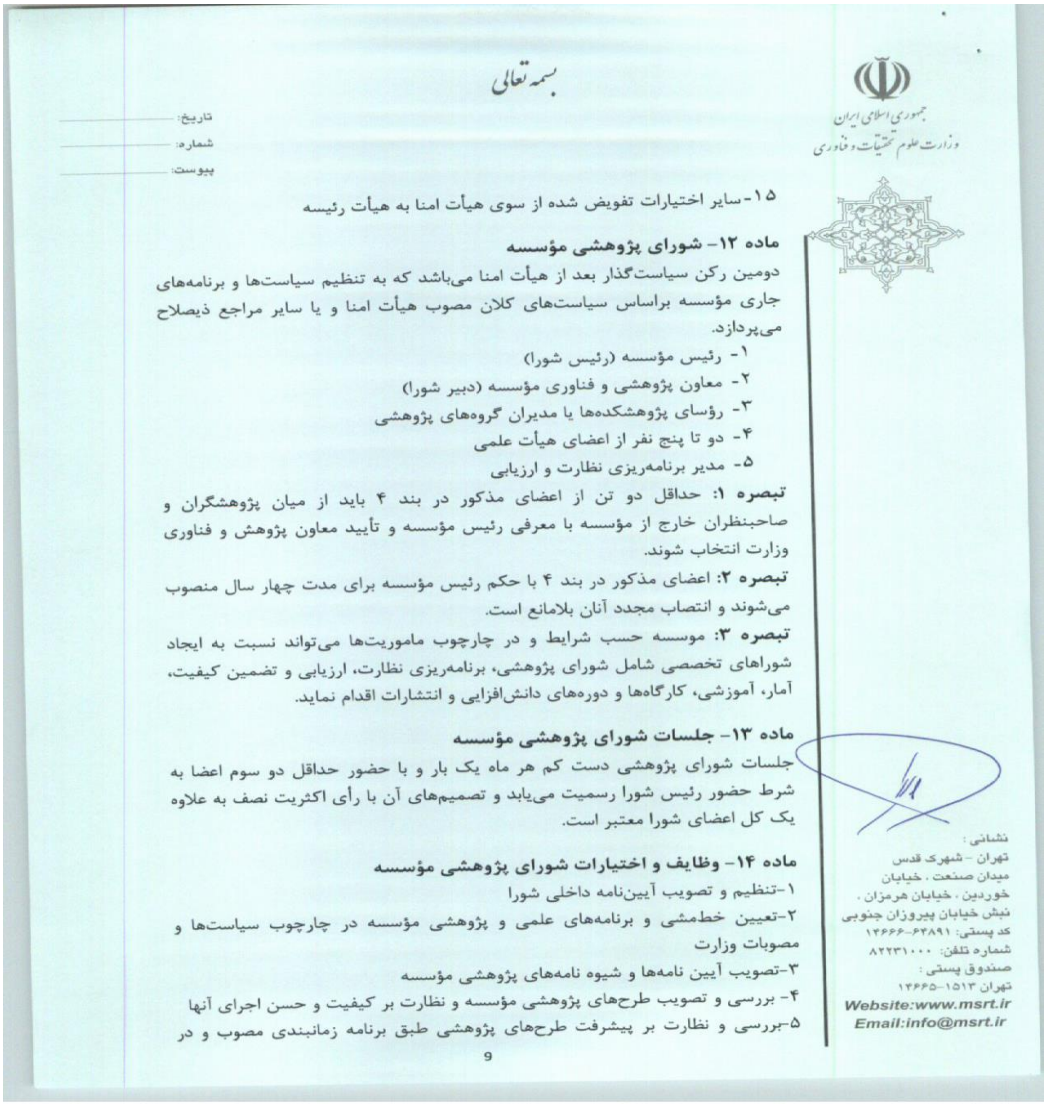

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

۱۵-سایر اختیارات تفویض شده از سوی هیأت امنا به هیأت رئیسه

ماده ۱۲- شورای پژوهشی مؤسسه

دومین رکن سیاست‌گذار بعد از هیأت امنا می‌باشد که به تنظیم سیاست‌ها و برنامه‌های جاری مؤسسه براساس سیاست‌های کلان مصوب هیأت امنا و یا سایر مراجع ذیصلاح می‌پردازد.

۱- رئیس مؤسسه (رئیس شورا)
۲- معاون پژوهشی و فناوری مؤسسه (دبیر شورا)
۳- رؤسای پژوهشکده‌ها یا مدیران گروه‌های پژوهشی
۴- دو تا پنج نفر از اعضای هیأت علمی
۵- مدیر برنامه‌ریزی نظارت و ارزیابی

تبصره ۱: حداقل دو تن از اعضای مذکور در بند ۴ باید از میان پژوهشگران و صاحبنظران خارج از مؤسسه با معرفی رئیس مؤسسه و تأیید معاون پژوهش و فناوری وزارت انتخاب شوند.

تبصره ۲: اعضای مذکور در بند ۴ با حکم رئیس مؤسسه برای مدت چهار سال منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۳: موسسه حسب شرایط و در چارچوب ماموریت‌ها می‌تواند نسبت به ایجاد شوراهای تخصصی شامل شورای پژوهشی، برنامه‌ریزی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت، آمار، آموزشی، کارگاه‌ها و دوره‌های دانش‌افزایی و انتشارات اقدام نماید.

ماده ۱۳- جلسات شورای پژوهشی مؤسسه

جلسات شورای پژوهشی دست کم هر ماه یک بار و با حضور حداقل دو سوم اعضا به شرط حضور رئیس شورا رسمیت می‌یابد و تصمیم‌های آن با رأی اکثریت نصف به علاوه یک کل اعضای شورا معتبر است.

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات شورای پژوهشی مؤسسه

۱-تنظیم و تصویب آیین‌نامه داخلی شورا
۲-تعیین خط‌مشی و برنامه‌های علمی و پژوهشی مؤسسه در چارچوب سیاست‌ها و مصوبات وزارت
۳-تصویب آیین نامه‌ها و شیوه نامه‌های پژوهشی مؤسسه
۴- بررسی و تصویب طرح‌های پژوهشی مؤسسه و نظارت بر کیفیت و حسن اجرای آنها
۵-بررسی و نظارت بر پیشرفت طرح‌های پژوهشی طبق برنامه زمانبندی مصوب و در

نشانی :
تهران – شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۳۸۹۱-۱۴۶۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

صورت لزوم تجدید نظر و تصویب تغییرات آنها

۶-تعیین ناظر یا هیأت ناظران طرح های پژوهشی که از سوی معاون پژوهشی و فناوری مؤسسه معرفی می‌شوند

۷-ارزیابی نتایج فعالیت‌های علمی، پژوهشی و فناوری مؤسسه

۸-تأیید پیشنهاد تأسیس، توسعه و انحلال گروه‌های پژوهشی و پژوهشکده‌ها به منظور ارسال به هیأت امنا برای تأیید و طی مراحل قانونی

۹-برنامه‌ریزی برای ایجاد و تعمیق ارتباط علمی با سایر مؤسسات و مراکز آموزشی و پژوهشی کشور برابر ضوابط و مقررات مربوط

۱۰-بررسی و تصویب برگزاری دوره‌های کوتاه مدت آموزشی و همایش‌ها و بازدیدهای علمی طبق ضوابط و مقررات مربوط

۱۱-تصویب آیین نامه‌های سفرهای علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط و پیشنهاد آنها به هیأت امنا

۱۲-بررسی و تصویب سفرهای علمی، بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیأت علمی مؤسسه طبق ضوابط و مقررات مربوط

۱۳-تصویب آیین نامه‌های داخلی تألیف و ترجمه کتاب و مقاله و نحوه انتشار نتایج فعالیت‌های علمی، پژوهشی و فناوری مؤسسه

۱۴-انجام سایر اموری که در چارچوب ضوابط و مقررات از سوی هیأت امنا یا رئیس مؤسسه به شورا محول می‌شود.

ماده ۱۵- مؤسسه تابع آیین نامه مالی معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی است که به تصویب هیأت امنا و تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد.

ماده ۱۶- نحوه گزینش علمی داوطلبان عضویت هیأت علمی مؤسسه طبق آیین نامه‌های جذب و استخدام هیأت علمی است.

ماده ۱۷- نحوه گزینش عمومی داوطلبان عضویت هیأت علمی مؤسسه تابع ضوابط و مقررات مصوب هیأت علمی جذب و هیأت علمی و سایر مراجع ذی صلاح است.

ماده ۱۸- فضا، امکانات و تجهیزات مؤسسه باید مطابق با ضوابط «وزارت» باشد.

ماده ۱۹- مؤسسه تابع کلیه قوانین و مقررات مربوط، ضوابط و آیین نامه‌های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت و سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌باشد.

نشانی:
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۳۶۶۶-۶۳۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی:
تهران ۱۵۱۳-۱۳۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

ماده ۲۰- منابع مالی:

۱- اعتبارات بودجه عمومی که به عنوان کمک تلقی و در ردیف مستقل ذیل بودجه سالیانه وزارت در قوانین بودجه کل کشور پیش‌بینی می‌شود.
۲-درآمدهای حاصل از اجرای طرح های پژوهشی، ارائه خدمات مشاوره‌ای، برگزاری کارگاه‌ها و دوره های آموزشی کوتاه مدت (بدون صدور مدرک تحصیلی) و عرضه محصولات علمی (کتاب، مجله، ...) با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه
۳-کمک‌های دریافتی از وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مرتبط
۴- هدایا و کمک‌های دریافتی از اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب ضوابط و مقررات مربوطه

ماده ۲۱- سال مالی مؤسسه عبارت است از یک سال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به پایان اسفند ماه همان سال ختم می‌شود.

ماده ۲۲- انحلال:

مؤسسه در موارد زیر پس از تصویب شورای گسترش آموزش عالی وزارت عتف طبق قوانین مربوط به انحلال مؤسسات دولتی منحل می‌شود:
۱- به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
۲- در صورت تخلف از مقررات اساسنامه، مصوبات و ضوابط وزارت و سایر قوانین و مقررات جاری کشور به تشخیص وزارت پس از تصویب در هیأت امنای مؤسسه و شورای گسترش آموزش عالی

ماده ۲۳- در صورت اعلام موافقت اولیه شورای گسترش آموزش عالی وزارت با انحلال مؤسسه، مؤسسه موظف است:

۱- تمامی تعهدات خود را در برابر وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و غیر دولتی، بانک‌ها، شهرداری‌ها، سایر اشخاص حقوقی و حقیقی (اعم از اعضای هیأت علمی و کارمندان) انجام دهد یا با توافق صاحبان حق تعهدات مؤسسه را رأساً بپذیرد.

۲- تمامی امتیازات و اموالی را که از منابع عمومی و دولتی و بانک ها و شهرداری ها و غیره در اختیار مؤسسه قرار گرفته است مسترد نماید یا موافقت صاحبان حق را مبنی بر واگذاری امتیازات و اموال مذکور به وزارت ارائه دهد.

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۱۴۶۶۶-۴۴۸۹۱
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

بسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم تحقیقات و فناوری

تاریخ:
شماره:
پیوست:

ماده ۲۴- پس از احراز اجرای تعهدات مذکور در ماده بالا و حل و فصل امور اداری، مالی و حقوقی و تصویب نهایی انحلال مؤسسه توسط شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت، هیأت تصفیه‌ای مرکب از:

۱-نماینده اداره کل حقوقی وزارت

۲-نماینده حقوقی مؤسسه

۳-رئیس وقت مؤسسه یا یکی از معاونان وقت مؤسسه تشکیل و با رعایت مقررات قانونی در مدتی که شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت تعیین می کند امر تصفیه را عهده دار خواهند بود.

ماده ۲۵- پس از انجام تعهدات و تأدیه تمامی دیون و اعلام ختم تصفیه توسط هیأت تصفیه، باقیمانده دارایی مؤسسه به وزارت منتقل می‌شود.

تبصره: هیأت تصفیه موظف است در مورد فوق صورتمجلسی را که به امضای تمامی اعضای هیأت خواهد رسید تنظیم و یک نسخه از آن را به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تسلیم کند.

ماده ۲۶- مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده است تابع ضوابط و مقررات «وزارت» و سایر قوانین مربوط است.

ماده ۲۷- هر گونه تغییر در مفاد این اساسنامه با پیشنهاد رئیس مؤسسه، تصویب هیأت امنا و نهایتاً تصویب شورای گسترش آموزش عالی و ابلاغ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری امکان پذیر است.

ماده ۲۸- این اساسنامه مشتمل بر ۲۸ ماده و ۸ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۳ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی «وزارت» رسید و از تاریخ ابلاغ جایگزین اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی مصوب ۱۳۹۷/۱۲/۱۹ شورای گسترش آموزش عالی می‌شود.

پیمان صالحی
معاون پژوهشی
و رئیس کمیسیون گسترش پژوهشی شورای گسترش آموزش عالی

نشانی :
تهران - شهرک قدس
میدان صنعت ، خیابان
خوردین ، خیابان هرمزان ،
نبش خیابان پیروزان جنوبی
کد پستی: ۶۳۸۹۱-۱۴۶۶۶
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰
صندوق پستی :
تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵
Website:www.msrt.ir
Email:info@msrt.ir

پیوست ۲:

سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی
سومین برنامه راهبردی
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (۱۴۰۲-۰۶)

عنوان: **سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی (۱۴۰۶-۱۴۰۲)**

تدوین: **دکتر سیدهادی مرجائی ـ دکتر شادی روحانی**

مجری: **واحد برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی (تحقیقات نهادی-IR)**

نظارت: **کمیته راهبری تدوین برنامه**

ناشر و سال انتشار: **مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی ـ ۱۴۰۲**

صفحه‌آرا: **زهرا نوری**

آدرس: تهران، خیابان نلسون ماندلا، خیابان گلفام، پلاک ۷۰ ـ کد پستی ۱۹۱۵۶۷۳۴۸۱

تلفن: ۲۲۰۱۰۶۱۶ فکس: ۲۲۰۵۰۳۳۸ وب سایت: WWW.irphe.ir

سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دیباچه رئیس مؤسسه

سازمان‌ها از تولد، رشد، بلوغ، پختگی و احیاناً فرسودگی برخوردارند و عناصر پویایی، بالندگی و زایش و نوشوندگی می‌تواند در قوام و دوام و ادامه حیات آن‌ها بسیار اثربخش واقع شود. حال سخن این است که سازه سخت سازمان بر روی کدام اندیشه و تفکر استوار می‌شود؟ و سازه نرم سازمان کدام است؟ اگرچه پاسخ به این پرسش‌ها مجال توضیح و تفصیل دیگری را می‌طلبد، اما به نظر می‌رسد که عنصر «برنامه» همان سازه نرم سازمان است. به عبارت دیگر، افزون‌بر فلسفه تأسیس بدوی، آن‌چه در مقاطع زمانی میان‌مدت و بلندمدت سازمان را برپا می‌دارد همان برنامه سازمان است.

سازه نرم سازمان مبتنی‌بر چند دوگانه مهم ظهور و بروز پیدا می‌کند؛ دوگانه‌های:

- فرصت و تهدید
- قوت و ضعف
- وظایف و اختیارات
- مأموریت و تکالیف

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، به پشتوانه بیش از پنجاه سال خدمات تخصصی و حرفه‌ای به آموزش عالی ایران، به‌سان نهادی متفکر، پشتیبان نظام تصمیم‌گیری در عرصه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی آموزش عالی، با تولید و نشر دانش معطوف به مسئله و تحول‌آفرین، به‌عنوان نهادی مؤثردر سیاست‌پژوهی، دانشگاه‌پژوهی و مرجع در اطلاعات آموزش عالی ایران، درصدد است با طراحی، تدوین و پیاده‌سازی سومین برنامه راهبردی، خدمات تخصصی شایانی را به آموزش عالی ایران ارائه نماید و به‌عنوان نهادی اثرگذار در حوزه تصمیم‌سازی نظام آموزش عالی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی بدرخشد.

بر این اساس، برنامه راهبردی سوم مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، با درک تازه‌ای از تحولات پیرامونی، تغییرات رویکردی، رهنمودهای رهبر معظم انقلاب (مد ظله العالی) و اسناد نوظهور بالادستی، به‌ویژه سند تحول دولت مردمی و برنامه تقدیمی وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری به مجلس شورای اسلامی و اولویت‌های پنج‌گانه وزارت عتف، تنظیم شده است و انتظار می‌رود در پنج سال آینده، آن‌چه در قالب سیاست، تصمیم و اقدام محقق شود، جلوه بیرونی همان سازه نرم، یعنی برنامه راهبردی سوم مؤسسه باشد. پرواضح است که مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، با بیش از نیم قرن تجربه و برخورداری از دانش و تجارب ارزشمند در امر برنامه‌ریزی، واجد ویژگی‌های یک برنامه برتر علمی ـ تحقیقاتی است و مدیران، ذی‌اثران، ذی‌مدخلان و ذی‌نفعان هر کدام نقش و کارکرد خود را در این سپهر طراحی‌شده خواهند یافت و برای تحقق کامل آن‌ها، تمام داشته‌ها و انباشته‌های خود را به کار خواهند گرفت و منابع مؤسسه، اعم از منابع انسانی و منابع مالی، نیز در همین راستا مدیریت خواهد شد. امید است با توکل بر خداوند متعال و عنایت ائمه معصومین، این برنامه گامی مؤثر در ارتقای جایگاه مؤسسه باشد.

در پایان، از همه دست‌اندرکاران تدوین برنامه راهبردی سوم مؤسسه، به‌ویژه مدیر محترم واحد برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی (IR) مؤسسه و کارشناس محترم این واحد و اعضای محترم کمیته راهبری تدوین برنامه، قدردانی می‌نمایم.

علی‌باقر طاهری‌نیا
رئیس مؤسسه
تابستان ۱۴۰۱

فهرست مطالب

فصل نخست) روش‌شناسی و گام‌های تدوین سند راهبردی ۱

مقدمه ۱

کمینه راهبری ۲

اعضای کمینه راهبری تدوین برنامه ۲

تحلیل اسناد بالادستی مؤسسه ۳

فصل دوم) ارکان جهت‌ساز تدوین سند راهبردی ۹

ارزش‌ها ۹

چشم‌انداز ۱۰

مأموریت‌ها ۱۰

مطالعات محیطی ۱۱

شناسایی مسائل روز آموزش عالی ۱۱

مطالعه محیط درونی و بیرونی مؤسسه ۱۵
تحلیل‌های راهبردی ۱۸
ارزیابی عوامل محیط داخلی ۱۸
ارزیابی محیط بیرونی ۲۰
موقعیت راهبردی مؤسسه ۲۱
تدوین راهبردها ۲۲
تحلیل SWOT ۲۲
فصل سوم) اهداف، راهبردها، برنامه‌های اجرایی ۲۳
اهداف ۲۳
راهبردها ۲۴
برنامه‌های اجرایی ۲۷

فصل نخست) روش‌شناسی و گام‌های تدوین سند راهبردی

مقدمه

برای رسیدن به سندی جامع و ترسیم چشم‌انداز پنج سال آینده، مسیری طولانی طی شده است. **گام نخست**: مطالعه تطبیقی برنامه‌های راهبردی بیش از ده دانشگاه و مؤسسه پژوهشی در جهان؛ **گام دوم**: مطالعه اسناد، مانند نقشه جامع علمی کشور، سند تحول مردمی دولت، قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت عتف، مأموریت‌های مقام عالی وزارت، و اساسنامه مؤسسه؛ **گام سوم**: ارزیابی موفقیت‌ها و شکست‌های برنامه‌های راهبردی پیشین و درک چرایی تحقق نیافتن برنامه‌ها؛ **گام چهارم**: برکشیدن چالش‌های روز آموزش عالی و آگاهی به محیط؛ **گام پنجم**: برگزاری بیش از بیست جلسه با کمیته راهبری برنامه راهبردی و اعضای هیئت علمی و یاوران علمی مؤسسه برای بهره‌گیری حداکثری از دیدگاه‌ها و نظرات و جلب مشارکت آن‌ها؛ **گام ششم**: دریافت برنامه‌های عملیاتی گروه‌ها و واحدهای مؤسسه؛ و **در آخر**: تصویب سند در کمیته تدوین برنامه راهبردی و ابلاغ سند. در سند حاضر تلاش شده است با اولویت‌بندی راهبردها برای دستیابی به چشم‌انداز پیش‌بینی‌شده، آینده‌ای بهتر برای مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی رقم زده شود. این هدف جز در سایه توکل به خداوند و مشارکت فعالانه همه اهالی فرهیخته مؤسسه میسر نخواهد بود.

کمیته راهبری

واحد برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی مؤسسه، به‌عنوان مسئول تدوین سومین برنامه راهبردی مؤسسه، با هدف ایجاد هم‌افزایی و همگرایی میان بخش‌های مختلف مؤسسه، در نخستین گام، اقدام به تشکیل کمیته «تدوین برنامه راهبردی مؤسسه» نمود. در گام بعد، برای جلب مشارکت حداکثری اعضای مؤسسه، نشست‌های هم‌اندیشی را با اعضای گروه‌ها و واحدهای مؤسسه برگزار نمود تا ضمن آگاهی از دیدگاه اعضا در ارتباط با برنامه آینده مؤسسه، افزون‌بر همراه نمودن آن‌ها در تنظیم و تدوین برنامه راهبردی، توافق نسبی اعضا را برای اجرای راهبردها و برنامه‌های تدوین‌شده به دست آورد.

اعضای کمیته راهبری تدوین برنامه

دکتر علی‌باقر طاهری‌نیا (رئیس مؤسسه)

دکتر اصغر زمانی (معاون پژوهشی مؤسسه)

دکتر مهدی دهمرده (معاون توسعه مدیریت و منابع)

دکتر مقصود فراستخواه (مدیر وقت گروه برنامه‌ریزی آموزش عالی)

دکتر غلامرضا ذاکرصالحی (مدیر گروه مطالعات تطبیقی در آموزش عالی)

دکتر رضا منیعی (سرپرست گروه آینده‌پژوهی و نظریه‌پردازی در آموزش عالی)

دکتر احمدعلی یزدان‌پناه (عضو هیئت علمی گروه پژوهش‌های آماری و فناوری اطلاعات)

دکتر سیدهادی مرجائی (مدیر واحد برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی)

دکتر شادی روحانی (کارشناس مسئول واحد برنامه‌ریزی، نظارت و ارزیابی)

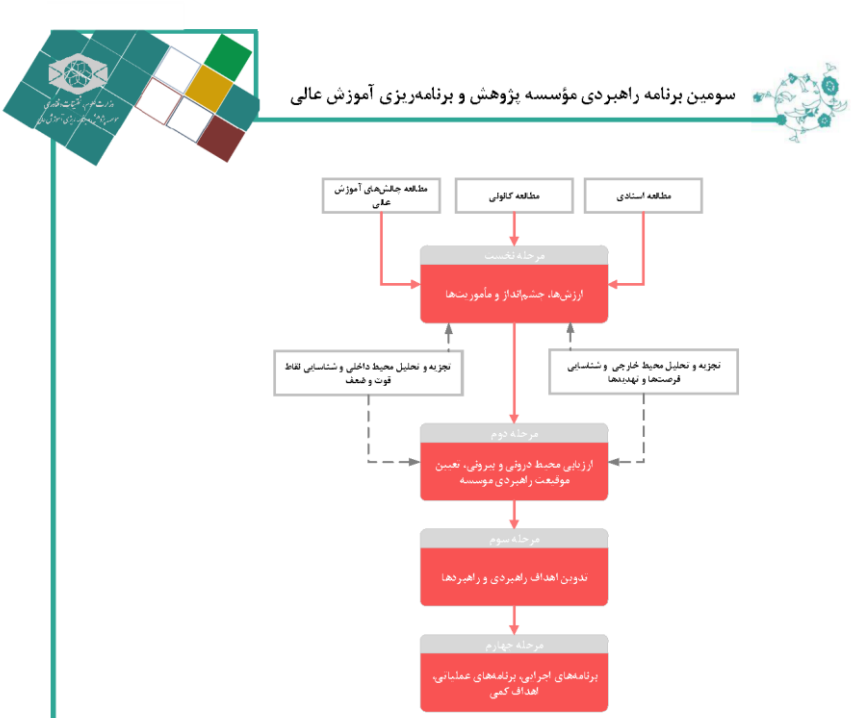

شکل ۱: چارچوب تدوین برنامه

تحلیل اسناد بالادستی مؤسسه

یکی از گام‌های مهم و اثرگذار در تدوین یک برنامه راهبردی کارآمد، مطالعه و تحلیل اسناد بالادستی و آگاهی از وظایف و مأموریت‌ها، انتظارات ذی‌نفعان و فرصت‌هایی است که اسناد در اختیار سازمان‌ها و نهادها قرار می‌دهند. از این‌رو، ابتدا اسناد بالادستی مؤسسه، که می‌توانست در تدوین برنامه راهبردی سوم مؤسسه راهگشا باشد و موسسه در ارتباط طولی با آن وظایفی را به عهده دارد، شناسایی شد و به تأیید کمیته راهبری رسید تا مراحل تحلیل آن‌ها آغاز شود.

جدول ۱: اسناد بالادستی مطالعه‌شده

ردیف	عنوان سند	کد سند
۱	اساسنامه مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی	IRPHE01
۲	قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت عتف	MSRT01
۳	مأموریت‌های ابلاغی مقام عالی وزارت	MSRT02
۴	سند تحول دولت مردمی	N01
۵	نقشه جامع علمی کشور	N02
۶	قانون جهش تولید	N03

در ادامه، نتایج حاصل از تحلیل محتوای اسناد در قالب دسته‌بندی مورد اشاره آورده شده است.

جدول ۲: تحلیل اسناد بالادستی

مفهوم کلیدی	محتوای سند
انجام مطالعات پژوهشی در قلمرو آموزش عالی و ارائه خدمات مشاوره‌ای	ـ بررسی و شناسایی نیازهای پژوهشی در زمینه سیاستگذاری و برنامه‌ریزی در نظام آموزش عالی (IRPHE01)؛ ـ اجرای طرح‌های پژوهشی بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای به‌منظور تحقق اهداف مؤسسه (IRPHE01)؛ ـ ارائه خدمات علمی، تخصصی و مشاوره‌ای به اشخاص حقیقی و حقوقی براساس نتایج فعالیت‌های علمی و پژوهشی (IRPHE01)؛ ـ انجام مطالعات تطبیقی ملی و فراملی جهت استفاده و به‌کارگیری تجربیات موفق برای هدایت مطلوب آموزش عالی کشور (MSRT02).
تعاملات علمی در سطح ملی و بین‌المللی	ـ همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی داخلی و خارجی به‌منظور ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی (IRPHE01)؛ ـ تقویت تحقیقات میان‌رشته‌ای در حوزه نظام آموزش عالی و ایجاد ارتباط میان پژوهش‌های این حوزه با سایر علوم و فناوری‌ها (IRPHE01)؛ ـ برنامه‌ریزی برای جذب متخصصان ایرانی داخل و خارج از کشور جهت همکاری علمی، تحقیقاتی و فناوری (MSRT01)؛ ـ تهیه و ارائه سیاست‌های بین‌المللی شدن آموزش عالی و گسترش همکاری‌های علمی در سطوح منطقه‌ای و کشورهای جهان اسلام در راستای تحقق مرجعیت و دیپلماسی علمی (MSRT02)؛ ـ توسعه همکاری‌های علمی بین‌المللی از قبیل دوره‌های آموزشی، پروژه‌ها، مراکز تحقیقاتی، مجلات علمی (N01)؛ ـ تسهیل و تشویق حضور و مشارکت دانشمندان در همایش های داخلی و بین المللی در حوزه های اولویت دار (N02).
تولید دانش تخصصی	ـ مطالعات تطبیقی و آینده‌اندیشی در زمینه موضوعات و نظام‌های آموزش عالی (IRPHE01)؛

مفهوم کلیدی	محتوای سند
	ـ پژوهش در زمینه آمایش عالی، توسعه و مدیریت منابع انسانی و ظرفیت‌های بخش آموزش عالی؛ روش‌های برنامه‌ریزی آموزشی و درسی و کاربرد فناوری اطلاعات بخش آموزش‌عالی؛ برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش عالی در سطوح (IRPHE01)؛ ـ بازتعریف قلمروهای مأموریتی و ساماندهی زیرنظام‌های آموزش عالی و تدوین و پیشنهاد طرح مأموریت‌گرایی دانشگاه‌ها در چارچوب کارکرد زیرنظام‌های مرتبط و آمایش آموزش عالی (N01)؛ ـ بازنگری در برنامه‌های آموزشی و سازوکارهای تدوین، تأیید و به‌روزرسانی آن با دیدگاه عدالت آموزشی، کارآفرینی و پاسخگویی اجتماعی (N01)؛ ـ تحقق آموزش پژوهش‌محور و پژوهش آموزش‌محور (N01)؛ ـ ارتباط مستمر و هم‌افزا در بین سه جریان تولید، انتشار و کاربرد و توسعه دانش و تقویت فرایند تبدیل ایده به محصول (N02).
ترویج دانش در قلمرو آموزش عالی	ـ انتشار مجله، کتاب علمی، جزوه آموزشی، تولید نرم‌افزار و برنامه‌های رایانه‌ای متناسب با اهداف مؤسسه (IRPHE01)؛ ـ برگزاری همایش‌های علمی و ارائه دستاوردهای پژوهشی در قالب کارگاه‌های آموزشی؛ همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی داخلی و خارج کشور به‌منظور ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی (IRPHE01)؛ ـ توسعه، تعمیق و تقویت آموزش و پژوهش در حوزه علوم پایه (N02)؛ ـ ارتقای کیفی و کمی همایش‌های علمی، نشست‌ها و مجامع علمی معتبر داخلی با رویکرد دستیابی به تحقق مرجعیت علمی (N02).
رصد و هدایت جریان‌های آموزش عالی	ـ ارزیابی سیاست‌ها، برنامه‌ها و عملکردهای بخش آموزش عالی به‌منظور طراحی نظام‌ها و ارائه راهکارهای نوین (IRPHE01)؛ ـ تدوین و پایش شاخص‌های آموزش عالی و ارائه خط‌مشی‌ها و راه‌حل‌های مناسب برای ارتقای سطح کیفی آموزش عالی کشور (IRPHE01)؛ ـ مشارکت در تدوین برنامه‌های توسعه آموزش عالی (IRPHE01).

سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

مفهوم کلیدی	محتوای سند
بسترسازی برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی	ـ فراهم آوردن امکانات لازم و متناسب با فعالیت‌های پژوهشی مرتبط (IRPHE01)؛ ـ ارتقای توانمندی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در شناسایی و حل مسائل راهبردی در تعامل با جامعه (MSRT01)؛ ـ ارتقای نقش مؤسسه در تحقیقات معطوف به تهیه احکام مربوط به آموزش عالی در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور (MSRT02)؛ ـ انسجام‌بخشی و تقویت یکپارچگی در سیاستگذاری و نظارت و اعتبارسنجی در نظام آموزش عالی کشور (N02)؛ ـ اصلاح و تدوین نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی (N02)؛ ـ ارتقای بهره‌وری منابع انسانی مؤسسات علمی و پژوهشی (N02).
تقویت و توسعه نظام آمار آموزش عالی	ـ ایجاد و مدیریت پایگاه اطلاعات آموزش عالی، جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آن‌ها و تهیه گزارش‌های آماری (IRPHE01)؛ ـ ایجاد پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به جامعه و بخش‌های مختلف در زمینه سیاست‌ها، اولویت‌ها، برنامه‌ها و عملکردهای آموزش عالی، تحقیقات و فناوری (MSRT01)؛ ـ ایفای نقش مؤسسه به‌عنوان مرجع رسمی آمار آموزش عالی و توسعه نظام آمار و اطلاعات آموزش عالی دقیق و بهنگام به‌منظور تحلیل راهبردهای آتی (MSRT02)؛ ـ استقرار نظام جامع حکمرانی داده و اطلاعات علم و فناوری (N01)؛ ـ استقرار نظام گردآوری و پایش آمار و اطلاعات وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان (N01)؛ ـ رصد دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور (MSRT02)؛ ـ تمهید نظام گردآوری و پایش آمار و اطلاعات وضعیت فرهنگی دانشگاه‌ها و سلامت اجتماعی و رفتاری دانشجویان با بهره‌گیری از داده‌های متنوع، از جمله داده‌های ثبتی و پیمایشی مرتبط با سنجش نگرش (N01).
پاسخگویی به نیازها و اولویت‌های کشور	ـ هدایت نیروی نخبه علمی به‌سمت اولویت‌های راهبردی تحقیقات (MSRT01)؛ ـ شناسایی مزیت‌های نسبی، قابلیت‌ها، استعدادها و نیازهای پژوهشی کشور (MSRT01)؛

مفهوم کلیدی	محتوای سند
	ـ اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت و سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی، پژوهشی و فناوری (MSRT01)؛ ـ تهیه محتوای علمی جهت سیاستگذاری و تصمیم‌سازی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (MSRT02)؛ ـ تعامل هم‌افزا و همکاری مؤثر با سایر مؤسسات تابعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و پاسخگویی علمی و تحقیقاتی به سفارش‌های وزارت و شورای عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (MSRT02)؛ ـ نقش‌سپاری نظام‌مند به دانشگاه‌ها در مطالعه و سیاست‌پژوهی مسائل و چالش‌های پیش روی دولت (N01)؛ ـ جهت دادن چرخه علم و فناوری و نوآوری به ایفای نقشی مؤثرتر در اقتصاد (N02)؛ ـ جهت‌دهی آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به‌سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضائات کشور با توجه به آمایش سرزمین و نوآوری در مرزهای دانش برای تحقق مرجعیت علمی (N02)؛ ـ هدایت منابع و بودجه‌های آموزشی و پژوهشی به‌سوی نیازها و مأموریت‌های ملی (N02).
افزایش توانمندی کشور در چرخه تولید علم	ـ ارتقای توانمندی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در شناسایی و حل مسائل راهبردی در تعامل با جامعه (MSRT02)؛ ـ تعیین راهبردهای توسعه دانشگاهی (N01)؛ ـ جایزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشگاه‌ها (N01).

فصل دوم) ارکان جهت‌ساز تدوین سند راهبردی

ارزش‌ها

- تعهد به الزامات دانش و پژوهش تعالی‌بخش، تمدن‌ساز و حکمت‌بنیان؛
- تعهد به فرهنگ پژوهش، هنجارها و اخلاق علمی (آکادمیک)؛
- مشارکت در تصمیم‌سازی دانش‌پایه؛
- تعهد به ارزش‌های حرفه‌ای ـ سازمانی و کارگروهی در مسائل پژوهشی؛
- چرخش متعهدانه اطلاعات و ایده‌ها و مبادله دانش در قلمرو نهادی، ملی و بین‌المللی؛
- شایسته‌گزینی و مشارکت‌پذیری در نظام مدیریت؛
- قانون‌گرایی، شفافیت و پاسخگویی به ذی‌نفعان درونی و بیرونی؛
- احترام به حقوق معنوی و مادی همکاران و پاسداری از آن؛
- یادگیری مداوم، ارتقای مهارت‌ها و خودانگیختگی برای بهبود پیاپی فرایندها و به‌گشت سازمانی؛
- پایبندی به اصول هم‌کنشی‌های درون سازمانی، ملی و بین‌المللی؛
- پایبندی به نظام ارزیابی درونی و بیرونی برای پاسخگویی اثربخش به نیازهای آموزش عالی کشور؛
- جهتگیری پژوهشی/جایگاه پژوهشگر/استفاده بهینه از منابع پژوهشی/نیازمحور بودن پژوهش/پژوهش‌های عرصه‌محور ـ کاربردی.

چشم‌انداز

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی در افق ۱۴۰۶ بر آن است با دستیابی به ظرفیت‌های لازم، به‌سان نهاد موثر سیاست‌پژوهی، دانشگاه‌پژوهی و مرجع آمار و اطلاعات آموزش عالی ایران، در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی نقش بازی کند.

مأموریت‌ها

- تولید مستندات پژوهشی در راستای پشتیبانی تصمیم‌سازی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- پاسخگویی به نیازهای تحقیقاتی، سیاستگذاری و تصمیم‌گیری حوزه ستادی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- توسعه و نهادینه کردن دانشگاه‌پژوهی و برنامه‌ریزی دانشگاهی در سطح دانشگاه‌های کشور؛
- مشارکت در تدوین و ارزیابی برنامه‌های توسعه ملی کشور معطوف به بخش علوم، تحقیقات و فناوری؛
- هدایت و انجام پژوهش‌های کاربردی، توسعه‌ای و بنیادی در قلمرو آموزش عالی؛
- زمینه‌سازی مناسب برای ارتقای فعالیت‌های پژوهشی مرتبط؛
- توسعه پایگاه اطلاعات آموزش عالی، رصد اشتغال دانش‌آموختگان و پاسخگویی به نیاز ذی‌نفعان؛
- تولید و انتشار دانش در حوزه آموزش عالی در سطح ملی و منطقه‌ای؛
- فعال‌سازی ظرفیت‌های مؤسسه برای گسترش تعاملات علمی بین‌المللی؛
- توسعه دوره‌های دانش‌افزایی و کارگاه‌های ارتقای توانمندی مدیران، اعضای هیئت علمی و کارشناسان دانشگاه‌ها.

مطالعات محیطی

شناسایی مسائل روز آموزش عالی

جهان معاصر در آستانه تحولات و دگرگونی‌های شگرفی است؛ تحولاتی که در هیچ برهه‌ای از تاریخ بشر، بدیلی برای آن سراغ نمی‌توان گرفت. انقلابی جهانی و فراگیر بر تمامی عرصه‌ها و زوایای حیات بشر چیره شده است. جوامع بشری گذار بزرگ و تاریخ‌ساز خود به عصر جدید را آغاز کرده‌اند و نظریه‌ها و روش‌های علمی مختلف، در حقیقت، ابزاری برای گذر از این دوران آشوبناک است. رشد شتابان علم و فناوری و پدیده جهانی شدن، فرصت‌ها و تهدیدهای نوپیدایی را در قلمروهای مختلف به ارمغان آورده‌اند که آموزش عالی نیز از آن بی‌نصیب نمانده است. رمزگشایی از این تحولات برای ایجاد مسیری امن و بهره‌مندی بیشینه از فرصت‌هایی که در این تحولات شکل گرفته است، نیازمند بصیرتی ژرف و درایتی راهبردی است. تردیدی نیست که جهان آینده جولانگاه تحولات و ناپایداری‌ها است و تنها کسانی یارای ایستادگی در برابر تندباد رویدادها و حوادث را دارند که به‌شیوه‌ای کنشگرانه و پیش‌دستانه، به استقبال تغییر بشتابند و حتی خود عامل و کنشگر تغییرهای مطلوب باشند. از این‌رو، برای رسیدن به بینشی کل‌گرایانه‌تر از نظام آموزش عالی ایران و نگارش برنامه‌ای جامع برای پنج سال آینده مؤسسه، مسائل آموزش عالی ایران که بیشتر مورد توجه متخصصان و صاحب‌نظران این حوزه بوده است، در قالب هشت مقوله اصلی از میان مصاحبه‌ها، مطالعات و اسناد برکشیده شد تا چشم‌انداز و مأموریت کامل‌تری برای سال‌های پیش رو نگاشته شود.

- **مسائل حاکمیتی، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریتی**
  - ضعف در انسجام نظام حکمرانی و سیاستگذاری آموزش عالی؛
  - ضعف در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری؛

- عدم پایبندی به نظام مدیریت برنامه‌محور؛
- مهاجرت نخبگان؛
- نبود پایگاه یکپارچه اطلاعاتی در حوزه عتف؛
- تمرکزگرایی و کاهش استقلال دانشگاه‌ها در حوزه برنامه‌ریزی و اجرا؛
- چندپارگی نهادهای متولی آموزش عالی؛
- تمرکزگرایی در نظام علمی و مشکلات مشارکت مناطق؛
- ناکارآمدی در نظام حکمرانی و اداره دانشگاه؛
- ضعف در طراحی و پیاده‌سازی برنامه راهبردی؛
- انعطاف‌ناپذیری ساختاری، فرایندی و مأموریتی نهادهای پژوهشی و آموزش عالی؛
- غلبه سیاست بر علم و دانشگاه؛
- مشکلات در نظام حقوق و پاداش اعضای هیئت علمی؛
- عدم گسترش آموزش عالی مبتنی‌بر آمایش سرزمین؛
- ضعف در نظام پشتیبان تصمیم و مطالعات دانشگاه‌پژوهی؛
- ضعف ارزیابی و نظارت در نظام آموزش عالی؛
- ضعف در شایسته‌سالاری فرایند جذب (دانشجو، استاد، کارشناس، مدیر)؛
- عدم استقلال کافی دانشگاه‌ها (سلطه قوانین بالادستی)؛
- فقدان زبان مشترک بین پژوهشگران و مدیران اجرایی.

• **مسائل آموزشی**

- فقدان نظام ارزشیابی کیفیت آموزش عالی و آینده یاددهی؛

- ضعف در پیاده‌سازی برنامه‌های تضمین کیفیت آموزش عالی؛
- مشکلات ساختاری در متناسب‌سازی محتوای درسی با نیاز جامعه؛
- ضعف در پیاده‌سازی زیست‌بوم یادگیری؛
- بیکاری دانش‌آموختگان به‌واسطه ضعف در استقرار نظام آموزش مهارتی و کیفی؛
- کاربردی نبودن محتوای آموزشی.

- **مسائل پژوهشی**
  - روند ضعیف گسترش میان‌رشته‌ای‌ها در آموزش عالی؛
  - مأموریت‌گرا و نیازمحور نبودن پژوهش‌های دانشگاهی؛
  - ضعف در پیاده‌سازی زیست‌بوم نوآوری و کارآفرینی.
- **مسائل اقتصادی و مالی**
  - وابستگی دانشگاه‌ها به منابع عمومی؛
  - ضعف در تنوع‌بخشی به سبد درآمدی نهادهای آموزش عالی؛
  - ضعف در پیاده‌سازی بودجه‌ریزی عملیاتی؛
  - محدودیت منابع عمومی
- **مسائل فرهنگی و اجتماعی**
  - ضعف در پاسخگویی اجتماعی آموزش عالی؛
  - ضعف در تأثیر اجتماعی دانشگاه‌ها و نقش آن‌ها در شرایط پیش روی کشور؛
  - خطر اُفت اخلاق سازمانی و فرهنگ سازمانی در نهادها و سازمان‌های علمی؛
  - فرسایش سرمایه‌های اجتماعی نظام علمی کشور؛

- ضعف در ارتباط با جامعه و صنعت؛
- اثربخشی ضعیف در توسعه ملی.

- **مسائل زیرساختی**
  - یکپارچه نبودن نظام ملی آمار و اطلاعات در حوزه آموزش عالی؛
  - نبود سازوکار طراحی، تقویت و گسترش زیرنظام‌های آمار و اطلاعات آموزش عالی کشور.
- **مسائل بین‌المللی**
  - ضعف در بین‌المللی شدن آموزش عالی و جذب دانشجوی خارجی؛
  - ضعف در ارتباط هدفمند و مستمر با مؤسسات همتا در سراسر جهان؛
  - ضعف در ایجاد ارتباطی مؤثر با همتایان در سطح بین‌المللی؛
  - ضعف در جهانی شدن/ بین‌المللی شدن؛
  - ضعف در دیپلماسی علمی؛
  - تناسب نداشتن برنامه‌ها و زیرساخت‌های دیپلماسی علمی و فناوری با الزامات توسعه همکاری‌های بین‌المللی؛
  - ضعف در ارتباط مؤثر علمی با کشورهای همسایه؛
  - ضعف در گفت‌وگو و تعامل با دانشمندان علوم تربیتی جهان اسلام و غرب؛
  - ضعف در فعالیت‌ها و همکاری‌های بین‌المللی.
- **مسائل نوپدید**
  - روند ضعیف گسترش هوش مصنوعی و تحولات آتی دانشگاه‌ها در ایران؛
  - روند ضعیف گسترش تحول در مشاغل آینده و حوزه‌های مجازی و متاورس.

مطالعه محیط درونی و بیرونی مؤسسه

- **نقاط قوت (S)**

S1- همت و روحیه علمی اعضا؛

S2- ظرفیت انجام طرح‌های مطالعاتی کوتاه‌مدت تقاضامحور؛

S3- دایره تعاملاتی گسترده مؤسسه با حوزه ستادی، دانشگاه‌ها و سازمان‌ها؛

S4- خلاقیت و ایده‌پردازی در انجام برخی امور؛

S5- وجود کتابخانه تخصصی آموزش عالی؛

S6- مشارکت فعال در تدوین برنامه‌های توسعه آموزش عالی؛

S7- توسعه سخت‌افزاری و نرم‌افزاری؛

S8- استقرار بانک جامع اطلاعات آمار آموزش عالی؛

S9- استقرار دبیرخانه هیئت امنای منطقه دو پژوهشی در مؤسسه؛

S10- هویت تاریخی و سرمایه اجتماعی مؤسسه در آموزش عالی.

- **نقاط ضعف (W)**

W1- ناکافی بودن منابع مالی مؤسسه؛

W2- پایین بودن نسبت هزینه‌های پژوهشی به بودجه مؤسسه؛

W3- ناکافی بودن دوره‌های آموزشی و توانمندسازی اعضای هیئت علمی و کارکنان؛

W4- فقدان زیرساخت‌های رفاهی؛

W5- نبود تنوع منابع مالی مؤسسه؛

W6- دیوانسالاری حاکم بر فرایندهای مؤسسه؛

W7- ضعف مدیریت تخصصی منابع انسانی؛

W8- ضعف در استفاده مناسب و بهنگام از تمامی ظرفیت‌های نهفته و آشکار مؤسسه؛

W9- شمار اندک نیروی انسانی مؤسسه در برابر حجم وظایف محول؛

W10- کمبود فضای فیزیکی؛

W11- ضعف نظام ارزیابی عملکرد و اثربخشی و بازخورد؛

W12- ضعف نظام‌های پاداش و انگیزش؛

W13- ضعف در ارتباطات بین‌المللی مؤسسه.

- **فرصت‌ها (O)**

O1- دسترسی به اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی دیگر نهاد از طریق سامانه‌های پژوهشی؛

O2- استقبال دانشگاه‌ها از دانش و برنامه‌های دانش‌افزایی مؤسسه؛

O3- نیاز به تحول در ساختار کهنه آموزش عالی؛

O4- تأکید سیاست‌ها و اسناد بالادستی بر اقتصاد دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرینی؛

O5- عضویت مؤسسه در نهادهای تصمیم‌گیری عالی وزارت عتف؛

O6- پذیرش جایگاه مؤسسه به‌عنوان بازوی فکری وزارت عتف؛

O7- نیاز ذی‌نفعان به دانش خلق‌شده در مؤسسه.

- **تهدیدها (T)**

T1- نبود رویکرد توسعه‌ای و تمایل به حفظ وضع موجود؛

T2- وجود نهادهایی با کارویژه‌های مشابه در وزارت عتف؛

T3- جایگاه نامناسب مؤسسه در ارزیابی بیرونی؛

T4- بهره‌گیری کم وزارت عتف از نظرات علمی ـ تخصصی اعضای علمی مؤسسه در تصمیم‌گیری‌ها؛

T5- تقلیل پژوهش و برنامه‌ریزی به خدمات کارشناسی؛

T6- فرسایش سرمایه‌های اجتماعی؛

T7- موازی‌کاری در نهادها و سازمان‌های مشابه و وابسته؛

T8- وجود دیدگاه‌ها و تلاش‌های غیرحرفه‌ای برای سلب مسئولیت‌های ذاتی مؤسسه؛

T9- تمرکزگرایی در اداره نظام آموزش عالی؛

T10- تضعیف جایگاه هیئت‌های امنا؛

T11- یکپارچه نبودن نظام ملی آمار و اطلاعات در حوزه آموزش عالی.

تحلیل‌های راهبردی

ارزیابی عوامل محیط داخلی

جدول ۳: ماتریس ارزیابی عوامل محیط داخلی (IFE)

	عنوان عامل درونی	متوسط ضریب عامل	متوسط رتبه عامل (جذابیت)	ضریب در نمره جذابیت
نقاط قوت	همت و روحیه بالای علمی اعضا	۵	۴	۲۰
	ظرفیت مناسب انجام طرح‌های مطالعاتی کوتاه‌مدت تقاضامحور	۵	۴	۱۸
	دایره تعاملاتی گسترده مؤسسه با حوزه ستادی، دانشگاه‌ها و سازمان‌ها	۵	۳	۱۶
	خلاقیت و ایده‌پردازی در انجام برخی امور	۴	۳	۱۳
	وجود کتابخانه تخصصی آموزش عالی	۳	۳	۱۲
	مشارکت فعال در تدوین برنامه‌های توسعه آموزش عالی	۴	۴	۱۴
	زیرساخت‌های فناوری (نرم‌افزار و سخت‌افزار) توسعه‌یافته	۳	۳	۱۵
	استقرار بانک جامع اطلاعات آمار آموزش عالی	۵	۴	۲۲
	استقرار دبیرخانه هیئت امنای منطقه دو پژوهشی در مؤسسه	۲	۳	۱۴
	هویت تاریخی و سرمایه اجتماعی مؤسسه در آموزش عالی	۶	۴	۲۲
	جمع (قوت‌ها)			۱۶۶

سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

	عنوان عامل درونی	متوسط ضریب عامل	متوسط رتبه عامل (جذابیت)	ضریب در نمره جذابیت
نقاط ضعف	ناکافی بودن منابع مالی مؤسسه	۶	۱	۸
	پایین بودن نسبت هزینه‌های پژوهشی به بودجه مؤسسه	۸	۱	۱۰
	ناکافی بودن دوره‌های آموزشی و توانمندسازی اعضای هیئت علمی و کارکنان	۴	۲	۸
	فقدان زیرساخت‌های رفاهی	۳	۲	۸
	نبود تنوع در منابع مالی مؤسسه	۳	۲	۷
	دیوانسالاری حاکم بر فرایندهای مؤسسه	۴	۲	۸
	ضعف مدیریت تخصصی منابع انسانی	۵	۱	۷
	ضعف در استفاده مناسب و بهنگام از تمامی ظرفیت‌های نهفته و آشکار مؤسسه	۴	۲	۹
	شمار اندک نیروی انسانی مؤسسه در برابر حجم وظایف محول	۵	۱	۷
	کمبود فضای فیزیکی	۳	۲	۹
	ضعف نظام ارزیابی عملکرد و اثربخشی و بازخورد	۴	۲	۱۰
	ضعف نظام‌های پاداش‌دهی و انگیزشی	۵	۱	۸
	ضعف در ارتباطات بین‌المللی مؤسسه	۴	۲	۸
	جمع (ضعف‌ها)			۱۰۶
	امتیاز نهایی	۱۰۰	۲۷۲	۲.۷۲

ارزیابی محیط بیرونی

جدول ۴: ماتریس ارزیابی عوامل بیرونی (EFE)

	عنوان عامل بیرونی	متوسط ضریب عامل	متوسط رتبه عامل (جذابیت)	ضریب در نمره جذابیت
فرصت‌ها	دسترسی به اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی دیگر نهاد از طریق سامانه‌های پژوهشی	۴	۳	۱۳
	استقبال دانشگاه‌ها از دانش و برنامه‌های دانش‌افزایی مؤسسه	۵	۳	۱۵
	رویکرد وزارت عتف برای ارتقای دیپلماسی علم در سطح بین‌المللی	۶	۴	۲۳
	تأکید سیاست‌ها و اسناد بالادستی بر اقتصاد دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرینی	۴	۳	۱۵
	عضویت مؤسسه در نهادهای تصمیم‌گیری عالی وزارت عتف	۸	۴	۳۳
	پذیرش جایگاه مؤسسه به‌عنوان بازوی فکری وزارت عتف	۷	۴	۲۹
	نیاز ذی‌نفعان به دانش خلق‌شده در مؤسسه	۷	۴	۲۶
	جمع (فرصت‌ها)			۱۵۴
تهدیدها	نبود رویکرد توسعه‌ای و تمایل به حفظ وضع موجود	۸	۲	۱۶
	وجود نهادهایی با کارویژه‌های مشابه در وزارت عتف	۵	۳	۱۶
	جایگاه نامناسب مؤسسه در ارزیابی بیرونی	۶	۳	۱۷
	بهره‌گیری کم وزارت عتف از نظرات علمی ـ تخصصی اعضای علمی مؤسسه در تصمیم‌گیری‌ها	۸	۱	۹
	فرسایش سرمایه‌های اجتماعی	۵	۳	۱۴
	موازی‌کاری در نهادها و سازمان‌های مشابه و وابسته	۴	۲	۹
	وجود دیدگاه‌ها و تلاش‌های غیرحرفه‌ای برای سلب مسئولیت‌های ذاتی مؤسسه	۵	۳	۱۴
	تمرکزگرایی در اداره نظام آموزش عالی	۶	۲	۱۲
	تضعیف جایگاه هیئت‌های امنا	۶	۳	۱۸
	یکپارچه نبودن نظام ملی آمار و اطلاعات در حوزه آموزش‌عالی	۶	۳	۱۷
	جمع (تهدیدها)			۱۴۲
		۱۰۰	۲۹۴	۲.۹۴

موقعیت راهبردی مؤسسه

تحلیل IEM ابزاری رایج برای تعیین موقعیت عمومی راهبردی سازمان است. مختصات عمومی ماتریس امتیاز اکتسابی مؤسسه را از ارزیابی عوامل محیط بیرونی (EFE) و مختصات افقی امتیاز اکتسابی را از ارزیابی محیط داخلی (IFE) نشان می‌دهد. از تناظر امتیازهای اکتسابی ارزیابی محیط داخلی و خارجی، مؤسسه در شرایط فعلی در موقعیت ثبات قرار گرفته و بهتر است راهبردهایی را بیشتر در دستور کار خود قرار دهد که در عین نگه‌داشت مؤسسه، خطرپذیری کمتری را برای بهبود داشته باشند.

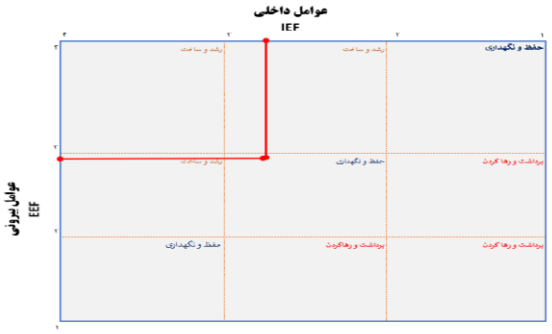

	قوت / فرصت	ضعف / چالش‌ها	جمع	نمره نهایی
محیط داخلی	۱۶۶	۱۰۶	۲۷۲	۲.۷۲
محیط بیرونی	۱۵۴	۱۴۲	۲۹۶	۲.۹

تدوین راهبردها

تحلیل SWOT

جدول ۵: تحلیل SWOT

فصل سوم) اهداف، راهبردها و برنامه‌های اجرایی

اهداف راهبردی

هدف ۱- توسعه پژوهش‌های تقاضامحور، مسئله‌محور و نوآورانه؛

هدف ۲- افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای بهره‌گیری از یافته‌های پژوهشی در فرایند تصمیم‌گیری؛

هدف ۳- ارتقای جایگاه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مؤسسه؛

هدف ۴- دستیابی به مرجعیت اطلاعاتی در آموزش عالی؛

هدف ۵- نقش‌آفرینی مؤسسه از طریق انتقال و انتشار دانش؛

هدف ۶- تحول در نظام حکمرانی مالی و اداری مؤسسه.

راهبردها

هدف ۱- توسعه پژوهش‌های تقاضامحور، مسئله‌محور و نوآورانه.

راهبردها

۱. بسط ظرفیت‌های مؤسسه از منظر کمّی و کیفی در راستای تحقق پژوهش‌های کاربردی مأموریت‌گرا؛

۲. بسط دانش کاربردی در حوزه برنامه‌ریزی، ارزیابی، اعتبارسنجی و تضمین کیفیت؛

۳. بسط فضای مطالعات سیاست‌پژوهی با رویکرد آینده‌پژوهی در مؤسسه؛

۴. تعامل سازنده با نهادها و دستگاه‌های اجرایی به‌منظور تولید دانش تقاضامحور در آموزش عالی؛

۵. ارتقای جایگاه مؤسسه در تدوین و ارزیابی برنامه‌های توسعه کشور در حوزه آموزش عالی؛

هدف ۲- افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای بهره‌گیری از یافته‌های پژوهشی در فرایند تصمیم‌گیری

راهبردها

۱. شبکه‌سازی و ساماندهی نیروی متخصص در حوزه آموزش عالی؛

۲. ایجاد سازوکارهای حمایتی و قانونی لازم برای تعامل و مشارکت با سیاستگذاران آموزش عالی در زمینه سیاستگذاری؛

۳. توانمندسازی و فرهنگ‌سازی در جهت بهره‌گیری از نتایج پژوهشی در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در آموزش عالی؛

۴. بسط فضای تخصص‌گرایی حرفه‌ای در حکمرانی نظام آموزش عالی کشور.

هدف ۳- ارتقای جایگاه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مؤسسه

راهبردها

۱. تقویت فعالیت‌های تعاملاتی، ایفای مسئولیت اجتماعی و حضور در مجامع ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی؛

۲. توسعه و تقویت زیرساخت نیروی انسانی در حوزه بین‌المللی با رویکرد بین‌المللی‌سازی مؤسسه؛

۳. تدوین کارویژه‌ها و فرایندهای لازم برای تحقق همکاری‌های علمی بین‌المللی؛

۴. بهینه‌سازی زیرساخت‌ها و فرایندهای همکاری‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی؛

۵. توسعه و جهت‌دهی به همکاری‌های پژوهشی در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.

هدف۴- دستیابی به مرجعیت اطلاعاتی در آموزش عالی

راهبردها

۱. توسعه نظام آمار آموزش عالی با رویکرد پژوهش‌های آماری تمرکز بر ظرفیت‌سازی برای تولید گزارش‌های تحلیلی؛

۲. مشارکت مؤثر در توسعه و یکپارچه‌سازی پایگاه جامع آمار و اطلاعات آموزش عالی.

هدف ۵- نقش‌آفرینی مؤسسه از طریق انتقال و انتشار دانش

راهبردها

۱. توسعه برنامه‌های دانش‌افزایی و بالندگی مدیران، رهبران و یاوران علمی نهادهای آموزش عالی؛

۲. توسعه و ارتقای زیرساخت‌های لازم برای تولید، ترویج، انتقال و انتشار دانش.

هدف ۶- تحول در نظام حکمرانی مالی و اداری مؤسسه

راهبردها

۱. تنوع‌بخشی به سبد درآمدی و بهبود نظام مالی مؤسسه؛

۲. بازآرایی و توسعه ساختار سازمانی و وظایف بخش‌های مؤسسه؛

۳. ارتقای تخصصی مدیریت منابع انسانی مؤسسه (جذب، نگه‌داشت و بهسازی)؛

۴. توسعه زیرساخت‌های فیزیکی و الکترونیکی.

برنامه‌های اجرایی

هدف ۱- توسعه پژوهش‌های تقاضامحور، مسئله‌محور و نوآورانه	
راهبردها	برنامه اجرایی
بسط ظرفیت‌های مؤسسه از منظر کمّی و کیفی در راستای تحقق پژوهش‌های کاربردی مأموریت‌گرا	طراحی و اجرای پژوهش‌های کاربردی و تقاضامحور در حوزه‌های مختلف آموزش عالی
	تولید گزارش‌های سیاستی/مدیریتی
	استقرار نظام مدیریت کیفیت پژوهش‌های مؤسسه
	استقرار نظام سازوکار تشویقی و انگیزشی برای افزایش طرح‌های تقاضامحور
	اجرای برنامه‌های پسادکتری با تأکید بر موضوعات تقاضامحور و نوآور در حوزه آموزش عالی
بسط دانش کاربردی در حوزه برنامه‌ریزی، ارزیابی، اعتبارسنجی و تضمین کیفیت	توسعه مطالعات برنامه‌ریزی و ارزیابی
	احیا و توسعه کرسی یونسکو در مدیریت، برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت
بسط فضای مطالعات سیاست‌پژوهی با رویکرد آینده‌پژوهی در مؤسسه	توسعه گروه آینده‌پژوهی در موسسه
	رصد کلان روندهای مؤثر در آموزش عالی
	ایجاد شبکه، میز، اندیشکده، پنل، همایش در حوزه آینده‌پژوهی آموزش عالی
تعامل سازنده با نهادها و دستگاه‌های اجرایی به‌منظور تولید دانش تقاضامحور در آموزش عالی	همکاری و ایجاد کنسرسیوم‌های تحقیقاتی با همکاری نهادها و دستگاه‌های اجرایی
	فعال‌سازی برنامه‌های کنسرسیوم دانشگاه‌پژوهی با مشارکت دانشگاه‌ها و ستاد وزارت عتف
	تشکیل کارگروه پروژه‌یابی و رصد نیازهای پژوهشی
ارتقای جایگاه مؤسسه در تدوین و ارزیابی برنامه‌های توسعه کشور در حوزه آموزش عالی	استقرار دبیرخانه رصد برنامه‌های توسعه کشور در بخش علوم، تحقیقات و فناوری
	انتشار دانش تولیدشده برنامه‌های توسعه ملی و بین‌المللی در حوزه آموزش عالی

هدف ۲- افزایش قابلیت‌ها و ظرفیت‌سازی برای بهره‌گیری از یافته‌های پژوهشی در فرایند تصمیم‌گیری	
راهبردها	**برنامه‌های اجرایی**
شبکه‌سازی و ساماندهی نیروی متخصص آموزش عالی	تشکیل شبکه متخصصان آموزش عالی در سطح ملی و بین‌المللی
	فعال‌سازی میزهای تخصصی در حوزه آموزش عالی
	تعامل با متخصصان بین‌المللی برای مشارکت در همایش‌ها، پنل‌ها و مشاوره‌های پژوهشی
ایجاد سازوکارهای حمایتی و قانونی لازم برای تعامل و مشارکت با سیاستگذاران آموزش عالی در زمینه سیاستگذاری	ایجاد چرخه انتقال دانش از مؤسسه به نهادهای سیاستگذار
	مشارکت فعال در شوراها و بخش‌های تصمیم‌گیر وزات عتف
توانمند سازی و فرهنگ سازی درجهت بهره‌گیری از نتایج پژوهشی در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در آموزش عالی	طراحی و اجرای نظام‌های اطلاعاتی و داشبوردهای تحلیلی و مدیریتی برای دانشگاه‌ها و سیاستگذاران آموزش عالی
	راه‌اندازی نظام اطلاعات جغرافیایی آموزش عالی GIS
بسط فضای تخصص‌گرایی حرفه‌ای در حکمرانی نظام آموزش عالی کشور	اجرا و راهبری جایزه‌های ملی (چهارگانه)
	طراحی تیم‌های مشترک کاری با دانشگاه‌ها
	طراحی چرخه انتقال دانش کاربردی به دانشگاه‌ها

سومین برنامه راهبردی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

هدف ۳- ارتقای جایگاه ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مؤسسه	
راهبردها	برنامه‌های اجرایی
تقویت فعالیت‌های تعاملاتی، ایفای مسئولیت اجتماعی و حضور در مجامع ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی	افزایش فعالیت‌های پژوهشی و فرصت مطالعاتی در نهادهای آموزش عالی، صنعت و جامعه در سطح ملی و بین‌المللی
	افزایش فعالیت‌های اجتماعی و مدنی اعضای هیئت علمی و یاوران علمی
	ارتباط نظام‌مند با رایزن‌های علمی برای تقویت زمینه‌های ارتباطات و دیپلماسی علم
توسعه و تقویت زیرساخت نیروی انسانی در حوزه بین‌المللی	جذب منابع مالی لازم برای حمایت از برنامه‌های فرصت‌های مطالعاتی و مأموریت‌های پژوهشی
	تسهیل فرایند و حمایت از اعضای هیئت علمی برای حضور در مجامع علمی در سطح ملی و بین‌المللی
بهینه‌سازی زیرساخت‌ها و فرایندهای همکاری‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی	فعال‌سازی فعالیت‌های کرسی مدیریت و برنامه‌ریزی و تضمین کیفیت آموزش عالی
	افزایش تعامل و انجام طرح‌های مشترک با دانشگاه‌ها و سازمان‌های متقاضی
	مطالعات تطبیقی و بررسی تجارب بین‌المللی در زمینه برنامه‌ریزی آموزش عالی

هدف ۴- حرکت به‌سوی مرجعیت اطلاعاتی در آموزش عالی	
راهبردها	**برنامه‌های اجرایی**
مشارکت موثر در توسعه و یکپارچه‌سازی پایگاه جامع آمار و اطلاعات آموزش عالی	راه‌اندازی واحد سنجش نگرش دانشگاهیان
	اجرای طرح‌های رصد و پایش در قلمرو آموزش عالی
	توسعه بانک اطلاعات طولی مطالعه دانشگاه‌ها در مؤسسه
توسعه نظام آمار آموزش عالی با رویکرد پژوهش‌های آماری تمرکز بر ظرفیت‌سازی برای تولید گزارش‌های تحلیلی	ارتقای جایگاه کمیته آماربخشی علوم، تحقیقات و فناوری
	تدوین و پایش شاخص‌های آموزش عالی
	گسترش دسترسی به آمار و اطلاعات مربوط با حوزه آموزش عالی

هدف ۵- نقش‌آفرینی مؤسسه از طریق انتقال و انتشار دانش	
راهبردها	**برنامه‌های اجرایی**
توسعه برنامه‌های دانش‌افزایی و بالندگی مدیران، رهبران و یاوران علمی نهادهای آموزش عالی	توسعه زیرساخت فناوری و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در اجرای برنامه‌های دانش‌افزایی
	اجرای نظام کیفیت‌سنجی از برنامه‌های کارگاه‌های آموزشی
	مشارکت با اعضای هیئت علمی متخصص در سطح بین‌المللی برای انتقال دانش روز
	اجرای دوره‌های آموزشی و دانش‌افزایی
	ارتقای توان علمی و مدیریتی مدیران، اعضای هیئت علمی، یاوران علمی دانشگاه‌ها و دستیاران مدیریتی
توسعه و ارتقای زیرساخت‌های لازم برای تولید، ترویج، انتقال و انتشار دانش	تدوین برنامه جامع مدیریت روابط عمومی مؤسسه
	توسعه زیرساخت‌های انتشارات مؤسسه
	تدوین برنامه مدیریت محصولات پژوهشی
	توسعه کتابخانه تخصصی و راه‌اندازی کتابخانه الکترونیکی
	متنوع‌سازی نشریات ادواری مؤسسه

هدف ۶- تحول در نظام حکمرانی مالی و اداری مؤسسه	
راهبردها	برنامه‌های اجرایی
تنوع‌بخشی به سبد درآمدی و بهبود نظام مالی مؤسسه	پیاده‌سازی نظام حسابداری تعهدی
	فعال‌سازی منابع مالی قابل‌جذب
ارتقای تخصصی مدیریت منابع انسانی مؤسسه (جذب، نگه‌داشت و بهسازی)	جذب و ارتقای منابع انسانی
	طراحی و استقرار نظام ارزیابی و پاداش‌دهی در مؤسسه
	استقرار نظام انگیزشی و افزایش بهره‌وری
	شفاف‌سازی فرایندها و تصمیمات اداری ـ مالی ـ پژوهشی
	توسعه فعالیت‌های فرهنگی رفاهی (مراسم و مناسبت‌ها)
بازآرایی و توسعه ساختار سازمانی و وظایف بخش‌های مؤسسه	بازنگری در ساختار سازمانی، اساسنامه و شرح وظایف گروه‌ها و اعضای مؤسسه با رویکرد ارتقای بهره‌وری
	بازمهندسی و روان‌سازی فرایندهای اجرایی مؤسسه
توسعه زیرساخت‌های فیزیکی و الکترونیکی	خرید و تجهیز ساختمان
	افزایش پهنای باند اینترنت
	تجهیز و بروزرسانی رایانه‌های مؤسسه
	طراحی و اجرای داشبورد مدیریتی مؤسسه
	طراحی و اجرای سامانه‌ها

Third Strategic Plan of Institute for Research and Planning in Higher Education (2023-2029)

By: Dr. Seyed Hadi Marjaei & Dr. Shadi Rouhani

Executive: Planning, Monitoring and Evaluation Unit (Institutional Research-IR)

Supervision: Steering committee of the plan

Designed by: Mrs. Zahra Nouri

Published by: Institute of Research & Planning in Higher Education- 2023

IRPHE, No. 70, Golfam Ave., Nelson Mandela Blvd., Tehran, I.R. IRAN
WWW.irphe.ir Tel: +98-21-22010616 Fax: +98-21-22050338 P.O.BOX: 19395-4159 Postal cod: 1915673481

Ministry of Science, Research and Technology
Institute for Research & Planning in Higher Education
Third Strategic Plan of Institute for Research and Planning in Higher Education (2023-2029)
Planning, Monitoring and Evaluation Unit (institutional research-IR)

پیوست ۳:

آیین‌نامه تألیف و انتشار کتاب‌های درسی دانشگاهی

آیین‌نامهٔ تألیف و انتشار کتاب‌های درسی دانشگاهی

مقدمه

کتاب درسی دانشگاهی جامع و روزآمد یکی از ابزارهای مهم تحقق اهداف آموزشی و تربیتی در نظام آموزش عالی است. کتاب درسی با کیفیت در فرایند یاددهی-یادگیری به ارتقای کیفیت آموزش، تحقق آموزش اثربخش و درنتیجه، تربیت نیروی انسانی دانا، توانا و امیدآفرین منجر خواهد شد. در کنار یاددهنده و یادگیرنده، محتوا به مثابه ضلع سوم این سه‌گانه، یکی از عناصر مهم در تحقق اهداف نظام آموزش عالی است.

همچنین، کارشناسان برای کتاب درسی به مثابه بستهٔ اصلی محتوای آموزشی کارکردهای گسترده‌ای قائل‌اند و از آن به رسانهٔ آموزشی-تربیتی یاد می‌کنند. این آیین‌نامه به منظور ساماندهی فرایندهای تألیف، تدوین و نشر کتاب‌های درسی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و کمک به تولید محتوای آموزشی روزآمد و سازگار با زیست‌بوم جمهوری اسلامی ایران و اهداف «سند دانشگاه اسلامی»، «بیانیهٔ گام دوم انقلاب» و با هدف تحقق اولویت‌های پنج‌گانه ذیل تهیه و تنظیم شده است:

۱. مرجعیت و دیپلماسی علمی، فناوری و نوآوری
۲. آموزش، پژوهش و برون‌داد هدفمند
۳. نوآوری فرهنگی و فرهنگ نوآوری
٤. شاگرد فناور و نوآورپروری
٥. تولید خدمت، ثروت و سرمایه از دانش

آثاری که مطابق با این آیین‌نامه تدوین و تولید شوند، به مثابه منبع اصلی یا فرعی مندرج در سرفصل مصوب دروس رشته‌های مختلف قرار خواهند گرفت.

اهداف

۱. ارتقای سطح کیفی و علمی کتاب‌های درسی دانشگاهی؛
۲. سیاست‌گذاری و ایجاد وحدت رویه در تألیف، تدوین و انتشار کتاب‌های درسی دانشگاهی؛
۳. ساماندهی و تعیین ضوابط و استانداردهای فرایندهای تألیف، تدوین و نشر کتاب‌های درسی دانشگاهی؛
٤. ایجاد زمینه مناسب برای ترغیب اعضای هیئت علمی به امر تألیف و تدوین کتاب‌های درسی دانشگاهی؛
٥. غنی کردن منابع در دسترس و رقیب برای ارتقای سطح علمی مدرسان و دانشجویان و سایر ذی‌نفعان؛
٦. امیدآفرینی در فراگیران و تقویت باورهای دینی و آموزه‌های اسلامی آنها؛

۷. توجه به مؤلفه‌های هویت و فرهنگ اسلامی- ایرانی فراگیران و ارتقای روحیهٔ خودباوری آنان؛
۸. کمک به آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور در دانشگاه‌ها.

مادهٔ ۱. تعاریف و اختصارات

۱. مؤسسه: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری که از سوی شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مجوز داشته باشند.

۲. شورای انتشارات مؤسسه: شورای انتشارات مؤسسه عهده‌دار سیاست‌گذاری، صدور مجوز و برنامه‌ریزی برای چاپ و نشر در مؤسسه است.

۳. اثر: هرگونه کتاب تصنیفی یا تألیفی که در اشکال چاپی یا الکترونیکی و مانند آنها قابلیت انتشار دارد.

۴. تصنیف کتاب: تدوین اثری است که دست‌کم ۲۰ درصد از آن به بیان دیدگاه‌های جدید و نوآوری‌های علمی نویسنده / نویسندگان بپردازد و با تحلیل یا نقد دیدگاه‌های دیگران در موضوعی مشخص همراه باشد، اگرچه قبلاً آنها را در مقاله‌های خود منتشر کرده باشند.

۵. تألیف: اثری است که در آن مؤلف یا مؤلفان مجموعه‌ای از داده‌های علمی و نظریه‌های پذیرفته‌شده را براساس تحلیل جدید یا ترکیب مبتکرانه ساماندهی و تنظیم می‌کنند که معمولاً با نقد یا نتیجه‌گیری و ارائهٔ دیدگاه‌های جدید همراه است.

۶. داوری: به بررسی، اعتبارسنجی و ارزیابی تمام اثر از نظر علمی، کاربردی، فرهنگی، اجتماعی، تربیتی و ارائهٔ پیشنهادهای انتقادی سازنده اطلاق می‌شود.

۷. پدیدآورنده: فرد یا افرادی که متنی را به شکل چاپی یا الکترونیکی یا مانند آنها به یکی از روش‌های تصنیف، تألیف یا تدوین و تنظیم آماده انتشار کرده‌اند.

۸. پیشنهادهٔ کتاب درسی: طرح‌نامه‌ای است که نمای اولیه و خلاصه‌ای از ایدهٔ اصلی کتاب را قبل از کامل شدن و اتمام تألیف اثر دربرمی‌گیرد و هدف آن ارزیابی اولیه اثر از سوی شورای انتشارات، و متقاعد و همراه کردن شورای مذکور برای اتمام تألیف و انتشار کتاب است.

۹. کتاب درسی: کتابی است که دست‌کم ۷۰ درصد از سرفصل مصوب یک درس از دروس دانشگاهی را پوشش دهد و در یک یا چند رشتهٔ تحصیلی تدریس شود.

۱۰. ارزیابی ساختاری و محتوایی اثر: به ارزیابی روزآمد بودن اثر با رعایت تعادل و تناسب بین عمق و وسعت محتوای

پیشنهادی با سطح فراگیران، رعایت استانداردهای شکلی، توالی و تسلسل محتوای آموزشی و تطابق و هماهنگی اثر پیشنهادی با سرفصل مصوب درس مد نظر گفته می‌شود.

۱۱. کارگروه تخصصی ارزیابی ساختاری و محتوایی اثر: کارگروهی مرکب از سه یا پنج نفر از اعضای هیئت علمی متخصص در موضوع کتاب درسی، با سابقهٔ تدریس در درس مد نظر یا دروس مرتبط، به همراه یکی از اعضای هیئت علمی متخصص برنامه‌ریزی درسی و یک صاحب‌نظر در حوزهٔ اخلاق در آموزش و پژوهش است که برای هر کتاب درسی تشکیل می‌شود و وظیفهٔ ارزیابی ساختاری و محتوایی آثار ارائه‌شده را برعهده دارد. انتخاب اعضای گروه برعهدهٔ شورای انتشارات مؤسسه است.

۱۲. ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی: حصول اطمینان از همسویی محتوای کتاب با ارزش‌های دینی، ملّی و فرهنگی و کمک به ارتقای مؤلفه‌های هویتی و تمدنی، با تمرکز بر آمیختگی علم و اخلاق اسلامی و پیوند آن دو با تقویت و ترویج باورهای اعتقادی، مذهبی و ملّی، در کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی صورت می‌گیرد.

۱۳. کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی اثر: کارگروهی است که به انتخاب رئیس مؤسسه از سه یا پنج نفر از اعضای هیئت علمی متخصص در حوزه‌های مختلف علوم تربیتی، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، معارف اسلامی، تاریخ و تمدن و سایر حوزه‌های مرتبط و یکی از اعضای هیئت علمی صاحب‌نظر در حوزهٔ اخلاق به انتخاب معاون فرهنگی مؤسسه تشکیل می‌شود. وظیفهٔ این کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی آثار ارائه‌شده و هدف آن ارزیابی جهت‌گیری‌های فلسفی و هستی‌شناسانهٔ کتاب و نیز ارزش‌های حاکم بر کتاب است.

۱۴. ویرایش علمی (محتوایی): به بررسی موضوعی، تخصصی، اصالت محتوای اثر و همچنین، بیان خطاهای محتوایی، ابهام‌ها، بررسی و تعیین میزان مستند بودن منابع و مآخذ متن، ارجاع‌ها و نقل‌قول‌ها اطلاق می‌شود که ویراستار علمی آن را انجام می‌دهد.

۱۵. ویرایش ادبی (صوری و زبانی): به بررسی، اصلاح و اعمال نکات دستوری، املایی، نگارشی، نشانه‌گذاری‌ها، یک شکل کردن رسم‌الخط کلمات، پانوشت‌ها، ارجاعات، نمودارها، جدول‌ها، تصاویر و ...، بازبینی واژه‌نامه و پاراگراف‌بندی مطالب کتاب اطلاق می‌شود که ویراستار ادبی آن را انجام می‌دهد.

مادهٔ ۲. مزایا و امتیازات

۱-۲. کتاب درسی تصنیف، تألیف یا تدوین‌شده در صورت تطابق با عنوان درس و پوشش دست‌کم ۷۰ درصد از سرفصل مصوب درس مربوط به مثابه منبع اصلی، و در صورت ارتباط موضوعی با عنوان درس و پوشش کمتر از ۷۰ درصد از

سرفصل مصوب درس مربوط به مثابه منبع فرعی در سرفصل دروس مرتبط درج می‌شود.

۲-۲. به منظور حصول شناخت جامع، واقعی و روزآمد از وضعیت موجود و نیاز فراگیران، دو پیوست زیر تهیه و به انضمام طرح‌نامه (پیشنهاده) ارائه و به پیشنهاددهنده، پژوهانهٔ پیشینی (حق‌التحقیق) تعلق می‌گیرد:

- پیوست مطالعاتی درخصوص ضرورت تدوین کتاب درسی پیشنهادی و نیازسنجی بازار کار و صنعت برای پاسخگویی به نیازهای آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور.
- پیوست مطالعاتی درخصوص راهبردهای تقویت مؤلفه‌های هویتی و تمدنی فراگیران در کتاب درسی پیشنهادی.

۲-۳. پس از پذیرش کتاب درسی دانشگاهی پیشنهادی در شورای انتشارات مؤسسه، پژوهانهٔ پسینی (حق‌التحقیق) — جدا از حق‌التألیف — به پدیدآورنده یا پدیدآورندگان اثر پرداخت خواهد شد.

تبصرهٔ ۱: میزان پرداخت پژوهانهٔ پیشینی و پسینی (حق‌التحقیق) معادل ریالی به ترتیب تا میزان ۱۰۰ امتیاز و ۲۰۰ امتیاز پژوهانه، مطابق با فرمول محاسبهٔ آیین‌نامهٔ تخصیص اعتبار ویژهٔ (گرنت) اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران است.

۲-۴. پدیدآورنده یا پدیدآورندگان اثر از امتیاز مربوط به بند ۱۲ مادهٔ ۳ فعالیت‌های پژوهشی و فناوری آیین‌نامهٔ ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی برخوردار می‌شوند.

تبصرهٔ ۲: امتیاز کسب‌شده در بند ۲-۴، به مثابه کمترین امتیاز لازم (وتویی) از مادهٔ ۳ فعالیت‌های پژوهشی و فناوری آیین‌نامهٔ ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی قابل‌محاسبه است.

۲-۵- افزون بر امتیاز کسب‌شده از بند ۲-۴ این آیین‌نامه، پدیدآورنده یا پدیدآورندگان اثر می‌توانند حداکثر تا ۲/۳ امتیاز مذکور را مجدداً ذیل بند ۱ و ۲ مادهٔ یک فعالیت‌های فرهنگی، تربیتی و اجتماعی آیین‌نامهٔ ارتقای مرتبهٔ اعضای هیئت علمی اخذ کنند.

مادهٔ ۳. شرایط پدیدآورندهٔ اثر یا ارائه‌دهندهٔ پیشنهاده

۳-۱. دست‌کم یکی از پدیدآورندگان از اعضای هیئت علمی شاغل یا بازنشستهٔ یکی از مؤسسه‌های دارای مجوز از سوی شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

۳-۲. موضوع کتاب با رشتهٔ تحصیلی و سوابق آموزشی و پژوهشی پدیدآورنده (متقاضی اصلی) مطابقت داشته باشد.

۳-۳. پدیدآورنده (متقاضی اصلی) سابقهٔ تدریس درس مدنظر یا دروس مرتبط با آن را دست‌کم در دو نیمسال تحصیلی در سه سال گذشته داشته باشد یا در سه سال گذشته دست‌کم سه مقالهٔ دارای نمایهٔ استنادی معتبر بین‌المللی در یکی از پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، اسکاپوس (Scopus) یا نمایه‌های ISI و WOS مرتبط با

موضوع درس را تألیف و منتشر کرده باشد.

تبصرهٔ ۳: چنانچه پدیدآورنده (متقاضی اصلی) موفق شود در فهرست یک درصد از دانشمندان برتر دنیا در پایگاه ISI-ESI (پایگاه طلایه‌داران علم) در سه سال گذشته قبل از زمان تقاضا قرار گیرد، از الزام رعایت بند ۳-۳ این ماده معاف خواهد بود.

۳-۴. پدیدآورنده یا پدیدآورندگان کتاب‌های درسی دانشگاهی باید در کارگاه‌های آشنایی با شیوهٔ تألیف کتاب‌های درسی دانشگاهی شرکت و گواهی مربوط را حسب مورد به شورای انتشارات مؤسسه ارائه کنند.

تبصرهٔ ۴: احراز شرط ۳-۴ منوط به برگزاری کارگاه مرتبط در یکی از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۳-۵. پدیدآورنده یا پدیدآورندگان کتاب‌های درسی در مقام سرآمدان علمی حوزهٔ تخصصی خود باید از سلامت علمی و اخلاق حرفه‌ای برخوردار باشند.

تبصرهٔ ۵: بررسی پیشنهاده کتاب درسی یا اثر تألیف‌شده از سوی گروهی از مؤلفان با تخصص‌های متفاوت و مکمل در حوزهٔ موضوعی کتاب به شکل فصل‌محور در اولویت قرار دارد.

مادهٔ ۴. موارد تشکیل دهنده پیشنهاده

۱. مشخصات فردی و وابستگی سازمانی پیشنهاددهنده یا پیشنهاددهندگان
۲. سرفصل مصوب درس یا دروس مرتبط
۳. مخاطبان کتاب (مقطع تحصیلی، رشته و گرایش تحصیلی)
٤. پیوست مطالعاتی درخصوص ضرورت تدوین کتاب درسی پیشنهادی و نیازسنجی بازار کار و صنعت برای پاسخگویی به نیازهای آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور
٥. پیوست مطالعاتی درخصوص راهبردهای تقویت مؤلفه‌های هویتی و تمدنی فراگیران در کتاب درسی پیشنهادی
٦. ویژگی متمایز و منحصربه‌فرد کتاب
۷. اهداف کتاب
۸. توضیح و توصیف حیطه و موضوع کتاب
۹. چارچوب نظری پیشنهاده (این کتاب براساس کدام نظریهٔ علمی تهیه و تنظیم می‌شود و چرایی آن)
۱۰. رویکرد کتاب (مبتنی‌بر روایت یا مبتنی‌بر مطالعات موردی خود پدیدآورندگان)
۱۱. روش‌شناسی

۱۲. ویژگی‌های محتوایی، ساختاری و صوری کتاب
۱۳. درس‌های پیش‌نیاز و دانش قبلی مورد نیاز فراگیران
۱۴. فهرست محتوا
۱۵. کلمات کلیدی
۱۶. مقدمهٔ فصل‌ها شامل اهداف رفتاری و یادگیری هر فصل
۱۷. منابع پایان هر فصل و پایان کتاب
۱۸. حجم و تعداد کلمات کتاب
۱۹. کتاب‌های درسی مشابه موجود در بازار و تمایز کتاب پیشنهادی نسبت به آنها
۲۰. محتوای تکمیلی مانند منابع برخط (وبگاه مرتبط، کتاب الکترونیکی پیشرفته و آموزش وب)، پرده‌نگار، نسخهٔ pdf، محتوای چندرسانه‌ای و مانند آن
۲۱. تکمیل فرم خوداظهاری تعهد اصالت اثر و تضمین رعایت مفاد آیین‌نامه (پیوست آیین‌نامه)

مادهٔ ۵. چارچوب‌های کلان برای ارزیابی ساختاری و محتوایی (علمی) پیشنهاده

- **مخاطب‌شناسی:** پدیدآورنده یا پدیدآورندگان کتاب باید سطح تحصیلات و یادگیری، دانش قبلی و توانایی‌های شناختی فراگیران را مد نظر داشته باشند.
- **اهداف:** کتاب به دنبال دستیابی به چه چیزی است و نتایج یادگیری آن چقدر واضح است؟
- **تطابق با سرفصل مصوب درس:** کتاب درسی باید دست‌کم ۷۰ درصد از سرفصل مصوب یک درس از دروس دانشگاهی را پوشش دهد و می‌توان ۳۰ درصد باقیمانده را به مباحث جدید و نوآورانه و نیاز روز، که در سرفصل مصوب قیده نشده است، به مثابه مکمل سرفصل مصوب تخصیص داد.
- **برخورداری از شمول تخصصی و روزآمدی:** کتاب درسی باید بیشترین پوشش ممکن را در پردازش مباحث داشته و از مهم‌ترین و به‌روزترین منابع و مراجع مرتبط بهره گرفته باشد و در آن بر استفاده از تازه‌ترین بروندادها و منابع پژوهشی، به‌ویژه نشریات علمی معتبر، تأکید شود. دست‌کم ۵۰ درصد از منابع استفاده‌شده در اثر باید به سه سال منتهی به تولید اثر مربوط باشند و از سوی ناشران معتبر داخلی و بین‌المللی منتشر شده باشند.
- **تقویت روحیهٔ پرسشگری و حس کاوشگری، شکاکیت و تأمل:** مطالب کتاب باید از طریق طرح پرسش‌های مختلف و گشودن افق‌های جدید به تقویت حس کاوشگری و شکاکیت علمی خواننده منجر شوند. طرح پرسش‌های

ابتدایی به برانگیختن حس کنجکاوی و شوق یادگیری دانشجویان منجر می‌شود. راهبردهای پیشنهادهٔ کتاب برای تقویت این روحیهٔ پرسشگری و حس کاوشگری توضیح داده شود.

- **تقویت تعقل و تفکر آینده‌نگر، سیستمی و انتقادی:** کتاب درسی باید به افزایش توانایی و مهارت‌های آینده‌نگری و تصور آینده‌ای بهتر و برنامه‌ریزی برای آن، بازاندیشی درخصوص باور و ارزش غالب و تشخیص مفروضات زیربنای دانش و ارتقای مهارت‌های تفکر انتقادی فراگیران برای درک و توسعهٔ چالش‌ها و مسائل جامعه و واکنش به آنها در حال و آینده کمک کند. کتاب درسی لازم است روحیهٔ خلاقیت و نوآوری دانشجویان و توانایی آنها را برای مقابله با پیچیدگی‌های مسائل و چالش‌ها و جست‌وجوی پیوندها و نیز هم‌افزایی به هنگام تلاش برای یافتن راه‌حل آنها در فراگیران تقویت کند. از این رو، لازم است راهبردها و روش‌های پیشنهادهٔ کتاب برای تقویت تعقل و تفکر آینده‌نگر، سیستمی و انتقادی و همچنین ارتقای سطح دانایی و افزایش خلاقیت و نوآوری در فراگیران بیان شود.
- **توجه به آموزش هدفمند، مهارتی و نیازمحور:** به منظور تأمین نیرو و سرمایهٔ انسانی توانمند، ماهر و ترسیم آیندهٔ شغلی فراگیران، شایسته است که فرایند یاددهی-یادگیری مبتنی‌بر آموزش مهارتی و متناسب با نیازهای بازار کار و صنعت و بهره‌گیری حداکثری از دوره‌های مهارتی، کارورزی و همچنین با ذکر نمونه‌های عینی و ملموس از محیط بازار کار و صنعت و ارائه خدمت همراه باشد. بنابراین، نیازسنجی بازار کار و صنعت مرتبط با موضوع کتاب درسی برای شناسایی مهارت‌ها و نیازهای مورد نیاز بازار کار حال و آینده یکی از پیش‌نیازهای مطالعاتی و پیوست اثر است.
- **اتخاذ رویکرد میان‌رشته‌ای:** در کتاب درسی نیاز فراگیران به دانش‌های پیرامون از طریق اتخاذ رویکرد میان‌رشته‌ای مرتفع و چگونگی اتخاذ این رویکرد در طرح پیشنهادی به طور ملموس بیان شود.
- **برخورداری از جامعیت موضوعی:** کتاب درسی دانشگاهی باید در چارچوب اقتضای کمّی و کیفی، دانشجو را از مراجعه به اسناد و منابع دیگر بی‌نیاز کند. بر همین اساس، بر تهیهٔ پیوست‌هایی مانند واژه‌نامهٔ توصیفی فارسی و انگلیسی، واژه‌نامه تخصصی فارسی و انگلیسی، راهنمای موضوعی، نام نمادها، تصاویر، جداول و نمودارها حسب نیاز تأکید می‌شود.

مادهٔ ۶. چارچوب‌های کلان برای ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (هویتی- تمدنی) پیشنهاده

- **مخاطب‌شناسی:** در اثر پیشنهادی باید به اقتضائات شناخت و رشد سنی، شخصیتی، روان‌شناختی فراگیران توجه شده باشد.
- **تقویت تدین و باورهای دینی و اسلامی:** محتوای کتاب درسی دانشگاهی در تحقق اهداف «سند دانشگاه اسلامی»

مصوبهٔ جلسهٔ ۷۳۵ مورخ ۱۳۹۲/۴/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی نقش بسزایی دارد. از این رو، در همهٔ مراحل و فرایندها، تنظیم محتوا و متن کتاب‌های درسی دانشگاهی باید مبانی، اصول و ارزش‌های دین مبین اسلام و مکتب اهل بیت (ع) مد نظر قرار گیرد و راهبردها و روش‌های کتاب برای تقویت باورهای دینی و اسلامی فراگیران اظهار شود.

- **معرفی و تدوین پیشینه، فلسفه و نظریات مبتنی‌بر جهان‌بینی اسلامی:** به منظور تقویت باورهای دینی و اسلامی، معرفی و تدوین پیشینه، فلسفه و نظریات مبتنی‌بر جهان‌بینی اسلامی درخصوص موضوعات کتاب درسی و بازخوانی و مقایسهٔ آنها با سایر بنیان‌های نظری حوزه‌های مختلف علمی در موضوعات کتاب درسی پیشنهادی توصیه می‌شود.
- **توجه به مؤلفه‌های هویتی، فرهنگی و مفاخر ملّی:** کتاب درسی باید فراتر از انتقال دانش تخصصی، مطابق با برنامهٔ درسی و با توجه به مؤلفه‌های هویتی، تاریخی و فرهنگی، از جامعیت برخوردار باشد و راهبردها و روش‌های پدیدآورنده یا پدیدآورندگان برای تقویت هویت ایرانی- اسلامی فراگیران ذکر شود. برای مثال، پدیدآورنده یا پدیدآورندگان کتب درسی دانشگاهی می‌توانند با معرفی مواریث، مفاخر ملّی و دینی، علمی و فرهنگی- تاریخی و معاصر و بهره‌گیری از دستاوردهای آنان در تدوین کتب درسی، به تقویت فضایل اخلاقی، باورهای دینی، خودباوری و هویت اسلامی- ایرانی فراگیران کمک کنند (راهبرد ۲ از سند دانشگاه اسلامی).
- **آگاهی و اطلاع‌رسانی از آخرین دستاوردهای آموزشی، پژوهشی، فناوری و فرهنگی کشور در حوزهٔ موضوعات کتاب درسی پیشنهادی:** به منظور تقویت و توجه به مؤلفه‌های هویتی فراگیران و معرفی مفاخر معاصر کشور، بر اطلاع‌رسانی از آخرین دستاوردهای آموزشی، پژوهشی، فناوری و فرهنگی کشور در حوزهٔ موضوعات کتاب درسی پیشنهادی تأکید می‌شود.
- **توجه به ترویج شبکهٔ فضایل اخلاقی، حرفه‌ای و مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست مرتبط با موضوع کتاب درسی:** هدایت و جهت‌دهی متون کتاب‌های درسی دانشگاهی به سمت تقویت فضایل اخلاقی و حرفه‌ای مبتنی‌بر مبانی ایران اسلامی و همچنین، توجه به مبانی سلامت، ایمنی و محیط زیست در جهت تقویت التزام فراگیران به ایفای مسئولیت‌های اجتماعی و کرامت انسانی مد نظر قرار گیرد.

مادهٔ ۷. مراحل انتشار کتاب درسی (مطابق پیوست شمارهٔ ۱ آیین‌نامه)

۱-۷. ارسال پیشنهادهٔ کتاب درسی از سوی پدیدآورندهٔ اثر به شورای انتشارات مؤسسه به همراه سوابق آموزشی و پژوهشی ارائه‌دهندگان پیشنهاده

۲-۷. ارسال پیشنهادهٔ کتاب از سوی شورای انتشارات مؤسسه به کارگروه تخصصی ارزیابی اثر برای ارزیابی ساختاری و محتوایی آن

در صورت احراز شرایط پدیدآورندگان از سوی شورای انتشارات مؤسسه، پیشنهادهٔ کتاب درسی به کارگروه تخصصی ارزیابی اثر برای ارزیابی ساختاری و محتوایی آن ارسال می‌شود.

۳-۷. ارسال پیشنهادهٔ کتاب از سوی شورای انتشارات مؤسسه به کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی

در صورت تأیید پیشنهادهٔ کتاب درسی از سوی کارگروه تخصصی ارزیابی اثر، به کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی ارسال می‌شود.

۴-۷. اعلام نظر درخصوص پیشنهادهٔ کتاب از سوی شورای انتشارات

شورای انتشارات مؤسسه پس از اخذ نظرهای کارگروه ارزیابی علمی و کارگروه ارزیابی هویتی- تمدنی درخصوص طرح پیشنهادی کتاب درسی مربوط، تصویب اولیه یا رد طرح پیشنهادی را به همراه نظرها و پیشنهادهای سازنده کارگروه‌ها به پدیدآورنده یا پدیدآورندگان اعلام می‌کند.

۵-۷. ارسال نسخهٔ تمام متن و کامل کتاب پیشنهادی به شورای انتشارات برای ارزیابی کتاب در کارگروها

پدیدآورندگان کتاب پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای کارگروه‌ها، درخصوص اعمال آنها اقدام و نسخهٔ تمام متن و کامل کتاب را به شورای انتشارات ارسال می‌کنند. نسخهٔ تمام متن و کامل کتاب پیشنهادی به کارگروه ارزیابی علمی و کارگروه ارزیابی هویتی- فرهنگی برای ارزیابی مجدد بر مبنای چارچوب‌های کلان پیشنهادی ارسال می‌شود.

۶-۷. ارزیابی ساختاری و محتوایی (علمی) کتاب درسی دانشگاهی

افزون بر چارچوب‌های کلان پیشنهادی برای ارزیابی ساختاری و محتوایی پیشنهاده، کارگروه درخصوص ارزیابی بیشتر کتاب تمام متن بر مبنای شاخص‌های زیر اقدام می‌کند:

- **شاخص‌های محتوایی**

۱. **هدف‌های عملکردی (رفتاری)**: هدف‌های عملکردی (رفتاری) محتوا با برنامهٔ درسی مد نظر هماهنگ و منطبق باشد.

۲. **دامنهٔ مجزا و کاملاً مشخص**: همهٔ مطالب کتاب باید بر مبنای کمک به درک کامل موضوع کلی و اصلی درس مد نظر باشند که در بخش‌ها و قسمت‌های مختلف و مشخص تقسیم‌بندی شده‌اند.

۳. **قائم به‌ذات و مستقل بودن محتوا**: محتوا باید قائم به‌ذات و مستقل باشد و برای تحقق هدف‌های یادگیری در

برنامهٔ درسی کفایت لازم را داشته باشد؛ یعنی نیاز به ارائهٔ مطالب اضافی، غیرضروری و ضمیمهٔ کتاب‌های درسی نباشد و مؤلفه‌های محوری و اصلی موضوع برنامهٔ درسی را پوشش دهد.

٤. **روزآمد بودن محتوا:** بایسته‌تر آنکه محتوا روزآمد، سیال و روان باشد و اطلاعات و داده‌های مندرج دقیق و متناسب باشند.

٥. **رعایت قاعدهٔ سلسله‌مراتب و توجه به تجربه و دانش قبلی فراگیران:** توسعهٔ مفاهیم جدید بر مبنای مفاهیم و دانش قبلی باشد و ایده‌ها قابل‌فهم و منسجم باشند. مثال‌ها و تصاویر به اندازهٔ کافی برانگیزاننده، جالب، متناسب با سطح دانش مخاطب و مرتبط با تجربه وی ارائه شود. در توسعهٔ مفاهیم، چنانچه مفاهیم جدیدی بر مبنای مفاهیم قبلی ساخته شوند، باید در زمان و مکان مناسبی آنها را ارائه کرد.

٦. **پیوستگی و تسلسل منطقی در توسعهٔ مفاهیم و مهارت‌ها**: در توسعهٔ مفاهیم و مهارت‌ها پیوستگی و تسلسل منطقی وجود داشته باشد. برای رسیدن به این هدف توصیه می‌شود که ارتباط میان موضوع‌های مرتبط یا مفاهیم مرتبط با هم به گونه‌ای پررنگ و برجسته نشان داده شود.

۷. **تعادل و تناسب محتوا:** بین «عمق» و «وسعت» محتوا تعادل و تناسب مناسبی وجود داشته باشد. سطح دشواری محتوا با نیازمندی‌های برنامهٔ درسی (نیاز پیش‌بینی‌شده/ هدف‌ها) و سطح توانایی و شناختی فراگیران متناسب باشد. در تدوین محتوا هم دیدگاه‌های متنوع و هم نگاه تعادلی وجود داشته باشد.

۸. **استفاده از مثال‌ها و نمونه پرسش‌های روز و بومی جامعه که تاکنون به آنها پاسخ داده نشده است:** فراگیران باید بتوانند هر مفهوم ارائه‌شده را با دنبال کردن مثال‌ها و سپس با کاربست آن مفهوم در قالب تمرین‌ها یا پرسش‌های ساختاریافته بهتر درک کنند. در این میان، استفاده از مثال‌هایی از مسائل بومی، مأنوس، کاربردی و مهارت‌محور اولویت دارد.

۹. **استفاده از مثال‌ها و نمونهٔ نیازهای حوزهٔ صنعت:** در بخش پرسش‌های پایان فصل، از نمونهٔ مسائل مبتنی‌بر نیازهای حوزهٔ صنعت، از جمله نیازهای ثبت‌شده در سامانهٔ نظام ایده‌ها و نیازها (نان) استفاده شود.

- **شاخص‌های ساختاری**

۱. **رعایت انسجام درونی:** پس از چند بخش اول کتاب که معمولاً حاوی مطالب نو و تازه است و ممکن است برای دانشجو و فراگیران ناشناخته و جدید باشد، ساختار از نظر طرح و ارائهٔ مطالب برای آنها باید به گونه‌ای باشد که

کمترین ویژگی غیرمنتظره بودن را برای فراگیران به همراه داشته یا اصلاً وجود نداشته باشد.

۲. **رعایت ساختار منطقی و استفاده از قاعدهٔ چارچوب‌ها:** کتاب درسی فقط مجموعه‌ای از مطالب مفید نیست بلکه، راهنمای فراگیران به منظور مرور منظم مطالب است که به آنها در تسلط بر حوزهٔ موضوعی کمک می‌کند. کتاب‌های درسی می‌توانند با ترسیم و ایجاد نقشه‌راه ذهنی در ابتدای هر کتاب و بخش‌های آن، به درک بهتر فراگیران و انسجام ذهنی آن دربارهٔ موضوع مورد مطالعه کمک کنند.

۳. **بیان اهداف و پیام هر فصل کتاب:** خلاصه‌ای (مرور کلی) از هدف درس آن فصل در همان ابتدا ارائه و خلاصه‌ای از مطالب (فصل) در انتها نیز آورده شود. وجود راهنمایی‌های ساده و هدایت‌کننده در مقدمه به فراگیران کمک می‌کند تا دریابند چگونه باید از کتاب استفاده کنند.

٤. **به‌کارگیری قاعدهٔ تکرار:** کتب درسی باید درخصوص تکرار مفاهیم و مطالب کلیدی به منظور کمک به ارتقای عناصر یک موضوع و انتقال آن از حافظهٔ کوتاه‌مدت به حافظهٔ بلندمدت اهتمام داشته باشند. برای مثال، بخش‌های تمرین و مرور مطالب در تدوین کتاب‌های درسی به شکلی ایده‌آل و در چارچوب قانون تکرار در فرایند یادگیری بسیار حائز اهمیت است.

۵. **سودمندی برای ارجاعات بعدی:** در کتاب درسی باید مطالبی که برای کاربردهای آتی دانش موضوعی مفید است، در ضمایم و جداول به‌خوبی سازماندهی و تفکیک شوند.

٦. **توالی و تسلسل محتوای آموزشی:** به منظور مدیریت منسجم اطلاعات در ذهن یادگیرنده، باید توالی و تسلسل محتوای آموزشی مطلوب و منطقی باشد. کلمات و مفاهیم کلیدی نیز بر مبنای قاعدهٔ برچسب‌های معنادار مشخص و برجسته شوند.

۷. **مشخص کردن ساختار محتوا:** ساختار محتوا با تمهیداتی مانند جدول محتوا، فهرست عنوان فصل‌ها و سرفصل‌ها، رئوس مطالب و کدگذاری زیرمجموعه‌ها با استانداردهای مشخص تدوین شوند.

۸. **ارجاع فراگیران به مطالب اضافی و عمیق‌تر:** برای تشویق دانشجویان به مطالعهٔ مطالب تکمیلی و عمیق‌تر، لازم است فهرستی از مطالب و منابع مفید و مؤثر که در تارنماهای مناسب در دسترس قرار دارند، در کنار مطالب و در صفحهٔ مربوط ارائه شود. منابع استفاده‌شده برای اعتبار بخشیدن به محتوا در انتهای کتاب فهرست شوند. همچنین، کتاب درسی محتوای تکمیلی شامل حل تمرین و مانند آن داشته باشد تا حسب مورد در کلاس‌های حل تمرین مورد استفاده قرار گیرد.

۹. **محتوای چندرسانه‌ای**: برای بالا بردن بازدهٔ آموزشی استفاده از نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای درخصوص موضوع آموزشی اهمیت بسیاری دارد. بنابراین، لازم است تولید محتوای کتاب درسی به شکلی چندرسانه‌ای مانند منابع برخط (وبگاه مرتبط، کتاب الکترونیکی پیشرفته و آموزش تحت وب) و برون‌خط از جمله پرده‌نگار (اسلاید)، نسخهٔ pdf و مانند آن مد نظر باشد.

۱۰. **پرسش‌نامهٔ نظرسنجی از خوانندگان**: در پایان کتاب، صفحه‌ای با عنوان پرسش‌نامه و نظرسنجی برای دریافت نقد و نظرهای خوانندگان پیش‌بینی شود.

۷-۷. ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (هویتی- تمدنی) کتاب درسی دانشگاهی

افزون بر چارچوب‌های کلان پیشنهادی برای ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (هویتی- فرهنگی) در ارزیابی پیشنهاده، کارگروه به ارزیابی اثربخشی و کارآمدی در ارتقای مؤلفه‌های هویتی- فرهنگی کتاب تمام متن می‌پردازد. کتاب درسی باید بتواند برای جامعهٔ مخاطب خود بازتاب مثبتی داشته باشد و در اندیشهٔ آنان درخصوص امیدآفرینی و تقویت ارزش‌ها و باورهای اسلامی و همچنین، هویت اسلامی- ایرانی فراگیران تحول ایجاد کند.

مادهٔ ۸. تصمیم‌گیری نهایی دربارهٔ پذیرش یا رد کتاب درسی **پیشنهادی برعهدهٔ شورای انتشارات مؤسسه است.**

مادهٔ ۹. ویژگی‌های فنی و ظاهری کتاب

امور مربوط به ویرایش فنی و ادبی، تنظیم و صفحه‌آرایی کتاب‌های درسی دانشگاهی مطابق با شیوه‌نامهٔ پیوست انجام شود اما، موارد کلی زیر باید مد نظر قرار گیرند:

۱-۹. نگارش متن

- متن کتاب باید کیفیت مطلوبی داشته باشد به گونه‌ای که درک محتوا و فرایند یادگیری را برای دانشجویان به شکلی مستقیم و مستقل آسان کنند.
- پردازش محتوای کتاب فصیح، روان و قابل‌فهم باشد.
- لازم است سطح دشواری زبان متن کتاب با توانایی و سطوح دانش فراگیران هدف متناسب باشد.
- متن کتاب باید با دانش و تجربه‌های قبلی فراگیران ارتباط برقرار کند. این ارتباط را می‌توان با استفاده از روش‌های مقایسه‌ای و بیان و مثال‌هایی آشنا و ملموس محقق کرد.
- زبان متن دقیق، درست و منطبق با ادبیات و دستور زبان فارسی باشد.

۲-۹. صفحه‌آرایی و جلوهٔ صوری کتاب درسی

- درج نمایه‌ها مانند عکس‌های گرافیکی، تصویرها و نمودارهای دقیق و اثربخش و شرح کامل مربوط به عکس در جای مناسب سبب ایجاد انگیزه می‌شود و یادگیری را آسان می‌کند.
- تصویرها با متن مرتبط باشند.
- ارجاع به تصویرها در متن به شکل مستقیم یا ضمنی انجام گیرد.
- کدگذاری جدول‌ها، نمودارها و عکس‌ها در متن کتاب انجام پذیرد.
- ترتیب قرار گرفتن نمایه‌ها مناسب باشد و از فرایندی تکاملی پیروی کند. همچنین، روندی متعادل و متوازن بین متن و تصویرها وجود داشته باشد.
- برای کاهش حجم و وزن کتاب‌های درسی از کاغذهای سبُک، مرغوب و ضدنور استفاده شود.
- لازم است شیرازهٔ (ته‌بندی) کتاب مقاومت لازم را برای استفادهٔ مستمر داشته باشد.
- اندازه و «نوع قلم» متن یکی از موارد بسیار مهم و اثرگذار است. به منظور پرهیز از سردرگمی فراگیران، ضرورت دارد که اندازه و نوع قلم در سراسر کتاب متناسب با استانداردهای تعریف‌شده در صفحه‌آرایی باشد.

مادهٔ ۱۰. مسئولیت اجرا و تضمین رعایت این آیین‌نامه برعهدهٔ رئیس مؤسسه است.

این آیین‌نامه در ۱۰ ماده و ۵ تبصره به انضمام ۷ پیوست تدوین شده و در تاریخ ۲۹ /۱۱/ ۱۴۰۲ به تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است و از زمان ابلاغ این آیین‌نامه، کتاب‌هایی که مطابق با این آیین‌نامه تدوین و منتشر شده باشند، در سرفصل مصوب درسی به منزلهٔ منبع اصلی یا فرعی ذکر می‌شوند.

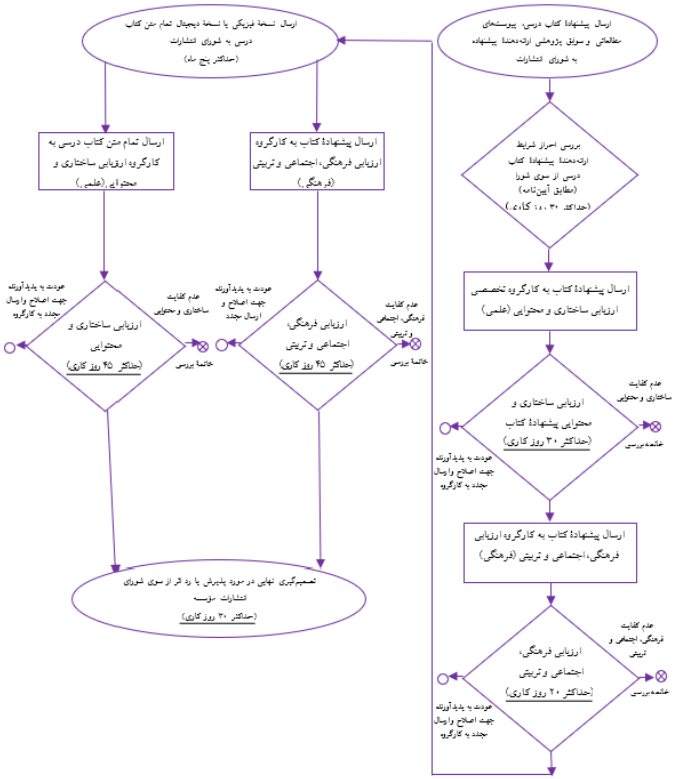
ارسال پیشنهاد کتاب درسی، پیوست‌های مطالعاتی و سوابق پژوهشی ارئه‌دهندهٔ پیشنهاد به شورای انتشارات
بررسی احراز شرایط ارئه‌دهندهٔ پیشنهاد کتاب درسی از سوی شورا (مطابق آیین‌نامه) (حداکثر ۳۰ روز کاری)
ارسال پیشنهادهٔ کتاب به کارگروه تخصصی ارزیابی ساختاری و محتوایی (علمی)
ارزیابی ساختاری و محتوایی پیشنهادهٔ کتاب (حداکثر ۳۰ روز کاری)
عدم کفایت ساختاری و محتوایی
عدم‌بررسی
عودت به پدیدآورنده جهت اصلاح و ارسال مجدد به کارگروه
ارسال پیشنهادهٔ کتاب به کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (فرهنگی)
ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (حداکثر ۲۰ روز کاری)
عدم کفایت فرهنگی، اجتماعی و تربیتی
عدم‌بررسی
عودت به پدیدآورنده جهت اصلاح و ارسال مجدد به کارگروه
ارسال نسخهٔ فیزیکی یا نسخهٔ دیجیتال تمام متن کتاب درسی به شورای انتشارات (حداکثر پنج ماه)
ارسال پیشنهادهٔ کتاب به کارگروه ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (فرهنگی)
ارسال تمام متن کتاب درسی به کارگروه ارزیابی ساختاری و محتوایی (علمی)
ارزیابی فرهنگی، اجتماعی و تربیتی (حداکثر ۴۵ روز کاری)
عدم کفایت فرهنگی، اجتماعی و تربیتی
خاتمهٔ بررسی
عودت به پدیدآورنده جهت اصلاح و ارسال مجدد
ارزیابی ساختاری و محتوایی (حداکثر ۴۵ روز کاری)
عدم کفایت ساختاری و محتوایی
خاتمهٔ بررسی
عودت به پدیدآورنده جهت اصلاح و ارسال مجدد به کارگروه
تصمیم‌گیری نهایی در مورد پذیرش یا رد اثر از سوی شورای انتشارات مؤسسه (حداکثر ۳۰ روز کاری)

پیوست ۴:

آیین‌نامه اعطای ترفیع سالانه اعضای هیأت علمی

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دبیرخانه هیات امناء منطقه دو پژوهشی

تاریخ
شماره
پیوست

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

پیوست شماره دو

دستورالعمل اعطای ترفیع سالانه اعضای هیئت علمی موسسات عضو هیئت امنای منطقه دو پژوهشی

مقدمه

به منظور ارزیابی صحیح فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و علمی-اجرایی اعضای هیئت علمی و اتخاذ رویه‌ای واحد در اجرای مقررات و همچنین گسترش تحقیقات علمی در موسسه " دستورالعمل اعطای ترفیع سالانه اعضای هیئت علمی موسسات پژوهشی عضو منطقه دو" تدوین می‌گردد و از تاریخ تصویب قابل اجرا است. این دستورالعمل جایگزین آیین‌نامه ترفیع پایه سالانه اعضای هیئت علمی موسسه‌های پژوهشی مصوب ۱۳۹۰/۶/۱۶ هیئت امنای منطقه دو پژوهشی می‌شود. محاسبه کلیه امتیازات اعضای هیئت علمی برای ترفیع سالانه براساس آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی موسسه‌های پژوهشی در کمیته ترفیع صورت می‌گیرد.

تعاریف

موسسه : منظور پژوهشگاه‌ها و موسسات پژوهشی عضو هیئت امنای منطقه دو پژوهشی است.

آیین‌نامه استخدامی: منظور آیین‌نامه استخدامی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری موضوع ابلاغیه شماره ۱۵/۲۷۳۲۹۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی است.

آیین‌نامه ارتقا: منظور آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی موضوع ابلاغیه شماره ۹۵/۷۴۵۳/دش مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۲۷ است.

کمیته ترفیع: مرجع بررسی اعطاء پایه اعضای هیئت علمی موسسه است.

اعضای کمیته ترفیع: متشکل از رئیس موسسه (رئیس کمیته)، معاون پژوهش و فناوری موسسه (دبیر کمیته)، مدیر امور پژوهشی و یک نفر عضو هیئت علمی به پیشنهاد معاون پژوهش و فناوری و تأیید رئیس موسسه است که بررسی نهایی ترفیع اعضای هیئت علمی را بر عهده خواهد داشت. جلسه با حضور رئیس کمیته و دو نفر از اعضا رسمیت خواهد داشت.

طرح پژوهشی موظف درون سازمانی: به طرحی اطلاق می‌شود که در چارچوب اهداف و ماموریت‌های اولویت دار موسسه تدوین و اجرا می شود.

طرح پژوهشی برون‌سازمانی: به طرح‌های پژوهشی اطلاق می شود که در قالب عقد قرارداد با طرف خارجی انجام می شود و حداقل ۵۰ درصد از اعتبار آن از خارج موسسه تأمین (ویا تهاتر) و به تأیید موسسه می رسد.

طرح حاکمیتی: منظور آن‌دسته از طرح‌های پژوهشی با ماهیت حاکمیتی هستند که در راستای مأموریت‌های حاکمیتی موسسه پژوهشی تعریف می‌شوند. این طرح‌ها بر مبنای نظر شورای پژوهشی موسسه ویا حسب نیاز در راستای انجام ماموریت‌های ستاد وزارتخانه و به سفارش وزیر یا معاونت‌های مربوط، در موسسه‌های پژوهشی ذی‌ربط در بازه زمانی حداکثر یکساله انجام می‌شود. بودجه این طرح‌ها توسط وزارتخانه و یا معاونت‌های مربوط ویا خود موسسه پژوهشی تعیین و تأمین خواهد شد.

طرح پژوهشی کوتاه مدت سیاستی: طرحی است که در پاسخ به چالش ها و مسایل سیاستی مرتبط با اهداف و مأموریت های ستاد وزارتخانه و به سفارش وزیر محترم یا معاونت‌های مربوط، در موسسه‌های پژوهشی ذیربط در بازه زمانی حداکثرچهار ماه انجام می شود.

گزارش تخصصی: گزارشی است که در پاسخ به پرسش مدیریتی و اجرایی مرتبط با مأموریتهای موسسه و از بررسی و تلفیق گزارشها و منابع اطلاعاتی موجود، در بازه زمانی دو ماهه حداقل در ۲۰ صفحه تدوین می‌شود. این گزارش به درخواست رئیس ویا معاون پژوهشی مؤسسه تهیه می‌شود.

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

مهر مرکز
تصویب نشد
هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه
مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان کلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

سورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

آیین‌نامه خدمت موظف: منظور آیین‌نامه خدمت موظف اعضای هیئت علمی موسسه‌های پژوهشی، مصوب هیئت امنای منطقه دو پژوهشی کشور است.

همایش علمی معتبر: منظور همایش یا کنگره علمی است که دارای نمایه ISC باشد.

نشریه علمی معتبر: نشریه‌ای است که در فهرست نشریات معتبر وزارتین درج شده باشد.

تصنیف کتاب: تدوین مجموعه ای که حداقل ۳۰٪ آن را دیدگاههای جدید و نوآوری‌های علمی نویسنده/نویسندگان تشکیل دهد و با تحلیل یا نقد دیدگاههای دیگران در یک موضوع مشخص همراه باشد؛ اگر چه قبلا آن ها را در مقاله‌های خود منتشر کرده باشد.

ماده ۱- به اعضای هیئت علمی در قبال یک سال خدمت در امور آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجرایی که هم‌راستا با ماموریت‌های موسسه و وظایف ابلاغ شده به عضو هیئت علمی باشد و مشروط به کسب امتیازات لازم جدول زیر، یک پایه ترفیع اعطاء می‌گردد.

جدول ۱: امتیازات موردنیاز ترفیع سالیانه اعضای هیئت علمی

رتبه علمی / معیار امتیاز	مربی	استادیار	دانشیار	استاد
۱- فعالیت‌های پژوهشی (حداقل امتیاز)	۶	۸	۱۰	۱۲
۲- فعالیت‌های آموزشی (حداکثر امتیاز)	۲	۲	۲	۲
۳- فعالیت‌های علمی-اجرایی (حداکثر امتیاز)	۲	۲	۲	۲
حداقل مجموع امتیاز موردنیاز	۱۰	۱۲	۱۴	۱۶

ماده ۲- شرط لازم بررسی پرونده ترفیع اعضای هیئت علمی با سابقه بیش از دو سال، داشتن حداقل یک مقاله در یکسال منتهی به زمان ترفیع در مجله‌های علمی معتبر به عنوان نویسنده مسئول و ارائه یک طرح موظف پژوهشی خاتمه یافته می‌باشد. در صورتی که اختتام طرح موظف منوط به ارائه مقاله مستخرج از همان طرح باشد مؤسسه می‌تواند مهلتی را برای ارائه مقاله به مدت زمان اجرای طرح اضافه کند.

تبصره ۱- در خصوص شرط لازم حداقل یک مقاله در یکسال منتهی به ترفیع در ماده فوق، امتیاز حاصل از طرح پژوهشی کوتاه مدت سیاستی یا انجام دو گزارش تخصصی می‌تواند جایگزین مقاله علمی گردد.

ماده ۳: امتیاز فعالیت‌های پژوهشی

بررسی تقاضای ترفیع پایه سالیانه اعضای هیئت علمی منوط به اجرای تکالیف مصوب موسسه مطابق مفاد آیین‌نامه خدمت موظف، در دوره یک ساله منتهی به تاریخ ترفیع عضو هیئت علمی است.

۳-۱: رعایت ضوابط و مقررات پژوهشی مؤسسه

موضوع	حداقل امتیاز لازم در هر سال	حداکثر امتیاز در هر سال
رعایت ضوابط و مقررات پژوهشی مؤسسه و تخصیص اوقات موظف به امر پژوهش و انجام صحیح امور محوله با تأیید مدیر مربوطه و معاونت پژوهشی یا ریاست موسسه	۱	۱.۴

تبصره ۲- در صورت اخذ امتیاز لازم برای ترفیع سالانه، تنها امتیازهای مازاد پژوهشی قابل ذخیره برای استفاده سال بعد است.

۹

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب مرکز
هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان کلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

تاریخ
شماره
پیوست

سورد پژوهش برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

تبصره ۳- اعضای هیئت علمی جدید تا دو سال اول فعالیت خود می‌توانند حداقل امتیازات فعالیت‌های پژوهشی خود را از تمامی موارد بندهای ماده ۳ آیین‌نامه ارتقا کسب نمایند.

۳-۲ : مقالات علمی

امتیاز مقالات علمی مبتنی بر جدول ۳ محاسبه خواهد شد:

جدول شماره ۳: امتیازهای علمی مقالات منتشر شده

ردیف	مجله منتشر کننده	رتبه	حداکثر امتیاز در واحد کار	حداکثر امتیاز در هر سال
۱	مقاله نمایه شده در WoS, JCR, Scopus	Q_1 و Q_2	۷	نامحدود
		Q_3 و Q_4	۵	
۲	مقاله چاپ شده در سایر نشریه‌های معتبر بین‌المللی	-	۴	
۳	مقاله انتشار یافته در مجلات نمایه شده در ISC، نشریات وزارتین و شورای عالی حوزه‌های علمیه	الف	۶	
		ب و ج	۵	
		د	۳/۵	
۴	مقاله علمی و تحشیه چاپ شده در نشریه‌های علمی ترویجی داخلی معتبر و مدخل چاپ شده در دانشنامه‌ها، دائره المعارف‌ها و فرهنگ‌ها	-	۲	

تبصره ۴- ارزیابی رتبه نشریات از طریق آدرس سامانه رتبه‌بندی نشریات وزارت علوم تحقیقات و فناوری http://journals.msrt.ir/ صورت می پذیرد.

تبصره ۵- از مجموع امتیازات دریافت شده بابت مقالات چاپ شده بند ۳-۲ ، چنانچه متقاضی ترفیع در زمان چاپ مقاله دارای سمت در آن نشریه باشد، حداکثر یک مقاله به عنوان نویسنده مسئول و یک مقاله به عنوان همکار مقاله از عضو هیئت علمی متقاضی پذیرفته می‌شود.

تبصره ۶- اگر عضو هیئت علمی فاقد مقاله علمی چاپ شده در ترفیع سالانه باشد، برای ترفیع سالانه یک مقاله علمی با گواهی پذیرش قطعی و دارای تأییدیه نشریه موردنظر مورد قبول است.

تبصره ۷- به مقالاتی که در فهرست نشریات نامعتبر (وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی) منتشر شود، امتیازی تعلق نمی‌گیرد. اعتبار نشریات در زمان دریافت گواهی پذیرش ملاک عمل می‌باشد.

۳-۳: سخنرانی علمی و مقالات همایشی

امتیاز مقالات یا چکیده مقالات همایشی معتبر داخلی و خارجی مبتنی بر جدول ۴ محاسبه خواهد شد.

جدول شماره ۴ : نوع مقاله ارائه شده در همایش ها

نوع سخنرانی / مقاله همایش	حداکثر امتیاز در واحد کار	حداکثر امتیاز در سال
سخنرانی علمی در نشست‌های تخصصی-علمی درون موسسه و یا خارج از موسسه	۱	۳
مقاله علمی کامل ارائه شده در همایش علمی معتبر ملی و بین‌المللی	۲	۴
خلاصه مقاله علمی ارائه شده در همایش علمی معتبر علمی و بین‌المللی	۱	۲

تبصره ۹- حداکثر تعداد مقاله قابل قبول از متقاضی در هر سال ، سه مقاله همایشی معتبر است .

۱۰

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب شد
هیئت‌های امناء و هیئت‌های ممیزه

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دبیرخانه هیات امناء منطقه دو پژوهشی

تاریخ
شماره
پیوست

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امناء
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

تبصره ۱۰- امتیاز مقالات ارائه شده پوستری معادل امتیاز خلاصه مقاله علمی ارائه شده در همایش علمی معتبر علمی و بین‌المللی محاسبه می‌شود.

۳-۴ : طرح‌های پژوهشی

امتیاز طرح‌های پژوهشی براساس جدول شماره ۵ محاسبه می شود:

جدول شماره ۵: امتیاز طرح‌های پژوهشی

ا	حداکثر امتیاز در موضوع تا	حداکثر امتیاز در سال
طرح پژوهشی موظف درون سازمانی	۲	نامحدود
طرح‌های پژوهشی حاکمیتی و برون سازمانی مبتنی بر قرارداد خارج از موسسه	۱۵	نامحدود
طرح‌های پژوهشی سیاستی کوتاه مدت(ارجاعی از عتف یا سایر نهادهای عالی)	۳	نامحدود
گزارش‌های تخصصی	۲	نامحدود

تبصره ۱۱- امتیاز طرح‌های پژوهشی برون سازمانی منوط به داشتن مصوبه شورای پژوهشی، نامه ابلاغ اجرا و اختتام طرح است و ارائه آن برای بررسی در کمیته ترفیع الزامی می‌باشد.

تبصره ۱۲- امتیاز طرح‌های پژوهشی حاکمیتی و برون سازمانی بر اساس استانی، منطقه ای، ملی یا بین‌المللی بودن موضوع طرح و نیز مبلغ قرارداد طرح تعیین می شود .

تبصره ۱۳- به آثاری که انجام آن ناشی از مسئولیت اجرایی و وظایف حقوقی عضو هیئت علمی است، امتیازی تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۱۴- در صورتی که طرح پژوهشی سیاستی کوتاه مدت یا گزارش تخصصی به انتشار مقاله علمی منجر شود به یکی از آن دو امتیاز تعلق می‌گیرد.

۳-۵: تألیف و ترجمه و گردآوری کتاب در ناشران معتبر

امتیاز تألیف و ترجمه و گردآوری کتاب در ناشران معتبر مبتنی بر جدول شماره ۶ محاسبه خواهد شد.

جدول شماره ۶: امتیاز تألیف و ترجمه و گردآوری کتاب

موضوع	حداکثر امتیاز در واحد کار تا	حداکثر امتیاز در هر سال
تصنیف کتاب	۱۵	
تالیف کتاب	۱۰	
تصحیح انتقادی	۷	
ترجمه کتاب تخصصی	۷	
ویرایش علمی / ادبی آثار تالیفی یا ترجمه‌ای	۰/۵ تا ۲	

تبصره ۱۴- امتیاز کتاب تالیفی یا تصنیفی به زبان خارجه که توسط ناشران بین‌المللی معتبر چاپ شده باشد تا ۱/۵ برابر امتیاز تالیف قابل افزایش است.

تبصره ۱۵- در محاسبه امتیاز به اعتبار ناشر، نوآوری ، حجم کتاب توجه خواهد شد.

تبصره ۱۶- امتیاز فصلی از کتاب معادل امتیاز یک مقاله علمی-ترویجی محاسبه می‌شود.

۱۱

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویر برگشت
مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

۳-۶: راهنمایی و مشاور پایان نامه

امتیاز راهنمایی و مشاوره پایان نامه کارشناسی ارشد یا رساله دکتری مبتنی بر جدول شماره ۷ محاسبه خواهد شد.

جدول شماره ۷: امتیاز راهنمایی و مشاوره پایان نامه

مقطع	سمت	حداکثر امتیاز در واحد کار
ارشد	راهنما	۲
	مشاور	۰.۵
دکتری	راهنما	۶
	مشاور	۱.۵

تبصره ۱۷- امتیاز راهنمایی و مشاوره دکتری و کارشناسی ارشد منوط به دفاع پایان نامه و ارائه صورتجلسه دفاع است.

تبصره ۱۸- حداکثر امتیاز قابل قبول ۶ امتیاز در سال می‌باشد.

۳-۷: ارزیابی، داوری و نظارت:

امتیاز ارزیابی و داوری مقالات و کتب و یا نظارت بر طرح‌های پژوهشی مبتنی بر جدول شماره ۸ محاسبه خواهد شد.

جدول شماره ۸: امتیاز ارزیابی داوری‌ها و نظارت‌ها

موضوع	حداکثر امتیاز در واحد کار تا	حداکثر امتیاز در هر سال
مقالات مجلات علمی معتبر نمایه شده در سامانه نشریات وزارت علوم	۰/۲۵	۳
مقالات نشریات بین‌المللی معتبر	۰/۵	
داوری و ارزیابی هر کتاب تالیفی، تصنیفی یا ترجمه	۲	
نظارت بر طرح‌های پژوهشی داخلی موسسه	۰/۵	
نظارت بر طرح پژوهشی استانی و منطقه ای	۱/ ۵	
نظارت بر طرح پژوهشی ملی یا طرح‌های فناورانه	۲	

۳-۸: کسب رتبه در جشنواره‌های معتبر ملی و بین‌المللی

امتیاز رتبه در جشنواره‌های معتبر ملی و بین‌المللی براساس جدول شماره ۹ محاسبه می‌گردد.

جدول شماره ۹: رتبه ها و امتیازها مربوط در جشنواره‌های ملی و بین‌المللی معتبر

نوع جشنواره	رتبه	حداکثر امتیاز در واحد کار	حداکثر امتیاز در هر سال
بین‌المللی معتبر	۱	۶	
	۲	۵	
	۳	۴	
ملی معتبر	۱	۴	
	۲	۳	
	۳	۲	

۱۲

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

مهر مرکز
هیئت‌های امناء و هیئت‌های ممیزه

تصویب سند
مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

۳-۹: کرسی‌های نظریه پردازی

محاسبه امتیاز فعالیت‌های پژوهشی در کرسی‌های نظریه‌پردازی براساس جدول شماره ۱۰ انجام می‌گیرد.

جدول شماره ۱۰: امتیازهای فعالیت در کرسی‌های نظریه پردازی

موضوع	حداکثر امتیاز در واحد کار	حداکثر امتیاز در هر سال
کرسی‌های نظریه‌پردازی علمی ـ ترویجی	۲ تا ۴	
ارائه دستاوردها و نتایج علمی پژوهشی برگرفته از کرسی‌های نظریه پردازی در همایش ها و میزگردهای مراکز ملی و بین‌المللی	تا ۴	
نقد علمی در حوزه علوم به ویژه علوم انسانی	۳ تا ۷	
نوآوری در در حوزه علوم به ویژه علوم انسانی	۳ تا ۷	
نظریه پردازی در حوزه علوم به ویژه علوم انسانی ومعارف اسلامی	۷ تا ۱۲	

۳-۱۰: ایجاد ظرفیت فعال در جذب اعتبار مالی برای موسسه و پرداخت بالاسری

کلیه فعالیت‌هایی که منجر به ارائه خدماتی به جامعه می‌شود و از درآمدهای آن بالاسری و یا اعتبارات جذب شده تجهیزاتی به موسسه پرداخت می‌شود شامل: طرح‌های پژوهشی و فناوری که با اجرای آن یکی از معضلات کشور حل شده باشد، چاپ کتاب، برگزاری کارگاه، ارائه خدمات مشاوره‌ای و فنی و نظارتی به سازمان‌ها و موسسات دولتی و خصوصی و سایر عناوین مشابه، جذب اعتبارات تجهیزاتی خارج از موسسه مطابق جدول شماره ۱۱ امتیاز دریافت می شود.

جدول شماره ۱۱: امتیازهای جذب اعتبار مالی

-به ازای هر ۱۰۰ میلیون ریال بالاسری ۱ امتیاز منظور می‌شود. -اعتبار پژوهشی (گرنت) داخل کشور یا بین‌المللی به ازای هر «۱» میلیارد ریال و یا «۵» هزار دلار «۱» امتیاز منظور می‌شود. -سقف امتیاز مطابق آیین‌نامه ارتقا: ۱۰ امتیاز	۱۰

ماده ۴: امتیاز فعالیت‌های آموزشی

امتیاز فعالیت‌های آموزشی مبتنی بر جدول ۱۲ محاسبه خواهد شد.

جدول شماره ۱۲: امتیازهای فعالیت‌های آموزشی در هر دوره تحصیلی

ردیف	موضوع		حداکثر امتیاز برای هر واحد	سقف امتیاز
۱	تدریس	دکتری	هرواحد تدریس ۱.۵ امتیاز	۲
		کارشناسی ارشد	هر واحد تدریس ۱.۲۵ امتیاز	
		کارشناسی	هر واحد تدریس ۱ امتیاز	

تبصره ۱۹- عضو هیئت علمی موظف است قبل از آغاز هر نیمسال مجوز رئیس موسسه جهت تدریس در خارج از موسسه را دریافت کند.

تبصره ۲۰- به تدریس‌های فاقد مجوز رئیس موسسه امتیاز تعلق نمی‌گیرد.

۱۳

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب مهر مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

صورتجلسه چهل و ششمین لشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

ماده ۵- فعالیت‌های اجرایی

۵-۱: محاسبه امتیاز حضور فعال و تمام و قت در موسسه بر اساس جدول ۱۳ محاسبه خواهد شد.

جدول شماره ۱۳

موضوع	حداقل امتیاز برای هر موضوع	حداکثر امتیاز در هر سال
حضور فعال و تمام وقت در موسسه و مشارکت بر اساس تکالیف تعیین شده و سایر فعالیت‌های اجرایی محوله با تأیید مدیر مربوطه و معاونت پژوهشی یا ریاست موسسه	۱	۲

۵-۲: محاسبه امتیاز فعالیت در مجلات علمی و قطب‌های علمی براساس جدول شماره ۱۴ است:

جدول شماره ۱۴ : امتیازهای مربوط به مسئولیت ها در مجلات علمی ـ پژوهشی

سمت	حداکثر امتیاز در هر سال
سردبیری	۲
مدیر مسئول	۱.۵
دبیر تخصصی	۱.۵
مدیر داخلی	۱.۵
اعضای هیئت تحریریه مجله‌های خارجی	۱.۵
اعضای هیئت تحریریه مجله‌های داخلی	۱
رئیس قطب علمی	۲

۵-۳: دبیری همایش‌های علمی در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی با تأیید شورای پژوهشی موسسه و یا نهادهای مرتبط

جدول شماره ۱۵ : مسئولیت ها و امتیازات مربوط به همایش ها

سمت	حداکثر امتیاز در هر سال
دبیر علمی/ دبیر اجرایی همایش بین‌المللی	۲
دبیر علمی/ دبیر اجرایی همایش ملی	۱/۵
دبیر علمی/ دبیر اجرایی استانی یا محلی	۱

۵-۴: امتیاز مسئولیت‌های اجرایی داخلی موسسه براساس جدول شماره ۱۴ محاسبه می گردد.

جدول شماره ۱۶: مسئولیت‌های اجرایی داخل موسسه و امتیازهای مربوط

سمت	امتیاز به ازای هر سال
رئیس موسسه	۵
معاونین	۴
مشاور رئیس موسسه	۳
مدیر پژوهشی موسسه	۳
رئیس کتابخانه و انتشارات	۳
مدیر بین الملل	۳
مدیر ارزیابی کیفیت	۳
مدیر گروه	۳
عضویت در کمیته‌ها و کارگروه‌های داخلی موسسه (رفاهی، اعضای هیئت موسسه ، بهره‌وری ، و برنامه‌های توسعه، .....)	به تشخیص هیئت رئیسه

۱۴

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب شد
عضو مرکز
مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

تاریخ
شماره
پیوست

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

۵-۵: محاسبه امتیاز دیگر فعالیت‌های اجرایی براساس جدول زیر محاسبه می‌گردد:

جدول شماره ۱۷

عضویت	حداکثر امتیاز در واحد کار
عضویت در هسته‌های علمی کشور یا عضویت در هیئت مدیره و بازرسی انجمن‌های علمی	۱ به ازای هر سال
شرکت در شوراها، کارگروه ها، کمیته ها، هیئت ها، و کمسیون‌های رسمی اعم از شورا ی عالی انقلاب فرهنگی، شورای عتف ، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، ستاد وزارتین، حوزه علمیه و فرهنگستان‌ها	تا ۲ به ازای هر سال
شرکت در شوراها، کارگروه ها، کمیته ها، هیئت ها، و کمسیون‌های رسمی سایر وزارتخانه ها با موافقت رئیس موسسه متبوع	تا ۵
ایجاد رشته‌های جدید و میان رشته‌ای با رویکرد رفع نیازهای اساسی کشور و ترویج کارآفرینی	هر ۲۵ ساعت ۱ امتیاز
طراحی سوالات آزمون سراسری با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور ، مرکز سنجش آموزش وزارت بهداشت، مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی	تا ۴
تدوین کتاب به شیوه گردآوری	تا ۳ به ازای هر مورد یک امتیاز
شرکت در نشست‌های موسسه ،کنفرانس ها و همایش ها	تا ۳ به ازای هر مورد یک امتیاز
شرکت در کارگاه‌های آموزشی	به ازای هر ۱۶ ساعت حضوری ۲
شرکت در کارگاه‌های توانمند سازی اعضای هیئت علمی در محاسبه امتیاز به نکات زیر توجه می شود: سازمان برگزار کننده ساعت مجازی و یا غیر مجازی بودن دوره	تا ۲
برگزاری کارگاه تخصصی و آموزشی	تا ۲
مدیریت پنل‌ها و میزهای پژوهشی	تا ۲

ماده ۶- بررسی و اعطای پایه ترفیع استحقاقی سالیانه اعضای هیئت علمی مطابق روند زیر انجام می‌شود:

۶-۱- عضو هیئت علمی موظف است قبل از مهلت ترفیع سالانه، کاربرگ‌های ترفیع و خدمت موظف هیئت علمی پژوهشی را تکمیل و پس از تأیید مدیر گروه ذی‌ربط، آن را به کمیته ترفیع (معاونت پژوهشی) ارسال نماید.

۶-۲- پس از بررسی ترفیع عضو، دبیر کمیته ترفیع موسسه نتیجه ارزیابی ترفیع را به عضو هیئت علمی مشمول اعلام می‌نماید.

۶-۳- عضو هیئت علمی در صورت اعتراض به رای کمیته ترفیع، می‌تواند ظرف حداکثر ۱۵ روز پس از ابلاغ رای، اعتراض خود را به صورت مکتوب به کمیته ارسال نماید. در این صورت کمیته موظف است در اولین جلسه به اعتراض متقاضی رسیدگی و نظر قطعی خود را اعلام کند.

تبصره ۲۱- ارزیابی فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی و اجرایی اعضای هیئت علمی از تاریخ تصویب و ابلاغ این شیوه نامه قابل اجرا است و عطف به ما سبق نمی شود .

تبصره ۲۲- در مواردی که این آیین‌نامه مسکوت می‌باشد، شورای پژوهشی موسسه حق تصمیم‌گیری و اعمال‌نظر دارد.

ماده ۷ : این دستورالعمل در ۷ ماده و ۲۲ تبصره در جلسه مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲ به تصویب هیئت امنای منطقه دو پژوهشی رسید.

۱۵

محمد سلیمانی **رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه**	مهر مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه تصویب شد

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

۱

پیوست ۵:

آیین‌نامه خدمت موظف اعضای هیأت علمی

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

پیوست شماره یک

آیین‌نامهٔ خدمت موظف اعضای هیئت علمی مؤسسه‌های پژوهشی عضو هیئت امنای منطقهٔ دو پژوهشی

مقدمه:

مهمترین مأموریت مؤسسه‌های پژوهشی، پاسخگویی به پرسشها و نیازهای علمی جامعه از طریق پژوهشهای بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای و ایجاد زمینهٔ مناسب برای گسترش فعالیت‌های علمی در سطح جامعه است. از این رو، به منظور ایجاد وحدت رویه در اجرای ضوابط پژوهشی در سطح مؤسسه‌های پژوهشی و آشنایی اعضای هیئت علمی با مقررات موظفی و شفاف‌سازی و افزایش بهره‌مندی از خدمات اعضای هیئت علمی پژوهشی، مجموعه خدمات موظف اعضای هیئت علمی موسسه‌های پژوهشی در قالب این آیین‌نامه تعریف می شود. لازم به‌ذکر است ارزیابی برونداد‌های پژوهشی، موضوع این شیوه‌نامه نبوده و کمیته‌های ترفیع سالانه، تبدیل وضعیت و ارتقای اعضا هیئت علمی به این مهم می‌پردازند.

ماده ۱: تعاریف

۱-۱ تعاریف عام

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

موسسه: منظور هر یک از پژوهشگاهها، مؤسسه‌ها، مراکز و پژوهشکده‌های مستقل ذیل هیئت امنای منطقهٔ دو پژوهشی کشور است.

سمت ستاره‌دار: منظور هریک از سمت‌های مدیریتی مصوب در نمودار تشکیلات سازمانی موسسه است که تصدی آن با عضو هیئت علمی است یا می‌تواند باشد.

خدمت موظف: عبارت است از اشتغال به کار یا مجموعه فعالیت هایی که عضو در راستای انجام ماموریت‌های موسسه مکلف به انجام آن می باشد.

طرح پژوهشی مستقل: به طرح پژوهشی گفته می شود که مسؤولیت اصلی اجرای آن بر عهدهٔ یکی از اعضای هیئت علمی مؤسسه به عنوان مجری طرح پژوهشی است. بدیهی است همکاری سایر اعضای هیئت علمی و پژوهشگران در اجرای طرح پژوهشی به عنوان همکار طرح بلامانع است.

طرح پژوهشی برون‌سازمانی: به طرح پژوهشی گفته می شود که در قالب عقد قرارداد با سایر موسسات، دانشگاهها و سازمانها انجام می شود و حداقل ۵۰ درصد از اعتبار آن از خارج موسسه تأمین (ویا تهاتر) و به تأیید موسسه می‌رسد.

طرح پژوهشی موظف درون سازمانی: به طرح پژوهشی گفته می شود که در چارچوب اهداف و ماموریت‌های اولویت دار موسسه تدوین و اجرا می شود.

حق‌التحقیق: مبلغی است که متناسب با مرتبه و پایه عضو هیئت علمی بابت فعالیت‌های مازاد بر خدمت موظف به عضو هیئت علمی می تواند پرداخت شود.

۱

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویر برگ شد
مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان کلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

تاریخ
شماره
پیوست

سورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای منطقه دو پژوهشی

دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

۱-۲ تعاریف اختصاصی (اعضاء هیأت امنای منطقه دو پژوهشی)

طرح حاکمیتی: به طرح پژوهشی گفته می شود که دارای ماهیت حاکمیتی است و در راستای مأموریت‌های حاکمیتی موسسه پژوهشی تعریف می‌شوند. این طرح‌ها بر مبنای نظر شورای پژوهشی موسسه ویا حسب نیاز در راستای انجام ماموریت‌های ستاد وزارتخانه و به سفارش وزیر یا معاونت‌های مربوط، در موسسه‌های پژوهشی ذی‌ربط در بازه زمانی حداکثر یکساله انجام می‌شود. بودجه این طرح‌ها توسط وزارتخانه ویا معاونت‌های مربوط ویا خود موسسه پژوهشی تعیین و تأمین خواهد شد.

طرح پژوهشی سیاستی کوتاه مدت: طرحی است که در پاسخ به چالش ها و مسایل سیاستی مرتبط با اهداف و مأموریت های ستاد وزارتخانه و به سفارش وزیر محترم یا معاونت‌های مربوط، در موسسه‌های پژوهشی ذیربط در بازه زمانی حداکثرچهار ماه انجام می شود.

گزارش تخصصی: گزارشی است که در پاسخ به پرسش مدیریتی و اجرایی مرتبط با مأموریتهای مؤسسه و از بررسی و تلفیق گزارشها و منابع اطلاعاتی موجود، در بازه زمانی دو ماهه حداقل در ۲۰ صفحه تدوین می‌شود. این گزارش به درخواست رئیس ویا معاون پژوهشی مؤسسه تهیه می‌شود.

بارکاری: مجموع ساعات موظف و غیرموظفی است که عضو هیئت علمی در یک هفته در چارچوب ضوابط به امور پژوهشی، آموزشی، اجرایی، و فرهنگی-اجتماعی اختصاص می‌دهد.

ماده ۲: بررسی تقاضای ترفیع پایهٔ سالانه اعضای هیئت علمی مشوط به انجام تکالیف مصوّب مؤسسه مطابق مفاد آیین‌نامهٔ خدمت موظف، در دورهٔ یک سالهٔ منتهی به تاریخ ترفیع عضو هیئت علمی است.

ماده ۳: میزان خدمت موظف اعضای هیئت علمی

بر اساس ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی اعضای هیئت علمی، ساعت خدمت اعضا ۴۰ ساعت در هفته می‌باشد که ساعات حضور آنها مطابق با برنامه ابلاغی موسسه و مصوبات خاص دولت در شرایط اضطرار طول روزهای کاری هفته توزیع می گردد.

تبصره ۱: حداقل ساعت **موظف پژوهشی** اعضای هیئت علمی در هفته متناسب با مرتبه علمی آنان به شرح جدول زیر است:

جدول شماره ۱

ردیف	مرتبه علمی عضو هیئت علمی پژوهشی	حداقل ساعت موظف پژوهش در هفته	فعالیت‌ها آموزشی، فرهنگی- تربیتی، اجرایی
۱	استاد	۲۴	۱۶
۲	دانشیار	۲۸	۱۲
۳	استادیار	۳۲	۸
۴	مربی	۳۶	۴

ماده ۴: تکالیف عضو هیئت علمی مؤسسه

هر عضو هیئت علمی پژوهشی می‌تواند به فعالیت‌های پژوهشی، آموزشی، اجرایی، و فرهنگی-اجتماعی مشغول باشد. نوع و میزان فعالیت‌ها در جداول شماره ۲ تا ۶ مشخص شده است.

۲

تصویر برابر شد
مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه
هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان کلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

تاریخ
شماره
پیوست

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

بند الف) امور پژوهشی:

عضو هیئت علمی موظف است مبتنی بر مرتبه علمی، حداقل مجموع ساعتهای موظف پژوهشی مذکور در جدول ۱ را در طول سال در قالب سبدی از امور تعریف شده در جدول ۲ رعایت کند. در صورت عدم پوشش ساعت‌های موظف پژوهشی در طول سال، جبران آن در سال بعد الزامی است و در صورت عدم جبران، مؤسسه موظف است نسبت به اعمال مقررات مربوط برای استیفای حقوق خود اقدام نماید.

جدول شماره ۲

انجام وظایف پژوهشی				
ردیف	وظیفه	تعداد واحد کار	میزان ساعت در بارکاری هفته	توضیحات
۱	اجرای طرح ها و قراردادهای پژوهشی (حاکمیتی، طرح موظف درون سازمانی) به عنوان مجری اصلی	حداقل یک طرح موظف	۱۵ ساعت	حداکثر برای یک سال و مطابق الزامات کمی و کیفی طرحنامه
۲	اجرای طرح ها و قراردادهای پژوهشی (برون سازمانی) به عنوان مجری اصلی	----------	--	مطابق زمان قرارداد یا حداکثر برای یک سال
۳	مشارکت در طرح ها و قراردادهای پژوهشی (حاکمیتی، برون سازمانی و یا درون سازمانی) به عنوان همکار طرح	حداکثر دو طرح پژوهشی	حداکثر ۷ ساعت (متناسب با تعداد همکاران طرح)	مطابق زمان قرارداد یا حداکثر برای یک سال
۴	انجام طرح پژوهشی سیاستی کوتاه مدت و یا گزارش تخصصی	----------	حداکثر ۷ ساعت	- طرح پژوهشی سیاستی کوتاه مدت در بازه چهارماهه - گزارش تخصصی در بازه دو ماهه
۵	نظارت، ارزیابی و داوری طرح پژوهشی، کتاب، مقاله و نظایر آن	تعداد ضرب‌در ۵/ ساعت	حداکثر ۳ ساعت	در هر سال
۶	برگزاری نشست‌های علمی، میزهای پژوهشی و کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و مناظره در داخل موسسه و یاخارج از آن در چارچوب ضوابط موسسه	تعداد ضرب‌در ۳ ساعت	حداکثر ۳ ساعت	در هر سال
۷	شرکت در نشست‌های علمی، میزهای پژوهشی و کرسی‌های نظریه پردازی، نقد و مناظره برگزار شده در موسسه	تعداد ضرب‌در ۲ ساعت	حداکثر ۲ساعت	در هرسال

۳

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

مهر مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب شد
مرکز هیئتهای امنا و هیئتهای ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

تاریخ
شماره
پیوست

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

انجام وظایف پژوهشی				
ردیف	وظیفه	تعداد واحد کار	میزان ساعت در بارکاری هفته	توضیحات
۸	ارتباط با جامعه و صنعت (شامل راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه و شرکت در نشست‌ها، همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی خارج از موسسه، مصاحبه تخصصی با رسانه‌های جمعی در راستای ماموریت‌های موسسه، ارتباط‌گیری و شبکه سازی با ذینفعان، جامعه و صنعت متناظر موسسه و ...)	برای هر عنوان فعالیت متناسب با حجم کاری	حداکثر ۸ساعت	در هر سال (با اطلاع قبلی به مدیر گروه و معاون پژوهشی موسسه)
۹	امور محوله از سوی مقام مجاز موسسه (شرکت در جلسات داخلی و بیرونی و...)		حداکثر ۷ ساعت	در هریک سال

تبصره۲: ارزش‌گذاری اجرای انواع طرح‌ها و قراردادهای پژوهشی به منظور تعیین میزان دقیق ساعت موظف اختصاص یافته (میزان ساعت در بارکاری هفته)، با توجه به ویژگیهای هر طرح بر عهده شورای پژوهشی موسسه خواهد بود.

تبصره ۳: در اجرای طرح ها و قراردادهای پژوهشی (حاکمیتی، برون سازمانی و یا درون سازمانی)، میزان ساعت در بارکاری هفته شامل کلیه مراحل انجام طرح از قبیل تدوین پیشنهاده طرح، مرور ادبیات موضوع، جمع آوری داده از قبیل مصاحبه و توزیع پرسشنامه در داخل و خارج از موسسه و در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌های جمع آوری شده و تدوین گزارش نهایی طرح می باشد.

تبصره ۴: طول مدت اجرای طرح موظف پژوهشی ده ماه می باشد و دو ماه باقی مانده از بازه یکساله برای تهیه پیشنهاده طرح موظف پژوهشی سال بعد و اعمال اصلاحات احتمالی مورد نظر ناظر طرح، ارایه برونداد طرح در قالب سخنرانی و طی فرایند اداری اختتام طرح تخصیص داده می شود.

تبصره ۵: کسری موظفی می‌تواند با طرح پژوهشی درون سازمانی که بودجه آن صفر است معادل‌سازی شود.

تبصره ۶: در مواردی که ۲ یا ۳ نفر از اعضای هیئت علمی به صورت مشترک مجری طرح هستند، زمان موظف به میزان سهم منظور شده در پیشنهاده پژوهشی محاسبه خواهد شد.

تبصره ۷: راهنمایی و مشاورهٔ پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد یا رسالهٔ دکتری در دانشگاه‌های غیر دولتی در ساعات غیر اداری بلامانع است و در ساعات موظف پژوهشی اعضای هیئت علمی قابل احصا نمی باشد.

تبصره ۸: ضمنا میزان کسر ساعت موظف پژوهشی عضو عهده‌دار سمت‌های مدیریتی بر اساس جدول زیر تعیین می‌شود. لازم به ذکر است تعیین دقیق ساعت کسر موظف پژوهشی به عهده هیئت رییسه موسسه می باشد.

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

صحه مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب شد

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

جدول شماره ۳

ردیف	وظیفه	میزان مجاز کسر از موظف پژوهشی در هفته
۱	رئیس موسسه	تا ۲۵ ساعت
۲	معاونان و مشاوران موسسه	تا ۲۰ ساعت
۳	مدیران ستادی	تا ۱۵ ساعت
۴	روسای پژوهشکده‌ها/ گروه‌ها	تا ۱۰ ساعت
۵	دبیر دبیرخانه هیئت اجرایی جذب	تا ۵ ساعت
۶	سردبیر نشریات داخل موسسه (متناسب با دوره و رتبه نشریه)	تا ۳ ساعت
	مدیر داخلی نشریات داخل موسسه (برای اعضای هیئت علمی)	تا ۳ ساعت

بند ب) امور آموزشی:

براساس تبصره ۱ ماده ۲۴ آیین‌نامه استخدامی عضو هیئت علمی پژوهشی می‌تواند در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش‌عالی و پژوهشی دولتی با موافقت گروه و تأیید رییس موسسه یا مقام مجاز از طرف وی حداکثر به میزان ۴ واحد نظری تدریس نماید؛ که با فعالیت‌ها و ساعات تعیین شده در جدول شماره ۴ قابل انجام است.

تبصره ۹: مجموع میزان ساعت‌های بارکاری در هفته مرتبط با امور آموزشی، راهنمایی و مشاورهٔ پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد یا رسالهٔ دکتری در دانشگاه‌های دولتی و همچنین ساعات ارتباط با جامعه و صنعت می‌بایستی از ۸ ساعت در هفته تجاوز نکند.

جدول شماره ۴

انجام امور آموزشی			
ردیف	وظیفه	میزان ساعت در بارکاری هفته	توضیحات
۱	تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی (شامل کلاس، آمادگی برای تدریس و پاسخگویی به سوالات دانشجویان)	تعداد واحد × ۲	حداکثر ۴ واحد نظری در مجموع دو نیمسال
	تدریس در دوره کارشناسی (شامل کلاس، آمادگی برای تدریس و پاسخگویی به سوالات دانشجویان)	تعداد واحد × ۱.۵	حداکثر ۴ واحد نظری در مجموع دو نیمسال
۲	تدریس در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی کوتاه مدت در مؤسسه مطابق با ضوابط موسسه	متناسب با ساعت فعالیت	نامحدود

۵

محمد سلیمانی رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه	تصویب شد هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان کلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

سورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

بند ج) امور اجرایی:

بارکاری اعضای هیئت علمی دارای مسئولیت اجرایی، طبق جدول شماره ۵ معادل‌سازی می شود.

جدول شماره ۵

ردیف	وظیفه	میزان ساعت در بارکاری هفته تا
۱	رئیس موسسه	۳۵
۲	معاونین موسسه	۳۰
۳	مدیران ستادی	۱۵
۴	روسای پژوهشکده‌ها/ گروه‌ها	۱۰
۵	دبیر دبیرخانه هیئت اجرایی جذب	۵
۶	سردبیر و مدیر داخلی نشریات داخل موسسه	۳
۷	عضویت حقیقی در شوراهای/ کمیته‌ها و ... ذیربط موسسه/ سایر موسسات	بدون محدودیت

تبصره۱۰ : سایر وظایف اجرایی در موسسه که طی حکم رسمی و یا ابلاغ کتبی و بدون بار مالی توسط رییس موسسه به عضو هیئت علمی پژوهشی واگذار می‌شود؛ حداکثر معادل ۶ ساعت در بارکار هفتگی لحاظ می‌شود.

تبصره ۱۱: تعیین میزان دقیق بارکاری اعضای هیئت علمی دارای مسئولیت اجرایی مطرح شده در جدول شماره ۵ به عهده هیئت رئیسه موسسه خواهد بود.

بند د) امور فرهنگی- اجتماعی:

امور فرهنگی با فعالیت‌ها و ساعات تعیین شده در جدول شماره ۶ قابل انجام است.

جدول شماره ۶

ردیف	وظیفه	میزان ساعت در بارکاری هفته
۱	تالیف کتاب در حوزه‌های فرهنگی-اجتماعی بر اساس تصویب پیشنهاده کتاب در شورای انتشارات موسسه	حداکثر ۲ساعت
۲	شرکت در کارگاه‌های دانش‌افزایی مانند ضیافت اندیشه	متناسب با ساعت فعالیت
۳	برگزاری کارگاه آموزشی، فرهنگی و اجتماعی در چارچوب ضوابط موسسه	متناسب با ساعت فعالیت
۴	شرکت در شورای فرهنگی موسسه	متناسب با ساعت فعالیت
۵	مشاوره فرهنگی با شبکه‌ها و بخش‌های پژوهشی موسسه	متناسب با ساعت فعالیت

تبصره ۱۲: ساعت مربوط به امور فرهنگی حداکثر تا ۵ ساعت از خدمت موظف ۴۰ ساعت هیئت علمی لحاظ می‌شود.

ماده ۵: حق‌التحقیق

بر اساس ماده ۳۲ آیین‌نامه استخدامی، حق‌التحقیق بابت فعالیتهای مازاد بر موظف که به سفارش رییس یا معاونت پژوهشی موسسه باشد و در ازای مشارکت اعضای هیئت علمی در مأموریت‌های موسسه در زمان خارج از ساعات موظفی به عضو هیئت علمی ماهانه تا سقف ۸۰ ساعت، (متناسب با مرتبه علمی و پایه استخدامی آنان) تعلق می‌گیرد.

۶

تصویر برابر شد
مرکز هماهنگی امنا و هیئتهای ممیزه
هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

باسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تاریخ
شماره
پیوست

مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
دبیرخانه هیأت امناء منطقه دو پژوهشی

صورتجلسه چهل و ششمین نشست هیئت امنای
منطقه دو پژوهشی مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۲

تبصره ۱۳: حق‌التحقیق در موارد خاص با تصویب هیئت رییسه تا سقف ۱۰۰ ساعت در ماه قابل‌پرداخت است.

تبصره ۱۴: مازاد فعالیت نسبت به سقف مورد اشاره در این ماده با تأیید رییس موسسه برای ماه‌های آینده قابل‌ذخیره است.

مادّهٔ ۶: برنامه هفتگی

اعضای هیئت علمی موظفند بر مبنای برنامه راهبردی و مأموریتهای تعریف شده موسسه، برنامه هفتگی خود در هر نیمسال را به تصویب گروه پژوهشی برسانند و در اختیار معاونت و یا مدیریت پژوهشی موسسه قرار دهند. این برنامه الزاماً باید دربرگیرندهٔ اجرای طرح پژوهشی به عنوان مجری اصلی در راستای ماموریت‌های موسسه باشد.

تبصرهٔ ۱۵: عضو هیئت علمی موظف است بر اساس مفاد این مادّه، برنامهٔ هفتگی خود را اعلام کند. این برنامه باید شامل موارد زیر باشد:

الف ـ ساعتهای اجرای وظایف پژوهشی
ب ـ ساعتهای اختصاص یافته به تدریس
ج ـ ساعتهای اختصاص‌یافته به مسؤولیتهای اجرایی محوّله
د ـ ساعتهای اختصاص یافته به خدمات مشاوره علمی و فرهنگی-اجتماعی

مادّهٔ ۷: هرگونه همکاری با نهادهای خارج از مؤسسه (دولتی یا غیردولتی) در امور پژوهشی، آموزشی و اجرایی صرفاً با اجازهٔ رئیس مؤسسه و مطابق مقررات، مجاز است.

ماده ۸: در مواردی که این آیین‌نامه مسکوت است، تصمیم گیری و اعمال نظر منوط به استفساریه از مرکز هیأتهای امنا و هیأت ممیزه مرکزی می‌باشد.

مادّهٔ ۹: رئیس مؤسسه وظیفهٔ نظارت بر حُسن اجرای این آیین‌نامه را بر عهده دارد.

مادّهٔ ۱۰: این آیین‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، ده مادّه و پانزده تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۷/۲۲ به تصویب هیئت امنای منطقهٔ دو پژوهشی کشور رسید و از تاریخ ۱۴۰۳/۱/۱ لازم الاجراست.

۷

محمد سلیمانی
رئیس مرکز هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

تصویب شد
هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه

خیابان آفریقا ـ خیابان گلفام ـ شماره ۷۰ تلفن: ۱۸-۲۲۰۱۰۶۱۶ دورنگار: ۲۲۰۵۰۳۳۸ www.irphe.ir

پیوست ۶:

فعالیت شاخص مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

به نام خداوند جان و خرد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

۵۱

فعالیت شاخص موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

مقدمه

موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی حسب ماهیت وجودی، وظایف و ظرفیت‌های نهادی(برخورداری از نیروی انسانی توانمند و باتجربه، برخورداری از جامع‌ترین بانک داده و اطلاعات دانشگاهیان کشور و سامانه‌ها و داشبورهای ارتباطی با گروه‌های هدف آموزش عالی)، به عنوان یکی از ارکان آموزش‌عالی و در نقش بازوی فکری بدنه سیاست‌گذاری و اجرایی وزارت عتف، در مدت مذکور سه دسته فعالیت زیر را هدف‌گیری، برنامه‌ریزی و اقدام نموده است.

الف. فعالیت‌های توسعه‌ای

۱. ایجاد و راه‌اندازی شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع)، در این خصوص تاکنون ۱۸۰۰ نفر عضوگیری شده است و ۹ میز پژوهشی ایجاد شده است.
۲. تصویب و راه اندازی گروه فلسفه آموزش عالی
۳. ایجاد واحد"پیمایش و سنجش نگرش دانشگاهیان" (پسند)
٤. راه‌اندازی اندیشکده حکمرانی آموزش عالی وابسته به سازمان بسیج اساتید
۵. راه‌اندازی دبیرخانه جاسب شامل: موسسه مطالعات جمعیت، ایرانداک، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
٦. استقرار دبیرخانه مجمع پژوهشگاه‌های ملی کشور در موسسه
۷. توسعه و تکمیل سامانه هوشمند آمار موسسات آموزش عالی و سامانه رصد اشتغال فارغ التحصیلان دانشگاه و در همین راستا تهیه گزارش آماری مورد نیاز سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی در حوزه آموزش عالی و چاپ کتاب آمار آموزش عالی و کتاب رصد اشتغال فارغ التحصیلان
۸. راه‌اندازی سامانه مدیریت پژوهش متناسب با ساختار موسسات پژوهشی
۹. استقرار دبیرخانه مجمع پژوهشگاههای ملی کشور در موسسه و انجام امور دبیرخانه و برگزاری ۲۶ جلسه در دوره جدید
۱۰. تهیه ۱۴ گزارش عملکرد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ارائه به دفتر هیات دولت
۱۱. تعامل با رسانه ها و خبرگزاری های ملی به منظور انعکاس بروندادها و تجارب علمی موسسه در فضای عمومی و ... از جمله برگزاری چهار نشست خبری و ده مصاحبه
۱۲. عقد قرارداد با سازمان فناوری اطلاعات ایران جهت بهبود و تسریع در ارائه خدمات و ارتقا امنیت سرورها
۱۳. عقد قرارداد با سامانه پژوهشی عمید رایانه شریف به منظور ساماندهی فعالیت‌های پژوهشی
۱٤. نمایه‌سازی جهت رویت‌پذیری موسسه و زیرمجموعه‌های آن در گستره بین‌المللی
۱۵. تسریع در فرایندهای پژوهشی، ارتقاء و جذب در موسسه (ارتقاء یک عضو هیات علمی به مرتبه استاد و چهار عضو هیات علمی به مرتبه دانشیاری)
۱٦. مشارکت فعال در طراحی شاخص های کلیدی ارزیابی برنامه راهبردی دانشگاه ها

۱۷. ثبت الکترونیکی آرشیو فصلنامه موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش‌عالی از شماره ۱ (سال ۱۳۷۲)
۱۸. بازسازی و بازطراحی فضاهای کالبدی موسسه به منظور تسهیل در استفاده و یا بازگرداندن فضاهای غیرکاربردی به چرخه استفاده در موسسه از جمله نمازخانه، حوزه ریاست، ایجاد فضا برای گروه پژوهشی فلسفه و مبانی آموزش عالی
۱۹. احداث و تجهیز سالن جلسات شهید سلیمانی و حوزه ریاست به امکانات و زیرساخت‌های هوشمند برگزاری نشست‌های مجازی و حضوری
۲۰. تعمیر و تجهیز ساختمان(نقاشی-ایزوگام- تعویض پنل ها و باز طراحی فضاها)
۲۱. پیگیری پرداخت مطالبات و رفاهیات به همکاران و ...
۲۲. برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی و مهارت افزایی کارکنان و اعضای عیات علمی
۲۳. پیگیری پرداخت تسهیلات بانکی با سود کم به همکاران
۲۴. اهداء بسته‌های رفاهی در مناسبت‌های مختلف

ب. فعالیت‌های با ماهیت برنامه‌ریزی

۲۵. تهیه و تدوین شیوه نامه خدمت موظف و ترفیع اعضای هیات علمی هیات امنای منطقه ۲ پژوهشی
۲۶. تهیه دستورالعمل اجرایی طرح‌های تقاضامحور ویراست سوم
۲۷. تدوین سومین برنامه‌راهبردی موسسه
۲۸. آسیب‌شناسی و مطالعه وضع موجود و مطلوب موسسه در طول دومین برنامه راهبردی
۲۹. بازنگری اساسنامه موسسه تصویب آن از سوی شورای گسترش آموزش عالی
۳۰. مشارکت در تدوین معیارهای رتبه‌بندی پژوهشگاه‌ها
۳۱. تهیه گزارش برنامه راهبری گروه ها و واحدهای موسسه (برش یک ساله)
۳۲. استخراج و پایش شاخص‌های کلیدی عملکرد موسسه در سومین برنامه راهبردی در شش ماه اول سال ۱۴۰۲
۳۳. تدوین تفاهم نامه همکاری مشترک با ستاد رصد علم و فناوری شورای عالی انقلاب فرهنگی برای توسعه داشبوردهای مدیریتی دانشگاه ها

ج. فعالیت‌های با ماهیت سیاست پژوهی

۳۴. همراستاسازی پژوهش‌ها با اسناد تحول دولت مردمی، برنامه وزیر محترم به مجلس شورای اسلامی و ...
۳۵. انجام مطالعات پشتیبان و تدوین آیین نامه تالیف کتاب‌های درسی دانشگاهی و ارائه آن به انضمام کتب راهنمای تخصصی
۳۶. طرح‌های پژوهشی موظف مصوب سال ۱۴۰۲ اعضای هیأت علمی مؤسسه: مبتنی بر اولویت‌های وزارت علوم و مأموریت مؤسسه (پیوست شماره ۱)
۳۷. برگزاری کنگره ملی آموزش هدفمند، مهارتی و نیاز محور با برگزاری ۱۸ پیش نشست با دانشگاه ها و دستگاه‌های اجرایی(تیر ۱۴۰۲)
۳۸. انجام مجموعه طرح‌های پژوهشی کوتاه مدت سیاستی (مسائل ارجاعی از وزارت علوم) (پیوست شماره ۲)
۳۹. برگزاری ۹ میز تخصصی شبکه متخصصان آموزش عالی (شماع) (پیوست شماره ۳)
۴۰. برگزاری ۱۰ نشست تخصصی (پیوست شماره ۴)
۴۱. الزام انتشار بروندادهای پژوهشی موسسه در قالب گزارش ازما (ایده‌های پژوهشگران به زبان مدیران اجرایی) با ایجاد کارگروه کاربست بروندادهای پژوهشی
۴۲. تصویب آیین‌نامه انتشارات موسسه
۴۳. انجام مطالعات پشتیبان تدوین برنامه هفتم توسعه در بخش آموزش عالی
۴۴. تدوین و انتشار سری گزارشات جهاد تبیین
۴۵. توسعه تعاملات با دستگاه های اجرایی و موسسات پژوهشی از قبیل: مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، دبیر هیئت دولت، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مرکز مطالعات و همکاری های علمی و بین المللی و...
۴۶. تدوین تفاهم نامه همکاری مشترک و فعال سازی فرایند ارزیابی برنامه راهبردی دانشگاه ها با مشارکت دفتر مشاور وزیر در امور برنامه‌ریزی راهبردی
۴۷. سنجش رضایت یاوران علمی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی، دی ماه ۱۴۰۲
۴۸. سنجش رضایت اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی دولتی، دی ماه ۱۴۰۲
۴۹. بررسی اثربخشی محققان در بهبود نظام برنامه‌ریزی و سیاستگذاری آموزش عالی با تاکید بر موسسات ماموریت محور وزارت عتف
۵۰. بررسی و تحلیل ارزیابی اسناد برنامه‌ریزی راهبردی دانشگاه‌های دولتی کشور
۵۱. مروری بر تجربیات شکلی کنسرسیوم دانشگاه پژوهشی و پیشنهادهایی برای توسعه برنامه‌های کنسرسیومی در موسسه